LŐRINCZ Gyula festő

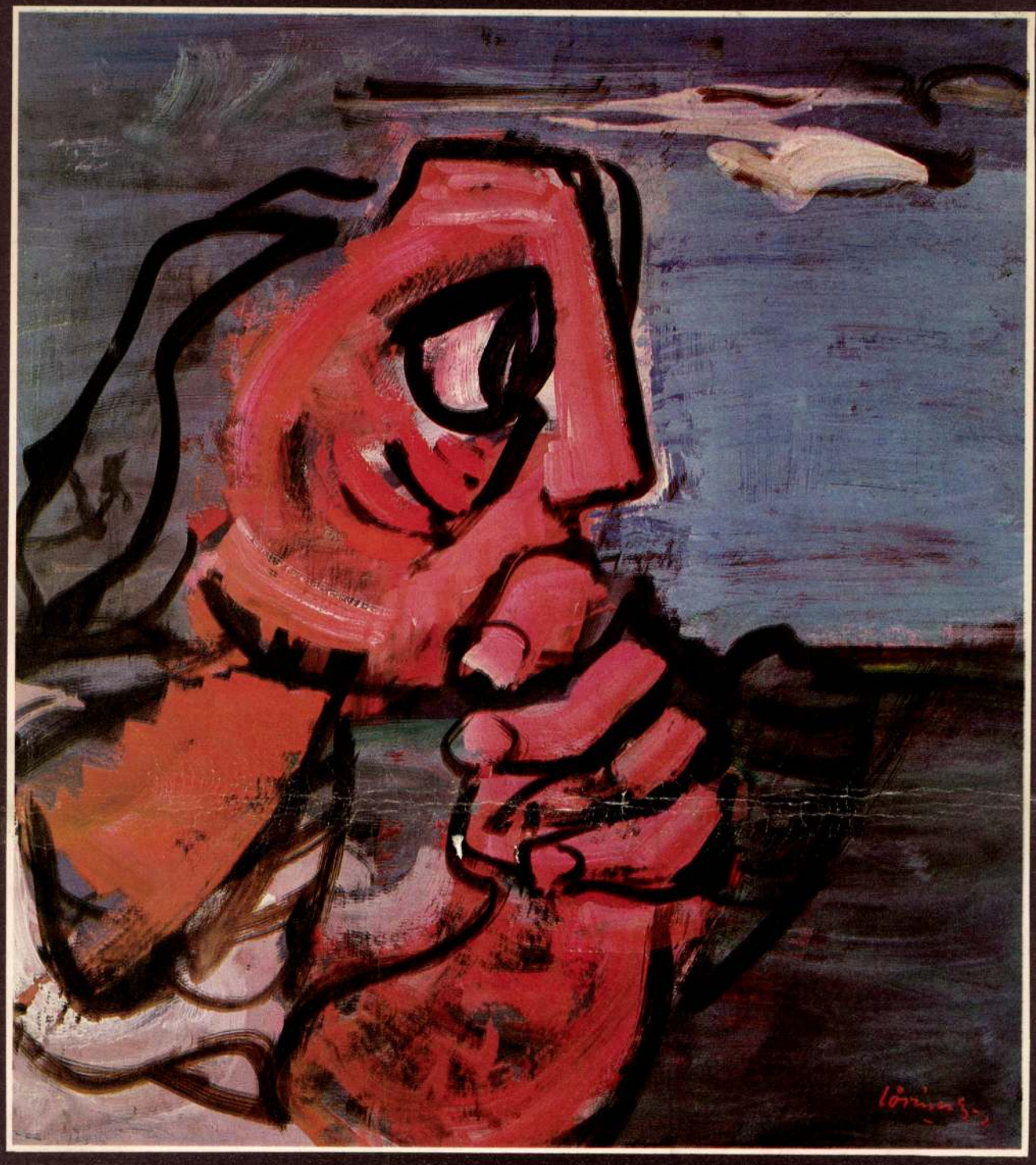

LŐRINCZ GYULA

festőművész (Csehszlovákia) kiállítása

1985 február 8 - március 3.

Műcsarnok, Budapest Hősök tere

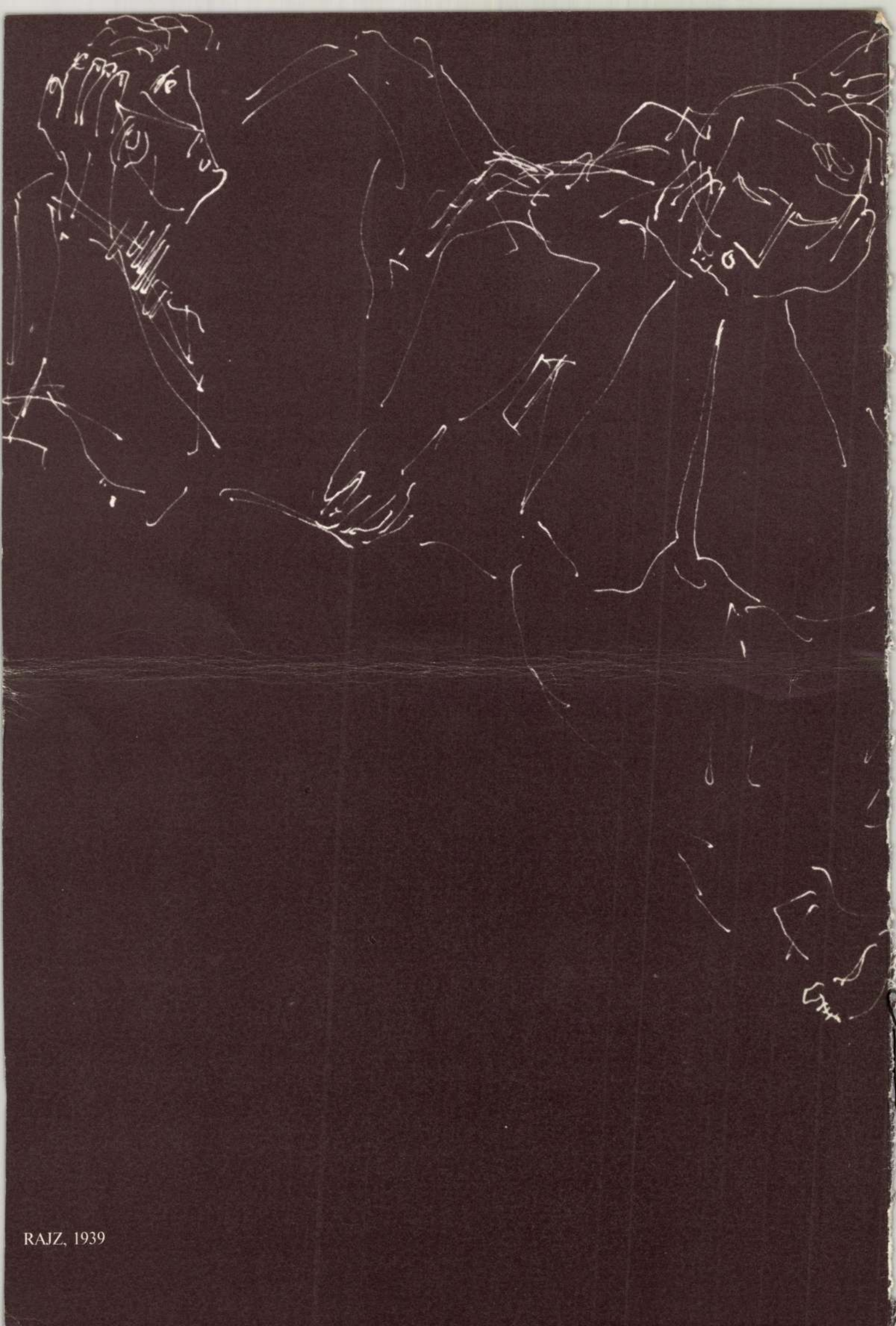

RAJZ, 1939

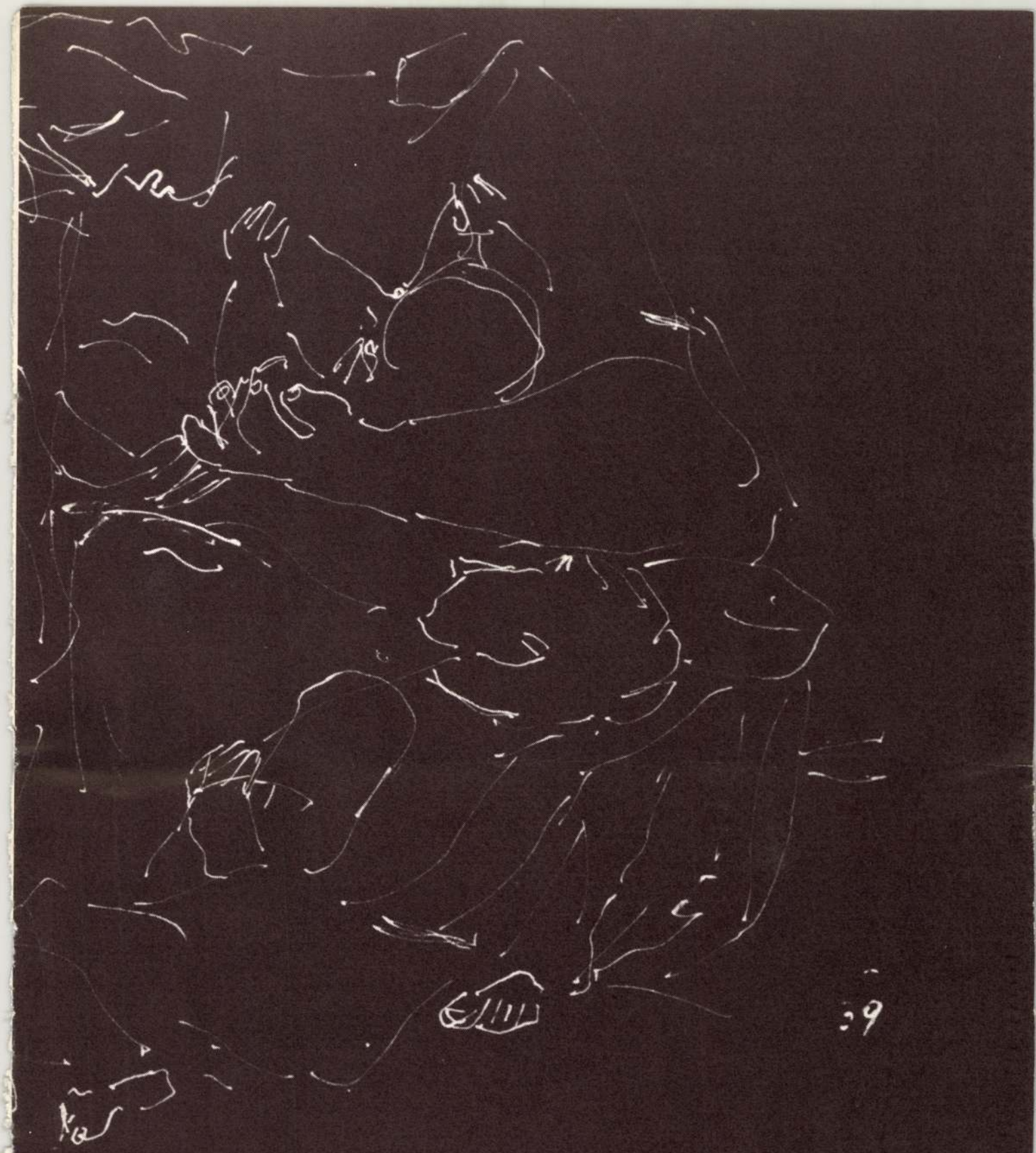

„Életünk? Életünk legfőbb tartalma legyen, hogy eltöröljük a háború fogalmát, hogy tarka réteken sétálhassunk, de nem eltorzult arccal és fájó sebekkel, hanem emberi méltósággal, emelt fővel – békében."

(Lőrincz Gyula, 1980)

OLGA OLVAS, 1970

A XX. század második felének szlovák festészetét az a néhány képzőművészeti generáció determinálja, amelyek együttal meghatározzák modern képzőművészetünk jellegét is. Az alapító nemzedéken kívül (Martin Benka, Milos Alexander Bazovsky és Ludovit Fulla) ez elsősorban „Az 1909-es Generáció", amelyet nemcsak a művészek születési éve, hanem a XX. század harmincas éveinek végén kialakuló avantgard, modern és politikailag elkötelezett művészethez való tartozásuk jellemez. Századunk szlovák festészetének és szobrászatának legjelesebb képviselői sorolhatók ide: Cyprián Majernik, Ján Mudroch, Ján Zelibsky, Peter Matejka, Rudolf Pribi, Jakub Bauernfreund, Jozef Kostka, Julius Nemcik, Julius Szabó, Ester Simerová-Martinceková, Dagmar Rosulková, Frantisek Gibala, Bedrich Hoffstädter, Stefan Bednár, Jozef és Ludovit Ilecko. Ehhez a generációhoz – amely „a Kor lelkiismerete" jelzőt kapta – tartozik Lőrincz Gyula nemzeti művész is. Nemzedéke többi tagjaival együtt kialakította a modern, elkötelezett szocialista csehszlovák művészetet.

Lőrincz Gyula életművét úgy tartják számon a modern képzőművészetben, mint az egyik legelkötelezettebb, erősen érzelmi töltetű, modern művészi megnyilvánulást, amely tartalmazza korának kulturális és politikai üzenetét.

Századunk 20-as és 30-as évei – amikor Lőrincz Gyula életútja és pályája kezdődik – nem szűkölködtek társadalmi-politikai-kulturális fordulatokban, változásokban. A modern művészet elterjedése, az Európára rátelepedő gazdasági válság, majd azt követően a fasizmus előretörése – mindez igen erős hatással volt az érzékeny fiatalemberre, aki éppen akkor jegyezte el magát a képzőművészettel. A család szociális környezete meghatározta emberi-művészi arculatát és politikailag elkötelezett, az uralkodó osztály jogtalanságai ellen tiltakozó, majd a társadalmi és emberi igazságért harcoló emberi-művészi magatartását.

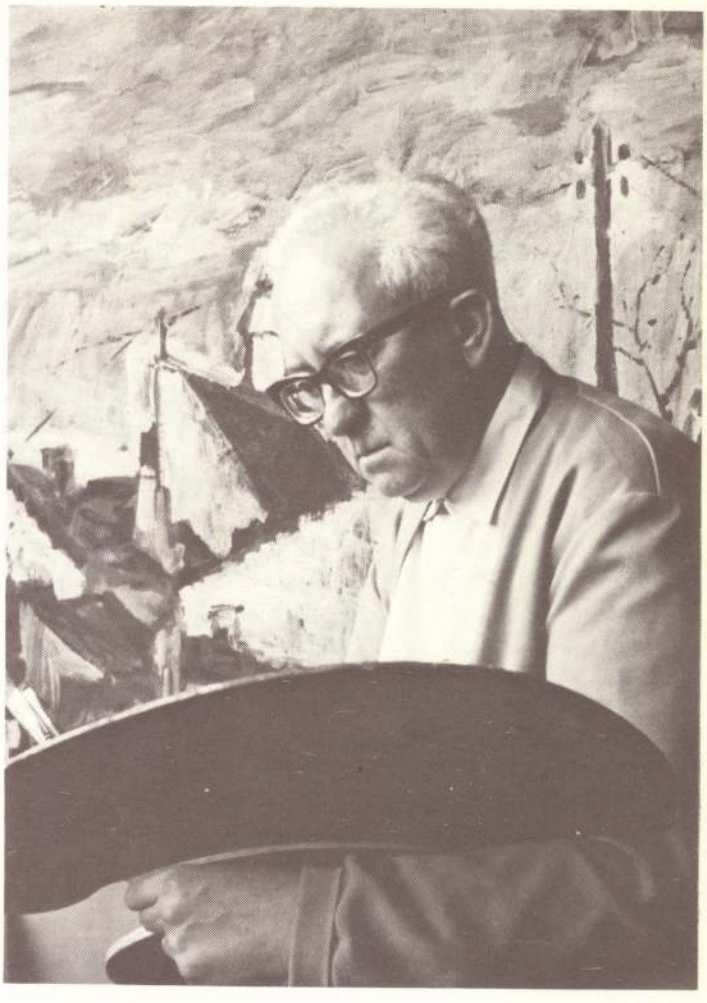

Képzőművészeti tanulmányait magániskolában kezdi, előbb Pozsonyban Gustáv Mallynál, majd Komáromban Harmos Károlynál. Főiskolai tanulmányait Budapesten, Vaszary János tanár osztályában végezte, ahol azután két évig tanársegédi állást is vállalt. Az otthon és a család szociális környezete, amelyben felnövekedett, a gazdasági válságban szenvedő korról adott hiteles képet, a Képzőművészeti Főiskolán végzett tanulmányok viszont lehetőséget adtak arra, hogy behatoljon a modern európai festészetbe, amelyet főiskolai tanára, Vaszary János is képviselt. Amilyen haladó volt szociális gondolkodás szempontjából, ugyanolyan szenvedélyesen szívta magába a modern művészeti áramlatokat – irodalomban, zenében és elsősorban a képzőművészetben. Élete és induló képzőművészeti munkássága politikailag egyértelműen baloldalra orientálta, így nem véletlen, hogy már budapesti diákévei alatt találkozik kommunista gondolkodású értelmiségiekkel, képzőművészekkel, írókkal. 1935-ben a főiskola elvégzése és kétévi tanársegédi tevékenység után visszatér Csehszlovákiába, Prágába, ahol a Magyar Nap c. kommunista napilap szerkesztőségében nemcsak ügyes grafikus és karikaturista, hanem az akkori Csehszlovákia politikai-társadalmi és kulturális viszonyait bíráló cikkek szerzője is. Politikai elkötelezettsége és világnézete hamarosan elvezették Csehszlovákia Kommunista Pártjának soraiba, ahol kulturális, politikai és szervező munkatársként dolgozott. Az elkövetkező tíz év alatt érkezik csúcspontjára Lőrincz képzőművészeti tevékenységének egyik legjelentősebb szakasza, amely egyrészt a maximális alkotói elfoglaltságból és erőfeszítésből, másrészt a fasizmus, a háború rettenetes víziója korából, a háború apokalipsziséből fakad. Képzőművészeti-politikai orientációját elmélyíti Párizs modern művészetének megismerése és azok az európai politikai események, amelyekbe aktívan és intenzíven bekapcsolódik. 1936-ban a CSKP Franciaországba küldi, hogy segítse az önkéntesek illegális átirányítását a spanyol forradalmárok oldalára. 1935–1939 között többször látogat Párizsba. Először ösztöndíjasként, miután megkapta a pozsonyi Masaryk Társaság aranyérmét, később emigránsként. Képzőművészeti érdeklődése hamarosan a párizsi modern művészet kellős közepébe sodorta. Elsősorban Picasso vonzza, aki nemcsak képzőművészeti szempontból áll közel hozzá. Megismeri személyesen is. Festészetének expresszív stílusa megfelel annak az egyetlen gondolatnak, témának, amit abban az időben magában hordoz Lőrincz Gyula, a kommunista festő: az öldöklés felett érzett kín és a félelem az elpusztulástól. Ezek az érzések kerítik hatalmába és ezek válnak képeinek központi témájává. Ilyenek egyrészt az expresszív balladai hangvételű olajképek (Gond – 1934, Szeretők – 1934, Tóparton – 1935, Másállapotban – 1935, Bölcső – 1935) – másrészt pedig az expresszív-epikus tempera- és gouache-technikával készült képek közvetlenül a háború előtt és alatt (Vigasztalanság – 1937, Kétségbeesés – 1938, Merre? – 1938, Kétségbeesés – 1939, Vihar előtt – 1938, Menekülés – 1938, Háború lesz – 1939, és a Háború c. triptichon). Az 1943-ból származó Koncentrációs táborban c. olajkép a korszak legautentikusabb alkotása. Lényeg-ábrázolásra törekszik, a figurális rajz átalakul, az alakok deformálódnak. A megélt valóság indításként szolgál a saját, képzőművészeti fantáziája által megtermékenyített látásmód kialakításához. A vastag fekete kontúrok meghatározzák az ábrázolt eseményt,

az erős eszmei töltettel ható, premierplánba lépő alak terét. Ebben az időszakban alkotott képek jelentik a kezdeti, s az oeuvre történeti szempontból alapvető szakaszát Lőrincz életművének. Az utána következő évtizedek alkotásai ebből az expresszív balladai-epikus hangvételből indulnak, illetve folytatódnak, annak ellenére, hogy képzőművészeti szempontból higgadtabbak, ami azzal magyarázható, hogy művészi pályája második felében teljesen eltérő témákkal foglalkozik. A háború utáni évek, a béke és a szabad élet kirajzolódó új távlatai visszaadták életkedvét és művészetével már nem a jogtalanság legyőzéséért, hanem a szebb életért harcol. Ekkor festi a Soha többé (1946), Fésülködő nő (1948), Fürdőző nő (1949), Várakozó (1949) c. képeket, amelyekben ismét visszatér kedvelt témáihoz – a nőhöz, anyához, kedveshez. Életművének elidegeníthetetlen és szerves részét képezik a társadalmi témájú elkötelezett alkotások; Társadalmi munkás (1948), Doni kozák (1951), stb.

1948-tól a Pravda napilapnál dolgozott (SZLKP KB lapja) (1948–1954), 1968–1975 között az Új Szó napilap (SZLKP KB lapja) főszerkesztője, 1949-től a Csemadok elnöke volt. 1954-től a Nemzetgyűlés és a Szlovák Nemzeti Tanács, később a Szövetségi Gyűlés képviselője, majd elnökségi tagja. A CSKP XI. kongresszusa óta a CSKP KB és az SZLKP KB tagja. 1977-től a Szlovák Képzőművészek Szövetségének elnöke, 1978-tól pedig a Csehszlovák Képzőművészek Szövetségének alelnöke. Ezekben a funkciókban haláláig megmaradt.

Mivel nemcsak festő volt, hanem szenvedélyes grafikus is, ebben a festészeti megnyilvánulásra túlságosan rövidre szabott időben inkább rajzol. A rajz képzőművészeti pályájának kezdetétől a gyors reagálás formája és az őt körülvevő eseményekkel kapcsolatos erőteljes művészi vallomása lett. Sok ezer rajz, autentikus vallomás, apró vázlat, rajzos jegyzet és grafika születik – s ezek mind alkotóművészetének lényeges összetevői. Legjelentősebb grafikai ciklusai: Koldusbottal (a 40-es évek első feléből), Kosuty, 1931 (a 60-as évekből), 1917 októbere (a 70-es évek elejéről), Szlovák Nemzeti Felkelés és Dózsa katonái (a 70-es évekből). Képzőművészeti teljesítménye éppen a spontánul létrejövő, bravúrosan készült grafikai ciklusaival mérhető.

A hetvenes években ismét festeni kezd. Fejlődési vonalának folytonossága – az említett grafikai alkotásoknak köszönhetően is – újra erőteljesen megnyilvánul. Ezúttal ünnepi hangvételű harmonikus kompozíciókban. Ekkor jönnek létre az alábbi művek: Pusztai pár (1968), Parasztpár (1971), Pusztai szeretők (1973), Úton (1973).

Visszatér a család és a családi boldogság témához: Apa és fia (1974), Anya és lánya (1974), Anya és fia (1976). Ekkor festi a Csallóközt, gyermekkorának szeretett szülőföldjét. Néhány tucat kép egyetlen témakörből, egyéni látásmód és egyetlen szívből jövő vallomás.

Társadalmi jelentőségű képeket fest, amelyekben – mint egész művészi munkásságában – kifejezésre jut a humanizmus elveit valló és a kommunista világnézetű művész legmélyebb meggyőződése, amelyhez egész életen át hű maradt. A Klaki anya (1973) a lét elszánt megvédését fejezi ki, a rá jellemző expresszív faktúrával, a hideg kék és finom rózsaszín árnyalataival.

Az Előre, 1974, Február, 1977–1978, Február arculatai, 1978, Új élet nyomában, 1979, Szántóföldeken, mezőkön, 1979 c. képek zárják le Lőrincz Gyula nemzeti művész alkotói pályáját és sajnos, egyben életét is. Ezek is festői tehetségének nagyságát bizonyítják. Alkotó tevékenységének fejlődési íve – amely az 1931-ben keletkezett Éhségmenet c. grafikával

ADY, é. n.

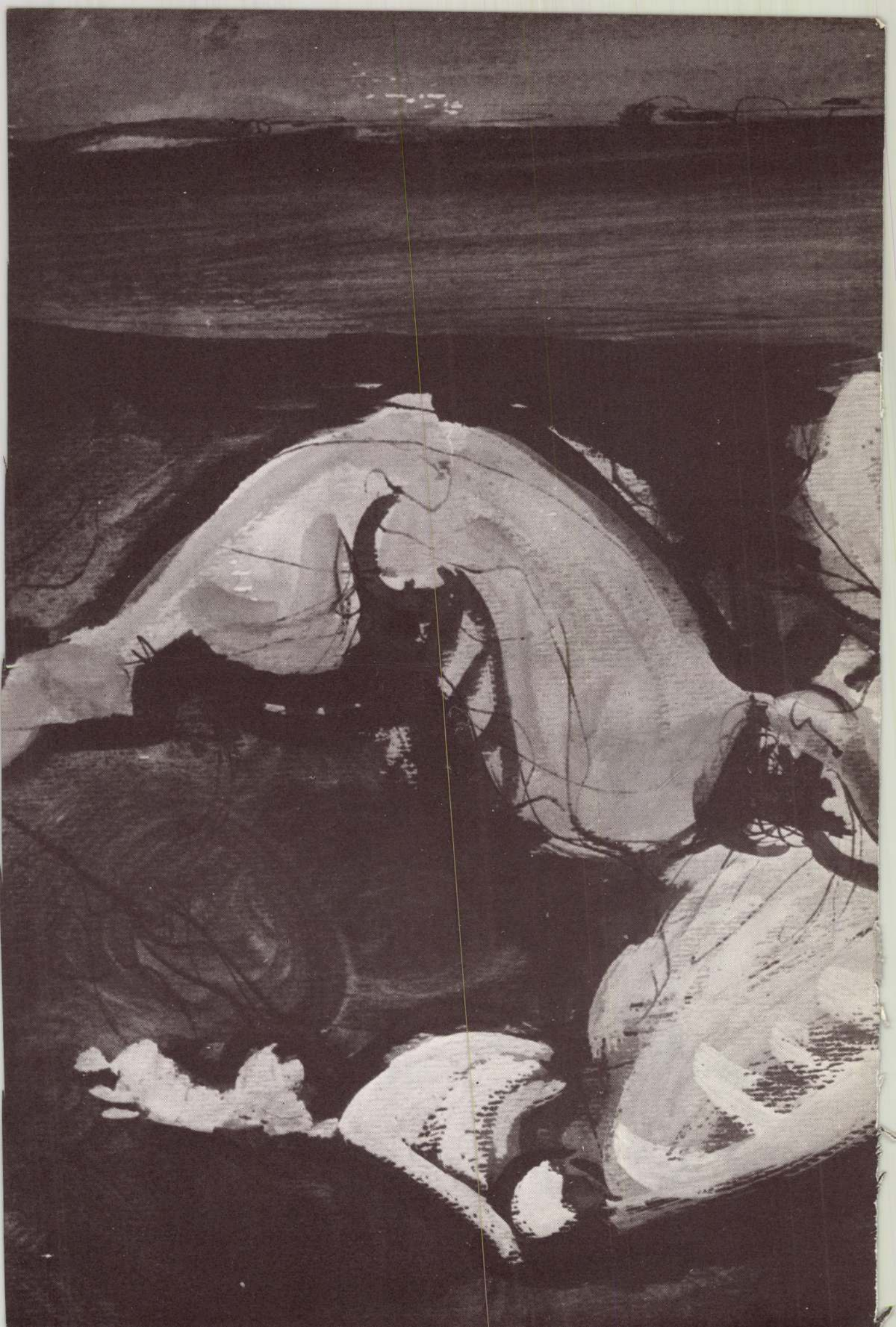

kezdődik, és az emberek nyomora fölötti haragját fejezi ki, – két egymásra épülő szakaszban, a 40-es és a 70-es években tetőzik, és végül az 1980-ban keletkezett Soha többé! c. képpel zárul le, így igazolva képzőművészeti üzenetét.

ANNA HORVÁTHOVÁ

ÉLETRAJZI ADATOK

1910. január 16-án született Diószegen (Sládkovicovo). Gyermek- és ifjúkorát a magyar Alföldön töltötte, később Dunaszerdahely környékén.
1928–29. Gustáv Mally magán festőiskolájában (Pozsony), majd Harmos Károlynál (Komárom) előkészítő tanulmányok.
1929–34. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Réti István és Vaszary János tanárok osztályában tanul. A főiskola befejezése után két évig Vaszary János tanársegédje.
1935. Elnyeri a pozsonyi Masaryk Akadémia aranyérmét. Ösztöndíjat kap Franciaországba. Párizsi tartózkodás.
1936. Franciaország, Spanyolország. Párizsból visszatérve 1938-ig rendszeresen kiállít Pozsonyban, Érsekújváron (Nové Zámky) és Ipolyságon (Sahy).
1938. „Az 1909-es Generáció" élvonalbeli képviselőivel (J. Bauernfreud, S. Bednár, L. Cemicky, E. Lehotsky, F. Gibal, J. Mudroch, J. Szabó) együtt állít ki.
1938–39. Párizsi emigráció.
1939. Budapesten él, mint a Wander Gyógyszergyár reklámgrafikusa.
1945. Részt vesz a Szabad Művészek Szakszervezete megszervezésében és a Kommunista Párt egyik központjában dolgozik. A „Soha többé háborút!" c. plakát megtervezése.
1946. Visszatér Pozsonyba, ahol élete végéig él és dolgozik. Az „Emlékezés" c. grafikai ciklus könyvkiadása.
1973. A „Dózsa György" és a „Sortűz Kosutyban" c. grafikai ciklus gyűjteményes könyvkiadása.
1980. december 14-én halt meg Pozsonyban.

KITÜNTETÉSEK ÉS DÍJAK

1935 – A pozsonyi Masaryk Akadémia aranyérme
1960 – Munka Érdemrend
1973 – Győzelmes Február Érdemrend
1975 – Érdemes művész cím
1977 – Klement Gottwald állami díj
1978 – SZSZK kulturális miniszterének díja
1980 – Nemzeti művész cím
1980 – Béke és Barátság Érdemrend, Magyarország

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSAI

1972 A „Dózsa György" és a „Sortűz Kosutyban" c. grafikai ciklusok kiállítása a komáromi Podunajské Múzeumban.
1973 Grafikai kiállítás a budapesti Csehszlovák Kultúra Kiállítótermében – Kecskemét, Cegléd, Baja, Balassagyarmat.
1974 Grafikai kiállítás a Szlovák Nemzeti Felkelés 30. évfordulója tiszteletére a komáromi Podunajské Múzeumban.
1975 Grafikai kiállítás Pozsonyban („Dózsa György", „Sortűz Kosutyban" és „Az 1944-es Szlovák Nemzeti Felkelés" ciklusok).
1977 Grafikai kiállítás Pozsonyban – „Legyőzhetetlenek" és „Október, amely megzengette a világot" – ciklusok.
1979 Grafikai kiállítás „A Szlovák Nemzeti Felkelés" ciklusból az NDK-ban (Berlin és Rostock).
1981 Lőrincz Gyula nemzeti művész életművének gyűjteményes kiállítása, Kultúra Háza, Pozsony.

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK

1948 A Szlovák Képzőművészek Blokkja által szervezett III. Szlovákiai Kiállítás, Pozsony.
1950 A Csehszlovák Képzőművészek Szövetsége szlovákiai szekciója szervezésében az V. Szlovákiai Kiállítás, Pozsony.
1959 „Fájdalmakon és harcokon át a szabadságig" c. kiállítás, Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony.
1959 IV. Csehszlovákiai Képzőművészeti Szemle, Prága.
1960 „Szlovák képzőművészeti törekvések 15 éve a felszabadult Csehszlovákiában" c. kiállítás.
1961 A „Politikai Plakát 40 éve Szlovákiában" c. kiállítás, Pozsony.
„A proletár művészettől szocialista korunk képzőművészeti kifejezéséig" – Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony.
„Haladó művészet illegalitásban és harcban" – Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony.
1964 „A szlovák művészet gyarapodása 1950–1964" – Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony.
1965 „Az 1909-es Generáció – a Kor lelkiismerete" – Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony.
Politikai plakátkiállítás, Pozsony.
1975 Részt vesz a „30 győzelmes év" c. nemzetközi kiállításon (Moszkva, Prága, Budapest, Szófia, Varsó, Bukarest, Havanna, Ulánbátor).
1978–79 „Győztes nép művészete" c. kiállítás, Prága és Pozsony.
1980 Csehszlovákia felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás, Prága.
„A Szlovák Nemzeti Felkelés képei" c. kiállítás, Besztercebánya (Banská Bystrica).

SEBESÜLT NŐ, 1939

KOLDUSBOTTAL, 40-es évek ▶

LÖRINCZ

BRUÁR ARCULATAI, 1978

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

1.	Önarckép,	1928	olaj, vászon,	45x35 cm,	magántulajdon
2.	Cigánylány,	30-as évek eleje	olaj, vászon,	50x36 cm,	magántulajdon
3.	Asszony a tónál,	30-as évek	olaj, vászon,	65x58,5 cm,	magántulajdon
4.	Éhségmenet,	1931	szénrajz, csomagolópapír,	53x41,1 cm	Szlovák Nemzeti Galéria (SZNG) tulajdona
5.	Vihar előtt,	1933	olaj, vászon,	50x61 cm,	SZNG tulajdona
6.	Vihar,	1933 körül,	olaj, vászon,	38x46 cm,	SZNG tulajdona
7.	Szeretők,	1934	olaj, vászon,	55,4x55,2 cm	magántulajdon
8.	Gond,	1934	olaj, vászon,	70x65 cm,	SZNG tulajdona
9.	Feszült figyelem,	1934	olaj, vászon,	50x50 cm	SZNG tulajdona
10.	Tóparton,	1935	olaj, vászon,	50x50 cm,	magántulajdon
11.	Bölcső,	1935	olaj, vászon,	50x50 cm,	magántulajdon
12.	Másállapotban,	1935	olaj, vászon,	64,8x60 cm,	magántulajdon
13.	Bánat (Gyász),	1935 körül	ecsetrajz, akvarell, csomagolópapír,	26x23 cm,	SZNG tulajdona
14.	Gond,	1935 körül,	olaj, vászon,	61x50 cm	magántulajdon
15.	Strandon,	1936	vegyes technika, papír,	29x33,5 cm,	SZNG tulajdona
16.	Sebesült férfifej,	1936 körül,	pasztell, sárga papír,	43,6x31,9 cm,	SZNG tulajdona
17.	Az elűzött,	1937 körül,	vegyes technika, papír,	43,5x30 cm,	SZNG tulajdona
18.	Szoptató anya,	1937 körül,	akvarell, tus, papír,	30x40 cm,	magántulajdon
19.	Merengés,	1938 körül,	vegyes technika, papír,	30x34,5 cm,	SZNG tulajdona
20.	Kétségbeesés,	1938	vegyes technika, papír,	38x30 cm,	SZNG tulajdona
21.	Merre? (Búcsú),	1938 körül,	vegyes technika, papír,	28x30 cm,	SZNG tulajdona
22.	Vihar előtt,	1938	vegyes technika, papír,	29x29 cm,	SZNG tulajdona
23.	Viharban,	1938	olaj, fa,	40,5x27 cm,	SZNG tulajdona
24.	Anyai szeretet,	1938	gouache, karton,	30x30 cm,	SZNG tulajdona
25.	Gondolkodó,	1938	vegyes technika, papír,	28x37 cm,	SZNG tulajdona
26.	Rémület,	1938	tempera, papír,	22x30 cm,	SZNG tulajdona
27.	Hová, merre?	1938	gouache, papír,	38,2x28,2 cm,	magántulajdon
28.	Merre?	1938–39	gouache, papír,	28x30 cm,	magántulajdon
29.	Anya gyermekével,	1939	gouache, papír,	28x30,5 cm,	SZNG tulajdona
30.	Sebesült,	1939	gouache, papír,	25,5x38 cm,	SZNG tulajdona
31.	Sebesült,	1939	vegyes technika, karton,	28x35 cm,	SZNG tulajdona
32.	Fej (Dac),	1939	tempera, karton,	35x32 cm,	SZNG tulajdona
33.	Háború I.,	1939	vegyes technika, karton,	33x34 cm,	SZNG tulajdona
34.	Háború III.,	1939 körül,	vegyes technika, karton,	29,5x35 cm,	SZNG tulajdona
35.	Háborús Madonna,	1939	vegyes technika, karton,	30x20 cm,	SZNG tulajdona
36.	Menekülő,	1939	tempera, papír,	29x33 cm,	SZNG tulajdona
37.	Felhívás,	1939	gouache, papír,	29x33 cm,	SZNG tulajdona
38.	Elgondolkodva,	1939 körül,	vegyes technika, karton,	21x27 cm,	SZNG tulajdona
39.	Rémület,	1939 körül,	vegyes technika, karton,	40,5x36 cm,	magántulajdon
40.	Női fej (Merengő),	1939	tempera, karton,	35x30,5 cm,	magántulajdon
41.	Háború lesz,	1939	olaj, vászon,	55x50 cm,	magántulajdon

Alkonyat,	1939	vegyes technika, papír,	30x37 cm,	magántulajdon
Menekülő anya,	1940	tempera, papír,	28,5x28,5 cm,	magántulajdon
Terhes asszony (Aggódó),	1940 körül,	vegyes technika, papír,	35x33,5 cm,	SZNG tulajdona
Másállapotban,	1940 körül,	vegyes technika, karton,	54x34 cm,	SZNG tulajdona
Anya gyermekével IV.,	1940 körül,	olaj, karton,	33x47 cm,	SZNG tulajdona
Menekülő,	1940 körül,	olaj, karton,	40x39 cm,	magántulajdon
Madonna gyermekkel,	1940 körül,	olajtempera, rétegezett karton,	47x33 cm,	magántulajdon
Párizs eleste,	1940 körül,	gouache, papír,	26,8x36,5 cm,	SZNG tulajdona
Hazátlanul,	1940 körül,	tempera, karton,	47x33 cm,	SZNG tulajdona
Koldusbottal,	1940-es évek első fele,	tollrajzok (válogatás)		
Anyaság,	1942 körül,	olaj, fa,	35x27 cm,	magántulajdon
Ablak mellett,	1942	tempera, papír,	34x30,5 cm	SZNG tulajdona
Megdöbbenés,	1942	vegyes technika, papír,	30x37 cm,	SZNG tulajdona
Háború II.,	1942	vegyes technika, papír,	27x22 cm,	SZNG tulajdona
Gyermeke fölé hajoló anya,	1943	gouache, papír,	25x24 cm,	SZNG tulajdona
Háború IV.,	1943 körül,	vegyes technika, karton,	37x47 cm,	SZNG tulajdona
Iszony,	1943 körül,	vegyes technika, papír,	30x42,3 cm,	SZNG tulajdona
Koncentrációs táborban,	1943	olaj, vászon,	90x95 cm,	SZNG tulajdona
Gond,	1944	olaj, fa,	27x35 cm,	SZNG tulajdona
Félelem,	1944 körül,	olaj, fa,	34,5x24,5 cm,	SZNG tulajdona
Riadó (Menekülés) II.,	1944 körül,	olaj, karton,	29x32,5 cm,	SZNG tulajdona
Siető,	1944	gouache, papír,	30x33,4 cm,	SZNG tulajdona
Riadó,	1944	gouache, papír,	44x29,5 cm,	SZNG tulajdona
Várakozó,	1944	gouache, papír,	27x37 cm,	SZNG tulajdona
Anya gyermekével,	1944 körül,	vegyes technika, papír,	37x25 cm,	magántulajdon
Riadó (Menekülés) I.,	1944 körül,	olaj, karton,	29x32,5 cm,	magántulajdon
Légvédelmi óvóhelyen,	1944	olaj, vászon,	100x66 cm,	SZNG tulajdona
Üldözött,	1946	olaj, fa,	35x27 cm,	SZNG tulajdona
Fejkendős asszony I.,	1946 körül,	olaj, karton,	25x35 cm,	SZNG tulajdona
Hazátlanok,	1947	tempera, papír,	31x32 cm,	SZNG tulajdona
Társadalmi munkás,	1948	olaj, préselt lemez,	100x80 cm,	SZNG tulajdona
Pihenő,	1949	tempera, karton,	29x47 cm,	SZNG tulajdona
Commoedia Humana,	50-es, 60-as évek	tus- és tollrajz (válogatás)		
Üldözött,	1954	olaj, tempera, karton,	55x46 cm,	SZNG tulajdona
Lehangoltság,	1954	olaj, fa,	50x70 cm,	SZNG tulajdona
Madonna,	1954	olajtempera, karton,	38x46 cm,	magántulajdon
Pihenés,	1954	olaj, fa,	55x60 cm,	SZNG tulajdona
Munkás ellenzős sapkában,	60-as évek,	olaj, tempera, karton,	38x34,5 cm,	SZNG tulajdona
Árvíz,	60-as évek közepe,	olaj, vászon,	110x75 cm,	Podunajské Múzeum tulajdona, Komárom
Dózsa katonái,	60-as, 70-es évek,	tus (válogatás)		

82.	Ifjúmunkás,	1966	olaj, tempera, vászon,	46x38 cm,	SZNG tulajdona
83.	Munkásfej,	1966	olaj, fa	39,5x32 cm,	SZNG tulajdona
84.	Pusztai pár II.,	70-es évek,	olaj, tempera,	43x71 cm,	SZNG tulajdona
85.	Két alak,	1970	olaj, tempera,	114x162 cm,	SZNG tulajdona
86.	Falusi este,	70-es évek,	olaj, tempera, vászon,	68x98 cm,	SZNG tulajdona
87.	A művész felesége, Olga,	1970	olaj, tempera, vászon,	66x66 cm,	magántulajdon
88.	Olga olvas,	1970	olajtempera, vászon,	100x65 cm,	magántulajdon
89.	Evezősök,	70-es évek eleje,	olajtempera, karton,	25x18 cm	magántulajdon
90.	Új élet,	70-es évek,	tus és tollrajz (válogatás)		
91.	A Szlovák Nemzeti Felkelés,	70-es évek,	tus (válogatás)		
92.	Klak-i anya,	1973	olaj, tempera, vászon,	110x83,5 cm	SZNG tulajdona
93.	Anya és lánya I.,	1973 körül,	olaj, tempera,	90x68 cm,	SZNG tulajdona
94.	Parasztpár I.,	1973	olaj, tempera,	80x65 cm,	SZNG tulajdona
95.	Apa és fia,	1973	olaj, tempera, karton,	46x36 cm,	magántulajdon
96.	Pusztai Madonna,	1973	olaj, tempera, vászon	80x65 cm,	SZNG tulajdona
97.	Ártatlan táj (Erdőszélen),	1973	olaj, tempera, karton,	36x38 cm,	SZNG tulajdona
98.	Pusztai Madonna,	1974	olaj, vászon,	46x38 cm,	magántulajdon
99.	Színházban,	1975	olaj, tempera, karton,	48x43 cm,	
100.	Hazafelé I.,	1976	olaj, tempera, karton,	24x70 cm,	SZNG tulajdona
101.	Anya és fia I.,	1976	olaj, tempera, vászon,	68x65 cm,	SZNG tulajdona
102.	Anya és lánya III.,	1976 körül,	olaj, tempera, karton,	51x84 cm,	SZNG tulajdona
103.	Hazafelé II.,	1976	olaj, tempera, karton,	24x70 cm,	SZNG tulajdona
104.	Anya és lánya V.,	1976	olaj, tempera, vászon,	68x65 cm,	SZNG tulajdona
105.	Vörös naplemente (Magány),	1976	olaj, tempera, karton,	25x70 cm,	SZNG tulajdona
106.	Házikó az út mellett,	1976	olaj, tempera, karton,	25x70 cm,	SZNG tulajdona
107.	Február I.,	1977	olaj, tempera, vászon,	114x162 cm,	SZNG tulajdona
108.	Február	1977–1978,	olaj, vászon,	84x100 cm,	SZNG tulajdona
109.	Szántóföldeken, mezőkön I.,	1979	olaj, tempera, vászon,	46x70 cm,	SZNG tulajdona
110.	Új élet felé,	1979 körül,	olaj, fa,	80x160 cm,	SZNG tulajdona
111.	Soha többé!	1979–1980	olaj, tempera, fa,	80x160 cm,	SZNG tulajdona
112.	Pirostetős házak	(évszám nélkül)	olaj, tempera, karton,	50x70 cm,	SZNG tulajdona

: 30,– Ft

Lőrincz Gyula festőművész
(Csehszlovákia) kiállítása

Budapest, 1985. február 8–március 3-ig

A kiállítás csehszlovák biztosa: Anna Horváthová
A kéziratot és a fotókat a Szlovák Nemzeti Galéria (Bratislava)
és a művész özvegye bocsátotta rendelkezésre.
Fordította: Gregorovicz Anikó
A katalógust tervezte: Alapfy László
Felelős kiadó: Néray Katalin igazgató
A kiállítást rendezte: dr. Bundev-Todorov Ilona

ISBN-szám: 963–7161–52–X

MAHIR – Zalai Nyomda Zalaegerszeg 85 480 o

Gyula Lőrincz (Czechoslovakia)
Paintings

8th February – 3rd March 1985

The Czechoslovakian commissioner
of the exhibition: Anna Horváthová
The manuscript and the photos were provided by the
Slovakian National Gallery (Bratislava) and by the widow of the artist.
Translated from the Slovakian by Anikó Gregorovicz
Catalogue design by László Alapfy
Edited by Katalin Néray director
The exhibition was installed by Ilona Bundev-Todorov PhD

LŐRINCZ Gyula

Bawa 1994/1-2.

(filozófiát tanultam), csak egyike azon „széplelkű" publicistáknak, akiket említettem, de már háború utáni generáció. Szabó Gyulával kötött házasságom révén kerültem kapcsolatba magával a művészettel és elmélettel, de gyakorlattal is. Az ő halála után pedig, éppen Kubickáné Kucsera Klára tanácsai szerint láttam hozzá a losonci Nógrádi Galéria létrehívásához, s azóta is menet közben tanulok.

Brogyáni Kálmán könyveiben (Festőművészet Szlovenszkón, *Kassa, 1931;* A fény művészete, *Pozsony, 1933.) számba veszi az akkori szlovákiai magyar képzőművészeket – Angyal Gézától Gwerk Ödönig és Harmos Károlyig, Tichy Kálmántól Lesznai Annáig és Weiner-Král Imréig. Hogyan jellemezhető a 20-as évek szlovákiai művészete? Hogyan és miben különbözik ettől a Lőrincz Gyula és Jakoby Gyula fémjelezte generáció magyar művészete?*

Sz. H. K.: Éppen a 20-as évekkel nem foglalkoztam. De – lévén kassai születésű – fontosnak tartom Jasszusch Antal, Bauer Szilárd és Kacmarik-Kőváry említését, adósak vagyunk egy Oravecz Imre-monográfiával és Mészárosné Haltenberger Anna művészetének ismertetésével. A losonci régió művészetében (20-as évek) megemlíthető Gyurkovits Ferenc (posztimpresszionista, mint pl. Mousson vagy Rákosi), Gerő Gusztáv (az „akadémizmus" követője, inkább mint tanárt ismerték, szintén halála után igyekeztünk róla átfogóbb képet kialakítani) és barátja, a rövid életű plenérista, Cseh I. Lajos. Mindhárman részt vettek a besztercebányai képzőművészeti egyesület kiállításain. Lőrincz Gyula (korai korszakában) és Jakoby Gyula szociális indíttatású és nagyon expresszív művészete a legkorszerűbb irányzatokkal tartotta a lépést – ez Jakobyra élete végéig érvényes. Szabó Gyula külön tanulmányt érdemelne.

A szlovákiai születésű magyar festőknek (Mednyánszky László, Szinyei Merse Pál, Feszty Árpád, Csontváry Kosztka Tivadar, Kassák Lajos) kimutatható-e közvetlen hatása bármely festőutód munkásságára? Vagy másként kérdezve: voltak-e, s korszakonként hogyan változtak a szlovákiai magyar képzőművészet példa- és eszményképei?

SZ. H. K.: A példa- és eszményképekről itt most nem tudok mit írni. Végig kéne tanulmányozni minden egyes alkotó életrajzát. Pl. Gerőnél kimutatható Mednyánszky-hatás, de Szabó (az 50-es években) inkább Munkácsyt és Paál Lászlót tekintette példaképének. Csontváry-hatás is felfedezhető nála, de inkább tartalmi, mint stiláris síkon.

A történelmi periódusokkal (háborúk, impériumváltozások) teljesen szinkronban periodizálható-e a szlovákiai magyar művészet, vagy eltéréseket-specifikumokat is jelez?

Sz. H. K.: A fent leírtakból is kitűnik, hogy a történelmi periódusok bizony mélyen befolyásolták művészeti életünket is.

Milyen kiállítási és intézményi (múzeumok állandó tárlatai pl.), valamint publikációs (napilapok, folyóiratok) lehetőségeket teremtett magának a szlovákiai magyar képzőművészet az elmúlt években?

Sz. H. K.: A szlovákiai művészet keretében, nem rendszeresen és nem intézményes alapon, voltak itt-ott kiállításai a magyar képzőművészeknek, de sohasem a magyar jelleg kihangsúlyozásával, inkább annak diszkrét elhallgatásával. Magyar vonalon, az egyetlen olyan szervezet, amelyik a magyar képzőművészettel, mint az itteni magyar kultúra részével foglalkozhatott volna, a Csemadok, olybá vette a képzőművészetet, mint kalapon a bokrétát.

Emlékezetes egy alkalom, amikor fiatal magyar képzőművészek „sátorkiállítást" készítettek Gombaszögön az évente rendezett nemzetiségi kulturális fesztivál épp aktuális rendezvényével egy időben. Lőrincz Gyula betiltotta, ha jól tudom, leszedette a kiállítást. Voltak kevésbé kirívó esetek, de több példát lehetne felhozni arra, hogy a mindenkori Csemadok (napjainkig) mennyire nem tekintette a képzőművészetet kultúránk szerves részének.

Kialakult-e (s vajon miért?) ezen művészeti jelenségek hivatalos és avantgárd rétege? Ma hogyan polarizálódik e művészet?

Sz. H. K.: Én úgy látom, hogy a szlovák művészeti élet függvényében alakultak ki avantgárd és más csoportok. (Egyesek szerint ezért nem lehet nemzetiségi alapon szervezkedni.) De van pl. a fiataloknak egy csoportja, amely az érsekújvári ERTÉ-fesztiválok körül alakult ki. Vannak 2-3 személyes kisebb, inkább baráti csoportosulások, de nem tudok semmilyen szervezett csoportról.

Létszámában, súlyában milyen szerepet visz a szlovákiai művészeten belül az ottani magyar képző-, ipar- és fotóművészet?

Sz. H. K.: Létszámban a képzőművészet, azon belül is a festészet szerepel az első helyen. Kevesebb a szobrász. Elég sok a fényképész. Iparművész kevés, illetve beolvadtak a szlovák közegbe.

Generációs, stiláris vagy inkább műfaji alapon (esetleg az iskolázottság, budapesti, pozsonyi vagy prágai tanulmányok szerint) lehet általánosításokra alkalmasan megragadni s leírni a szlovákiai magyar képzőművészeteket?

Sz. H. K.: Generációs szempont érvényesül, illetve nem mellékes az iskola.

*Mit jelent a szlovákiai művészet köztudatában is, hogy a Magyarországon élő szlovák nemzetiséghez kötődő képzőművészek egy csoportjáról önálló kötet jelent meg (*Kötődések, *Bp. 1982.).*

Sz. H. K.: Bevallom, nem ismerem ezt a kötetet.

Az 1992-ben létrejött Jakoby Gyula-alapítvány *„a Csehszlovákiában élő magyarság képzőművészeti kultúrájának támogatásá"-t tűzte ki célul. Vannak-e hasonló törekvések, s milyenek eddigi működésük eredményei?*

Sz. H. K.: Nem tudok más hasonló törekvésről. A Jakoby-alapítvány újra keresi önmagát – az új helyzetben, más körülmények közt.

Nagy János

Voltak kiállításaink, többek közt: Pápán kétszer, Pesten háromszor (szobrász, fiatalok, közös), Prágában kétszer (Duncsák, Németh), Dunaszerdahelyen egyszer (illusztráció és szobrászat), Losoncon Omage Szabó Gyulának, Pozsony Kultúrközpont.

Jelenleg szervezzük a következő csoportos kiállításunkat Hetényben, a társaság székházában, a „Lilla galériában". Most majd elválik, hogy állunk. Sok függ attól, hogy mennyit tudunk nyújtani tagjainknak, mivel semmi vagyonunk nincs, csak támogatásokra számíthatunk. Sajnos, szlovák részről semmit sem várhatunk, de az alapítványok Magyarországon sem bőkezűek.

Most úgy állunk, hogy több meghívásunk volna Magyarországra, de az anyag összegyűjtése, válogatása, átvitele pénzbe kerül. Tehát – sajnos – nagymértékben nem tőlünk függ a jövőnk. Ha az irodalomcentralizmus nem változik, akkor a kultú-

LŐRINCZ Imre nép m.

Lőrinc Ferenc, építész

13. Lőrinc Ferenc: Óvoda, Kaposvár 1978

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 33-old.

k Gy: kiállítások

Művelt Nép 1955. 11. évf. 52 n. dec. 25. 4 l.

LÖRINCZ Gyula

E. F. P.

Lőrincz Gyuláról
születésének hetvenötödik
évfordulóján

Népszabadság, 1985. jan. 16. 7.

LÖRINCZ Gyula

Ráez Olivér: Egy hősi kor tanúja, alakítója:
Hetvenöt éve született Lőrincz Gyula. =
Új Szó 1985. I. 11. 11. ill

EGY NÉPMŰVÉSZ MŰHELYÉBEN

Nemcsak Tolna megyében, hanem az ország határain kívül is jól ismerik a Majos községben élő Lőrincz Imre bácsi nevét, hiszen mindazok, akik a hazánkban vendégeskedő külföldi kulturális küldöttségek tagjaiként meglátogatták őt, kaptak egy-egy darabot munkáiból. Képünkön Lőrincz Imre egy új bölcső oldalát faragja. A dombormű azt a jelenetet ábrázolja, amikor a székely emberek először találkoznak a felszabadító szovjet katonákkal.

(Foto Wormser)

Lőrincz Imre
Népszabadság 1958 márc. 28.
XVI. évf. 74.

és marionett filmfesztiválon. Mannheimben a *Viaszváros*, a *Kiskunság* és a *Londonban jártunk*, Montevideóban a *Csók István*, a *Szánkó* és még két, ki nem választott kisfilm, Bukarestben pedig a *Didergő király* című bábfilmünk szerepel. Képviselteti magát filmgyártásunk a szeptemberben Indonéziában sorrakerülő I. nemzetközi oktató-filmfesztiválon is. Ez alkalommal a *2000 éves Pécs*, a *Mesél a Bükk*, a *Szikraforgácsolás*, a *Burgonyabogár* és *A mikrométertől a centiméterig* című, oktató jellegű kisfilmünket mutatjuk be.

Természetesen részt veszünk ezenkívül több más nemzetközi filmfesztiválon is, köztük Karlovy Varyban, Leningrádban és Velencében. Ezekre a fesztiválokra azonban még nem választották ki a filmeket.

Operettszínház együttese ...égszerepléséről

...turális Kapcsolatok Intézete nevében *dr. Nyáry László* üdvözölte. Ott voltak az érkezésnél a színház ...agjai, a hozzátartozók és a barátok. (MTI)

Tanács, a Nőtanács, az MSZMP II. kerületi pártbizottsága, a Kiadó; Főigazgatóság és más szervezetek is.

FILMMÚZEUM

Március 27-től április 2-ig csak

1 hétig egész nap

METROPOLIS

Lőrincz Imre ..... MDK

majosi fafaragó

18 fiut tanit

Egy bölcsőt faragnak közösen.

---: Népművészeink alkotóműhelyében.

Népakarat. 1957. márc. 10.

idős Lőrincz Imre, Japaragó

Vépi paragúsait állította Ki
Szekszárdon.

— : Kulturális hírek 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. máj. 13.

Lőrincz István, Bp. IX. Márton-u.11. I.4.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Lőrincz István

Geboren zu Klickó (Com. Zala) am 1. Juli 1901, absolvierte die Kunstgewerbeschule in Budapest, und lernte bei Meister György v. Zala.

5 nüvel fels.

Hu Pomagyérem 289 l.

T. 8520.

s relemelt szuronyos puskájával tisz-

egiment Jordis.

Enns in Oberoesterreich.

pold I. und hiess Freyherr v.
af v. Marsigli + 1704. - Graf Iörger
rhemberg + 1731. - Graf v. Wallis +
1765. - Heinrich Graf v. Daun + 1771
Iordis.
3 oo.

7: 10.1 cm.

-904
-21.

Lőrincz

L. 2. *István*, szobrász, • Klickó (Zala vm.) 1901 júl. 1. A bpesti iparművészeti iskolában és Zala György műtermében képezte magát. Művei közül kiválik dr. Csiszárik János püspök plakettje.

~~Banner Benedetto.~~

~~X. 152~~

Lőrincz István

szobrász

Szül. Klicko (Zala m.)

1901. jul. 1. A bpesti

iparmuvészeti iskolában

és Zala györgyvél tanult.

Minvei Eszt. Kiváltk. Dr.

Csiszárdi Jánoj plakettje.

Hu. Pr. magyarom 289 l.

Éberben felh.

T. C.

Van szerencsénk tisztelettel értesiteni, h

VI., RÓZSA-UTC

helyeztük át. Továbbra is főcélunk a legmesszeb

Vállalatunk kizárólagosan Budapesten, c

tartását végzi. Ezalatt értendő a ruhák tisztitás

vegyük t. feleink legnagyobb gondját: a ruhák

Karbantartási feltételek: havonként

rendbe, azaz minden második héten egy öltöny

Havi P 5.— befizetés ellenében négy ö

Azon esetben, ha a fél a lefizetett dijösszegnel

rendbehozatni, ugy b. nejének kosztümjét, kab

Három havi befizetés után jutányosan

kitását. Ezen munkáknál a fél által fizetett egy

Ruhák fénytelenitése egy évi jótáll

A munkákért mindenkor a teljes felel

Felhivásra a ruhákért fényképpel és

zottunk jelentkezik, aki cégjelzéses elismervényt

Nagybecsü támogatását várva, vagyunk

Neuwirt

Lőrincz István

l.

A Pe Madách

WOLAUSCHÉK GYÖRGY

BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 75. SZÁM.

Telefon 43—10. Telefon 43—10.

Budapest, 19 20. Jan. 24.

Szállító-levél.

Nagy Dr. Szentiványi Gyula ur megbizásából

GYÖRGY

Lőrincz István

festőművész

l.

Ruzicska Herend

64. l.

Lőrincz István

Állatszobrait porcelánba öntötték a XX sz. kezdetén.

Molnár László, Kerendi porcelánszobrok, Veszprém 6 l.

Lőrincz István

íparm.

Ert. 1928

84
85

Lőrincz István

festőművész

Műcs. kiáll., 1929 tól
Pipics 116. l.

Lőrincz István

Műcsarnok Kobrát Gyp u. 4.

1929. tav. kiáll. 173

Schönbrunni kastély X. 179

Lőrincz István MDK

Arcmás, ~~gipsz~~ bronz

Műcsarnok 1929. tavaszi kiállitás

Lőrincz István

nobrán

1919 – 22.

Éinusk. 1930. 85. l.

ssé jobbra nézve. Leeresztett jobb kezében buzo-
l van e czimezéssel:

i Georgio Rákóczi
aniae Principi,
ugariae Domino
zč zč Dno
ihi gratiosmo.
ja, bajusza s szakála őszbevegyült, szemöldöke fe-
a földön a ~~[illegible]~~ vért, mellett fehér lobogó s az ap-
letakarva, az iratokon túl, sisak van. A félrevont
nórja aranyból való. A ~~[illegible]~~ képről lepelt

INCEPS TRANSYLVaniae."
méretei 236: 141 c/m.
gűjteményéből 140/95 N° 593.

140/95 N° 593.

Lőrinc István
szobrai

Pengő

LŐRINCZ ISTVÁN

84 Plakettek, bronz (9 drb) . . . . . 320.—

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1936

MNK

Lőrincz István: Plakettek, bronz 9 db.

Nemzeti Szalon, 1936. ápr.
XI. Nemzeti Szalon

Duray Tibor

Lőrincz István

— **Díjkiosztás a Nemzeti Szalónban.** A Szinyei Társaság által rendezett XI. Tavaszi Szalon kiállításán a zsűri a következő díjakat ítélte oda: *Duray* Tibor 200 pengős díj, *Tóth* B. László 100 pengős díj, *Rozs* János 100 pengős díj, *Turáni Kovács* Imre és *Dabóczy* Mihály 50 pengős díj. Kitüntető elismerést kaptak *Patay* Mihály, *Fuch* Pál, *Vass* Vera, *Radó* Ferenc, *Lőrincz* István.

Pesti Napló

1936. ápr. 30.

TARTALOMJ

I. A SZERZŐK NÉVMUTAT

Oldal

Walter Crane. Néhány szó a magyar iparművészetről ... 151

Csízik Gyula. A párisi kiállításra küldendő műipari tárgyaink bemutatása alkalmából ... 147

ALOMJEGYZÉK.

Oldal		Oldal
	Negyedik szám.	
	Néhány szó a magyar iparművészetről. *Walter Cranetől*	151
	Walter Crane. *Rozsnyay Kálmántól*	155
61	Munkácsi Mihály †	172
68	Két legyező. *Szana Tamástól*	174
76	A párisi kiállítás épületei. *Pap Henriktől*	177
80	Különfélék	184
86	Szakirodalom	194
	Külföldi szemle	199
	Hivatalos tudósítások	206
93	**Ötödik szám.**	
104	Az iparművészet a párisi kiállításon *Györgyi Kálmántól*	209
105		
	Hatodik szám.	
109	A vasművesség a párisi kiállításon. *Edvi Illés Aladártól*	305
	A magyar történelmi pavillon. *Mihalik Józseftől*	327
117		
140	Hivatalos tudósítások	335

Lőrinczy István

A Szinyei Társaság
Tavaszi Szalon kiállításáról kitüntető elismerés.

Magyar Művészet
1936. 191. l.

Lörnicz István

a MIOE érempálya-
tatán részt vett
terv.

M/
AGYAR IPARMŰVÉSZET
1937. 52. l.

Lőrincz István

keramikus

koll. kiáll. 1942. szept
okt.

lásd
3

Nemzeti Szalon

97. csop. kiáll.
katalogusa könyvtá-
ramban

fordít

LŐRINCZ ISTVÁN

129.	Ki a legény, porcellán	6.90
130.	Vágyódás, porcellán	13.80
131.	Fácán, porcellán	13.80
132.	János vitéz griff madáron, porcellán	37.95
133.	Első dal, porcellán	51.75
134.	Szerenád, porcellán	51.75
135.	Szégyenlős, porcellán	34.50
136.	Szembekötősdi, porcellán	51.75
137.	Bachánsnő, porcellán	63.25
138.	Vénus, porcellán	46.—
139.	Lepkevadász, porcellán	69.—
140.	Amorettes bonbonniére, porcellán	mgt.

A Csehszlovák Távirati Iroda újabb jelentése a leleplezett amerikai kémbanda tevékenységéről

A Csehszlovák Távirati Iroda *bővebb értesüléseket* szerzett arról a kémszervezetről, amelyet a csehszlovák külügyminisztérium az USA prágai nagykövetségének pénteken átadott jegyzékében leleplezett: W. *Birge*, az amerikai nagykövetség volt tisztviselője 1945. novemberében érkezett Prágába. *Steinhardt volt prágai USA-nagykövet politikai szakértője volt.* 1947-ben találkozott Veleslav *Wahllal*, a 27 éves csehországi joghallgatóval, aki a háború alatt egy hírszerző brigádban dolgozott. Nem sokkal az 1948. februári események után Birge felkereste Wahlt a lakásán és felhívta, hogy működjék együtt az amerikai kémszolgálattal.

Wahl az ajánlatot elfogadta és bemutatta Birgét Jaromir *Nechansky* csehszlovák hadseregbeli őrnagynak, aki a háború alatt Nagy-Britanniában szolgált a csehszlovák hadseregben. *Nechanskyról tudták, hogy elkeseredett ellensége a népi demokratikus kormányzatnak.*

Birge utasításainak megfelelően Nechansky és Wahl megszervezett három kémcsoportot. Ezek közül egyiket Dél-Csehországban, egy másikat Észak-Csehországban, egy harmadikat pedig Kelet-Csehországban és Morvaországban. A csoportok összeesküvésszerűen alakultak meg, a tagokat gondosan megválogatták és különösen a kémkedésben gyakorlottak részesültek előnyben. Ezeknek a csoportoknak az volt a feladatuk, hogy tovább fejlesszék a kémhálózatot. A szervezetek feladata az volt, hogy szerezzenek politikai, gazdasági és katonai értesüléseket és juttassák ezeket Nechanskyn és Wahlon keresztül az amerikai nagykövetség tagjaihoz, vagy ha ez az út nem volna járható, rádióadógépek segítségével. Wahl magánlakása volt Nechansky és Birge találkozóhelye, mert ugyanabban a házban volt a svéd követség és Wahl úgy gondolta, hogy látogatói nem túlságosan feltűnőek.

Samuel *Meryn*, akit pénteken este kevéssel azután tartóztattak le, hogy a jegyzéket átadták, irodai tisztviselője volt az amerikai nagykövetség katonai attaséjának. Meryn azelőtt csehszlovák állampolgár, joghallgató volt. A háború után az amerikai megszálló hatóságoknál dolgozott Németországban és ott német nőt vett feleségül. Meryn Nechansky őrnaggyal Prága egyik parkjában szokott találkozni, máskor egy külső kerület különböző pontjain jöttek össze. Meryn kapcsolatot tartott fenn Nechansky és az amerikai nagykövetség egy másik tagja, a 38 éves Spencer L. Taggart között, aki a háború előtt bizonyos ideig már lakott Csehszlovákiában, mint «mormon hittérítő». Úgy tudják róla, hogy már a háború alatt dolgozott az amerikai kémszolgálatnak. Meryn gépkocsijával elvitt két rádióadóállomást, az egyiket a déli, a másikat az északi kémcsoportnak és személyesen adta át a csoportvezetőknek.

Isaac *Patch* az amerikai nagykövetség attaséja 1949. március elsején átvette Birge szerepét, mint a kémszervezet oktatója és irányítója. Most már ő tartott értekezleteket Nechanskyval és Wahllal Wahl lakásán.

Miss Louise *Schaffner* az amerikai nagykövetségre 1948. február 10-én került politikai munkakörrel. Sokakkal érintkezett az országban és különösen egyházi kérdések iránt érdeklődött. Szintén fontos tagja volt az amerikai kémszolgálatnak. Ő vette át Patch-től az irányítást és szintén találkozott Nechanskyval és Wahllal.

A kémszervezet vezetői Birgen és Taggarton keresztül kaptak utasításokat és küldtek híreket a külföldön működő «Szabad Csehszlovákia Tanácsának». Miss Schaffner és Birge elutazása előtt a nyugati határvidéken szervezetet épített ki olyan «kiemelkedő személyiségek» illegális határátlépésének megkönnyítésére, akik 1948. februárja előtt a nyugati hatalmak javára tevékenykedtek. Az összekötő tiszt e szervezet és Birge, valamint Miss Schaffner között Karel Dohnalek, a csehszlovák belügyminisztérium egyik volt osztályfőnökének 32 éves fia volt, aki maga is tisztviselő volt a csehszlovák külügyminisztérium diplomáciai protokoll-osztályán.

Az illegális határátlépésben ezek az emberek segítettek többek között Blaha volt szlovák megbízottnak, Jaromir Smutny volt elnöki kancellár családjának és dr. Stone amerikai kémnek.

Az is kiderült, hogy miss Schaffner 1949. nyarán Dohnalek segítségével hozta létre szervezetének egybeolvadását Nechansky és Wahl kémszervezetével. Az északi csoport szintén kapcsolatban állott egy illegális határátlépést szolgáló szervezettel és azonkívül egy terrorista csoporttal is. Az északi csoportnak különösen tevékeny tagja volt Frantisek Tomiga hornilitvinovi római katolikus lelkész, akinek lakásán találtak egy rakétakilövő pisztolyt sok tölténnyel.

A Csehszlovák Távirati Iroda értesülése szerint a csehszlovák biztonsági szervek most már valamennyi kémcsoportot felszámolták és tagjaikat, beleértve a vezetőket is — már amennyiben nem élveznek diplomáciai mentességet — le is tartóztatták. Samuel Merynt, Nechansky őrnagyot, Veleslav Wahlt, dr. Dohnalekeket és Frantisek Tomigát átadták a bíróságnak.

Említésre érdemes, hogy a szervezet valamennyi tagja polgári vagy kispolgári származású és a dolgozó osztály egyetlen tagja sem szerepel közöttük.

Apa, fiú és unoka együtt festi a herendi porcelánt

Herend, október hó

A száztíz éves jubileumát ünneplő, világhírű porcelángyár irodájában az üzem fiatal, porcelánfestőből lett vállalatvezetőjével, *Simó* Józseffel beszélgettünk.

— A mi porcelánjaink, készleteink, figuráink főleg festőink művészi munkájának köszönhetik világszerte elismert hírnevüket. A festés tudománya itt apáról-fiúra, festőről-festőre száll és azok is, akik messzeföldről kerülnek a herendi gyárba festőnek, magukba szívják a különlegesen fínom és szinte világszerte egyedülálló herendi porcelánfestés művészetét.

E rövid bevezető után végigjárjuk az üzemet, ahol látjuk a porcelánföldnek gyúró- és keverőgépeken való feldolgozását, egy nagy raktárban az anyag „érését", a korongozást, a művészi festést, no meg a három kemencében az égetést.

A festők egyik asztalánál 25 év körüli fiatalember háta mögött állunk meg. Észre se veszi, hogy figyeljük. Ördöngősen kezeli ecsetjét, amelynek fínom mozgása nyomán gyönyörű virágminta bontakozik ki az előtte lévő hófehér tányéron. Mikor megérintjük, megrezzen és kérdésünkre elmondja, hogy Hegyi Károlynak hívják és *Székelyudvarhelyről* került az üzembe.

«A HERENDI OKLEVÉL VILÁGMÁRKA»

— Minden jelölt, aki festőnek pályázik a gyárba, kap *70 minta apot* — magyarázza —, amelyből hatvanat ceruzával kell megrajzolni, tizet pedig ecsettel megfesteni. Bizony a minták első látásra nehezeknek tűntek, de vizsgám mégis sikerült és a 60 rajzot, valamint tíz festést az előírt hat hét helyett egy hónap alatt végeztem el.

Egyébként megtudjuk még, hogy a rosta igen szigorú. Van úgy, hogy harminc-negyven jelentkezőből csupán kettőt vagy hármat vesznek fel tanoncnak. A tanulóidő kemény három esztendő, amely után *segédi oklevelet* kapnak azok, akik a segédvizsgán megfelelnek.

— Ez az oklevél azonban *világmárka* — mondja Simó vállalatvezető. — Bel- és külföldi porcelángyárakban egyaránt megsüvegelik azt, aki Herenden szabadult fel.

Tovább járunk a festőtermekben. Nem ritkaság, ahol fiú és apa, sőt néha nagyapa is egy asztalnál dolgoznak. Akadnak olyan családok, ahol valóságos tradició a porcelánfestés. Simó vállalatvezető például elmeséli, hogy egy évvel ezelőtt még együtt dolgozott a 70 éves *Édl* István aranyérmes festő *fiával, unokájával* és *Szabadics* Adám nevű *14 éves dédunokájával*. Az öreg dédapa tavaly meghalt és azóta már «csak» a nagyapa, fiú és unoka dolgoznak együtt...

LENIN ALAKJA

— Milyen a közönség ízlése? — vetjük fel a kérdést.

— Tekintettel arra, hogy Herend jelentős részben *exportra* dolgozik, mintáink közötti választást megrendelőinkre bízzuk.

— Ha már az eladásnál tartunk — folytatja a vállalatvezető —, érdemes megemlíteni, hogy már új és főleg aránylag olcsó herendi készletek jelennek meg a belföldi piacon: a *«Herend a dolgozókért»* akció keretében készített 6 személyes egyszerű, de művészi mintázású étkészletek.

Az igazgatói irodában egyébként a sok ismert figura között két egészen újat, eddig még forgalomban nem lévőt is látunk. *Lőrincz* István modellje alapján készültek. Az egyik *Lenint* ábrázolja hatalmas, csillagos vörös zászlóval, amely felé bátran tekint egy öntudatos munkás, kézen vezetve egy sugárzóarcú parasztasszonyt. A figura címe: *«A szocializmus felé»*. A másik: *«A Lánchíd újjáépítése»* című figura két erőteljes munkást ábrázol, amint kezükben szilárdan tartják a Lánchidat. Lábaiknál még látszanak a pusztulás múló emlékei.

A vasárnap egyházi zenéje

Bazilika: 10 órakor: Liszt Ferenc: Missa Choralis (a szerző születésének 138. évfordulója alkalmából.) Vezényel: Harmath Artúr. *Mátyás-templom:* 10 órakor: Mozart: Koronázási mise. Vezényel: Bárdos Lajos. *Bakáts-téri templom:* 12 óra: Kopasz Aurél: Szent Norbert-mise. Vezényel: Murányi György. *Népénekes misék rendje:* 220, 123, 193, a „Szent vagy, Uram!" énektárából. *Ciszterci templom:* 10 óra: Williams G-moll mise. Vezényel: *Forray* Miklós.

OLVASÓINKHOZ!

A *Magyar Nemzet* hűséges közönségének könnyebbsége érdekében nemcsak hírdeti, de lehetővé is teszi az életszínvonal emelkedésének olcsóbb elérhetését és ezért november elsejétől a havi 15 forintos

előfizetési díját 12 forintra szállítja le

örömmel jelentjük be ezt a rendkívüli kedvezményt olvasóinknak, melyhez még két örvendetes bejelentés is járul.

Jövő vasárnapi, október 30-i számunkban nagyarányú sportpályázatot indítunk. Tekintettel a sporteredmények iránt érdeklődők egyre inkább növekvő tömegeire, a közóhajnak engedve egy olyan ötletes sportpályázattal lépünk olvasóink elé, amely nemcsak érdeklődésüket kelti fel, hanem részvétel árán hetenként nagy eredmények eshetőségében is osztozik. Biztosra vesszük, hogy előfizetőink és olvasóink szívesen fogadják új pályázatunkat, amelynek pontos részleteit mához egy hétre ismertetjük. Olvasóink eddig is örömmel fogadták újításainkat, érezték mögötte azt a szeretetet, amely lapunkat a közönséghez fűzi. Tudjuk azt, hogy mind nagyobb és nagyobb tömegek fordulnak a sport felé, sőt egyre többen vesznek aktív részt a különböző sportágakban. Ezért határozta el a *Magyar Nemzet*, hogy a sportolók és a sport iránt rajongók népes táborának is kedvezzen a pályadíjakkal jutalmazandó sportpályázattal.

A Magyar Nemzet 5.000 forintos sportpályázata

Újszerű, izgalmas, érdekes. A pályázat részvevői hétről-hétre kapnak jutalmakat, a pályázatban részvevő valamennyi olvasónk nyerhet. A pályázat nagydíját a közép és kisebb díjakkal együtt kellő kiértékelés után a pályázat végén osztjuk ki.

Mindnyájunk szakácskönyve

A Magyar Nemzet karácsonyi ajándéka, amelynek receptjeit az olvasók írják

A *Magyar Nemzet* előfizetőinek rendkívül érdekes és értékes könyvet ad karácsonyra: *teljes szakácskönyvet*, amely minden háziasszonynak kitűnő segítőtársa lesz a konyhaművészet sok gonddal járó munkájában. A világhírű magyar szakácsművészet már igen sokféle szakácskönyvet termelt, a *Magyar Nemzet* szakácskönyve azonban teljesen újszerű. Ezt a könyvet

maguk a háziasszonyok írják, azok, akik konyha művészetét és a konyha szükségletét a sok személyes tapasztalat alapján legjobban smerik.

Felhívjuk a *Magyar Nemzet* minden olvasónőjét, küldjön be ételrecepteket a szakácskönyv pályázatra. Akinek ételleírásait a szakácskönyvben közöljük, *teljesen ingyen kapja meg a karácsonykor megjelenő Mindnyájunk szakácskönyvét.* Pályázni lehet teljes ételsor: leves, hús, főzelék, saláta, főtt vagy sültészta leírással, süteményekkel, befőzési receptekkel, specialitásokkal, vagyis egy-egy étel egyéni elkészítésének leírásával, valamint — miután a szakácskönyv külön diétás részt is közöl — saját tapasztalatok alapján kialakult ételek, fogyó és hízókúrák ételeinek leírásával, végül pedig takarékossági ötletekkel.

Az ételleírásokat egyszerűen írjuk meg, úgy, amint az ételeket elkészítjük; a hozzávaló anyagot, annak mennyiségét, a főzés és sütés módját és idejét. A pályázatra küldött recepteket lehetőleg írógéppel, ennek hiányában olvasható kézírással írjuk, mindig csak a papír egyik oldalára, a pontos név és cím megjelöléssel, a borítékra pedig írjuk rá: *Szakácskönyv pályázat.*

A pályázatok a *Magyar Nemzet szerkesztőségébe*, Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34, I. emeletre küldendők.

A beküldési határidő nov. 6.

Rejtvényjutalmak

A hetenként megjelenő rejtvények megfejtőit is értékes ajándékokkal jutalmazzuk. A gyermekek külön jutalomban részesülnek a szorgalmas rejtvényfejtésért.

Jelenlegi hetenkénti jutalmaink *felnőttek részére* a következők:

I. díj: Egy darab kitűnő fényképezőgép.

II. díj: Utalvány hat darab levelezőlap nagyságú, művészi fényképfelvételre.

III. díj: Egy darab finom csavarirón, szép kiviteliben.

Gyermekek részére:

I. díj: Utalvány hat darab levelezőlap nagyságú, művészi fényképfelvételre.

II. díj: Egy darab finom csavarirón szép kiviteliben.

A Szakszervezetek Országos Tanácsa határozatot hozott a műhelybizottságok választásáról

A munka termelékenységének növelése, a hároméves terv befejezése és az ötéves terv megindítása hatalmas feladatokat ró a szakszervezetekre is. *A szakszervezetek előtt álló feladatok szükségessé teszik az üzemi szakszervezeti munka megerősítését* a vezetés közelebbvitelét a dolgozó tömegekhez és a szakszervezeti demokrácia további kiépítését. Ezért vált szükségessé a szakszervezeti műhelybizottságok megválasztása.

A Szakszervezetek Országos Tanácsának elnöksége ezért felszólítja a szakszervezeteket, üzemi bizottságokat, hogy *az eddigi ideiglenes műhelybizottságok helyett az üzemi bizottsági szabályzatnak megfelelően demokratikusan a szervezet munkásai által titkos szavazással választott műhelybizottságokat hozzon létre.*

A SZOT elnöksége a műhelybizottságok megválasztását az október 31-e és november 20-a közötti időre tűzi ki a szakszervezetek által meghatározott időpontban és sorrendben.

A hibák kijavításával és a feladatok pontos elvégzésével küzd a DÉFOSZ a dolgozó parasztság felemelkedéséért

A Dolgozó Parasztok és Földmunkások Országos Szövetsége október 21-én tartotta választmányi ülését.

A választmányi ülés határozati javaslatot fogadott el, amely szerint minden DÉFOSZ-szervezet vezetőségének ismertetni kell a tagság előtt az elkövetett hibákat, meg kell világítani a munkás-parasztszövetség helyes értelmezését, a munkásosztály vezető és irányító szerepét, a munkástagozatok döntő jelentőségét. *A munkástagozatoknak védeniök kell a mezőgazdasági munkavállalók érdekeit, a kizsákmányolókkal szemben.* Az állami gazdaságokban és gépállomásokon rendszeres elméleti és szakmai oktatásban kell részesíteni a dolgozókat, *de gondoskodni kell általában is arról, hogy a tagság megfelelő politikai és szakmai nevelésben részesüljön.* A középparasztsággal való szövetség megszilárdítása mellett tovább kell folytatni a kulákok elleni harcot. Egyik legfontosabb feladata a DÉFOSZ-szervezetek vezetőségeinek és tagságának *a szövetkezeti mozgalom, különösen a termelőszövetkezeti mozgalom kérdéseinek megvitatása, a nagyüzemi termelés előnyeinek tudatosítása* és a Szovjetunió mezőgazdaságában elért hatalmas eredmények ismertetése és követése.

A határozati javaslat köszönetet mond a Magyar Dolgozók Pártja politikai bizottságának, hogy lehetővé tette a DÉFOSZ hibáinak felfedését és kijavítását. A választmányi ülés táviratban mondott köszönetet Rákosi Mátyásnak.

Lósport

A St. Leger a hároméves-mezőny idei utolsó nagy erőpróbája a vasárnapi galoppversenyek eseménye. Az elmult évektől eltérően — amikor négy-öt esélyes pályázója is volt a 2800 méteres, az állóképesség mellett acélosságot is megkívánó versenynek —, ezúttal a prágai nemzetközi nagydíjat nyerő Lubica messze kimagaslik az ellene kiálló mezőnyből. A nap másik eseménye a Népligeti handikep, amelyben a pálya leggyorsabb lovai: Bánk, Pansy, Ramona és Broadway mérik össze erejüket. Jelöltjeink: I. Babér II.—Lutri—Haver. II. Bánk—Ramona—Pansy. III. Barátnő II.—Csalfa—Mohamed. IV. Fitos—Hőfuvás—Bizakodó. V. Lubica—Redeeming Star. VI. Ráma—Mravik id.—Zsuzsika. VII. Analóg—Pócsi Jány — Enyelgő. VIII. Yeomanri—Aprilia V.—Tarantella II., IX. Baroness—La Riviere—Julika. X. Luna—Shanghay boy—Mravik id.

Szombati ügetőeredmények

I. 1. Twiddle. 2. Scott Palmer. 3. Half Pint. T. 15. bef. 70. II. 1. Marica. 2. Már enyém. 3. Kacér III. T. 12. h. 10. 11. bef. 22. 26. III. 1. Betty. 2. Lady. 3. Nusi. Tot. 30. h. 15. 16. 26. bef. 85. 200. IV. 1. Margaret Song. 2. Margaret Glass. 3. Indokolt. T. 18. h. 13. 14. bef. 60. V. 1. Captain Belwood. 2. Intermezzo. 3. Dagulf. T. 20. h. 13. 17. 20. bef. 44 és 105. VI. 1. Pásztó. 2. Dunevér. 3. Clarisse. T. 16. h. 11. 12. 14. bef. 25. 43. VII. 1. Nádor. 2. Bujdosó. 3. Csábító. T. 77. h. 16. 18. 21. bef. 198. 249. VIII. 1. Béla király. 2. Rianás. 3. Umbrina. T. 28. h. 12. 11. 11. bef. 412. 50. IX. 1. Jéke. 2. Sárika. 3. Usgye. T. 65. h. 20. 16. 21. bef. 150 és 139. X. futam: 1. Lelemények. 2. Herkules. 3. Gyuri. T: 17. h: 14. 21. 16. bef: 64. 47.

FOKERT

Az emlékezés virágait
és
más díszítő anyagait
25 %-kal
tavalyi ár alatt
vásárolhatja
a
FOKERT.
női a termelőknél

Nähmatag és egyéb külföldi varrógépalkatrészek
kaphatók!
Néhány cikk árjegyzékünkből:
Patent hajó . Ft 20.86 — 705 tű . . Ft 1.20
CB hajó . . „ 41.93 — 690 tű . . „ 1.10
CB orsótok . „ 38.93 — 339 tű . . „ —.95
CSEPEL KERÉKPÁR, VARRÓGÉP ÉS MOTORKERÉKPÁR ÉRTÉKESÍTŐ NEMZETI VÁLLALATNÁL
Budapest, VI., Bajcsy-Zsilinszky-út 59. szám

Vidéki utazást vállalók
jelentkezzenek pénzbeszedéssel járó propaganda munkára. Megállapodás megbeszélés szerint. Jelentkezés: Szervező-osztálynál, reggel 8 óráig 1-ig. V. Vécsey-utca 4, utcai bejárat.

Vidék vállalat
keres Budapesten bérbe 8 tehergépkocsi befogadására alkalmas, ugyanott 150 m² területű raktár és 4 szobából álló irodahelyiséget. „Kirendelt ég" jelig. a Kossuth-utcai kiadóba.

VILLAMOS
Nagybudapesti Villamossági Kiskereskedők! Villanyszerelők!
A Villamoscikk és Rádiónagykereskedelmi Nemzeti Vállalat 8. számú fiókja Budapest, VI. Bajcsy-Zsilinszky-út 45. sz. alatt folyó hó 24-én megnyílik. Telefon: 123—245.
Nagybudapesti kiskereskedőket és villanyszerelőket kizárólag itt szolgálunk ki.

Kis- és apróhirdetések

Hirdetések felvétele

főkiadóhivatalunkban V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. fiókkiadóhivatalainkban, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78., Erzsébet-körút 15., József-körút 2., Kossuth Lajos-utca 4., Szervita-tér 8., Baross-tér 32., Endrész György-tér 2., Krisztina-körút 117. és a hirdetőirodákban. Vidékiek a hirdetési díjat a 936.510 számú csekkbefizetési lapon vagy postautalvány felhasználásával küldhetik be.

ADÁS—VÉTEL

BERENDEZÉS

Bútor

Kifogástalan kombinált és hálószoba eladó. Bajcsy-Zsilinszky-út huszonkettő, félemelet egy. Liftnél. Hétfőtől. Bútoros. 9917

Gyönyörű kétfekhelyes egyfekhelyes garnitúrák, fotelek, székek állandóan raktáron megrendeléseket pontosan készítünk, jótállással. Rákóczi-tér 11. Kárpitos kismesternél. 14

Két rekamiéval kombinált berendezés eladó. Hétfőtől 2—8-ig. Cím: Barát-utca 7. III. 3.

Bőrgarnitura eladó megtekinthető délutánonként Horn Ede-u 3. Hrubonv. 10

Nagyméretű szép dió kombinált szekrényt vennék. Reichné, Akácfa ötvenhat. 11

Használt epedás gyermek-recamier és szekrény, használt recamierek kaphatók. Somogyi Béla-út 16, udvarban kárpitos.

Lingel készítményű modern ebédlőbútor sarokasztal kikényzéssel és csillár eladó. Megtekinthető délután 5-től 7-ig IV., Váczi-utca 11/b III. 4. 8636

Modern kétszemélyes rekamié, két fotel, négy szék, asztal, festett tálalós szekrény eladó. Hegyalja-út 3. I. 2.

Egyszemélyes rekamié olcsón eladó. Lógó-utca 60. I. 7. 9

Urihoba, remekbe készült, mely áll: könyvszekrény, íróasztal, italszekrény, asztal fotelek, Szent István körút 1.1. I. 5. Kizárólag 2—4 között. 5

Két berger fotel saját atlasszal bevonva, több fotel fehér vászonbevonattal alkalmi áron. Hársfa-utca 11. Kárpitos. 1

Konyhabútor, alig használt, privátnak eladó. Megtekinthető este 8—9 óra között. Szeőke Ilona XIV. Semsey Andor-utca 13. földszint 3.

Urihoba nagyon olcsón eladó. XIV. Nürnberg-utca 29. IV. 4. Jobb lépcsőház. 2

Urihoba stylbútor eladó. Megtekinthető bármikor. Szent István-körút 12. II. udvar. I. 6. Fodrász.

KOMBINÁLTAT, rekamiét, hármasszekrényt, garnitúrát, fotelágyat, sublódot olcsón TÓTH Lakberendezőnél, Baka-tér 8. Fizetési kedvezmény.

Hálók, konyhák részletre is, József-körút 44.

Nemesfából polifurozott ebédlő, íróasztal könyvszekrénnyel, angol garnitúra tükörrel. 186 150

Prima új, modern garnitúra kétszemélyes rekamiéval, enyhén behúzva, alig használt egyszemélyes rekamié kárpitosnál eladó. Sip utca hat. I. 5. 20

Modern kombinált berendezést és konyhabútort vennék «Privátnál 28565» jeligére kiadóba. 22

Ebédlő darabonként is olcsón. Üllői-út 71. IV. egy. 10338

Barzser fotel, tollbárnás, gyönyörű, négyszázért. Ráday 25. III egy. 29

Komódot, Mária Terézt vennék 3—4 fiókos, «Világosat 28693» jeligére fiókiadóba, ár megjelöléssel. 30

Kékszínű angol bőrgarnitúra olcsón eladó. Bocskai-utca 31. Pa (lány. 32

Vásároljon kárpitosnál! Kanapéágy különleges ség, beépített világítással, egyszemélyre különösen ágyazható, angol fotel, egy, ebedás, különleges, kényelmes, egyszemélyes rekamié hétszáznyolcvanért, kétszemélyes rekamié egyszerezegyszázért vennért. Javítást, alakítást vállalok. Kárpitos-ipart bútorokat veszek. Üllői-út huszonkilenc. — Tel.: háromszáznyolcvanhat — nulahatvankilenc.

Kombinált szekrény, szép, jó állapotban olcsón ezerötszázért. Mátrai-utca nyolc. 8921

Sublódok háromszázért bronzcsillár, díszfüggvak, gyönyörű magyar szoba olcsón. Teleki Pál 13. IV. 1. 54

Fekete műbútor úrihoba és perzsaburka eladó. Dr. Egri, Vadászu. 42. 53

Hálószobák, kombinált szekrények, előszoba szekrények, redőnyös íróasztal kárpitozott garnitúrák olcsón. Bútorüzlet, Baross-utca 75.

Prima műbútorok, kombinált szekrény, férihoba, ebédlőberendezés és egyes bútordarabok. Azonkívül használt hálószoba, háromajtós szekrény, tálaló, asztal, székek eladók. Kühlthy műasztalosnál IX. Ferenc tér egy. Tel.: 135—911. Átalakítást, javítást, bútorfényezést garanciával készítünk. 10469

ÁGYTOLL-PEHELY

Új termelői áruk! Fesztott 24.—, 15.—, 10.—; fosztatlan 25.—, 20.—, 15.—; pehely 100.—, 80.—, 60.—. Bruttó papírzsákban utánvéttel szállít: KACZENDER JÓZSEF. Kiskunfélegyháza.

Kitűnő karban lévő modern ebédlő, háló és biedermeier szalongarnitúra priváttól eladó Tel.: 135-193. 42

Gyönyörű új hailított intarziás műbútor, kombinált szekrény privátnak eladó. Újpest, Liszt Ferenc-u. 27. ajtó három. 41

Vennék privától kifogástalan állapotban 2 személyes műbútor garnitúrát. Telefon: Kettőszázötvenhat—egyszázhúsz. 4570

Fotelek olcsón. Teréz-körút 56. Duna'nál.

Íróasztalos előszobaszekrény eladó. Dobány-u'ca 57. I. 3. 9911

Három darabból álló kombináltszoba hibátlan. Podmaniczky-utca 6. I. 4. 38

Rekamié garnitúra, szép ebédlő olcsón eladó. Horváth-u. 3. I. 2

Modern 3 ajtós, barokk 3 ajtós, biedermeier 2 ajtós szekrény, szalongarnitúra megbízásból jutányosan. Bútorüzlet, Baross-utca 75. 39

Keveset használt gyönyörű csere nyelvű, nádozott garnitúra eladó. Király-u. 1/E. I. egy. Kárpitos. 12109

Csodás antik tabernaculum eladó. Merk, Eötvös-utca 16. 12109

Háló prima, kitörő állapotban, ételszekrény, íróasztal eladó. Labanc 31. Igazgatói lakás.

Használt kombinált **bútort** és stíl VESZEK. Telefon: 224—083.

Gyönyörű csillárok, zenegép stb. priváttól eladók, 456-710.

Irodabútort, hálószobát, kombináltszobát, egyes darabokat is magas áron veszek. Jelinek, Teleki-tér 160 Telefon: háromszáz harminckilenc—kettőszázhetvenhat.

Gyönyörű csillárok, zenegép stb. priváttól eladók, 456-710.

Használt bútoráért legtöbbet fizetek. Gál, V., Pozsonyi-út 36.

Barokk kétszemélyes garnitúra kapható. Hársfa utca 34. Kárpitos. (Udvarban.) 18

Vennék úri, vagy kombinált szobát, garnitúrával. Csak kitűnő állapotban lévő műbútor érdekel. — Telefon: kettőszázegy négyszázharmincnegy, délelőtt 10—12-ig, vagy levélben «Azonnali» jeligére fiókkiadóba, Pajcsy Zsilinszky út 78.

Hálószoba, régi típus, olcsón eladó. Aczél-utca három. IV. kettő. Hétfőn délután 6-tól. 2852

Függönyök olcsón eladók. Pannonia utca ötven, második emelet kettő. 2852

Ingyenéből különféle bútorok és függönydraféria eladók. Vorosilov-út 15. I. 3. 2852

Kombináltszekrény eladó, megtekinthető I. Zsolt-u. 7. I. 6. 35

Modern sötét hálószoba eladó. Dugonics-u. 11. I. 27. 34

Úrihoba egyéb bútor csillár eladó. Budafok-út 34/B. IV. 3. Vasárnap 9—1.

Használt hálószoba privátnak olcsón eladó Damjanich-u. 34. fszt. u., délután 6—8. 4503

Mária Terézia ebédlő, intarziás dió Kaidy-remekmű eladó. Telefon: 257—120. 52

Ebéda párnát, szines rekamiét vennék. Podmaniczky-u. 49. Telefon: 110—520. 28

Szalongarnitúra eladó Rózsa Eszter-utca 4. domb. 25

Műbútor kombinált szoba tizennégydarabos, kifogástalan állapotban, perzsa összekötő és képek eladók Toronyi, Kisfuvaros-utca 9/b. I. hat. 12523

Darabok ülőgarnitúrák, ebedás, megbízásból olcsón kárpitosnál. Rudolf-tér 3. 10220

Lakkozott hálószoba háromasszekrénnyel megbízásból egynyolcszázért kárpitosnál. Rudolf-tér három. 10220

Colonial recamier fotelekkel, bútorgarnitúra, íróasztal, biedermeier székek, szekrények olcsón. Rudolf-tér 3. kárpitosnál.

Új kétszemélyes ebedás rekamié, férfi íróasztal privától eladó. 9—11-ig Mester-utca ötvenhét, félemelet nyolc. 8639

Nádozott garnitura, bordó, szekrénnyel, asztallal eladó. Hétfőtől Szent István-krt huszonhét, ékszerüzlet. 8639

Prima olasz renaissance ebédlő, komplet dióba hálószoba, konyhabútor eladó. Tel. 188—395.

Különlegek, privátnak csábutorágyak, szekrények, ebédlő eladók Bródy Sándor-u. negyvenhat, II. kettő. 8818

Visszamaradt kétszemélyes kanapéágy ebedással, világításnak, bordó ep'ng'vel eladó. Üllői-út huszonkilenc, kárpitosnál. 10220

Kétszemélyes rekamié, szövetes, ezerötszázért. Marosán kárpitosnál, Aradi-utca kettő.

Faragott barokkszekrényt, esetleg komplet szobát garnitúrával sürgősen vennék. „Magánkézből 28495" jel. fók.

Eladók irodai bútorokat prima állapotban: klubgarnitúra, 9 és 5 fókos íróasztal, székek, redőnyös iratszekrény, nagyméretű tolóajtós, polcos szekrény. Érdeklődni hető: Százhuszonhat—ő százharminckilenc.

Faragott dióba garnitúra, könyvek, kasszák, hentes jégszekrény, stb. eladók. Szent István-körút 12. I. 4. Délelőtt tíztől ötig.

Jó vevő vagyok régi magyar olasz, holland festményekre, keleti, esetleg magyar perzsaszőnyegre keleti elefántcsont faragásokra, csekis privátoktól. Vasárnap kivételével telefon: 319—655.

Urihoba, prima, megbízásból eladó, kárpitosnál, Rudolf-tér 3.

Kétszemélyes garnitúra kettőezernégyszázért sürgősen eladó. Kárpitosnál, Vay Ádám nyolc.

Előszoba berendezés, varrógép nyitható fotelágy eladó. Alkotmány-utca tizenhat, «Paragraph iroda.

Neobarokk világos topolya, komplet hálószoba, hozzáillő fiókos szekrénnyel eladó. Megtekinthető egész nap, IX. Lónyay-u. 19. I. sz. üzletben, az üzletsor utolsó ajtaja. 21

Topolya háló és ebédlő eladó. Érdeklődni lehet (hétköznap) Dalszínház-utca egy. Házfelügyelőnél. 2853

Komplet háló, lakkozott csontszínű valamint előszobaszekrény és szalonok sürgősen eladók. Váci-utca kilenc. III. 5.

2 drb egyszemélyes prima rekamié olcsón eladó. Wallenberg-utca 12. Kárp tosüzlet.

Kétszemélyes garnitúra prima szövethuzatta igen olcsón. Hárs a-utca 34. Kárpitos. (Udvarban.) 17

Modern kombináltszoba ké részes szekrénnyel és háló jutányos áron eladó. Hársfa-utca huszonhét, fszt tiz. Bútoros. (Hétfőtől.)

20—40 darab jókarban lévő hajlított széket keresünk megvételre. Ajánlatok Rákospalota Bocskai-u. 26. Szakszervezet, küldendők.

Sürgősen keresünk megvételre nagyméretű zárható **könyvtárszekrényt** 4 méter magasságig. Ajánlatokat részletes leírással és ármegjelöléssel Magyar Ásványolaj és Földgáz Kiséleti Intézet Budapest, XI. Gellért-tér 4 címre kérünk. 4

Gyönyörű kombinált szoba, garnitúrákkal, rádió, valóban olcsón eladók. Rákóczi-út 27/a, I. négy. Lakberendező.

Jóminőségű rekamié, fotelek, székek és egyéb kárpitosmunkák kárpitosmesternél: Landler Jenő-utca 14. (István-út) Udvarban.

Hálók, kombinált, konyha és rekamiék legolcsóbban a készítőnél: Landler Jenő utca 14. (István-út.) Udvarban; asztalosmunkát vállalok.

Hálószoba matraccal, műbútor ebédlő, csillárok, Ferrocriklop kávéház eladó. Markó u. 7. I. 4

Kárpitozó bútorok, kétszemélyesek legolcsóbban. Nosszkay kárpitosmester. Rókus Szilárd-utca 23. Saját érdekében pázsa meg.

Kétszemélyes patent garnitúrák. Kárpitosnál, Kertész-utca 43 (Terézvárosi templomnál). 19

Műbútorok: ebédlők, hálók, úriszobák kombináltak alkalmi áron. Rózsa utca harminc nyolc/B (Király-utcánál) Hadnl.

Recamier modern, karosszékekkel megbízásból eladó. Kárpitos. Benczur-utca 9.

MODERN HÁLÓ ebédlő, úriszoba, egyéb bútorok, csillárokkal együtt, privától eladók. Nagymező utca 45. Házfelügyelőnél érdeklődni.

Kombinált nappaliszoba bútor, kifogástalan állapotban eladó. — Belgrád-rakpart 12. VI. em. Megtekinthető délután ketőtől hétig.

Hálók, kombináltszobák, nagy választékban, olcsón. Klein bútorüzletben Nagymező-utca 36.

Ebedás kétszemélyes garnitúra olcsó árban Kertész-utca 43. Kárpitos. (Terézvárosi templomnál.) 16

Szőnyeg

Gyönyörű 280x380 smyrna, 100x200 perzsaszőnyeg eladók. Damjanich 44. Vegytisztítóban.

Nagyméretű keleti szőnyegek eladók. 11—5. Lágymányosi-u. 7. II. 3.

Minden alja szőnyeget magas áron veszek, hívásra házhoz jövök. Cenlédi Andrássy-út 55. I. 3. Telefon: 421—815.

Szőnyegjavítás házoknál is tökéletesen olcsón. — Vértes, Belgrád rakpart kettő.

ÚJ ÉS HASZNÁLT szőnyegek perzsák és egyebek takarók, panlanok OLCSÓ ELADÁSA. **Schillinger** Teréz-körút 15. Alapítva: 1906.

SZŐNYEG ÍZLÉSTEMET ÁTHELYEZTEM V. Teleki P.-u. 15 sz. a'á PERZSA és mindenfajta SZŐNYEGET magas árban veszek és jutányosan eladok. CAMHIA. Telefon: háromszáztizenkettő-egyszázhetvennégy.

BÁRMILYEN **szőnyegét** jól adhatja el **SCHILLINGER-né** TEREZ-KÖRÚT TIZENOT Telefon: 124—785.

Mindenfajta szőnyegek vétele, eladása Ungár, Király-utca tizennégy. Tel.: 228—424.

Perzsaszőnyeg 2x3 as és három darab összekötő olcsón eladó. Barczautca 3. földszint 5. 81

Fűtőszőnyeget nyolc méterig keresek. Sallai utca huszonnyolc, második egy. 10218

Török mecset szőnyeg 320x350 méretben eladó. Megtekinthető 8—4-ig Thököly út 79. földszint 1.

Keleti perzsaszőnyeg privátnál eladó hétfőtől. József-körút negyven, negyedelet négy. 10341

Mindenfajta szőnyeget magas árban veszek. Markovits, Rózsa-utca nyolc. Telefon 424—942.

Szőnyeget, porcelánt, hibásat is, legdrágábban vesz Fuchs. Szent István-körút 27. üzlet. 110—896.

Ebédlőszőnyeget vennék kb. 2x3-ast. Kossuth Lajos-utca négy, III. hat.

Vennék szép hibátlan perzsaszőnyeget. «Csak privától" jel. fiókkiad. Szerv ta-tér.

Szép perzsaszőnyegek eladók. Megtekinthető: Izabella-utca 39. II. lépcső. I. hét.

ÓRIÁSI ÁRAT FIZETEK SZŐNYEGÉRT (hibásért is!) **PONYVÁÉRT, ruháér'** LONTAI Telefon: 427—516

Perzsa ebédlő és összekötő eladó. Dohány-u. 80, harmadik 30. 63

Egy-két jókarban lévő összekötő szőnyeget vennék. Tel.: 386—638.

Brakatszőnyeget, falvédőt, körülbelül 200x80-asat vennék. Jókarban 2530" jelgére a fiókkiadóba.

Gyönyörű keleti és magyarperzsák olcsón eladók. Vogel László, Akácfa utca tizenhárom I. 12. 2725

Egy-két kifogástalan összekötő keleti perzsát vennék kizárólag privától. Tel.: 310—655. Vasárnap kivételével.

Rongyszőnyeget hozott anyagból is készítünk. Szövőüzem. Kisfaludy-u. 24.

Régi festményeket, nagyméretűt is, sérültet is vásárolok. Telefon közben: 127—825.

Szőnyeg hibásat is (vidékről is). **PONYVÁT** odörröndöt magasan vesz FREUND. Kun u. 12. II. 18. Tel. 127-945, 135-812

Szőnyegek művészi javítását 26 éves gyakorlattal vállalom. Chrzanovszkyné, XII. Csaba-u. 9. Telefon: 457—206. 74

Nagyméretű keleti magvarperzsa, szmirna, arganián, torontáli velurfutók, szezionterilő olcsón. Javítás, vétel, csere. Rádav-utca egy Szőnyegüzlet. Telefon: 189—387.

Veszek perzsa és másfajta szőnyeget legmagasabb áron. Frankel, Wesselényi-utca huszonkilenc. I. 5. Telefon: 427—281.

Egyéb berend.

Komoly képgyűjtő márkás képeiből elcserélne: perzsaszőnyegekért, porcelán étkészletért, vagy hat biedermeier székért. «Komoly márkás képek» jeligére Palakhoz Bajcsy Zsilinszky-út 29.

Perpetuum, barna zománcozott vasrácsalyhá, üvegezett vasrácsalyhák, fahordók eladók. Berényi, Karács u. 5. Telefon: 200—313.

Időseb Markó, más festmények, porcelán szervizek, egyes bútorok, dísztárgyak Váci-utca 40. félemelet 5. Hétköznap tíztől ötig.

Zeiler kályha 10 csöves jókarban sürgősen eladó. Telefon: 144—695

Szénfűtéses Fülekikályha eladó. XIV., Ilosvai-utca 52/a

Üzletberendezés, tricikli, tizedesmérleg, irodaszálok iroda üvegfalai, bádogkannák, fonott üvegkorsók sürgősen eladók. Csengery-utca 29. Tel.: 428—057.

Heating kályha jó állapotban 400-ért eladó. Thököly-út 15. Lantos.

Komplett márkás étkészletet vennék. Tel.: 386—638. 60

Veszek és eladok márkás porcelánt, a'pakaevőeszközt, kristályt, csillárt, bronzokat kávé- és étkészletet, festményeket és szőnyeget. Domány, Nagymező-utca harminchat (Ó-utca sarok). Telefon: 122—078. 11512

Üzletberendezés alkalmi áron azonnal eladó, bármilyen célra alkalmas prima deszkapavilon. Héja, Thököly-út 18. 76

1 wertheim pénzszekrény, 1 kályha, 1 tűzhely eladó. Lujza-u. 6. Szerelő műhely. 73

2 db zománcozott prima faflűtésű kályha eladó. Andrássy-út 130. f. 2. 79

Amerikai Urio Heating folytonégő kályha ezerkettőszázért eladó. Júlia szalon, Váci-utca huszonöt. 2854

Régi festmények (olasz, németalföldi, spanyol, magyar) eladók. «Gépíró, József Attila öt.

Felvonégő kályha, automata, minimális fogyasztású, sürgősen eladó. Délelőtt 10 ig. 2—5-ig. Révay-utca 16. III. 4. 2853

Egy tízenkét személyes új, komplett étkészlet eladó, megtekinthető XIII. ker. Ránki-u. 36., délelőtt. 72

Nagy tükrök, kovkályha és teázsik olcsón eladók. V., Nádor-utca 3., ékszerüzlet. 94

Szőnyeget, porcelánt, hibásat is, legdrágábban vesz Fuchs. Szent István-körút 27. üzlet. 110—896.

Ebédlőszőnyeget vennék kb. 2x3-ast. Kossuth Lajos-utca négy, III. hat.

Vennék szép hibátlan perzsaszőnyeget. «Csak privától" jel. fiókkiad. Szerv ta-tér.

Szép perzsaszőnyegek eladók. Megtekinthető: Izabella-utca 39. II. lépcső. I. hét.

Beseh hűtő prima állapotban, Zephir kályha 4 lyukú, 2 kerekű szállító kocsi olcsón eladók. Hétfőtől, Fuchs né, Dézsa György-út 85/B. II. em. 85

American Heating új, nagyméretű kályha eladó. 259-424. Zephir kályhát vennék! 4503

Jobbágykályha, legnagyobb méretű eladó Dienes, XII., Leven u'a 12. 83

Fürdőszobai autómelegítő és gázüzhely eladó. Gu'yás, Belgrád-rakpart 16. 77

Kaloriffer kokszkályha, falba építhető, két szobát fűtő, kétoldalt csempével, valamint gázkandalló, kétszárnyas ajtók, ikerablakokkal, spalettákkal eladó. Krisztina-körút 55. I. 99

Páncélszekrény, kisméretű, olcsón eladó. VI. Tüzér-u. 8. 97

Hűtőszekrény, 110, 190, 220 voltra alkalmi áron. FORTUNA ANDRÁSSY-ÚT 33.

AUDION VI. Nagymező-u. 31. Tel.: 123—129 vill. motor vill. és gáztűzhely, vill. mosógép, vill. hűtőszekrény porszívó **parkettkefe** vill. mosógép, vill. pree, mérőműszerek és háztartási cikkek BESZERZÉSÉBEN a vezető helyen áll! Ha azonban ezeket is legjobban megveszi **AUDION**

GYERMEKÁGY 77.— Etetőszék 82.— Fregoli felszerelve 55.— **Révai** Teréz-körút huszonkettő

Cserépkályha cseh gyártmány, széntüzelésre, öt darab egy tételben eladó. «Alig használt» jeligére fiókiadóba. 1004

Gáztűzhely újszerű eladó. VIII., Krúdy-u. 9 II. 5. 1034

Hohner Tangóharmónika eladó. Imperiál. 120. Pestihely, Gergely utca 32. 41

Villanyrezsó 110, 190, 220 voltra alkalmi áron. FORTUNA ANDRÁSSY-ÚT 33.

AUDION VI. Nagymező-u. 31. Tel.: 123—129 vill. motor vill. és gáztűzhely, vill. mosógép, vill. hűtőszekrény porszívó **parkettkefe** vill. mosógép, vill. pree, mérőműszerek és háztartási cikkek BESZERZÉSÉBEN a vezető helyen áll! Ha azonban ezeket is legjobban megveszi **AUDION**

Írógépkölcsönzés házhoz szállítással, Kun u. 12. II. 18. Tel. 127-945, 135-812

Kályhát vennék, esetleg cserélnék kőkoszkályhát kétszoba bútorért ármegjelöléssel. «Kályha jeligére József-krt. kiadóba. 1034

Gáztűzhely újszerű eladó. VIII., Krúdy-u. 9 II. 5. 1034

Hohner Tangóharmónika eladó. Imperiál. 120. Pestihely, Gergely utca 32. 41

Villanyrezsó 110, 190, 220 voltra alkalmi áron. FORTUNA ANDRÁSSY-ÚT 33.

AUDION VI. Nagymező-u. 31. Tel.: 123—129 vill. motor vill. és gáztűzhely, vill. mosógép, vill. hűtőszekrény porszívó **parkettkefe** vill. mosógép, vill. pree, mérőműszerek és háztartási cikkek BESZERZÉSÉBEN a vezető helyen áll! Ha azonban ezeket is legjobban megveszi **AUDION**

Írógépkölcsönzés házhoz szállítással, Kun u. 12. II. 18. Tel. 127-945, 135-812

Szőnyegek művészi javítását 26 éves gyakorlattal vállalom. Chrzanovszkyné, XII. Csaba-u. 9. Telefon: 457—206. 74

Nagyméretű keleti magvarperzsa, szmirna, arganián, torontáli velurfutók, szezionterilő olcsón. Javítás, vétel, csere. Rádav-utca egy Szőnyegüzlet. Telefon: 189—387.

Veszek perzsa és másfajta szőnyeget legmagasabb áron. Frankel, Wesselényi-utca huszonkilenc. I. 5. Telefon: 427—281.

Egyéb berend.

Komoly képgyűjtő márkás képeiből elcserélne: perzsaszőnyegekért, porcelán étkészletért, vagy hat biedermeier székért. «Komoly márkás képek» jeligére Palakhoz Bajcsy Zsilinszky-út 29.

Perpetuum, barna zománcozott vasrácsalyhá, üvegezett vasrácsalyhák, fahordók eladók. Berényi, Karács u. 5. Telefon: 200—313.

Időseb Markó, más festmények, porcelán szervizek, egyes bútorok, dísztárgyak Váci-utca 40. félemelet 5. Hétköznap tíztől ötig.

Zeiler kályha 10 csöves jókarban sürgősen eladó. Telefon: 144—695

Szénfűtéses Fülekikályha eladó. XIV., Ilosvai-utca 52/a

Üzletberendezés, tricikli, tizedesmérleg, irodaszálok iroda üvegfalai, bádogkannák, fonott üvegkorsók sürgősen eladók. Csengery-utca 29. Tel.: 428—057.

Heating kályha jó állapotban 400-ért eladó. Thököly-út 15. Lantos.

Komplett márkás étkészletet vennék. Tel.: 386—638. 60

Veszek és eladok márkás porcelánt, a'pakaevőeszközt, kristályt, csillárt, bronzokat kávé- és étkészletet, festményeket és szőnyeget. Domány, Nagymező-utca harminchat (Ó-utca sarok). Telefon: 122—078. 11512

Üzletberendezés alkalmi áron azonnal eladó, bármilyen célra alkalmas prima deszkapavilon. Héja, Thököly-út 18. 76

1 wertheim pénzszekrény, 1 kályha, 1 tűzhely eladó. Lujza-u. 6. Szerelő műhely. 73

2 db zománcozott prima faflűtésű kályha eladó. Andrássy-út 130. f. 2. 79

Amerikai Urio Heating folytonégő kályha ezerkettőszázért eladó. Júlia szalon, Váci-utca huszonöt. 2854

Régi festmények (olasz, németalföldi, spanyol, magyar) eladók. «Gépíró, József Attila öt.

Felvonégő kályha, automata, minimális fogyasztású, sürgősen eladó. Délelőtt 10 ig. 2—5-ig. Révay-utca 16. III. 4. 2853

Egy tízenkét személyes új, komplett étkészlet eladó, megtekinthető XIII. ker. Ránki-u. 36., délelőtt. 72

Nagy tükrök, kovkályha és teázsik olcsón eladók. V., Nádor-utca 3., ékszerüzlet. 94

Üzleti berendezés galériával átadó. Nádor-u. 3. 4574

Szép ezüst tárgyat 2—3 szép perzsa szőnyegért vennék «Saját cégre 20269» jeligére fiókiad.

Üzleti polcokat, pultokat galériát egészséges deszkát vesznek. Telefon: 335—535.

Csillárt Vogel csillárüzemből. Részlet, javítás felvevegés. Alkalmi vételek Mária Terézia-tér egy.

Murabu gyöngykalapok legjobb minőségben eladók. Peterdy 35. házgondnoknál. 96

Használt fürdőkályhát vagy autómelegítőt keresek, «Sürgős 9161» jeligére fiókadóba. 4526

Gáztűzhelyek új fehérzománcosak és használtak. Maort gázra is átalkalmasak, eladók. Naphegy utca 2. 4526

Jó állapotban lévő fürdőszoba berendezés — kád, kályha, mosdótál — és márkás harmónium eladó. Verpeléti-út 15. II. em. 18 92

Fürdőszobai autómelegítő és gázüzhely eladó. Gu'yás, Belgrád-rakpart 16. 77

Kaloriffer kokszkályha, falba építhető, két szobát fűtő, kétoldalt csempével, valamint gázkandalló, kétszárnyas ajtók, ikerablakokkal, spalettákkal eladó. Krisztina-körút 55. I. 99

Páncélszekrény, kisméretű, olcsón eladó. VI. Tüzér-u. 8. 97

Régi festményeket, nagyméretűt is, sérültet is vásárolok. Telefon közben: 127—825.

Szőnyeg hibásat is (vidékről is). **PONYVÁT** odörröndöt magasan vesz FREUND. Kun u. 12. II. 18. Tel. 127-945, 135-812

Szőnyegek művészi javítását 26 éves gyakorlattal vállalom. Chrzanovszkyné, XII. Csaba-u. 9. Telefon: 457—206. 74

Nagyméretű keleti magvarperzsa, szmirna, arganián, torontáli velurfutók, szezionterilő olcsón. Javítás, vétel, csere. Rádav-utca egy Szőnyegüzlet. Telefon: 189—387.

Veszek perzsa és másfajta szőnyeget legmagasabb áron. Frankel, Wesselényi-utca huszonkilenc. I. 5. Telefon: 427—281.

Egyéb berend.

Komoly képgyűjtő márkás képeiből elcserélne: perzsaszőnyegekért, porcelán étkészletért, vagy hat biedermeier székért. «Komoly márkás képek» jeligére Palakhoz Bajcsy Zsilinszky-út 29.

Perpetuum, barna zománcozott vasrácsalyhá, üvegezett vasrácsalyhák, fahordók eladók. Berényi, Karács u. 5. Telefon: 200—313.

Időseb Markó, más festmények, porcelán szervizek, egyes bútorok, dísztárgyak Váci-utca 40. félemelet 5. Hétköznap tíztől ötig.

Zeiler kályha 10 csöves jókarban sürgősen eladó. Telefon: 144—695

Szénfűtéses Fülekikályha eladó. XIV., Ilosvai-utca 52/a

Üzletberendezés, tricikli, tizedesmérleg, irodaszálok iroda üvegfalai, bádogkannák, fonott üvegkorsók sürgősen eladók. Csengery-utca 29. Tel.: 428—057.

Heating kályha jó állapotban 400-ért eladó. Thököly-út 15. Lantos.

Komplett márkás étkészletet vennék. Tel.: 386—638. 60

Veszek és eladok márkás porcelánt, a'pakaevőeszközt, kristályt, csillárt, bronzokat kávé- és étkészletet, festményeket és szőnyeget. Domány, Nagymező-utca harminchat (Ó-utca sarok). Telefon: 122—078. 11512

Üzletberendezés alkalmi áron azonnal eladó, bármilyen célra alkalmas prima deszkapavilon. Héja, Thököly-út 18. 76

1 wertheim pénzszekrény, 1 kályha, 1 tűzhely eladó. Lujza-u. 6. Szerelő műhely. 73

2 db zománcozott prima faflűtésű kályha eladó. Andrássy-út 130. f. 2. 79

Amerikai Urio Heating folytonégő kályha ezerkettőszázért eladó. Júlia szalon, Váci-utca huszonöt. 2854

Régi festmények (olasz, németalföldi, spanyol, magyar) eladók. «Gépíró, József Attila öt.

Felvonégő kályha, automata, minimális fogyasztású, sürgősen eladó. Délelőtt 10 ig. 2—5-ig. Révay-utca 16. III. 4. 2853

Egy tízenkét személyes új, komplett étkészlet eladó, megtekinthető XIII. ker. Ránki-u. 36., délelőtt. 72

Nagy tükrök, kovkályha és teázsik olcsón eladók. V., Nádor-utca 3., ékszerüzlet. 94

Üzleti berendezés galériával átadó. Nádor-u. 3. 4574

Szép ezüst tárgyat 2—3 szép perzsa szőnyegért vennék «Saját cégre 20269» jeligére fiókiad.

Üzleti polcokat, pultokat galériát egészséges deszkát vesznek. Telefon: 335—535.

Csillárt Vogel csillárüzemből. Részlet, javítás felvevegés. Alkalmi vételek Mária Terézia-tér egy.

Murabu gyöngykalapok legjobb minőségben eladók. Peterdy 35. házgondnoknál. 96

Használt fürdőkályhát vagy autómelegítőt keresek, «Sürgős 9161» jeligére fiókadóba. 4526

Gáztűzhelyek új fehérzománcosak és használtak. Maort gázra is átalkalmasak, eladók. Naphegy utca 2. 4526

Jó állapotban lévő fürdőszoba berendezés — kád, kályha, mosdótál — és márkás harmónium eladó. Verpeléti-út 15. II. em. 18 92

Fürdőszobai autómelegítő és gázüzhely eladó. Gu'yás, Belgrád-rakpart 16. 77

Kaloriffer kokszkályha, falba építhető, két szobát fűtő, kétoldalt csempével, valamint gázkandalló, kétszárnyas ajtók, ikerablakokkal, spalettákkal eladó. Krisztina-körút 55. I. 99

Páncélszekrény, kisméretű, olcsón eladó. VI. Tüzér-u. 8. 97

HANGSZER

Felhívás! Zongora, pianinóbérlet olcsón Bihari, Somogyi Béla-út huszonnégy. 10529

ZONGORAHANGOLÁS! szakbirálatot vétel-eladással szakszerűen végez Bartos Imre Bécsben vizsgált hangoló, Lauberger és Gloss tanítványa. Előtvös-u 23/b. Tel.: 112—110. 424—627

Prima állapotban lévő, kisalakú (törpe) pianínót, angol gyártmányút, keresztbúrosat, privától készpénzért azonnal vennék. Telefon: 111—677. 9—5-ig. 2

Táncolóbéles, kereszthúros, kitűnő zongora eladó. Berényi, Karács-utca 5. Tel.: 200—313

Eredeti Kohlert, kosaras, prima és «B» Fischer kabinet eladó. — Illi, Csery, XIV., Egressy-út 130. 69

Vennék sürgősen rövid zongorát esetleg pianínót. Ajánlatokat tel.: 22—79—79 vasárnaptól 8717

Valódi Bösendorfer zongora 2500 ért, külföldi pianino kitűnő hangú 2500 ért. Erzsébet-körút huszonhat. Zongoraterem.

Koncertpianinó prima állapotban eladó. Gyu'a Pál-utca három. f. út.

Különböző márkás zongorák, pianinók olcsón kaphatók! Hantken, Rákóczi-út hatvanhárom. I. 11.

Világmárkás zongorák, pianinók egyezerötszáztól, kedvezményekkel. Sasvári-nál, Erzsébet körút hu zonegy.

Vennék zongorát vagy pianinót privától sürgősen készpénzért. Tel.: 223—027 Dobány-utca hatvanhat telivében. Szentgyörgyvölgy.

Zongorát vagy pianinót, lázárlást privától sürgősen készpénzért vennék. 221—396.

Zongorát, pianinót, sőrűbet is, vesz, vidékről is: Opódy, Rákóczi-út 13. Telefon: 139—184.

Steinel zongora olcsón eladó. Demeter készítő. Klauzál-utca három.

Vennék zongorát, vagy pianinót privától sürgősen készpénzért Tel. 126—819.

Vennék zongorát vagy pianinót sürgősen privától Pozsonyi út egy Világnyelv Tel.: 110 823

Vásárolok pianinó olcsón eladó. Dob-u. tizenkettő. II. 2/a.

Márkás zongorák, pianinók garanciával! Javítás, hangolás! Müller zongorakészítőnél. Rákóczi-út negyven. Telefon! 10049

Kereszthúros zongora eladó. Semmelweis-utca 19. I. 1. Hétfőn. 8639

Tangóharmonikát vennék! Hoffmann Miklós, Dobány-utca tizenhat.

Privától vennék zongorát vagy pianinót sürgősen. Telefon: 225—062

Rövid Stingl zongora kisparosnál olcsón eladó. Dózsa György-út kilenc, földszint kettő. Thököly-útnál. 10652

Mesterhegedű olcsón eladó. «Olasz" jeligére József-körút kettő, fiókkiadóba. 10342

Phonolát és pianinót keresek megvételre. «Utolsó ár" jeligére a József-krti fiókkiadóba.

Pianínót bút

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrincz István

MAGYAR NEMZET

1966 DEC 25

Kiállítások

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM: Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — Vértesszőllősi őstelep. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA: Magyar festészet és szobrászat a XIX. és a XX. században. — A magyar fotóművészet 125 éve. (Zár: XII. 26-án este.)

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM: 300 év divatja. — Évszázadok művészi teritékei. — Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyek. — Magyarországi fajánsz- és kerámiacserépművészet. — Új szerzemények. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM: Régi Képtár. — Egyiptomi kiállítás. — Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

KELET-ÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM: Porcelánok, selymek, lakkok Kelet-Ázsia művészetében. (Nyitva: hétfő kivételével 8.45—16.45, vasárnap 9.45—17.45 óráig.)

KÍNA MÚZEUM: A régi és új Kína művészete. (Nyitva: hétfő kivételével 9—17, vasárnap 10—18 óráig.)

MAGYAR VENDÉGLÁTÓIPARI MÚZEUM: Szemelvények a magyarországi vendéglátás történetéből. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYMÚZEUM: Magyar bútorművészet a XVIII. században, XV—XVII. századi európai bútorok. (Nyitva: szerda, szombat, vasárnap 10—18 óráig.)

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM: A reformkor és a szabadságharc irodalma. (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

KOMMUNISTÁK MAGYARORSZÁGI PÁRTJA Megalakulásának Emlékmúzeuma: (Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.)

ERNST MÚZEUM: Barcsay Jenő festőművész gyűjteményes kiállítása. (Nyitva: hétfő kivételével 11—19 óráig.)

FÉNYES ADOLF TEREM: Lőrincz István iparművész kiállítása.

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE: Bornemissza László festőművész kiállítása.

MŰCSARNOK: Országos plakátkiállítás.

MŰCSARNOK KAMARATEREM: Jan van Heel holland festőművész kiállítása.

A múzeumok és kiállítási termek karácsony első napján zárva vannak!

ban. Az elért eredmények tükröződnek a reálbérben, a reáljövedelemben és a reálfogyasztásban. Az 1967-es tervben mindezek a szándékok még határozottabban jelentkeznek. Teljes egyetértéssel találkozik a törekvés a beruházások fokozott összpontosítására, a kapacitások tervezett bővítése, a villamosenergia ipar, a vegyipar kiemelt fejlesztése, a földgáz felhasználás növelése és általában a termelés összetételének korszerűsítése. Hasonló elvek határozzák meg a mezőgazdaság termelésének növelését.

E biztató eredmények és kilátások egyenesen kötelességünkké teszik, hogy még nagyobb gondot fordítsunk a gazdasági fejlődés ütemét és formáját meghatározó legfőbb tényezőkre. Reális, mélyreható és folyamatos elemzés szükséges mind az új mechanizmus részleteinek kidolgozásánál, mind a gyakorlati munka beindításánál. *Különösen jelentős e munkában közgazdászaink és műszaki szakembereink tevékenysége.* A húszéves gazdasági fejlődés eredményeként hazánk manapság a gazdaságilag közepesen fejlett országok közé sorolható. Mivel erről a szintről tovább akarunk előrelépni, rengeteg a tennivalónk, amelyek közül két egymással összefüggő fő területet szeretnénk kiemelni: a termelés hatékonyságát és a tudományos kutatást.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrincz Gotthard

NÉPSZABADSÁG

1966 DEC 25.

AZ ÜNNEPI KULTURÁLIS PROGRAMBÓL

926

VASÁRNAP

TIT-előadás: Az Operaház klubjában (VI., Dalszínház utca 8.), de. 11 órakor: Az Árpád-kor művészete a középkori állam első századaiban. Az Ön múzeumom baráti köre rendezvénye. Előadó (vetített képek bemutatásával): Marosi Ervin művészettörténész.

Az Építők Irodalmi Presszójában, du. 3 órakor: Albert Camus-est. Részletek az Ostromállapot, a Félreértés, a Caligula és a Requiem egy apácáért című drámákból, a Közöny és a Pestis című regényekből, továbbá aforizmák, interjúk és egy ismeretlen költemény. Szerkesztő és konferanszié: Galamb György. Rendezte: Déri Éva. Főszereplők: Csernus Mariann és Mensáros László. Közreműködik még: Babits László, Szegedi Jolán és Szücs János.

A művelődési házak programjából: A Fővárosi Művelődési Házban, de. 10 órakor: Felfelé a lejtőn (magyar film); Du. fél 3, háromnegyed 5 és este 7 órakor: A Saint Tropez-i csendőr (francia film) — MOM Szakasits Árpád Művelődési Házban, de. 10 órakor: Az aranyember (magyar film); Este 7 órakor: Móricz Zsigmond: Bozzorkány (a kecskeméti Katona József Színház társulatának vendégjátéka). — A pesterzsébeti Vasas Művelődési Házban, este 9 órától, reggelig: Műsoros fenyőbál. Népszerű előadóművészek, táncdalénekesek és a művelődési ház modern táncegyüttese fellépésével. Játszik a Csili-zenekar.

HÉTFŐ

Tárlatvezetés: A Magyar Nemzeti Galériában, de. 10 órakor: Történelmi festészetünk. Vezető: dr. Bodnár Éva művészettörténész; XIX. századi magyar szobrászat. Vezető: N. Pénzes Éva művészettörténész; Ferenczy Károly. Vezető: Szabó Katalin művészettörténész.

A művelődési házak programjából: A Fővárosi Művelődési Házban, du. fél 3, háromnegyed 5 és este 7 órakor: Robin Hood új kalandjai (angol film); Este fél 6 órakor: Az idegen nyelvű társalgási klub összejövetele; Este fél 7 órakor: A magnósok és lemezbarátok klubestje. (Utána éjfélig tánc.) — A MOM Művelődési Házban, du. fél 3, háromnegyed 5 és este 7 órakor: A nagy buli (francia film). — A pesterzsébeti Vasas Művelődési Házban, du. 4 órakor: Kabaré a házasság körül címmel vidám zenés műsor (a Vidám Színpad vendégjátéka); Este 6 órától 10 óráig: Ifjúsági táncest a kamarateremben (filmvetítéssel).

Az idegen nyelvek barátainak múzeumlátogatása. Találkozás, de. fél 11 órakor a Szépművészeti Múzeum előtt. Múzeumlátogatás után társasebéd a Kéményseprőben. Nyelvgyakorló séta a Városligetben (szabad belépés!).

MÚZEUMOK

KMP Emlékmúzeum: A Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásával kapcsolatos emlékek, dokumentumok. — **Magyar Nemzeti Galéria:** Magyar festészet a XIX—XX. században. Magyar szobrászat a XIX—XX. században: A magyar fotóművészet 125 éve (26-án zárul!). — **Műcsarnok:** Országos plakátkiállítás. — **Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás korától; Liszt—Bartók-emlékkiállítás; Vértesszőlősi őstelep. — **Petőfi Irodalmi Múzeum:** Magyar költészet és a világirodalom; Babits Mihály legszebb versei. — **Néprajzi Múzeum:** Népek hangszerei. — **Mezőgazdasági Múzeum:** Állattenyésztési kiállítás; Vadászati kiállítás; Erdészeti kiállítás; Pásztorélet című kiállítás; Mezőgazdasági szakfilmek vetítése. — **Iparművészeti Múzeum:** Gyermekrajz-kiállítás; Évszázadok művészi terítékei, Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyek; Magyarországi fajansz- és keményedőcserép-művészet. — **Közlekedési Múzeum:** Útépítés-, hajózás-, autó-, vasút- és légiközlekedés-történeti kiállítás; Erőgépek a közlekedésben; Közlekedési dolgozók a magyar munkásmozgalomban. — **Hadtörténeti Múzeum:** Magyarország hadtörténete a honfoglalástól; A magyar néphadsereg. — **Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum:** Porcelánok, selymek, lakkok Kelet-Ázsia művészetében. — **Kína Múzeum:** A régi és az új Kína művészete. — **Bélyegmúzeum:** ENSZ-motívum bélyegbemutató. — **Ernst Múzeum:** Barcsay Jenő festőművész gyűjteményes kiállítása. **Fényes Adolf Terem:** Lőrincz István iparművész kiállítása. — **Kulturális Kapcsolatok Intézete:** Bornemisza László festőművész kiállítása. — **Szépművészeti Múzeum:** Egyiptomi kiállítás; Régi Képtár; Szoborkiállítás; Modern külföldi képtár. — **Postamúzeum:** Hiradástörténeti kiállítás. — **Színháztörténeti Múzeum:** Mai magyar színház. — **Bajor Gizi Emlékmúzeum:** Jászai Mari, Márkus Emília, Bajor Gizi emlékkiállítás. — **Vendéglátóipari Múzeum:** Szemelvények a magyarországi vendéglátás történetéből. — **Nagytétényi Kastélymúzeum:** Magyar bútorművészet a XVIII. században; XV—XVII. századi európai bútorok. — **Pesterzsébeti Múzeum:** Helytörténeti dokumentumok 1865—1965. — **Rákospalotai Múzeum:** Az őskortól a felszabadulásig (helytörténeti kiállítás); Madarász Viktor emlékkiállítás; Szerszámtörténeti kiállítás; Századvégi palotai szobakonyha bemutatása. — **Természettudományi Múzeum** (Vajdahunyad várában): A növények életfolyamatai; Magyarország növénytakarójának fejlődéstörténete; Gombák szerepe az ember életében; Gyümölcsfajtáink. (Múzeum körút 14—16.): A Föld és az élet fejlődéstörténete; Az ásványok és kőzetek világa; Az ember származása és az őskor embere. — **Tűzoltómúzeum:** A tűzvédelem fejlődése; Emlékezetes tűzesetek; Tűzoltóérmek és -jelvények. — **Fővárosi Művelődési Ház:** Budapesti pályaválasztási kiállítás.

*

A múzeumok 25-én, vasárnap zárva lesznek; 26-án, hétfőn nyitva tartanak.

- A prototípust még megcsináltam, de a többi már az ő dolguk!

- Ezt kicsit túlságosan kiegyenesítettem!

- Na, és ax

- Meg kellett tanítanom őket, hogy békésen meg-
fér jenek egymással!

- Jlit

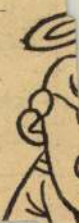

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Lőrincz István
1908 DEC. 21.

— Lőrincz István keramikusművész kiállítása pénteken délután nyílik meg a Fényes Adolf Teremben. (Bp. VII., Rákóczi út 30).

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
1966 DEC 7.

1021

Lőrincz István keramikusművész kiállítását december 9-én délután 6 órakor nyitja meg Weiner Mihályné, az Iparművészeti Múzeum főigazgatója a Fényes Adolf-teremben.

♡

Busószobor leleplezésével, busójárással kezdődik a Baranyai vasárnapok 1967. évi programja február 5-én. Június 11-én tartják meg a siklósi várfesztivált, amelyen felavatják a »fúvószene szobrát«. A szigetvári Zrínyi-emlékünnepségen leplezik le Tinódi Lantos Sebestyén szobrát, Tinódi-emlékműsort rendeznek, s bemutatják Darvas József Zrínyi-drámáját.

♣

lizmus [illegible]

népért.

A Külügyminisztérium és a bécsi magyar nagykövetség munkatársainak utolsó üdvözletét *Szilágyi* Béla külügyminiszter-helyettes tolmácsolta. Az Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezete nevében *Róka* Pál alelnök búcsúztatta az elhunytat.

A gyászszertartás az Internacionálé hangjaival ért véget.

*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 DEC 15.

Lőrincz Gyula

MAGYAR NEMZET

1021

—Csütörtök, 1966. december 15.

Lőrincz István keramikusművész kiállítása

A Rákóczi úti *Fényes Adolf Terem* új tárlatán *Lőrincz* István keramikusművész mutatja be munkáit. Kiállítása »történelmi visszapillantással« kezdődik: néhány 1938 és 1960 között készült apró tárggyal. Lőrincz a herendi gyár tervezője volt és formáit a gyári termelés igényei befolyásolták.

A kiállítás nagyobbik részét az 1960 után következő évek termése tölti meg. Lőrincz István művészete ezekben az esztendőkben gyökeresen átalakul, formailag és technikailag egyaránt. Formái elszakadtak a »porcelán-stílustól«, a megszokott történelmi stílushagyományokból eredő alakzatoktól s közelednek a mai kerámiaművészet vívmányainak meghódításához. E változást azonban egyelőre — úgy érezzük — csak keresésnek szabad tekinteni, hiszen Lőrincz István formai kísérletei jórészt kitaposott utakat kereszteznek — főként a Gorka Lívia agyagedényei és vázái által teremtett variációk nyomán — s a folyamat még egyáltalán nem látszik lezártnak.

Kerámiai *anyagát* tekintve, Lőrincz István nem tagadja meg porcelántervezői múltját. Művei továbbra is ebből az anyagból készülnek, amelynek csillogó fehérségét zöldes udvarú, rezes, bronzos fémes betétek díszítik. Ez a technikai telitalálat, amely az anyag adottságait a lehető legjobban kiaknázza, volt — művei tanúsága szerint — Lőrincz fejlődésének, kísérleteinek legfőbb mozgató ereje, ez indította el a formai kutatás útján, vitte el mai eredményeihez, s emeli remélhetőleg rajtuk túl — talán a műfaj radikális átalakítását, megújítását eredményezve. A tárlaton bemutatott fali képek dekoratív sorozata mindenesetre kedvező előjel és e remény teljesülésével biztat.

H. Gy.

Átutazott Budapest és a lengyel korm

Szófiából a KGST tanácsának 20. ülésszakáról hazafelé menet szerda délután átutazott Budapesten a csehszlovák és a lengyel kormányküldöttség.

A csehszlovák delegációt, amelyet Otakar *Simunek* miniszterelnök-helyettes vezetett, *Ajtai* Miklós, az Országos Tervhivatal elnöke és Jozef *Pucik* budapesti csehszlovák

Aláírták a ma árucsere-forga megálla

Phenjanban aláírták az 1967. évi magyar—koreai árucsere-forgalmi és fizetési megállapodást.

A közelmúltban tárgyalások folytak Phenjanban a Magyar Népköztársaság és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kereskedelmi kormányküldöttségei között. A két fél közötti megbeszélések a barátság és a kölcsönös együttműködés és megértés szellemében folytak. A tárgyalások eredményeként december 13-án Phenjanban aláírásra került a két ország közötti, 1967-re szóló árucsere-forgalmi és fizetési — megállapodás.

A megállapodás értelmében a Magyar Népköztársaság műszereket, híradástechnikai cik-

Magyar- árucsere-forgalmi és f

A Magyar Népköztársaság és az Albán Népköztársaság kormányküldöttségei között lefolytatott tárgyalások eredményeképpen 1966. december 14-én, Tiranában aláírták az 1967. évi árucsere-forgalmi és fizetési jegyzőkönyvet.

A jegyzőkönyv alapján a Magyar Népköztársaság gépeket és gépalkatrészeket, különféle műszereket, autóbuszokat, elektromos szerelési anyagokat, épületvasalásokat, alumínium hengereltárut, gyógyszereket, fogyasztási cik-

MDK

Lőrinczy István, szobrász

Érmek. Bronz

OMKT.-Műcsarnok. IV. Nemzeti Képzőművész. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat. 11.1.

Lőrincz István

MDK

Érmek, bronz

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Lőrincz István MDK

Plakettek, bronz

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

LŐRINCZ ISTVÁN

Plakettek. Bronz

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MDK

Lőrincz István

Érmek, bronz

XII. Tavaszi Szal. N. Szal. 1937. máj.

12 l.

Lőrincz István

113 Érmek bronz mgt.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon 1937

ásodik neje: Josepha.
rdultan és tojásdad medaillonban
l virágot illeszt keblére; feke e
vállaira omlik; hajéke, függői
eja, melyről hosszukás gyöngy
haderekának csipke ujjait rózsa-
ik; palástja piros. Balról a hát-
elmünket.
cm. — Lelt. sz. 1348. — Vétetett
től 500 lirán (460 K-án). — Elszá-
(279–95). — Az elszámolásra nézve
5 november 28-iki 61301 sz. min.
olást elfogadta az 1900 novembe r
az 1901 augusztus 26-iki 373

lajstr. 25. l. — Verzeichniss № 26.

III
93 (1348)
626 (301).

II : 93

MDK

Lőrincz István

kitüntető elismerés

N.Szal. Tavaszi szalon 1937.

MDK

Lőrincz István

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj.
4 l.

MDK

Lőrinc István, szobrász.

Nemz. Szalónban: Szinyei Társ. Tavaszi Szalónja.
(rendezte Szőnyi István és Herman Lipót)

PN. 1937 V. 16.

MDK

Lőrincz István, érmek

/é.a./ : A Szinyei Társaság Tavaszi Szalonja. Ujság. 1937. V. 16.

Lőrincz István ~~festő~~ érmeművész

XII. Tavaszi Szalon
Magyarság, 1937. május 16. 24.l.

aranydíszítéssel. A felső táblán felül
E . DE . QVAROVBE", alul „MADAME
OSELLE", s középen 1584 olvasható;
iblán pedig felül „MARGVERIT . DE .
", alul „MADAME . DE . BOVVEG-
épen *1584*. A kapocsveretek hiányoznak.
lapon XVIII. századvégi írással: „Le
de Foekum près de Cologne a vendu a un
ce d'Allemagne un semblable manuscrit
r la somme sept mille fls. soit frs.
oo."

Flamand munka a XV. század utolsó negyedéből.
A kódexet 1884-ben Belgiumban, Liègeben
rolta Simor János hercegprímás.
A Simor-könyvtár letétje.
A kisebb méretű, pompás kiállítású imakönyv
mand miniaturafestészet kitűnő terméke.
látora a flamand könyvfestészet egyik leg-
óbb mesterének, a valenciennesi Simon
mionnak (†1489) a követője, de a burgundi
r elsőrendű művészének, a brüggei Girart
er műhelyének hatása is érezhető művészeté-
Az esztergomi kódex díszítéseit egybevetve
uxellesi királyi könyvtárban lévő Fleur des
ires és Pontifical à l'usage de Sens kódexek
londoni British Museumban lévő Imakönyv
éseivel (képüket lásd: Durrieu, Paul: La
ture flamande. Bruxelles. 1921. XXXI—

MDK

Lórincz István

Fiatalok a Nemz.Szalonban. Esti Ujság 1937. jun. 16.

Lőrincz István

szobrász

Résztvett a bpesti
Madách-szobor első
pályázatán 1938 febr.

92—

492. Osztrák festő, XVIII. sz: Mária Terézia. Vászon, olaj, 111×84 cm.

LŐRINCZ ISTVÁN

49. Az én Verám, bronz, mgt.

LŐRINC ISTVÁN

106. Érmek, á 25.–

Nemzeti Szalon

téli tárl. 1938 jan febr.

Byr.

NEMZETI SZALON 1926 MÁRCIUS

MDK

Lörincz István, szobrász.

Az én Verám. Bronz.
Érmek.

Nemz. Szalon.-Téli tárlat. 1930 jan.-febr. Kat.

Lőrinck István szobrász

Érmékkel nekejel a Nemzeti Szalon téli Tárlatán

Lipóg 1938 I. 25

MDK

Lörincz István, szobrász.

Akt. Bronz.

MTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyűjt. Kiáll. Kp.Műcsarnok. Kat. 19.l.

Lörincz István MDK

Akt, bronz

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Lőrincz István nobrás

hozzal a műszaknak tél.
tárlatán

Esti Kurier 1938 II. 9

Lőrincz István MDK

Érmek.

Mücsarnok 1938. Szent István kiáll.

Lőrincz István MDK

Érmek

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Lörinc István, szobrászm.

MDK

mint képlasztikus elismerésreméltóan szerepel.

Kende Béla: Szent István kiállítás a Mücsarnokban. Művészet.-Tárlatok. 1938. 88.l.

Lőrincz István

l. cikke

Magy. Ipars

1939. 201. l.

VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KIR. MINISTER

115.553-1915. szám.

III.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának

Budapest.

Folyó évi október hó 8-án 402. szám alatt kelt fölterjesztésére tudomás, és további eljárás céljából másolatban kiadom.

Budapest, 1915. november hó 20.

M.D.K.

Lőrinc István, szobrász

Krisztus fej c. szobra szerepelt a "Herend 100 éves" kiállításon, valamint "Sárkányölő Fános vitéz", "Fános vitéz griffmadáron", "Pásztorfiú" és "Virágárus lány" c. szobrai

34-36

"Herend 100 éves" kiállítás katalógusa.

Bp. 1939. 34-36.old.

Lőrincz István

Első dal,

Őszi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940. október, 10 l.

R, JOHANN MICHAEL (osztrák festő
.807—1882)

lus

ton, olaj, 27×23 cm.
zve lent balra: Neder 1834.
f Keglevich István és Simor prímás gyűjte-
yéből.

MET (KÖZÉPRAJNAI) FESTŐ, 1450 körül
vária (143. kép)

tempera, 166×86 cm.
ajta látható HB monogramm és 1522-es évszám
5bbi. A művész a darmstadti passió mesterének
ébe tartozik.
Benesch Belved, 68. l. (Salzburgi bajor iskola)
— Baldass, Ludwig: Két középrajnai festmény magyar múzeumban. Az O. M. Szépművészeti Múzeum Évkönyvei, VI. kötet, Bp. 1931., 89—90. l. (Képe 88. l.) — Kamis Antal: Könyvismertetés. AÉ, XLV., 931., 280. l. — Éber László: Könyvismertetés. MM, VII., 1932., 318. l. — Elek Artúr: Könyvismertetés. Nyugat, XV., 1932., I. kötet, 44. l.

MET (OSZTRÁK ?) FESTŐ, 1460 körül
t oltárszárny

örülmetélés (előlapján *Mária halála* dombormű,
Szobrok)

LŐRINCZ ISTVÁN

93/c. Első dal,

Nemzeti Szalon
Őszi tárl. 1940. okt.

MOK

Lőrincz István, ip. műv.

modernizált barokk szobrokkal,
kecses alakokkal szerepel.

Mária Valéria u. termek. = „Művészet az iparban" kar. kiáll. - 1941 XII. 5.-
U Magy.

MDK

Lörinc István, szobrász
/Herendi porc.gy./

Ülő akt.
Szembekötősdi.
Lepkefogó.
A mese.
Verseny.
Egy amorettes bonbonnière.

Dr.Ruzicska Ilona: "Művészet az iparban". Iparműv.Társ. karácsonyi kiállitása. 1941.dec. Magy.Iparműv. 12.sz. 133-35.l. 1941.

MDK

LŐRINCZ ISTVAN

kitüntető elism.

17. Tav.Szal. dijnyerteseinek névsora
N.Szal. 1942. jun.

Lőrincz István

l.

Szépmüvészet
1942. 289. l.
Többet

Lörincz István

nobrán

l.

Szépmüvèszet
1942.245.l

Hirlap és könyvterjesztő vállalat

Cégt.: Szánthó Magdolna
GYŐR,
Idegenforgalmi pavilonban.
Tel.: 1291.

Tek.

E U R O P A film-könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó r.t. kiadóhivatala

Budapest

V. Rothermere u. 12

Lőrincz István

kiáll.
Nemzeti Szalon
1942 szept.-okt.
Főv. képt.

Lőrincz István
kabrán

Rézt vez a Nemzeti Szalon évadnyitó tárlatán finoman és nemesen mintázott porcelánjaival.

Nemzeti Ujság 1942. IX. 22.

Lőrincz István

Porcellánokkal szerepel a Nemzeti Szalon csoportkiállításán.

Pesti Hírlap 1942. IX. 22.

Lőrincz István
szobrai.

A Nemzeti Szalon csoportkiállításán szerepel öt porcelánszobrával, amelyeket a Herendi gyár számára tervezett.

Új Magyarság 1942. IX. 23.

Lőrinc István

Keramikus szobrász-
művész

1942. a székesfővá-
rosi iparművészeti
aranyérmet kapta
mert a Herendi porcellán-
gyár részére készített
szobormintáival a
magyar porcellánszobrá-
szat terén úttörő
eredményeket ért el.

Városgazd

89. l.

MDK

Lörincz István,

szobrász, ip.müv.

Herendi porc.gy.

Bp.Szék.föv. ip.müv. arany dija.

"Madárdal" /1942/
Sáska. /1941/
7 részes 2 személyes moccáskészlet. /1942/
Zsuzsánna. Fest. Bándi Brandt A. /1942/
Kakas. /1940/

OMIP.Társ.Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat. 15.1.

MDK

Lörincz István,ip.müv. szobr.

/Herend porc.gy./

"Balaton". Fest. Bándi Brandt.A. /1942/
Szarvas. /1939/
Mikulás /1942/
Pinocchio/1941/
Mikulás bonbonniere/1942/
Betlehemi jászol /1942/

OMIP.Társ.Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942.Kat.16.1.

MDK

Lőrincz István, ip.müv.

/Herend Porc.gy./

Amorettes bonbonniere. 16.1.
Vénusz /1941/ Fest. Bándi Brandt A. 17.1.
Hamupipöke /1941/ Fest. Bándi Brandt A. 17.1.

OMIP.Társ.Dp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942.Kat.

MDK

Lörincz István, ip.-müv.

/Horendi porc. gy./

Özike.
Cigarettaoltó.
Szivkubikos,

OMIP Társ.Ep.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat.18.1.

MDK

Lőrincz István, ip.müv. szobrász

/Herendi porc.gy./

Bp.Szék.Föv.ip.müv. aranyérem.

165 "Balaton" /1942/
173. Zsuzsanna /1942/
176. Madárdal /1942/

OMIP Társ.Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat.19.1.

MDK

Lőrincz István

-rp-: Az élő magyar keramika seregszemléje. Magyarország 1942. nov. 6.

MDK

Lőrincz István

rp: Az élő nagy.keramika. Magyarország. 1942, nov. 6. 7 l.

MDK

Lőrincz István

r: Első O.M. Keramikai Kiáll. Pest, 1942,

nov. 6. 4 l.

MDK

Lőrincz István

A művészi m.kerámia ünnepe. Magyarság, 1942.nov.7.

138

a. Paraszthház, földszintes,

27 1./

MDK

Lörincz István, kerámikus

Herenden a régebbi Lux-figurák mellett kitünik a fővárosi aranyérmet nyert barokkos beütésü, de modern izzel stilizált aktjaival. Batalon/?/, Zsuzsanna. Ezeket Bándi-Brandl finoman, tartózkódó koppenhágai stilusban szinezte

R. Szőrédi Ilona: A kultuszminiszter nyitotta meg a Borsos Miklós kiállitást.
Uj Magyarság. 1942. nov.7. 6.l.

Lőrincz István

Keramikus

l.

Szendy K. Bpest
wchesf. közig. évk.
1942. Bp. 1943. 89. l.

mozgósitás előtt.-A mozgósitás
részek sürgősen újra befedettel
val, vagy kátrány papirral ideig

A fedélhéj többe
és léczezést igényel.-

A fedél területe
felett:.....

A járásbiró lak

Egy m^2 zsindely
2758 koronára van szükség a ja

Ezen kivül szüks
keleti frontján 27.63 fm.eresz
fölverödő csapadék viz a lábaz
a helyiségeken belül is friss

Lőrincz István

Szobrász

Balaton (Női akt)

Bonbonniere

Vénusz

Lepke virágon

Mocca-készlet.

Herendi porcellánok,

terverte fenti. Répr.

Europa 1943, I. cif. 4. 4

257 – 259, 261. l

260,

Had-és népegészségügyi kiállitás
zditotta az itthonmaradottak háborus
e nemzeti védelem szent céljai szol-
t szolgálta Nagyméltóságod is, midőn
ése alatt álló intézmény gyüjteményé-
és annak sikerét előmozditotta.

T E R G Y U L A urnak
z. Bizottsága elnöke,

BUDAPEST

Lőrincz István

l.

Szépmüvèszet
1943.34.l

Lörincz István, porc.művész

/Herend/. - Megemlitendők porcellán-plasztikái.

Schalk-hán. Kassa. /?/: A kassai iparművészeti kiáll.
Népszava. 1943.május.9. lo.l.

MDK

Lőrincz István

Megnyitották Kassán az ... ipm.tárlatot. Uj Magyarság. 1943. máj.11.

Lörincz István, ip.müv. szobrászmüvész MDK

Herend. Porc.müvészet.

Lux Elek-el közösen: Elmulás.
4. Teás- és moccáskészlet / Fest. Somorjay Imre. /
11. Váza. " " "
Szélefürt.
19. Visszhang

21. Váza. Fest.: Somorjay Imre.
Kult.miniszter elismerö oklevele.

OMIP. Társ. Bp. -Müvészet az iparban. 1943. Üveg- és Fémkiáll. Kat. 2o.l.

Lörincz István, ip.müv. HDK

/Herend. Porcellánművészet/.

Libatolvaj.
Szarvas.
30. Teás- és moccáskészlet.
39. Bál közben.
40. Teás- és moccás készlet. Forma.-Fest.:Somorjay I.
52. " " " " - -
Hiuság.
51. Viszhang.
44. Fontana.

OMIP.Társ. Ip. -Művészet az iparban. 1943. Üveg- és Fémkiáll. Kat. 20 és 21.l

MDK

Lörincz István, ip.müv.

/Herend. Porcellán művészet./

75. Hiuság.
77. Viszhang.
79. Lepkefogó.
81. Bál közben.
85. Elmulás. /Lux Elekkel közösen.

OMIP. Társ. Bp.-Művészet az iparban. 1943. Üveg- és Fémkiállítás. Kat.

MDK

Lörincz István, ip.müv. /Herend/.

/egyházmüvészet/

Bethlehemi jászol.

OMIP.Társ. Bp. -Müvészet az iparban.1943. Üveg- és Fémkiállitás. Kat. 32.1.

MDK

Lőrincz István

Üveg és fémipari kiáll. Uj Magyarság, 1943. nov.7.
13 l.

MDK

Lőrincz István

Iparművészeti aranyérem

Az Iparm.Társ. és az Iparm. Egyes. ünnepi ülése.
Magyarország 1943. dec. 11.

MDK

Lőrincz István

Apa, fiu és unoka együtt festi a herendi porcelánt.
Magy. Nemzet, 1949. okt. 23. 7.l.

Lőrincz István porcellánszobrász.

Szab.Nép.1952.194.sz.aug.17. 7.l.

MDK

Lőrinc István, szobrász.

Amoszov. Gipsz.

„Magy. Szovjet Barátság." – 1952. – Képzőm. kiáll. –
Kat. 6. l.

MDK

Lőrincz István, kobrák

Ifjú bányák Gépk

Mücs.-Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.

1952 maj. 10 - jun. 4. Jegyz. 14. l.

Lörincz István MDK

Ifju bányász, gipsz

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Lőrincz István
Alkotmány, porcellán
Szegény ember és a sas, "
János vitéz, "
Uttörőlány, "
Békeharcos, "

Ernst Múzeum. I. iparművészeti kiállítás. 1952.
9 l.

volt a templom mellett, am
ból kapta. A templomhoz é
17o2-ben kápolnaként emli
néven is szerepel. 1765-b
kőfal állt, amelyet a lak
nak, néha meg "Ur házá"-n
"Ur háza" elnevezés nem a
lott régi kőépületre - me
zott. Más tanu ugyanezt a
rincének tudja, ami tekin
században élt, azt mutatj
tudata élt a nép körében.
kapitány Répássy András s
kezdte felépiteni. Az egr
lom épitési idejét 1765-b
mot a rácoktól szedett ha
és István nevű

MDK

Lőrincz István

Amoszov. Gipsz.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállítás katalogusa.1952. 6.l.

MDK

Lőrincz István porcelánszobr.

Rényi P: Az 1. Iparm.kiáll. Szabad Nép. 1952. aug. 17. 7. l.

126984	2538	Kalotaszeg, Kolozs m.	Párnav
126985	2538	"	"
126986	2538	"	"
126987	2538	"	"
126988	2538	"	"
126989	2538	"	"
12699o	2538	"	"
126991	2538	"	"
126992	2538	"	"
126993	2538	"	"

Lőrincz István.

~~A~~ porcelánszabrász,

I. Iparművészeti kiállításon szerepel.

Szabad Nép, 1952. aug. 17.

MDK

Lőrinc István iparmüv.

Előre-állomás szines porcellán lasztikája
/Uttörővasut/

Uj képzőmüv. alkotásokkal.... Magy. Nemz. 1953. aug. 11.

Eger (Heves)

Fürdő-utca 2. Volt érseki fürd
török medence felhasználásával
átalakittatta. Földszintes. Fő
és lépcsőzetes oromzattal. Az
talán Povolny Ferenc.

(Joó János: Eger és fürdői. Regél
nay-Kavecsa: Egyi lépes könyv. Eg
klasszicizmus építészete magyar
MV. Bp. 1951, 61)

MDK

Lőrincz István

Weiner M.né: Herendi porcellán. Sz.M. 1954.

159 l.

MDK

Lőrincz István ipm.

3. M. ipm. és népmův. kiáll. 1955. Ipm. Mus.

kép

Lőrincz István

Tesákészlet, repr.

III. Magyar Ipa rművészeti és Népművészeti Kiállitás Iparművészeti Muzeum, katalogusa, 1955. Bpest.
27 lap

Lőrincz István ipermüvész

Porcelán-tárgyakkal nemzett a kiáll.-on

Bútor és lakásmüvészeti kiállítás

Bp. 1956

M.D.K.

Lőrincz István, kerámikus

herendi szobrai:

Matyó fiú szivivel, cig. oltó	54 mm	sinas
A kis írigy	205 " "	"
Matyó férfi	72 " "	"
Matyó nő	69 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelám szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 19.old.

Lőrincz István, kerámikus M.D.K.

herendi szobrai:

Őrike, étrendtartó	25×46 mm	sinas	
Oroszagár "	25×52 "	"	
Terrier "	30×54 "	"	
Szarvas	82 "	"	
Őrike	65 "	"	
Elefánt, kicsi	17×30 "	fehér és sinas	
" " , talpon	28×30 "	"	"
" " , ülő	42 "	"	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek.Bp.1959. 14.old.

M.D.K.

Lőrincz István, kerámikus

herendi szobrai:

Drótszőrű tacskó	37×48 mm	színes
" "	22×36 " "	"
Hal, cigaretta alló	30 " "	"
Sásha	40×78 " "	"
Harmonikás malac	40 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 13.old.

M.D.K.

Lőrincz István, keramikus
herendi szobrai:

Ideges munka után

Krisztusfej plakett	átm. 102 mm	fehér és	
" dombormű	" 160 " "	sűrűes	
" "	" 120 " "	fehér	
" "	" 90 " "	"	
" "	" 70 " "	"	

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 44.old.

Lőrincz István kerámikus M.D.K.

herendi szobra :

Herendi Porcelángyár
plasztikája Téglalapalakra —

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 43. old.

Lőrincz István kerámikus M.D.K.
herendi szobrai:

Visszhang	155 mm	fek. és szines
Suzanna	320 " "	" " "
Balaton	250×510 " "	" " "
Fontana	470 " "	" " "
Édes szemer	265×360 " "	" " "
Sellő	370×275 " "	fehér
Ámor	—	—
Madárdal	250×280 " "	fek. és szines
Fürdés után	860 " "	fehér

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 41. old. és 42. old.

M.D.K.

Lőrincz István, kerámikus

herendi szobrai:

Búbos madár, kicsi	62 mm	színes
Hosszúfarkú "	64 " "	"
Kacsa, majgó kalappal	87 " "	"
" " kendővel	82 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 8.old.

Lőrincz István

H.D.K.

herendi szobrai: kerámikus

Szarvashalál	240x240 mm	fehér, színes
Hóferőrbe	145 " "	színes
Tudóska	70 " "	"
Prüszkölő	70 " "	"
Piróska	70 " "	"
Nula	66 " "	"
Vigyor	50 " "	"
Durmi	60 " "	"
Dörmögő	70 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 39. old.

M.D.K.

Lőrincz István, kerámikus
herendi szobrai:

Róka	95 x 295 mm	fek. és ormes
Mókus, cigarettaoltó	—	ormes
~~Rókacsalád~~	~~63 x 175 " "~~	~~ormes~~
Bambi	—	—
Teve, cepupu	—	—
Leopárd	100 x 270 " "	ormes
Csiró	—	—

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 38. old.

Lőrincz István kerámikus M.D.K.

herendi szobra :

Lenin, mellszobor	155 mm	fehér
Sztálin "	155 "	" "
Kossuth Lajos "	210 "	" "
Táncsics Mihály "	210 "	" "
Petőfi Sándor	235 "	" "

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 36. old.

M.D.K.

Lőrincz István kerámikus

herendi szobrai:

Drótszőrű foxi	40 x 50 mm	színes
" "	32 x 40 " "	"
Terrier	32 x 65 " "	"
"	25 x 50 " "	"
"	20 x 40 " "	"
Drótszőrű kacsó	37 x 57 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 12.old.

M.D.K.

Lőrincz István, keramikus

herendi szobrai:

Karas,	215 mm	fekár mázas
Kis kacsa	64 " "	" "

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp.1959. 5.old.

M.D.K.

Lőrincz István, keramikus

herendi szobrai:

Fácán, élreudtartó	38×55 mm.	színes
Kishalras,	70 " "	fehér
Galamb, élreudtartó	26×35 " "	színes

É.M. Árjegyzék. Herendi (porcelán) szobrok és domborművek. Bp. 1959. 6.old.

M.D.K.

Lőrincz István Kerámikus

herendi szobra :

Elmulás (Lux Elek után)	180×360 mm	tereszínes
Hinság	235 " "	" "
Léda	135×230 " "	" "
Vénusz (ülő)	225 " "	" "
Szembekötösdi	270 " "	" "

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 40. old.

Lőrincz István kerámikus M.D.K.

herendi szobrai:

Csöpi	130 mm.	sines
Babasors	135 " "	"
Veszedelem	120 " "	"
Hólabdáró	125 " "	"
Csirmdisinas	130 " "	"
Kis gyerek, nagy szamár	105 × 140 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 33. old

Lőrincz István kerámikus M.D.K.

herendi szobrai:

Csipkerózsika	210 mm	sinas
Csintalan Palró	180 " "	"
Alkotmány	240 " "	ferés
Takarítás	90 " "	sinas
Gyipaci	95 " "	"
Kis bölcs	95 " "	"
Nagy leche	70 " "	"
Béka vesszedelen	100 " "	"
Kocavadász	120 " "	"
Hirelgő	120 " "	"
Kis hős	125 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 33. old

Lőrincz István kerámikus M.D.K.

herendi szobrai:

Dolgozó	150 mm	sines
Bál közben	250 " "	"
Szerenád (férfi mandolinnal)	275 " "	"
Az első dal (énekelő nő hottával)	270 " "	"
Harmonikás ittöró lány	150 " "	"
Kis béreharcos	150 " "	"
Marokszedő	—	—
Munka gőzelme	235 " "	—
Építőmunkás	110 " "	sines
Szivkubikus	45 " "	"
Babszemfanró	50 " "	"
Hanmpipőke	235 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 32. old.

Lőrincz István kerámikus M.D.K.

herendi szobra :

Verseny (futó lovon)	115 × 135 mm	színes
Pásztorfiú bottal	175 " "	"
" " " átlőrt talapzaton	—	"
Virágárus leány kosárral	175 " "	"
" " " " "	—	"
Tavasz, ülő nő puttóval	230 " "	"
Ősz, " " "	230 " "	"
Bányász	285 " "	fehér

É.M. -Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 30. old.

Lőrincz István

M.D.K.

Kerámikus

herendi szobrą:

Janusfej, cigarettadtó	38 mm	sines
Bacchánsnő	280 " "	fez. és "
Kleopatra, hiczi	60 " "	" " "
Susanna, "	98 " "	" " "
Vágjódás	100 " "	" " "
Lephevadán	270 " "	" " "
Vizöntő	310 " "	"
Szegjenlős	300 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 29. old. és 30. old.

Lőrincz István kerámikus M.D.K.

herendi szobra :

Szent István	103 mm	színes
Szent László	102 " "	"
Szent Erzsébet	98 " "	"
Szent Imre	101 " "	"
Szent Margit	102 " "	"
Szent Gellért	101 " "	"
"Fohász"	140 " "	"
Angyal	120 " "	"
Madonna, kicsi	85 " "	"
Krisztus, álló	300 " "	fehér
Szent József		színes
Betlehemi jászol	58×77 " "	"
Repülő angyal	65 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 26. old.

M.D.K.

Lőrincz István kerámikus

herendi szobrai:

Sárkányölő Fáros vitéz	86 m/m	színes
Huszár, lucsi	103 " "	"
Lehel vezér	95 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 25. old.

M.D.K.

Lőrincz István kerámikus

herendi szobrai:

Leány sarlóval	92	mm	sines
Engelgés	95	" "	"
Libatolyaj	90	" "	"
Csárdásozó legény	95	" "	"
Leány gerebhyével	95	" "	"
Legény kazával	95	" "	"
Csárdásozó leány	90	" "	"
Bofra támaszkodó legény	93	" "	"
Cigány hegedűvel	80	" "	"
Parasztgarda	94	" "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp, 1959. 24. old.

Asszony kévével	95	" "	"

Lőrincz István, kerámikus M.D.K.

herendi szobrai:

Matyó férfi, cip. oltó 42 mn sincs
Matyó nő " " 41 " " "
Fanos vitéz gríff madáron 190 " " "

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 21.old.

M.D.K.

Lőrincz István, kerámikus

herendi szobrai:

Madár, vastagtestű	122	mm	sines
Cinke, talapzaton	127	" "	"
Madár, lephével	115	" "	"
Madár, hosszúfarkú	128	" "	"
Görszem, magyaróvirággal	90	" "	"
Fégmadár, csőrében hal	122	" "	"
Aranyfácán, jobbra néz	150×310	" "	"
Aranyfácán balra "	150×310	" "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi szobrok és dombormüvek.
Bp. 1959. 10.old.

M.D.K.

Lőrincz István kerámikus

herendi szobrai:

Futó nyúl,	álrendtartó	30×46 mm	színes
Nyuszi	"	35 " "	"
Nyúlpár		82 " "	"
Bronz apár		132×296 " "	fekete és színes
" "		80×184 " "	"
" "		48×119 " "	"
" "	tervő	30×67 " "	"
" "	"	22×48 " "	"
" "	"	18×37 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 12.old.

Lőrincz István, kerámikus M.D.K.

herendi szobrai:

Kismadár, virágos ágon	90 mm	sines
Négy " " "	240 " "	"
Őrörszem ágtalpon, lefele néz	140 " "	"
Őhörszem, " felfele "	110 " "	"
Papagály, étrendtartó	35x35 " "	"
Varju a holdtal "	40 " "	"
Kis csivre, lenéz, cig. oltó	26 " "	"
Kiscsvike felnéz " "	50 " "	"

É.M. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek.
Árjegyzék. Bp. 1959. 9.old.

Lőrincz István

Halpár: porcelán
Kézi festés, lüszter festés
1956
Formatervező: Lőrincz István
Dekortervező: Koczor Sándor
Fekete-fehér repr.

Sikota György: Hellóhán Kerámia. Bp. 1961.
151.o.

MDK

Lőrincz István

V. Orsz. Iparm. kiáll. Műcs. 1965.

MDK

Lőrincz István keramikus

Lőrincz I. kiáll. Fényes Adolf terem 1966.dec.

Lőrincz István, iparművész MDG

A fényes Adolf Teremben látható a tárlata.

-: A hét végi kulturális programkát 26.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. dec. 25.

Lőrincz István, iparművész

MDK

Dec. 9-én kiállítása nyílt meg
a Fényes Adolf-Teremben.

-: Kulturális hírek

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. dec. 10.

Lőrincz István, iparművész MDH

A Fényes Adolf Teremben tekinthető meg kiállítása.

– : A hét végi kulturális programból 11.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. dec. -10.

M.D.K.

Lőrincz István

Művei a kiállitáson

Vámossy Ferenc: Az V. Orsz. Iparművészeti Kiállitásról
Magyar Epitőművészet 1966/2. 59-60.l.

M.D.K.

Lőrincz István keramikus

Kiállitás müveiből a Fényes Adolf-teremben

Napló

Magyar Nemzet 1966. dec. 7. 4.1.

Lőrincz István kermikus

M.D.K.

1938-1960 között készült apró tárgyak
Porcelán-tervező volt

H.Gy.: Lőrincz István keramikusmüvész kiállitása

Magyar Nemzet 1966. dec. 15. 4.l.

15. 4.j.

Lőrincz István

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

LŐRINCZ ISTVÁN

KERÁMIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1966 DECEMBER 9-ÉN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

WEINER MIHÁLYNÉ

AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM FŐIGAZGATÓJA

FÉNYES ADOLF TEREM, BUDAPEST, VII. RÁKÓCZI ÚT 30

7885 fővárosi ny 1

MDK.

Lőrincz István

Kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészetért 1967 jan.

Lőrincz István
ipari művész

MDK.

A Fenyes Adolf keresben
rendezett tárlatot ahol
új parcelláit állította ki.

Kocsogh Ákos: Téli krónika.
Művészet, 1967. április - 36 lap

Lőrincz István

keramikus

MDK.

Részt vett a tárlaton.

Nékáne Lajosné: Művészi Zsolnay keramiak kiállítása...

Művészet, 1968. október - 40 lap.

MDK

Lőrincz István

Mai magyar kerámia kiáll.Siklósi várban,1968.
Janus Pannonius Muz.füzetei 14.

Lőrincz István

MDK

Váza

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban, 1968.

Janus Pannonius Múz. füzetei 14.

M.D.K.

Lőrinc István

Keramikus

Fehérmáras, zöld díszítésű edényei, a heránna és porcelán ölvöretei figyelemre méltóak.

Szentes Lajos: Néhány gondolat egy iparművészeti . .
Művészet, 1968. január - 32 lap

Lőrincz István

Részt vett az I. Országos Kerámia Biennálén Pécsett.

Iparművészet, 1968. 5-6. sz. 59. l

LŐRINCZ ISTVÁN

Magyar Hírek 1969 IV. 19

Lőrincz István iparművész, a herendi porcelángyár volt tervezője

volt részem. Már ahogyan kezdődött, ahogyan azt a mély felelősségtől áthatott törekvést éreztem, amellyel nagykövetségünk ápolja az eleven kapcsolatot a kint élő honfitársak s a szülőhaza oly távoli magyarsága között, az is magával ragadott. S személy szerint hálás vagyok az élményért, hogy magam is egy ilyen kapcsolatteremtési „alkalom" lehettem. Talán nem is csoda, hogy különös gonddal segítik egy ilyen est létrehozását, hiszen Dél-Amerikába viszonylag kevés magyar művész jut el, hogy megismertesse a mai hazai kultúrát, az irodalmat, művészetet. Föl is merült egy kis aggodalom a műsorommal kapcsolatban, hogy tud-

Lőrincz István

keramikusművész kiállítása. - Ism. H. Gy. Magyar Nemzet, 1966. dec. 15.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

268. l.

Lőrincz István
iparművén

~ teáskészlete herendi porcelánból.
A gyór műv.-i vezetője volt.
„Szuzanna", „Fontána" c. műve.

dr. Sikota Győző: Herendi porcelán 77.
Műszaki Kiad. 1970.

Lőrincz István

~ mellszobrai herendi porcelánból.

ev. Sikota Győző: Herendi porcelán 73.
Műszaki Kiad. 1970.

Lőrincz István

Herendi figurái nevezetek a Kassai Magyar Országos Sparmův. Tablaton (1943)

dr Sikota Győző: Herendi porcelán 77

Műszaki Kiad. 1970

Lőrincz István

~ állatfigurái kerenek porcelánból.

N. ~~Siko~~ Sikota fyörö! + kerenek porcelán

~~B~~ Műszaki Kiad. 1970.

Lőrincz István

v figurái herendi porcelánban.

dr. Sikota Győző: Herendi porcelán 70.
Műszaki Kiad. 1970.

Lőrincz István
nobrán

A herendi gyár 1943-ban Kassán rendezett Magyar Országos Iparmi-vészeti Tárlatán vett részt.

Nékám Lajosné: A herendi porcelángyár.
Művészet, 1971. április - 43.oldal

Lőrincz István

a Herendi porcelányár

művészeti ~~vezetőjét~~ vezetőjelent neve

említve

Művészettörténeti Értesítő 1973/4

Lőrinez István

Mivei a Herendi Porcelángyár mintáiként emlitve

Művészettörténeti Értesitő 1973/1 51.old

Lőrincz István

A Zsolnay gyár készitett kisplasztikát az ötvenes években:
Lőrincz István népi figurái, Sinkó ANdrás stilizált állatfigurái kiemelkedőek ebben az időben ,

Zsolnay Terézia, M. Zsolnay Margit: Zsolnay

C orvina 1975 226.o.

Lőrincz István szobrász,

Művészek, tervezők, akik az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak 1920 és 1944 közt

Lőrincz Istnán, szobrászat, dsizitőszobrászat szakon
54. old

Mezei Ottó: Az Orsz. M. Kir. Iparmüv. Iskola/1880-1944/
oktatasi rendszere és forrasai 37. old

Müv. Tört. Ert. 1975. XXIV. 1. sz. Bp

Lőrincz István

Méltatás.

Horváth György: A korral szembesülve.
Művészet, 1980. április – 4. lap.

Lőrincz István

MDK

Veress Miklós tanára volt

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

Lőrinc István

festő antalos

Agyagfalván van
egy díszes padlódája

kimesen repr.

Malmagyrejnin. II

197. l. XXV. tábla

dalbergia nigra
brazilia rózsafa

LŐRINCZ István építész

A Grazi egyetem „Fal" c. kiírásán
beküldött pályázatával

M. Építőművészet, 1990. 5/6. 109. p.

Cseh néni a Sárközben csa
megrendelést fogad el, Ame
nem fizet a modelle

Zsindelyné Tüdős Klára a
divatról beszél

A Kristóf-téri *Pántlika-divatszalón* tulajdonosa, a magyaros divat koronázatlan királynője, *Zsindelyné, Tüdős* Klára mosolyogva invitálja a látogatót két méter [illegible]

rűs, vidám, tarka
nyeret ad.

— Az újonna
központ hogyan
merült problémá

Lőrincz János

kolozsvári asztalos 1780-ban készítette a bánffyhunyadi ref. templom festett mennyezetének egy részét. A régibb táblák 1705-ben készültek, más héztől valók.

Debreczeni tárló 1937

71. l.

Lőrincz János építész M.D.K.

A falusi egészségügyi létesítmények tervpályázatán Coco Kt-os megvételben részesült.

Társtervező Bödök Miklós- Jáki György-

Magyar Építőművészet 1965/6. 2.l.

Lőrincz József épitész M.D.K.

Résztvett a pályázaton. 5000,- Ft-os megvétel

Társtervező: Vajda "suzsa

repr.

Szabadonálló könyvtár tervpályázata

Magyar Épitőművészet 1962 /4. 4.1.

MDK.

Lőrincz József

Szoborterveiről

Kisalföld 1966 aug.23.

Mgk.

Göringa Jósef

Szabortervezet

Kiadólöld 1966 aug.25.

Lörincz József épitész M.D.K.

LAKÓTERV/

ABC áruház, Bp. Ullöi ut

repr.

Belsö berendezés: B. Vadász Éva

Magyar Épitömüvészet 1965/2. 20. 25.1.

Lörnicz József

a Szent István ötpengős
terv pályázatán IV.
díj.

Pesti Napló

1937. nov. 26.

M.D.K.

Lörincz József

Pályaterve dijazva /25ooo Ft /

Társtervező: Rosta János, Solt Herbert, Mányoki János, Grábics Henrik, Fekete Lászl-

Magyar Építömüvészet 1964/4 2-9-1.

Szabó Árpád: A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtá nak tervpályázata

Lőrincz József építész M.D.K.

Résztvett a pályázaton

Társtervező: Vajda Zsuzsa

4000,- Ft -os megvétel

Jurcsik Károly:Szabadenálló könyvtár tervpályázat

Magyar Ipitőművészet 1962 /4. 2-3.l.

Lőrincz József építész M.É.K.

/Győri Tervező Iroda/

Részt vett a pályázaton

25 000 forinttal díjazva

Társtervező: Rosta Sándor-Volt Herbert-Mányoki János-Grábics Henrik- Fekete László

Gerdonyi Jenő: Az Akadémia uj könyvtárpalotája tervpályázatának eredménye.

Magyar Nemzet 1913. december 22. 5.l.

Lőrincz Kózsef épitész M.D.K.

Résztvett a pályázaton III. dij 15 000 Ft

Társtervező: Magyar gézs

138 ezer forintot kaptak a csecsemőotthon pályázat nyertesei

Magyar Nemzet 1963. augusztus 8. 5.1.

M. D. K.

LŐRINCZ József építész

„Tatabányai strandvendéglő"

Balog János: Megnyílt a III. Építészeti Kiállítás

Magyar Nemzet 1961. márc. 19. 8. l.

Lőrincz József, építész

B Dk

A Siófoki Kertészeti Telep építési terveit kénitette el Kovács Lajossal és Pálffy Tiborral közösen.

Repr.

–: Siófoki „Vizágyár"

Népszabadság Bp. 1960 ápr. 28. 12. l [Vidéki]

LŐRINCZ József épitész M.É.K.

résztvett a pályázaton /megvétel 5000 Ft/

repr.

Társtervező: Kovácsy László, G. Kovács Kata

Boromnyay Pál: A szabadonálló üzletházak Tervpályáza-
Magyar Épitőművészet 1962/2. 36-39.l.

LŐRINCZ József épitész M.D.K.

résztvett a pályázaton / megvétel 6000 Ft

Társtervező: Kovácsy László, G. Kovács Kata

Boroenyay Pál: Dux A Szabadonálló üzletház Tervpályázata

Magyar Épitőmüvészet 1962/2 36-39.1.

M.DK.

LŐRINCZ József építész

Megvásárolt ~~trevx~~ terv

Társtervező:
Vajda Zsuzsa

Döntöttek akönyvtár épitési tervpályázat ügyében
Magyar Nemzet 1961. december 31. 6.1.

M.DSK.

Lőrincz János, asztalos m.

Veszprémi Mester. Adat róla: 1860. XI. 15-ből

Batári
Batári Ferenc: XIX. századi veszprémi asztalosok.

252.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém.

1963

Lőrincz József, építész MDK.

A Corvin Áruház átépítésére hirdetett pályázatot a Lakótero fiatal kollektívája nyerte el. A csoport vezetője Zilahy István, egyik tagja: Lőrincz József.

–: Fiatal építészek nyerték el a megbízást a Corvin Áruház kornerű átépítésére

Népszabadság, Bp. 1959. júl. 30. 10.1

Lőrincz József

Marosán Lászlóval közösen díszkerítést tervez a győri új ABC-áruházhoz.

Szabad Föld 1966. nov. 20.

Lőrincz József, építész

MDK

Az Ybl M.-díj III. f.-t kapta.

–: Az idei irod. s' művészeti díjazok

6

Népszabadság, Bp. 1967 ápr. 2.

MDK.

Lőrincz József

Ybl dijat kapott

Délmagyarország 1967 ápr.2.

M.D.K

Lőrincz József
építész

Ön Jbe Miklós dej III. fokozatot
kapta.

—: 1967 kiváló és érdemes művésze ...
Élet és Irodalom, 1967. ápr. 8 - 4 lap

M.D.K.

Lőrincz József épitész

Győri T.I.

Ybl-dijjal kitüntetve, 1967. III. fokozat

Kereskedelmi és vendéglátóipari épületek tervezéséért

Magyar Épitőművészet 1967/3. 7.1.

Körmöcz József építész

Ybl díjat kapott (III. fok)

Nyugat 1967 IV. 2. 2 old.

Lőrincz József épitész

K.B.K.

LAKÓTERV

Városi Tanácsház, Oroszlány , repr.

Épitésvezető: Illés Ferenc

Magyar Építőművészet 196 /6. 19-22.1.

M.D.K.

Magyar Építőművészet 1965/6.

Lőrincz József, építész MDK

Az oroszlányi főtér rendezési terve Repr.

—: A házoméves terveben épülnek

Népszabadság, Bp. 1959. febr. 20. 12. lap

[Vidék]

MDK

Lőrinc József, építén

Az Ybl-díjas építén tervezte az új szállodát.

– : Turistaszállót avattak Győrött 10.

Népszabadság. Bp. 1969 márc. 9.

Lőrincz József

rajzokat készitett a kiadványhoz.

Családi ház tervek. 1959. Szerk.: Bene László, Kárpáti Andorné. Rajzokat készitette: Balogh István, Finta József, stb. Bp. 1959. Sztl. l., képes.

MDK

Lőrincz József, építész

Megnyerte a győri ifjúsági ház tervezésére kiírt pályázatot. Tervei alapján készül el a létesítmény.

—: Ifjúsági ház épül Győrött 9.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 22.

Lőrincz József

győri építész tervét a győri ifjúsági ház nyilvános tervpályázatán 12 000 forinttal jutalmazták.

Átadták a győri ifjúsági ház tervpályázati díjait
(A mai lap hírei)

Magyar Hírlap, 1968 november 26. 8. l.

M. D. K

LŐRINCZ József építész

Tatai-üdülőtelep - pályázaton díjazva

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 168. sz. 5. l.

G. J. 20 üdülő~~telep~~ ház, 2000 személyre sátortábor, strand, szabadtéri színpad és művelődési otthon épül a tata i Nagy-tó körül. Sikerrel zárult az építőművész növelsig mesteriskolájának pályázata

M. D. K

LŐRINCZ József építész

Résztvesz a Veszprém városközpont-ja rendezésére kiírt tervpályázaton

Társtervező: Finta J. Magyar Gy. Szekeres J

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 64. l.

Sz. D. K.

"LŐRINCZ József építész

Sztálinvárosi munkáslakások

(Rest.)

Magyar Építőművészet 1960. 2-3. 22. l

M. D. K.

LŐRINCZ József építész

Oroszlány, 250 fős munkaisszálló.
(Repf.)

Magyar Építőművészet 1960. 2. sz. 22. l.

LŐRINCZ József építész M. D. K

Siófok,

kertészeti telep (Repr.)

Magyar Építőművészet 1960. 2. sz. 17. l.

M. D. K.

LŐRINCZ József építész

12 tontermesre bővíthető 8 tontermes alt. gimn. Csökkentett megnétel)

Tárrstervező: Berta Lajos és Lukeres József

Tervpályázati eredmények

Magyar Épélőművészet 1960. 4. sz. 62. l.

M. D. K

LŐRINCZ József építész
Zilahy Istvánnál dolgozott
Tatabánya újváros, strandfürdő

Szendrői Jenő: A mesteriskola III. cikkusa

Magyar Epitőművészet 1960. 4. sz. 24. l
42. l

M. D. U.

LŐRINCZ József építész

Lágymányosi lakótelep beépítési és kompoziciós terve (Repr.)

Tarsterveső: Körner József, v. Holló Éva

Cserba Dezső: A lágymányosi lakótelep

Magyar Épélőművészet 1956 (V.) 5. sz.

133. l.

M.O.K.

LŐRINCZ József

Részvétel a pályázaton munkatárs-
ként (Kismarty-Lechner-Papp-Pomsár)

Gmasztói Pál: A budapesti Árpád-hid
pesti hidfőjének városrendezési
tervpályázata
Magyar Építőművészet 1957 (VI.) 5/6.
126-129. l.

M. D. Ü.

LŐRINCZ József építész

Madách út (Repr.)

Budapesti fogbíj beépítési lev javaslatok

Magyar Építőművészet 1957 (VI.) 5/6. sz.

118. l.

M. D. K.

LŐRINCZ József

Konyha típuselem pályázat

III. díj

Társtervező. Albert Jenő

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. 7. 80. l.

...atják a győri ifjúsági házat

Társadalmi összefogással épült

Új ifjúsági ház építésének gondolata 1967-ben, a KISZ Győr városi küldöttértekezletén öltött testet először. A megyeszékhely ifjúkommunistáinak kívánságát méltányolta a város idősebb kommunistáinak vezető testülete is, és a határozata nyomán született felhívás az ifjúsági ház építését társadalmi összefogással szorgalmazta.

A Vagongyár múlhatatlan érdemei

Ma, az avatás napján, köszöntsük azzal az ifjúsági ház létrehozatalában közreműködőket, hogy felelevenítjük a sok-sok nehézséggel, de ezeket mindig legyűrő lelkesedéssel telített építési történetét!

Kezdődött pedig az egész 1968. június 30-án, amikor a győri Magyar Vagon- és Gépgyár tervpályázatot hirdetett az ifjúsági ház felépítéséhez. Tizennyolc pályamű érkezett, amelyek közül a bíráló bizottság *Lőrincz Józsefnek*, a Győri Tervező Vállalat Ybl-díjas építészének munkáját találta legjobbnak.

A Magyar Vagon- és Gépgyár azonnal a kezdetkor hétmillió forinttal járult hozzá az építkezés anyagi alapjához, s ezen túlmenően vállalta a beruházói feladatot is. A KISZ Központi Bizottsága hat, a Győr-Sopron megyei Tanács három, a Győr megyei Állami Építőipari Vállalat egymillió forinttal „szállt be". Aztán megindult a város gyárainak, intézményeinek, iskoláinak adományáradata.

(Folytatása a 3. oldalon.)

bizottsága, a Dimitrovi Kommunista Ifjúsági Szövetség központi bizottsága, a Bolgár Írószövetség és a Petőfi Emlékbizottság. A „Bulgária" hangversenyteremben megtartott ünnepi gyűlés a központi helyet foglalja el azoknak az ünnepségeknek a sorában, amelyekkel Bulgária kulturális közvéleménye és népe az itt is nagyon népszerű Petőfire emlékezik.

A gyűlést Ljudmil Sztojanov akadémikus, a Petőfi Emlék-bizottság elnöke nyitotta meg, majd Nino Nikolov költő, a baráti és kulturális kapcsolatok bizottságának elnökhelyettese, Petőfi Sándor egyik ihletett bolgár fordítójának mondott beszédet.

Hazánk nevében Bojti János nagykövet szólalt fel.

Prága (MTI)

Petőfi Sándor születésének 150. évfordulója alkalmából szerda este a belvárosi Sylva-Tarroucca palotában, a közokt[illegible] és művelődési klub dísztermében ünnepi műsoros estet tartottak a kulturális élet képviselőinek jelenlétében.

nek kellett történnie ahhoz, hogy ez a bizonyos szempontból feltétlenül úttörőnek számító okmány elkészülhetett.

Az eddig elvezetett folyamat két legfontosabb tényezője a KGST fejlődése és a következetes finn politikai vonalvezetés.

A KGST 1949-ben alakult meg Moszkvában a szocialista országok gazdasági együttműködésének szervezeteként. Alapító tagjai: Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, Románia és a Szovjetunió; a szervezethez még az alapítás esztendejében csatlakozott Albánia is, de 1962 óta gyakorlatilag nem vesz részt a KGST tevékenységében. Ugyanakkor 1950-ben az NDK, 1962-ben pedig Mongólia csatlakozásával egészségesen szélesedett a tagság.

Később két latin-amerikai ország, előbb Kuba, majd nemrég Chile is kapcsolatba került a szervezettel, amelyben megfigyelőként részt vesz a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság, a Vietnami Demokratikus Köztársaság és Jugoszlávia is.

A szervezet legfelső szerve a tanács, amelyben a tagországok kormányai képviseltetik magukat általában kormányfői vagy miniszterelnök-helyettesi szinten. Az együttműködés az élet legkülönbözőbb területein mind intenzívebbé válik, előtérbe került az integráció Komplex Programja.

AZ ALAPÍTÓ okmány hangsúlyozza: „A KGST nyílt szervezet, amelybe más, kívülálló ország is beléphet, ha magáévá teszi a tanács célkitűzéseit". A konstruktív jószomszédság, a pozitív semlegesség politikáját folytató Finnország bizonyítéka annak, hogy a kapuk valóban nyitva állnak a jószándékú kopogtatók előtt. **(KS)**

Ügyeletesi jelentések

Fűtik a barlangszínpadot?

A soproni ünnepi hetek rendezvényei nemcsak megyénk lakosainak és nem is csak hazánk fiainak, hanem külföldieknek is maradandó élményt nyújtanak. Különösen a fertőrákosi barlangszínpad előadásaira érkeznek sokan kül- és belföldről egyaránt.

Sopron város Tanácsa az ünnepi hetek intéző bizottságával egyetértésben elhatározta, hogy fejlesztik a színpadot. Az idén Beethoven halhatatlan zeneművének, a Fideliónak bemutatásán kívül az Állami Operaház tagjai előadják Gluck Orfeusz című operáját is.

Most folynak a tárgyalások a barlangszínpad fűtésének végleges megoldásáról. Remény van rá, hogy az idén már nem kell plédekkel felszerelve beülni az előadásokra.

A Lignifer Isz bemutatója Győrött

A Lignifer Fa- és Fémfeldolgozó Ipari Szövetkezetbe ötvösök, keramikusok, textiltervezők, iparművészek tömörültek. Céljuk az volt, hogy a modern lakásokat díszítő művészi tárgyakat alkossanak és adják el a közönségnek.

A szövetkezet művészeti vezetője, *Orosz János* tegnap a Rába Szálló televíziós termében mutatta be a szövetkezet legújabb termékeit az Észak-dunántúli Kiskereskedelmi Vállalatok igazgatóinak. Szebbnél szebb ötvösmunkákat, vörösrézből készült művészi kivitelű tálakat, hamutartókat, fali textíliákat és gyönyörű kerámiavázákat láthattunk. A vállalatok nagy értékű megrendeléseket adtak a szövetkezetnek. Remélhetőleg hamarosan a győri boltokban is kaphatók lesznek a művészi kivitelű cikkek. **(ib)**

Szövetség megalakulásának 25. évfordulója alkalmából kitüntetést adományozott az MHSZ számos dolgozójának, társadalmi aktívájának és sportolóknak a honvédelmi sport fejlesztésében végzett eredményes munkásságuk elismeréséül.

Megyénkből *a Magyar Népköztársasági Sport Érdemérem* ezüst fokozata kitüntetésben részesültek: *Botond Gábor*, az MHSZ Győr-Sopron megyei vezetőségének megyei titkára és *Bäthge Károly*, az MHSZ Győr-Sopron megyei vezetőségének főelőadója.

A kitüntetéseket dr. Beckl Sándor, az MTS OT elnöke adta át. A kitüntetések átadásánál megjelent Kiss Lajos vezérőrnagy, az MHSZ főtitkára.

Köszöntjük a kitüntetetteket, és további eredményes munkát kívánunk!

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MÁR 15

Kisalföld

Lőrincz József építész

Ma avatják a győri ifjúsági házat

(Folytatás az 1. oldalról.)

Az első befizetést a Keksz- és Ostyagyártól (10 863 forinttal) jegyezték fel az egyszámlára. Azt követte az OTP KISZ-szervezetének 210 forintja, majd az AFIT XV-ös számú Autójavító Vállalata adott fel 10 000 forintot.

Nincs arra helyünk, hogy valamennyi adományozót felsoroljunk, csak néhányat említünk meg. RÁBATEXT: 66 000, GRABOPLAST 41 000, Célgépgyár 40 000, Húsipari Vállalat 32 000, Szeszipari Vállalat 30 000, Baromfiipari Vállalat 25 000, Finommechanika Vállalat 24 000, a Keksz- és Ostyagyár, a Tanácsi Építőipari Vállalat, a Mezőgazdasági Gépgyártó- és Szolgáltató, a Lakatos ISZ, a XV-ös Autójavító egyaránt húszezer forintot fizetett be; a különböző kommunista műszakok bevételeit, és az egyéb alapokból előteremtett pénzeket. Három teljes oldal a lista, amelyen a RÁBATEXT sokezre mellett nagyon becses például a Kossuth Lajos úttörőcsapat papírgyűjtésből származó 100 forintja is...!

Több mint kétmillió forint

Sokan emlékeznek a két évvel ezelőtti alapkőletételre, amikor *Gede Jenőné*, a KISZ Győr városi Bizottságának első titkára a föld alá helyezte a makett fényképét, a tervrajzokat, különböző címletű pénzeket, az aznapi sajtótermékeket tartalmazó acélhengert. Az akkor még csak éppen elegyengetett területen ma a város egyik legszebb épületcsoportosulásának legújabb gyöngyszeme áll a Gorkij utca és az Árpád út sarkán.

Hatalmas munkát végeztek a Győr megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozói, akiknek tevékenységét nagyban segítette más vállalatok fiataljainak társadalmi munkavállalása. Ezek közül is néhányat — a teljesség igénye nélkül! A Vízügyi Igazgatóság végezte a földkiemelési munkálatokat, a földet az ÉPFU-sok szállították el, a Cardo Bútorgyárban készült a bútorok egy része, a RÁBATEXT a sötétítő függönyöket, a Gardénia a nylonfüggönyöket adta, a GRABOPLAST pedig az összes falikárpit és padlóburkoló anyagot. De valójában lehetetlen felsorolni mindazokat, akik segítőkészségükkel az ifjúsági ház mielőbbi felépítésén fáradoztak. Nagyon sokat mond önmagában az a szám is, hogy a hozzávetőlegesen 19 milió forintba került épületben több mint kétmillió forintot ért a társadalmi összefogás!

Az ifjúságnak csodaszép otthona

A Petőfi Sándorról elnevezett győri Ifjúsági Ház formáját, berendezését tekintve a legszebb ilyen rendeltetésű intézmény az országban. Az épület három részre tagozódik. A földszinten nagyméretű aula (nagygyűlések, kiállítások, táncos rendezvények, sportversenyek céljaira kiválóan alkalmas), és az eköré csoportosuló közösségi helyiségek találhatók: rendkívül ízlésesen berendezett presszó (kerthelyiséggel), társalgók, játéktermek, próba-, illetve ülésterem. A bejárat mellett jobbra *Oross János* festőművész csodaszép színekben pompázó mozaikképe fogadja a látogatót. Az épület nyugati oldalán szép belső udvar — télikert — van, amely mintegy keretbe foglal egy meghagyott öreg gesztenyefát.

Az aula alatt 160 személyt befogadó színházterem található, amely csatlakozó létesítményeivel, irodalmi színpadok, kamaraegyüttesek fellépésére, illetve filmvetítések megtartására nyújt jó lehetőséget.

Az emeleten 16 klub- illetve szakköri helyiség van, valamint a KISZ város. Bizottságának, és az ifjúsági ház vezetőinek irodái.

Valóban, leírni is nehéz, hogy az építészek elképzelései, a berendezés összhangja milyen pompás otthont teremtett a győri fiataloknak. Most már rajtuk a sor: a társadalmi összefogásból kapott nagyszerű létesítményt élettel töltsék meg. S legyen ez a tevékenység olyan hasznos, olyan vidám és fiatalos, mint amilyen csodaszép lett maga az épület!

Csiszka Antal

talma ...
elő, kívánságának azonnali teljesítését kérve. Az utcák és terek rövidesen megteltek izgatott emberekkel...”

Március 15-e Győrött

Ecker leírása:

„Lukács Sándor, az ismert agitátor, Zichy Ottó gróf politikai barátja, ma ismét nyilvános felolvasást rendezett, de ezúttal a nagy kávéház előtti téren, ahol egy bécsi s egy pozsonyi levelet olvasott fel, majd beszédet is intézett az ott egybegyűlt tömeghez, mely leginkább a szegényebb, de annál lelkesebb néprétegből tevődött össze. Lukács után a homoepata doktor Kovács, helyi lapunknak, a Hazánknak a szerkesztője szólt a néphez...

Lukács azonban nem volt megelégedve eddigi sikereivel, hanem megvárta a délután 5 órát, amikor a diákság az iskolából, a hívők serege pedig a bencések böjti prédikációjáról kitódult. a tömegek fölött elhúzó felleg szinte ijesztő látványként döbbentette meg a nézőt. Elöl haladt néhány vöröscsákós, utánuk mindjárt a zenekar, amely csak két forradalmi indulót, a Rákóczit és Hunyadit játszotta. Aztán a nemzeti zászlók és lobogók sűrű erdeje következett, amelyet a hajósnép vitt fáklyáktól körülvéve és követve mindenféle rendű és rangú néptől, diákoktól, polgároktól, parasztoktól, napszámosoktól, hajóslegényektől s egyéb foglalkozásúaktól, szünet nélkül énekelve a Fóti dalt...”

Azért mindenki nem vett részt a nagy ünneplésben. *Ecker* erről is beszámol:

„Soha életemben nem láttam még ezen a téren ekkora embertömeget! A Fő-tér (Széchenyi térről van szó!), *a Király utca, a Karmeliták tere, a Fehérvári út* (a mai Lenin út) *zsúfolva volt emberekkel; férfiakkal, nőkkel, gyermekekkel, polgárokkal, koldusokkal, honoráciorokkal, csak papot és katonát nem lehetett látni a 8—10 000 főnyi sokaságban. A tisztek*

A pesti ifjúság, ...ények egymás... is lassúnak tart... veszítve elhatá... nem kérni, han... fog. Március 15-é... pen ezért, 12 pont... nép megmásíthat... tát, kiáltvány ala... zítette a legfonto... léseket. A „Mit ... gyar nemzet” című kiáltványt először a Pilvax kávéházban, később az egyetem udvarán Jókai olvasta fel, Petőfi Sándor pedig „Talpra magyarját” szavalta el a népgyűlésen, hogy esküt tegyen a rabság megszüntetése mellett.

De hasonló hangulatban ünnepelte az ország minden része a szabadság első napját. Győrött a nemzeti mozgalom helyi vezérei, *Lukács Sándor* (a későbbi kormánybiztos) és *Kovács Pál dr.*, az ismert író és orvos, a zsúfolásig megtelt piactéren — a jelenlegi Széchenyi téren — ismertették az országgyűlésen elért nagyszerű eredményeket, amelyekről *Hergeszell Ferenc*, a nem éppen haladó szellemű emberként elkönyvelt Győr városi követ, Pozsonyból a következőket írta a Tekintetes Tanácsnak:

„István nádor Magyaror-

...egység, népjog és szabadság többé nem üres szavak, hanem valóság; a jobbágyság, mely a szolgaságnak súlyos terhei alatt görnyedve nyögött, békességben tűrt és fáradott, emberi jogokban részeltetik és az úrbéri viszonyok rögtöni megszüntetése által szabaddá válik; a nemzetnek szellemi ereje a szabad sajtó, fizikai ereje pedig a célszerűen behozandó honvédelmi rendszer útján szabadon fejlődhet; a kiváltságok védfalai le vannak rombolva, nemes és nem nemes minden közteherben egyenlően osztozni fog és beáll a törvény előtti egyenlőség!”

A forradalmi vívmányokat méltató délutáni népgyűlést követően is természetesen folytatódtak az ünneplések és tüntetések. Egy 1848-ból megmaradt eredeti diarium, az osztrák származású Wurda család naplójának feljegyzései közt az alábbiakat olvas-

5

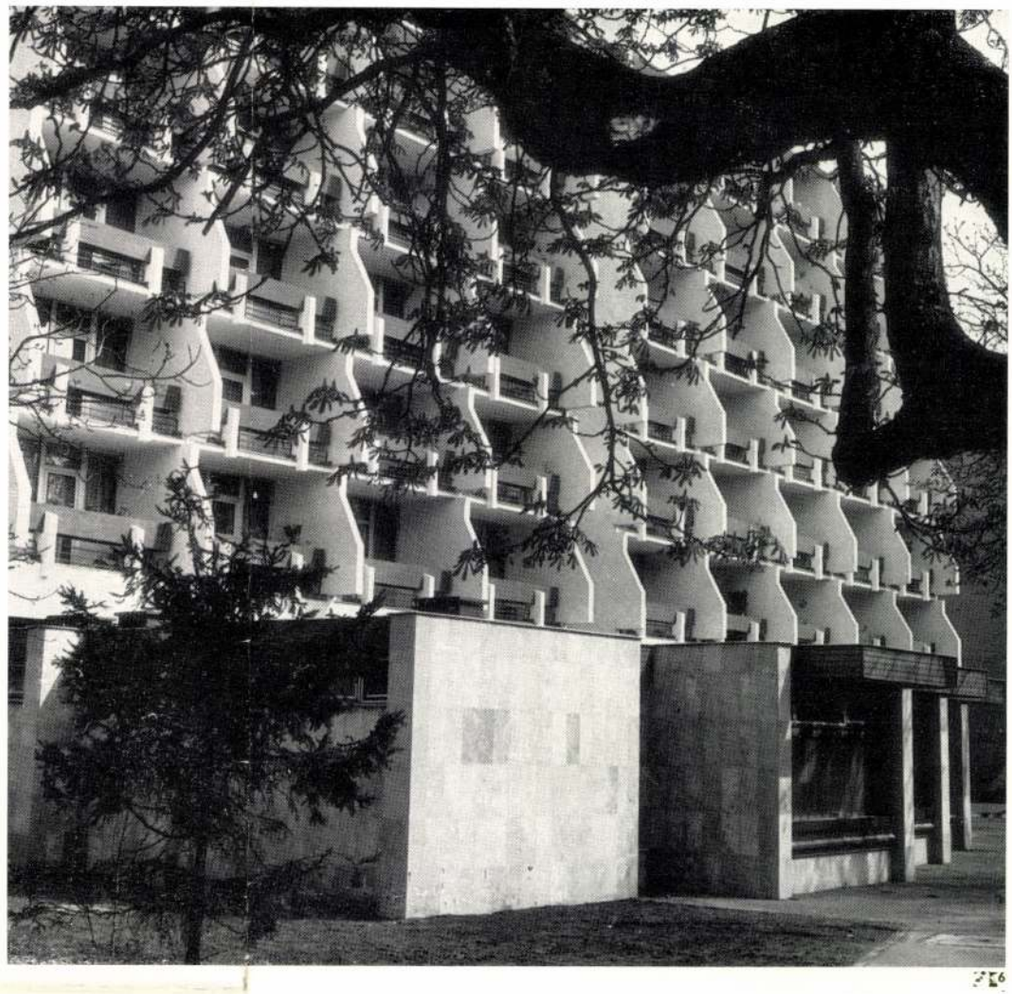

4

Nyugdíjasok háza, körzeti orvosi rendelő és szociális otthon, Győr, Kálóczy tér

Építész: Lőrincz József (Északdunántúli Tervező V.)

Szerkezettervező: Pongrácz István; épületgépész: Pekker Ernő; villamos tervező: Németh Miklós; közmű tervező: Kovács József; kertterv ező: Kézdy András; kivitelező: Győr megyei ÁÉV

1981 április 1-én ünnepélyes keretek között adták át rendeltetésének Győr város legújabb szociális létesítmény-komplexumát. Egy modern, több célú létesítménnyel gazadagodott a megyeszékhely és mindazok, akik lakói és használói lehetnek ennek az új összkomfortos létesítménynek.

Az öregekről és elesettekről való gondoskodás egyre inkább világproblémává válik napjainkban. Hazánkban minisztertanácsi rendelet teszi a lakáspolitika szerves részévé az idősebb korosztályhoz tartozók lakásgondjainak megoldását. Megtalálni viszont részükre azt az életformát, ami öreg napjaikban s egyre romló egészségi állapotukban, elesettségükben a legjobban megfelel — figyelembe véve ugyanakkor a gazdasági lehetőségeket és a szervezési nehézségeket is — komoly feladatot jelent.

A nyugdíjasok háza célcsoportos beruházásból valósulhatott meg.

A közösségi helyiségek (étterem, társalgók, barkácsszobák stb.) költsége már nem fért volna bele a normák szerinti költségkeretbe.

Minthogy az építésre kijelölt terület további kapcsolódó létesítmények elhelyezését is lehetővé tette, a tervezők azon fáradoztak, hogy egyéb hitelkeretből megvalósítható és a nyugdíjasok házához — rendeltetésüket tekintve — jól kapcsolható további objektumokat vonjanak be a tervezésbe. Így került sor a szociális otthon, s folytatólag az orvosi rendelő létesítésére és idecsatolására is, amelyet eredetileg nem Győrött kívántak megvalósítani.

A most már „szociális-komplexummá" nőtt feladat megvalósításához oly költségek akkumulálódtak, hogy abból mértéktartó tervezéssel valóra lehetett váltani a tervezési elképzeléseket. A feladatok ily módon való összevonása nemcsak azt eredményezte, hogy a szociális otthon lakóin túl a nyugdíjasok éttermi ellátása is biztosítható, hanem fennáll a lehetősége, hogy a betegeket kiszolgáló személyzet szükség esetén segítsen a nyugdíjasok házában is. Ugyanez áll az orvosi felügyeletre is.

A szociális központ Győr—Révfaluban épül a mosoni Duna mentén, egy dús vegetációjú park közvetlen szomszédságában, a város egyik legjobb levegőjű és viszonylag legcsendesebb részén.

Az épület-komplexum három főegységre tagozódik:

— az „A" jelű tömb a Kálóczy téri oldalon elhelyezkedő nyugdíjasok háza körzeti orvosi rendelővel,
— a „B" jelű épület a tömbbelsőben megépült szociális otthon,
— a „C" épület részben pedig a konyhaüzem kapott helyet.

A nyugdíjasok háza önmagában is két főtömegből áll. Az egyik — a Kálóczy téri oldalon levő — hossztengelyével az utcavonallal párhuzamosan helyezkedik el, a másik pedig, mely

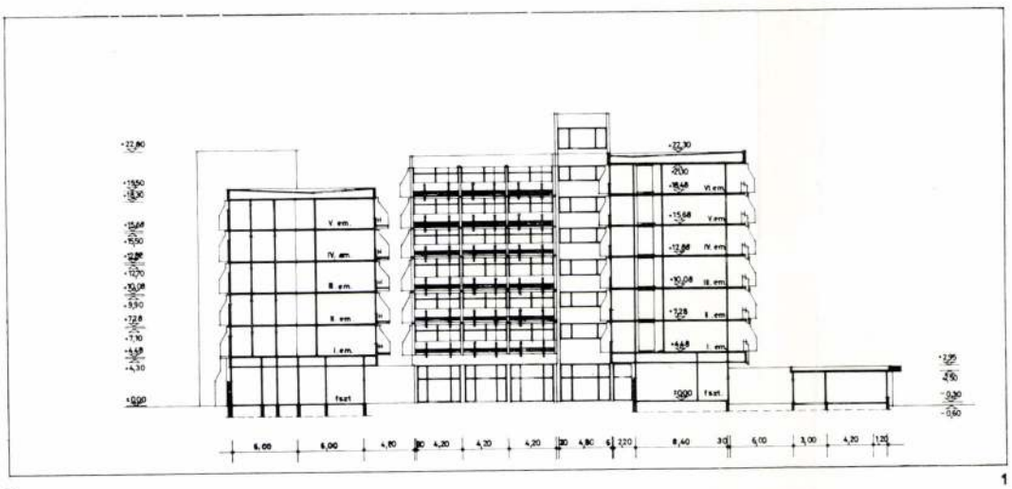

1

2

3

4

a függőleges közlekedést is magába foglalja nyaktaggal kapcsolódik ehhez az udvar felőli oldalon. Mindkét tömeg földszint+6 emeletes épület.

Az utcai oldalon földszintes épületszárny formájában csatlakozik hozzá a körzeti orvosi rendelő, amelynek egy része a főtömeg földszintjén helyezkedik el.

A szociális otthon, amely egy földszint+5 emeletes épülettömb a belsőségben helyezkedik el a templom mögötti területen.

A nyugdíjasok háza és a szociális otthon között épült a mindkét egységet kiszolgáló üzemi egység, amely 300 adagos befejező konyhát tartalmaz. A kapcsolódó 100 fős étterem a nyugdíjasok háza udvari épületszárnyának a földszintjén helyezkedik el.

Nyugdíjasok háza

A hat lakószinten oldal-, illetve középfolyosóról nyílóan háromféle típus-egység található.

Szintenként 3 db 1 fős lakásegység 29 m² alapterülettel, 10 db 2 fős lakásegység 45 m² összalapterülettel és 2 db 2 fős lakásegység (hálófülkével) 56,77 m² alapterülettel. Minden egységhez főzésre is alkalmas előtér, egy W. C.-t is magába foglaló fürdőszoba és egy loggia is tartozik, a lakószobán túl.

Az épületben összesen: 18 db 1 fős lakásegység, 60 db 2 fős lakásegység és 12 db 2 fős hálófülkés lakásegység található.

A földszinti előcsarnok az épület legnagyobb közösségi helyisége. A központi fekvésű lépcsőházban helyezkedik el a felvonó s a vele szemben levő területen szintenként egy-egy kisebb társalgó. További társalgó található még az udvari szárny földszintjén két barkácshelyiség szomszédságában.

A nyugdíjasok házának megépítésétől az illetékesek a nagyobb méretű lakások cseréjének meggyorsulását remélik. A városi tanács lakáselosztási szabályzata szerint a nagy lakást leadók igényeit kedvezőbben bírálják el. Az épületben levő lakásegységek tanácsi bérlakások.

A tervezés során először komplett bútorozásról volt szó, végül is — az alapfelszerelésen túl — bútorozatlanok maradtak a lakásegységek. Így lehetővé vált, hogy a beköltözők magukkal vigyék megszokott bútoraiknak legalább egy részét.

A nyugdíjasok házához kapcsolódó orvosi rendelőben — amely nemcsak a szociális központ igényeit van hivatva ellátni — a földszintes épületrészben helyezkedik el külön megközelíthetően a gyermekrendelő. A többszintes épületszárny földszintjén található két belgyógyászati és egy fogászati rendelő. Ezek kívülről és a bentlakók részére belülről egyaránt megközelíthetők.

Szociális otthon

Földszint+5 lakószintes épület a komplexum belső részében. Járóképes, tehát még nem fekvő betegek részére készült. (Az időközben járóképtelenné vált betegeket a legfelső szinti elfektetőben helyezik el.)

A földszinten társalgó s abból nyílóan egy könyvtár és büfé áll a bentlakók rendelkezé-

Lőrincz József Ybl-díjas építész

Nem tudom, hogy az itt felvetett gondolatokból, elképzelésekből ötletekből - ahogyan az alkotók mondták - mindt tart követhetőnek talán megvalósithatónak az építész?

Lőrincz József Ybl dijas építész a Győri Tervező Vállalatnál dolgozik. Középületek, lakótelepek, üzemcsarnokok építését, tervezését végzi. Elég széleskörü a munkája, módja, alkalma van arra, hogy átfogó képet adjon, ill. kapjon; hogyan is állunk most az emberi környezet, kultura védelmével?

- Távolról sem lehet azt hinni, hogy ez csak a müvészetk és a hozzá értő emberek dolga, tulajdonképpen széles társadalmi összefogásra van szükség, a beruházóktól, építészektől, a városrendezőktől kezdve a müszaki és müvészeti ebnerek elég széles skáláját kell mozgósitani ahhoz, hogy ezt tényleg eredményt érjen el. Elindult egy egészséges hazai kisérlet és az az érzésem, hogy ennek egyre több támogatója lehet, nemcsak a müvészek oldaláról, hanem müszaki emberek, építészek, beruházók és általában a városlakók, oldaláról i.s

1976. jan. 29. P. 12.33 – Rné –
Egyéni stúdiónk jelentkezik
Városépítés és az ember.

Ez a közös együttmüködés meggyőződésem, hogy eredményeket fog hozni, ezt a munkafolyamatot, együttmüködést ugy érzem, hogy nagyon gyorsan meg kell kezdeni tekintettel arra, hogy az utolsót csengették az ilyen témában.

Annál inkább az utolsót csengették és itt az együttmüködésre térnék vissza pár mondat erejéig: Győrött tervezés alatt áll egy uj lakótelep, a Kun Béla lakótelep. Na most Ön az együttmüködést emlitette, az alkotótk szintén. Nem tudom, hogy a tervezés melyik stádiumában jöhet létre a tervező, az épitész tervező és a müvész között olyan kontaktus, amelyből később alakótelep látja ahasznot, az ott élő emberek

- Ennek nem lehet megmondani a fázisait, hogy mikor kell beleélépni egy-egy müvésznek, társtervezőként egy lakótelep esztétikai igényességének megfogalmazásába
- Együttmüködést Ön is szükségesnek tartja?
- Igen. Az az érzésem, hogy akkor egészséges a kapcsolat, hogy ha a partnerek tualajdonképpen a kezdet kezdetén elhatározzák hogy a környezet-esztétikát is mint jelentős társadalmi igényt figyelembevesznek és ezt kiki a maga területén vallja és e szerint cselekszk
- És a gyakorlat?
Győrött már felépült egy óriási lakótelep: Ady-város. A Kun Béla lakótelep most van alakulóban. Nos a Kun Béla lakótelep is hasonló lesz, tehát ugyanazokat a gondokat fogja felvetni, mint most Ady-város
-Az az érzésem, hogy egy kicsit késében vagyunk ebben a témában, de korántsem annyira, hogy tulajdonképpen egy mindent átfogó tervezéssel ezeket a problémákat ne tudnánk kiküszöbölni.
Én remélem azt, hogy a győri Kun Béla lakótelep már adja azt a pluszt, azt az esztéktikai pluszt, amit tualajdonképpen a társadalom elvár tóle

Lugossy Mária legdédelgetettebb terve, a földplasztika máris otthont kapott
A legfrissebb hirek szerint Győrött valósul meg a Közlekedési, Távközlési és Müszaki Főiskola területén.
A Képző és Iparmüvészeti Lektorátussal történt megállapdás szerint jövőre elkezdik a munkákat. A főiskolai tanulmányi épületek előtt alakul ki ez az ember alkotta természetdarab, a szép, má kissé rideg betont, aluminiumot lágyitja meg, oldja majd fel a zöld növényzettel, virágokkal, fákkal benépesitett földplasztika.

Az iparmüvész majd kerttervezővel, szobrásszal dolgozik együtt azért, hogy az ember és a természet kapcsolata a mai kor követelményei szerint alakuljon hasznositható és egybn közösségformáló

eerejüvé legyen

Városépitás és az ember cimmel a Magyar Rádió Győri Studójának
müsora hangzott el
A riporter Velősiné Szántó Zsóka volt
Szerkesztette: Horváth Ottó

1975. III. 26. TV.
(2. műsor) 20.01
Unokáink is látni fogják

Lőrincz József a Győri Tervező Vállalat főépítésze

- Köztudomásu az az adat, hogy Magyarországon az állami lakásépités aránya az összlakásépitéshez viszonyitva 40 %. De azt is tudjuk, hogy az épitési forma rendkivül szervezett. De ha ezt tudjuk akkor azt is fel kell mérnünk, hogy a magáneröből épülő lakások száma, ami ezek szerint 60 %, már közel sem nevezhető ennyire szervezettnek. Ha mindezeket figyelembe veszszük, akkor arra kérem most Lőrincz Józsefet, a Győri Tervező Vállalatnak a főépitészét, hogy mondja el, hogyan lehetne ezen az egészen valamilyen módon segiteni.

- A problémák sokrétüek, talán először kezdjük az alapoknál. Ugy érzem, hogy az épitészet a közmüvelődés nagy nagy témakörébe, családjába még mindig nem kapja meg azt a helyet, [illegible]got, amit tulajdonképpen megérdemelne. De ez nem valami épitész álom, [illegible]tünő dolog, általában ha az ember Európába, vagy a világ bármely táján jár, tulajdonképpen attól a pillanattól kezdve, ahogy belép egy határon, átlép egy határon meglátja az épületeket, azon attól kezdve az ország egy tükröt tart elé.

Az épületek árulkodnak az emberoknek az izléséről, tehetségéről,

- Mit tehet az építész? Ennek a megjavitása érdekében?

- Ez egy nagyon fogas kérdés, de sajnos baráti beszélgetéseken kivül vagy tanácskozáson kivül, ha nem bizzák meg valamilyen tervezéssel, akkor nagyot keveset. A mérhetetlen nagy épitkezési tevékenységet, amit tulajdonképpen a magyar falvainkban lépten nyomon láthatunk, lezajlódik, azt talán nem veszi sértésnek senki, de mondjuk elég közvetlen és az építész társadalomnak nem kellőképpen képzett egyedek végzik. Ezt ugy érzem, hogy ki kell mondani, mert ez is a nagy problémának egyik valósága. Az az érzésem, hogy a régi paraszti épület, ami a tudatunkban bent van, tehát a régi falusi házak, gondolok itt a szép tornácos házakra, a kisablakos, szép kapu, szép oromfalas házakra, ennek a korszaka ugy érzem lejárt. A vidéki falusi épitészetbe is egy teljesen uj fejezetet kell nyitni, szerintem.

- Amit a régiből átvehetünk egy jóleső nosztalgián kivül talán valami gondolkodás módját, egy ökonómiára, egy esztétikai X plusszra való törekvésének a célját, ezt mindenféleképpen át lehet venni. Én itt rögtön egy cenzúrát huznék, ez nem formai átvételt jelent, itt hát nem lehet megismételni arányaiban, anyagaiban ugyan ezt az épitészetet. Inkább a természettel való kapcsolatára, azokra az apró jegyekre gondolok, amik örök emberi érvényüek és ugy érzem, hogy uj tendenciáju épitészetben is örökérvényüek maradnak.

- Szakitsuk meg most néhány pillanatra a filmriportot, már csak azért is, hogy bemutathassam Önöknek a vitában résztvevő vendégeket, Gádoros Ferenc épitész, az Épitésügyi és Városfejlesztési Minisztérium Saját [illegible]készépitési Célprogram Bizottságának a vezetője, nagyon nehéz nosszú cim, Maros Tamás épitész, akivel egyébként még a filmriportok során még találkozni fognak, és Rózsa Gyula mükritikus. Hát egy dolog már biztos, hogy a filmek is bebizonyitották, hogy rendkivül szerteágazó és egy nagyon nehéz mondhatni az eddigi sorozatunkban talán a legnehezebb témához nyultunk hozzá, de ha már elöljáróban azt mondtam, hogy folytatni fogjuk ezt a filmriportot nehezitsük tovább saját helyzetünket, és nézzük meg, hogy még milyen szálak vannak.

- Fürdőszobájuk van?

- Az is van, de még nincs kész.

- Nincsen kész, hát hogy fürdenek, viz hogyan jön be a házba?

- Hát ugy hogy melegitenek aztán ugy fürdenek.

- Behozzák?

- Igen edénybe.

- A jó vizet azt kitől?

- Nannan s Marci bácsitól.

- dr.Percel Károly épitész kandidátus a Városépitészi Tudományos és Tervező Intézet igazgató helyettese, hát hivatalból is foglalkozik a település tervezéssel. A VÁTI-n belül milyen sullyal jelentkezik a községek, a falvak település tervezése?

- Minden megye számára elkészitettünk megyei település hálózat fejlesztési tervet. Ebben kiemeltünk u.n. kiemelt alsófoku központokat, vagyis nagyobb községeket, általában azokat amelyek nagy községek. Ezek kapnak elsősorban segitséget a megyéktől ahhoz, hogy terveket készithessenek. A kisebb községeknek saját eszközeikből kell, de ezek általában nem elegendők arra, hogy megfelelő tervet készitsenek. A községi lakosság olyan kis százalékkal van közművekkel ellátva, hogy ennek a felfejlesztése még a távlati tervekben is lassunak mutatkozik. Hát számszerüen legalább is 1970-ben a községek lakosainak kb 2 %-a lakott olyan lakásban, amely csatornához kapcsolódhatott. A mostani épitett lakások hát szerintem csunyák és gazdaságtalanok, de sokkal korszerübb lakásmódot engednek meg, mint a régi és szebb házak. Azokhoz visszatérni a lakosság biztos nem fog, mert magasabb életszinvonalat akar. Ezek nem megfelelően biztositják a mostani falusi házak, de azért feltétlenül egy jóbb lakás lehetősége van benne.

- Egy másik igen nagy problémája gondolom a tervezett és szervezett település fejlesztésnek a mostani parcellázási rendszer. A községeket felaprózzák apró kis telkekre a nagyon értékes területeket.

- Ez a telek gazdálkodásnak rossz módszere véleményem szerint, és nem szabadna nekik elkótyavetyélni a telkeiket, felparcellázni a földjeiket. Elképzelhető volna, hogy magánházak épülnek a községi telkekre például, akkor sokkal könnyebben tudna például befolyásolni azt, hogy milyenek épüljenek és sokkal szebbek volnának a községek is.

- Az Épitésügyi Tájékoztatási Központ magánépitési bemutatóján és hát mondjk így szaktanácsadásán vagyunk, ennek a részlegnek

a vezetője Vereczkei György. Innen Budapestről [illegible] nehéz figyelemmel kísérni, mégis megkérdeztem, [illegible] hogyan érdeklődnek a [illegible] iránt falun vidéken?

- Meglepően sokan és minden téves hiedelemmel ellentétben a tiszta szívvel igen is keresettek, ezt a forgalmazási adataink is mutatják, hogy az építtető falusi lakosság a nagyobb igényeket kielégítő tipusterveket keres. Sikerült a tanácsadó szolgálatok utján elhitetni az építtetővel, hogy amit épit azt a jövőnek építi, nem magának, hanem a következőnek az utókornak azok a házak állni fognak, tehát a mi tanácsadó szolgálatunk, ha akarom szociológiai felmérés beszélgetés utján igyekszik az építtetőt befolyásolni, hogy olyan házat építsen, amelyet 20 év mulva is az építészet magáénak vall és a tulajdonos is magáénak vall. Roppant nehéz helyzetben vagyok, mert bizonyos fokig ellent kell mondanom Önnek.

- Éspedig?

- Sátortetős házakat látok jóformán mindenütt.

- Való igaz sajnos. Tipus terv azt kell mondanom, hogy ma már nem vállaljuk a tipus sátortetős házakat. Elrontottuk a falukép, a magyar falu hagyományos fésüs beépitését, ezt mint épitész állitom, elrontottuk a sátortetőssel. De mivel fennáll nem ronthatunk utcaképet ugy, hogy a sátortetős házsorok közé olyan házat épitek be, amelyik nem illik be oda.

- Hogy kezdtek hozzá ehhez az épitkezéshez, milyen tervezőt kértek meg, hogy tervezze meg?

- Hát a fiam én nem tudom, hogy is vetteezt a tanácsi uton ment ez a tervezés, onnét vette ezeket a rajzokat, szintén a tanácselnöknek a lakása

- Itt a szomszédban?

- Igen csak annak, a mienknek a takarmánypadlás az nincsen meg neki.

- Mi az, amit megengednek itt épiteni és mi az amit eleve nem engednek, hiszen ez a ritmus, ez a fésüs beépitési mód sok helyütt megváltozik most a községben?

- Vannak olyan területek a községben, község rendezési előirás folytán, ahol csak földszintes beépités engedélyezhető, azon kivül a község központi részén a kétszintes épületek általában épit-

hetők, itt nagy az épitési kedv és általában elég nagy probléma az,hogy a tipustervek nem elég jók és az emberek talán nem szeretik elégg.

- Hát mért épitik itt is a sátortetős épületet, beleilleszkedhet a környezetbe.

- Nem illeszkedik bele sajnos a környezetbe, de az emberek megszokták és ha az egyik épit egy sátortetőst akkor a szomszéd is akar egy sátortetőst és ha az megfelel az előirásoknak, akkor kénytelen vagyok megadni az engedélyt rá.

- Maros Tamás a tervezője ennek az ujszerü lakótelepnek itt Perbálon. Hogyan indultak el, ezzel a munkával?

- Nos hát nemcsak tervezője, hanem kivitelezője is vagyok, mert az Egyetértés tsz épitő részlegében dolgozom és a tervezést is és a kivitelezést is a tsz végezte, A lakások tulajdonképpen a tsz dolgozóknak készülnek OTP kölcsönnel és kezdetben adva volt a termelőszövetkezet épitő részlege, mint egy 100 fővel, ez biztositotta a kivitelezői kapacitást, és laza volt az OTP-nek a maximális támogatása.

- A telepszerü épitkezésnél.

- Amik vonatkoznak mind a telepszerü épitkezésre a kikötés az, hogy többszintes legyen és hogy 60 lakásnál több. A termelőszövetkezet először olyan lakásokat akart épiteni, ami hát a megszokott formációjá, tehát u.n. kistársasházakat, alul két lakás fölül két lakás és mindegyik ilyen ház áll egy telken. A tervezésnél abból indultunk ki, hogy a mai telekrendszer semmiféle ujszerü épitészeti törekvésnek nem felel meg, sőt inkább gátat vet, tulajdonképpen ennek az elvetéséből indultunk ki.

- Igen ám, de ez nagyon ujszerü gondolat, ha ugy vesszük akkor egy tszt-től nem várható el, hogy pont ezt fogadja el. Nem volt eleinte egy kis ellenállás?

- Nos kétségtelen, hogy mint minden uj dologgal szemben vannak ellenérzések, de azt hiszem, hogy itt fontosabb volt az, hogy minél gorsabban és minél olcsóbban valósuljanak meg lakások, mint az a kérdés, hogy most valójában alul lesz az a lakás, vagy felül.

- Ez olcsóbb?

- Ez az épitési mód, amit itt csináltunk ez feltétlenül, mert

helyszini előregyártáson alapszik, igen egyszerü szerkezeti rendszerü épületekről van szó tulajdonképpen. Ugyhogy olcsóbb azt mondhatnám, mint a hagyományos.

- Itt a faluban, de még sokszor itt a lakótelepen is azt mondják, hogy hát ez nem olyan szép, de arra rájöttek,hogy rendkivül praktikus. Na most az, hogy szép valami, vagy nem szép, hát ezen lehet aztán vitatkozni, minden esetre nagynn uj. Hogyan lehetett ezt idézőjelben mondom, megetetni az embereket ezzel?

- Kell egy uj dolog elfogadásához egy haladó gondolkodásis és egy haladó gondolkodásu vezetőnek kell lenni, ahhez, hogy az uj mellett döntsön, ha már erről van szó, de hát én azért azt hiszem, hogy a racionális jó megoldás az a dologban, az ami megfogta a termelőszövetkezet vezetőségét is, hogy hát és azért döntöttek igy.

- Kezdenek rájönni az emberek, hogy végsősoron a családi ház az meglehetősen gyötrelmes épitkezési mód, és hát évekre leköti a család egész energiáját, drágább is kevesebb OTP kölcsönt is kapnak, ugyhogy a telepszerüségnek kimondott előnyei vannak.Na most hogy ezen belül voltak ellen érzésik ez érthető. Aztán majd az a későbbiek folyamán elválik, hogy hogyan tudnak lakni benne és élni.

- Hát most már azt hiszem sok minden más, több mint egy esztendeje itt állnak ezek a lakások, sőt beköltöztek az emberek, most már sok minden igazolódott.

- Ez egy kisérlet, nem fontos ezen az úton tovább menni, le kell szürni az eredményeit és próbálkozni, nagyon sokat kell próbálkozni ahhoz,hogy változzanak a dolgok.

- Itt a ház mögött épülnek azok a sorházak.

- Az bizony.

- Hát mi a véleménye azokról?

- Jó, nincs semmi baj velük, ugyhogy szép,nekik is és ők is örülnek neki.

- Na de hát magának hogy tetszik?

- Nekünk az is tetszik.

- Kár, hogy egy kicsit huzogatta az orrát.

- Hát huzogattam, de arra semmi probléma. Kivülről előbb mindenki csodálkozott, de mikor bementünk akkor már megadta azt a belső gondolatot, hogy hát tényleg belülről szép, de kivülről is csak szép. Mindenki mondta, hogy ilyen tyukól, olyan tyukól, mondák, de az nem igaz, mert tényleg nagyon szép.

- Mért mondták az emberek azt, általába idegenkedtek tőle?

- Idegenkedtek. De ha bemegy valaki ha kigyön, akkor tényleg az a rossz gondolat nincs, hogy nem szép.

- Próbáljk meg akkor kiegésziteni az eddig hallottakat, mert nem igen hinném, hogy vitába lehet szállni azzal, amit itt elmondtak, hiszen ők szivük szerint mondták el, a helyzetet ahogy ők látják a falusi épitészet helyzetét.

- Azt hiszem, hogy vágjunk a probléma kellős közepébe. Én a legnagyobb konfliktust a beadott riportokból abban itélem meg, hogy láttunk egy hagyományos beépitási formát, jól, rosszul megitélhetőt és láttunk egy ujszerüt. Én azt hiszem, hogy ennek a kettőnek a kontrasztját az ellentétét kellene elsősorban kibontanunk.

- De honnan közelitsük meg, hiszen ennek annyi összetevője van az anyagiaktól kezdve a telekosztáson keresztül, a közigazgatáson át minden, honnan kezdjük?

- Hát én csak a saját szakmám szempontjából, szépészeti szempontból tudnám kezdeni, de nem tudom, hogy ez szerencsés-e, viszont vitatkoznék veled mégis abba, hogy a főkonfliktus a régi és az uj között van-e. T.i. az én benyomásaim a látott filmek alapján ugy alakultak ki, hogy a régi egy lezárt valami volt, ami évszázadokon keresztül alakult ki, és egy harmónikus egészet alkotott. A konfliktus szerintem az ujjon belül van, még nem alakult ki és tulajdonképpen erről kéne beszélnünk, hogy hogy kéne, hogy kialakuljon, illetve, ami kialakult miért jó, vagy rossz.

- Na most tulajdonképpen mire van szüksége a magyar falunak ahhoz, hogy fejlődjön?

- A magyar vidéket, mint egy egységes környezetet felfogva azt látjuk, hogy ennek csak egyik pöntja a családi ház, és ebbe a rendszerbe má gyenge pontok is vannak. Tehát a falusi épitészet fejlesztésénél arra kell gondolni az illetékeseknek, hogy ezt a rendszert egységesen, magasszintü épitészeti elvekből kell kiinditani. A közlekedés megtervezésétől a családi házig. Tudom,

hogy ez közhelynek hangzik, de ezt gyakran elfelejtjük.

- Még valamiből ki kell indulni szerintem, ezekkel az elvekkel én nem vitatkozom, nyilvánvalóan te sokkal jobb érvékkel tudnád bizonyitani, nem mellettük. De még valamiből ki kellene indulni, most megint a saját vesszőparipámon lovagolnék. Láttunk itt a vetités közben egy gyönyörü képsort, az ócsai templomról, és utána láttunk egy csomó utcai parasztházat, ahol ugyancsak a csodálatos kocka oszlopkők voltak, ami mit mutat. Azt, hogy a templom, a valamikori történeti falu reprezentativ erkölcsileg, esztétikailag méretében és minden egyébben reprezentativ mértékadó épülete volt, na most ezekután megkérdem tőled, hogy mi ma a mértékadó épület, a tanácsházák. Azt hiszem, hogy egyetértesz velem, hogy nem ugy néznek ki, ahogy ki kellene nézniök. Az iskolák, nem tudom. Szeretném emlékezetedbe idézni azt a mérhetetlen mennyiségü lapos tetejü parasztszerü épületet, amit szolgáltató háznak neveznek nálunk, de szerintem ez szolgáltató barak. Na most mindezekre csak azért utalnék, mert ezek mind hajók volnának akkor valóban ugyan ugy mint annak idején Ócsán a templom erkölcsi, esztétikai mércét adnának, és az egyéni épitkezőnek egy magas nivót mutatva, az egyéni épitkező ahhoz próbálna felnőni, lehet, hogy évszázadok alatt, mint ahogy az ócsai templom románkori oszlopfői még a mult században is készültek. De minden esetre mutatnának. Amig erkölcsi esztétikai példa nincs, addig

- Igen ám csak hogy szabad-e kivánnunk nekünk mindezt. Valahogy van egy olyan érzésem, hogy most abban a helyzetben van a vidéki, falusi épitészet, amikor közbe lehetne avatkozni, egy kicsit mesterségesen. Nevezetesen azt értem az alatt, hogy ha itt végignézünk például a képsorokon ugye látjuk ezeket a sátortetős épületeket, amelyeket ide-stova ugye 3o esztendeje 4o esztendeje épitgetnek, és ha nem avatkozunk közbe, akkor még jó 25-3o-4o esztendeig épiteni fogják. Tehát nekünk valami példát kellene szolgáltatnunk.

- Itt van igaza Rózsa Gyulának, mert szerintem is döntő az, hogy az épületet, középületet tervezünk vidékre akkor hagyjunk fel ezzel a vállveregetős falusiaskodással, hagyjunk fel a falunak tulajdonképpen a tervezésen keresztüli lenézésével, hanem magasszintü épitészeti alkotásokat hozzunk létre, olyanokat például mint amik már megépültek müvelődési házak, vidéken, amiknek hatalmas kultura és müveltségformáló ereje van.

- Én azt szeretném most megkérdezni, hogy igy van ez valóban a tervezés lenézi, kvázi lenézi a falusi épitészetet?

-

- Én nem hiszem, hogy ezt állitani lehetne, sőt példának tudom felhozni, hogy az első országos nagy tervpályázat az elmúlt években pontosan a falusi lakás épités segitésére a mezőgazdasági családi ház pályázat a Bács megyeiek kiirásában készült, igaz,hogy lassú átfutással, csak most jelennek meg a tervek, a tervek a tervanyag azt mutatja, hogy az épitészek nagyon komolyan vették ezt a feladatot, és nemcsak a formát igyekeztek követni, vagy megtalálni a faluba, hanem funkcionálisan is jó eredményeket hoztak ki.

- Meglehetősen sokan kritizálták ezeket a tervpályázatokat, már csak a filmen is.

-Igen hát annak a védelmében kell, hogy felszólaljak már csak azért is,mert a tervpályázatok jóindulatu segitőkészséget tartalmazbak, és a hátterükben az áll, hogy az épitész társadalom megpróbálja az elemeit az uj falu elemeit létrehozni, prezentálni, ajánlani a lakosságnak, az épitészeknek.

- Na most ha itt tartunk akkor már hadd kérdezzem meg, hogy ennek a célprogram bizottságnak, amelynek Ön a vezetője mi a feladata egészen precizen, pöntosan, tehát mennyire tudnak hogy mondjam közbenyulni, beavatkozni abba, hogy mi épüljön a falun?

- Nagyon érdekes a kérdés és tulajdonképpen nagyon jól összejön a most vitatott témával. Végeredményben egy országos célprogram alapfeladata, hogy keresse az ujat, keresse az ujat és azokat a módszereket, hogy lehet ezzel megindulni eredményesen. Hát természetesen számos alap pontnak a megoldására került sor az évek folyamán és most ott tartunk, hogy pontosan tudjuk felvázolni a fejlődésnek az utját. És én azért örülök ennek a mai vitának, hogy különösen annak a kontrasztnak, amit én kezdtem, vita pontnak javasoltam, mert a kettőnek a konfliktusából le lehet vezetni az egyik és a másik fő irányt, mert a kettő nem ugyan az és a fejlesztési fő irányok is másak-másak. Ennek számos részlet témája van, amit nem akarok részletezni, de gondolom, hogy még mód lesz arra, hogy beszéljünk róla.

- Maga ez az egész adás, illetve a filmriport adott esetben, adott-e segitséget ahhoz, hogy Önök intézményesen tudják befolyásolni, egy épitészeti formát.

- Egy rendkivül érdekes hatás már énbennem legalább is, remélem, hogy a nézőkben is ugyan ez keletkezik, hogy igen is országos kezdeményezések nélkül is lehet egy egészen uj frappáns dolgot csinálni. Példának, vagy vita alapnak, gondolok most a perbáli épitészetre. Ebből a szempontból én a magam részéről azt a ta-

nulságot vontam le, hogy bátrabbak lehetünk a kezdeményezésben, mert igen is van olyan vállalkozó, haladó szellemü település, tsz központ, társulás, amelyik hajlandó hozzáfogni az ujhoz és példát is hajlandó mutatni. Ez az egyik pozitivum. Ez vitathatatlan. A másik, ami a hagyományos épités fejlesztés irányával kapcsolatos. Én elég sokat járom az országot és kb hasonló benyomásokat szerzek mindarról, az épitészetről, amit most láttunk, és az útkeresés, hogy hogyan menjünk tovább megmondom őszintén nem tudom megjelölni pontosan.

- Én egy indokot kozok fel emellett, hogy a falusi épitészet régi hagyományos korszaka lezárult és ezzel teljes mértékben egyetértek. Az uj egy formakeresésben van, és a forma keresésben nem találtuk meg a kivezető utat. Hogy milyen irányba lehetne menni az egy másik kérdés, vitassuk meg, de a kontraszt, a nyeregtetős, a sátortetős épület beállitásával, a zavaros utcakép, a benyomásoknak a vegyessége feltétlenül orvoslást kiván. Ezzel teljesmértékben egyetértek.

- Egy megoldást a sok közül lehet, hogy nem azországra érvényes általános megoldás, de egy megoldást talált Tamás Perbálon, nem.

- Itt vissza kell térjek arra, hogy tulajdonképpen ami ujat látok a perbáli kezdeményezésbe az, hogy még ott figyelmen kivül hagytuk a jelenlegi telekrendszert. Tehát olyan telkekre épitettünk, amely gátolja minden épitészeti fejlődésnek gátja, mert egy telekrendszer az nem alkalmazkodik az épitészeti strukturákhoz, vagy azt kell mondja, hogy végsőseron egy toronydarunak a hatósugara végsősoron az megsokszorozva inkább hozzátartozik a vidék léptékéhez, mint egy önkényesen parcellázott teleksor.

- Azt hiszem kicsit viszont elrugaszkodtunk. T.i. ebben neked igazad van csak az előbb hallottuk, hogy a lakásoknak a 60 %-a egyéni erőből épül. Na most egy kis kitérőt hadd tegyek. Hadd mondjam el, hogy szakmámnál fogva, izlésemnél fogva mindenféleképpen én a magánerőből épült falusi, vidéki házak legnagyobb részével rettenetesen elégedetlen vagyok, unom a tükörbetétes homlokzatokat, a rettenetesen kicsicsászott szines ajtókat, a rettenetes tetőket, a vaskeritéseket, a rossz ablak betéteket, a tarka lábazatokat és igy sorolhatnám tovább. De, ezt tulajdonképpen, ha sterilen nézem, akkor azt mondanám mindenre, hogy ronda, de ez nem esztétikai kategória, de egyszerüen és rövidden ronda. De nem mondom, megmondom miért. Rettentő nehéz helyzetben vagyok, én olyan házsor között nőttel fel, mint ez itt. Ez a házsor volt, az egy vidéki mezőváros legkülső falusias

jellegü utcája. Ez az utcatipus, ami itt látható ez máre tehát kb 20 év alatt olyanná változott, mint az. Én tanuja voltam annak, hogy hogy alakult ki ebből az utcasorból az az utcasor. És tudom azt, hogy az én korosztályom, akikkel együtt jártam iskolába, akik ott maradtak, azok hogy bontották le ezeket a szülői házakat, milyen iszonyatos anyagi erőfeszitéssel gyüjtéssel, OTP kölcsönnel, egyebekkel, épitették meg azokat. Azokat, amik nem szépek, de érzelmileg közel áll hozzájuk, mert tényleg megkinlódták és ők maguknak épitettek otthont, 35 éves korukra, sokszor ember feletti erőfeszitéssel, résszint pedig egész egyszerüen azt látják egymástól, hát ez a filmben is elhangzott, egymástól azt látják és mindig az a szép a faluban, ez a hagyományosfalusi utcaképnél is ugy volt, hogy egy bizonyos utcakép egyforma volt. Na most mindezt azért mondtam el kis kitérővel, hogy amennyire igazad van elvileg abban, hogy le kell söpörni ezt a térképről és a földhivatali vázlatrajzokról a telkeket. Nem tudod lesöpörni a telkeket, a lelkekből egyenlőre, mert az emberek most végre eljutottak odáig, mert az anyagi jólétben eljutottak odáig, mert nem kell földet szerezniök, mert tsz tagok, eljutottak odáig, hogy épitik az én váram az én házam, koncepció alapján a palotáikat, amik többnyire nem szépek. Többnyire nem is célszerüek, ezt Varga Laci bácsi kitünően elmondta a riportba, de ettől függetlenül nem lehet nem tudomásul venni, hogy ők a saját várukat akarják épiteni ma 1975-ben is, tehát nekem szerintem ott kellene spekulálnom, neked is meg nekem is, mivel nem veszik bele a távlati perspektivának ezt a lehetőségét, hogy lesöpörni a telekkönyvet, hogy mit tudsz csinálni azon belül, hogy az emberek saját telket akarnak, saját házzal,

- Igen, ő tehát most végeredményben pont eljutottunk odáig, hogy a telek egyrészt meghatározó kategória és miután százezrével vannak ilyen telkek és ha lebontják a régi házakat, még több ilyen telek lesz, végeredményben az vetődik fel, hogy vajon a falu rekonstrukcióját milyen irányba vegyük tovább

- Van-e egyáltalán a falunak rekonstrukciója, t.i. ez is felmerül az emberben, hát van-e lehetőség arra, hogy a meglévő épületeket, amelyeket ugy mondd szépnek tartunk, hogy azokat átalakitsuk a nagy igényének. Tehát magyarul a külsőt megtartva adjunk neki belső tartalmat, más belső tartalmat.

- A falu rekonstrukciójára van mód, nem azzal, hogy a régi vályogházakat átalakitani, hanem ugy érzem azt kell megszüntetni, hogy a faluknak a külterületén parcellázott telkekre épitsenek, hanem inkább csinálják azt, hogy bontsák le azokat az épületeket, és helyére korszerü épületeket csináljanak, a telkes, családiházas épitmények élhetnek együtt évtizedeken keresztül azokkal a

betoldott, szigetszerű képződményekkel, amik viszont telepszerűek, ezeknél arra kell vigyázni, hogy ezek vetik majd át később a falunak a képét, ezt már perspektivikusan előre kell látni, ezek a szigetek aztán majd feloldják a családi házakat 50 év mulva.

- Mondod te, de az Alsónémedi tanács képviselője azt mondta, és ez az egyik legmegdöbbentőbb mondat volt számomra a vitában, vagyis a filmbe, hogy vannak olyan részek alsónémedin, ahol nem lehet egy emeletes házat épiteni csak földszinteset. Hát ne haragudjatok én Alsónémedin csak keresztül szoktam utazni, amikor megyek Szeged felé, de nem vettem észre, hogy egy olyan [illegible] vagy modern építészeti koncepció alapján keletkezett volna, [illegible] ilyen bocsánatot kérek az erős kifejezésért, agyrém koncepció szülessen, hogy egy faluba, egy bizonyos utcába ne lehessen épiteni emeletes házat, amikor egyébként is tudjuk, hogy Magyarország ugy ahogy van földszintes ország. Ne most ebbe a koncepcióba és ez nyilvánvalóan, ahogy ő ezt elmondta nyilvánvalóan ha máshol nem, de abba a községbe, de gondolom nem az a község találta ki, hanem abba a járásba, vagy megyébe vagy az egész országba, valamilyen törvény, vagy szabályrendelet, vagy nem tudom minek az értelmében készült el. Nos ha egy ilyen szabályrendelet van, akkor hogy tudod te abba belopni, mert kvázi be kell lopnod bele, a modernet az ujat, amit példának akarsz állitani.

- Tehát most a szabályzásról van szó,

- Pontosan.

- Ezek szerint az előbbi kérdésre ugy lehetne választ adni, hogyha befolyásolni akarom helyes irányba a falusi rekonstrukciót, akkor ennek megfelelő kereteket kell szabályzatilag adni, ilyen kereteink jó ez szabályzás és ösztönzés kérdése is, de ehhez a falu fejlődési irányának a felvázolása szükséges. Mert azt nem lehet megakadályozni, hogy az uj elő ne törjön, hogy az emberek többszintes házba, korszerűen akarnak lakni. Hogy bekakarják vezetni a különböző közműveket és ha nincsen ilyen közmü, akkor megépitik előbb utóbb saját maguk, tehát lényegében itt egy koncepciót keresünk, amit ki is kell alakitani, és amely azt a problémát megszünteti, amikor egy müemlékileg megőrzött utcasorba beépül egy egészen ujszerü, mondjuk nyeregtetős, vagy sátortetős ház, de egy modern vonalu, amely mindenképpen idegen lett. Én nem akarok egy közismert témára hivatkozni, de talán épitészeti oldalról egy megjegyzést engedjetek meg. Van egyközmondás, hogyha sok jó építész hozzáál, hogy egy utcát tervezzen és mindenki a maga legtökéletesebb al-

kotását létrehozza, abban az utcában, aztán megépitik ezeket a házakat és utána az esztétikusok ugye megitélik, hogy mit sikerült alkotni és kiderül, hogy az összkép, amit ez az utcasor nyujtott a legkiválóbb épitészek, legkiválóbb alkotásából is egy rendkivül vegyes, zavaró, összhang nélküli épitészetet mutat. Tehát tulajdonképpen itten én szeretnék utalni arra, a tényre, hogy itt nem feltétlenül az egyedi alkotásnak a minősége, hanem az együttesnek a minősége rendkivül lényeges és a rekonstrukciónak is alapvetően nem az egyedi épitményre, hanem az utcaképre az együttesnek a kialakitására és oda kell irányulnia és akkor elérhetjük, hogy aki ide jön Magyarországra és megkapja a tükrét a magyar épitészetnek akkor talán egy ujabbat, egy jobbat fog találni.

- Azt hiszem, hogy nagyon sokáig vitatkozhatunk még ezen, vitatkozunk, hát tulajdonképpen azt hiszem segitő szándékkal beszélgetünk erről a témáról, na most mindannyian megpróbáltunk valami megoldást javasolni. Bár hát ezek nem örökérvényü dolgok, mert hiszen annyira összetett és sokrétü ez a probléma, hogy csak egy-egy ágát lehet ilyenkor felvetni, tessék.

- A családi ház épitésre még nem tettünk semmiféle javaslatot. Végsősoron ebből indultunk ki, és település tervezést és mindent emlitettünk. Tulajdonképpen miről van szó, arról van szó, hogy egy családi házat igen rövid idő alatt kellene tudni megépiteni viszonylag olcsón és a lehető legkevesebb szakértelemmel. Na most ehhez arra lenne szükség, nem tipus tervekre van itt szükség, hanem tipizált épület elemekre, amiket lehet kapni boltban.

- Lehet kapni, vagy amiket kellene, hogy kapjunk.

- Kellene, hogy mindenféle ilyeneket áruljanak, viszonylag olcsón, egyszerüen merklin módszerekkel, vagy én nem tudom miből, amiből a családi ház többféle variációban az illető épittetőnek az izlésének a legmegfelelőbben és az anyagi szintjének legmegfelelőbben gyorsan, összeállitható. Én a gyors alatt 2-3 hónapot értek, nem a mostani 3 évet.

- Igen tulajdonképpen a mai gyakorlat egyáltalán nem mond ellent amit mondasz. T.i. egy-egy faluban, vagy egy-egy falu csoportban ahol egy pallér, vagy két pallér, vagy három pallér müködik nagy kritizálás van, borzalmas kritizálás.

- Nem uj a kritizálás.

- Nem uj a kritisálás t.i. a kritizálás már a XVIII. században is kritizálás volt csak akkor egy jó tipust variáltak, akkor is mindenki a ház oromjára más emblémát és mást rakott, de a ti-

pusa az ugyan az volt a háznak. Az a különbség, hogy az egyik vörös és lila kő vakolattal, kőpor vakolattal cifrázta ki az egyik, a másik az szinbetétet tesz rá, a harmadik tükröt, tehát tulajdonképpen itt a tipizálást ma is elvégzik a kis mesterek a pallérok, csak rosszul, ez én szerintem jól, és szerintem abban a pillanatban, ha megtalálnánk ehhez a bizonyos, hadd szóljon most belőlem a mükritikus, mert még egyenlőre nem erről beszéltem, hogyha megtalálnánk annak a módját, hogy legyen is olcsón előállitható elem, meg azért egy ici pici, most csak az esztétikairól beszélek, a többi a te szakmád, ici-pici esztétikai variációt is megengedünk az épittetőnek, mint ahogy mai épittető azt mondja, hogy bezzeg a szomszédomnak tükör van a homlokzatán, az enyémbe vasat tegyen. Ha ezt megtaláljuk azt hiszem, hogy akkor már nagyon sok mindent megtaláltunk.

- Igen egyetlen egyet még nem találtunk meg, azt hiszem és nem tudom,hogy erre választ lehet-e adni. Mig ezekben a régi én már többször használtam, de nem találtam még alkalmasabb kifejezést klasszikus parasztházakban, az életformájukhoz igazodott maga az épület, de tökéletesen. Egy testreszabott ház volt. A családnak a testére szabott ház. Addig ezekben az ugy mond sátortetős házakban, de nem szeretnám ezt kihangsulyozni, mert sok esetben a sátortetős még jobb megoldás is, mint egy egyéb megoldás ezekben viszont az életmódjukhoz nem igazodik, jóformán semmi.

- Én ezt egy olyan kontrasztba állitanám föl, hogy mondja el, Maros Tamás, hogy vajon hogy oldotta meg az uj beépitési móddal ezt a bizonyos gazdasági problémát. Erre nem kaptuk a riportokban választ.

- Meggyőződésem, hogy ez egy részletkérdés, fontos részletkérdés a következő a helyzet.

- De a faluban elengedhetetlen kérdés. Magyarul az a kérdés, hogy hova tesszük a disznóólat, a terményraktárt és igy tovább igy van?

- Én sosem értettem egyet azzal, hogy ezt mai értelemben vett korszerü épülethez pasziroznl kellene. Ezeket a lakásoktól függetlenül akár 600-800 méter távolságra lehet telepiteni, ott kell parcellázni zöldséges kerteket, vagy akár állattartási épületeket. Persze ezeket is természetesen megtervezve és egységbe.

- Tehát el lehet választani.

- El lehet és el is kell.

- Pernálon is igy van?

- Pontosan igy van.

- Na még a funkcióról egy mondatot. T.i. azért ne idealizáljuk ennek a korszaknak a funkcionalizmusát se. T.i. ebben a korszakban középen volta konyha, ahogy Varga Laci bácsi elmondta, volt egy kis szoba hátul és volt egy tiszta szoba elöl, amit többnyire a legtöbb vidéken nem használtak. És tulajdonképpen a tiszta szoba funkciója, ha arról lehet beszélni, az a reprezentáció volt. Na most azért mondom, hogy ezt ne idealizáljuk, mert ez most miután megnövekedtek az anyagi lehetőségek, a következőképpen alakult. Ott van az a ház. Van egy ilyen szuterén szerü rettenetesen nyomott, majdnem földszinttel egy nivón lévő alagsor, ablaksorral ellátott rész. Ott laknak és fönt, az a pompázatos,hatalmas ház az lett a tiszta szoba, mert az anyagi lehetőségek megengedték, hogy most már 4-5 tiszta szoba legyen, sajnos az életmód nagyon sokszor még mindig abba az egy konyhába játszódik le, de a 4-5 tiszta szoba csodálatosan berendezve egy idő után, amint a család meggyarapodott, csodálatos berendezve ott áll.

- Ezzel azt akarod mondani, hogy vajon az uj épület, épitészet, a falusi épitészetnek a keretei, amelyet létrehozunk a magasabb szinvonaluak, mint az az életmód, mint amit már benne folytatnak az emberek?

- Azt akarom mondani, hogy az emberek megnövekedett anyagi lehetőségéhez képest sem érzelmileg, sem itt most már épitészetileg, esztétikailag nem tudunk kellően vonzó alternativát kinálni, és csak azt tudjuk nekik kinálni és a tapasztalat ma azt kinálja nekünk, hogy épitsenek négy tisztaszobás házat, ők lakjanak egybe, azt kellene kitalálnunk valamilyen módon, hogy épitsenek ötszobás házat és mind az ötnek meglegyen a funkciója és használják is.

- Na és amikor arról beszéltünk, hogy meg kell védenünk az állam részéről is az épitészek részéről is elvégzendő ajánlott tervi gyakorlatot, vagy ajánlott tervi állományt akkor azt kell hozzátennünk, hogy tulajdonképpen az összes uj alkotási javaslat mind magába foglalja ezt az igényt, amit te most támasztottál. Igen de nem mondhatják el minden esetben és most eljutottunk odáig, hogy

- Ezen nem vitatkozom.

- De te mondtad a legelején, amikor elkezdted, hogy még ott tar-

tunk, hogy szakmai vonalon el vannak fogadva a tervek, mikor fog ez leszivódni a nép köztudatába, most maradjunk egy rossz kifejezésnél az épittető köztudatába, ugy ahogy az ócsai templom oszlopfői leszivódtak az népi épitészethez.

- Pontosan ehhez kell még nagyon nagyon sok mindent tenni, azt hiszem nem és kizárólag nem nekünk, akik itt próbáltunk néhány gondolatot felvetni ennek a rendkivül fontos és roppant szertegázó épitési területnek a problémáiból. En most mégis javaslatképpen, hiszen azt hiszem ha valamikor hosszú ideig lehet galamiről vitatkozni, hosszú ideig lehet szivből beszélgetni egy témáról, akkor ez az a téma, mert hiszen ez mindannyionkat és egész országunkat érinti. Most mégis, mert egyszer véget kell vetni ennek a beszélgetésnek, és sajnos ahhoz az időponthoz érkeztünk, amikor hát valami konkluziót azért le kellene vonni, nem hiszem hogy bármelyikünknek lenne komoly morsze, mégis megpróbálkoztunk vele, hiszen a filmben Varga László és Lőrincz József is néhány összefoglaló gondolatot adott. Nézzük meg most közösen ezt.

- A fejlődésnek milyen iránya lehet?

- Azt hiszem, hogy ezt a kivánalmat szolgálják egyrészt a tipustervek, másrészt pedig a különböző megyei és épitésügyi és város fejlesztési minisztérium által közösen kiirt pályázatok. Most ezeknek a tipusterveknek, ezeknek a pályázatoknak azonban az az bökkenője, illetőleg az az alapvető hiánya, hogy nem veszikfigyelembe a szükebb tájat, akár nagy tájról, vagy kis tájról van szó, nem is vehetik, mert hiszen alapvetőleg nem is ismerik, elsenben csak a közigazgatási határon belül gondolkodnak, és az épitésügyi szabályok, a különböző előirások pedig annyira meghatározzák az előszba , konyha lakóhelyiség, mellékhelyiségek méretét, hogy tiz tervező, még ha különféleképpen gondolkodik, lényegében azon azonos alaprajzi elrendezést tud ezekből kihozni. Tehát akaratlanul is még a pályázatokon belül is egy bizonyos tipizálási folyamatot tudunk megfigyelni, annak ellenére, hogy mindegyik igyekszik minden pályázó, vagy tervező valami sajátos arculatot adni ezeknek az objektumoknak.

- Azért azt hiszem, hogy egy dologban megegyezhetünk, hogy ezek a tipustervek még abban az esetben is, hogyha bizonyos fokig uni formizáltak jobbak sok esetben mint ami általában épül. Hogyan lehetne, hogyan lehetne közkedveltebbé tenni ezeket?

- Feltétlenül ebbe teljesen egyetértek, az az érzésem, hogy közkedveltebbé tenni részben már elkéstünk, részben pedig már nincs meg az a megfelelő propaganda bármennyit is beszélünk erről, mert valahogy nem tartom életképesnek, hogy kiadjuk füzetekbe,

hogy cikkeket irnak róla esetleg a magyar épitő művészetben, amely természetesen nem kerül el magához a népnek a kezéhez, vagy az épittetőnek a kezéhez, ilyenkor akaratlanul is felmerül az a kérdés, hogy vajon nem volna-e helyes, megfelelő település, tervezés település, szervezése, esetleg egy-egy ilyen lakótelepnek a megvalósitását szorgalmazni. Ahol mondjuk az igényeket valóban jól felmérve abba a szükebb tájba illő objektumokat, mondjuk magyarul családi lakóházakat lehetne esetleg épiteni, azzal a szándékkal, hogy azt utánozzák. Mert mindig azt utánozzák, és azt veszik figyelembe, amit megszeretnek ami tetszik nekik.

- Tudom, hogy semmiképpen nem lehet most itt javaslatot adni a megoldásra, de miben lehetne közelebb jutni az izlésesebb, vidéki falusi épitkezéshez?

- Az az érzésem, hogy rövid pontokban talán a vázát a következők alapján lehetne megközeliteni. Először. Nagyon átgondolt, telepitési tervek szükségesek, a magyar falvaink számára, azért, hogy ott épitkezni tudjanak. A második szempont, arra a jól megválasztott telepitési rendszerre nagyon jó épület tervek kellenek. A harmadik témakör nyilván ami a kettőből azonosan következik megfelelő kapacitású, és felkészültségü tervező gárdára van szükség, ami tulajdonképpen az országban meg van, csak nem tudni miért nem használják intézményesen erre a célra. A következő szempont az pedig egy épitési volumen megvalósitását biztositani tudó épitési bázis létrehozása. Figyelembe kell venni ennél egy nem elhanyagolható erőt a tulajdonképpeni közös munkát a kaláka munkát, mégpedig ezzel is célnyán kell bánni, ezt ott kell figyelembe venni és ott kell alkalmazni, amire való. Tehát azokat a munka meneteket kell tulajdonképpen organizálni, erre az erőre, amit adott szinten végre tudnak hajtani. Ha most minden az előbb emlitett öt csoportban, minden helytáll, akkor van értelme az előzőeket figyelembe vevő nagyon szigoru könyörtelen hatósági szabályok felállitására, esetleges ujbóli megfogalmazására, s annak a könyörtelen betartására.

- Lőrincz József öt pontjához hadd tegyem hozzá az enyémet a hatodikat, ehhez a nagyon szigoru intézkedéshez lelki, esztétikai, erkölcsi propagandát kell teremteni, tehát a magunk korának megkell találnia a magunk ősei templomát és azt az ősei templom papját a modern épitészetnek, aki tud hatni ugy, hogy az épitészeten, a magánház épitészeten nyoma legyen a modern épitészet legjobb eredményeinek.

- A magyar falu presztizse növekedni fog a következő években, a világ élelmezési problémák közepette mi jól állunk és ennek a

prosztiz: növekedésnek az épitészeti kereteit kell megteremteni és az épitészeknek elő kell készülni erre.

- Az én záró gondolatom a mintának a megteremtése, mintát teremteni arra, hogy hogyan alakuljon ki az uj falu, azok az egységek, amelyek a modern falu hangvételt képviselik és erre megfelelő példákat kell létrehozni. Mi dolgozuk ezen és engedjék meg, hogy bemutassunk egy kis beépitést Budaőrs község központi mintatelepének a makettjét, amely azt bizonyitja, hogy készül ünk egy következő időszakra, és nemcsak Budaőrsön, hanem az ország több területén.

- Ezt a témát nem zárjuk le és nem is zárhatjuk le, hiszen ez az öntevékeny épitési forma évszázadok óta és még reméljük évszázadokon keresztül meghatározza majd a magyar épitészetet, a magyar falusi épitészetnek a képét. Arrakérjük Önöket, hogy amennyiben a mi vitánk valamilyen érzelmet keltett Önökben, ezt irják meg cimünkre 1810 Budapest és kérjük, hogy irják rá azt is a boritékra, hogy Unokáink is látni fogják. Ha valaki nem irja meg a véleményét, de tesz valamit azért, hogy a magyar falu képe megváltozzék, előnyére az pedig azt hiszem mindnyájunknak közös sikere és ügye. Köszönjük figyelmüket, viszont látásra.

1071

1974.III.3o.Kossuth 12.oo Gné

Déli krónika

Az Ybl dijat 1973-ban alapitották. Az Eötvös Loránd dijról alig egy esztendeje döntött a Minisztertanács. Az Eötvös dijat azok a müszaki és közgazdasági szakemberek kapják, akik az ipar és a mezőgazdaság területén népgazdasági szempontból jelentőset alkottak.

- Két évtizede hagyomány már, hogy ezt a kitüntető dijat hazánk felszabadulásának közelgő nagy ünnepe előtt a legkiválóbb alkotásokkal jelentkező épitőművészeknek nyujtják át. Az idén is az Épitőművészek Szövetségének székházában rendezték meg az ünnepi eseményt. Bondor József épitésügyi és városfejlesztési miniszter ezuttal a magyar épitész társadalom 8 kiváló egyéniségének eddigi életmüve elismeréseként illetve egy-egy legjobban sikerült uj épitészeti alkotás tervező munkájáért adta át az Ybl Miklós dij I-II, illetve III.fokozatát. A dij I fokozatát két vidéki mégpedig a győ-

1974.III.30.Kossuth 12.oc Gnó

Déli krónika

Az Ybl díjat 1973-ban alapították. Az Eötvös Loránd díjról alig egy esztendeje döntött a Minisztertanács. Az Eötvös díjat azok a műszaki és közgazdasági szakemberek kapják, akik az ipar és a mezőgazdaság területén népgazdasági szempontból jelentőset alkottak.

- Két évtizede hagyomány már, hogy ezt a kitüntető díjat hazánk felszabadulásának közelgő nagy ünnepe előtt a legkiválóbb alkotásokkal jelentkező építőművészeknek nyujtják át. Az idén is az Építőművészek Szövetségének székházában rendezték meg az ünnepi eseményt. Bondor József építésügyi és városfejlesztési miniszter ezuttal a magyar építész társadalom 8 kiváló egyéniségének eddigi életműve elismeréseként illetve egy-egy legjobban sikerült uj építészeti alkotás tervező munkájáért adta át az Ybl Miklós díj I-II, illetve III.fokozatát. A díj I fokozatát két vidéki mégpedig a győ-

ri és a pécsi Tervező vállalat épitésze kapta. Egyikük Lőrincz József, az ő tervei alapján épitették meg a győri Magyar Vagon és Gépgyár Acél- és szürkevas öntődéjét és a hozzá tartozó szociális épületet. Ez a öntőde a felszabadulás utáni ipari épitkezés egyik kiemelkedő alkotása. Tillai Ernő a pécsi paneles lakóépületek esztétikus tervezéséért nyerte el az Ybl dij I. fokozatát.

Lőrincz József, építész MDh

Körner József építésszel együtt Oroszlány
Vácoskörpontjának terveit készítette.

Repr.

—: Épülő lakótelepek

11:0

Népszabadság Bp. 1960. jan. 17. [Vidéki]

M.D.K.

LŐRINCZ József építész

Óra városközpont rendezése - pályázat (1 egyéb)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

M. D. K

LŐRINCZ József építész

Résztvesz a Szövetség Mesteriskolája

II. ciklusán

Mestere: Zilahy István

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 79. l.

Lörincz József

A Győri Tervező Vállalat munkája. A 2 ő tervei alapján
kezdik meg a Budakeszi úton egy 10 szintes, 100 szobás
(300 férőhelyes) szálloda építését.

Új szálloda épül a Hárs-hegyen; Magyar Hírlap 1970. jan. 18. 13. l.

Lőrincz József építész

Győrbe kerül Osváth Mária szobrász-művész díszkútja, melynek építménye, a spirális medence, középen a szobrát tartó emelvény az építész alkotása.

B. L.: Díszkút a szigetre.
Kisalföld, 1973. Nov. 18.

LŐRINCZ JÓZSEF, építész

Szombathelyen, a Köztársaság tér-Operint utca közötti átáttörés problémájának tisztázására a város Tanácsa V.B. és az OTP. Vas megyei Igazgatósága irt ki országos pályázatot, Zártkörü/meghivásos/. Heten vettek részt ezen Köztük Lőrincz József Ybl-dijas/Győri Tervező Váll./ is. 50.old. 24.jegyz

HECKENAST JÁNOS: Előtanulmányok az új szombathelyi városháza tervezéséhez 43.old

VASI TERV, XXIV.évf. 1970. 1.szám, Szombathely

LŐRINCZ JÓZSEF, építész

A Szombathely Köztársaság tér-Óperint utca közötti út-
áttörésre a VASITERV belső pályázatot hirdetett. Az [illegible]-ös
terv készitői: Lőrincz József és Bedressa Attila épi-
tészek voltak. Gondos munkájukért 5-5 ezer forintos
részvételi dijat kaptak. 35.jegyz. 61.old

HECKENAST JÁNOS: Előtanulmányok az új Szombathelyi
Városháza tervezéséhez 43.old

VASI SZEMLE. XXIV.évf. 1970. 1.szám, Szombathely

Lőrincz József építész
Győr városközpontját bővítő lakó-
házakat tervezte.

Magyar Építőművészet 1943... 1. 22. old

Hörinc József, építész

k Ybl-díj I. fokozatát kapta

– : Átadták az idei Ybl-Miklós-díjakat 9.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 31.

Lőrincz József

A GYőri Tervező Vállalat épitésze. Az "Ybl Miklós-dij I. fokozatával" tüntették ki, -közli a lap: "Dijak, kitüntetések - 1974" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 6.
XVIII. évf. 14. sz. 2. lap.

Lőrincz József

Győri Tervező Vállalat

az Vbl Miklós díj 1974 I. fokozatát

Zapta a Győri Magyar Vagon és Gépgyár Acél- és Szürkevasöntöde és szociális épületének tervezéséért

Magyar Építőművészet 1974/4

13. old

Lőrincz József

Bodrossy Attila: 600 férőhelyes filmszinház, Veszprém. /Rövid életrajz + tervismertetés. Vezető építész: Lőrincz József./

Magy.Ép.műv. 1972.4.sz.
/Fiatal Építészek Köre-szám/ 23.l.

Lőrincz József

Gyüre Zaolt: Veszprémi városközpont V.tömb rendezésének tanulmányterve.

/Rövid életrajz + tervismertetés. Vezető építész: Lőrincz József/

Magy.Ép.Műv. 1972.4.sz. 28.1.
/Fiatal Építészek Köre-szám/

Lőrincz József

Lőrincz József: Vérellátó Állomás, Makó. - Építész: Bacheszné Gáts Livia, statikus Bari Éva. - Ismertetés, fotók: Buzsák i Ferenc.

Magyar Építőművészet, 1972. 1.sz.

40-41.1.

Lőrincz József

Lőrincz József

a győri Vaskakas Taverna épülete
helyreállításával és átalakításával tervezője.

Vendégváró régi házak, Műszaki kiadó Bp. 1979. 186. o.

Lőrincz József

tervezte az Oroszlány-i bányászlakó-

Lőrincz József, építész

Fürtös György keramikusművész az adásban elmondja, hogy az első komolyabb külső és belső építészeti feladatként Győrbe készült pirogránit munkáját, Lőrincz József építésszel sikerült olyan ismeretségbe kerülnie, illetve barátságba, hogy az első munkát következő feladatok is követték.

A „Zsolnay" kerámikusa

1980. X. 8. URH 20.30 (Dné).

Lőrincz József, építész

L: Ungár Péter

—: követségi kutch

Borító 3

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

83/1

Lőrincz József, építész

L. Ungár Péter

– Szövetségi hűek

Borító 3.

Magyar

Építőművészet, Bn.1983

83/1

Lónyai József építész

L. Papp Lukács

– Mesteriskolák

Magyar
Építőművészet Bp. 1983

26

83/5

Lőrincz József építész
Majoros Gábor sátrairól.

Majoros Gábor a Mesteriskola IV. évfolyamának hallgatójaként Lőrincz József „mesteriskolása" volt.

Magyar Építőművészet, 1986. 2., 37-old.

Lőrincz József, építész
Nyári épületek a hatvanas évekből

5. „Turista szálló". Építész Lőrincz József, 1968.
1 repr.

5. Turista szálló. Építész: Lőrincz József. 1968

Magyar Építőművészet, 1988., 3., 26-old.

LŐRINCZ József építész

Magyar Nemzet

Hétfő, 1990. augusztus 6.

Ma temetik Lőrincz József építészt

Döbbenetes hirtelenséggel ragadta el a halál, néhány hónappal azelőtt, hogy hatvanadik évét elérte volna, azt az életkort, amikor általában mérleget készít az ember. Ezt a mérleget, sajnos, most már csak mi, gyászolói készíthetjük el.

Lőrincz József, kétszeres Ybl-díjas építész nevét ismerte az egész szakma. Már egyetemi évei alatt — a BME építészmérnöki kara építőművész szakán szerzett diplomát —, a nyári szünetekben a Győri Tervező Vállalatnál dolgozott. Első és utolsó munkahelye azonban a *Lakóépülettervező Vállalat* volt, ahol 1963-ig, majd 1986-tól tervezői, műteremvezetői, végül — haláláig — igazgatói beosztásban dolgozott.

Életútja felelős beosztásain keresztül mindig szorosan kapcsolódott a magyar építészet soronlevő legfontosabb feladataihoz, ám ezeken belül *sohasem engedte, hogy a legnemesebb törekvések háttérbe szoruljanak.* Nem egyéni sikereire, hanem a valódi értékek megmentésére, és arra volt a legbüszkébb, hogy az építőművészek szövetsége mesteriskolájában az építész-tervezői utánpótlás kineveléséhez is sikerült hozzájárulnia.

Saját, legfontosabb tervezései közül Budapesten, Győrött, Mosonmagyaróvárott és Sárváron lakóházaktól a sportcsarnokig, gyárépületektől a szállodáig, a végső pusztulás határán álló műemlékek megmentéséig számtalan alkotás őrzi kezenyomát. Az Országos Műemléki Felügyelőség és a hajdani ÉVM egyik vezetőjeként is a legjobb építészeti hagyományok őrzője és folytatója volt.

Halálhíre mindazokat mélyen megrendítette, akiknek módjuk volt emberi-építészi kvalitásait megismerni. Tisztelői közé soroljuk magunkat is, és most őszinte megrendüléssel veszünk végső búcsút tőle. Temetése *ma, 14 órakor* lesz a Farkasréti temetőben.

(k. v.)

Tisztelt Szerkesztőség!

Részvényekkel a sajtószabadság mellett

Diurnus a július 5-i számban megpendített egy ötletet én pedig továbbgondoltam, és reménykedem, hátha megvalósítható.

Elöljáróban annyit: én is azok közé tartozom, akiknek mindennapi kenyere és kalácsa a *Magyar Nemzet. Szinte mindent szeretek benne:* a tördelését, szellemi sokoldalúságát, mértéktartását, mely a közelmúltban arra is képessé tette, hogy bíráló szó nélkül, pusztán az esemény ismertetésével kiigazítsa, helyre tegye a Tv-híradó előző napi elfogultságát, kirívó aránytévesztését. *(Raj* Tamás dolgában.) Ilyesféle bravúrt csak független lap engedhet meg magának. Még az olykor előforduló önkorlátozásokat is megértem — vagy érteni vélem —, hiszen ugyanabban a hazában élünk, mi, olvasók és a szerkesztő, hogy a Magyar Nemzetet kisajátítsa, azt azért nem szeretném.

Javaslatom a következő. Feltételezésem szerint az olvasók többsége ugyanúgy szereti ezt a lapot, mint én, s ezért velem együtt valószínűleg mások is szívesen tennének valamit azért, hogy a függetlenségét megőrizhesse. Ezért *érdemes lenne részvényeket kibocsátani,* minél kisebb címletekben, hogy bárki megvehesse, aki fontosnak tartja ezt az ügyet. Úgy tudom, Nyugaton még a kisdiákok is részvényeket vásárolnak — ahogyan nálunk takarékbélyeget vesznek. Bár nálunk ez még szokatlan. miért ne tehetné meg elsőként a hazai tőzsdén éppen a Magyar Nemzet?

Némelyek a lapok függetlenség törekvéseit az újságírók egyén

LŐRINCZ József építész

Magyar Nemzet, LIII.évf. 179.sz. 1990.179.sz.

6.p.

— **Meghalt Lőrincz József**, kétszeres Ybl-díjas építészmérnök, a Lakóterv 59 éves igazgatója. Az elhunytat a Lakóterv gárdája saját halottjának tekinti. Temetése augusztus 6-án, délután 14 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Marosi Ernő

REALITÁS ÉS ESZTÉTIKAI ÉRTÉKREND A 14-15. SZÁZADI MAGYARORSZÁGI MÜVÉSZETBEN

doktori disszertáció tézisei

Lőrincz Gitta

a Képzőművészeti Főiskola hallgatója,
a nyári szünetben Hódmezővásárhelyen
az egyhónapos gyakorlaton vett részt.

Halász Miklós: Vakáció – a művészet jegyében.

Csongrád Megyei Hírlap, 1971. júl. 14.

Lőrincz Kálmán

nobeán

1911–12

Éinusk 1930. 85. 1.

564.

...sré jobbra nézoc. Jobb kezének hüvelykuját a de-
...gja s balját kinyujtva tartja. Rövid haja,
...étbarna, szeme barna, szakála leberetvált. Vall-
...á, melynek szűk ujaú kézfejvédők vannak, s szűk
...zárú topánja sárga. Jobbra az asztalon, mely roj-
...va, a piros bélésű prémkalpagon innen, ékkövés bu-
...látjuk. A kocsás padlozatú terem oszlopát a félre
...a falon táborozást feltüntető kép lóg. Fölül balra
...ható.

...ra, méretei 217:118 c/m.
...gyűjteményéből 140/95 N° 559.

140/95 : 559.

Lőrincz Imre

EGY NÉPMŰVÉSZ MŰHELYÉBEN

Nemcsak Tolna megyében, hanem az ország határain kívül is jól ismerik a Majos községben élő Lőrincz Imre bácsi nevét, hiszen mindazok, akik a hazánkban vendégeskedő külföldi kulturális küldöttségek tagjaiként meglátogatták őt, kaptak egy-egy darabot munkáiból. Képünkön Lőrincz Imre egy új bölcső oldalát faragja. A dom-

ion, valamint a bukaresti báb- marionett filmfesztiválon. annheimben a *Viaszváros*, a *iskunság* és a *Londonban jár- nk*, Montevideóban a *Csók tván*, a *Szánkó* és még két, ki em választott kisfilm, Bukarest- en pedig a *Didergő király* című bfilmünk szerepel. Képviselteti agát filmgyártásunk a szeptem- rben Indonéziában sorrakerülő nemzetközi oktató-filmfesztivá- n is. Ez alkalommal a *2000 éves cs*, a *Mesél a Bükk*, a *Szikra- rgácsolás*, a *Burgonyabogár* és *mikrométertől a centiméterig* nű, oktató jellegű kisfilmünket utatjuk be.

Természetesen részt veszünk enkívül több más nemzetközi mfesztiválon is, köztük Karlovy aryban, Leningrádban és Ve- ncében. Ezekre a fesztiválokra onban még nem választották ki filmeket.

Tanács, a Nőtanács, az MSZMP II. kerületi pártbizottsága, a Kiadói Főigazgatóság és más szervezetek is.

FILMMÚZEUM

Március 27-től április 2-ig csak

1 hétig egész nap

METROPOLIS

A balassagyarmati

Mikszáth Kálmán Művelődési Központ

m e g h í v j a

LŐRINCZ KATALIN

textilművész

KIÁLLÍTÁSÁRA

a

SZERBTEMPLOMBA

2660 Balassagyarmat, Szerb út Tel./fax: 35/300-622/

1998. június 5 -től július 26-ig

Megnyitó : június 5-én, pénteken 17 órakor

Egerben született. Autodidakta. Ez az első kiállítása.

Cím: 2676 Cserhátsurány, Bocskai u. 46.
Tel.: 35 / 357 049

SZERBTEMPLOM
(Balassagyarmat, Szerb utca)
1998. június 5 - július 26.

LŐRINCZ KATALIN

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 MÁR 14

Ózdi Vasas

Lőrincz László

1021

ÓZDI VASAS

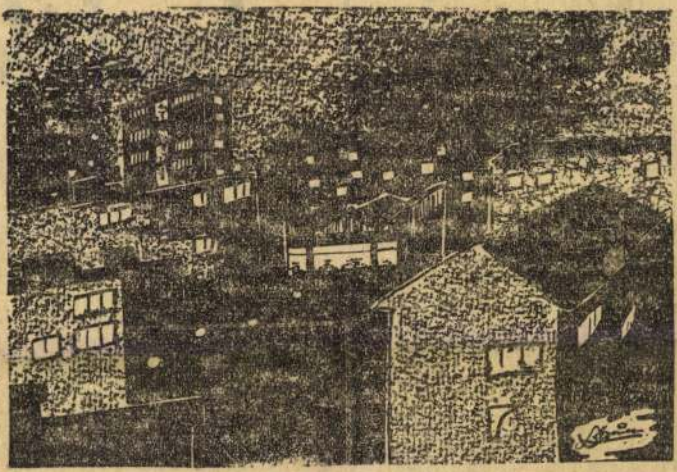

ESTI FÉNYEK

Lőrincz László rajza

Nőnapi hírek

Jól sikerült nőnapi összejövetelt szervezett március 5-én este a Hazafias Népfront III. kerületi nőbizottsága. A vidám programra elhívták a kerületi nőmozgalmi munka úttörőit, akik három évtizede szervezői voltak az MNDSZ csoportjának.

*

Léka Tivadar, a vállalati szakszervezeti bizottság titkára köszöntötte március 7-én reggel a gólyaüzem 22 kismamáját a nemzetközi nőnap alkalmából. A vállalat figyelmességi csomagjait Mikó Jánosné, a vállalati szakszervezeti bizottság nőfelelőse adta át a leendő anyukáknak.

Emlék

A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége 30 éve alakult. A nőmozgalmi munka három évtizedéről mondták el emlékeiket március 6-án délelőtt a Pártoktatók Házában a járás és a város nőmozgalmi vezetői. A közvetlen hangulatú, élményt jelentő beszélgetésen ott volt *Sztaskó Mária* nyugdíjas, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöksége fellett működő munkabizottság tagja és *Bonta Lajosné*, a megyei pártbizottság munkatársa is. A személyes beszélgetés célja elsősorban az volt, hogy

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

1980 JUN

FORRÁS

Lőrincz László

(1979)

1021

LŐRINCZ LÁSZLÓ: ÖNARCKÉP

figyelmetlen volt a leckeórán! . . . „*Gábor bácsi, a*
belőle — de az a bűnös reménység, hogy a voltaké
szeparében újra kezdheti, s a banya jöttéig elvégezhe
sét palástolva, sietett megnyugtatni a kétségbeese
valóban felháborító, mi folyik itt! A maga részéről bocs
a korcsmából hazajön, figyelmezteti . . .

A hatalmas, csupacsont aggastyán fürkész szemmel nézett körül, mintha a háziasszonyt keresné, de egy szó nem sok, annyit sem szólt. Tartózkodó, gyanakvó viselkedése arról árulkodott, hogy Gy.-ban a kiszolgált félvilági táncosnő alkalmi gavallérját „tiszteli". Tetőtől-talpig végigmérte, s a búcsúzás fura módját választván, felemelt nádbotja kampójával megfenyegette, kifordult a folyosóra s eltűnt a lépcsőház irányában.

Gy. csak ezt várta: rögtön a fekhelynél termett, a függönyt félrecsapta.

A leány félig betakarva, hanyatt hevert s javában fújta a kását; pucér lába kinyúlt a pokróc alól s össze-összerándult: valakit vagy valamit rugdosott álmában.

A félóra lejáróban volt. Békében hagyta. Elővette pénztárcáját, belenézett: egy ötvenes és két húszas minden vagyona. Az ötvenest szépen, szembeötlően az egyik pohárba dugta, a lemezt lekapta a korongról s kisurrant az ajtón. A hosszú folyosón észrevétlenül lopakodott a lépcsőházba. Ott már sötét volt, a jövőmenők kölcsönösen felismerhetetlenek . . . Gyorsan, lábujjhegyen surrant volna ki a kapun, de a sötét ajtókeretből hirtelen elébe állt a hatalmas aggastyán.

— *Egy szóra, fiacskám!* — suttogta s kíméletesen, s már nem bottal csak felemelt mutatóujjal fenyegette meg. — *Ez egy rosszhírű ház, valóságos bűntanya! . . . Ha mégegyszer meglátlak, írok atyádnak, akinek a nevét, ebben a házban gyalázat volna kiejteni! . . .*

Gy. rémületében s szégyenében a lemezt tartotta mentségül maga elé. — *Az átkozott Valencia!* — nyögte ki. — *Csak ezért jártam itt . . .*

— *Vigyázz ezzel még rútul megjárhatod, csak ennyit mondhatok! . . .* — fokozta korholását az aggastyán; volt növendékét szánakozva végigmérte s eltűnt a falmélyedésben.

Gy. tanácstalanul bámult utána; lélekjelenléte cserbenhagyta, nem merte megkérdezni, hogyan értse ezt. Ajtó nyikordult, távolodó léptek kongtak visszhangosan, s elhaltak valahol. Most már szabad volt az út. De előbb kikandikált a kapun: nem jön-e valamelyik irányból a banya? Senki se járt az uccán. Futva, figyelve, meg-megállva lopakodott ki a Duna-partra, s csak ott pihent meg a villamos-megálló ívlámpája alatt. A szemerkélő, szitáló ködben kései utasok ácsorogtak; megjelenése feltűnést keltett, s mintha összesúgtak volna mögötte. Hát hogyne! Felsőkabát, kalap, esernyő nélkül, egy lihegő s hóna alatt meztelen gramofónlemezt szorongató alak! . . . De ő mégsem előlük kapdosta jobbra balra a fejét: tekintete a megtett útvonalat pásztázta be minduntalan. Mi lesz, ha Borsos Gábornak eszébe jut még valami: az aluljáróból, vagy valamelyik fa mögül feléje imbolyog, s újra leckéztetni kezdi, ennyi ember előtt? . . . A bűnjel a hóna alatt . . . Zavarában már-már azon volt, hogy a lemezt, mint valami nagy lapos követ kacsázó mozdulattal a Dunába dobja — de meggondolta magát, s csak

Lőrincz László, [ ]

LŐRINCZ LÁSZLÓ: ÖNARCKÉP

korholását az aggastyán; volt növendékét szánakozva végigmérte s eltűnt a falmélyedésben.

Gy. tanácstalanul bámult utána; lélekjelenléte cserbenhagyta, nem merte megkérdezni, hogyan értse ezt. Ajtó nyikordult, távolodó léptek kongtak visszhangosan, s elhaltak valahol. Most már szabad volt az út. De előbb kikandikált a kapun: nem jön-e valamelyik irányból a banya? Senki se járt az uccán. Futva, figyelve, meg-megállva lopakodott ki a Duna-partra, s csak ott pihent meg a villamos-megálló ívlámpája alatt. A szemerkélő, szitáló ködben kései utasok ácsorogtak; megjelenése feltűnést keltett, s mintha összesúgtak volna mögötte. Hát hogyne! Felsőkabát, kalap, esernyő nélkül, egy lihegő s hóna alatt meztelen gramofónlemezt szorongató alak! . . . De ő mégsem előlük kapdosta jobbra balra a fejét: tekintete a megtett útvonalat pásztázta be minduntalan. Mi lesz, ha Borsos Gábornak eszébe jut még valami: az aluljáróból, vagy valamelyik fa mögül feléje imbolyog, s újra leckéztetni kezdi, ennyi ember előtt? . . . A bűnjel a hóna alatt . . . Zavarában már-már azon volt, hogy a lemezt, mint valami nagy lapos követ kacsázó mozdulattal a Dunába dobja — de meggondolta magát, s csak

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Lőrincz Miklós László -

1973 DEC 7
Új Szó

festő- és ötvösművész

MAGYAR FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Lőrincz Miklós László festő- és ötvösművész alkotásainak budapesti, bukaresti és stockholmi sikeres kiállítása után Košicén a CSEMADOK városi bizottságának üléstermében nyitották meg a jeles művész munkáinak kiállítását. Az ünnepélyes megnyitón jelen volt az 57 éves mester is, aki elmondotta magáról, hogy 1947-ben fejezte be a Képzőművészeti Főiskolát Budapesten, s azóta — kisebb megszakításokkal — Košicén él és alkot. Olajfestményeinek témáját Košice és Kelet-Szlovákia tájai adják. Plasztikáiban viszont az ember érzésvilágát kívánja megfogalmazni. A Csemadok városi bizottsága gondozásában megrendezett kiállítás, melyen Lőrincz Miklós László 23 tájképét és 23 plasztikáját mutatják be, december 20-ig tekinthető meg a Lenin utca 122. szám alatt.

SPORTH

● **Bostonban Kodeš a 2. fordulóban is vereséget szenvedett, ezúttal a román Nastasetől 6:4, 2:6, 6:4 arányban.** E forduló meglepetése, hogy az amerikai Connors 6:0, 3:6, 7:6-ra verte honfitársát, Smith-t. További eredmények: Okker (holland)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29-73-78

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

1021 Lőrincz Miklós-László festő-ét.

Uj szó, Bratislava

- 7. XII. 1973

ze dne .....

MAGYAR FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Lőrincz Miklós László festő- és ötvösművész alkotásainak budapesti, bukaresti és stockholmi sikeres kiállítása után Košicén a CSEMADOK városi bizottságának üléstermében nyitották meg a jeles művész munkáinak kiállítását. Az ünnepélyes megnyitón jelen volt az 57 éves mester is, aki elmondotta magáról, hogy 1947-ben fejezte be a Képzőművészeti Főiskolát Budapesten, s azóta — kisebb megszakításokkal — Košicén él és alkot. Olajfestményeinek témáját Košice és Kelet-Szlovákia tájai adják. Plasztikáiban viszont az ember érzésvilágát kívánja megfogalmazni. A Csemadok városi bizottsága gondozásában megrendezett kiállítás, melyen Lőrincz Miklós László 23 tájképét és 23 plasztikáját mutatják be, december 20-ig tekinthető meg a Lenin utca 122. szám alatt.

—szák

SPORTH

● **Bostonban Kodeš a 2. fordulóban is vereséget szenvedett, ezúttal a román Nastasetől 6:4, 2:6, 6:4 arányban.** E forduló meglepetése, hogy az amerikai Connors 6:0, 3:6, 7:6-ra verte honfitársát, Smith-t. További eredmények: Okker (holland) Orantes (spanyol) 6:1, 6:3

MDK

Lőrincz Lajosné

V. Orsz. Iparm. kiáll. Mücs. 1965.

Lőrincz Lajosné M.D.K.

Nyomott lakástextil 1957.repr.

Iparm művészet Bp. 1960.

Lőrinc Lajosné, Nagy Klára tervező (1)

A Pamutnyomóipari Váll. és az Ipar-
művészeti Tanács a nyomott textiliák
tervezésére 1972-re pályázatot hirde-
tett, melyen munkája pályadíjat nyert

Vincze Dóra: A siker a legjobb ihlető

Textilélet, 1972. jún. 17.

Lőrinc Lajosné, Nagy Klára 2.) Folytatás.

Évről évre a díjmjertesek között szerepel, ez évben egy második és két harmadik díjjal jutalmazták művét. Témának a pettyes variáció legszélesebb skáláját alkalmazta.

Vincze Dóra: A siker a legjobb ihlető.

Textilélet, 1942. jún. 17.

Lőrincz László (Kecskemét) amatőr grafikus

A XI. országos amatőr képező- és iparművészeti kiállítás a diósgyőri Vasas Műv. Központban látható. A kiállítás megnyitója után átadták a díjakat: a grafikai kategóriában jutalmazták: Sebők Alajos (Bpest), Dobossy László (Vzd), Varga Emma (Bpest), Lőrincz László (Kecskemét), Balanyi Károly (Kecskemét), Fieber Béla (Bpest) és Tombori József (Miskolc).

Sz-: Amatőrök szeregszemléje.
Déli Hírlap, 1981. jún. 8.

Lőrincz László, festő

L: Mátis K.

Goór J: Művéntelep. 75-89

Forrás, Kecskemét, 1980. máj. XII/3

LÖRINCZ LÁSZLÓ

DIH 19.0.

gy - Vergolder
ferstecher
erpolier
Uhrmacher
lerin
gewerbler
maler

Lithograph?
r, Lithograph
hmied
her
uerin

itekt
Büchsenmacher
- Goldschmied

äger
schmied

hied
chmied

Lőrincz László

Kecskeméten, a Városi moziban rendezett tárlaton tanulmányjellegű munkái szerepelnek.

Góór Imre: Képzőművészeti kiállítás-moziban.

Petőfi Népe, 1972. febr. 11.

M.D.K.

Lőrincz Lászlóné

A franciaországi Nancy-ból küldte be délutáni ruha divatrajzát az e-heti Filtex-Sevilla modellpályázatra, amellyel második dijat nyert.

Filtex-Sevilla modellpályázat c.
Szinházi Élet. Bp. 193o. ápr. 6-12. é XX. évf. 15. sz. 1o2-1o3. lap.

Lőrincz Lehel utódai

(1933 Tordatúr)

Kolozsváron él. A Kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán végzett 1960-ban.

Igaz Itó 1972 novemberben

Lőrincz Lehel

2

Első nyilvános szereplése
1960 Kolozsvár, hazai egyéni Ziállítása
1966 Marosvásárhely, Külföldi szereplése:
Budapest 1972.

Igaz Gó 1972 november

Lőrincz Lehel yobrány

neve említve a 204. oldalon

Korunk 1974/2

Törincz Sehel

Részt vett a kolozsvári tárlatok.

Kovács Iván kritikája,

Igaz Szó 66/2 289.o.

LŐRINCZ Lehel
Türe, 1933. december 20.
IA Képz. Főisk. Kvár, szobrász

Banner Erdély

MDK

M. Lőrincz Magda

Felten és Guilleaume kábel-, sodrony- és sodrony-
kötélgyár rt. pavillonja. Iparművészeti munka: M
Lőrincz Magda. Repr.

Cikk: Budapesti Nemzetközi Vásár 1939.

Tér és Forma, 1939. 5.sz. 92, 93.l.

Lövincz Magda

sikdiszitei

1919

Éinusk 1930. 85. l.

jobbra nézve. Leeresztett jobb kezében buzogá-
ró diszkardot, a mely mellett óra s csöngő van,
as forgó díszíti; haja, szemöldöke s bajusza sö-
la leberetvált. Aranyzsinórzatú mentéje, atillája
vannak ellátva s szűk nadrágja, piros, rövid
zsinórör szorítja. A félre vont függöny s az
edig várat feltnütető kép lóg. A képről leszelt
ható:

TTHIAN VIXIT A= .....
..... PALATINUS CONF=
. CAPIT... PER.... ROM.= IM.=ET. HUNG.
.. COTT. ..... SUPR. COMES NON
NCERNARUM REG. MAGISTER.

méretei 217:125 c/m.
ujteményéből 140/95 N° 558.

140/95 N° 558.

Lőrincz Magda

sparmúvész

Magyar Studio

1920 dec. – 1921 jan. kiállítunkási tartolyok, gobelinkeji, nyaklánc, rózsafüzér.

157-158. Kovács Mihály.
Sz. Tisza-Abád-Szalókon 1
augusztus 3-án.

157. Bartakovics Béla.

látható és

Derékon alól, kissé jobbra
támlásszékének karfájára nehezedik. J
meggyszínű, feje elől kopasz, haja és
arcza és bajusza leberetvált. Mellét
piros collaréjának fehér ligulája
kettős lánczon feszületet visel. A ké
Kis-apponyi Bartakovics Béla egri érs

79
Vászon, méretei 80: 63 cm.
Tárkányi Béla hagyománya 18

904:V.3.

157

MDK

Lőrinc Magda

Jaschik Álmos növendéke, művével szerepelt az árumüvészeti kiállitáson, melyet Jaschi növendékeinek munkáiból rendezett.

(e.a.): Árumüvészeti kiállitás.

Ujság, 1927.ápr.24.

Lőrincz Magda.

Jaschik Álmos tanítványa

Az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat pa-
lotájában nyílik meg Jaschik Álmos tanár
növendékeinek kiállítása, melyen ötrös-
munkái szerepelnek.

Magyarság, 1927. ápr. 24.

Lőrincz Magda

Illusztrációkkal szerepel Jaschik Álmos tanitványainak kiáll.-án az Iparmüv.Társ. kiállitási csarnokában.

E.K.930.V.?.

Ретина Вера

Lőrincz Magda ipermüzesi

Tér és Forma 1939. 83-85.

A Nemzetközi Vásárról

Lőrincz Miska

ötvös mes.

Mestere Hauszliesko
László Kassán. 4 évre
szegődöt 1722. decz. 7.

Mihalik József. Kassaváros
ötvösségének története. Bpest.
1900. 325. l.

Pecz Henrik

festō

Lőrincz Pál

pásztormüvész

életrajz, archip

lásd

Madarassy László

Müvészkedő magyar pásztorok. Bp. 1934

130 és kv 11.

M·D·K·

Lórincz Pál

pásztor faragó

emlitve

Domanovszky Gy: L'art pastoral hongrois.
Bp. 1948 36

Lőrincz Pál
juhász, fafaragó

Lőrincz Pál padtámla betét-
jein hatalmas tölgyfák alatt
jelennek meg az emberek és az
állatok.

Hofer Tamás: Egy áttört támláju pad a Palóc Muzeumban.
Müvészet, 1976. május - 25. oldal.

A magyar képző-művészet irányvonala

Lőrinc Péter

A pesti műcsarnok vonzza a laikus műbarátot is, és igazolja egyúttal várakozásait, nem hagyja, hogy kielégítetlen szomjúsággal távozzék termeiből. Ha a katalógus bevezető írása a múlt és a jövőbe ívelő jelen szintéziseként, a tradíciók vállalásaként, ugyanakkor azonban az egyetemes fejlődéssel lépést tartani akarásként is jellemzi a legújabb tárlatot, a magyar képzőművészet XI. kiállítását, úgy a fejlődést figyelemmel nemigen kísérő laikus műbarát, aki csak itt-ott ruccan fel Pestre egy-egy kiállításra, és csak hébe-korba kukkant a műcsarnok termeibe, csak egy-egy fejlődési határállomáson pihenhet meg (számára minden egyes Pestre rándulás újat, szenzációt és határkövet jelent éppen elég!), mondom, az ilyen műbarát úgy érzi, hogy a tradicionális alkotások egyre gyérülnek. Ezért vendégi összbenyomása a „sok félreértés és egy helyben topogás után" most nem annyira „múltat zár", mint inkább „jövőt nyit", és nem csupán a „művészet társadalmi felelősség-tudatát", de főleg az új utak keresésének műlyenségét jelzi. Ebben is van jelentősége a hosszú, évtizedes „egy helyben topogás" után, amely idő alatt a művészek nem merték vállalni az útkeresést, a kísérletezést (az okok kutatása nem a mi feladatunk, ha némileg ismertek is!), de 1919-hez, sőt régebbi dátumokhoz, Kassákékhoz és Derkovitshoz viszonyítva is — inkább meghőköltek, mint folytatták a megkezdett utat.

Talán nem érzékeltük helyesen, nem tisztáztuk, szűrtük le eléggé a sok új és összekavarodó benyomást, de úgy érezzük harsány örömünkben, nagy műélvezetünkben, hogy a kiállítás csak kiindulópontja egy új, egységes stílus kialakulásának, hogy egyelőre együtt találhatók itt még az útkeresés útvesztőjében a múlt és jelen izmusai, talán csaknem egészen a modern absztrakcióig, habár a teljes formabontás példáit alig lehet fellelni a kiállításon, amely főleg figurális és humánus érdeklődésű. A katalógus bevezetője szerint a kiállítás persze csupán egy részét nyújthatja és nyújtja az új képzőművészeti anyagnak, hiszen az utolsó évtized alkotásainak jó része kiment az utcára, a terekre, mint az építészet egyenrangú, környezetalakító társa, és itt — szoborban, freskóban, mozaikban — főleg monumentális-dekoratív hatást kívánt és kíván elérni. De talán éppen ezért tekinthetünk el ettől az anyagtól, és szorítkozhatunk csupán magára a kiállítás anyagára, amely így is igen sokrétű: a természetelvűségtől az absztraháló vagy a természetet átfogalmazó irányokig terjedően: Vecsési Tibortól (Anyám, apám), Csohány Kálmántól (Régi fénykép), Borbás Tibortól (Ferenczy Béni) kezdve Czóbel Bélán (Műgyűjtő portréja) és társain át, egészen a kubizmusból kiinduló újabb irányzatok képviselőiig, amilyenek Fehér Csaba (Varró nő, tempera), Kmetty János (A kis család, olaj), Barcsay Jenő (A Nemzeti Színház mozaikkartonja, szén), Hincz Gyula (Arcmás, linó), Konstantin László (Nappal és éjszaka, linó) képei vagy Kerényi Jenő (Anya, bronz), Marosán László (Nővérek, ólom), Tar József (Asszonyok, bronz) vagy Vígh Tamás (A béke harsonásai, rézdomborítás) szobrai, de ugyanúgy a nagyon megkapó gobelin is, amely Hincz Gyula terve alapján készült, és anyagának törvényei szerint próbálja alakítani és az új művészeti irányokhoz idomítani a természetet és embert. Szurcsik János nagy vászna (olaj) is megpróbálja némileg, hogy átalakítsa a természetes valóságot, ha azt természetes okokkal (címe is: Vihar) próbálja is azután magyarázni. Szintén a tradíció határain belül idomítja magához a természetet — modern vonalakat is hozva ki a régi stílusokból — Lessenyei Márta (Szilágyi Erzsébet, bronz), mint ezt az ábrázolt személy méltósága megkívánja, akárcsak Fónyi Géza Fiatal lány című képe is. Nem távozott a teljes absztrakcióba a már említett Vígh Tamás sem, akinek személytelen békeharsonásai az általános békeóhajt fejezik ki hatalmas erővel.

Kétszer említettem Vígh Tamás nevét, és ezt, úgy érzem, nem csupán mint a béke kürtöse, de mint szobrász is megérdemli. Talán ezért is kapott szobra központi helyet a műcsarnokban.

A leírt sorok persze a laikus műbarát érzéseiből fakadtak. A szakszerű bírálat és ismertetés azután már igazán nem a laikus feladata, nem az én feladatom.

1021 Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR SZÓ

30.V.68

Lovász Péter

Lőrincz Péterné MDK

Karádi himzésü terítő

Műcsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Lőrincz Rezső

olajképpel fog szerepelni a gödöllői Rednyánszky Lóneó képzőművészeti kör kiállításán

Képzőművészeti kiállítás Gödöllőn
Pest megyei Hírlap 1968. ápr. 14. 4.o.

Lőrinc Rezső

a Petőfi Művelődési Házban megnyílt Gödöllő város és a járás képzőmű-vészeinek hagyományos tavaszi tárlata, melyen szerepelnek művei.

Pestmegyei Hírlap, 1974. ápr. 28.

Lőrincz Róbert

Miskolcon a Diósgyőri Vasas Képzőművészeti Kör kiállításán képei szerepelnek. „Nagyalvasztó" – „Csejár" c. képei a munkás környezetéből merítik témájukat. (ennélfve).

Északmagyarország, 1972. nov. 10.

Lőrincz Róbert.
Érdekes kiállítás látható Miskolcon a
Rónai Sándor Művelődési Központ szín-
házi előcsarnokában. A Diósgyőri Vasas
Képzőművészeti Kör kiállítása. A sok ér-
tékes alkotás közül is kiemelkedik Lő-
rincz Róbert munkái. A Nagyolvasztó
és a Gyár című képek a munkás környeze-
téből merítik témájukat. Művészi erővel
vallanak az ember és a gyár kapcsolatáról.
A Vasas képzőművészeti kör kiállítása

Észak-Magyarország 1972/265 4old

Lőrincz Sándor [ ] MDK

Hivatalosan „diszmülakatos".
Rudi Károllyal együtt dolgozik;
jelenleg a budavári palota re-
konstrukcióján dolgozik tézsaival
együtt.

Kósa Csaba: Munkások vagy művészek?
4

ESTI HIRLAP B. 1967 ápr. 22

LÖRINCZ TAMÁS

Új művészet

1999/szept

31.o.

z nem tud hozzászólni. Nagy kíváncsian
dom, a Pannonia[3] az egyetem földrajzi
pézé-nek[4] s megkérdezem, mennyibe kerül

r álmos fejemmel nem híttalak benne-
s hadd hozom helyre most a hibámat.
on levinnélek benneteket a Dráva legszebb
noz . Felejthetetlen volt pesti barát-
egy gondtalan nap.
y Ágika után pótlólag május 1-ig vissza-
ehát ezután havi 18 P[engő]-t. Hát
om?
is megírom.
el ölel:

Géza

1375

LŐRINCZ TAMÁS

Új művészet

1999. szept.

31.o.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1021

Vasárnapi látogatók

Lőrincz Vitus váci tárlata élő fiatal művész kiállítását szakmai berkekben is állandó szóbeszéd, vita tárgya. Az *vasárnap* is népes csoportok erdélyi születésű, ma *Fóton* tekintették meg a Madách Imre Művelődési Házban.

egy találós kérdésnél.
te: öreg, nyugdíj előtt
csikával beszélgetek a
Selyemipari Vállalat v
vőgyárban. Azon do
öreg, hogy kevéske
nyugdíj, holott ő „e
bezzeg *„némelyik fehér*

Lőrincz Vitus, festő MDK

Zsennyén tölti – dolgozva – szabadságát. (fénykép.)

– : A zsennyei művéntelepen 7

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. aug. 29.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrincz Vitus

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 JUN 12

1021

Lőrincz Vitus: Anya gyermekkel (lino)

Ehrenburg befe

Több mint öt esztendeje kezdte el a moszkvai Novij Mir című folyóirat Ilja Ehrengburg emlékiratainak, az Emberek, évek, életemnek a közlését. „Szeretném közelebb hozni magamhoz az olvasót — írta Ehrenburg a bevezetőben —, hisz minden könyv vallomás, de a visszaemlékezések könyve olyan vallomás, melyben a szerző nem szándékozik magára ölteni kigondolt hősök árnyékait." Ehrenburg memoárjainak első két kötete magyarul is megjelent. A Novij Mir idei 4. száma közölte a mű befejező részét, melyben az író 1950-től 1953-ig eleveníti fel életének történéseit.

„Bírálták, és bizonyára a jövőben is bírálják nemcsak könyvemet, hanem életemet is. — Ezek az Emberek, évek, életem zárósorai. *— De az életemet nem kezdhetem újra. Én nem akartam senkit sem kioktatni, és nem állítottam példaképnek magamat. Rendkívül gyakran szóltam könnyelműségemről, elismertem hibáimat... Magam is szívesen meghallgatnám azt a bölcset, aki késznek mutatkoznék feleletet adni arra a sok kérdésre, melyek ma is kínoznak engem. Én egy életről akartam beszélni, emberekről, akikkel találkoztam; ez talán segítség néhány olvasónak ahhoz, hogy mélyebben gondolkozzék, s megértsen egyetmást. Vallomással végzem: gyűlölöm a közömbösséget, az elfüggönyözött ablakokat, a durvaságot, az elidegenedés kegyetlenségét. Amikor azokról a barátaimról írtam, akik már nem élnek, szünetet tartottam a munkában, az ablakhoz léptem, s úgy álltam, ahogyan gyűléseken*

seim sorsára gondolok írja Ehrenburg —, nem tok semmiféle logikát. Mi nem fogatta le Sztálin Pa ternákot, aki megtarto függetlenségét, s miért sei misítette meg Kolcovot, a jó lelkiismerettel teljesíté mindent, amivel megbízta Miért pusztíttatta el Vav lovot, miért hagyta életbe Kapicát? Mi az oka, hog bár Litvinovnak csaknen minden munkatársát meg ölette, magát a makacs Mak szim Makszimovicsot nem lövette agyon? Mindez rejtély marad számomra. Maga Litvinov is más sorsra számított, 1937-től egészen utolsó betegségéig éjjeli szekrényében revolvert tartott, hogyha éjszaka felcsöngetnék, ne kelljen megvárnia azt, ami erre következik..." Litvinov a kommunisták lenini iskolájába tartozott, s Leninről mindig a hála hangján szólt: „Olyan ember volt — mondotta —, aki nemcsak az orosz paraszt igényeit értette, de Lloyd George, vagy Wilson pszichológiáját is."

„Litvinov három évvel idősebb volt, mint Sztálin, s mindig tartózkodóan nyilatkozott róla, értékelte eszét, és csak egyszer, külpolitikai kérdésekről beszélgetve sóhajtott fel: „Nem ismeri a Nyugatot... Ha néhány sah vagy sejk lenne az ellenfelünk, már rég túljárt volna az eszükön..."

Ehrenburg feleleveníti egy tanácskozás emlékét. 1936-ban Litvinov bizonyos problémákról kifejtette álláspontját. Sztálin egyetértett vele, odament hozzá, s kezét Litvinov vállára téve mondotta: „Látja, meg tudunk mi egyezni." Litvinov leemelte Sztálin kezét a válláról s azt válaszolta: „Egyelőre."

1947-ben nyugdíjazták Lit-

MIK.

Lőrincz Vitus

Kiállitási hir

Békésmegyei Népujság 1967 jan.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Lőrincz Vilmos
1967 ÁFR – B.
1021/1

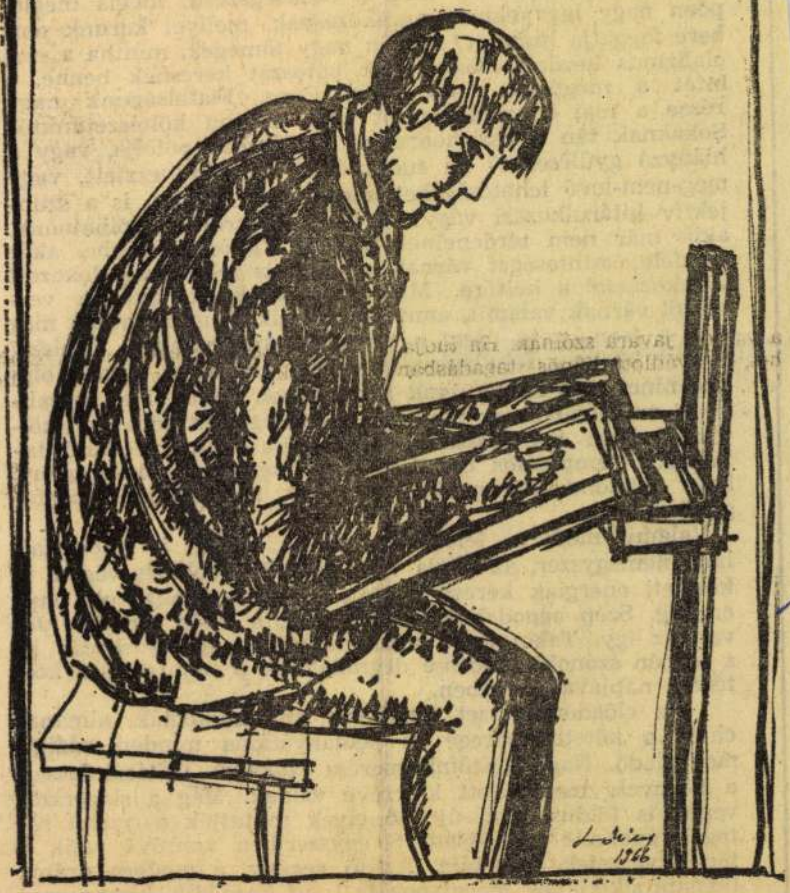

Lőrincz Vitus: Rajzasztalnál

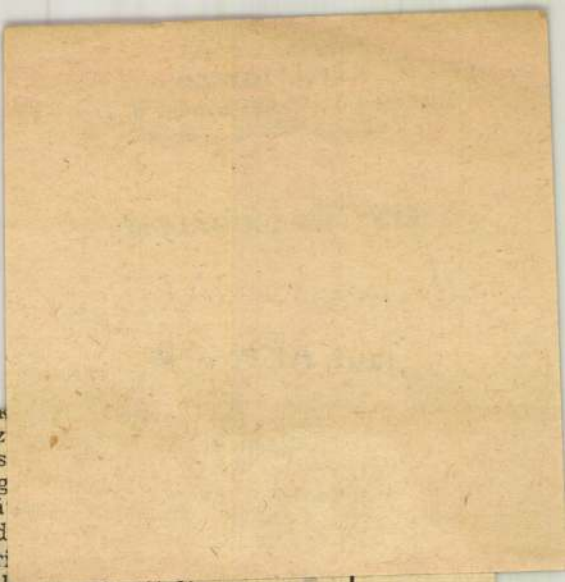

...be? Miképp felel meg a sz
pően nagy igényeknek, várakozás
bere faggatja líránkat? Hiszen nag
cializmus kezdeti időszakának pá
hitet a megújuló szép lelkesed
része a mai forradalmiságot kéri
Sokaknak tán a pszichoanalizis kalandját pótolja, vagy a hiányzó gyűléseket? Ki tudja, hogy milyen vesztett, vagy meg-nem-levő lehetőségeket kárpótol ily módon is a szubjektív kitárulkozási vágy? S talán azokról is szólhatnánk, akik már nem térdepelnek a papi gyóntatószékbe, akik másféle őszinteséget várnak, s ezért is tekintenek fokozott várakozással a költőre. Mit mond azoknak, akik a versektől várnak valamit, amit úgy látszik, nem adhatnak meg sem a természet-, sem a társadalomtudományok. Valami többet kíván a felvilágosult modern ember is, akinek olykor nincs más istene, csak a művészet. Erkölcsi és moralitás a művészetekben: növekvő felelősség! Mit ad a mai költészet? Nem él-e vissza a várakozással? Az író-olvasó találkozók templomos csendje figyelmeztet, a tömeg-igény, hogy kimondassék mindaz, amit ők nem tudnak megfogalmazni.

Valami modern feloldozás utáni áhitat is tapasztalható nemegyszer, az általa való megkönnyebbülés vágya. A közéleti energiák keresnek utat, lehetőséget akár egy taps erejéig. Szép aggodalmak a közösség, a világ sorsáért. Jól van ez így. Talán ezért indokolatlan az aggályoskodás is, s csupán szónoki kérdéssé degradálódik a fenntartás a költészet napjával szemben.

Az előadóművészet fénykorát éli, antológiák, almanachok, a kötetek serege és példányszáma minden eddigit meghaladó. Nagy költőink merész szóképei, újításai lassan a köznyelv megszokott kincsévé válnak. Még a slágerszövegek is földúsulnak, új közhelyek mutatják a nyelvi rétegek gyorsult áramlásait. S egyszeriben vonzóvá válik a társművészetek poétikája. Az új regény, a modern dráma holnapi sikereinek megalapozása is itt kezdődik, hiszen nem lehet nem észrevenni a korszerű költészet legjobb eredményeinek fölszívódását minden műfajban, a filmtől a publicisztikáig. Látszólag fényűzés, mégis búsásan megtérül ez

MDK

Lőrincz Vikus
festő

„Anatóli" c. olajfestményét közli a Napló, mely a művén kiállításán is bemutatásra kerül.

Napló, 1962. júl. 3. 2. lap

Lőrinc Vitus

Rajz (repró)

Kortárs 1966 X-n. 1517 old.

Lőrinc Vitus

Fényes c. képre (emlékre)

szerzel a Balaton Nyár.
Tárlaton

Kortárs 1966 IX. m. 1307old.

Lövinger Vitus

M.D.K.

grafikus

Annya gyermekkel

(linó)

Élet és Irodalom, 1965. jún 12 - 1 lap

Lőrincz Vitus

Kezepel a Balatoni Nyári Tárlaton Keszthelyen

Jelenkor 1966 VIII. n. 741 old.

Lőrincz Vitus

ÉLET ÉS IRODALOM

0021

Lőrincz Vitus: Figyelő

Próbáljuk röviden összefoglalni, mi a háttere, elméleti alapja a „szerzői filmnek"?

Vagy másfél évtizede a filmművészet újabb szabadságharcba kezdett a fölötte feleslegesen és zsarnoki módon bábáskodó irodalommal szemben. Leszámol a forgatókönyv különleges, a készülő művet minden részletében meghatározó szerepével, egyáltalán, az előzetes elképzelés pusztán irodalmi jellegével éppúgy, amint tagadja az irodalom szükségképpeni jelenlétét is a filmben. Írunk forgatókönyveket ugyan, de csak azért, mert nincs más módunk a képi kivitel előrejelzésére, ez azonban semmi módon sem lehet a mű minőségének jellemzője, meghatározó komponense. A film művésze mindenekelőtt a rendező, rajta múlik a film jellege, stílusa, mondanivalója, művészi színvonala. Az író jelenléte tehát fölösleges, és ajánlatos, hogy szerepét minél nagyobb mértékben a rendező vegye át. Garmadával idézhetném a hasonló konklúziókat; példaképp kinthető, a készülő film tervét sem rögzíti pontosan, s melyből a műteremben úgysem marad kő kövön, mégis súlyos teherként nehezedik az alkotó lelkiismeretére. Tegyük még hozzá, hogy a filmesek nem győzik hangoztatni szkeptikus véleményüket: lámpással is nehéz olyan írót találni, akinek filmírói tapasztalata, jártassága, magyarán szólva, filmes rátermettsége volna.

Ez utóbbi a gyakorlati háttere annak, hogy az új magyar filmművésznemzedék sok más tekintetben elragadó és jelentékeny előretörését olyan filmek reprezentálják, amelyekből nemcsak az író hiányzik, de az irodalom is pislákol bennük: képanyaguk szépségét, szemléletük újszerűségét nem támasztja alá kidolgozott, hibátlan szerkezet, „irodalmi" vonatkozásban másodlagosak, akár gondolati anyaguknak szavakban elhangzó részét, akár keresett, csikorgó vagy lapos dialógusaikat, akár kibontatlan, félbemaradt jellemeiket nézzük. Vagyis, ha az

1021

TATAY SÁNDOR ELBESZÉLÉSE:

AZ AVIATIKUS UNOKÁJA

— Halló! Mi ez az őrült zsivaj nálatok?
— Vendégei vannak.
— Kinek?
— Ildikónak.
— Ott vannak a szobában?
— Dehogy, az ő szobájában vannak. A telefon meg a középsőben van, hiszen tudod.
— Nem őrülsz meg?
— De. Képzelheted.
— Tedd be az ajtót, várok.
— Hiszen be van téve.
— Hihetetlen.
— Két magnetofon szól, meg hangszórók is, hogy legyen térhatás. Most ez az őrület, hogy legyen térhatás. És ez a zuhogás hozzá.
— Táncolnak?
— Ugrálnak.
— Nem tudsz nekik parancsolni?
— Tudod, milyen nehéz egy mostoha helyzete. Ha a saját lányom lenne, az más.
— Hát ez mi volt?
— Csengetés.
— No, de ez fülsiketítő.
— Tudom. A nagyanyja rettenetesen nagyot hallott. Az ő kedvéért csináltatta a férjem valamikor ezt a szirénát.
— Hisz az már rég nem él.
— Nem, de meghagytuk kegyeletből. Tudod, milyen nehéz a második feleség helyzete a mostohalány egykori nagyanyjával szemben. Hát még ha az a híres aviatikus özvegye volt.
— Szóval nem is a férjed anyjáról van szó, hanem az első feleségéről.
— Igen.
— Mi ez megint? Márta!
— Megint csengettek. Várj.
Márta befogta a kagylót és kiáltott torkaszakadtából.
— Ildikóóó!
Ildikó otthagyta a táncosát és azon forrón rohant.
— Tessék, mama!
— Siket vagy? Nem hallod, hogy csengetnek?
— Szól a zene.
— Ez neked zene? Na, rohanj, nehogy újra kezdjék.
— Halló!
— Itt vagyok, édesem.
— Valaki jött hozzátok?
— Igen. Egy űrhajós és egy kecske.
— Szentisten. Beteg vagy, Márta?
— Nem, jelmezes buli van nálunk.
A kecske és az űrhajós megcsókolták Márta kezét, aztán tovább mentek. Míg az ajtó be nem csukódott mögöttük, nem lehetett folytatni a beszélgetést, olyan nagy volt a zsivaj.
— Zsozsókám, én nem birom.
— Miért nem mész át a férjed szobájába?
— Hogy menjek, mikor itt a telefon?
— Szóval hagyjuk abba a beszélgetést?
— Ne, a világért se!
— Tudod mit? Hagyd őket magukra. Gyere, kicsit elbeszélgetünk az Ibolyában, jó?...
— Nem tehetem a mostohalányommal.
— Ugyan, hát számít, hogy ott vagy?
— Igaz. Zsozsókám, én fellázadok.
— No, végre, rájösz, hogy te is ember vagy. És hol a férjed?
— Vidéken. Beadom nekik a kaját, aztán megyek.
— Ital is lesz?
— Málnaszörp. De az Ibolya az nem jó. Ott ötórai tea van. Isten ments. Csöbörből vödörbe.
— A Gyöngyvirág.
— Most kaptak wurlitzert.
— Gyere hozzám! Én is szalma vagyok.
— És ura vagy a háznak. De jó neked. Megyek. Ne legyen lelkifurdalásom?
— Ugyan!
Márta beadta a szendvicseket, meg a málnaszörpöt és távozott, ami nagy örömet keltett a fiatalok szívében, pedig jelenléte úgysem számított.
Mikor elment, sokáig csend volt, mert étkeztek. Sőt, utána is, mert mintha távozásával értelmét vesztette volna a nagy tombolás. Két fiú fehér köténnyt kötött és elmosogattak a konyhában.
Sőt, ezután sem kezdődött újra a zenebona, hanem a hangulatvilágításon még szűkítettek, leültek a szőnyegre és ilyen kérdéseket adtak fel egymásnak:
„Mit tennél, ha tudnád, hogy egy év múlva megsemmisül a világ?"
„Megváltanád-e az életedet egy másik ember halálával, ha csak úgy lehetne?"
„Elképzelhető-e az öröklét a világűrben?"
„Elképzelhető-e a megszerzett tudás operációs úton való átültetése egy másik személybe? És ha igen, akkor alávetnéd-e magad egy olyan műtétnek, hogy a nukleinsavak segítségével egy haldokló tudós ismeretanyagát átplántálják beléd?"
A feleléthez hosszas meditációra, filozófiai elmélyültségre volt szükség, s így a csend tartósult. Az sem fordult elő, hogy egyszerre beszéltek volna. Pontosan végigvárták az egyes feleleteket és bizonyos misztikus tisztelettel hallgattak minden megnyilatkozást. Hisz végül is az élet alapkérdéseiről volt szó.
Valamennyien összerezzentek, mikor az irtózatos csengő egyszerre megint felüvöltött.
Ildikó lustán felemelkedett, de nehezen szakadt el a társalgástól. Akik érkeztek, nyilván türelmes emberek voltak, mert nem csengettek még egyszer.
Ahogy kilépett a középső szobába, a rideg fény kellemetlenül érintette. Ők ugyanis ott bent mesterségesen csináltak estét, mert ezek közül a fiatalok közül kevesen kaptak éjszakába nyúló kimenőt.
Két férfi állt a lépcsőházban, mikor végre ajtót nyitott. Elől egy nyurga öreg úr. Igen öreg volt, legalább nyolcvan éves, de Ildikó miatt lehetett kilencven is, vagy hetven. Sosem próbált még különbséget tenni ilyen korú emberek között. Olyan magas volt, hogy önkéntelenül lehajtotta fejét, mikor belépett az ajtón. Termetét még nyújtotta is a szűkreszabott csíkos nadrág és a csapott vállú fekete zakó. Nyomában egy alacsony, termetes, középkorú férfi érkezett, egészen kerek fejű, dús bajuszú, de kopaszodó. Ez az ember is sötét ruhát viselt a nyári meleg ellenére.
A legmeglepőbb az volt, hogy őt magát, Sámson Ildikó kisasszonyt keresték. Némi habozás után az apja dolgozószobájába vezette őket, amelyben hatalmas bőrfotelok voltak és egy nehéz, faragott íróasztal. Az aviatikus korából származó darabok. Az egyik falon, a könyvállvány mellett családi fényképek lógtak régimódi sűrűségben.
— No, hiszen ő az! — mondták az idegenek. A falhoz siettek kezükben tartva a kalapjukat és egy percnyi mozdulatlansággal adóztak egy képnek, mely fiatal házaspárt ábrázolt a századforduló idejéből.
Ildikó emlékezett egy gyermekkori játékra, amikor is hosszú felöltőt és kalapot akasztottak a seprő nyelére. Elébb összehúzódtak a felöltő alatt a fal tövében, aztán emelték, egyre emelték a seprűnyelet, vele a kalapot-kabátot. A fekete alak mindjobban megnyúlt, vizsgálgatva a képeket, végül felmagasodott a képek fölé, egészen a mennyezetig. Ez a játék jutott eszébe, ahogy nézte a hosszúhorgas öreget és mellette ott feszített a szélesmellű tömzsi ember.
Mikor helyet foglaltak a két fotelben, megismételték a nevüket, bár az előszobaajtóban már bemutatkoztak. Rácz Konrádnak hívták az öreget és, ahogy maga mondta, nyugalmazott vízügyi igazgató volt, a másik, bizonyos Holub Antal, körállatorvos.
Mint rövidesen kiderült, a korban és típusban teljesen különböző férfi között az összekötő kapocs az volt, hogy egyazon gimnáziumban jártak, bár közel fél évszázad különbséggel. És az egyik tiszteletbeli elnöke, a másik valamiféle titkára volt az öregdiákok szövetségének. Ez azonban elég volt hozzá, hogy váltott mondatokkal, egymást kiegészítve adják elő útjuk célját. És egyforma lelkesedéssel, mert nyilvánvalóan cinkosok voltak az esemény kifundálásában. Az esemény az volt, hogy márványtáblát készíttettek az egykor híres aviatikus emlékére és az emléktábla leleplezése a régi iskola falán a küszöbön állt. A szövetség több tagjának, egy valóságos kis bizottságnak a segítségével megállapították, hogy az aviatikusnak egyetlen élő leszármazottja van és ez Sámson Ildikó kisasszony. Ezt a divatjamúlt kisasszony szót ebben a különleges esetben mindketten több ízben használták és ez már magában elég volt hozzá, hogy Ildikót magát is elragadja az ünnepies hangulat.
— Tehát önök azt akarják, hogy én jelenjek meg az ünnepségen.
— Hogy jelenlétével emelje annak fényét.
— Hogy tulajdonképpen középpontja legyen annak.
— És bájos egyéniségével bensőségessé tegye.
— Meghitté tegye.
Ez a fogalmazás zavarba ejtette Ildikót. Pontosan úgy, ahogy azt várhatták tőle: elpirult.
— De hisz látnivaló, hogy én kiskorú vagyok. A szüleimet mindenesetre meg kell kérdezni.
— Mi sem természetesebb, mint hogy ez szándékunkban volt.
— Csakhogy apám vidéken van, anyám pedig — mint tudják, mostohaanyám — szintén házon kívül. De ha megvárhatnák.
— Ezért jöttünk és az időnkkel nem takarékoskodunk.
Ha ezek itt maradnak a nyakamon, vége a házi bulinak — gondolta Ildikó, bár ezt ebben a pillanatban már inkább a barátai miatt fájlalta, ő maga szívesen maradt volna az aviatikus unokájának szerepében. Az ilyen társadalmi dilemma megoldásához semmi gyakorlata nem volt, a legnagyobb zavarba esett.
Szerencséjére az öreg úr segítségére sietett.
— Ha jól hallottuk, vendégei vannak. A világért se zavartassa magát, kisasszony. Mi türelemmel várunk.
Egyszerre óriási ötlete támadt.
— Egy pillanat!
A szoba sarkában álló nagy, régi sublóthoz lépett. Egyik nyikorgós fiókjából hatalmas albumot vett elő. Gyorsan lerakta az ezüst hamutartókat, a bronzból készült Merkurt a két fotel között álló márványasztalról és odahelyezte.
— Ezek az ő tervrajzai, valamint levelezései külföldi tudós kollégáival.
Így mondta: „valamint" és „tudós kollégái". Mintha csak ihlet szállotta volna meg.
A következő percben a két ember elmerült az albumba. Ildikó pedig most már a teljes helyénvaló, illedelmes szöveg hátrahagyásával, fokról fokra visszavonult.
— Hová tetted őket? — kérdezték mikor visszatért zsúfolt szobájába.
— Elmerültek a zúgó habok között, mint két szakállas tengeri isten.
— Ne hülyéskedj. Nincs is szakálluk.
— Neked meg nincs fantáziád. Különben ha akarjátok tudni, ebben a percben meghalt a régi énem és megszületett bennem az új ember. Én az aviatikus unokája vagyok.
— Helyes! — kiáltott valaki a homályból, akkor ravatalozzuk fel a régi énedet.
Ildikót lefektették a szőnyegre.
— Gyertyát! — kiáltották többen. — Gyertyákat!
Felkutatták a házat, annak a szobának a kivételével, melyben a két idegen tartózkodott, de nem találtak mást, csak egy halom félig elégett karácsonyfagyertyát.
— Ezek méltatlanok ilyen nagy halotthoz. Öntsünk a sok kis gyertyából egy óriásit!
Többen kiözönlöttek a konyhába, maga a felravatalozandó is. Egy lábasban olvasztani kezdték a gyertyákat. Majd valami hengeralakút kellett keresni, aminek a közepe lyukas. Semmi más ilyen alkalmatosság nem akadt, csak egy régi, rézből készült török kávédaráló, amit könnyűszerrel kibeleztek. Mikor a karácsonyfagyertyák egybefolytak, a masszába paprikát kevertek, hogy színes legyen, aztán kihúzták az űrhajós cipőfűzőjét, mondván, hogy a súlytalanság állapotában a cipőnek semmi értelme. Ebből a cipőfűzőből készült a gyertya bele. Az öntés pompásan sikerült. Amint kivették a rézhengerből, örömmel tapasztalták, hogy a paprika adta vörös színhez keveredett némi régi kávémaradék és az alkotás csodálatos patinát kapott.
Ildikó visszafeküdt ravatalára, melyet időközben egy halom könyvvel megemeltek. Fejéhez állították a gyertyát, mely tökéletesen égett. A cipőzsinór pompás gyertyabélnek bizonyult és a jelenlévők inkább efeletti örömüknek adtak kifejezést, ahelyett, hogy a gyászszertartással törődtek volna.
A magárahagyott Ildikó felült ravatalán és elábrándozva szólt.
— Hosszú távról tulajdonképpen közöm van még az asztronautikához is. Lehet, hogy az első magyar űrhajó avatásán én leszek a zászlóanya, vagy hogy is nevezik az olyat. Mindenesetre én vágom hozzá a pezsgős üveget.
Ennek bizonyos derültséget kellett volna kelteni, ám a jelenlevők most meg a szemüket törölték, mert a parafinba kevert paprika valóságos könnygázt fejlesztett.

Márta könnyei viszont igazi mély bánatból eredtek.
Egy terakotta színű rekamién ültek, hátukat párnának vetve. Lábukat maguk alá szedték. Egy hajóalakú kerámiatálat megtöltöttek cigarettacsikkekkel. Ez a lakás nem volt akkora, mint Mártáéké, de nagyobbnak látszott, mert élénkszínű filigrán német és cseh bútorokkal rendezték be. Ebben aztán nem veszett el a háziasszony, sőt égővörös haja túlharsogott mindent.
— Látod, szívem, én is második feleség vagyok, sőt az én elődöm még él is. Csakhogy én kiszórtam a házból a múltat. A férjet körül kell venni önmagaddal, nem pedig elbújni a romokba. Ha csak annyi, hogy beleesel egy üresen maradt ágyba, akkor elvesztél. Sőt, még a saját éveid hulladékát is ki kell dobálni időnkint. Hiszen a test is megújítja sejtjeit periodikusan. Csak a lényeged marad... Van-é erőd tűzre hányni megszűnt családi kapcsolatok emlékét őrző képeket? Van-e erőd feltelefonálni az antikváriust, hogy vigye a pokolba a sosem olvasott könyveket? Meg tudod-e értetni a férjeddel, hogy a behemót íróasztala kilencven százalékban ócska limlomot rejteget? Van-e erőd szemétre dobni a nagyanyád kávédarálóját, elajándékozni a lányod gyermekjátékait. Megsemmisíteni a molyrágta prémeket, levelek halmazát és gyászjelentéseket? Van-é erőd? Ettől függ minden. Különben megöregszel idő előtt és limlom leszel a vacakjaid között.
— Nincs erőm. Ott függ a falon az első asszony gyermekkori képe, mert az aviatikus fogja a kezét. Szirénázik a csengőnk az aviatikus özvegyének emlékére. És szalagokkal átkötött iratcsomók, meg albumok lepik el a házat.
— Igyál, szegény jó barátnőm. Ha az édeset szereted, hát igyál az édesből. És jól mondtad a telefonba. Lázadj fel. Egyébként az üveges szekrényben porosodó nippek helyett több-

Lőrincz Vitos rajza

bet ér egy-két üveg ital. Ám a kulcs a te zsebedben legyen. És általában tartsd kezedben mindennek a kulcsát, ami jó és kellemes, hogy a kezedből kapjanak mindent. Az üres üvegeket pedig vidd vissza a boltba, mert minden, ami fölösleges a házban, csak öl és butít.
Oh, Márta nem szokta meg az alkoholt. Ez a néhány korty édes ital is elég volt hozzá, hogy hazafelé mentében könnyűnek találja magát és könnyűnek a megoldhatatlan feladatát.
Lelki szemei előtt pazar színekben játszó levegős lakás lebegett, mikor kulcsát az ajtózárba tette. A rozzant zár, mellyel mindig kínlódni kellett, egyből kinyílt.
Ám odabenn a régi zsúfoltságot találta, de csendet, amit arra vélt, hogy váratlan megérkezett a férje. Egyenest annak a szobájába sietett. Ekkor már félhomály volt és a félhomályban ott lelte a két figurát, akik szemüket erőltetve böngésztek a penész szagú iratok között, és az asztalokat, a diványt, a fotelok karját rajzok lepték el.
Most hát minden erejét összeszedve fellázadt.
— Már ezt a szobát sem tartjátok tiszteletben!... Micsoda buta maszkok ezek!?
A két figura egyszerre emelkedett fel és mélyen meghajolt.
— A nagy aviatikus...
— Majd adok én nektek aviatikust! — ordított a háziasszony magából kikelve. Azzal megragadta az öregember maradék haját, másik kezével a kajla bajuszt és vonszolni kezdte kifelé mind a kettőt. Nem maradt a kezében sem paróka, sem álbajusz, hanem jöttek utána szapora léptekkel, végig a középső szobán, az utolsó lépéseknél szinte csúsztak a parketten.
A hátával lökte be Ildikó ajtaját és a két embert odavágta keresztbe a ravatalra. Aztán felkapcsolta a nagy villanyt, mert mit sem utált jobban, mint ezeknek az összejöveteleknek az örökös félhomályát.
Ildikó felkászálódott a kettős teher alól. Ott állt a csillár teljes fényében és könnyezett, miként könnyeztek valamennyien a jelenlévők.
— Mama, mama! Te mindig mindent összezavarsz. Hát semmi sem szent neked?

MÁRIÁSSY JUDIT RIPORTJA:

„FENEGYEREKEK"

— Most jött először? — kérdi a rendőr, mint a színházi jegyszedő a nézőt, aki csak a második felvonáshoz érkezett. A per két hete folyik. Ellenőrzi a belépő-cédulámat.

— Magának van fia? — mintha az arcomat is ellenőrizné.

— Van.

— Az nem könnyű — mondja.

•

Mi nem könnyű, miért nem könnyű? Most váratlanul elémáll Janka, a régi ismerős. Népi ülnök, buzgó nőtanácsi aktíva. És a következő percben már öten vesznek körül, pedagógusok, újságírók, tanácsi dolgozók, öt izgatott, felháborodott asszony, öt benfentes. A régi nézők.

— Mit tudsz?

— Csak amit az újságokban...

Be se várják a mondat végét, a bíróság már éppen vonul a terembe, addig is egymás szavába vágva, egymás iszonyodó jelzőit tetézve mesélik a per eddigi eseményeit, bizonyított és bizonyíthatatlan bűnöket, rémtörténeteket a vádlottak elvetemültségéről, izgalmukban szinte odapréselnek a hirdetőtáblához, melyen a „Hétköznapi fasizmus"-sal kapcsolatos KISZ-pályázat olvasható.

•

A vádlottak már ott ülnek az első padban, két szabadlábon védekező társuk a másodikban, elkülönülten, elegánsan.

Hát ilyenek? Első pillantásra: rossznövésű, cingár, csúnya fiúk. Ezek egyedül, jelmez és szerepjátszás nélkül soha nem hódíthattak meg egy valamirevaló lányt. Később, egyenként szemügyre véve őket, kiválik az első padon ülők összképéből a fiatalkorú „Pierre" széles válla, „Jimmy" izmos nyaka, a nyápic Szabó halszemű, de szabályos gyerekarca. A számos jóbarát egyike beszél tanúként.

— ...én a másik szobában voltam... Csak akkor néztem meg a lányt, amikor bedugták a kádba... Hideg-meleg vízet eresztettünk rá, hogy magához térjen és pofoztuk... A többire nem emlékszem... Igenis, azt láttam, hogy Józsi kijött és a bugyit lobogtatta...

A második sorban az elegáns, kilencedrendű vádlott, elfordítja bájos, finom úrifiú-fejét. Kinéz az ablakon. Mint, aki kevesli azt az egy sor távolságot amely amazoktól elválasztja. Ő csak devizaügyben került ide.

Szabó édesanyja zokog. Mondják, mindig sír, ha valami illetlenségről, apró lopásról, durvaságról esik szó. A fia feketézése, uszítása, az ivászatok, naplopás, szerencsejáték — ez rendjén volt. Istenkém, Élelmes a gyerek.

•

A tanú újabb részletekről vall. A lány feje lelógott a díványról. Egy enyhítő mozzanat: az egyik erőszaktevő — közben — felemelte. Hányan voltak a szobában, ahol a bűncselekmény történt? Hárman. De a harmadik olyan spicces volt, hogy elcsúszott a szoba közepén. Igy tehát ártatlan. Nem is indult ellene eljárás.

•

A következő tanút Pierre-ről faggatják.

— Mondta önnek, hogy Hitlert zseninek tartja, vagy nem?

Hosszú szünet.

— Csak, mint hadvezért.

Utána Frankl barátja jön. Nyomott fej, tömpe orr. A beceneve: Bika.

— Feleljen, kérem. Dicsőítette önnek másodrendű vádlott a múltat?

Derűs vállrándítás:

— A múltat nem. Csak a zsidók kiirtását.

Csak.

•

Négy nap múlva már tudom, hogy ebben az ügyben semmi sem olyan egyszerű, mint amilyennek első látásra tűnik. A rossznövésű fiúk, akik a felnőtteket az ugyancsak rossznövésű árpádsávos fiúkra emlékeztetik, alapjában nem tartoznak egy „bandába". Közös nevezőjük csak az olcsón remélt jólét és feltűnés vágya, meg a tehetségtelenség. Csupa majdnem-ember. Majdnem-filmrendező, majdnem-költő, majdnem-orvos. Nehéz tízük felett sommásan ítélni.

Hogy zavarom teljes legyen, a negyedik reggelen „Serif"-et fedezem fel a várakozó tanúk padján az előcsarnokban.

Jó ismerősünk már tíz éve. Egy balatoni fürdőhelyen a gyerekek keresztelték el Serifnek. Mert aranyos, népszerű fiú volt, műsoros tábortüzek, gitár-szerenádok jópofája, aki a kicsikkel is leállt játszani. Bölcsész akart lenni, a szülei mindenáron orvosnak szánták, az egyetemre nem vették fel. Jelenleg ipari tanuló a papa műhelyében. És egy gitár-zenekar tagja.

— Te ismered Szabóékat?

— Persze. A Belvárosban mindenki ismeri egymást. Tetszik tudni. Olyan „szervuszmivan" alapon.

Serif egy lánnyal üldögél. Szép kislány, tizenhét éves. A Belvárosban Mütyürnek hívták.

Előbb őt hallgatják ki.

•

— Ön is résztvett a gyógyszerész bálon, amikor Pierre Hitlert játszotta?

— Igen.

— És ön, mi volt?

— Eva Braun.

— Mit tud Eva Braunról?

— Hitler szeretője volt.

A tanú nem nézhet ki az ablakon, hogy félrefordított fejével vonjon függönyt maga és a vádlottak közé. Ő ezt a függönyt „engem nem érdekelt", „nem figyeltem"-ekből szövi maga köré. Egy másik lány, kommunista szülők gyereke, eképpen fogalmazta meg kívülállását:

„Táncolni jártam és nem érdekelt a beszélgetés".

Megkérdezték:

— Ön is kapott egy német módszerű pofont Szabótól?

— Igen.

— És mégis azt állítja, hogy nem haragszik rá?

Kerek szemmel, őszintén csodálkozva bámult.

— Miért haragudnék?

•

A kátéesz-elnök bűntelen fia így számolt be a házibulikról:

— Kocsival bementem a városba, mondtam, hogy jöhettek. Lányokat fogtunk. Mindig mást. Az ágyneműket előre lehúztam és pokrócokat tettem fel...

Ez tegnap hangzott el, amikor még csak a főszereplőket figyeltem, tetteik okát, súlyát, kutatva. De ma személyes ismerőseimet hallgatom, Serif barátnőjét, aztán meg Serifet.

A tanácselnök:

— Jellemezze a vádlottat.

— Építő kritikám van róla. Mindig keresett valakit... Mindenhová benézett. Ha jött, tudtuk, hogy eseménydús esténk lesz...

A pedagógus lánya ezekkel a szavakkal fogalmazza meg Szabó hangadó voltát a szembesítésnél:

— Már a te neved, hogy Csimasz... az már önmagában egy márka volt.

Ügyészi kérdésre:

— Előttem csak tartózkodóan szidta a rendszert.

•

„Mindig keresett valakit..." Szabó közönséget, hallgatóságot keresett és talált is. Az egyik előtt csak „tartózkodóan" szidta a rendszert, a másiknak német módszerű pofont adott, de nem volt „ügy" a pofon, a náci-játék sem, hiszen Mütyür csak azt tudta Eva Braunról, hogy Hitler szeretője volt. „A Belvárosban mindenki ismeri egymást". De hol a Belváros? Közhit szerint, az Anna eszpresszóban, a Pique Dame-ban, a Grashemben. A per és a vallomások szerint számos klubban is, Budán, Pesten, a Várban. A Belváros nem a vendéklátóipar Váci utcai üzemegységeire korlátozódik. „Hogy került ide ez a kis zsidó állat?" — ezt a negyedrendű vádlott kérdezte hangosan. Nem a Pipacsban, hanem a Hazafias Népfront V. kerületi helyiségében.

A negyedik napon rádöbbenek, hogy a tegnap még név- és számszerint ismert „társaság" határa épp olyan elmosódott, mint a Belvárosé.

•

Újabb öt napot töltöttem a tárgyalóteremben.

Már elhangzott az okos, higgadt vádbeszéd. A fiatal ügyész kimondta azt, ami nélkül ebben az ügyben lehetetlen igazságot tenni. Ez a nihilizmus korántsem csak a perbefogott tíz ember jellemzője. A gyengeségükben csaknem bűnrészessé vált szülőkön túl szóvátette a történelemoktatás, az iskolai nevelés gyengéit, agitációnk, propagandánk szegényes voltát, ami hozzájárult ahhoz, hogy ez a népes társaság — és nem galeri! — a Szabad Európa Rádió jazzműsorain csüngjön és közben a Münchenből sugárzott uszító szózatokat is meghallgassa.

A belvárosi „fejek" ítélet előtt állnak. A nézők is lehiggadtak. De a per hullámai városszerte gyűrűznek tovább.

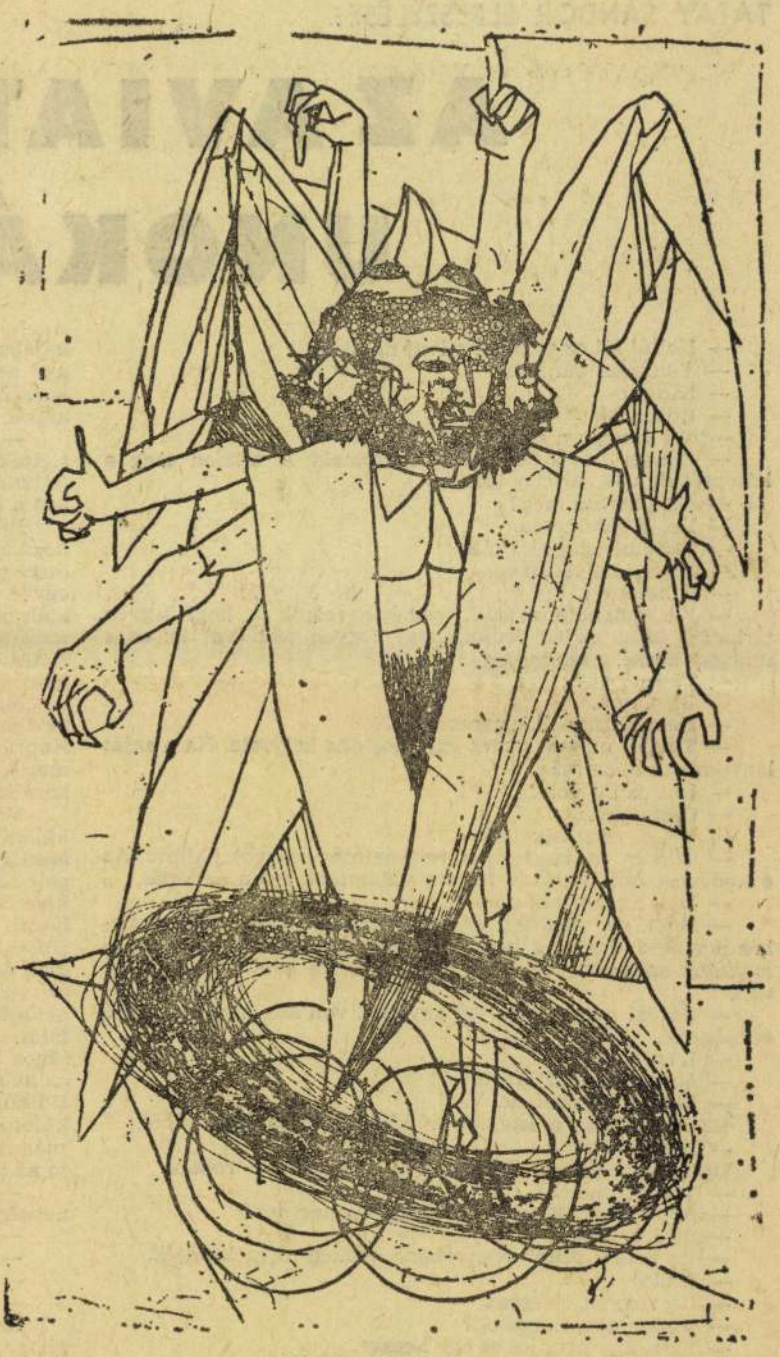

Kondor Béla: Illusztráció

Egyik este egy csapat gyerek vár otthon. Értelmes, nyíltszívű kamaszok. A fiam barátai. Faggatják a szemtanút.

— Tessék mondani, milyenek? Tényleg olyan pimaszok a bíróságal? Tényleg erőszakoskodtak? Vagányok?

Hangjukban a betyár-romantikának kijáró borzongás mutál, valami csodálat is; piros képpel várják a legendát a termetes, félelmes, de imponáló Rosszról. Arról, ami taszít és vonz, mert képzeletükben a bátorság ikertestvére.

Péterről mesélek.

— Ő az, aki kijelentette, hogy disszidál, vagy öngyilkos lesz. Egy bálon adta elő a tervét: csónakkal lecsurog majd a Tiszán Jugoszláviáig, onnan már semmiség átúszni az Adrián Olaszországba. Két fiú bedőlt neki. Elhatározták, hogy vele mennek. Két nap múlva megkeresték őt az iskolában; közölték: máris indulhatnak, szereztek pénzt. Péter azt mondta, rögtön elkéri magát a tanártól, addig is fogjanak egy taxit. Kétszáz forint körül mutatott a taxióra, mire a tanítás véget ért. Mert a „fej" nem kérte el magát. Akkor már kénytelen volt beülni a kocsiba, a fiúk a Nyugatira akartak hajtani, de ő kijelentette, előbb hazaugrik, van otthon 34 dollárja, azt nem hagyja itt. Ezt is elhitték. Péter pedig, akinek soha nem voltak dollárjai, otthon megkérte a bátyját, hogy dobja ki azt a két fickót, aki üldözi őt. A báty meg is tette. A két fiú, abban a hiszemben, hogy a „vezér lebukott", önállóan nekilátott a zseniális terv megvalósításának. Loptak egy csónakot Szegeden és csurogtak. Igy kapták el őket a határőrök. Négy hónapot ültek. Amikor a bíróságon szembesítették őket Péterrel, a pironkodva bevallotta: „Szégyelltem a szemükbe nézni. Eszem ágában sem volt elmenni". Hát ilyenek.

Csalódott, hitetlen csend ül közénk.

— És az, aki a lányokkal...? Az a Józsi?

— Józsi szenvedélyesen súlyzózott, mint többen is a társaságból. Igy szerettek volna tisztességes muszklikra szert tenni.

A gyerekek összenéznek. Szájukat biggyesztik. Átmennek a másik szobába, jazzt hallgatni. Az egyik még feltesz egy utolsó kérdést:

— És félnek a büntetéstől?

Erre nem tudok mit felelni.

Nem, azt hiszem, még nem félnek igazán a büntetéstől, mert e pillanatban épp olyan romantikus fenegyerekeknek látják önmagukat, mint ezek a kalandra kíváncsi, jótanuló kamaszok — őket.

Egy délután a tárgyalóterembe beszállt az ablakon egy gyermekláncfű-pihe. A vádlottakat őrző egyik rendőr ráfújt. Társa lábára szállt. Az visszafújta. Ide-oda keringett a pihe a levegőben. És akkor ráfújt az egyik vádlott is. Mosolyogva. A két rendőr elkomorodott. A pihe a padlón kötött ki. A vádlottal nem játszik senki. Ő pedig hirtelen előregörnyedt, beharapta a száját. Valamit talán megsejtett az iskolában nem tanult törvények szigorából. A jövőből. Abból, hogy a Serif tovább gitározik, de őt már nem fogja keresni senki az eszpresszókban, klubokban, a Váci utcában és a Balatonon.

•

A belvárosi társaságból páran kibuktak. De még van, aki köztünk sétál.

Akinek van fia, vigyázzon rá.

Az
ünnepi könyvhét
VÁLASZTÉKÁBÓL
(május 28—június 5.)

Mai magyar szépirodalom

Csanádi Imre: **Csillagforgó** (Válogatott és Új versek) . . . . . kötve: 27,—
Csanády János: **Európai ősz** (Új versek) kötve: 15,50
Mezei András: **Legendák születőben** (Új versek) . . . . . kötve: 15,—

◆

Fehér Klára: **Perben, haragban** (Két regény) . . . . . kötve: 15,50
Győry Dezső: **Tűzvirág** (Regény) . . . . kötve: 40,—
Kassák Lajos: **Egy ember élete** (Regény) . kötve: 55,—
Körkép 66 (24 mai magyar novella) . . . kötve: 29,—
Oravecz Paula: **Tört ágak** (Regény) . . . kötve: 28,50
Sánta Ferenc: **Az áruló** (Regény) . . . . kötve: 16,—
Vészi Endre: **Aranyszoba** (Novellák) . . . kötve: 19,—

Klasszikus magyar irodalom

Juhász Gyula: **Összes versei 1—2.** . . . kötve: 55,—
Gárdonyi Géza: **Versek, drámák** . . . . kötve: 35,—
Zalka Máté: **A bolygók visszatérnek** 1—2. (Regény) . . . . . kötve: 60,—

◆

Külföldi irodalom

Bobrowsky, J.: **Levin malma** (Regény) . . kötve: 16,50
Richter, H. W.: **Legyőzöttek** (Regény) . . kötve: 21,50
Zaligin, Sz.: **Az Irtis partján** (Regény) . . kötve: 18,50

Kaphatók az Állami Könyvterjesztő Vállalat könyvesboltjaiban és a könyvsátraknál.

ÉLET ÉS IRODALOM

Irodalmi és politikai hetilap
Főszerkesztő:
NEMES GYÖRGY
Szerkesztő:
JOVANOVICS MIKLÓS
Szerkesztőség: Bp V., Alpári Gy. u. 22. Tel.: 111—424, 310—920; 314—164; 111—087; 113—221. Kiadja: Lapkiadó Vállalat. Lenin körút 9—11. Telefon: 221—285 Felelős kiadó: Sala Sándor Nyomta: Szikra Lapnyomda Terjeszti a Magyar Posta. Külföldiek részére a KULTÚRA Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Iroda 1 sz. Hírlapboltjában (Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj: ¼ évre 18,— Ft. Csekkszámlaszám: egyéni: 61 218. közületi: 61 068 vagy átutalás az MNB 8 sz. fiókjánál vezetett egyszámlára
Megjelenik minden pénteken.
KÉZIRATOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
INDEX 25 248

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrinc Vitus

PESTMEGYEI HÍRLAP
1025 APR 17

1021

Lőrinc Vitus rajza

oerolyásolhatók
kel.

— Gyakorta
amikor a beteg
röntgenleletét,
hogy például a
atkozó korral j
ok, „meszesedések", most
már végképp megpecsételték
sorsát.

Az igazság

pedig az, hogy a röntgenképen látható elváltozások legtöbbször már évek óta fennállanak, anélkül, hogy panaszokat okoztak volna. Valami-

sugaradagot kapott állatol
csontvelőátültetéssel megment
hetők, természetesen ennel
gyakorlati felhasználására tö
rekedtek. Amióta az ember
nukleáris energiával dolgozik
sajnos több atombaleset for
dult elő. Megtörténhet, hogy
jövőben, a nukleáris energia
felhasználásának a kiterjedé

PULZUS: RENDBEN!

Az orvosnak most már könnyebb a dolga. Év elejétől egy műszakon át tartó rendelést tarthat az Ipari Műszergyárban. Az új rendelőben pihenő szoba és fogorvosi részleg is van. Mindez persze nem azt jelenti, hogy több lesz a beteg,

Gábor felv.

SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG
Lőrinc Vitus
1967 SZEP 19.
1021

Megnyílt Lőrinc Vitus festőművész kamarakiállítása a Képcsarnok békéscsabai boltjában

Pénteken délután nagy érdeklődés közepette nyitották meg *Lőrinc Vitus* festőművész kamarakiállítását Békéscsabán, a Képcsarnok Vállalat boltjában. A megnyitón *Ezüst György* festőművész ismertette Lőrinc Vitus művészi munkásságát, eddigi sikereit, törekvéseinek lényegét. Elmondotta, hogy a mind figyelemre méltóbb alkotásokkal jelentkező művész jelenleg a fóti Gyermekváros rajztanára és a Képzőművészeti Alap, valamint a Fiatalok Stúdiója tagjaként több alkalommal mutatkozott be önálló és kollektív kiállításokon. Két év óta tűzzománc-készítéssel is foglalkozik, több ilyen művére már a téli, békéscsabai tárlatról is emlékezünk.

A kiállítást szeptember 29-ig tartják nyitva, utána október 13-án Mladonyiczky Béla kisplasztika, plakett és grafikai kamarakiállítása szerepel a Képcsarnok békéscsabai boltjának programjában.

A művész a kamarakiállítás megnyitásán.

Ezüst György beszél a kiállító munkásságáról törekvéseiről.
Fotó: Demény

Figyelem! Tagfelvéte

Cipőipari szakm

javításra a megye területé

Jelentkezni lehet a Körösvidéki Egyesült Cipész Ktsz központjában, Békéscsaba, II., Vécsey utca 14—18. sz. alatt.

Telefon: 11—178.

KÖRÖSVIDÉKI EGYESÜLT CIPÉSZ KTSZ

82498

FIGYELEM!

Felkérjük igen tisztelt megrendelőinket, hogy a várható őszi-téli **torlódások elkerülése végett**

a javításra szánt lábbeliket

mielőbb szíveskedjenek részlegeinkhez javítás végett eljuttatni, mivel október hónaptól kezdődően vállalási határidőnket kénytelenek leszünk 2—3 hétre meghosszabbítani.

KÖRÖSVIDÉKI EGYESÜLT CIPÉSZ KTSZ

82497

Közületek munkaerőigénye

A Békés megyei Tanácsi Építőipari és Tatarozó Vállalat felvételre keres kőműves, bádogos, vízvezetékszerelő, központifűtés-szerelő szakmunkásokat és segédmunkásokat, 1 fő takarítónőt, továbbá 2 fő nehézgépkezelő vizsgával, földmunkagép- és autódaru kiegészítő vizsgával rendelkező dolgozót. Vidékieknek szállást biztosítunk, napi egyszeri étkezést és felemelt teljesítménybért, különlési pótlékot. Jelentkezni lehet a vállalat központjában, Békéscsaba, Kétgyházi út 1921/2. 561

Juh- és baromfitenyésztésben jártas állattenyésztőt keresünk felvételre, kerületi állattenyésztő beosztásba. Jelentkezés: Dévaványa-Kőszigeten személyesen vagy írásban. Állami gazdaság. x

A Gyulai Tejporgyár vizsgázott fűtőket keres azonnali belépésre. Jelentkezés az üzem főgépészénél 7-től 16 óráig. 136595

A Dombegyházi Állami Gazdaság sürgős belépéssel kizárólag főiskolai végzettséggel és legalább 3 évi gyakorlattal rendelkező sertéstelepvezetőt keres. Fizetés megállapodás szerint, lakást az ÁG biztosít. Jelentkezés és érdeklődés a gazdaság központjában. Útiköltséget felvétel esetén térítünk. 578

A Budapesti Lakásépítő Vállalat azonnal felvesz — budapesti munkahelyekre kőműveseket, ácsokat, könnyűgépkezelőket, villanyszerelőket, kubikosokat és férfi segédmunkásokat. Különélési díjat rendelet szerint fizetünk. Munkásszállást és napi kétszeri étkezést biztosítunk. Tanácsigazolás és munkaruha, szakmunkásoknak szerszám szükséges. Jelentkezés: Budapest, V., Kossuth Lajos tér 13—15, földszint. 859

I GAZDASÁG

ı reggel 8 órától

'erést tart

ek kocsis- és hátaslovak,

ti csikók és tenyészkancák.

567

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP
1981 MÁJ 27.

— **Lőrinc Vitus** festőművész kiállításának megnyitására a fóti művelődési otthon klubhelyiségében vasárnap délelőtt kerül sor. Megnyitóbeszédet D. Fehér Zsuzsa, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos munkatársa mond.

— A [illegible]

Lőrincz Vitus

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉTIRLEVÉL

1971 MÁR 8

1021

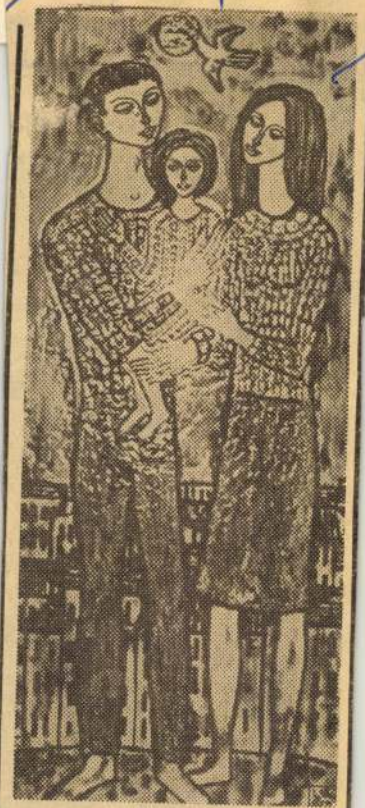

* Család. Lőrincz Vitus tűzzománcképe.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍREK
1971 ÁPR 4

Lőrincz Vitus

és zsánerfotói.

*

1021

Lőrincz Vitus tűzzománc-kiállítását március 7-én nyitotta meg a Miskolci Galériában Rab Nóra újságíró.

*

Lőrincz Vitus, festőművész

– tanította rajzolni Banga Ferencet

Szalai Mária: Vers helyett képet írok

Magyar Ifjúság, 1970. IV. 24. 13. l.

Lőrinc Vitus

„Ifjúlányok" és „Ikon" c. műve (ezüst) Szerepel az I. Salpátaryám. Románc művészeti Biennálén

TV Hirodó
1971 V. 1

Lőrincz Vitus

művei szerepelnek a Dunakeszi József Attila Művelődési Ház Kiállításán

Pestmegyei Hírlap 1970 szeptember 18
4. old.

Lőrincz Vilmos

Zománcképekkel szerepel az alábbi tárlaton

Akász László: A XII. szegedi Nyári Tárlat

Délmagyarország 1971 VII. 20.

Lőrincz Vitus

Tűzzománcokkal

szerepel az alábbi Táslatok

Vázott

Lasonci Miklós: Duna Múzeum '71

Pesti magyar Hírlap 1971 VIII. 25

1971.III.19. 21.47 Petőfi /Szné/

1021

Lőrincz Vitus

Láttuk-hallottuk

-A Miskolci Galéria mutatta be Lőrincz Vitus festőművész tüzzománc képeit.

-A kiállitásról Magyari Erzsébet beszámolóját hallják.

-A ma zománcművészete feledett és ismeretlen világot tár fel. Multja többezer éves, jelene táblakép formájában alig száz. Alkalmazása nálunk az utolsó tiz esztendőben gyökeresedett meg. Azóta egyre többen tárják fel és használják ki sajátos lehetőségeit vas vagy rézlemezes különböző technikával változatos horgonylemezen a szinek uj relációinak szikráztatásával. A müfaj helyét ugyan még nem dönttötték el a képző-vagy iparmüvészet körébe tartozik-e, de müvelői egyre inkább biztositják kiérdemelt rangját. Itthon is, külföldön is gyüjteményes és egyéni kiállitások sorát rendezik meg nagy közönségsikerrel. Most a Miskolci Galériában Lőrincz Vitus uj müveit bemutató kiállitás nyilott meg. Müvészi pályáját olaj és akvarell képekkel kezdte. Az itt szereplő hetven vaslapra égetett tüzzománc kép azonban azt bizonyitja, hogy mondanivalójának legjellemzőbb kifejezője, igazi anyaga a zománc. Érzi és érti az anyag tulajdonságait, ismeri törvényszerüségeit, tudja, hogy mit várhat tőle, igényesen és mértéktartóan bánik vele. Érdeklődése középpontjában az ember áll, örökérvényü és időről időre felmerülő érzéseket fogalmaz meg. Egy-egy alakkal, gyakran csak egy arccal fejezi ki érzelmeit az örömöt, a bánatot, szerelmet és anyagi boldogságot. Komponáló készségét, jó rajztudását dicséri az Emlékezet egyéni hangu szép rajzu ábrázolása. A több darabból álló kompozicios egy fekvő öregasszony álmodja vissza multját. A fiatal férfit, akit szeretett, a mindennapi munka örömét, az anyaság büvöletét, amellyel szoknyájába kapaszkodó gyermekeit öleli magá-

1971.III.19. 21.47 Petőfi /Szné/

Láttuk-hallottuk

-A Miskolci Galéria mutatta be Lőrincz Vitus festőmüvész tüzzománc képeit.

-A kiállitásról Magyari Erzsébet beszámolóját hallják.

-A ma zománcmüvészete feledett és ismeretlen világot tár fel. Multja többezer éves,jelene táblakép formájában alig száz.Alkalmazása nálunk az utolsó tiz esztendőben gyökeresedett meg. Azóta egyre többen tárják fel és használják ki sajátos lehetőségeit vas vagy rézlemezes különböző technikával változatos horgonylemezen a szinek uj relációinak szikráztatásával.A müfaj helyét ugyan még nem dönttötték el a képző-vagy iparmüvészet körébe tartozik-e,de müvelői egyre inkább biztositják kiérdemelt rangját.Itthon is,külföldön is gyüjteményes és egyéni kiállitások sorát rendezik meg nagy közönségsikerrel.Most a Miskolci Galériában Lőrincz Vitus uj müveit bemutató kiállitás nyilott meg.Müvészi pályáját olaj és akvarell képekkel kezdte.Az itt szereplő hetven vaslapra égetett tüzzománc kép azonban azt bizonyitja,hogy mondanivalójának legjellemzőbb kifejezője,igazi anyaga a zománc.Érzi és érti az anyag tulajdonságait,ismeri törvényszerüségeit,tudja,hogy mit várhat tőle,igényesen és mértéktartóan bánik vele.Érdeklődése középpontjában az ember áll,örökérvényü és időről időre felmerülő érzéseket fogalmaz meg.Egy-egy alakkal,gyakran csak egy arccal fejezi ki érzelmeit az örömöt,a bánatot,szerelmet és anyagi boldogságot.Komponáló készségét,jó rajztudását dicséri az Emlékezet egyéni hangu szép rajzu ábrázolása.A több darabból álló kompozíciós egy fekvő öregasszony álmodja vissza multját.A fiatal férfit, akit szeretett,a mindennapi munka örömét,az anyaság büvöletét,amellyel szoknyájába kapaszkodó gyermekeit öleli magá-

hoz.Az Alkony cimü képének asszonyarcára a leélt évek emléke vésett elsimithatatlan nyomot,falujának házai,templomtornyok, a domb mögött lebukó nappal,az élet alkonyát jelenti meg szuggesztiv erővel.Gyermekkorának fájó emlékei,bukoviniai szülőfaluja kényszerü elhagyása,szenvedések és nélkülözések érzékennyé tették a tragikum iránt.A Ballada cimü több képből álló kompoziciót ezek a keserü élémyek inspirálták .Fiatal lányalakjaiból időtlenség,tisztaság árad.A női test szépsége,finom dekorativitása,szépen rajzolt kecses vonala jelenik meg az Akt napraforgóval képén.A test gyöngyháza,szürkéje szépen illeszkedik a háttér aranybarnás időtlen ragyogásába. A Lány fejdisszel,nagy egységes felületekből komponált kép. A kék ég,narancs szin arc és sikban tartott fehér gyöngyös ruha,amelyet ráégetett gyöngyök ritmikusan elhelyezett sora diszit,egyike legjobb képeinek.A kiállitott müvek képe azonban nem egységes.Sok olyan zománcképpel találkozunk,amelyben észrevehető utánérzéssel kedvetleniti el a nézőt. A Konyharészlet,a Napraforgós csendélet,a Siratók képei a festmény és nem a zománckép törvényei szerint komponáltak.Lőrincz Vitus kiállitásának sulyát viszont mégis azok a többségben lévő képek alkotják, amelyet az anyag és stilusformálás egyéni izével szuverén izléssel és önállosult müvészi karakterrel oldott meg.

-Müvészetkritikai müsorunk hangzott el.
-Szerkesztette Ambrus Tibor.

hoz.Az Alkony cimü képének asszonyarcára a leélt évek emléke vésett elsimithatatlan nyomot,falujának házai,templomtornyok, a domb mögött lebukó nappal,az élet alkonyát jelenti meg szuggesztiv erővel.Gyermekkorának fájó emlékei,bukoviniai szülőfaluja kényszerü elhagyása,szenvedések és nélkülözések érzékennyé tették a tragikum iránt.A Ballada cimü több képből álló kompoziciót ezek a keserü élémyek inspirálták .Fiatal lányalakjaiból időtlenség,tisztaság árad.A női test szépsége,finom dekorativitása,szépen rajzolt kecses vonala jelenik meg az Akt napraforgóval képén.A test gyöngyháza,szürkéje szépen illeszkedik a háttér aranybarnás időtlen ragyogásába. A Lány fejdisszel,nagy egységes felületekből komponált kép. A kék ég,narancs szin arc és sikban tartott fehér gyöngyös ruha,amelyet ráégetett gyöngyök ritmikusan elhelyezett sora diszit,egyike legjobb képeinek.A kiállitott müvek képe azonban nem egységes.Sok olyan zománcképpel találkozunk,amelyben észrevehető utánérzéssel kedvetleniti el a nézőt. A Konyharészlet,a Napraforgós csendélet,a Siratók képei a festmény és nem a zománcképtörvényei szerint komponáltak.Lőrincz Vitus kiállitásának sulyát viszont mégis azok a többségben lévő képek alkotják, amelyet az anyag és stilusformálás egyéni izével szuverén izlésel és önállosult müvészi karakterrel oldott meg.

-Müvészetkritikai müsorunk hangzott el.

-Szerkesztette Ambrus Tibor.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1971 MÁR 9

1021

Lőrincz Vitus zománcképei a Miskolci Galériában

Ha szabad így kezdeni: halkan, bizonyosfajta ünnepélyességgel nézhető ez a kiállítás, amely vasárnap, március 7-én nyílt meg a Miskolci Galériában, Lőrincz Vitus festőművész tűzzománc képeiből. Az ünnepélyesség, a csendre intő figyelem a képek élményanyagából fakad, a tisztán, egyszerűen fogalmazott élményanyagból, amelynek alaphangjából az első látásra is feltétlenül érződik valamiféle szomorkás líra. Ennek eredetét Rab Nóra újságíró kellemes, szép megnyitója tette érthetővé. Szólt többek között a művész gyerekkori életének fontosabb eseményeiről, vándorlásoktól, keservektől nehezített eseményekről, amelyek ma is élményként hatnak munkásságában. A bukovinai Istensegíts nevű kis faluból indult Lőrincz Vitus, nehéz sorsú, szegény emberek közül, részeseként, érzékeny átélőjeként a gondoknak, a szenvedéseknek.

Itt vannak most ezek az élmények is a kiállításon. Együtt azzal a hittel, harmóniakereséssel — vagy éppen megtalálással —, amely a későbbi, a jelenlegi évekből való. Egy nemrég óta művelt, bár lényegében ősi kifejezési forma, a tűzzománc megjelenítésében.

Érdekes, sajátos kifejezési forma a zománc. Csodálatos, fénylő színek, finom vonalak lehetősége. Nem elég hozzá a belső indíték, ismerni kell a mesterségbeli fogásokat is. A kiállítás képei mindkettő létéről bizonyságul szolgálnak. Például a Ballada valóban a népballadák döbbenetes erejével, tömörségével, vagy a Zene, a nő és a férfi lágy vonalú, lírikus egységével, vagy éppen az ikonok családjába tartozó képek ősiségükkel.

Lőrincz Vitus kiállítása március 28-ig tekinthető meg.

(pl)

akult, és Losonczi Pál, az El-pélyesen esküt tett az Ország-

megtartotta alakuló ülését, megválasztotta vezetőségét és elfogadta munkaprogramját. Elnökké dr. Papp Lajost, elnökhelyettessé Kaszás Lászlónét, titkárrá pedig Barati Józsefet választották meg.

Az Országos Választási Elnökséggel együtt ezen a napon, mindenütt az országban, esküt tettek és megtartották alakuló ülésüket a fővárosi, a megyei, a megyei városi, a városi, a fővárosi kerületi és a helyi választási elnökségek, valamint az országgyűlési választókerületi bizottságok.

...a megyei tanácson

zottsága erősítette meg. Tegnap, az eskütétel után megyénk huszonhat országgyűlési választókerületi bizottsága megválasztotta az elnököt és a titkárt. A megyei választási elnökség elnöke *Mráz Ferenc*, tagjai: *Mikita Ferenc, Darmos Lajos, Juhász Sándorné* és *dr. Zádor Jenő*.

A bizottságok feladatairól, jogköréről, a következő hetek tennivalóiról dr. Zádor Jenő, a megyei tanács szervezési és jogi osztályának vezetője tájékoztatta hétfőn az érdekelteket.

Tegnap ismertették a megye országgyűlési választókerületeinek székhelyeit is. Ugyancsak tegnap került sor megyénk 184 községében, öt városában, valamint Miskolcon is a helyi tanácsi választások lebonyolítását segítő választási elnökségek eskütételére. Az elnökségek és a választókerületi bizottságok névsorát az illetékes tanácsok nyilvánosságra hozzák.

— mutato
—, de az
a közel-ke

(Folytat

A hét Borsodi esem

E hét során tartja megyei küldöttértekezletét az SZMT. Kitüntetik a MÁV miskolci Igazgatóságát. De ezeken a kiemelkedő jelentőségű eseményeken kívül számos közérdekű rendezvény lesz még megyénkben.

Vb-ülés a megyei tanácson

A megyei tanács végrehajtó bizottsága ülésezik ma, kedden. *Dr. Pavlyák Pál*, a megyei tanács vb egészségügyi osztályának vezetője arról számol be az ülésen, hogy milyen jelenleg a tbc elleni küzdelem megyénkben. A helyi tanácsok által választható megyei tanácstagok számának megállapítására *dr. Kardos Sándor* vb-titkár tett előterjesztést. Ezt követően indítványok, javaslatok hangzanak el.

Kitüntetés

A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium és a Vasutasok Szakszervezete elnökségének vörös vándorzászlaját, valamint a Magyar Államvasutak vezérigazgatóságának felszabadulási vörös zászlaját március 10-én, szerdán délután 13 órakor adják át a MÁV miskolci Igazgatóságának a Rónai Sándor Művelődési Központban. Az ünnepi aktus alkalmával kitüntetéseket is átadnak.

Felkészülés a választásokra

A Hazafias Népfront Borsod megyei elnöksége megyei népfrontbizottsági ülést tart 11-én, csütörtökön. Napirenden: felkészülés az országgyűlési képviselők és tanácstagok választására. *Hegyi Imre*, a Hazafias Népfront megyei titkára ismerteti a választójogi és tanácstörvényt, valamint a helyi politika kialakításához szükséges irányelveket.

A mezőgazdaság a tervidőszakban

A Hazafias Népfront Mezőkövesdi járási Bizottsága, a Mezőkövesdi járási Tanács V. B. mezőgazdasági és élelmezésügyi osztálya, az Agrár Egyesület helyi csoportja, a TIT, valamint a járási művelődési központ szervezésében sokakat érdeklő előadásra kerül sor 9-én, ma délelőtt a járási művelődési központ nagytermében. *Dr. Soós Gábor*, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese arról tart előadást, hogy milyen lesz a mezőgazdaság szerepe és helye a IV. ötéves terv időszakában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrincz Vitus

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG
1961. SZEPT. 14.

1021

Pénteken nyílik Lőrinc Vitus festőművész kamara-kiállítása Békéscsabán

Már a békéscsabai Munkácsy Múzeum téli tárlatán is feltűnt az érdeklődőknek Lőrinc Vitus erdélyi születésű festőművész néhány alkotása. Szeptember 15-én a Képcsarnok Vállalat boltjában önálló kamarakiállításon mutatkozik be a művész, aki jelenleg Fóton a gyermekváros rajztanára. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, végül pedig Egerben, a Tanárképző Főiskolán végezte. Mestere Jakuba János, a jeles festő volt.

Lőrinc Vitus legtöbb művén a fóti tájak, emberek és a folyamatosan újjáéledő természet jelenik meg. 1962-ben Pécsett volt önálló kiállítása, majd még abban az évben a Miskolci Országos Biennálén is részt vett. Két év óta tűzzománc készítésével is foglalkozik, s ebben a sok lehetőséget rejtő, belső és külső díszítésre egyaránt alkalmas műfajban is eredményesn bontakoztatta ki tehetségét.

Békéscsabai kiállítását dr. Fehér Zsuzsa művészettörténész nyitja meg pénteken délután 5 órakor.

okoldalú

gény

Nem vetett volna jó fényt akaraterőmre, ha méltányolom a női rimánkodást. Időt kellett nyernem. Eltökéltem magamban, szükség esetén másnap reggelig is szóval tartom a félénk Karolát. Noha mindössze alsóruha takarta diszkoszvető termetemet, nem beszéltem többé a szerelemről.

— Belátom, kissé nyersen rontottam rád. Máris lecsillapítottam magamban a nyerítő harci mént. Hát nem bánom, foglalkozzunk inkább a művelődéssel.

aranycsillag
fejezetét!...

Bizonyos
gesség is le
vonzó kon
sokkal von
vártam, ho
szen a páni

— Hát al
elmegyek hazulról — ugrott ki az ágyból. — Add ide a kulcsot!

— Nem adom — udvariatlankodtam kénytelen-kelletlen, mert lélektani ismereteim arra intettek, hogy közeledik a fontos pillanat. Még Kokasi tanító úr világosított fel a negyedik elemiben, hogy a hamburgi patkányok megérzik a hajó közeli pusztulását, csakúgy, mint a japán macskák a földrengést.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrincz Vitus

ÉLET ÉS IRODALOM

1967 FEB 18

1021

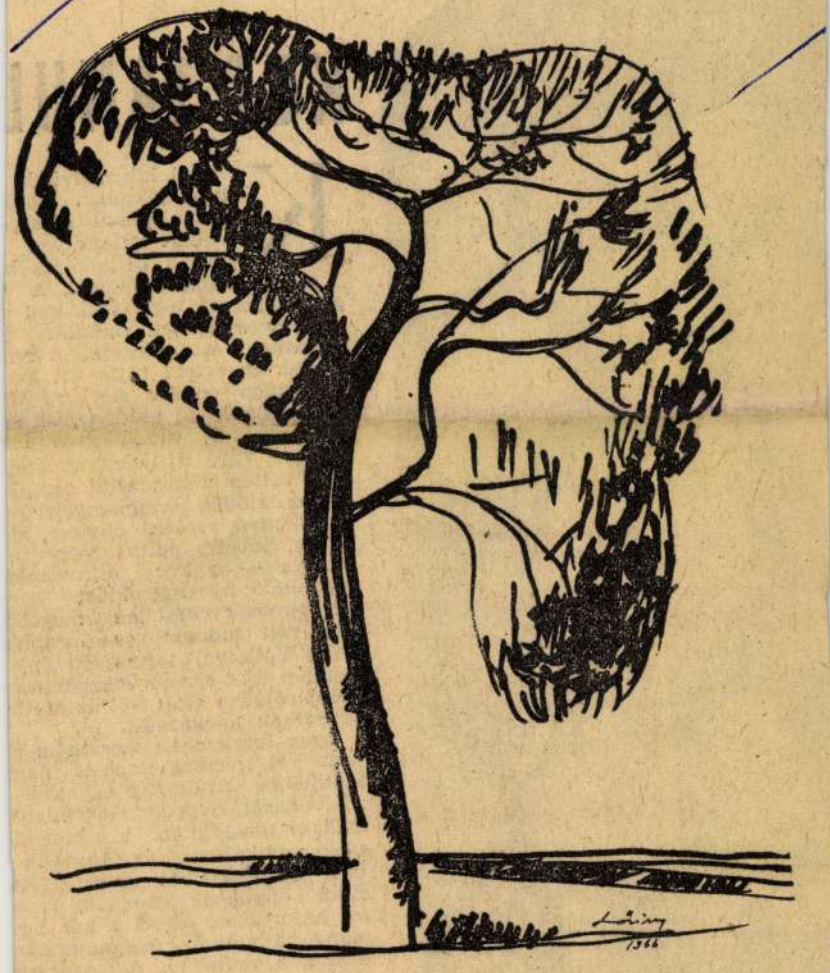

Lőrincz Vitus: Fa

KOROKNAI ZSUZSA:

KÉT TANUL

Kritikai köznyelvünk használatában fölö kétes értékű dicsér számít valamilyen ben a vállalkozás b ságát méltatni. A gam részéről, legalábbis ami a dományos igényű munkát i szeretném ezt a kifejezést reh litálni. És érteni rajta azt az értelműen pozitív szellemi ba ságot, amely új módon mer sz be nézni új tudományos fel gozásra váró új jelenségekkel nem retten vissza attól sem, i — az elődök eredményeire maszkodva, azokat bővítve, ki szítve, tovább építve vagy a vitatva — a kor színvonalá megfelelő új megoldást ker egyik-másik régebben megold nak vélt tudományos proble nak. Vállalva, természetesen, minden újat-akarás elkerülhete velejáróját, a vitát, sőt az esetle tévedések kockázatát.

Ilyen értelemben szeretném m tatni két, nemrég olvasott nag különböző tanulmány egyetlen zös vonását, *Hegedüs András* a s cialista társadalom strukturájá szóló munkájának, és *Gyertyán vin* „Művészet és szubjektivit című könyvének imponáló sze mi bátorságát. Mind a két tan mány nagyjából megmunkálat területen indul el. A szociali társadalom szociológiai vizsgál még általában is a kezdet kez tén tart s különösen kezdetle állapotban volt eddig az olyan nyegi kérdések vizsgálata, mint

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrinczi Vitus

KORTÁRS

1021

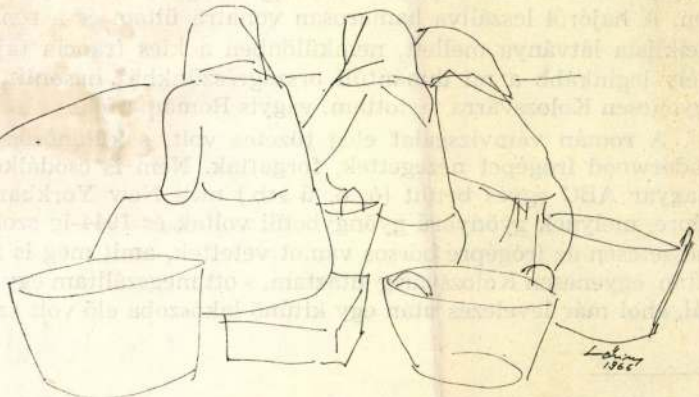

LŐRINCZ VITUS RAJZA

három óriáshajó volt: a Berengária, Aquita
az Aquitania fedélzetén érkeztem meg Le H
ben. A hajóról leszállva hamarosan vonatra
biciklista látványa mellett, nemkülönben a
mely leginkább a mi dunántúli országrészü
egyenesen Kolozsvárra tartottam, vagyis Ron

A román vámvizsgálat elég tüzetes vol
Underwood írógépet nézegettek, forgattak.
magyar ABC egyes betűit (ó, ő, ű stb.) mé
gépre, melynek gyönyörű gyöngybetűi voltak és 1944-ig szolgáltak engem. Természetesen az írógépre borsos vámot vetettek, amit meg is fizettem. A határtól aztán egyenesen Kolozsvárig utaztam, s ott megszálltam egy tisztes családi háznál, ahol már levelezés után egy kitűnő lakószoba elő volt számomra készítve, s

---

* Részlet a *Bölcső és Bagoly* c. regényes életrajz folytatásából.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Üdőmunkás
66. III. 31
Lőrincz Vitus

1021

LŐRINC VITUS: KENYÉRDAGASZTÓ

SPORThírek

t el labdarúgó, kézilabda, sakk, asztali-
etjáró szakosztályunk az elmúlt évben?

megnyerje ezt a bajnokságot. Feltétlenül ide kívánkozik: a bajnokság során igen sok színvonalas játszmát produkáltak versenyzőink, amelyek közül nem egyet érdemes lenne elemezni, s több mint valószínű, sor kerül arra is,

Bár az

Asztalitenisz

szakosztály tevékenységéről keveset mondhatunk, *dr. Szóváthy Ferenc* bizakodva jegyzi meg:

— *Minősített bajnokságon még nem szerepeltek a játékosok, de rövidesen kialakul, hogy kik lesznek a csapat tagjai, ugyanis megrendezzük a házi bajnokságot. Reméljük, sikerül kialakítani egy jó együttest. Elsőrendű feladatunk a szakosztályvezetőség létrehozása.*

— Milyen tervei vannak a

Természetjáró

szakosztálynak? — tesszük fel az újabb kérdést. A válasz kissé meglepő:

— *Elképzeléseink vannak, megvalósításuk azonban gondot okoz. Ennek a szakosztálynak [illegible] darúgócsapatunkat beneveztük a kerületi TS alapfokú nagypályás és kispályás bajnokságára. Ezenkívül kidolgoztunk egy részletes természetjáró programot, amit rövidesen megküldünk minden üzemcsoportnak.*

— Mennyiben vannak meg a lehetőségek az aktív sportoláshoz, godolok itt a létesítményekre — fordultunk ismét dr. Szóváthy Ferenchez.

— *A szakosztályok aktívabb munkáját, sajnos, nagyon is megnehezíti a létesítmények hiánya. A labdarúgók az Uzsoki utcai kórház pályáján játszanak (XIV. kerület, Lumumba utca), a kézilabdások a rákosrendezői pályán (XIII. kerület, Tatai út), a tömegsport rendezvényeinek nagy részét az Ifjúsági Parkban bonyolítjuk le. Az az elképzelésünk, hogy valamennyi szakosztályt — talán sikerül megvalósítanunk — a Tatai úti pályára költöztetjük.*

— Hallhatnánk valamit az aktívákról is?

— *Éppen erre akartam kitérni. Kevés olyan aktívánk van, aki komolyan, lelkiismeretesen végzi a munkáját. Mondanom sem kell: a sportkör előtt álló feladatok lényeben tevé-*

Lőtincz Vitus
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1021

1966. FEBRUÁR 13., VASÁRNAP

PEST MEGYEI

Látogatás

Lőrincz Vitus műtermében

A festő a színek igéivel beszél. Minden egyes alkotása rész önmagából. Mondhatnánk úgy is: önmegvalósulása. Aki rajong a festészetért nem az illúziókeltő igék megelevenedését keresi a vásznon, hanem azokat, amelyek közel tudnak férkőzni a valósághoz nőtt érzésvilághoz...

Ezekkel a gondolatokkal nyitok be *Lőrincz Vitus* fiatal festőművész műtermébe, ahol szín- és emlékérlelő csend fogad. A *Fóti Gyermekváros* délutáni zsivajából csak hangfoszlányok jutnak el az ablakig.

Színekbe álmodott világ

A művészt az állvány előtt találom. Éppen egy téli tájképen dolgozik. Fekete, nyugtalan-lobogású szemével újra és újra végigtapogatja a friss színeket.

Sorra megmutatja utolsó találkozásunk óta készült alkotásait. Nem kevesebbről, mint hét év *„terméséről"* van szó...

Másfél óra is beletelik, amíg az utolsó akvarellt leveszi az állványról. Termékeny esztendők voltak — jegyzem meg, miután kissé feloldódik bennem a képek szuggesztív hatása.

Másfél órája élek a fiatal művész színekbe-álmodott világában. Változatos és gazdag világban. Különösen a *„Beszélgető asszonyok"*, a *„Fürdőzők"* és az *„Alkony"* című olajfestmények kötik le figyelmemet. Ebből a három alkotásból szinte következtetni lehet egész művészi magatartására, felfogására, szemléletére.

A *„Beszélgető asszonyok"*-ról nyugalom árad: az ölbeejtett, pihenő kéz, a kényelmes testtartás, a fa mögött sündörgő kutya komótos járása, a fák fény-küllős zártsága, mind-mind a falusi táj jellegzetes nyugalmát sűríti magába. Ezek az oldottabb kontúrok a művész kiegyensúlyozottságáról is árulkodnak.

A művész másik énje

A *„Fürdőzők"* már a művész másik énjét vetíti elém. Magas sziklafal előtt, a víz partján egy emberpár néz egymásra kétségbeesve, kínba-gyűrt arccal. A szikla tetején három fa áll, a vágy, a remény, a beteljesülendő boldogság szimbólumaként. Elérhetetlennek tűnő fák ezek. Miért látja a beteljesülendő boldogságot ilyen pesszimistán? Voltaképpen az ő megvalósítandó álmai, művészi tervei előtt állnak sziklafalnyi nehézségek. (Több képe arról tanúskodik, hogy reményeit nem tudja földreverni semmi, még a sziklák látványa sem. Ez egyben azt is igazolja, hogy a sziklán álló fákat el akarja érni.)

Dinamikus feszültség érződik az *„Alkony"* című festményén. A dombok mögé ereszkedő *nap* a hegyélet is átizzítja — vöröses fény vonja be az egész tájat. A kép bal oldalán az élet alkonyára rádöbbenő asszony arca látható. Mögötte a házak összezsugorodnak, mintha a környezet lényegtelen lenne, csupán az *Emberre* irányítja a figyelmet.

Az emberi érzések vásznai

Műteremlátogatás után eddigi életútjáról érdeklődöm. — 1933-ban születtem. *Budapesten*, a *Képzőművészeti Főiskola* rajztanár képző szakára kerültem. Mivel ezt a szakot megszüntették, tanulmányaimat a *Pedagógiai Főiskolán* fejeztem be. A főiskola után Bonyhádon lettem rajztanár. 1957—62-ig a *Magyar Képzőművészek Szövetsége* Tolna megyei munkacsoportjának voltam tagja. 1959-ben az *Ernst Múzeumban*, az *országos rajzpedagógiai kongresszus* alkalmával rendezett kiállításon is szerepeltem. 1960-ban vett fel tagjai sorába a *Képzőművészeti Alap*, valamint a *Fiatal Művészek Stúdiója*. Ez idáig *Pécsett* és *Budapesten*, a *Fiatal Művészek Klubjában* jelentkeztem önálló kiállítással. Ezenkívül számos tárlaton vettem részt, többek között *Miskolcon* is, a VII.

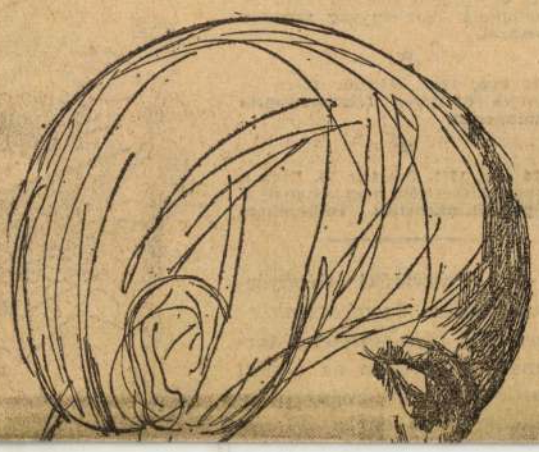

ír·lap

HIREK

4 mai nap

1966. február 13., vasárnap. Ella napja.

A Nap kél: 6.54, nyugszik: 17.04 órakor.

A Hold kél 1.50, nyugszik: 10.54 órakor.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

Várható időjárás: Felhős, párás, helyenként ködös idő, többfelé eső. A hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet: plusz 5—plusz 10 fok között.

— A KISZ vezetőképző iskola február 14-én megkezdi működését Királyréten.

— Isten óvja Ausztriát címmel kedden 4 órás kezdettel a Csepel Autógyár művelődési házában előadást tartanak az anschluss történetéről.

Nagy klasszikusunk

130 ÉVE,

1836. február 14-én halt meg Berzsenyi Dániel, a legkiválóbb magyar lirikusok egyike, a klasszikus versformák mestere. Családi súrlódások miatt fiatalon elhagyta a szülői házat, korán megnősült és gazdálkodott. Eközben buzgón tanulmányozta az antik költőket, és a saját kedvtelésére verseket irogatott. Kazinczy hatására a felvilágosodás eszméi felé fordult, és szenvedélytől ízzó költeményeivel a nemesi Magyarország elmaradottságát, közállapotainak romlottságát ostorozta. Merészröptű ódáiban és üde tájleíró verseiben megkapó eszmék és képek váltják egymást. Ő teremtette meg a magyar ódai nyelvet. Élete utolsó két évtizedében elkeseredetten harcolt az őt ért irodalmi bírálatok ellen, amelyeket személyes sértésnek tekintett. Ez sokban hozzájárult alkotói lendületének, kedélyének és egészségének megromlásához. Utolsó éveiben számos irodalmi tanulmányt és egy mezőgazdasági tárgyú értekezést írt, melyben együttérző hangon szólt az elnyomott jobbágyság sanyarú sorsáról.

★

21 éve, 1945. február 13-án a szovjet hadsereg felszabadította Budapestet.

Közel kétmillió forintot fizet az ötös

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása alapján a 6. lottó játékhéten nem végleges megállapítás szerint egy fogadó ért el öt találatot. Nyereménye, a nyereményilleték levonása után 1 963 060 forint. Négy találatot 33 fogadó ért el, nyereményük egyenként 74 358 forint. Három találatot 2657 fogadó ért el, nyereményük egyenként 923 forint. Két találatot 97 811 fogadó ért el, nyereményük egyenként 25 forint. A 20 forinton felüli nyereményeket 20 százalék nyereményilleték terheli.

Két tisztviselő beszélget.

— Amikor hazamegyek a hivatalból, soha nem viszem magammal a gondokat és bosszúságokat...

— Én sem. Felesleges lenne. Már otthon várnak.

Zenekritika

Tanulmányfej, a gyermekvárosból

orszagos kiállításon.

— Mikorra várható egy nagyobb önálló kiállítás?

— Talán még ez évben.

A tárlatlátogatók bizonyára szívesen fogadják majd képeit. És érdeklődéssel, mint általában az olyan művészeket, mint ő is, aki saját sorsán leszűrt, letisztult emberi érzéseket visz vászonra.

Tamás Menyhért

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

Lőrincz Vitus

TOLNAMEGYEI NAPLÓ

1957 NOV 17

610

Képzőművészeti kiállítás Bonyhádon

Képzőművészeti Kiállítás nyílott országos méretű kiállításon is részt tegnap Bonyhádon a Zománcművek vesz.
kultúrotthonában. A kiállításon Horváth Olivér és Lőrincz Vitus alkotásaival ismerkedhet meg a közönség. Horváth Olivér már hosszú évek óta

Decemberben a bonyhádi járási kultúrház rendez a fotósok, bélyeggyűjtők és a képzőművészek munkáiból kiállítást.

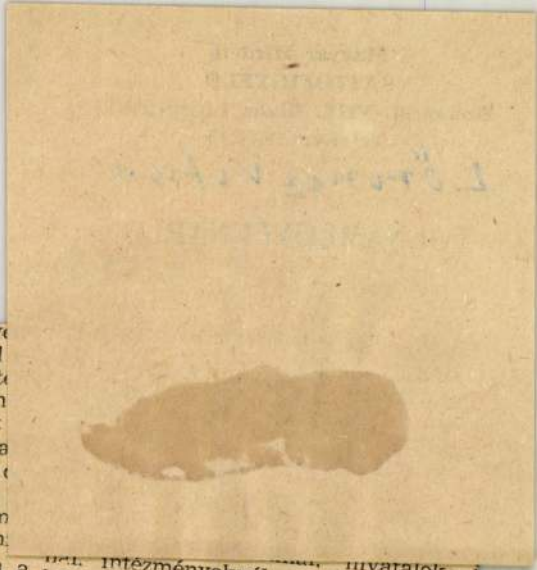

hacsa 1957. évi 63. számú törvé
erejű rendeletével hatályon kívül
lyezte a munkástanácsok létesíté
ről szóló jogszabályt, ezzel a m
kástanácsok megszűntek. Ezért
népi demokrácia érdekeinek hatha
sabb védelmére és a dolgozók
mokratikus jogainak bővítésére
szakszervezetek irányítása alatt m
ködő üzemi tanácsot kell alakítan

2. A Magyar Népköztársaságban a
termelő üzemek túlnyomó többsége

[illegible] intézményeknél, hivatalok-
középfokú irányító szerveknél, a
vasúti

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V, Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrincz Vitus

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1962 JÚL. 8

HÍREK

102.1

Kép Lőrincz Vitus festőművész pécsi kiállításáról. Az olajfestmény címe: Aratók.

1962. JÚLI

KE

A MAGYAR

ÁGA ÉS

XIX. ÉVFOLYAM, ÁRA: 50 FILLÉR

Bátrabban, de ésszerűen!

A Népszabadság július 1-i száma két fontos dokumentumot közöl. A párt Központi Bizottságának egyik határozata a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában résztvevő országok moszkvai tanácskozásával, a másik a magyar gépipar helyzetével és további feladataival foglalkozik.

A Központi Bizottság egyetért a június 6—7-i moszkvai KGST ülésen résztvett pártküldöttség tevékenységével. Helyesli az ott hozott határozatokat. Hangsúlyozza, hogy új időszak kezdődik a szocialista nemzetközi gazdasági együttműködésben, a KGST országok szorosabban tömörülnek közös gazdasági és társadalmi céljaik elérése végett. Rámutat a határozat, hogy az együttműködés fő módszere a távlati népgazdasági tervek egyeztetésére: a gépipari munkatermelékenység alacsony szintje és növekedésének lassú üteme csökkenti a gépipari termelés gazdaságosságát, lassítja egész népgazdaságunk fejlődését.

Megmutatja a párt határozata, hogy mit kell tennünk annak érdekében, hogy gazdaságosabban gyártsuk a korszerű gépeket és berendezéseket. Megmutatja, hogy gyorsítani kell a gépipar ágazatai közötti arányok helyes irányú megváltoztatását, a gépipari termelés belső technológiai szerkezetének fejlesztését. Létre kell hoznunk olyan üzemeket, amelyek központosítva gyártanak gépelemeket, alkatrészeket, szerelési részegységeket.

A Baranya megyei bányaművelés jelenlegi adottságainak és jövőbeni fejlesztésének érdekében most talán majd gyorsabban haladhatunk előre a bányagépgyártás fejlesztésében is. Régi, megoldatlan kérdés, hogy a bányagépesítés során nem elégvő körülmé-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1983 JUN 30

ESTI PÉCSI NAPLÓ

Lőrincz Vitus

□ Lőrincz Vitus festőművész kiállítása ma este hat órakor nyílik meg a TIT Bartók Béla klubjában (Janus Pannonius u. 11.). Megnyitó beszédet Simon Béla festőművész mond.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrincz Vitus

ESTI PÉCSI NAPLÓ

1962 JUL - 2

1021

Akinél óriási az ember

Jegyzetek Lőrincz Vitus képkiállításáról

Lőrincz Vitus képkiállítását Simon Béla, pécsi festőművész nyitotta meg szombaton délután a TIT Bartók Béla klubban.

Óriási nála az ember, — talán ez az első, ami a látogatót megragadja, s arra készteti, hogy egy-egy kép előtt leüljön és eltűnődjön *Lőrincz Vitus* művészetén, kísérletező kedvén, első eredményein.

Kétségtelenül a *sajátos emberábrázolás* egyik érdekessége és erénye művészetének. Az ember, képeinek többségén az előtérben van, s a konstrukción belül a tárgyak, gépek, tájak fölé nől rendkívüliségével. „Aratás" című olajképén a kaszás parasztnak, (aki egyébként meglehetősen merev figura) mindössze derékig ér a táj, a búzatáblákkal, s a lemenőben levő Napkoronggal együtt. Lőrincz Vitus festészetében van tehát egyfajta gondolatiság, sajátos logika, mely minden lényeges ponton találkozik a *szocialista világ elméleti alapállásával.* Az embert hangsúlyozza, *művészete emberközpontos művészet.*

Ha azonban ezeket a figurákat egy kicsit közelebbről meg nézzük, némi nyugtalanság is támad bennünk, mert alakjainak többsége nem elég élő, a belső erő, a jól ábrázolt ember lendületessége helyett, *stilizáltságot,* s a konstruktivista festészeti irányzat *merevítő súlyait hordozzák* tagjaikon. Lőrincz Vitus gondolati logikáján, a viszonylatok helyes látásmódján ez persze nem változtat, ha az *„egészet" nézzük.* A baj inkább ott kezdődik, amikor figurái háttér, táj, házak és gépek nélkül jelennek meg. A merevség leginkább *portréin érezhető* (a Kávézó, Nagyanyám). Kivételt képez a „Sántha bácsi" és a „Házaspár" című csoportos portréja, ahol bátrabban, jobb folthatásokkal dolgozik. Az emberek arcán itt már érzések, és gondolatok is tükröződnek, tehát élnek!

Palettáján ugyancsak sajátos, különös színt képviselnek a tájképei, melyek többnyire sötét tónusúak, de nem lehangolóan sötétek, inkább csak a reális vidéki életérzések kifejezői. Az indigószínű éggel *nagyszerű hangulatot teremt* a „Faluvégi házak" című Gouache képén, s egy kicsit meghatározza stílusát is. Hasonló tematikájú képeinek más sík részén (Kakasdi házak, Házak a hegyoldalban) a ritmikus sorban magasodó házak rendszerén túl, felfedezünk egy fajta belső rendet is, a jól fésült dombokat, a tájon átvonuló távíródrótok párhuzamosait, melyek mind-mind valami rendszerre törekvésről árulkodnak.

Lőrincz Vitus egyik legsikerültebb alkotása a *„Dunaföldvári híd"* című olajkép, melyen a szerencsés témaválasztásból eredően, ábrázolni tudta az utak, tájak, ember, ipar, harmónikus kapcsolatát, az „egységet". Tehát azt, hogy a *XX. századi ember világa ilyen, s az ember jól érzi magát a távíródrótok, és útkereszteződések labirintusában.*

Lőrincz Vitus a legfiatalabb festőgeneráció képviselője, érdemes róla tudni még, hogy Bonyhádon tanárkodik. Első pécsi kiállítása igényes művészi magatartásról, kísérletező kedvről, s mindenek előtt rokonszenves tehetségről tanúskodik.

Bertha Bulcsu

Ősszel adják át

Két hónap múlva, augusz-

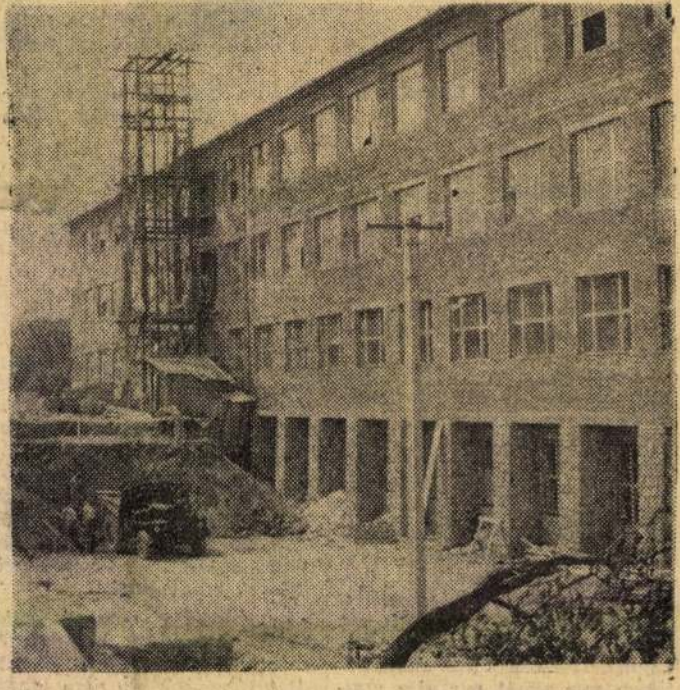

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1970 AUG 19
1021

Kiküldött munkatársunk jelenti Szegedről

Kitűnő rendezés, gazdag képanyag

Hasznos-e az, ha egy pályázat kiírói megkötik a művész kezét azzal, hogy megszabják: *mit fessen meg és lehetőleg milyen stílusban?* Aligha kíván magyarázatot a kérdés cáfolata de ha valakinek kétsége lenne az ellenkezőjéről, tekintse meg a *XI. szegedi nyári tárlatot, ahol képzőművészeink országos szinten bizonyítják, ne a stílus, ne a szabályok, hanem egyedül a téma és ennek megoldása legyen a zsüri vitaanyaga!*

A zsürit kell elsősorban dicsérnem, amiért nem ragaszkodott a kötött és elfogadott formákhoz hanem a *meghökkentően új ábrázolásmódokat* is besorolta az elfogadott anyagba. A dicséret másodsorban a kiállítás rendezőjének, *Rozgonyi Mártának* szól, aki lélekkel és bő fantáziával válogatta össze a szegedi *Móra Ferenc Múzeum* Horváth Mihály utcai kiállítótermében a három, nagy termet, az előcsarnokot és a lépcsősort megtöltő anyagot. *Ritmust és mozgalmasságot tudott adni az egyébként is változatos kollekciónak;* a művelődési ház mindhárom szintjén más és más hangulat fogadja a látogatót — elismerésre késztetí, vagy vitatkozásra ösztönzi. Mert mindkettőre bőven van mód, éppen abból következően, hogy *még rokon témákban is megtaláljuk a remeket és az alig-alig sikerültet.* Miért vannak mégis egymás közelében? Mert csak így válhat teljessé a művészet hivatásáról oly sokszor elmondott véleményünk hogy *a szép önmagát ajánlja.*

A SZÉP-ről mindjárt az előteremben egy teljes sorozatot nyújtanak át a látogatónak a *zománcfestők.* Nekem *Lőrincz Vitus* balladasorozata és *Stefániay Edit* falikerámiákra emlékeztető, dekoratív tablói tetszettek.

A földszinti nagyteremben találtam a kiállítás két legszebb képét: *Kokas Ignác* „Ginza puszta" című, erőteljes színekkel festett látomását, és az ugyancsak ebbe a kategóriába sorolható érzelemmel és gondolattal telített *„Látod?"* című temperát, *Orosz János* nagyméretű kompozícióját az élet keletkezéséről. Mellettük *V. Bazsonyi Arany* „Ásatás" című képe a téma bizarr voltával hat meg, *Szinte Gábor* „Felhők"-je a színek pompás elrendezésével s ugyanez áll *Klimó Károly* „Ősz"-ére.

Zoltánfy István kitűnően szerkesztett, gondolatokat továbbító alkotásai közül a Nagyanyám és az Önarckép emelkednek ki, s hogy lírában is lehet érzelgősség nélkül újat adni, arról *Iresik József* utcarészletei győztek meg.

Dorogi Imre Derkovits-színeket felidéző Házaspárja, *Koszta Rozáliának* a régmúltat a ma arcaival visszaadó Emberpárja, s két friss, a jelenből választott téma: *Gádor Emil* „Filmesek" és *Baranyó Sándor* „Algyői gázkitörés" adják az előbbiek mellé azt a kontrasztot, amelyet az idén a szegedi tárlat hozott. A példa természetesen így sem teljes, hiszen megközelítően négyszáz alkotást kellene sorrendiségében említeni, közöttük a grafikát (*Lipták Pál* és *Józsa János* a legjobb művelői a tárlaton), végül a plaketteket, amelyek között örömmel láttam egyetlen, megyei résztvevőnket, *Sz. Egyed Emma* kitűnő munkáit (a *Derkovits* és a *Nagy Balogh János* emlékplakettek sikerültek a legjobban), és még egy éremművész a sok közül: *Asszonyi Tamás*, aki a szentendrei hetekre készített részben antik hatású, részben modern plakettokat.

Rácz Ernő

Kisalföldi IFJÚSÁG

1970. augusztus 19.,
II. évfolyam
XXXIV. szám

Fájdalomban leltem meg az embert

— *Ismered a rangjelzéseket?*

— *Nem nagyon.*

A kérdés ezúttal nem katonai laktanyában hangzott el, hanem a győri Egyenruházati Ksz Árpád úti üzlethelyiségében, ahol *Egler Mária* győrszentiváni kislány adta a nem túlságosan határozott választ. Dehát nem is azért kerestem fel, hogy a hadtudományokból vizsgáztassam. Van egy másik témakör, amelyben sokkal inkább, mondhatnám: testileg-lelkileg, gondolatilag, érzelmileg otthon van. Ez pedig nem más, mint a vers.

— *Nem vagyok állhatatos. Újból megkerestem a verseket* — mondta Mária, akit a magakorabeliektől talán a merengő komolyság (a költészet hatása?) választ el.

Mária Esztergomban, a falusi fiatalok országos szavalóversenyén (ő mondta!) *„csúnyán leégett"*. Méghozzá Váci-verssel. *„Ennél nagyobb szégyen nem érhet Váci-rajongót."*

— A *„Szabadság"* című versét szavaltam Kecskeméten is, az országos középiskolás versenyen. Bronzérmet nyertem. Esztergomban ugyanezzel a verssel lediumra léptem. A vers hozott vissza a vershez.

„Az első döbbenetes találkozás" a lírával még a pöttyös könyvek korszakában történt, szinte véletlenül. Egy költemény elolvasása „öt perc alatt" meghozta számára azt az élményt, amelyhez a prózában 150—200 oldal elolvasása után juthatott csak. Ettől kezdve mindennapossá, elmaradhatatlanná vált a költői gondolatvilág megértésének igénye, s érzelmi szükségletté a képekbe foglalt valóság kimondásának szenvedélye.

Az egyik legkedve-

A gyönyörű sorok mért lassúsággal hullanak a közöttünk támadt csendbe, de most nem kísérik könnyek.

— *Remélem, megbocsátja nekem Radnóti, hogy másnap Váci Mihály nevének felvételére kértem a helyi irodalmi színpadot. Mindnyájunk kedvence volt. Ezért is tervezünk egy Váci-emlékműsort, amelyre meghívtuk a költő özvegyét is. A meghívást elfogadta.*

Mária az érettségi után helyezkedett el a szövetkezetben. Októberben megszerzi a varrónői képesítést. A szakmunkásvizsgát azonban

1962 NOV 15
1021

TOLNA MEGYEI NÉPÚJSÁG 1962. november. 15.

Tizennyolc művész több mint 60 alkotása

Figyelemre méltó színvonal az idei megyei képzőművészeti kiállításon

Tizennyolc művész több mint hatvan képe szerepel az idei megyei képzőművészeti kiállításon, amelyet november 7. tiszteletére rendeztek megyénk képzőművészei a szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeumban. A kiállítás iránt az érdeklődés figyelemre méltó, ami elsősorban annak köszönhető, hogy az elmúlt években, évről évre emelkedő színvonalnak lehettek tanúi a művészet kedvelői a köztünk élő képzőművészek kollektív tárlatán.

A színvonal emelkedése az idén sem szakadt meg. Ha ugrásszerű fejlődésnek, valami kiemelkedően újnak, valami szembeötlően és megkapóan újszerűnek, modernnek nem is lehetünk tanúi, a tárlat bizakodást keltő, mert az állandó fejlődés újabb állomása. S ha újszerűt nem hozott, annak negatívuma mellett pozitívumát is feltétlenül kell látni, nem hozott a művészettől idegen, — nem modern, hanem minden áron modernkedő — a mi ízlésünktől távol eső absztrakt produkciókat. A nonfiguratív irányzat a Tolna megyei képzőművészek idei kiállításáról is távol maradt.

A művészek száma, annak ellenére, hogy az idei tárlaton már nem szerepel a Pécsre távozott Lőrincz Vitus, ismét gyarapodott. A tizennyolcas létszám már figyelemre méltó és tiszteletet parancsoló. És elismerést kelt az is, hogy több mint hatvan képet tartott érdemesnek a korántsem elnéző zsűri arra, hogy falra kerüljön. (Itt hadd jegyezzük meg, hogy Lőrincz Vitus távozása megyénkből és a kiállításról való távolmaradása feltétlenül veszteség, hiszen egyik legerőteljesebb tehetsége volt megyénk képzőművészeti életének. Ha időnként lehetett, és kellett is hullámvölgyekről beszélni munkásságában, vitathatatlan, hogy a megye képzőművészetének egyik legkiemelkedőbb ígérete volt.)

A képek többségét nyáron a dunaföldvári művésztelepen alkották a művészek. Ez a tény már önmagában is a művésztelep nélkülözhetetlensége mellett szól. Nemcsak azért van szükség a művésztelepre, hogy ott viszonylagos zavartalanságban alkothassanak megyénk művészei, hanem azért is — és elsősorban azért —, hogy ott közelebb kerüljenek a mindennapi élethez, hogy az egymás iránti segítőkészség, vagy az egymásközti vita alkotás közben segítője lehessen ki-ki fejlődésének. A kiállításon minduntalan visszatér Dunaföldvár és környéke, s valószínűleg ez a környezet, ez a művésztelep is hozzájárult ahhoz, hogy az idei kiállításon szereplő képek színei általában melegebbek, ragyogóbbak, mint az elmúlt években volt, hogy levegősebbek lettek a képek, hogy közvetlenebbül és melegebbül szólnak a nézőhöz, mint eddig bármikor.

Az öncélúság úgyszólván teljesen kiszorult az idei tárlatról, ellenben tág teret kapott a munka és az emberábrázolás, ha nem is közvetlen, de közvetett formában, úgy, hogy minden képen ott található az alkotó, az élő ember, esetleg keze nyomában. És a Tolna megyei művészek mindig szeretettel nyúlnak a témához, ha az embert, az ember munkáját, az alkotás lendületét kell bemutatni. Ez is a kiállítás egyik jelentős érdeme.

A zsűri, mint előbb már említettük, nem volt elnéző a művészekkel szemben, alig néhány alkotásnál lehet kifogásolni, hogy falra került. Általában a csendéletek látszanak kevésbé sikerültnek, de Kasselik László: Szocsi című alkotása is csak különlegességével — vagy inkább különcségével — kap meg, s ez a megoldás semmi esetre sem tudja hitetni, hogy jó, járható út. Kasselikot tehetsége többre teszi képessé, s ha ez az irányzat vált most uralkodóvá munkásságában, akkor azt hisszük, nyugodtan beszélhetünk hullámvölgyről művészi fejlődésében.

A legszembetűnőbb fejlődés Molnár Györgynél tapasztalható. Néhány képe a kiállítás legszebb darabjai közé tartozik. Örömmel kell üdvözölni Martinek József új alkotásait. Egyetlen képén kísért még a régi Martinek-stílus, — s arra sem lehet az mondani, hogy nem jó, inkább régi alkotásainál az egyhangúság vádjával lehet illetni — többi képe újat hozott, olyant, amely ugrásszerű fejlődést jelent Martinek József művészi formálódásában. Amire eddig talán még egyszer sem vállalkozott, Rakpart Dunaújvároson című képében máris szép sikert hozott. A kompozíció középpontjában a gép áll, nem az ember, de már sejteti az újat, érzékelteti, hogyan kel életre a művész avatott ecsetje alatt az alkotó ember.

A tárlat legmegkapóbb darabja M. Szabó István: Kaszakalapáló című alkotása. Noha található a kiállításon egypár vitatható alkotása is, M. Szabó ezzel a művével ismét tanúságát szolgáltatta tehetségének, annak, hogy a legnagyobb reménnyel az ő munkássága elé tekinthetünk a Tolna megyei képzőművészek közül. Lázár Pál: Horgászó című alkotását is meg kell még említeni a legemlékezetesebbek sorában.

Heinrich Rudolf: Esős utcá-ja szép fényhatásával, jó kompozíciójával tűnik ki. A szép és pontos rajz, a melegen csillogó fények jóval az átlagos színvonal fölé emelik.

A régiek és ismertek mellett néhány új, vagy kevésbé ismert névvel is találkozunk a kiállítók között. Axnix István igéretes tehetségnek mutatkozik, Bertók Dezső nevével is ritkán lehetett eddig találkozni, néhány alkotása, különösen a Tanya követeli, hogy számontartsuk a megye képzőművészei között.

Az idei kiállítás folyamatos és gyorsuló fejlődésről tanúskodik. Szükségesnek látszanék, ha a hivatalos szervek ne csak úgy figyelnének fel a Tolna megyei képzőművészek munkásságára, hogy elismeréssel nyilatkoznak alkotásaikról, hanem igényelnék is munkájukat, megrendeléssel támogatnák őket és serkentenék új feladatok megoldására. Ez mind a megrendelőnek, mind a művésznek hasznára válnék, hiszen az előbbit művészi értékű képekhez juttatná, az utóbbit pedig még közelebb vinné a megyénkben zajló élethez.

P. Gy.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
TOLNAMEGYEI NÉPÚJSÁG

A szövetkezeti tagok meg
fi
a közösség javára
ka

Minden falusi ember tudja, mi jelentette valamikor a magyar falvakban a rangot. Hiába volt az embernek „arany"-keze, jó dolga, becsülete, érthetett többféle szakmához, lehetett kiváló esze, ritka tehetsége, mit számított ez, ha nem volt elég föld a tulajdonában. Mert a föld, a sok föld, ez volt a rang, ez jelentette a tekintélyt a faluban... Akinek volt sok földje, annak volt tekintélye is, rangja is. Azt megválasztották bírónak, elöljárónak, presbiternek, annak fia első helyen ült az iskolai padban, elöl mulatott a kocsmában. Akinek sok földje volt, annak előre köszöntek, szívesen gazsuláltak, azzal a jegyző, meg a pap is szívesen barátkozott...

A földért ádáz harc folyt a faluban. A földért folytatott harcban nem ismertek se becsületet, se barátságot, se testvért, se szülőt. A föld szent volt, bálvány, kegyetlen Mammon, amely rengeteg áldozatot, véráldozatot is kívánt. A föld úr volt, szolgájává, rabszolgájává tette az embert.

A termelőszövetkezeti mozgalom győzelme megszabadította az embert a föld rabságából. A helyzet megfordult. A parasztember nem szolgája többé, hanem ura a földnek. A föld nem célja az életnek, hanem eszköze. És a termelőszövetkezeti mozgalom éppen úgy, ahogyan ledöntötte a mesgyekarókat, ledöntötte a régi falusi ranglista normáit, s új normákat, új értékítéleteket állított a régiek helyébe. Nézzük csak meg közelebbről, hogyan valósul meg a gyakorlatban, hogyan változik meg napjainkban a paraszti társadalom szerkezete?

Formálódik a szövetkezeti parasztok egységes osztálya

A régi parasztság, amelyet éppen a különböző nagyságú földtulajdonok osztottak, szabdaltak több rétegre, a szövetkezetben egységes feltételek közé került. Az új élet azt jelenti, hogy nagyjából egyenlőek az esélyek. Most aztán a közösség figyelő szeme előtt mindenki megmutathatja igazi értékét. Megmutathatja, mihez ért, hogyan ért, milyen képességei vannak, ezekkel mit tud kezdeni.

A szövetkezetben nem az számít ma már, hogy kinek mennyi földje volt a múltban, nem az gyarapításában, az tekintélyes, rangos ember, igazi gazda a szövetkezetben, akár kevés, akár sok földdel lépett a közösbe. Aki viszont ahelyett, hogy dolgozna, állandóan cselleng és spekulál, aki ésszerű javaslatok helyett üres frázisokat fecseg, aki nem gyarapítja, hanem inkább züllesztí a közöst, az nem lehet tekintélyes ember a szövetkezetben.

Azelőtt, akinek sok volt a földje, annak sok volt a jövedelme is. Most a közösben nemcsak a társadalmi rangnak, hanem az egyéni boldogulásnak, az egyéni gazdagságnak is alapja a közösség javára végzett munka. Aki több munkát végez, annak több, aki kevesebb munkát végez, annak kevesebb a közösből származó egyéni jövedelme.

Tehát nagyon egyszerű a dolog. Igazságos, kristálytiszta, könnyen megérthető és közel áll az ember eszéhez, meg a szívéhez is.

Átmeneti ellentmondások — Káros maradiság

Az évszázados erkölcsi mércék azonban nem tűnnek el máról holnapra az emberek fejéből. Azok az új körülmények, amelyek között a szövetkezeti parasztság él és dolgozik, követelik, az új értékítélet kialakítását, szükségessé teszik a szövetkezeti parasztság egységessé válását.

A fejekben még nem tisztult meg minden. Gyakran hallunk ma is olyanról, hogy főleg az idősebb falusi korosztály még különbséget tesz a régi értelemben vett szegény és gazdag között. Előfordul még, hogy a volt nagygazda nehezen adja egy volt cselédhez a lányát. Az is előfordul, hogy a volt nagygazdát kuláknak csúfolják a szövetkezetben és indokolatlanul bizalmatlanok vele.

Érdekes, a jól gazdálkodó, jól osztó termelőszövetkezetekben kevesebb, a rosszul gazdálkodó, rosszul osztó tsz-ekben több ilyen probléma adódik. Ebből is láthatjuk, hogy a kettő: a szövetkezet gazdálkodásának erősödése és a szövetkezeti parasztság egységessé válása kölcsönösen feltételezi egymást. Ahol a szövetkezeti parasztság megtalálja a közös nevezőt: a munkát, ott jól, ahol civódnak, ahol nem az egységet, hanem az ellentéteket keresik, ott rosszul mennek a dolgok.

szocializmus győzelmének a feltételeit a falun. Most tehát az új viszonyok között új jelszót, az egységes paraszti osztály kialakításának a jelszavát kell a zászlónkra írni!

Valóságos különbségek — Türelmes aprómunka

A Központi Bizottság kongresszusi irányelvei felhívják a figyelmet arra, hogy politikai munkánkban számba kell venni a valóságos helyzetet. A szövetkezeti parasztság útban van az egységessé válás útján, azonban még nem beszélhetünk teljes egységről és nem beszélhetünk szocialista parasztságról. Mi marxisták jól tudjuk, hogy az ember lététől, gazdasági viszonyaitól elmarad a tudat, az ember gondolkodásának a módja. Ez az egyik dolog.

A másik az, hogy nem sok idő választ el még bennünket a szövetkezeti rendszer győzelmétől. Tehát itt van még a közelünkben a múlt és élnek még a múlt maradványai. Sokszor nemcsak a fejekben, hanem a valóságban is, az anyagi helyzetben is.

Mindezt figyelembe kell venni, s mindez türelemre, belátásra kell, hogy késztessen bennünket. Ezért írják a kongresszusi irányelvek: „... helytelen és veszélyes a türelmetlen[illegible]

...idor u. 17.
...-296, 188-307
KORTÁRS
1967 OKT ..
1021

LÖRINCZ VITUS rajza

ha mozdul valaki.

Mint

újra föl és újra tö
mint szén vadul l
fehéren majd me

Pásztorkarc lopótökre

Egy várúr lakott a hegyen.
Úgy mondják kétszáz éve,

s arannyá lett a föld a kezébe!

Ma láttam üvegen át a kezét,
egy boros-pincényi bolt alatt.

Az ujjai közt semmi sem maradt . . .

Csupán a hegy, mely eltakarja.
Dolmányán csipkerózsa-gombja

és áll a bál a régi fogadóba,

mely szövetkezeti kocsma lett,
s a cintányér, ahogy bevág,

rözzentgeti szép Csonka Máriát.

A kürtök meg, mint éhes rézkígyók.
már átfontak három legényt.

Arcukba préselik a vért.

Szemük dagad . . . Egyik még állja . . .
Az fújja, fújja három éve,

s arannyá lett a hegy az ő kezébe!

Sugárként ömlik, mint a nyár, bora.
Azt isszák most is . . . Fürdik az üveg,

mint a ludak s kívül-belül fénylenek.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1987 SZEP 24.
1021

KÖRÖSTÁJ

KULTURÁLIS MELLÉKLET

Lőrinc Vitus kamaratárlata Békéscsabán a Képcsarnok boltjában

A Képcsarnok Vállalat békéscsabai boltja hagyományossá váló kamarakiállítás-sorozata jelenleg *Lőrinc Vitus* alkotásaival örvendezteti meg a képzőművészet kedvelőit. Bár a művész megyénk határain kívül él, mégsem ismeretlen közönségünk előtt: a Munkácsy Mihály Múzeumban szép sikerű kiállításon mutatkozott be hatodmagával ez év januárjában.

A belépőt először a mennyiségre legszámottevőbb tűzzománc-képek ragadják meg, melyek biztos vonalvezetése és gazdag színskálája jó technikai felkészültségről is tanúskodik. A főleg portrék és aktok együttese nem rafináltan változatos névadással, de kifejezőerejével akar hatni. A „Kuporgó" és a „Szerelmesek", továbbá a „Bánat", „Anya gyermekével", „Zöld fej" a részletek fölösleges hangsúlyozása nélkül is kitűnik finomságával. Szembetűnően érdekes még a bizonyos értelemben neo-gótikus jellegű „Szerelmesek utcája".

Olajfestményei közül a jellegzetes „Vörös akt", valamint az emberi fájdalmat mély humanizmussal ábrázoló „Siratók" még a téli tárlatról ismerős. A most bemutatott képek közül kiemelkedik az „Alvó gyermek" meleg barna színeivel és lényegre törő plaszticitásával. A „Temető" fekete-fehér kontrasztjai viszont remekül érzékeltetik az elmúlás hidegen borzongató kegyetlenségét.

A kiállított tájképekre általában sötét tónus jellemző. A szem éppen ezért talán a szokottnál hosszabban időzik a „Balaton", „Nádas" és a „Genfi utcarészlet" — egyébként is kitűnő — üde pasztellszíneinél.

Bár egy kamarakiállítás anyagát áttekintve korántsem lehet végérvényes következtetéseket levonni — s a recenzens nem is érzi magát erre hivatottnak — Lőrinc Vitus szemlélődő, töprengő, önmagával szemben igényes művész benyomását kelti. Rokonszenves az a törekvése, hogy nem tündökölni és elkápráztatni akar, s éppen ezért tud újat adni. Bizonyára a környezet megszabta kötöttségből adódóan a válogatás során maradtak ki olyan képei, melyek mai életünket határozottabb formában ábrázolják. Ezeket hiányolva, nem az ötvenes évek elejének falvédő-sematizmusát kérjük számon, hanem a már egyszer látott „Rajzoló kislányok"-hoz hasonló műveket. Itt bemutatásra került képei alapján biztosítottnak látszik, hogy az önismétlés és beszűkülés buktatóit kikerülve élményanyaga bővülésével művészi fejlődése továbbra is töretlen ívű lesz.

Mazán Mátyás

Békemenet, ifjúsági nagygyűlés Battonyán

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója tiszteletére, a fegyveres erők napja és a község felszabadulásának 23. évfordulója alkalmából ma délután tartják a II. battonyai békemenetet, amelyen megyénk több ezer fiatalja vesz részt. A helyi alapszervezetek ifjúkommunistái délelőtt szovjet komszomolistákkal találkoznak, majd sportversenyeket rendeznek. A délutáni nagygyűlés színhelyére az ifik — egyik irányból — azon az útvonalakon vonulnak fel, amelyeken Malinovszkij csapatai az elsőnek felszabadult magyar községbe jöttek 1944. szeptember 26-án. Meghallgatják Nádasdi Józsefnek, a KISZ KB titkárának beszédét, majd megkoszorúzzák a szovjet hősi emlékművet. Az esti órákban tábortüzet gyújtanak, színpompás tűzijátékot rendeznek, s ifjúsági bállal fejeződik be a viharsarki fiatalok mai demonstrációja.

Előkészületek a politikai könyvnapok békéscsabai országos megnyitójára

A politikai könyvnapok 1967. évi országos megnyitója Békéscsabán lesz október 30-án. A felkészülés javában tart, legutóbb a megyei pártbizottság propaganda- és művelődési osztálya hívott össze értekezletet a községi pártvezetők részére. Itt ismertették az októberi forfordulójának jegyérendezésre kerülő , valamint az Békéscsabán megtikai könyvkiállítás nek tennivalóit.

négy esztendő alatt megnégyszerezőazdasági, politikai, társadalmi kérdésekkel foglalkozó irodalom iránti érdeklődés. Az MSZMP IX. kongresszusáról készült jegyzőkönyvet például 30 ezren vásárolták meg, a Szovjetunió Kommunista Pártja XXIII. kongresszusáról kiadott ismertetést pedig 15 ezer példányban. A pártszervezetek jó munkáját dicséri, a politikai irodalom terjesztésének számszerű emelkedése. Az utóbbi időben különösen nagy az érdeklődés az új gazdasági mechanizmussal kapcsolatos témák iránt, szükség van azonban a pártfolyóiratok olvasótáborának növelésére.

REJTVÉNYPÁLYÁZAT

megyei Népújság őszi rejtvénypályázata
íj: 1 db 2000 forintos vásárlási utalvány

13. rejtvényünk
A „hat" szó

Most a pansi Papp Veronika tuhó körtés lesz.

LŐRINCZ VITUS festő

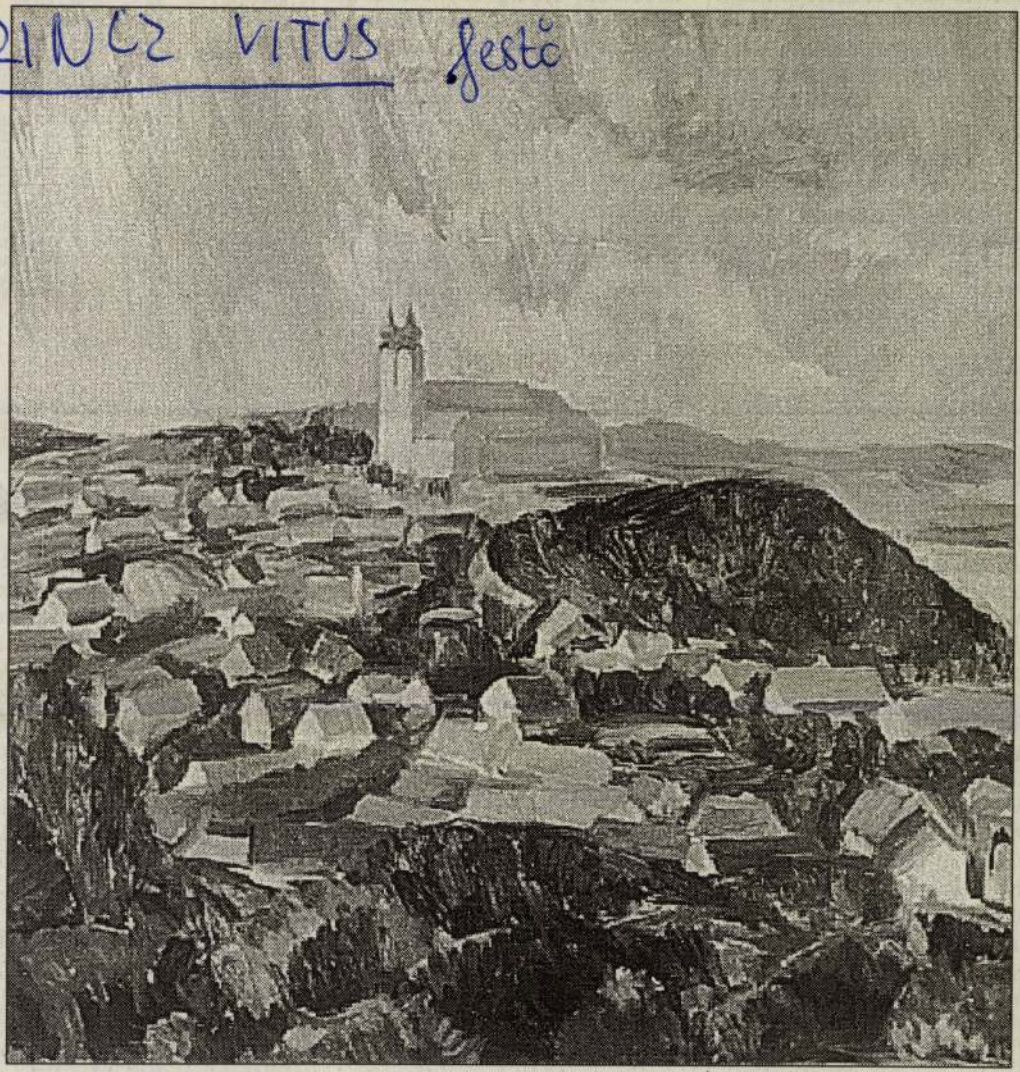

Lőrincz Vitus festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás tegnap délután Pakson a városi múzeumban. A tárlatot dr. Rosner Gyula múzeumigazgató rendezte. FOTÓ: GOTTVALD KÁROLY

'97. nov. 1. Tolnai Népújság

a tabellán elfoglalt helyezésén javítani akar, és ezért mindent el fog követni. Sokkal agresszívebb, egységesebb játékra lesz szükség ahhoz, hogy idegenben is újra eredményesek legyünk. Wolf és Borsi harcra kész, kezdőcsapatot csak a mérkőzés előtt hirdetek.

Bonyhád–Marcali: vasárnap, 13 óra. V: Németh J. Schlapp János: — Csapatom ezúttal azt az arcát mutatta, amelyik a jövőben reméban a csapat megerősítését tervezzük. Addig azonban a hátralévő három fordulóban hat pontot kellene szereznünk, hogy ne szakadjunk le. A pontgyűjtést már a hétvégén, Balatonlellén meg kell kezdenünk, ehhez azonban az előzőeknél jóval fegyelmezettebb játékra lesz szükség.

Sági– Simon, Cséza, Lengyel, Tőkési– Gáspár, Boncz, Huber, Magyar– Bóka, Varga.

11. Kaposfüred	12	4	1	7	24-33	13
12. Marcali	12	3	–	9	18-53	9
13. Bonyhád	12	2	2	8	13-54	8
14. B.földvár	12	1	3	8	23-44	6
15. B.lelle	12	1	1	10	3-66	4
16. Dunaföldvár	12	–	–	12	14-97	–

Megyei II. osztály

1. Kisdorog	11	9	1	1	50-11	28
2. Ozora	11	9	–	2	48-10	27
3. Tengelic	11	8	–	3	19-10	24
3. Majos	11	7	2	2	33-11	23
5. Szedres	11	7	1	3	31-22	22
6. Csikóstőttős	11	6	3	2	28-22	21
7. Fadd	11	6	–	5	23-23	18
8. Pincehely	11	5	1	5	29-31	16
9. Zomba	11	4	–	7	30-34	12
10. Izmény	11	4	–	7	16-31	12
11. Nagymányok	11	3	2	6	19-30	11
12. Dalmand	11	2	1	8	9-35	7
13. Madocsa	11	1	1	9	14-48	4
14. Bátaapáti	11	–	–	11	6-37	–

hely–Tengelic (Nagy G.), Madocsa–Majos (Garajszki), Nagymányok–Bátaapáti (Tóth K.), Ozora–Izmény (Pupp) 13.

Körzeti bajnokságok: Szekszárd: Sióagárd–Bonyhádbörzsöny (Tóth F.), Kéty–Mórágy (Hegyi), Mőcsény–Alsónána (Petrovics), Harc–Cikó (Fang), Báta–Bonyhádvarasd (Anczló) 13. **Paks:** Kölesd–Pusztahencse (Besenczi), Pálfa–Németkér (Horváth), Iregszemcse–Magyarkeszi (Kiss F.), Bogyiszló–Gyönk (Pápista), Gerjen–Tolnanémedi (Balogh) 14. **Dombóvár:** Szakcs–Nak (Sajgó), Lengyel–Kurd (Szakács), Kocsola–Mucsfa (Szeifert), Závod–Váralja (Somogyi) 13.

Teremlabdarúgás: ESZI-kupa a paksi Energetikai Szakképzési Intézetben 8.30-19.30.

Pintér István sakk-emlékverseny, Tamási

Tóth Pál megvédte elsőségét

Október 22-től öt napon át ketyegtek a sakkórák Tamásiban, a Vöröskereszt nagytermében. A hat szakosztályból érkezett játékosok – amellett, hogy értékszámot is szerezhettek – megemlékeztek Pintér Istvánról, a helyi együttes volt csapatvezetőjéről. A verseny rendkívüli izgalmakat hozott, ezt jelzi az is, hogy nem maradt veretlen a mezőnyben. Végül a lehető legkisebb különbséggel a vendéglátó Koppány SE sakkozója, Tóth Pál szerezte meg az elsőséget, megismételve tavalyi győzelmét. A kaposvári Ronga Attila dicséretesen, megalkuvás nélkül küzdött. A végig vezető budapesti Horváth Kálmánt csak ő tudta legyőzni, így megérdemelten lett második. A fővárosi játékos viszont a verseny legnagyobb vesztesének bizonyult, hiszen biztos előnye tudatában küzdelem nélküli remiket játszva még a második helyről is lecsúszott.

A Pintér István emlékverseny végeredménye: 1. Tóth Pál (Tamási) 6.5, 2. Ronga Attila (Kaposvár) 6.5, Horváth Kálmán (Budapest) 6.5, 4. Bauer Péter (Törökbálint) 5.5, 5. Lódi Károly (Tamási) 5.5, 6. Nagy Zoltán (Kaposvár) 5.5 ponttal.

A legjobb női versenyzőnek járó különdíjat Rudolf Anna (Bátaszék) vehette át. A legjobb másodosztályú sakkozónak Szalai Károly (Iregszemcse), míg a legjobb ifjúsági korú játékosnak Kiss Lajos (Tamási) bizonyult. Mindhárman 5-5 pontot szereztek.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lőrincz Miklós

KORTÁRS

1967 CKT

Illusztrátori[illegible] fö[illegible]
az ábrázolan[illegible]

dott írni, mint a királyi udvarba álruhában érkező Borics leleplezése, nem hiába adta a fejét drámaírásra. És végül, ami szintén méltó a költő-Petőfihez: az indulatokban bővelkedő, képekben gazdag, erőteljes és jól mondható drámai nyelv.

Ennél kevesebb erény is elegendő annak bizonyítására, hogy a *Tigris és hiénát* elő lehet és elő kell adni. A Körszínház ismét méltó feladatra fordította évről évre feltöltődő energiáit. *Kazimir Károly* rátalált az egyetlen lehetséges stílusra: színházi nyelven szólva Shakespeare-re játszotta Petőfit. Méghozzá nem a XIX. századi, hanem az eredeti — vagy mondjuk így: mai — Shakespeare-re. A romantikus fütöttség és pátosz ezáltal némi hideg fényt, katonás keménységet kapott. Kazimir minden rendezésében érezhetően hajlik a jó értelemben vett színpadiasságra: nagy súlyt helyez a szereplők csoportjainak artisztikus mozgatására, az akusztikai- és látvány-effektusok egybehangolására. Ezúttal is gondosan kimunkált adást láttunk, amelyben a gondolati feszültség az íróilag vázlatosabb részeken átsegítő mozgalmassággal párosul. *Gosztonyi János* játékmesteri munkája, *Láng Rudolf* jelmezei, *Blum Tamás* zenéje és *Rajkai György* bonyolultan tagolt színpada teljes mértékben alárendelte magát a rendező koncepciójának.

Nagy Attila naívan egyszerű Saulja mintha a mesékből hozta volna magával a legkisebb parasztfiú tanácsra nem szoruló, természetes igazságérzetét. Koltai János a vak király, II. Béla szerepében szavak nélkül: tartásával és gesztusaival fejezi ki egy ember lelkitusáját. *Szirtes Ádám* mélyen, belülről ábrázolja a lelkiismeretétől régen megszabadult, faragatlan és nyers gonosztevő-Sámsont. *Sulyok Mária* félelmetes Predszlávája a gyülölködő gőgtől a tehetetlen megalázkodásig, az elhagyott szerető bosszúszomjától az anyai rajongásig mindent képes eljátszani, de a befejező — íróilag elnagyolt-jelenettel ő sem tud mit kezdeni. *Mécs Károly* kérlelhetetlen Boricsa, *Pécsi Ildikó* erőteljes Ilona királynéja, *Dégi István* Sülülüje, s a fiatal szerelmesek szerepében *Pap Éva* és *Schwetz András* részesei a sikernek, a Petőfi-dráma Körszínházbeli ébresztésének.

KOLTAI TAMÁS

1021

Lőrinc Vitus képei

Néhány évvel ezelőtt, a *Fiatal Művészek Klub*jában találkoztam először Lőrincz Vitus alkotásaival. Akkori képeit szelíd dunántúli tájak, népesítették be, Balaton-part szikrázó fényben, vakító fehér tanyák és érett-sárga szalmakazlak, lankás dombhajlatok és sárga-barna őszi fák.

A tájnak, a magyar vidéknek olyan mély, szinte ősi szeretetét sugározták ezek a képek, mint a népdalok — a gondolatsort vágyakról, fájdalmakról, örömökről mindig természeti képpel indítók.

Legújabb művein — a *Fóti Művelődési Ház* kiállítóteréből indultak útnak ezek az alkotások Békéscsaba, Vác és egy budapesti művelődési ház felé — csak a színek gazdagsága és a légies vonalak bája-biztonsága a régi. Bár néhány szépmívű akvarell, egy olaj s egy temperakép is látható a falakon, e kiállításon most elsősorban emberarcok s a termet egy új kifejezési forma egy új kísérlet uralja: a tűzzománc. Ezek a tűzben ízzott színek és arcok, asszonyoké és fiatal lányoké, szinte olyan hangulatba ejtik a nézőt, mintha középkori templomablakok merengő szentjeit látná — és mégis meghittek, otthonosak, lakószobák falára kínálkozók.

Színeik: ízzó vörös, ragyogó zöld és aranysárga, fénylő barna, a szelíd ég kékje s a haragvó tengeré. És mind e színeken mintha a tűzvarázs ragyogna. Az egyik falon egymás mellett és talán össze is tartozón három alak: Az első: *Anya gyermekével.* Mai asszonyarc, mely örök mosolygással fűzi magához a karján ülő gyermeket. Barna és zöld színekben. És oly egyforma e két arc és tekintet, a ruha redője s az egymást tartó mozdulat, mint azoké az összetartozóké, akiket nem csak a természet hasonlít egymáshoz. Mellettük, másik képen egy ülő női akt, csak leheletnyi karcolás a vörösfényű fémen. A harmadik: fekete hajkerettel, hófehér keskeny arccal, karcsú, kecses ujjakkal, smaragdzöld köntösű asszony. Oly titokzatos és távoli ez a hófehér és ébenfekete alak — a háttérben arany és barna csillogás —, mintha egy ősi selyemfestő műhelyének titkát is őrizné a zománc.

A következő táblán lilás-szürke és ezüstös-szürke fények előterében hosszú, rőt haját fésüli egy meztelen nőalak. Ez a kép valóban úgy ragyog, mintha a tűz vöröse adná a fényét, mintha tükre — a láthatatlan — is a tűz lángja, izzása volna.

A Tigris és hiéna a Körszínházban

A múlt század első fele a drámaírásban is a romantika virágzásának kora. Szabadsághősök és rablólovagok, várúrnőkért, kaméliás hölgyekért, kacér cigánylányokért lobogó nemesifjak, szalon-ficsurok, harci leventék népesítik be a színpadot, s a rettenthetetlen hősök legtöbbször vad indulatok kavargó örvényébe hullanak, a kegyelmet nem ismerő vérbosszú áldozataként semmisülnek meg, vagy „csupán" saját szenvedélyük lángjától hamvadnak el. Játszódjék bár a dráma történelmi korokban vagy a korabeli jelenben, válasszon témájául akár krónikások által lejegyzett eseményeket, akár képzeletszülte mesét — a valóságos és kitalált hősök tettei egyként igazodnak ahhoz a korízléshez, amelyet az emberfeletti hősök végzetén rettenni, lelkesedni vagy éppenséggel zokogni akaró közönség diktált.

Petőfi egyetlen ránkmaradt drámája, a *Tigris és hiéna* e kor terméke. Azé a koré, amely néhány évtized óta kezdi ugyan felfedezni Shakespeare-t, de még nem az igazit: nem a költőt, a szavakkal láttatót, hanem a „rémdráma-írót", színpadi vérfürdők megrendezőjét. Nincs rajta mit csodálkoznunk, hogy az a korszellem, amely a két évszázada halott Shakespeare-ből kisajátította a neki tetszőt, a benne élőt is béklyóiba kényszeríti, ha az saját, belső kényszere helyett a konvenciókhoz igazodik.

Petőfivel ugyanis ez történt. Magát az összeesküvések sorozatával, leányszöktetéssel, kolostor elől való meneküléssel, gyermek- és szeretőgyilkossággal teletűzdelt történetet akár Shakespeare is megírhatta volna. Csakhogy ne felejtsük el: a drámát száz éve is abban a reményben írták, hogy az színpadra is kerül. S a rizikó nem volt kisebb, mint ma. Éppen ezért nem véletlen, hogy a ki tudja miért — talán anyagi okok miatt is — nagysietve elkészült darab *nem* a lírikus önálló hangján szól, hanem másokét visszhangozza.

Az irodalomtörténet mindig mostohán bánt a *Tigris és hiénával* — és nem teljesen igaztalanul. A költő megannyi élettől duzzadó zsánerfigurája, vaskos realitással megalkotott típusa (s az a még több, mely az én-líra tükrén visszaverődve lesz csak láthatóvá), mi tagadás, nem lelhető fel a *Tigris és hiéna* „valóság-feletti" történetében. És a hetyke szóval mennyországig-pokolig kiáltó, de féllábbal mindig a földön maradó költő nem is a képzelet mesevilágába repült, hanem egy nagyonis valódi, nagyonis komolyan vett korba és szituációba. Dehát nem is a történelmi hitelességet kell számonkérnünk Petőfitől, hanem az alakok és történések öntörvényű, belső hitelét. És itt, úgy tűnik, igazuk van a bírálóknak. Lélektani bakugrások, néha az értelem rovására menő túlbonyolítás, vázlatosság, sőt: egységes, központi gondolat hiánya — mindez felróható a drámaírónak.

Azt kell hát mondanunk, hogy a *Tigris és hiéna* előadhatatlan dráma, amely nem méltó a költőóriáshoz? Több mint százhúsz évet kellett várnunk, hogy az ellenkezője bizonyosodjék be. A *Tigris és hiéna* drámairói tehetségről, mi több: drámai vénáról tanúskodó, ígéretes alkotás, amelynek kétségtelenül kiteljesedő folytatása lett volna Petőfi életművében. És ezt nem a szegényes magyar drámatörténeti múlton kesergő, az ínségben egy-egy középszerű alkotás színpadi ébresztésén vígasztalódó kisígényűség mondatja velünk.

A *Coriolanust* fordító költő természetesen nem vonhatta ki magát a kor drámaigénye alól — bár ösztönösen tiltakozott ellene. Mert nem lehet nem észrevenni, hogy Petőfi eszménye itt is Shakespeare. Persze a kor ízléséhez idomított, romantizált Shakespeare. A Richárdok, Jágók és Claudiusok tulajdonságaival felruházott hiéna-természetű Predszláva és tigrislelkű Borics a shakespeare-i jellemgazdagság híján így lett szinte mesébeillő-feketén gonosz, Saul pedig a Kukorica Jancsik naív, együgyű hitével a gonoszok népi bosszulója. (Nem tudom, ki hogy van vele, én valami gyermeki bájt érzek ki ebből; a költő maga-teremtette különvilágában az igazság-osztás minden körmönfontságtól mentes gesztusát.) Vagy hát a férjének engedelmes Judit és az epekedését titkoló Milutin szerelmében is több a kor követelte konvenció, mint a Juliákban, Cordeliákban és Katákban levő „nonkonformizmus". De már a Sülülüféle „okos bolond" vagy a Porkoláb szájába adott, karakterisztikusan egyénített sorok megintcsak a nagy angol példaképet idézik. S a szerkezet is a restaurációs drámák építkezését követi, jóllehet az arányok még jócskán elcsúsznak (némelyik motívum alig-alig kap hangsúlyt, s az elvarratlan szálak is némi — bár kétségkívül shakespeare-i — hevenyészettségre utalnak). De aki olyan jelenetet tu-

Odébb egy magányos, szürke merengő, s egy másik galambszürke asszony, ennek a neve: *Bánat*, és *Gyász* egy másiké — komor szürkeséggel és vörös fájdalommal.

A *Szerelem* — egyetlen mozdulat. Örök, időtlen ölelésbe fonódott pár. Két városkép: olaszországi útiemlék. Minden oldalból, zugból, szegletből szerelemre vágyók és szerelemmel teltek tűnnek elő, az utcai vándor elé. *(A szerelmesek utcája I—II.)* S végül: egy őszibarackszínű fiatal lány arca. A fehér, halványsárga és rózsaszín megejtő, hamvas bája.

A kiállítás egyetlen tempera-képe egy Greco-madonna-szemű asszonyarc. Címe: *Merengő*. Mélyek és szinte mindentudók, mindent megértők ezek a fekete szemek — az arc sötétlila és sötétzöld keretben.

A magyar tájból most is a Balaton a festő ihlető élménye. A tengerpart is Balaton-parttá, a tengervíz fénye is balatoni fénnyé válik Lőrincz Vitus palettáján. Egy falusi temető s egy őszi tájkép egészíti ki még a festő vallomását. Vallomását a szépről, hisz festői célja elsősorban: *a szépség tudatos hirdetése.* Hogy mindig és mindenben, még a vigasztalanban és a szomorúban is a szépséget keresi-találja. Nem a pusztuló világ jelen és jövőbeli képét vetíti-ecseteli, hanem a mai, a tegnapi, holnapi szépet — az örök szépet kutatja — szinte Tóth Árpád-i módon, azzal a felkiáltással, amely a költő ars poeticája ugyan, de festő is vállalhatja:

„Oh, csak hadd rontsák mások a világot
Politikák, jelszavak és hadak,
Csak a tollakat ne fogja átok . . .
.....
dacoljon a lélek
vigaszos daccal: mégis szép az élet!"

És minderről szikrázóan szép színekkel vall s azzal a festői gonddal, amelynek legfőbb célja mindenekfelett: *az emberi.*

RAB NÓRA

Kiállítási jegyzetek

Sokszínű, elgondoikoztató anyagot tártak a közönség elé a nyári hónapok művészeti rendezvényei. Valamennyi eseményről lehetetlen szót ejtenünk, csak azokról emlékeznénk meg, amelyek szubjektív véleményünk szerint a legalakítóbban járultak hozzá képzőművészeti kultúránk elmélyítéséhez.

Ilyen volt mindjárt június—júliusban a *Szentendrei Múzeum*

Ámos Imre

emlékkiállítása, amely grafikai munkássága tükrében idézte fel a fiatalon mártírhalált halt festő alakját.

Ámos életműve a fasizmus ellen küzdő magyar képzőművészet egyik legvonzóbb teljesítménye. Szellemiségében leginkább Radnóti költészetéhez hasonlítható, csakhogy míg a költő hangja az utolsó pillanatig férfias és kemény maradt, Ámosnál a rémület olyannyira megülte a lelket, hogy orak ritkán lángolt fel művészetében egy eljövendő, békés korszak hite. Szemléletmódjuk, belső világuk is sok rokon vonást mutat: a szenvedésekkel, gyötrelmekkel terhes valóság képeit szelíd látomások oldják-enyhítik alkotásaikban, mindketten szürrealisták, de nem a tények elködösítése, hanem a világ mélyebb, teljesebb visszaadása értelmében.

Ez magyarázza az Ámos-képek lírai jellegét. Sohasem konkrét témákat, elbeszélhető eseményeket rögzítenek, hanem *pszichózist*, a háború előrehaladásával egyre szorongóbb közérzetet, fájdalmas nosztalgiát a szépség, a tisztaság, a humánum után; esendő, előbb közönybe, majd pusztulásba forduló emberséget. Megkínzott tájak, arcok és alakok villantják fel rajzain a kort, amelynek tragikus bugyraiból nem lát menekvést a művész, ahol az órák kísérteties lassúsággal járnak, a fák koronái leütve, s túlontúl meredekek a létrák, semhogy felhághasson rájuk mindent feledve a lélek.

Meredekek, de azért az égbe magasodnak. A zászlót lobogtató szelekbe, a napba, a fénybe. Aztán a törzsek gyökerei is épek, s az idő, ha lassan is, de múlik. Fontos, elhanyagolhatatlan motívumok ezek, a tehetetlenségbe kényszerített festő reménykedésének kicsiny, de határozott jelei. *Általuk* tágul az életmű mondandója egyetemessé, hisz a fasizmus ellen tiltakozó Ámos egyben *minden* olyan indulatot is elutasít, amely az ember és az élet ellen tör. E prometheuszi tartás révén érezzük művészetét maradandónak, számunkra is időszerűnek.

A korkérdésekre reflektáló politikus szándék művészi szintű megvalósulása

avatta jelentős eseménnyé a *Kulturális Kapcsolatok Intézetében* látott

Magyar művészek Vietnamért

című kiállítást is. Másféltucatnyi, jobbára fiatal képzőművészünk festményben, grafikában és szobrokban megnyilatkozó felháborodásának, együttérzésének és megállj-t kiáltó szavának lehettünk itt szemtanúi, többségében őszinte indulattól áthatott műveknek, melyek elemi erővel tolmácsolták nemcsak művészeink, de társadalmunk egészének véleményét is az amerikai imperializmus vietnami agressziójáról.

Az alkotások egyrésze a tragikus elem, a háború szörnyűségeinek s a nyomukban járó fájdalmas veszteségek felidézésével keltette fel rokonszenvünket a sokat szenvedett távol-keleti ország sorsa iránt, mások a csodálatos hősiességgel küzdő kis nép helytállásának erkölcsi magasrendűségét emelték ki, művészien éreztetve, hogy harcuk értünk is folyik. Különösen a grafikai anyagban találkoztunk kvalitásos munkákkal: nagyon tetszett például Stettner Béla szikár fegyelmű *Piétája*, Józsa János sajátos ellentéteket felsorakoztató fametszete — a háborút jelképező technikai eszközökkel az életet szimbolizáló biológiai tényezők szegülnek szembe a képen —, Bálványos Huba az agresszor kegyetlenségét érzékletesen szemléltető két monotypiája, s legfőképp Pásztor Gábor sűrűszövésű litográfiamontázsa, melynek értelmi—érzelmi mondanivalóját hatásosan erősítették a kivitelezés grafikai finomságai.

HINCZ GYULA: Csokonai-illusztráció

Dicséretes, nagy tanulságú rendezvénynek bizonyult a *Petőfi Irodalmi Múzeum*

Hincz Gyula

illusztrátori működését feltérképező vállalkozása. Részben önálló lapok, részben könyvek formájában több száz Hincz-grafika került itt bemutatásra, régiek és újak vegyesen, valamint néhány, kuriózumszámba menő szoborillusztráció.

Lenyűgözően széles skálán mozog az az irodalom, amely a művészt alkotásra ösztönözte. A régi és az új magyar költészet csakúgy képviselve van benne, mint a világirodalom klaszszikus és modern mesterei. Az előbbi vonulatot Csokonai, Vörösmarty, Madách, Babits és József Attila nevei fémjelzik, az utóbbiét Swift, Voltaire, Anatole France és Aragon. De készültek képei Weöres Sándor gyermekverseihez, Karinthy Frigyes humoreszkjeihez, illusztrálta Győre Imre és Váci Mihály egy-egy verseskönyvét, Illés Béla, Hegedűs Géza regényeit.

Lőrincz Vitus

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 MÁJ 4

PESTMEGYEI HÍRLAP

Budapest

Dunakanyar dalostalálkozó Vácott

KÓRUS TALLINNBÓL — TŰZZOMÁNC A RÉSZTVEVŐKNEK

A váci Madách Imre Művelődési Központ igazgatója, *Pelczéder Tibor* most minden idejét a VII. Dunakanyar dalostalálkozó szervezésére fordítja, amelyre idén

május 16-án és 17-én kerül sor Vácott,

a Gépipari Technikum dísztermében.

— A Dunakanyar dalostalálkozót első ízben 1963-ban rendezték meg Vácott, a Vox Humana megalakulásának 25. évfordulója alkalmából — mondja az igazgató. — A célunk elsősorban az, hogy az új magyar kórusműveknek bemutató fórumot biztosítsunk. Minden második évben e találkozó egyben országos minősítő hangverseny is, ahol az énekkarok arany-, ezüst- és bronzfokozatot szerezhetnek,

— Hány kórus jelentette be részvételét?

— Összesen 17 kórus nevezett be. Nagy részük — számszerint 15 — Pest megyéből, kettő pedig Komárom megyéből: Tatáról

— Hogyan alakul a kétnapos program?

— Május 16-án délután 5 órától öt kórus mutatja be programját. Este 8-kor a Vox Humana és a tallini kórus hangversenyét hallhatja a közönség. Május 17-én délelőtt 10 órától a többi kórus lép színpadra a szakzsüri előtt. Lőrincz Vitus festőművész egyébként külön erre az alkalomra egyedi tűzzománcokat készített, amelyeket, a program végén ajándékoznak a kórusoknak.

— fg —

— Kérem, én jogász vagyok. Soha nem lennék képes megsérteni a törvényeket. Természetesen formailag is minden rendben van. Ha körülnéztünk, megmutatom a papírokat.

A kúria mögött istálló. Nagyon régen nem használhatták. Vert fal. Mohától zöld tető. Szín, valamikor szekerek állhattak alatta. Múlt világ hústól, erektől, vértől ment száraz csontjai. Elmúlt gazdagság. Töredékké lett ormok, melyek mások fölé emelték a valamikori tulajdonosokat. Kút, a tavasz gyomot kezd csalogatni az első udvar meg a hátsó udvar földjén is. Amit látni: többet ér. Legalábbis *eszmei* értékben. Mert mihez lehet kezdeni manap-

— s jól m
jogában á
önnek a h
papírjait..

— Igen,
Ennyi pén

— No p
ismételnér
li fizetés,
plusz ko
akarok *n*
volt. Ugy
szerinti
végrendel
meg. Pe
nozhatatl...

a szobán túlra — Luja az édesanyja pártjára állt. Velem szemben! Az isten tett igazságot... *A mami* elhunyt közben. *Szegény, nagyon szerettem a főztjét...*

értelmetlen kegyetlenség kompromittálja a forradalom tes, komoly ügyét, hanem függetlenül árt is ennek a mert igen sok tekintélyes er riaszt tőle.

LŐRINCZ VITUS

Népújság 1979. 11. 13.

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

A Lőrincz-család Fóton

Emlékezetes „Röpülj páva"-találkozó volt, amikor a Tolna megyeiek kapták a szavazatok javát. A *Lőrincz-családot* akkor ismerhette meg az ország. Igaz, csak a kisebb részét, mert a nagyanyáról, Lőrincz Antalnéról csak tudjuk, hogy Kodály Zoltán még Majoson is felkereste s a Bukovinában gyűjtött dalokból harminc a „Székely népdalok" közé bekerült. Elment már Molnár Anna is, Lőrincz Aladárné édesanyja, utolsó percig szőve szőtteseit, a makkosakat, a szőlőágasakat, míg Lőrincz Etelka még a főiskolán készül, hogy szülei örökét átvegye.

A festő és zománcművész *Lőrincz Vitusnak*, a fóti gyermekváros tanárának nyolcadik kiállítása nyílt most Fóton, a „Fóti ősz" keretében, apjával és sógornőjével, de a zománc világhíres központjában, a bécsi Schauer-cég bejáratánál is Lőrincz Vitus embermagasságú zománcképe fogad, jeléül a megbecsülésnek. *Lőrincz Imre* pedig mestere a népi faragásnak; művészi útját nem csupán kiállítások jelzik, de azok a míves szövőszékek is egyebek között, melyeket a Néprajzi Múzeumnak faragott, tanulván mesterségét még nagyapjától, Lőrincz Ádámtól, még az idetelepülés előtt Istensegítsen, Bukovinában. A harmadik kiállító, *Lőrincz Aladárné*, Vilma asszony, a szövés és a hímzés mestere.

Nagy család nevelte mindnyájukat: a bukovinai székelyek. Mikor Finnországban Lőrincz Aladárné szőtteseit bemutatták, a székely motívumokat a közönség a lapp művészethez hasonlította. A rokonságot a tudomány bőven elemezheti Vilma asszony könyveiből, már a harmadikból, összegyűjtvén a feledésbe induló, valamikor Csíkban, Háromszéken otthonos lepedőaljak, párnafejek, kendedzők, takargatók mustráit, legutóbb az ingek hímzéseit. Úgy megőrizték a mádéfalvi császári írtás előli kétszáz éve Bukovinába menekült székelyek honfoglalás előtti hagyományainkat, magukra hagyva, mint a Kalevala földje, Karjala a finnugort. Amikor a Lőrincz-család tehetségében nevet kapott, testet öltött énekszó, faragás, szövés, hímzés s a mai művészet nyelvén a zománc műfaja, nem egyetlen családról beszélünk, *de ők vállalták is, hogy az örökséget hűségesen, meg nem alkudva tovább adják.* Érdemes lenne egyszer kiállítani Lőrincz Vilmának, ennek a mezei és házi munkában ma is naponta megfáradó asszonynak, a „Népművészet mesterének" kutatásai közben készített rajzait, jegyzeteit, mert hírül adnák, hogy nagy tehetséggel, kitartással és a küldetés hitével hogyan lehet még kicsi foszlányokból is összeállítani az egészet, mint tette egyszer Lönrot Illés, töredékekből a világirodalom legszebb népi eposzát szedve egybe, a Kalevalát.

Az irodalom mellett megfeledkeztünk, hogy szőtteseink, hímzéseink, faragásaink olyan letétemények a múltnak, hogy belőlük is eposz kerekedhet. Csak a fehérbe szőtt meggyvörös, fekete gyertyásból, kígyófejesből, tányérosból, tyúkosból, madárkásból, diósból, szilvásból, almásból, csengettyűsből, csillagosból — példának idézve a sok száz motívumból — összeállíthatnánk Istensegíts, Fogadjisten, Hadikfalva, Andrásfalva, Józseffalva népének életét, azt az értékrendet, mely gyümölcsökben, csillagos égben, folyó vízben örömét, mindennapja segítőjét megtalálta. Természetesen s jól tudva hozzá, hogy bölcsőtől a koporsóig hogyan kísérte el az embert művészete, mely a nép életében nem vált külön a tudástól, ünnepjeitől, hétköznapjai szoros szükségétől.

Nehéz most a zománcművészet kiváló mai alkotóját, a faragó apát, s a textíliák motívumaiban népeket, világokat összekötő népművész-sógornőt együtt értékelni, jellemezni. Mégis mondhatjuk, hogy a tisztaság, a derű, a harmónia, az áttekinthető, világos szerkesztő elv, az adhatás gyönyörűsége, hogy Ady szavaival éljünk, a teljes felkészültség, s a hűség az emberhez, örökséghez még annyi megpróbáltatás után is *egyértelműen* sugárzik munkáikból. Lőrincz Vitus nemes anyaga, tisztán megragyogtatott színei, kompozícióinak nyugalma, vonalrendjének dallamos világa éppoly mélyen s józan emberi értelemben áhítatos, mint Lőrincz Vilma meggyvörös, fekete-fehér együtteseinek ünnepélyessége. A textíliák összekötő mintáinak, mesterkéinek a szövés rendje szerint való végtelenbe futó áradása, ami éppen ezzel a formavilággal soha nem kelti a lezártság, a befejezettség érzését, sem mond mást, mint Lőrincz Imre folyondáros virágai, nagy nyugalmú alakjai, vagy a távoli világba ballagó lovai, gördülő szekerei, a fa szépséges színét, ereit művészi társsá emelő készsége.

A „Fóti ősz" kiállítása túlnőtt egyetlen községen, egy évszakon, egy családon. A messzi múltban gyökeredzik, s erőt biztatást ad az értelmes jövőhöz.

Koczogh Akos

A MINISZTERTANÁCS TÁRGYALTA

Vas megye területfejlesztése

A Vas megyei Tanács végrehajtó bizottsága most számolt be először tevékenységéről és a területfejlesztés, illetve az idegenforgalom helyzetéről a Minisztertanácsnak. Jelentésük sokrétűen elemzi a megye eredményeit, gondjait.

Az elmúlt években a vb több lépésben *korszerűsítette, egyszerűsítette az ügyintézést.* Ennek keretében fejlődött és koncentráltabbá vált a tanácsi hálózat: ma 216 községben 67 közös tanács működik. Három járás megszűnt, három új város alakult. 51 község a város környéki igazgatás keretébe tartozik. Ez az országos aránynál nagyobb és a tapasztalatai kedvezőek. Egyes ügycsoportokban egyszerűbb és gyorsabb lett az ügyintézés.

A megyei vezetés jól együttműködik az ágazati minisztériumokkal és főhatóságokkal. Rendszeressé vált a feladatok közös kijelölése, a munka kölcsönös áttekintése.

Az állami ellenőrzések során a helyi tanácsok, intézmények, vállalatok munkájában ismétlődő gazdálkodási, pénzügyi szabálytalanságokkal szemben a vb az utóbbi időben szigorúbban jár el, mint korábban. Elismerik azonban, hogy *az ellenőrzés* tartalmilag még további javításra szorul.

Vas megyében a területfejlesztés a felszabadulás utáni 10—15 évben nem az országos átlagnak megfelelően alakult. Az 1960-as évek elejéig központi állami fejlesztés nem történt. A népesség ezért 3 évtizeden át csökkent, s e folyamat csak az 1970-es évek elején állt meg. A munkahelyet keresők nagy számban költöztek a fővárosba és más iparilag fejlettebb megyékbe. Vas megye lakossága most megközelíti a 283 ezret. De a vb úgy látja, hogy e területfejlesztési feladatok még gondosabb tervező és szervező munkát igényelnek, fokozott figyelmet kell fordítaniuk a megye településhálózatára jellemző sok *apró falura.* Lassítani kell a községekből az elvándorlást és korlátozni a Szombathelyre való nagyfokú beáramlást. Törekedni kell a községi lakosság jobb kereskedelmi, művelődési, egészségügyi és főleg közlekedési feltételeinek megteremtésére és a közeli foglalkoztatottság megoldására.

Az infrastruktúra a megyében összességében fejlettebb, mint a gazdaság. Ugyanakkor arányait, területi tagozódását illetően még sok a tennivaló. A városokban, nagyközségekben például 67 százalékos a közműves vízellátás. Nem elegendő viszont a víz Szombathelyen és több kiemelt településen. Emellett a települések csatornázottsága elmaradt a vízhálózat kiépítésének mértékétől.

A megye *idegenforgalmát* kedvezően befolyásolja, hogy Ausztriával és Jugoszláviával közös határa van. A nyugatról érkező turisták hazánkról való *első benyomásaikat* a megyében szerzik. Idegenforgalmunk szinte az egész megyére kiterjed, mert igen változatosak az üdülési és természeti, műemléki tájegységei. Az országostól eltérő vonása viszont az átmenő forgalom.

Az idegenforgalom növelését elősegítő intézkedések és fejlesztések — a gazdasági, pénzügyi lehetőségektől függően — tervszerűek, folyamatosak.

A Vas megyei beszámoló feladattervben vázolja a vb teendőit és külön összefoglalja, hogy a minisztériumoktól, illetve az országos főhatóságoktól milyen konkrét intézkedésekre volna szükség a megye továbbfejlesztési és idegenforgalmi helyzetének továbbjavítására. A Minisztertanács a megyei jelentést elfogadta és meghatározta a minisztériumok, illetve a főhatóságok teendőit a megye továbbfejlődése érdekében.

Sz. I.

...iportert

már, szinte valamennyien *személyes ismerőseink.* De csak így lehet majd valóban hiteles a műsor, így remélhetünk *igazán őszinte választ* a kérdéseinkre.

— Apropó, kérdések. Sokan úgy vélik: az élő adásokban is *előre megbeszélt* dialógusok hangzanak el.

— Ez egyáltalán nincs így: riportalanyaink nem tudják előre, mit fogunk kérdezni, *sőt, sokszor meg mi magunk sem, hiszen a kérdés az előző választól is függ.* Ez a helyszíni közvetítés egyik legnagyobb varázsa. A stúdióbeszélgetés résztvevői egyébként csak közvetlenül az adás előtt találkoznak egymással.

— Egy ilyen műsor körülbelül *100 ember csapatmunkája,* s ebben a kábeles szerepe épp olyan fontos, mint a világosítóé, a hangmérnöké, az operatőré, vagy a rendezőé. Legutóbb az egyik BNV-közvetítésnél történt, hogy a kábeles elfelejtette kihúzni a mikrofonom zsinórját, s egy perccel az adás előtt az

Parlamenti küldöttségünk hazaérkezett Prágából

Miniszteri megbeszélés

Csütörtökön *Ábrahám Kálmán* építésügyi és vá-

LŐRINCZ VITUS

Magyar Nemzet 1980. II. 29.

Péntek, 1980. február 29.

Lőrincz Vitus tűzzománcai

A képzőművészet Európában keletkezett és Távol-Keleten új elemekkel gyarapodott műfaja, a tűzzománc, napjainkban újra reneszánszához érkezett nagy bizánci, limoges-i korszaka után. A magyar tűzzománc régen is, most is magát a műfajt újította egyebek között a sodronyzománc technikai eljárásával. Ilyen műfaji újításszámba megy az is, hogy táblaképnek alkalmazza *Cs. Uhrin* Tibor, *Kátai* Mihály, *Stefániai* Edit, *Fabók* Gyula, *Jakab* Eszter. Amit a Fóton élő *Lőrincz* Vitus alkot, az is tűzben edzett festmény. Újdonsága azonban másban rejtőzik. Abban a néprajzi forrásanyagban, melyekből másoknál hímzések, fafaragások, szőttesek vagy éppen dallamok, táncok születtek.

Fejlődésének alapja tehát a népben gyökerező élmény. A Fóti Gyermekvárosban évtizedek óta működő rajzpedagógusnak növény- és állatmintás kereteken belül jelennek meg *portréi* ikonos komolysággal, olyan zártsággal, mely a bukovinai népsors lényege volt. Motívumai a népköltészet alapegységeiből fogalmazódnak: madár, virág, hal, csillag alakzatokból. Első pillanatra ezért keltik tűzzománcai a tündérvarázs, a mese hatását. Ez a mesehangulat egy társadalmi, történelmi álapotot konzervál, így válik, növekszik emlékképpé művészetében.

Táblakép igényű tűzzománcai a merülő múlt rétegeiből azt tárják fel, mely megérdemli a fennmaradást. A fém tűzben edzett ragyogásához a faragott fa szerénységét és egyszerűségét társítja, hogy a galambot tartó lány, a gyermekét átkaroló anya elérje tényleges szelídségét. E rejtett sűrítés szerzi például, hogy az *Életfa* a maga hosszan érlelt jegyeivel, kivitelezésének magabiztosságával nem tematikus leírás, hanem képzőművészettel megvalósult jel.

Hajdan a bukovinai székely népközösség szinte minden tagja históriai és lélektani okok indítékából népművész volt. Így Lőrincz Vitus nagyanyja, Lőrincz Antalné például Kodály Zoltán egyik nótafája volt, édesapja faragásban örökítette meg e nép életét. Lőrincz Vitus tűzzománcban fejezi ki magát és kiállításainak egész sorával gazdagítja a magyar képzőművészetet. Párizsban, Tokióban, Bécsben, Omszkban ismerték meg műveit, egyéni és csoportos tárlatokon. Sikerrel szerepelt Limoges-ban, a legutóbbi nemzetközi zománcművészeti biennálén. Nemrégiben fóti és érdi bemutatóján vonzott közönséget, mindenekelőtt azzal, hogy őrzi művészetében népének múltját és képzeletét.

Losonci Miklós

szemben 6,6 százalékos növekedésnek felel meg. Bács, Csongrád, Pest és Veszprém megyékben a számottevő lakásszám gyarapodás ellenére is csökkent a szövetkezetek száma. Győr, Zala megyékben, Budapesten tovább gyarapodtak a szövetkezetek. Egy-egy gondnoksághoz átlagosan több mint 800 lakás tartozik és ezeknél a közös költségek színvonala lényegesen alacsonyabb az országos átlagnál.

134 szövetkezet 74 864 lakására, a lakásállomány 39,7 százalékára vonatkozóan 35 karbantartó szervezet végzi az egyre növekvő hibaelhárítási, felújítási és karbantartási műszaki munkákat. Egy-egy szer-

zött lakásépítésből az elmúlt négy év alatt 74,1 százalékot teljesítettek. Kiemelkedően jó az időarányos teljesítés Zalában (93,6), Győr megyében (88,3), Somogyban (85,3 százalék). Az ötödik ötéves tervidőszak szövetkezeti célkitűzésének eléréséhez szükséges, hogy 1980-ban legalább 4000 szövetkezeti lakás épüljön. Ehhez a múlt év végi befejezetlen állomány fedezetet nyújt.

A garázsszövetkezetek tavaly 2682 garázs építését fejezték be. Az építés alatti állomány az év során 308 garázzsal növekedett. Tavaly 70 üdülőegységet adtak át és az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

Lőrincz Vitus festőművész

1973 JAN 10

1021

● A tűzzománc képek hazai úttörője. A tűzzománc ősi festészeti technika, amelyet a XX. század elején fedezett fel újra az európai képzőművészet. Hazánkban 8—10 éve kezdték felhasználni a tűzzománc sajátos lehetőségeit a művészek. A tűzzománc felhasználásának magyarországi úttörői közé tartozik Lőrincz Vitus fóti festőművész is, aki 1964 óta foglalkozik tűzzománc képek készítésével. Képünkön: a művész „Kendős lány" című alkotása.
(MTI foto: Király Krisztina felv. — KS)

RÁDIÓ, zsebrádió, televízió javítás Kiskunhalason Balassy Mihály, Batthyány utca 14. Bejárat a Tábor utcából. Telefon: 346. 73

KISKUNHALASON Vadkerti út 42. szám alatt házhelyek eladók. Érdeklődni: Mig Károly u. 49. szám alatt. 54

ELADÓ beköltözhető tanya 1 hold telekkel Füzesi iskola szomszédságában. Érdeklődni: Kunfehértó Rákóczi utca 54. Bárány Mátánál. 59

KISKUNHALASON Vörösmarty utca 25. számú ház portájának Bajza utcai részén levő ház eladó. Érdeklődni helyszínen. 60

SÜRGŐSEN eladó egy Skoda Combi személygépkocsi. Érdeklődni Kiskunhalas, Zrínyi utca 26. 61

RÖNKFA épületnek való eladó. Kiskunhalas, Mártírok útja 31. 63

ELADÓ Kiskunhalason, Bácskai utca 2. számú, beköltözhető kétszobás lakóház. 58

BÚTOROZOTT szoba kiadó két leánynak Kiskunhalas, Fazekas Gábor utca 124. (Pamutipar mellett.) 65

GYERMEKGONDOZÁST vállalnék tiszta rendes lakásomon Kiskunhalas, Huszár utca 10. 66

DECEMBER utolsó napjaiban elveszett egy négyhónapos boxer kutya, sima barna szőrű. Becsületes megtaláló jutalomban részesül. Törteli Dénes, Kiskunhalas, Vörösmarty utca 42. 67

KISKUNHALASON Natkai szigethez 500 méterre 1200 négyszögöl szőlő áron alul eladó. Érdeklődni lehet: Rácz Pál, Zsana, I. ker. 85. 69

ELADÓ Kiskunhalason kántorkaszálón felül 1464 négyszögöl gyümölcsös és veteményes. Érdeklődni: Berzsenyi utca 1. szám alatt. 70

ELADÓ Kiskunhalason, Somogyi Bacsó utca 1. számú fél ház, beköltözhető. 50

ELADÓ Kiskunhalason Új utca 67. szám alatt azonnal beköltözhető 3 szobás családi ház. Érdeklődni helyszínen. 85

Hattyú utca 3. s
szobás beköltözhet
ház. Érdeklődni m
pokon 4 óra után
nap egész nap he

A DÉMÁSZ ÉRTESÍTI A LAKOS

hogy a felsőlajosi kisfeszültségű h

feszültség alá h

Fenti időponttól a létesítmény ér

ÉLETVESZÉLYES ÉS TILOS!

KÖZÜLETEK, VÁLLALATOK F

2 db 8,3 to. teherbírású

H–W–80–II típu
újszerű állapotb

Dutra típusú dömperekhez alkat

Értekezni lehet ÉBKM. Vízmű V
Izsáki út 13. Nagy Imre szállítás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lőrincz Vitus festőművész

Délmagyarország
1972 DEC 10

1021

A tűzzománcképek úttörője

A tűzzománc ősi festészeti technika, amelyet a XX. század elején fedezett fel újra az európai képzőművészet. Hazánkban 8—10 éve kezdték felhasználni a tűzzománc sajátos lehetőségeit a művészek. A tűzzománc felhasználásának magyarországi úttörői közé tartozik Lőrincz Vitus fóti festőművész is, aki 1964 óta foglalkozik tűzzománcképek készítésével. Több kiállításon szerepelt munkáival. Képünkön: a művész „Kendős lány" című alkotása.

s szóval, tanáccsal várnak ennünket most, ezüstvasár nap a Komplett Ruházat Vállalat szegedi boltjai. Me yik üzlet mit kínál?

Hófehérke

A Kárász utcán levő üz etbe a napokban nagy téte ekben érkezett angol és olasz importból származó gyermek trevira pulóver. Hosszú és rövid ujjú válto atban, főleg pasztel színek ben, ötletes, szép fazonok ban 152—280 forintért kí álják ezeket. A Cashmilon ulóver és kardigán lányok ak, fiúknak, tehát bakfis s kamasz méretben ugyan sak több színben és fazon an 80-tól 380 forintig kap ató. A karácsonyfa alatt a epülőgép és a villanyborot a társaságában ezek is jól egférnének, s minden bi onnyal szüksége van rá atikának, vagy Pistikének. lkalmi viseletnek is nagy zerű a Robert fantázianév e hallgató kamaszöltöny 15 —16-os méretben, sötétebb zínekben 937 forinttól. A nyka kabátok modern fa onja, kapucnis megoldása, nintás alapanyaga a divatot követi. Több színben, 6—12 s méretig 490 forinttól kap atók. A Szimpatic alap nyagú Béby és lányka ruk ugyancsak tetszetősek és lcsók: 166—220 forintért. Műszőrme béléssel készültek a bordás velúr télikabátok, a galériukat teddybear díszí i 2—5-ös méretig. Nagyon praktikusak, mert két oldal ra gombolódnak, így lányok nak, fiúknak egyaránt meg vehetjük.

Lurkó

re készítettek, szimpatic alapanyagból. Ahány ruha, annyi szín, annyi fazon ebből a reklámáruból 13—16-os méretig 210-ért. A bébi műszőrme bunda nemcsak meleg, hanem nagyon szép is. Kapucnis fazonú, fehér és piros színben 2—5-ös méretig 995—1110 forintba kerül. E műszőrme bundáknak igen jó tulajdonsága, hogy házilag is remekül tisztítható. A Bamako névre hallgató nagykamasz öltöny 15—16-os méretben modern fazonnal, mintás alapanyagból 1000 forintért nagyszerű ajándék Ferkónak, vagy Jóskának. Az alapanyag összeté.. tele is nagyon jó, 55 százalé.. ka poliészter, 45 pedig gyapjú. Ez a divat! — mármint a kártolt, mintás alapanyagból készült, olasz importból származó bakfis pantalló 13—16-os méretig 300—310 forintért. Alapanyag-összetétele ugyancsak kedvező, 60 százalék poliészter, 40 pedig gyapjú. A napokban érkezett olasz művelúr kabát műszőrme gallérral, modern fazonban 44—50-es méretig 2900-ért slágercikk, s nagyon szép karácsonyi ajándék lesz.

Gabi

A Lenin körúti gyerekcipőbolt rengeteg árut kínál most, ezüstvasárnap. Reklámáron mindössze 40 forintért kapható náluk a gyer-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 OKT 22

Somogyi Néplap

102/1

Tűzzománckép

A tűzzománc ősi festészeti technika, amelyet a XX. század elején fedezett föl újra az európai képzőművészet. Hazánkban 8—10 éve kezdték felhasználni a tűzzománc sajátos lehetőségeit. A tűzzománc felhasználásának magyarországi úttörői közé tartozik Lőrincz Vitus fóti festőművész is, aki 1964 óta foglalkozik ilyen képek készítésével. Több kiállításon szerepelt munkáival; nagy sikere volt legutóbb az 1971-es miskolci önálló kiállításának.

Lőrincz Vitus festőművész

A művész Kendős lány című alkotása.

lány leszaladt a segédmu
káshoz.

— Igaza van — mon
bolond ez az öregasszony.
ágyazott... Lehet, hogy
regetett is.

Reggeli után a fiata
röplabdázni mentek. Hívták az öregasszonyt is. De az csak nevetett:

— Még csak az kellene... Semmi más, csak az kellene — mondta.

A kert végére ment. Sétálni. Leült volna szívesen a nappal szemben szunyókálni, de padot nem talált.

Harminc éve falécekből készült kényelmes, görbe hátú pad állt itt. Azon az estén, amikor a fekete kendős lány vőlegénye behívót kapott, itt ültek. Itt búcsúztak.

Azt mondta a fiú:

— Ha nem jövök, felejtsél el!

— Nem — mondta a lány. — Visszajössz.

A fiatal vendég a 17-es szoba ablakából leste őket. Leste a legszebb pillanatukat. Aztán kegyetlenül odakiabált:

— Jöjjön be!... Jöjjön be!

Nem csókolta meg a fiút. Előtte nem akarta. Úgy váltak el, csak kézszorítással. Az egyik ment a háborúba, a golyók elé, a másik a 17-es szobába. Mindkettő parancsra...

A fekete kendős lány 1945-ben hagyta el a balatoni villát. Már nem volt kit szolgálni, és a fekete kendős lány elment. Két bugyorral, négy fekete kendővel indult az országútnak.

A vőlegénye 24 éve jött vissza. Kereste a lányt, de nem találta. Kutatta, de nem találta. Meghalt — gondolta. És megbékélt a halállal. Sok halált látott.

A fiatalok este moziba mentek. Vígjátékot játszottak. Hívták az öregasszonyt is. Velük ment, de mert fújt a szél, kendőt kötött a fejére. Fekete kendőt.

A moziban, amikor leült, a nyakán érezte, hogy valaki nézi. Nagyon nézi. Lassan hátra fordult. Egy görbe hátú ember jött feléje.

— Ne haragudjon — mondta a görbe hátú ember. — Nem dolgozott maga valamikor a kastélyban?

— Nem, nem... Sohasem jártam erre, most vagyok itt először — mondta az öregasszony.

És nem is hazudott.

Nem ő volt a fekete kendős lány. Csak nagyon hasonlított rá. És ő is mindig fekete kendőt hordott. Harminc évvel ezelőtt is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lőrincz Vitus festőművész

1972 OKT 18
Népújság Heves

1021

A tűzzománc képek hazai úttörője

A tűzzománc ősi festészeti technika, amelyet a XX. század elején fedezett fel újra az európai képzőművészet. Hazánkban 8—10 éve kezdték felhasználni a tűzzománc sajátos lehetőségeit a művészek. A tűzzománc felhasználásának magyarországi úttörői közé tartozik Lőrincz Vitus fóti festőművész is, aki 1964 óta foglalkozik tűzzománc képek készítésével. Több kiállításon szerepelt munkáival. Nagy sikere volt legutóbb az 1971-es miskolci önálló kiállításának.

Képünkön: a művész „Kendős lány" című alkotása.

(MTI foto — Király Krisztina felv. — KS)

Mindenki képes

A tanév kezdetén a közvélemény mindig fokozott figyelemmel fordul az iskola felé. Idén — az MSZMP Központi Bizottságának 1972 június 15-i határozata után — ez a figyelem kétszeresen is indokolt. Az állami oktatás helyzetéről és feladatairól hozott párthatározat nemcsak a szakembereket, a pedagógusokat, hanem társadalmunk egészét is érinti.

Módosított alkotmányunk kimondja: *„A magyar Népköztársaság szocialista állam."* A szocialista társadalmi viszonyok erősítése a *„Mindenki képessége szerint, mindenkinek munkája szerint"* elv fokozott érvényesítését igényli. Ezért szocialista fejlődésünk egyik alapve-

A korszerű pedagógiának a képességek kibontakozására gyakorolt hatását jól mutatják az évről évre megrendezésre kerülő tanulmányi versenyek. Amikor idén a 8. osztályos úttörő történészek vetélkedőjének országos döntőbe került tagjaitól megkérdeztük, hogyan tanulták az iskolában a történelmet, ilyen válaszokat kaptunk: „Az a jó, hogy a tanárunk képszerűen mutatja be az anyagot. A könyvtárból mindig hoz be könyveket. Szinte el tudjuk képzelni, amit tanulunk." „A tanárnő úgy beszél, hogy egészen elfeledkezem arról, hogy a történelemórán ülök." „A

nem beszélgetés közben érteti meg velünk." „A tanárnő a történelemmel nevelt is bennünket. Pedig nem ő volt az osztályfőnök." „A legfontosabbnak azt tartom, hogy ne féljenek a gyerekek a történelemtől, szeressék a történelmet. Nálunk ez így volt." Az idézetekből kitűnik, hogy a rendkívüli tanulói teljesítmények mögött magas színvonalú tanári munka rejlik.

A szóban forgó verseny után megkérdeztük a gyerekektől azt is, hogy láttak-e az elmúlt tanévben tanítási órán mozgófilmet, diavetítést, tv-adást, hallottak-e magnetofonfelvételt, hanglemezt, dolgoztak-e a Képes

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 OKT 14

Dolgozók Lapja

Lőrincz Vitus festőművész

1021

A tűzzománc képek hazai úttörője

A tűzzománc ősi festészeti technika, amelyet a XX. század elején fedezett fel újra az európai képzőművészet. Hazánkban 8—10 éve kezdték felhasználni a tűzzománc sajátos lehetőségeit a művészek. A tűzzománc felhasználásának magyarországi úttörői közé tartozik Lőrincz Vitus fóti festőművész is, aki 1964 óta foglalkozik tűzzománc képek készítésével. Több kiállításon szerepelt munkáival. Nagy sikere volt legutóbb az 1971-es miskolci önálló kiállításának Képünkön: a művész „Kendős lány" című alkotása

(MTI Foto: Király Krisztina felv. — KS)

Mai sportműsor

ATLÉTIKA: NB I B, I. forduló: Tatabánya, Bányász Sporttelep, 14.

CSELGÁNCS: Kovács Ákos országos serdülő é. ifjúsági emlékverseny, Esztergom—Kenyérmező, selejtezők, 16.

KOSÁRLABDA: NB II: Férfi: Tatai AC—Gödöllő, Tata, Eötvös Gimnázium, 15.45. Szf. GEO—Esztergomi Vasas, Székesfehérvár, 14.

Megyei ifjúsági bajnokság: Női: HIRTEXT II.—Komáromi Jókai, Tatabánya-Kertváros, 16.30.

Férfi: 314. ITSK II.—Esztergomi Gépip. T., Tatabánya-Ujváros, 15.30. 314. ITSK I.—Komáromi Jókai G., Tatabánya-Ujváros, 16.45. Oroszlány III.—KAC II., Oroszlány, József A. Alt. Isk., 16.15.

LABDARÚGÁS: NB I B: Oroszlány—Egri Dózsa, Oroszlány, 14.30. Vízhányó, Ganz-MÁVAG—Dorogi AC, Bp., Kőbányai út, 14.30, Palotai.

NB III: Rákóczi SE—KÖFEM SC, Tata, 14.30, Csordás. Almásfüzitő—MOFEM Hubertus, Almásfüzitő, 14., Buzsáki.

SPORTLÖVÉSZET: Lőtéravató verseny, Tatabánya II., Fürdő utca 14.

TEKE: NB II: Tb. Bányász—Herendi Építők, Tatabánya, 16.

Megyei összetett bajnokság: Tb. Bányász II.—Dunaújvárosi Vendéglátók, Tatabánya, 18.

Dobó István

Röplabda NB II

Remény

KECSKEMÉTI MEZŐFI—TBSC, FÉRFI 3:0

A röplabda NB II. 17. fordulójában rangos ellenféllel került össze a Tatabányai Bányász férfi röplabda csapata. A középcsoport második helyezettje otthonában különösen erős.

Megilletődve kezdték a játékot a tatabányai fiúk. Az ellenfél ezt kihasználta és néhány perc alatt 10:1-re elhúzott. Ezután talált magára a Bányász, a néhány jó labdamenet azonban csak arra volt

NB-s tartalék-bajnokság

A DAC 27:2

A megyei NB-s labdarúgó tartalékbajnokság eredményei:

Negyedik forduló: Bábolna Almásfüzitő 6:1 (4:0) Bá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 OKT 15

Zalai Hírlap

Lőrincz Vitus festőművész

1021

A tűzzománc hazai úttörője

A tűzzománc ősi festészeti technika, amelyet a XX. század elején fedezett fel újra az európai képzőművészet. Hazánkban 8—10 éve kezdték felhasználni a tűzzománc sajátos lehetőségeit a művészek. A tűzzománc felhasználásának magyarországi úttörői közé tartozik Lőrincz Vitus fóti festőművész is, aki 1964 óta foglalkozik tűzzománc képek készítésével. Több kiállításon szerepelt munkáival. Nagy sikere volt legutóbb az 1971-es miskolci önálló kiállításának. Képünkön: a művész „Kendős lány" című alkotása.

(MTI fotó — Király Krisztina felvétele—KS)

és elment.
értelmetlen és cél

ER LÁTTAM őt.
könnyű építésű r
bet ismét a tó fölé
negfigyelte a szél
rafelé engedte út

Tamás:

ÓZES REPÜL

távolban. A fiú a kavicsokat
a betonút felé.
tam a holmimat és utána siet-
megszólítottam, hirtelen felém
ejét, zavartan végigmért. Né-
s szót váltottunk a horgászat-
sról és a tóról. Amikor a ház-
ivasoltam, hogy menjünk le a
ljünk csónakot és hozzuk ki a
llt. A fiú megrántotta a vállát.

nap letelt. Az utolsó délután
tis öregasszony egy hátizsákos
izonnal hozzálátott a horgász-
ltásához. Átadtam a kulcsokat,
ndömet és kimentem az állo-

tossz hangulat fogott el, hogy

ellett megérkeznie a vonatnak,
ny percem. Lementem a parti
ltam, hogy nem érek vissza az
en. A pincér ráért, nagyon bő-
áttam, hogy szívesen társalog.
vizet ittam volna, nem múlt
gulatom.

vá nemsokára vissza kell men
ga volt mindennek. Tudtam, h
ben ott a megkezdett munkán
abban a féligkész állapotban,
tam. A lapok felkunkorodtak
a napon, gyűröttek lettek, m
kosak.

A következő vonatról is le
lottam, hogy szól a jelzőharan
beérkezett és elment a vona
nyakot ittunk, amit már egy
vánt. Jeges konyakot, sörrel.

AKKOR MEGJELENT a fiú
abban a farmerban, ugyanabl
volt. Leült az egyik távoli asz
szem nem ismert meg.

— Mit hozzak, atya? — kér

— Sört — felelte a fiú.

A pincér odavitte a palack
szaült hozzám. — Micsoda sz
vannak — jegyezte meg.

Először nem tudtam, kire é

— Ez a Mózes — mondta. F
nyosan üldögélő fiú felé inte
akiknek vágányon megy az él
kat sem kell mozdítani. Ez kif
kát...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT
Telefon: 138-068, 337-748, 340-7
T 51
0-726
1972 OKT 4

Népújság Heves

Lőrincz Vitus festőművész
1021 Föt

A tűzzománcképek egyik úttörője

A tűzzománc ősi festészeti technika, amelyet a XX. század elején fedezett fel újra az európai képzőművészet. Hazánkban 8—10 éve kezdték felhasználni a tűzzománc sajátos lehetőségeit a művészek. A tűzzománc felhasználásának magyarországi úttörői közé tartozik Lőrincz Vitus föti festőművész is, aki 1964 óta foglalkozik tűzzománcképek készítésével.

Több kiállításon szerepelt munkáival. Nagy sikere volt legutóbb az 1971-es miskolci önálló kiállításának. Képünkön: a művész műtermében, előtérben „Anya gyermekével" című alkotása.

(MTI Foto: Király Krisztina)

Kazánházak egymás mellett

VALÓSZÍNŰLEG eddig még nem számolta meg senki, összesen hány kazánház működik Gyöngyösön. Nem valamiféle statisztikai felmérés miatt volna érdekes ezt a számot megtudni, hanem sokkal közelebbi, gyakorlati okból. Nevezetesen: szükség van-e arra, hogy ennyi kazánkémény ontsa a füstöt városszerte? Ebből következik a másik kérdés: lehetne-e kevesebb kazánnal fűteni a mostani épületeket? Esetleg még talán a fűtés kiterjesztésére is mód nyílna ésszerűbb hasznosítással?

A városi tanács elnökétől, *Berényi Józseftől* kértünk tájékoztatást a gyöngyösi kazánházak nem kis jelentőségű ügyében. Ez a téma közegészségügyi töltésű is a pen most, tetemes összegért kialakítanak egy kazánházat, bár alig néhány méterrel arrébb már működik az Ingatlankezelő Vállalat gondozásában egy. Nem lett volna olcsóbb ezt a meglevőt kibővíteni?

Miért kell ettől a kazánháztól tizenöt méterrel arrébb a postának, a művelődési háznak és a Lenin utcai épülettömbnek külön kazánból biztosítani a fűtést és a melegvíz-szolgáltatást? A posta kivételével a többi egyetlen cégnek a kezelésében van.

A déli városrészben az egyik kazánt a Gagarin Hőerőmű építtette, a másikat a Mátraaljai Szénbányák, a harmadikat pedig a Heves me-

kiadásainál nem figyelnek az amortizációra, nem gyűjtenek a felújításra, a nagyjavításra.

A jövő útja azonban csak ez lehet.

Berényi József tanácselnök pedig úgy nyilatkozott, hogy ezentúl a városi hatóság ügyelni fog az építkezéseknél, a felújításoknál arra, ne fokozzák ok nélkül a kazánházak számát, ha a közelben már meglevő kazánháznak a bővítésével a távfűtést meg lehet oldani.

Jó volna arra is törekedni, hogy a működő kazánházak környékén a most még központi fűtéssel el nem látott épületekbe is beszereljék a radiátorokat. Ehhez — persze — pénz kell minde-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1972 SEP 10

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

Lőrinc Vitus
1021

LŐRINC VITUS: ZENE

üzemek akarnak is dolgozni, csak az a baj: a tanácsnál nincs, aki kézben tartsa a társadalmi munkák szervezését, irányítsa, hova kell küldeni az alapanyagokat. Pedig erre legalább olyan szükség volna, mint a közösség munkájára, mert ha van irányító, szervező, akkor nem fordul elő, hogy egyik helyen az önkéntes építők a járda kialakításához csak betonlapot, másutt pedig csak homokot kapnak...

Szép eredményeket, nagy lehetőségeket magában rejtő mozgalom ez, mely az Egy nap — Szegedért nevet viseli. Csak az a hiba, hogy

nincs, aki felhasználja a vállalatok, üzemek, iskolák által felajánlott munkát.

Segítőkész munkáskezek maradnak üresen, az üzemek szocialista brigádjai munkát kérnek, csak éppen nem kapnak... A helyi építőipari vállalat ügyesen élt az önkéntes segíteni akarás lehetőségével: szocialista szerződés kötött az olajipar KISZ-eseivel, s ma már velük, társadalmi munkában bontatja az épületeket. Végre akadt valaki, aki élt a lehetőséggel! De a 100 ezer óra tetemes része, mégis kihasználatlan marad. Látszik, kevesen tanulták még meg, hogy a pénz nem jelent kapacitást, de a felajánlott társadalmi munka már igen!

VARGA EDIT

A régi
ka

Új, modern varrogéptípusok

A sikeres gyártmányfejlesztő munka eredményeként egyidejűleg több új konfekcióipari varrógéptípus készül a Könnyűipari Gépgyártó Vállalat 1. számú gyárában. Segítségükkel jelentősen fokozható a varrodák, illetve a bőr-cipőipari műhelyek kapacitása.

A V. 1200-as nevű új gépcsalád „tagjai" két-, illetve egytűs, valamint türid-kikapcsolásos változatban készülnek, és azokat speciális igényeinek megfelelően alkalmazhatja a konfekció-, illetve a cipőipar. Míg a vállalat régebbi, saját gyártmányú ilyen gépeinek a fordulatszáma percenként 3000 volt, az új változatok a maximális percenkénti 4000 öltésre is képesek. Már számos hazai iparvállalattól, szövetkezettől érkezett megrendelés a gépre. Számon tartanak a vállalatnál több exportmegrendelést is: lengyel, román, csehszlovák és NDK-beli konfekcióipari üzemektől.

Ugyancsak a közelmúltban került fel a gyártmánylistára az új zsákszájvarró gép, amely papír-, pvc- és jutazsákok lezárására egyaránt alkalmas. A 3,5 kilogrammos gépet nyakba akasztva működtetik, 42 voltos motorjával együtt könnyedén szállítható a munka helyére. Az új konstrukcióra méltán büszkék a vállalatnál, mert eddig ilyent nem gyártottak a szocialista országokban. Nagy az érdeklődés a tőkés piacról is. Jövő évre már 2000-ret rendeltek az új zsákszájvarró gépből hazai, illetve külföldi cégek.

Alsó-tiszavidéki Vízügyi

LŐRINCZ VITUS festő, iparművész
Istensegits, 1933

1957-ben szerzett rajztanári diplomát az Egri Pedagógiai Főiskolán Jakuba János tanítványaként. Tanulmányuton több kelet- és nyugateurópai országban járt, hosszabban időzött Ausztriában. 1962-ben Pécsett, 64-ben Budapesten, 67-ben Békéscsabán, 71-ben Miskolcon volt önálló tárlata; szerepelt az I. és II. Zománcművészeti Biennálén, valamint több országos kiállításon. - Dekorativ irányu festészete természetesen fejlődött át a tűzzománc területére, 1964 óta ebben a technikában dolgozik. Itteni sikereinek alapja jó rajzi és technikai felkészültsége. Teljesen átérzi és érti a zománcanyag tulajdonságait, az ezek diktálta törvényeket, s szerencsésen használja fel művészi-eszmei céljaira. Többnyire figurális kompozíciókat fest, érdeklődésének központja mindig az ember. Stilusa, hangütése sokban merit az erdélyi népművészetből.

Művészéletrajzok 1975

Lőrinc Vitus

LŐRINC VITUS: ANYA GYERMEKÉVEL

fejezettnek és „önérvényűnek" hat. Minthogy ez az osztályozás első ránézésre különösnek tetszhet, nem árt talán valamivel bővebben kifejtenünk a szempontjait, illetve indítékait. Mindenekelőtt feltűnhet, hogy mellőztük a sokkal kézenfekvőbbnek látszó „figuratív"-„nonfigu-

1021

Lőrinc Vitus, festő-tűzzománc művész

1984. IV. 2o. Kossuth 4.25

Jó reggelt!

- Valamikor iparművészeti technikaként számontartott mesterség festészetté válásának lehetnek tanúi a nézők Lőrinc Vitus kiállitásán a Derkovits teremben. A tegnapi megnyitó után a művésszel Szatmári Ilona beszélgetett.

- A tüz izzása, hője, varázslatos játéka adja az utolsó csókot, a ragyogó színeket Lőrinc Vitus zománcképeinek. A művész húsz éve a Bonyhádi Zománcgyárban kezdte első kisérletait. Ma és ezt a Lenin körúti Derkovits teremben megnyilt kiállitása is bizonyitja, tüzzománc képei, például az anyaság kompoziciói vagy a romek életfa, a Lány galambbal, a Nyár és az itt bemutatott többi alkotás is a zománcművészet magasiskolája. Lőrinc Vitus Bukovinában született az Isten segits hovü községben, a hömpölygő Szuhosáva folyócska mentén. A bukovinai székelység, a bukovinai táj sajátos szépsége ma is ihletője.

- Belőm ivódott annak a maroknyi népcsoportnak, a bukovinai székelységnek élete, népművészete, és úgy érzem, a tüzzománc képeim ezt tükrözik.

- Nagyon sok aranyal és a kék legkülönbözőbb szinárnyalataival dolgozik.

- A lirai kifejezéshez az arany és a kék együtt rendkivül szép és ünnepélyes hangulatúvá teszi a képeket.

- Mi a varázsa a tüzzománcnak?

- A tüzzománc rendkivül szép.

- Mit ért a szépség alatt?

- Természetesen több dolgot értek. Egyrészt a kifejezésbeli szépséget, a mondanivalónak a szépségét, a tartalmát és az anyagnak a szépségét. Tehát ezeknek a dolgoknak teljesen összhangban kell lenniük a képen. Számomra rendkivül izgalmas fafaragással kombinálni a zománcot.

- De ezt csak az utóbbi időben csinálja.

- Tényleg az utóbbi időben, ugyanis szobrász szeretett volna lenni kicsiny gyerekkorom óta, aztán a szinek varázsa elvitt a festészet útjára. Most úgy érzem, hogy a zománccal a fafaragás hatását még jobban fül lehet emelni.

- Nagyon sok a külföldi vásárlója.

- Tudok róla, hogy alkotásaim kerültek Reykjawikba, Osakába, Tokyóba, Kanadába, Brazíliába, Szovjetunióba, Ausztráliába is.

- A legutolsó alkotás.

- Az ....ciszterciták temploma számára készitem el a stációkat. Zománcból és valószinüleg fafaragással kombinálom. Most kaptam megrendelést Paks városától egy új, épülő pártszékház belső terébe kétszer három méteres tüzzománc kompozició készitésére.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Lőrincz Vitus, festő-tűzzománc-művész

TÚRISTA

Magazin
1984 ÁPR

ÁPRILISI A

1029

Lőrincz Vitus festő, iparművész tűzzománc műveiből 19—28. között a Derkovits teremben (VI., Lenin krt. 62.) lesz kiállítás. Lőrincz Vitus Erdélyben Istensegits községben született, érdeklődésének központja az ember. Stílusán érződik az erdélyi népművészet.

50
VYTÚRA
-nál 6.00 — 8.30 kézáct.
Nevezési díj: 30,-Ft.
Kondrom magyar
Természettudomár Szerelmég
KINDZSI SZÁZAS

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Vitus Lőrincz
DAILY NEWS
1984 ÁPR 2 1.
1021

PHOTO FERENC KOVÁCS

FIRED ENAMEL WORKS: "Girl with Dove" and "Virgin Mary and Child" are two fired enamel works by artist Vitus Lőrincz, whose one-man show was opened at the Derkovits Gallery (Budapest, VII. Lenin krt, 63) Thursday afternoon. Lőrincz, 51, has opted through his works for a simple system of symbols. His powerful message is motherhood, love and the joy of living. Thanks to his flair for lyrical moods, he displays particular talent in presenting human relations and moods. His modern icons, against a backdrop of flowers and birds, confess to the reality and beauty of life, and its human content. Lőrincz has had one-man shows in Pécs, Budapest, Vienna and other places, and contributed works to exhibitions in Paris, Tokyo, Omsk, Limoges, Moscow, Sofia, and the GDR and many places in Hungary

stormed nine towns in Morazan province, attacking army posts and raiding warehouses. The fighting was the heaviest and most widespread this year, covering towns across 400-km section of southern Morazan.

Alert

In northern Morazan, which the FMLN have dominated for more than two years, there was an alert for fear of reprisals after shooting at helicopters carrying two US senators visiting a refugee camp across the border in Honduras, Radio Venceremos said.

Venceremos charges that the chopper incursion was intended to provoke an incident. A US official in Tegucigalpa, Honduras, has admitted the chopper could have crossed into Salvador territory.

Managua — Two US senators conferred here with Nicaragua's Vice Foreign Minister on Thursday, but no details of the meeting of Senators J. Bennett Johnston and Lawton Chiles with Victor Hugo Tinoco were disclosed.

In Managua, the
said the rejection
again the lack of An
to begin a direct an
dialogue between th

The statement saic
gan administration's
affirms the unalterat
its confrontational a
sive policy, which it
expressing in its int
stitutionalize the state
against the Nicaragua

US war games at Guantanamo

Montreal (PL) — An evacuation exercise at the US military base of Guantanamo on Cuban territory was announced for Friday by the US Defence Department. Four to five hundred relatives of servicemen would be ferried out by US Navy planes and remain in Florida for two days. The operation is part of manoeuvres codenamed "Ocean Venture '84" being carried out in the Gulf of Mexico, Caribbean and Atlantic, which will also include an amphibious assault on a Puerto Rican is-

Police drench nuclear protesters

Garlstedt/W Germany, April 20 (UPI) — Hundreds of riot police backed by jets from water cannon on Friday drenched and chased groups of demonstrators blocking the entrance to a US tank base. Four protesters were slightly injured and 40 arrested.

The 1,000-strong crowd of anti-missile demonstrators were driven from the gates of the Lucius Clay Barracks of the 2nd US armoured division for the second day running.

Police spokesman Hans Juergen von Borstel said at least 40 people were arrested and later released after their names had been taken for possible future prosecution. He said four protesters were slightly hurt in the crush as police cleared the road.

Hundreds of thousands of West Germans are expected to join the Eastern marches, rallies and protests as they snake across the country in coming days, culminating on Easter Monday at US bases where an unknown number of new US Pershing-2 nuclear missiles have been deployed since last November.

Peace movement coordinators are demanding a plebiscite on the stationing of the US missiles in West Germany, which they are convinced would show a majority for scrapping the weapons.

ANSWER

London, April 20 (Reuter) — Libya on Friday delivered a secret response to Britain's terms for lifting its four-day-old police siege on the Libyan People's Bureau (embassy) in London.

The British Foreign Office said Libyan Foreign Minister Ali Abdel-Salam Al-Tureiki conveyed the response at a second meeting with British Ambassador Oliver Miles in Tripoli. "This is being considered", the Foreign Office said in a statement, without giving details.

Britain is seeking permission to search the People's Bureau in central London for weapons after a shooting incident last Tuesday in which a British policewoman was shot dead.

Home Secretary Leon Brittan convened a meeting of the so-called "inner cabinet" at the British Cabinet Office briefing room at 10 Downing St, Prime Minister Margaret Thatcher's offices. Sir Kenneth Newman, head of the Metropolitan Police, and Richard Luce, an Under-secretary at the Foreign Office, were present.

Credit agreed

Budapest, April 20 (MTI) — Representatives of the National Bank of Hungary signed a $20 million medium-term credit agreement on Friday with a consortium of US, British, Arab, Japanese, Austrian and Finnish commercial banks. The consortium is headed by First Chicago Ltd.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

Lőrincz Vitus,
üveg- és tűzzománc-művész

1984. ÁPRILIS 21., SZOMBAT PEST

1021

Lány galambbal

Lőrincz Vitus műve

AGAZIN

— HÁZ KÖRÜL

k házról házra, hogy kiűzzék a deget.

Pest megyében a Galga mentén és : Ipoly vidékén találhatjuk meg gélőbben a szokásokat. Mindenhol agyon fontos volt az ünnep előtti sztálkodás. Az Ipoly mellett a fo-óból merítették a vizet a mosako-áshoz. Még a kisgyerekeket is meg-ártották az Ipoly vizében, hogy agyra nőjenek. A lovakat megúsz-itták a fűzfák alatt, hogy ne fog-on rajtuk a rontás.

Az eladósorban lévő lányok ma ár nem mennek a Galgához mosa-odni, de húsvét hétfőjén terített ztallal várják a locsolókat. Son-ival, kolbásszal, itallal kínálják fiatalembereket, akik elmondják locsolkodó rigmust. A legtöbb he-en az esti bálon találnak párra a atalok.

Ajándék

Talán csodálkozik az olvasó: miféle tudomány az, ajándékot adni, vagy különösképpen — kapni. Ha nem is „tudomány", de vannak olyan, az emberi együttléthez tartozó szabályai amelyekről talán nem árt néha elgondolkodni.

Az első szabály; időben gondolkodjunk azon, mi az, aminek az illető legjobban örülne, és a pénztárcánk is megengedi. Soha ne akarjunk senkit „túllicitálni".

Vendégségbe nem illik üres kézzel menni! Legyen az ajándék egy lemez, néhány szál virág a háziasszonynak, egy üveg bor a házigazdának vagy néhány szelet csokoládé a gyerekeknek, de ne menjünk üres kézzel.

Az ajándék elfogadásáról is akad mondanivalónk: illik az ajándékot megnézni! Csomagoljuk ki, és úgy köszönjük meg, amikor már látjuk, mi van a csomagban. Ne szégyelljük kimutatni az örömünket, akkor sem, ha kicsit, és különösen akkor nem, ha nagyon örülünk az ajándéknak.

Tavaszi menyegző

Április, május a szerelem hónapi. A kellemes napsütésben, virágvíláskor gyakoriak az esküvők. ajzunkon néhány szép menyasszoi ruhát ajánlunk. Manapság isét nagyon divatos a hosszú viset. Nem feltétlenül kell a fehér ínt választani, a világos árnyalak mindenképpen vidámak, fiatasak.

Az *egybeszabott, testhez simuló* imondottan magas, karcsú alkatra aló. Készülhet fénytelen selyemől, a bal vállon lila *bársony iboacsokorral* díszítve. Érdekes az jjmegoldás. A haj dísze harmoniál az öltözékkel: a párta is ibolyaól készült. A *romantikus* stílus indenkinek jól áll. Legszebb az *lógalléros, külön vállrésszel* szatt, *puffos ujjú* ruha. A bőséget erékben a masnira kötött öv fogja össze. A gallért, a vállrészt és ujjakat *kézi hímzésű bodrogi csipkével* díszítsük. Ehhez a ruhához hajba kis koszorút helyezzün Ugyancsak karcsúaknak ajánljuk *grenadinból* készült, mély, *kerek vágású* ruhát, amit szintén *sok dor* díszít. A virágokkal díszített k lap a ruha anyagából készüljön. M lettebbek is viselhetik a *gyapj zsorzsettből* készült *enyhén bővi* öltözéket. A bő ujjakat szoros k zelő fogja össze, dísze a *szép csi keapplikáció*. Ehhez jól illik a fe tetőn erősen húzott, leomló fátyo

Néhány szót érdemes ejteni a v rágcsokorról. Mindenképpen az ö tözékhez kell kiválasztani. Hangul tosak a tavaszi virágcsokrok, a sz rosra kötött kerek biedermaier v rágköltemények.

Lőrincz Vitus, festőművész

1984. IV. 19. TV-1. 19.30 /Kné/

TV-híradó 1.

- Lőrinc Vitus erdélyi származású festőművész kiállitása nyilt a Derkovits teremben. A 60-as évek közepétől foglalkozik tüzzománc képek készitésével. Az alkotások az ősi székely népművészet hagyományait őrzik, tartalmuk minduntalan az emberi szeretet, humánum körül forog.

- Április 28-ig láthatók Lőrinc Vitus képei a Lenin kőrúti kiállitóteremben.

TV-Híradó 1.
1984. IV. 19. TV-1-műsor 19.30 /Kné/.

„LÁNY GALAMBBAL"

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

LŐRINCZ VITUS

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1984. ÁPRILIS 19-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
BORBÉLY LÁSZLÓ
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

KÉP CSAR NOK

MEGTEKINTHETŐ;
1984. ÁPRILIS 19—28.

DERKOVITS TEREM
BUDAPEST, VII., LENIN KRT. 63.

1933-ban születtem Bukovinában, Istensegíts községben. Tanulmányaimat a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban, a Képzőművészeti Főiskolán és az egri pedagógiai Főiskolán végeztem. Mesterem Jakuba János volt. 1957-ben szereztem diplomát és azóta állítok ki rendszeresen. 1964-ben a bonyhádi Zománcgyárban kezdtem először kísérletezni a tűzzománccal. 1967 óta tulnyomórészt tűzzománc képek készítésével foglalkozom. 1972-73-74-ben tanulmányúton több hónapot töltöttem Ausztriában a Wiener Email- und Glasurfarbwerk Schauer et Co. meghívására, ahol lehetőségem nyílt technikai felkészültségem bővítésére. Tagja vagyok a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának és a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének.

Önálló kiállításom volt:

Pécs 1962
Budapest Fiatal Művészek Klubja 1964
Békéscsaba Képcsarnok 1967
Vác 1967
Miskolc Galéria 1971
Bécs Galerie Romanum 1974
Nagykőrös 1976
Szekszárd Műv. Központ 1979
Fót 1979
Érd 1979

Csoportos kiállításon vettem részt:

Párizs 1973
Tokio 1974
Omszk 1975
Limoges Nemzetközi Zománcművészeti Biennálé 1978
NDK 1981
Moszkva 1982
Szófia 1982, valamint a Salgótarjáni Zománcművészeti Biennálé, Kecskeméti Zománcművészeti Alkotótelep Kiállítása, Váci Nyári Tárlat, Pest megyei Tárlat Szentendrén és más országos kiállításokon.

Lőrincz Vitus

Immár két évtizede készíti egyéni hangú tűzzománcképeit Lőrincz Vitus. Nem tartozik a sűrűn kiállító művészek közé, ezért is megy eseményszámba egy-egy budapesti bemutatkozása. Az idők folyamán kiderült már, hogy kiváló technikai készsége tökéletes rajzi tudáson alapul, s a képzőművészetre odafigyelők azt is tudják róla, hogy művészetében központi helyet foglal el az ember. Végtelen humanizmusa, őszinte hite a munkában, a tiszta emberi kapcsolatokban, a szeretetben, az emberi lét himnuszává fokozódik munkáin. Sajátosan ötvözi zománcképein az évezredes európai tűzzománctechnikát a családja révén Bukovinából magával hozott népi díszítőkedvvel. Szimbólumrendszere is egyszerű, ősi; az anyaság, a szerelem, az életöröm a legfőbb mondandója. Nála a világban való létezés örömök forrása, lírai beállítottsága révén különös tehetséggel érzékeltet emberi viszonylatokat és hangulatokat, emberi magatartásformákat, ősi gesztusokat. Modern ikonjai életfákkal, virágokkal, madarakkal gazdagított háttereikkel az élet valóságáról és szépségéről, emberi tartalmáról vallanak. Figurái életteliek, elevenek, mégis állandóan valami ünnepi emelkedettséget érzünk csillogó hátterű, olykor gazdagon díszített aranyos ruhájú leányalakjain, madonnáin, jelképes figuráin. A népdalok egyszerűségével, de epikus bőséggel áradó mesélőkedv hatja át fafaragással is gazdagított nagyobb léptékű kompozícióit. Lőrincz Vitus kerüli a nagy szavakat, fellengős kifejezéseket. Serényen munkálkodva, a maga gyönyörűségére készíti míves lemezeit, fafaragó őseinek beidegzett mozdulataival, ösztönös biztonsággal faragja „domborműveit". Nem küzd bértollnokok dicséretéért, kitüntetésekért. Beéri a közönség szeretetével, megértésével, avval, hogy munkája során érzett örömét, optimizmusát velünk is megoszthatja. S világunkban ez nem is kevés.

Borbély László

84-590 GENERALART Dorogi Nyomda

MAGYAR
Sajtószolgálat
NÉPSZAVA
1983 NOV 2

LŐRINCZ VITUS

Alkotóműhelyben 1021

Lőrincz Vitus, a tűzzománc művésze

A zománcművészet anyaga porrá tört hegyi kristály vagy üveg, ez fémre olvasztva különös ragyogást biztosít a rajzi hálózatnak, amely végleges formáját tűzben hevítve éri el. A római császárság korában már kedvelt műfaj, később Távol-Keleten is művelik. *Alfajai közül a sodronyzománc magyar eredetű.* Legnagyobb hírre a francia tűzzománc tett szert, Limoges-ben tartják, kétévenként, a kedvelt művészi ágazat biennáléját; ez a mérték, a minőség ellenőrző mérlege.

Az utóbbi húsz esztendőben hazánkban is fellendült művelése és ezzel párhuzamosan az értékrendje. Egyforma intenzitással lépett előre elfogadásában a társadalom a Salgótarjáni Zománcművészeti Biennálé és a Kecskeméti Zománcművészeti Alkotótelep létrehozásával.

Lőrincz Vitus különös szerepet tölt be a tűzzománc hazai gyakorlatában. Elsősorban kifogástalan technikája révén, amely virtuóz lendületű, másodjára sajátos világával, amely egy nép sorsát és felemelkedését tükrözi. Ő maga ugyanis bukovinai székely; 1933-ban született Istensegíts községben, innen került 1941-ben a Bácskába, majd Tolnába, végül a Fóti Gyermekvárosba, ahol — miközben egész sor fiatal tehetséget nevelt fel — művészként a hazai tűzzománc-

Lőrincz Vitus Zene című tűzzománcképe Kovács Ferenc felvétele

művészet élvonalába küzdötte fel magát.

Eredetileg, mint *Jakuba János* tanítványa, festőként indult, *a tűzzománccal 1964-ben kezdett foglalkozni.* Komoly lehetőséget jelentett számára, hogy egy időben a bonyhádi zománcgyárban dolgozott, ahol *Albert Péter* kutatómérnök technológiai tanácsokkal látta el. Készülődésének másik fontos iskolája a bécsi máz- és zománcművek, amelynek ösztöndíjasaként új technikákat sajátított el 1972 és 1975 között.

Ifjúsága nehéz és szép forrásvidék, Bukovina, Istensegíts, a történelem könnyekre fakasztotta, de meg is erősítette, fel is emelte egyben. Egyik nagyanyja, *Nyisztor Márta* 1910 körül a népdalgyűjtő *Kodály Zoltán* egyik nótafája volt, a másik pedig, *László Anna,* szőtt. Apja, *Lőrinc Imre* híres fafaragó volt, akinek műveit számtalan helyen bemutatták. Falujában voltaképpen mindenki népművész volt, így nem csoda, hogy benne is ez az energia támadt fel, ez a „tiszta forrás", de nem külső felismerésből, *hanem az életvitel, a sors, a környezet, az ősök formálta természetesség alapján.* Ez az a külön sajátosság, ami eredetivé és különlegessé teszi műveit. A hallott, énekelt sok népdal, népmese, a harmatos táj felszívódott képzeletébe és műveiben sugárzik vissza ránk.

Munkáinak tehát magatartása van, s ezzel a magatartással azért szárnyal a mű, mert érződik rajta a gyökér, a népi háttér ereje; az a karakter, amely nem átveszi, hanem folytatja, élő ágként, a népművészet sarjadását. S azzal válik európaivá is, hogy maradéktalanul magyar.

Losonci Miklós

Koszorúzási ünnepség

Ságvári Endre, a kommunista ifjúsági és munkásmozgalom mártírja születésének 70. évfordulója alkalmából november 4-én, pénteken 11 órakor, a Mező Imre úti temető munkásmozgalmi panteonjában levő urnájánál koszorúzási ünnepséget rendeznek.

entkezők

lakás pályázható meg, legtöbbjük szoba-konyhás, komfort nélküli. Közülük harminckettő azonnal beköltözhető, huszonnyolc felújításra vár, tíz pedig hagyatékos — világosít fel *Szkodnik Lászlóné*, lakásügyi társadalmi megbízott, aki az érdeklődőket igazítja útba és a pályázatok elbírálásában is közreműködik majd.

— Milyen az érdeklődés az első napon?

— Hatalmas, pedig a jelentkezők két héten keresztül *bármikor beadhatják kérelmüket. A pályázatok elbírálásánál a beadási sorrend nem szempont.* Sajnos ezt sokan nem veszik figyelembe és a kiírt címeket rögtön, látatlanban megpályázzák. Holott, ha előtte megtekintenék a kiszemelt lakásokat, láthatnák milyenek azok valójában, s fogalmat alkothatnának arról, körülbelül mennyibe fog kerülni a rendbehozataluk.

(v—t)

gi idők nemá tanúja. Berendezése oly szerény, hogy az első pillanatban elcsodálkozom: vajon mivégre? A kívül-belül tiszta, s egyszerű élet, vagy a kényszerű lemondás miatt? Aztán rögvest kiderül: a lélek harmóniája okán, amely nem a múlékony látszatban, nem porlékony tárgyakban méri magát.

— Nekem ez a legszebb környezet — mondja Erzsi néni. — *Hiába szerény, az enyém mégiscsak. Tudja, telne újra is, de minden darabhoz fűződik valami emlék. Meg aztán nemcsak az a gazdag, aki a flancot hajkurássza. Nyugtunk van, békében élünk, s ez a legfontosabb. A békesség. Otthon is,*

[illegible] csak birtokost cserélt, hogy hónapok, esztendők múltán megszelídítse a régi indulatokat, hogy, bár vargabetűvel, de mégiscsak békét teremtsen nemzetek, a nemzedékek között a történelem.

— Lassan egyenesbe jöttünk. *Földet osztottak, később megalakult a tsz. A szövetkezet nyugdíjasa vagyok. Ma már az óvodában kezdik az anyanyelv tanítását. Szlovák iskolákba, gimnáziumokba járnak a gyerekek.* Az öregek a maguk módján vigyázzák a múltat, a hagyományokat. Vannak itt a környéken is klubok, pávakörök, szlovák népi együttesek, oda meg inkább a fiatalabbak mennek.

Elsőrjáznak [illegible] ban a nevek, hosszú lenne a lista. Átadom hát most így az üzenetet valamennyiüknek. És majd úgy is, ha netán személyesen találkozunk. Talán éppen ott, Sámsonházán, abban a hófehér, zsúpos házban. Mert ők már közös barátok...

Deáki László

Vita a felsőoktatásról

A Művelődési Minisztérium átfogó és a felsőoktatás fejlesztési kérdéseit részletesen tárgyaló koncepciót bocsátott vitára a közelmúltban, amelyet mintegy 200 szakember közreműködésével készítettek. Az előkészítő munkát a minisztériumban létrehozott *felsőoktatási bizottság koordinálta.* Javaslatuk a felsőoktatás 2000-ig tervezett átfogó, komplex fejlesztésének koncepcióját tartalmazza. A vitára bocsátott dokumentum folyamatosan *megújulásra kész* és rugalmas felsőoktatási rendszer kialakítását célozza; olyan rendszerét, amely a jelenleginél magasabb szintű alapozó, s a későbbiek során szakosodást biztosító képzést nyújt.

Telefonon érkezett...

Beteglift

Beteg emberek érdekében kért segítséget V. Ferenc (Budapest VIII., Mező I. út) olvasónk.

Egy hete elromlott a II. sz. Belklinika egyetlen felvonója. A zömmel idős, szívbeteg és rokkant betegek nehezen tudják megjárni a magas emeleteket. Így a házon belüli vizsgálatok elvégzése is gondot jelent. A járni képteleneket a beteghordók és a mentősök kézben kénytelenek szállítani. De a beteglátogatók között is van aki — mint például a bejelentőnk — infarktus után van, ezért nem tudja meglátogatni frissen műtött feleségét.

A liftet előreláthatóan még két hétig kellene nélkülözniük, hacsak nem siet segítségükre az arra illetékes megváltó.

(kerekes)

LŐRINCZ Vitus festő

Pilinszky János

A címzett „ismeretlen”

(Részlet)

Levelemet mindenkinek írom, elsőként önmagamnak. Ezzel kizárom a konkrét ember megítélését, eleget téve a szeretet parancsa után a másik legfontosabb isteni könyörgő *„elvárásnak”* is. A sorrend:

1. Minden kegyelem.

2. Szeressétek egymást!

3. Könnyű szeretni azt, aki minket is szeret, azért – mérceként – „szeresd ellenségedet”. Aki nem szereti ellenségét, senkit se szeret, ez a szeretet teljességéből egyenesen következik. Aki elköveti, talál rá *„magyarázatot”*. De épp ez az értelmezés a bűn legfőbb *„ihletője”*, kibúvónk a kárhozatba, a *„pokol”* cselédlépcsője.

Aki Jézussal és Jézusért szeret: gyűlöli a bűnt (mint valami idegen tárgyat), mélyen, szinte fokozhatatlanul szereti a bűnöst (mint –kivétel nélkül – Isten képére s hasonlatosságára teremtett élő-szenvedő testvérét). Ha megfelelsz e két *„isteni kérésnek”*, számos töltelékfogalomra, az erkölcs seregnyi pótszavára nincs is szükséged többé. Ezentúl:

1. Nem szabad hálát várnod.

2. Megkapod a kereszt szögeit, a köznapi gondok gombostűi helyett.

3. „Reális törekvéseid” visszájára fordulnak, „álmaidról” kiderül, hogy a valóságod, egyetlen reális örömöd és munkád a földön.

Vigyáznunk kell az engedelmességgel is. A németség engedelmeskedett Hitlernek. Erény született belőle? Ellenkezőleg: 20 millió halott, férjestül, asszonyostul, gyerekestül kiirtott családok.

Egyszerűbb – még az erkölcsnek kikiáltott törvényeknél is – előbb megvizsgálnunk: vajon Isten napja alatt vagy a farizeusok csalóka holdfényében élünk, cselekszünk?

„Szeresd ellenségedet.” „Sose ítélj.” Ha e két mondatot szem előtt tartva vagyunk erkölcsösek – nem tévedhetünk. Sose válhatunk magunk és mások hóhéraivá: tetteinket és szavainkat az igazság pallosaként forgatva. *Jézus visszaparancsolta Péter kardját. Nem engedte „megvédeni magát” szeretett ellenségeitől. Ez szó szerinti. Jézus nem szabálykönyvet, erkölcsi kódexet hagyott ránk, hanem a keresztet,* ahol az Atyától is elhagyatva szíve forró szeretetével a katonákat, a nyájat szerette, érettük könyörgött az ítélkezés árnyéka nélkül. Ez volt utolsó kegyelme. Az egyetlen, a végső és az első. És mindaz, ami ebbe nem fér bele, nem a kereszt, hanem a farizeusok erkölcse. *Farizeus az, aki erkölcse miatt nem jut el a vallásig. A lator igen. Rettenetes csapda ez. Az erkölcs kísértése, hogy feléúton megáll a vallás labirintusában.* Kötelességtudásába fárad, kövül bele? Inkább lenne tévelygő bárány, akinek a jobb keze nem tudja, mit tesz a bal. Ez lesz a kivérzett Bárány ítélet nélküli ítélete. De a kötelességtudók, akiknél a jobbik kéz mindig tudja, hol és mit tesz a bal? Vajon ők a „tiszta erkölcstől” valaha is eljuthatnak a vallásig? A szeretet őrületéig, a kegyelem ingyenességéig, a szentek vad drámájáig, az Atyáig, aki minket egyedül ítélhetne meg.

És hol tartunk ma? A *„törvények tiszteleténél”*, hogy ne lehessünk a bűnösök prédája. Hol tartunk? Konkrét esetek, konkrét személyek *„szerető”* bírálatában: a farizeusok törvénykönyvénél. Legjobb esetben erkölcsösek vagyunk, ami ugyanakkor a legnagyobb akadály utunkon a vallás felé. Krisztus vallásossága miatt *„bukott le”*, kapta meg a lábkampót és a kézszegeket. Az erkölcsösök tömege lent állt a földön, megnyugodva az erkölcs győzelmében. Jézus a keresztet kapta, és a szeget, az erkölcs a jobbik részt: markában a tisztes élet papirusztekercsét szorongatva. Mint mindig: ismét győzött az erkölcs, a maradiság és a rend. A bűnösök, akiket joggal nem szabad szeretni, és bűnüknél is jobban kell gyűlölni a személyüket, most a tetanusz jogos lázában, a gyógyíthatatlan betegségben tekeregnek egy helyben... Az ítélet bőbeszédű: tényekre, jogra, hálára és háládatlanságra hivatkozhat stb. Vele szemben a vallás maga a néma Isten, az ellenség indokolhatatlan szeretete, a lélek csendje, a történelem *„örök vesztese”*. Kivétel, ha Péter – Jézus kérése ellenére –mégis kihúzza kardját (inkvizíció, keresztes hadjárat, kiátkozások, Szent Johanna stb.).

És mégis: Jézus egyedül azért lehet a mi boldogságunk, mert a jog és a kard helyett a keresztet választotta. Valóban a keresztet, s amikor mégis vagy épp ezért arcul is köpték, nem azt felelte: Hát nem elég, hogy keresztre vontatok, még le is köpdöstök? Utolsó kérése ez volt: *szeressétek egymást, tökéletes ingyenességgel, ellenséget és barátot megkülönböztetés nélkül, egyaránt.* Legyetek a mindenség fiai. Ez a föld csak szállóhelyetek, éléskamrátok. A faj, a nemzet, a család, az én és a mi: *kevés*. Ez volt az én botrányom, a szeretet, a kereszt botránya. Szeressetek mindenkit, főként ellenségteket, akkor egyre inkább megértitek, miért néma az igazság, akkor egyre világosabb fölismeréssel hagyjátok csácsogni az erkölcsöt jogról, rendről, háláról és persze háládatlanságról, szóval mindenféle nemes és erényes kötelességről, figyelmeztetésről és beavatkozásról.

Illyés Gyula

Szörnyű fegyver

Minden ütésed, átkod
Hiába ellenem.
Szörnyű a fegyverem:
Megbocsátok.

Választástok kikerülhetetlen. Ahogy nekem is döntenem kellett a makulátlan erkölcs és a drámai vallás között. Én törvénykönyv helyett ráadásul a keresztet hoztam. Itt, a fájdalom magasában s a tetanusz tüzében még a gyilkos lator is délutánra egy lett velem, s még napnyugta előtt az Atyával. Értsétek meg: nincs más, egyedül az ellenség szeretete egyesíthet. Az ítélkezésre még csak ne is gondoljatok! Ne legyetek *„jók”* – csak imádkozzatok! Ahogy *II. János Pál* mondta *Auschwitzban:* itt térdepelek a Golgotán. Térdepelni: ez az egyetlen és a legtöbb...

A vallásos ember alapvetően tudja, hogy jóból-rosszból gyúrt drámai lény, mint minden ember. Ezért lehet egyetlen választásunk Isten, vagyis a tiszta kegyelem. S ennek egyetlen ellenpróbája az Isten kérdésére adott felelet, a kereszt néma kérdése: *szeretitek ellenségeiteket?* S ha a válasz ellenállhatatlan *„igen”*, amit –szavak nélkül –egyedül a kegyelem tud kimondani –, ne féljetek többé, ne méricskéljetek magatokban semmit tovább, a többi már egyedül Istenre tartozik. Ettől kezdve megédesülnek a láb- és kézszegek, s a gombostűk intelmei, szúrásai nem számítanak. *A kegyelem botrányos csendjében* az emberek tisztes gombostűcsacsogása inkább mindennél ékesebben bizonyítja: jól választottatok, amikor Isten *„magányos”* csendjében csetlő-botló szívetek magányos csendjét választottátok...

(Új Ember, 1979. július 15.)

Gondolatok az emberi megváltásról

Vannak Káinok és vannak Ábelek..., gonoszok és jók. De Káin és Ábel együtt is létezik bennünk. Minden emberben – eredendően. Az emberi lélek pedig vergődik a gonoszság és a jóság hullámain. Legtöbbször jót akar, mégis a rosszat cselekszi.

Gyönyörködik a virágban s leszakítja, kegyetlenül végez a dédelgetett állatokkal, fegyvergyártásra összpontosítja erőit embertársai kiirtása céljából. *Káin megöli Ábelt mindennap a lelkünkben –és a valóságban is.* Háború és béke, építés és rombolás átkos örökségét hordozza az emberi faj. Írott történelmünk tanúsítja ezt. Elpusztítjuk a Földet, miközben megmenteni akarjuk.

Úgy látszik: *A világot megváltani nem lehet!*

Vagy mégis? Van-e reményünk a megmaradásra? Bízhatunk-e az eredendően jóra törekvő ember sikerében? Reménykedhetünk-e *káini* történelmünk *ábelire* fordulásában? Meg tudjuk-e váltani magunkat?

Én hiszem, hogy a válasz: Igen! Mert a félénk, önbizalom nélküli Ábelek ősidők óta várnak a Messiásra, reménykednek a Megváltó eljövetelében, aki meghozza a Földre az igazságot, a békét, az emberhez méltó életet. Várják az *Isteni Küldöttet*, aki megmutatja az Utat a boldogsághoz, s elvezeti az emberiséget Isten Országába.

De mikor az idő beteljesedvén megérkezik a Messiás, fölfigyelnek a hatalmat birtokló Káinok a Megváltó Igére, s üldözni kezdik, kigúnyolják, megkínozzák, keresztre feszítik annak hordozóját. Tanítását, forradalmi eszméit álszent papok, farizeus írástudók magyarázzák félre. Isten Országát a túlvilágra helyezik át, s a szolgalelkű, szelíd embereknek földöntúli, mennyei boldogságot ígérnek sanyarú életük elviselése fejében. A messiások történelmi kísérletei sorra elbuknak. S jönnek állam által felügyelt, állammal összejátszó demagóg politikai és egyházi kurzusok. S a halandó élhet ordas pártok rabjává szegődve, behúzódhat csigaként otthonába, vagy elzüllhet szabadjára engedvén káini ösztöneit.

Vagy: Vállalja a messiási sorsot, önmaga és társai megváltását. Igen, ezt kell tennünk! Vállalni ábeli emberségünket! Hinni, hogy Isten Országa nem a túlvilágon, hanem bennünk van! A Megváltás Igéit, a jó szándékot, az üdvözülés lehetőségét mindenki magában hordozza. Szabadjára kell tehát engednünk jóindulatainkat, s életünket jócselekedetek sorozatává tenni! Mert embertársaink türelmes megértése, önzetlen segítése, szeretete; gyűlölködő, gyilkos indulataink, pusztító ösztöneink féken tartása, megszüntetése a feladatunk. Becsülnünk és gondoznunk kell életterünket, a Földet, hogy az Paradicsommá változhassék, s mindannyiunk boldogulását szolgálja! Nem a káini hagyományt, nem harcosok és hadvezérek útját kell követnünk, hanem ápolni a közösségért munkálkodó ősök és szülők tiszteletét, a családi tűzhely melegét! A népek háborúját nyelvünk, dalaink, szokásaink, baráti mosolyunk szavával szembesíteni, lecsendesíteni, testvérként egyesíteni! S gyermekeinket is ebben a szellemben kell felnevelnünk!

Földünk és fajunk megmentésének fundamentuma csakis az ábeli hagyomány, szándék és életmód lehet. A *Szeresd embertársaidat, mint önmagadat!* törvénye is ezt hirdeti. Hiszem, hogy Jézus nem a túlvilágon, hanem önmaga és embertársai lelkében akarta megteremteni Isten országát, s személyes példájával a földön élő, gyarló embert és életmódját akarta megváltoztatni/megváltani. Ő az elnyomottak töviskoronás királya, a jövőnket kikövező ábeli történelem nagy alakja. Időszerű tanításaira (akárcsak az emberiség más messiási tanaira) mindnyájunknak, vallástalan társainknak is oda kell figyelnie!

Április Lajos

Szállj, Ábel füstje

Szállj, Ábel füstje, terjedezve szállj,
mindenfelé, ahol szívet találsz.
Szűnjék harag, gyűlölség és viszály,
a béke lelkét vidd, amerre szállsz.

Én hiszek Ábel győzelmében; hiszem, hogy Káin Ábellé képes változni. Ez ma már nem utópia, hanem végső és egyetlen esélyünk.

Fakász Tibor

Új katekizmus

Részletek

A Die Furche című osztrák lap nyomán a katolikus egyház új erkölcsi katekizmusából. Forrás: Magyar Kurír.

Az egyházi tanítóhivatal

„Kizárólag az egyház eleven tanítóhivatalára van bízva az a feladat, hogy hitelesen magyarázza Isten írott vagy áthagyományozott igéjét” – tehát a püspökökre, Péter utódjával, Róma püspökével közösségben, aki *„tekintélyét Jézus Krisztus nevében gyakorolja”* (II. Vatikáni Zsinat –Dei Verbum 10.).

Mindazonáltal „ez a tanítóhivatal nincs fölötte az Isten szavának, hanem szolgál neki, amennyiben csak azt tanítja, ami át van hagyományozva. Isteni parancs alapján, a Szentlélek vezetésével áhítatosan hallgatja, szentül őrzi, hűségesen kifejti; és amit Isten kinyilatkoztatásként, hogy higgyük, elénk ad, azt a hitnek ebből az egyetlen letéteményéből meríti.” (Dei Verbum).

Krisztusnak az apostolokhoz intézett szavára emlékezve: *„Aki titeket hallgat, engem hallgat”* (Lk. 10:16.) a hívek pásztoraik különböző formában megnyilvánuló tanításait és útmutatásait készségesen fogadják. Szerves összefüggés áll fenn vallásos életünk és a dogmák között. Utóbbiak jelzőfények hitünk útján, amennyiben bevilágítják azt és biztonságossá tesznek. Ha helyesen élünk, értelmünk és szívünk nyitott lesz, hogy beragyogja őket a hitbeli dogmák fénye (Jn. 8: 31–32.).

Az erőszak alkalmazásáról

Az *önszeretet* az erkölcs alapelve marad. Ennélfogva az ember alkalmazhatja a saját életéhez való jogot. *Aki megvédi életét, akkor sem követ el gyilkosságot, ha támadóját megöli.*

A halálbüntetésről

Annak a számára, aki felelős mások életéért, a család vagy a közösség jólétéért, *a jogos védelem nemcsak jog, hanem súlyos kötelesség is lehet.*

A társadalom javának védelme megkövetelheti *a támadó ártalmatlanná tételét.* Ezért az egyház hagyományos tanítása elismeri a közhatalom birtokosainak azt a jogát és kötelességét, hogy *a bűncselekmény súlyának megfelelő büntetést alkalmazzanak, anélkül, hogy kizárnák a halálbüntetést a legveszélyesebb esetekben.* Ha a vértelen eszközök elegendőnek bizonyulnak, hogy az emberek életét megóvják a támadóval szemben, és megvédjék a közrendet és a személyek biztonságát, akkor ezeket előnyben kell részesíteni, mivel jobban megfelelnek a közjónak és az emberi méltóságnak.

(Folytatjuk.)

Stációképek a csopaki Szent István-templomban

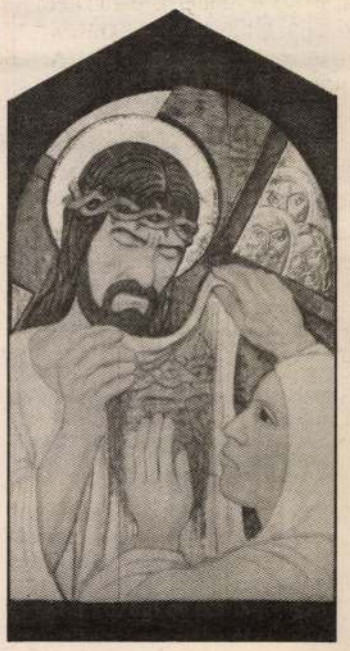

Nagyböjt első vasárnapján szentelte fel *Gyűrű Géza* füredi apát-kanonok azt a tűzzománc stációkép-sorozatot a csopaki Szent István-templomban, melyet *Lőrincz Vitus* képzőművész készített. Az erdélyi származású mester képein a faragás és a tűzzománctechnika elemei csodálatos harmóniában találkoznak a domboműszerű felületen. A 14 részből álló sorozat és a szárnyasoltárkép a hívek adományaiból és az önkormányzat támogatásával készült el, s része annak a távlatos tervnek, amely a későbbiekben ugyancsak az erdélyi alkotó révén szeretné megvalósítani a környezetbe illő padozatot, valamint a gyóntatófülkéket.

Fotó: Andrónyi András

Rendezvények

■ **VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT, VESZPRÉM**
Április 13-án délután 3.30 órakor a Laczkó Dezső nyugdíjas pedagógusok klubjának foglalkozásán a gyermekek háza művészeti csoportjai szerepelnek, majd 4 órakor Veres D. Csaba tart előadást Veszprém megye történelme címmel. A szabó-varró klub és szabásminta-szolgálat minden csütörtökön 10—16 óráig áll az érdeklődők rendelkezésére. Kiállítás: a Mestermű Galériában (Kossuth u. 17.) Arany János balladái címmel Udvardi Erzsébet képei láthatók. Nyitva: keddtől péntekig 10—13 és 15—18 óráig, szombaton 10—13 óráig.

■ **VMK GYERMEKEK HÁZA, VESZPRÉM**
Április 14-én 14 órakor Kazinczy szép kiejtési verseny lesz a veszprémi, 15-én 9 órakor pedig a Veszprém környéki általános iskolásoknak. 16-án 14 órakor Ami a szívedet nyomja vers- és prózaíró pályázat eredményhirdetésére kerül sor. 14.30 órakor József Attila-vetélkedőre kerül sor a költészet napja alkalmából, előzetes nevezés alapján. 15 órakor nyílt számítógépes foglalkozás. 17-én 15 órakor II. Szia-buli, a Napló és a gyermekek háza közös rendezvénye.

■ **HELYŐRSÉGI KLUB, VESZPRÉM**
Április 14-én 10—18 óráig a családsegítő központ szervezésében adományok gyűjtésére kerül sor, majd 15-én 9—18 óráig ingyenes ruhaakció a rászorulók részére. 16-án 18 órától hajnalig Honvéd bál '93, Veszprém. 18-án 10 órától MH Légvédelmi Parancsnokság KI MIT TUD? döntője, egyben tv-válogató. Kiállítások: Shai Ginott izraeli fényképésznő Bibliai tájakon című fotókiállítása a hónap végéig, Kása András és Tatár Árpád festőművészek kiállítása, április 18-ig naponta 10—18 óráig megtekinthető. A Veszprémi képek képeslapokon című kiállítás Balogh Gyula gyűjteményéből április 30-ig látható.

■ **LACZKÓ DEZSŐ MÚZEUM, VESZPRÉM**
A Reform Magyarországon — Széchenyi és Kossuth című kiállítás hétfő kivételével naponta 10—14 óráig megtekinthető.

■ **EÖTVÖS KÁROLY MEGYEI KÖNYVTÁR, VESZPRÉM**
Nyitva tartás: felnőttrészlegében hétfőtől péntekig 10—19 óráig. A gyermekkönyvtári szolgálat ideje: hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken 13—18-ig, szerdán 10—12 és 13—18-ig, szombaton 8—12 óráig. A zenei részleg hétfőtől péntekig 11—19-ig, szombaton 8.30—13 óráig tart nyitva. Az információs iroda hétfőtől péntekig 8—19 óráig, szombaton 9—13 óráig van nyitva. Telefon: 24-011, 24-259.

■ **SZAKSZERVEZETEK MEGYEI KÖNYVTÁRA, MŰVELŐDÉSI HÁZA, VESZPRÉM**
A könyvtár nyitva: munkanapokon 8—11.30 és 13—15.30 óráig. A gazdag könyvállományon kívül a hírlapolvasóban 64 különféle hazai újság és folyóirat várja az érdeklődőket. A folyóiratok térítés ellenében kölcsönözhetők is.

■ **VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT, BALATONFÜRED**
Április 14-én 18 órakor a Holló Színház új, abszurd revüje a szanatórium színháztermében. 16-án 18 órakor, a költészet napján Hegyeshalmi László irodalmi estje a Bagolyvár Galériában Fogadj be, örök jobb világ: jövendő. Illyés Gyula emlékére — válogatás a költő írásaiból.

■ **NAGY LÁSZLÓ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT, AJKA**
Április 13-án 10 órakor a díszítőművész szakkör foglalkozása, 16 órakor a német és angolnyelv-tanfolyamok, 16 órakor a Pedagógus Nőikar próbál, 17 órakor a nyugdíjasklub locsolóbálja. 14-én 16 órakor a dzsesszbalettcsoportok foglalkozása. 15-én 16 órakor németnyelv-tanfolyam, 17.30 órakor a Bányász Fúvószenekar próbál. 16-án 15 órakor a sakk szakkör, 16 órakor angolnyelv-tanfolyam, 18 órakor rock and roll tanfolyam. 19 órakor Tamási bérlet: Banbini di Prága, a veszprémi Petőfi Színház előadásában.

■ **JÓKAI MÓR MŰVELŐDÉSI KÖZPONT, PÁPA**
Április 15-én 17 órakor a reménységklub tartja összejövetelét. 16-án 17.30 órakor az ifjúsági bélyeggyűjtő szakkör foglalkozásán dr. Márczi Dénes szakkörvezető tart előadást. 17-én 9 órától a barátságklub tartja húsvéti összejövetelét a várkastély 18. sz. termében. 18-án 8—14 óráig a Bakonyvidéki éremgyűjtők találkozójára kerül sor a JMK színházépületének fsz-i folyosóján és az emeleti előtérben. A JMK fafaragó szakkör szerdánként 15 órától, a gyermekképzőművészkör szombatonként 9—11 óráig tartja foglalkozásait a várkastély fsz. 17. sz. termében. A Diáktanya (várkastély 1—3. sz. termei) szerdán 17—21 óráig, szombaton 15—21 óráig várja programjaival az érdeklődőket. A középiskolák közötti úszóversenyre 14-én 14 órától kerül sor, majd 16.30 órakor Kórházi vígjáték a Petőfi Sándor Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola tanulóinak előadásában. Sportbemutatók: torna, cselgáncs, dzsesszbalett, body building, rock and roll, karate. A Batthyány Lajos Mezőgazdasági Szakközépiskola tanulói Együtt egymásért címmel mutatják be előadásukat a JMK színháztermében. Kiállítás: Edgar Schenk osztrák festőművész kiállítása április 25-ig megtekinthető a JMK galériájában (várkastély).

■ **PEDAGÓGUS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT, PÁPA**
Április 14-én 17 órakor a helytörténeti klub tagjai a nagydémi honismereti kör tagjaival találkoznak. 15-én 18 órakor a Magyar Környezetvédelmi Egyesület pápai tagozatának összejövetele. 16-án 17 órakor a nők klubjában ifj. Rácz Ottó tanár Európai utazásaim címmel tart élménybeszámolót. 15-én 17 órakor Pekárdiné dr. Járányi Erzsébet pszichiáter előadása Neurotikus zavarok, iskolai ártalmak címmel. 14-én 16 órakor dr. Páli Judit pszichológus előadása A játék és a gondolkodás stratégiája címmel. 16-án 9—17 óráig a Filléres Módi ruhavására.

■ **JÓ SZERENCSÉT MŰVELŐDÉSI KÖZPONT, VÁRPALOTA**
Április 17-én 9—12 óráig számítógépes játszóház és modellezőkör bemutató foglalkozás a 13-as, illetve a 17-es teremben. 14-én 16 órakor a Bányász nyugdíjasklub havi összejövetele a 15. sz. teremben. 17-én 12 órakor a diabéteszklub a tatabányai klub tagjait látja vendégül a 15. sz. teremben. Program: közös ebéd, utána a város nevezetességeinek megtekintése. 9 hetes titkárnőképző tanfolyam indul, melyre jelentkezhetnek a érettségivel és gyors- és gépírástudással rendelkezők. Kiállítás: április 13-tól május 30-ig a város óvodásainak rajzkiállítása az emeleti előcsarnokban, majd a Pétfürdői Közösségi Házban tekinthető meg. A könyvtári kölcsönzés: kedden és csütörtökön 10—12-ig, 13—17 óráig. A folyóirat-olvasó nyitva hétköznap 13—17 óráig, kedden és szombaton 10—12 óráig.

■ **VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT, ZIRC**
A tavaszi napok rendezvénysorozat keretében 12-én 10.45 órakor a bazilikában húsvéti ünnepi hangverseny. 13-án 17 órakor a III. Béla Gimnáziumban balettbemutató. 14-én 10 órakor a művelődési házban Nagy akarok lenni címmel a Fabula Bábszínház zenés bábjátéka, 18 órakor pedig Galambos Ferenc bűvész műsora látható. 15-én 18 órakor a pinceklubban rendezik meg a Zirc és Vidéke közéleti lap fórumát. Meghívott vendégek: a lap szerkesztőbizottsága: Barták Péter, Kocs Gábor, Müller Anikó, Varga Tibor. 15-én 18 órakor a művelődési központban: kávéházi filmklub, a Farkasokkal táncoló hétszeres Oscar-díjas filmet vetítik. 17-én 9—15 óráig a művelődési központban: komplex egészségügyi szűrés: vérnyomás-, koleszterinszint-mérés, vércukor-meghatározás, orvosi tanácsadás. 20.30 órakor a pinceklubban Nagy Bandó András humorista műsora, utána nosztalgiabuli. 18-án 9.30 órakor szavalóversenyre kerül sor. Kiállítás: Somogyi Zsuzsa szakkörvezető rajztanár és harmincegy tanítványának kiállítása a Zirci Galériában május 30-ig hétfő kivételével naponta megtekinthető.

Petőfi Színház

Április 13-án este fél 8 órakor BAMBINI DI PRAGA, Veszprém, Németh bérlet. 14-én délután 5 órakor BAMBINI DI PRAGA, Veszprém, Ady bérlet. 15-én délután 5 órakor VIGYORGÓ BÚBÁNAT, Veszprém, Táncsics bérlet. 16-án, este 7 órakor BAMBINI DI PRAGA, Ajka, Tamási bérlet. 17-én este 7 órakor REJTŐ JENŐ KABARÉJA, Székesfehérvár, Vörösmarty Színház. 18-án NINCS ELŐADÁS.

Vásárok

Autóvásárt 10—11-én, 17—18-án Debrecenben, Pécsett, 11-én és 18-án Hódmezővásárhelyen, Miskolcon, Nyíregyházán, Szegeden, Szolnokon, Téten, Túrkevén, Veszprémben a lengyelpiacon és a Shell-kútnál, 17-én Herenden, 18-án Sopronban tartanak.

Gyógyszertári ügyelet

Szombati ügyeleti nyitva tartás 8 és 14 óra között.
AJKA, Frankel Leó u. 16. Telefon: 06/88/12-227.
BALATONFÜRED, Csárda u. 1. Telefon: 06/86/42-238, illetve 9—12 óráig Vasút u. 3. Telefon: 86/43-831.
TAPOLCA, 10—11-én Centrum Patika Deák F. u. 8. Telefon: 06/87/13-194. 12-én Ady E. utcai gyógyszertár. Telefon: 06/87/11-175
PÁPA, Fő út 24—26. Telefon: 06/89/24-748.
VÁRPALOTA, Táncsics M. u. 19. Telefon: 06/80/71-350.
VESZPRÉM, Rákóczi u. 8. Telefon: 06/80/21-239.
A fenti gyógyszertárak szombat—vasárnap az ügyeleti nyitva tartás után zárt ajtók mögött tartanak ügyeletet.
Ezenkívül minden szombaton nyitva van a VESZPRÉM, Madách u. 4. sz. alatti ARANY HOLLÓ privát gyógyszertár 8—13 óráig, a Kabai János u. 1. sz. alatti GYÓGYÍR gyógyszertár 8—12 óráig, az Iskola u. 3. sz. alatti FEHÉR ÜRÖM gyógyszertár (telefon: 21-170) 8—13 óráig, valamint PÁPA, Jókai u. 7. sz. alatti GRÁNÁTALMA gyógyszertár (telefon: 24-444) 8—12 óráig.
A fentieken kívül a BALATONALMÁDI, a DEVECSERI, a SÜMEGI és a ZIRCI gyógyszertárak szombat—vasárnap szintén zárt ajtók mögött tartanak ügyeletet. Mindkét ügyeleti forma tartása esetén az ügyeleti szolgálat csak sürgős szükség esetén vehető igénybe.

Lelkisegély-szolgálat

VESZPRÉM, a Kapcsolat lelkisegély-telefonszolgálat hívható mindennap 18—24 óráig a 06/80/22-205-ös telefonszámon.
PÁPA, az S. O. S. lelkisegély-telefonszolgálat hívható pénteken, szombaton, vasárnap és hétfőn 18—24 óráig a 06/89/24-713-on.
AJKÁN a lelkisegély-telefonszolgálat pénteken, szombaton és vasárnap este 8 órától reggel 6 óráig hívható a 06/88/12-817-es telefonszámon. A szolgálatok hívása díjtalan!

Állatorvosi ügyelet

Április 10-én reggel 6 órától 12-én reggel 6 óráig.
AJKA körzetében a központi ügyelet címe: Hotel Ajka, Lenin u. 6. Telefon: 06/88/11-393.
PÁPA körzetében az ügyelet címe: Pápai Állami Gazdaság irodaháza, Pápa, Jókai u. 46. Telefon: 06/89/24-955.
TAPOLCA körzetében: DR. SZABÓ BÉLA Kővágóörs, Jókai u. 37. Telefon: 06/87/44-109
SÜMEG körzetében: DR. BARANYI GYÖRGY, Csabrendek, Zrínyi u. 4. Telefon: 52-373.
VESZPRÉM körzetében: DR. PAIR EGON Balatonfüred, Galamb u. 13. Telefon: 06/86/42-468
VÁRPALOTA körzetében: DR. SZOLNOKI JÁNOS Balatonfőkajár, Petőfi s. u. 21. Telefon: 83-214.
ZIRC körzetében: DR. ÉDES GÉZA Csesznek, Farkashegyi u. 1. Telefon: 3.

Orvosi ügyelet

VESZPRÉM városban (Gyulafirátót) hétköznap, hétvégén és munkaszüneti napokon orvosi ügyelet működik. A központi ügyelet hétvégén és ünnepnapokon kiterjed Herend, Márkó, Bánd, Hárskút, Nagyvázsony, Mencshely, Pula, Papkeszi, Vilonya, Hajmáskér, Sóly, Kolorkémia, Szentgál, Nemesvámos, Hidegkút, Barnag, Vöröstó térségére. Helye: Veszprém, Cserhát 1. épület. Az ügyelet a 22-650-es telefonon hívható. Hétköznapokon a sürgősségi ellátást a helyi körzeti orvos végzi. A központi körzeti GYERMEKORVOSI ÜGYELET szintén Veszprémben, a Cserhát 1-es épületben szombaton reggel fél 8-tól héttő reggel fél 8-ig hívható a 25-685-ös telefonon. A központi FOGORVOSI ÜGYELETI szolgálat címe: Veszprém, Halle u. 5/E., ahol éjszakai ügyelet nincs. Munkaszüneti és ünnepnap, valamint hétvégén, szombat—vasárnap az ügyelet reggel 8-tól 14 óráig tart. Telefon: 25-228.
A BALATON-PARTI lakosság sürgősségi betegellátását Alsóörs, Lovas, Felsőörs, Balatonvilágos, Fűzfőgyártelep, Balatonfűzfő, Litér, Királyszentistván, Balatonkenese, Balatonakarattya, Balatonalmádi, Vörösberény, Szentkirályszabadja, Balatonfőkajár, Balatonaliga, Csajág, Küngös területén balatonalmádi központtal hétvégi központi orvosi ügyelet látja el. Az ügyelet szombat reggel 7-től héttő reggel 7 óráig tart. Cím: Balatonalmádi, Baross G. u. 32., telefonszám: 06(80)38-334. Hétköznapokon 18 órától reggel 7 óráig Balatonalmádi (Vörösberény) és Szentkirályszabadja területére terjed ki az ügyelet, a fent megjelölt helyen és telefonszámon vehető igénybe sürgősségi ellátásra.
BALATONFÜRED — központi orvosi ügyelet helye: Csárda u. 1., rendelőintézet. Szombat reggel 7 órától héttő reggel 7 óráig a (86) 42-468-as telefonszámon hívható. A FOGÁSZATI ügyelet szombaton 8—14 óráig, vasárnap 8—11 óráig tart. Éjszaka fogászati készenlét nincs. NŐGYÓGYÁSZATI szakügyeletet tart kedden és csütörtökön 17—20 óráig dr. Vörös Lajos nőgyógyász főorvos a Balatonfüred, Garay J. u. 3. sz. alatti rendelőben.

Mi is az élet?

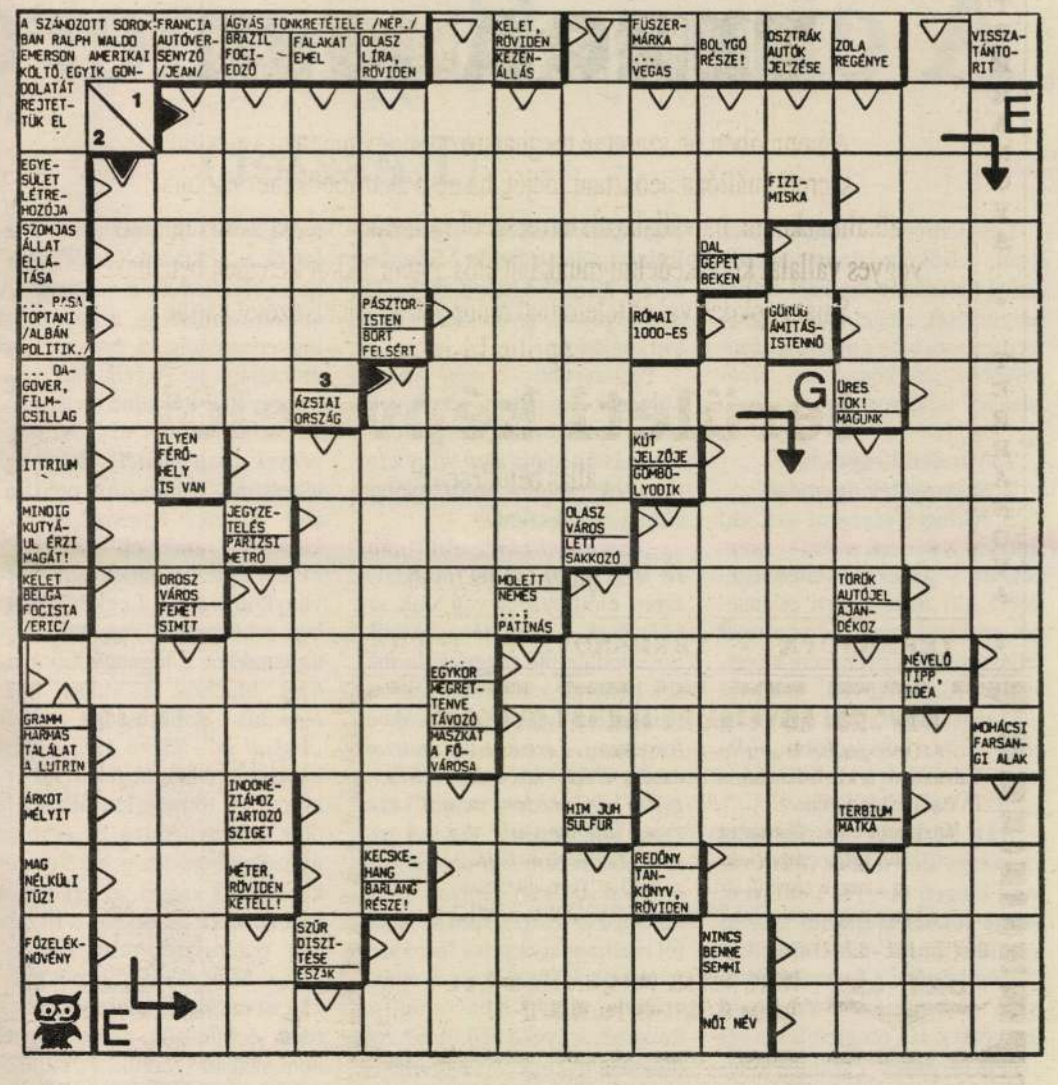

A megfejtéseket csütörtök délig kérjük beküldeni szerkesztőségünk címére: Veszprém, Szabadság tér 15.

Múlt heti keresztrejtvényünk helyes megfejtése: Egyet szeretni nagyon kevés, mindenkit szeretni felületes dolog.

Könyvjutalmat nyertek:

Básch Ernőné, Lesencetomaj; *Jezsó Béláné*, Alsóörs; *Fáth János*, Nemesvámos; *Tolnai Béláné*, Balatonfüred; *Vajda Tibor*, Gyulafirátót.

AJKA — (város és környéke, Halimba ellátására) központi orvosi ügyelet helye: Frankel Leó u. 22., a nagy gyógyszertár melletti körzeti orvosi rendelő. Ideje: szombaton reggel 7 órától héttő reggel 7 óráig, hétköznapokon: este 19 órától reggel 7 óráig. Telefon: 12-012. Fogorvosi ügyelet: szombat—vasárnap 8—14 óráig. Helye: fogászati rendelőintézet.
DEVECSER — (járás ellátására) hétvégi körzeti orvosi ügyelet helye: Pápai mártírok útja 1. Szombat reggel 9 órától héttő reggel 8 óráig a 129-es telefonszámon hívható.
PÁPA városban hétköznapokon, munkaszüneti napokon és hétvégén orvosi ügyeleti szolgálat működik. Hétköznapokon 18 órától másnap reggel 6 óráig, munkaszüneti napokon a munkaszüneti napot megelőző napon este 18 órától a munkaszüneti napot követő nap reggel 6 óráig, hétvégén szombaton reggel 6 órától héttő reggel 6 óráig a Séllyei utcai rendelőben, telefon: 24-614. PÁPA város vonzáskörzetében munkaszüneti napokon és hétvégén orvosi ügyeleti szolgálat működik. Munkaszüneti napokon a munkaszüneti napot megelőző napon 18 órától a munkaszüneti napot követő nap reggel 6 óráig, hétvégén pénteken este 18 órától héttő reggel 6 óráig a Séllyei utcai rendelőben, telefon: 24-614. Pápa város és vonzáskörzete gyermek betegei részére a hétvégén GYERMEKORVOSI ÜGYELETI szolgálat működik. Ennek rendje: szombaton 9—12 óráig és 16—18 óráig, vasárnap 9—12 óráig a Séllyei utcai gyermekrendelőben, telefon: 24-444. FOGÁSZATI ÜGYELET szombat—vasárnap 8—11 óráig a Séllyei utcai rendelő, telefon: 24-444.
SÜMEG város és vonzáskörzete betegei részére a hétvégi központi orvosi ügyelet a sümegi rendelőintézetben működik. Bejárat a Deák Ferenc utcai oldalról. Ügyelet időpontja: szombat reggel 8-tól héttő reggel 8 óráig. Telefon: 06/87/52-131.
TAPOLCA térségének hétvégi orvosi ügyeleti szolgálati helye: a városi kórház telephelyén. Tapolca, Ady Endre u. 1—3. Telefon: 11-655.
VÁRPALOTA város és körzetében — Ősi, Öskü, Berhida, Peremarton és Tés — a központi orvosi ügyelet helye: Vörös október u. 6., rendelőintézet. Ideje: hétköznap 17 órától reggel 7 óráig. Hétvégén pénteken 17 órától héttő reggel 7 óráig. Telefon: 72-910.
ZIRC — körzeti orvosi ügyelet hétköznapokon 18 órától másnap reggel 8 óráig Zirc központi városrész és a városrészi települések, valamint Porva, Borzavár lakosságát látja el. Szombat—vasárnap, valamint munkaszüneti napokon a fentieken kívül a Bakonybél, Bakonyszentkirály, Bakonyszentlászló, Dudar, Csetény, Románd, Veszprémvarsány területén élő lakosságot is ellátja. Az ügyelet a járóbetegeket a zirci rendelőintézetben (József A. u. 19.) fogadja. A 10, 33 telefonszámon, valamint a segélykérő telefonokon a helyszínre is hívható.

Látnivaló a múzeumokban

AJKA — Városi Múzeum (Szabadság tér 4.) — Helytörténeti gyűjtemény, Borsos Miklós-emlékkiállítás, Fekete István-emlékszoba, Molnár Gábor-emlékszoba. Nyitva: kedden, szerdán, pénteken, szombaton 10—17 óráig, csütörtökön 13—17 óráig. — Bányászati Múzeum — Kőzet- és őslénytár (Parkerdő). Nyitva: keddtől péntekig 11—16, szombat—vasárnap 10—16 óráig.
BALATONKENESE — Falumúzeum (Kossuth u. 6.). Nyitva: 9—14 óráig, szünnap: vasárnap.
BAZSI — Simon István-emlékház.
CSESZNEK — Helytörténeti kiállítás (Vár út 35.) nyitva mindennap, 9—17 óráig.
EGERALJA — Helytörténeti gyűjtemény.
HEREND — Porcelánmúzeum — A herendi porcelán. Nyitva: szombat—vasárnap és ünnepnap kivételével 8—16 óráig.
ISZKÁZ — Nagy László-emlékház. Nyitva: héttő kivételével, 10—18 óráig.
MALOMSOK — Helytörténeti gyűjtemény. Anyaga kérésre bármikor megtekinthető.
PÁPA — Gróf Esterházy Károly Kastély- és Tájmúzeum — Pápa régészeti és történeti emlékei — Főúri enteriőrök — A pápai keménycserép története. Kékfestő Múzeum. Nyitva: 9—17 óráig. Szünnap: héttő. Gránátalma Patikamúzeum, nyitva: munkanapokon, 8—16 óráig. Egyházművészeti és Művészeti Múzeum. Nyitva: naponta, 9—12.30 és 14—17.30 óráig. Szünnap: héttő. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteménye, nyitva: héttőtől péntekig, 10—12.30 és 14—17.30 óráig.
TAPOLCA — Városi Múzeum — Romkert — Séta egy régi iskolában — Adalékok Tapolca történetéhez az 1984/85-ös templom-dombi ásatások alapján — Marton László gipsztervei. Nyitva: 10—16 óráig.
VANYOLA — Vajda Péter-emlékház.
VÁRPALOTA — Helytörténeti gyűjtemény (Tájház). Nyitva: héttő kivételével 11—18 óráig. Nagy Gyula Galéria — Képzőművészeti gyűjtemény — Matzon-gyűjtemény.
VESZPRÉM — Laczkó Dezső Múzeum, Erzsébet sétány 1. — A Bakony és a Balaton-felvidék évezredei. Időszaki kiállítás: Mesterek, segédek, inasok, kontárok — Céhesélet Veszprémben. Nyitva: héttő kivételével naponta 10—14 óráig. Bakonyi ház (Erzsébet sétány 3.) — A paraszti életmód használati tárgyai és felszerelései. Csutorásmesterség. Nyitva: naponta 10—14 óráig, szünnap: héttő. Téglamúzeum (Szabadság tér 1.). Nyitva: héttő kivételével naponta, 9—17 óráig. Mestermű Galéria, (Kossuth u. 17.) — Duray Tibor kamaratárlata. Nyitva keddtől péntekig 10—13 és 15—18, szombaton 10—13 óráig.
ZIRC — Bakonyi Természettudományi Múzeum — A Bakony természeti képe. A természet ékszerei. A Kárpát-medence ásványai és kristályai. Nyitva: héttő kivételével naponta, 9—17 óráig.
ZÁNKA — Néprajzi Múzeum — a Magyar cserkészek története kiadványok tükrében (1910—1990) egész évben látható. Nyitva: 10—18 óráig.
A múzeumok, ha más nyitva tartás nincs feltüntetve, héttő kivételével 9—18 óráig tartanak nyitva.

Hungária Biztosító

Gépjármű-kárrendezés

VESZPRÉM, Budapest u. 70/A. Tel.: 28-231, 28-033, telex: 32-610. Kárfelvétel, kárkifizetés: héttőtől péntekig: 7.30—16.00 óráig, szombaton: 7.30—12 óráig.
VÁRPALOTA, Árpád út, szolgáltatóház. Tel.: 71-140, telex: 32-387. Kárfelvétel, kárkifizetés: kedd, csütörtök: 9—11 óráig. Gépjárműszerviznél munkanapokon, 6—14 óráig.
PÁPA, Márton I. u. 2—4. Tel.: 89/13-515, 24-090, telex: 24-313. Kárfelvétel, kárkifizetés: héttőtől péntekig: 7.30—16 óráig.
AJKA, Szabadság tér 16. Tel.: 88/12-854, 11-243, telex: 32-468. Kárfelvétel, kárkifizetés: héttőtől péntekig: 7.30—16 óráig.
TAPOLCA, Lenin tér 9. Tel.: 87/11-094, telex: 32-432. Kárfelvétel, kárkifizetés: héttőtől péntekig: 7.30—16 óráig.
BALATONFÜRED, Shell—Interag töltőállomás, Széchenyi út. Tel.: 86/42-621. Kárfelvétel, kárkifizetés: héttőtől péntekig: 7.30—16 óráig. Kárbejelentés: mindennap 0.00—24.00 óráig a Shell—Interag töltőállomásnál.
BALATONALMÁDI, Szabolcs u. 15. Kárfelvétel, kárkifizetés: héttőtől péntekig 7.30—16 óráig.

A MISKOLCI GALÉRIA
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

Lőrincz Vitus

FESTŐMŰVÉSZ

TŰZZOMÁNC-KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

1971. MÁRCIUS 7-ÉN,
VASÁRNAP DÉLI 12 ÓRÁRA
A MISKOLCI GALÉRIÁBA

A KIÁLLÍTÁST

RAB NÓRA
ÚJSÁGÍRÓ
NYITJA MEG

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
MÁRCIUS 28-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL 11—19 ÓRÁIG

B.Mi 71

Meghívó

LŐRINCZ Vitus

Csoportos kiállítások:

1973. Párizs
1974. Tokio
1975. Omszk
1978. Limoges (Biennálé)
1981. Németország
1982. Moszkva
1982. Szófia, Salgótarján Zománcművészeti Biennálé
1982. Pest megyei Nyári Tárlat
1982. Váci Nyári Tárlat, Balatoni Nyári Tárlat
1982. Szegedi Nyári Tárlat
1987. Kecskeméti Zománcművészeti Alkotótelep kiállítása, Zománc '87.
1988—89. Műcsarnok, Országos Tavaszi Tárlat
1988. Németország
1990. Budapest, Metró Klub
1990. Budapest, Csontváry Galéria
1991. Sedan, Franciaország
1991. Budapest, Vigadó Galéria

Lőrincz Vitus
festőművész

Lőrincz Vitus: Szárnyasoltár (részlet)

1933-ban születtem Bukovinában, Istensegíts községben. Tanulmányaimat a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban, a Képzőművészeti Főiskolán és az Egri Pedagógiai Főiskolán végeztem. Mesterem Jakuba János volt. 1957-ben szereztem diplomát és azóta állítok ki rendszeresen. 1964-ben a Bonyhádi Zománcgyárban kezdtem először kísérletezni a tűzzománccal. 1967 óta túlnyomórészt tűzzománcképek készítésével foglalkozom. 1972, -73, -74-ben tanulmányúton több hónapot töltöttem Ausztriában a Wiener Email- und Glasurfarbwerk Schauer et. Co. meghívására, ahol lehetőségem nyílt technikai felkészültségem bővítésére. Tagja vagyok a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének. 1978 óta képeim egy részén a zománctechnikát fafaragással együtt alkalmazom.

Önálló kiállításaim:

1962. Pécs
1964. Budapest, Fiatal Művészek Klubja
1967. Békéscsaba, Munkácsy Mihály terem
1967. Vác
1971. Miskolc, Galéria
1974. Bécs, Galéria Románum
1976. Nagykőrös
1979. Fót
1979. Szekszárd, Művelődési Központ
1979. Érd
1984. Budapest, Derkovits terem
1988. Szántód, Kápolna
1991. Bonyhád
1991. Érd
1991. Fót
1992. Vác
1992. Dunakeszi

Köztulajdonban lévő képeim:

Csopak, Római katolikus templom oltárképe,
„Szent István" legenda (fafaragás és zománc 200x250 cm)
Stációk
Paks, Rendelőintézet, „Életfa" murális zománckép (4,5 m2)

F. K. KUSZENDA SÁNDOR

GRAFOTIP KFT, EGER

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

LŐRINCZ VITUS
FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1993. ÁPRILIS 1-JÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA
DR. ANDRÁSFALVY BERTALAN
NÉPRAJZTUDÓS

A TÁRLAT MEGTEKINTHETŐ
1993. ÁPRILIS 1-10.

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST, VÁCI U. 25.

Magyar szentek oltára előtt

A hit tűzzománc képei

Mintha sohasem akarna véget érni a nyár: a szelíden emelkedő domboldalon, a kertekben, de kint, a kerítés tövében, az árok partján is, annyi a virág. S mintha mindig békés hangulat venné körül a portákat, s az egész tájat, olyan a csönd. Az utca túloldalán meg-megáll egy-egy autó, nyílik a posta ajtaja. A templomkertbe ilyenkor csak a távolról érkezett látogató lép be. Műveket szemlélni érkezik, s a béke helyett az erőszakkal, az embertelenséggel szembesül: a kert szélében kereszt őrzi a két évvel ezelőtt meggyilkolt plébános, *Dr. Csontos Gyula* emlékét. Ő volt az, akinek az új temlom elsősorban köszönhető, s ő volt, aki sohasem fordított hátat, ha – ismerős vagy idegen – segítségért fordult hozzá valaki.

Ki tudja, mi mindent köszönhetnek neki a hívek, itt, Csopakon, mert hiszen itt áll az új Szent-István templom. Sok tervet nem tudott megvalósítani, de az sem kevés, amivel a templom, a közösség gyarapodott. Nélküle új oltárkép aligha díszítené például a templomot, s aligha függnének a falon a fafaragást a tűzzománccal ötvöző stációképek, amelyek immár mindig együtt idézik fel a megrendelő, a mecénás és a képeken ábrázolt, megkínzott Krisztus szenvedéseit. S magának az alkotónak a hányattatásait is persze, hiszen *Lőrincz Vitus*, a csopaki művekkel saját sorsáról, hitéről és családjairól is beszél. Veronika kendőjén Jézus arca látszik, s mindazok vonásai feltűnnek mögötte, akik csüggedten-reménykedve indultak neki a bukovinai magyar falvakból ama föld felé, amely fölé a fölajánlott koronával Máriát hivta védelmezőnek Szent István király.

Hétéves volt, amikor Bukovinából elmenekültek, s noha azóta sohasem ment vissza Istensegítsre, most is maga előtt látja a tájat. A házakat már jórészt lerombolták, átalakították a betelepültek – ezt édesapja mesélte, aki néhány éve, kilencvenévesen látogatott vissza szülőföldjére, s aki a nyolcvanas évek közepén könyvben idézte meg a bukovinai székelység hányattatásait. Bukovina, Bácska, azután Tolna, ahol a bonyhádi református gimnázium rajztanára, *Horváth Olivér* egyengette a rajzolás, mintázás iránt már akkor érdeklődő kisdiák útját.

A ház fölött karcsú fenyők lengetik tűkoronájukat: Balatonfenyvesen idézi fel emlékeit Lőrincz Vitus. Az erdős szülőföldet mímelik a fák körülöttünk, a gyermekkori vágyat a fafaragás

iránt. A vágyból előbb a művészeti gimnázium, majd 1953-ban a Képzőművészeti Főiskola jóvoltából lett valóság. 1957-ben végzett, s mivel támogatást a többgyermekes családtól a független művészpályához nem remélhetett, tanítani kezdett.

– Bonhyádra kerültem vissza – idézi a sorsdöntő találkozást –, s hamarosan megismerkedtem *Máthé Gyulával*, a zománcgyár mérnökével. Ő javasolta, próbáljam ki a zománcban rejlő lehetőségeket. Véletlenek, kudarcok vezettek előre az úton. Közben – feleségem ének-zene szakos tanár – a Fóti Gyermekvárosba kerültünk, innen látogattam vissza hétvégeken, szünidőben Bonyhádra.

Sokáig válaszra sem méltatták, amikor kiállítási lehetőséget kért. 1970-ben, egy hónappal a megnyitó előtt mondta le a tár-

Nagy Béla felvételei

latot a Képcsarnok. Később kiderült: *Fock Jenőné* műveinek kellett éppen akkor a hely. Két év múlva a salgótarjáni zománcművészeti biennálén látta meg műveit a bécsi *Email und Glasurfarbwerk Schauer* vezetője, s meghívta: ismerkedjen a gyárban alkalmazott anyagokkal, technológiákkal. Ettől kezdve mintha kitágult volna a világ, mintha egyre több alkalom kínálkozott volna a bemutatkozásra. 1974-ben a *Galéria Románumban* állított ki, azután szinte évenként követték egymást az egyéni tárlatok, s az itthoni és külföldi csoportos bemutatók.

A tanítást már 1970-ben abba akarta hagyni, de több mint egy évtizedig maradt még: a gyerekeknek szüksége volt rá. 1982 óta csak műveiből él – vagy inkább azoknak, hiszen mindig nehéz volt képet eladni Magyarországon, s talán manapság a legnehezebb. Fóton lakik azóta is, de élni talán itt, a Balaton partján, s igazán itt is csak tavasztól őszig lehet a nagy fák árnyékában. A hely itt is kevés. A műterem? A csónakház, ahol, talán éppen azért, mert annyi szörnyűség történik a földön, a szép formákat keresi, a megnyugtató, a derűs motívumokat. Tele van tervekkel, s a tervek egy része természetesen Fóttal kapcsolatos, a világkiállításhoz kötődő itteni rendezvényekkel. Az altemplomban május-október között kiállítást rendeznek majd műveiből, a közösségi ház egyik termébe pedig szárnyasoltárt tervez. Magyar szentek oltára lesz ez: Szent István két oldalán Margit és Erzsébet, László és Imre áll majd, fölöttük a kereszten pedig a megfeszített Megváltó teste függ.

Hit, ami nélkül éppen úgy elképzelhetetlen az élet, mint a művészet a teremtés nélkül? Tisztességes szándék, tiszta emberség? A fogalmak apja történetét idézik, akit annyi hányódás után, 1945-ben az oroszok már Tolnából akartak Szibériába hurcolni. A vagonból kiugrott *Lőrincz Imrét* a bácskai szerb partizánok is elkapták. Ki vagy, honnan jöttél? – kérdezték, s miután kiderült, a parancsnok családja éppen azt a házat foglalta el, amelyből ők elmenekültek, így szólt a szerb: *„Köszönöm, maga épített egy új házat. Mától fogva barátok vagyunk."*

Lőrincz Vitus kiállítása ma délután nyílik meg a tiszakécskei Művelődési Házban. Holnap lesz hatvanéves.

P.Szabó Ernő

A cimbalom nem való templomba?

A pozsonyi Magyar Kulturális Központ augusztusi hangversenyét a szlovák sajtóban, a kormányhoz közel álló *Republikában* egy nem mindennapi cikk előzte meg. Értetlenkedő, már-már gyalázkodó, nyíltan provokatív? Egyértelműen egyik sem, hiszen a *Cimbalom a Szent Márton-dómban* című sekélyes eszmefuttatás egyértelműen a *napi politika* terméke.

Ha egyik pillanatról a másikra el lehet tüntetni megannyi magyar nyelvű helységnévtáblát, miért ne lehetne, főképp hithű szlovákként megkérdőjelezni a *cimbalom mint hangszer* jelenlétét, megszólalását hajdani koronázó templomunkban. Az újságírónak a zeneszerzám természetesen csak ürügy volt arra, hogy megkérdezhesse: miként engedhető meg, hogy egy magyar állami ünnepet egy pozsonyi templomban ünnepeljenek meg. Méghozzá *cimbalommal!* Vajon eme kulturális tevékenység – mert azért azt elismeri, hogy a *zene* és az *ének* ebbe a fogalomkörbe tartozik – nem fogja-e erősíteni a dél-szlovákiai területek visszaigénylését? Ám akárhonnan is indít a cikkíró, minden kifogása oda torkollik, hogy a *cimbalom nem való templomba*. Ez a lényeg, a többin csak úgy eltöprengett. Természetesen jó hazafiként, de ezt már én teszem hozzá.

A másnapi *Új Szó*, szerencsére – hiszen akárhogyan is van, szlovák testvéreinknél is megy előre a világ –, védelmébe vette a Magyar Kulturális Központ rendezvényét; leginkább avval, hogy megszólaltatta a központ igazgatóját, *Sunyovszky Szilviát*, aki számtalan példával bizonyította, hogy ebben az ünnepi koncertben nincsen semmi új – például Budapesten, Franciaország nemzeti ünnepén, a Francia Intézet tűzijátékot rendezett stb. –, és a színvonalas zenét nem az határozza meg, hogy mely hangszeren szólal meg.

Talán e kicsi – végtelenül fölösleges és megalázó – csatározásnak is szerepe volt abban, hogy augusztus 20-án a pozsonyi magyarok százai vándoroltak a Szent Márton dómba, hogy egyúttal Szent István előtt is főt hajtva meghallgassák *Faragó Laura* és *Herencsár Viktória* koncertjét. Az ünnepséget Sunyovszky Szilvia rövid köszöntője vezette be. Beszédében, melyet szlovákul is elmondott, egy idézetet olvasott föl, avval az előrebocsátással, hogy *Szent Istvánnak* fiához írt könyve, az *Intelmek* számunkra is intelmül szolgálhatnak.

Íme: *„A vendégek s a jövevények akkora hasznot hajtanak, hogy méltán állhatnak a királyi méltóság hatodik helyén. Hiszen kezdetben úgy növekedett a római birodalom, úgy magasztaltattak fel és lettek dicsőségessé a római királyok, hogy sok nemes és bölcs áradt hozzájuk különbkülönb tájakról. Róma bizony még ma is szolga volna, ha Aeneas sarjai nem teszik szabaddá. Mert amiként különb-különb tájakról és tartományokból jönnek a vendégek, úgy különb-különb nyelvet és szokást, különb-különb példát és fegyvert hoznak magukkal, s mindez az országot díszíti, az udvar fényét emeli, s a külföldieket a pöffeszkedéstől elrettenti. Mert az egynyelvű és egyszokású ország gyenge és esendő. Ennélfogva megparancsolom neked, fiam, hogy a jövevényeket jóakaratúan gyámolítsad és becsben tartsad, hogy nálad szívesebben tartózkodjanak, mintsem másutt lakjanak."*

Sunyovszky Szilvia bölcs, századok igazságát közlő *képes beszéde* után kezdődött csak el a mintegy egyórás ünnepi hangverseny, ahol fellépett *Faragó Laura* énekművész és Herencsár Viktória cimbalomművész. Ő szólaltatta meg azt a cimbalmot, amelyet egy *rekedt*, talán nem is mai hang, ki akart tiltani a Szent Márton-dómból. Hogy ez nem történhetett meg, az elhangzott zene- és énekszámokat fergeteges taps köszöntötte. **Sz. L.**

Pavarotti, Domingo, Carreras

A nagy tenortriász újabb koncertje

Az 1994-es Labdarúgó Világbajnokságon, Los Angelesben, nagyszabású zenei eseményre is sor kerül. A döntő előtti szombaton újra együtt lép fel a világ három leghíresebb tenoristája, *Luciano Pavarotti, Placido Domingo és José Carreras*. A koncert helye egy hatalmas baseballstadion lesz. *Rudas Tibor*, a hangverseny szervezője, nemrégiben Budapesten vázolta, milyen feladatot vállalt a különleges program megvalósításában.

– Mint Luciano Pavarotti *producere* – kérem, ne tévesszék össze a menedzsert a producerrel, vagy a promoterrel –, én e két utóbbi feladatkört látom el negyven éve, vagyis *kitalálom*, majd *összehozom* a produkciót, sőt pénzem is van benne – nos, kitaláltam, majd megszerveztem a három világhírű tenorista újabb közös koncertjét. Nagyszerű partnereim vannak: magyar művészek, szakemberek munkájára támaszkodom.

Székely László díszlettervezőtől, a Magyar Képzőművészeti Főiskola szcenikai tanszékének vezetőjétől megtudtuk, mekkora dimenziókban kell gondolkodnia ezúttal.

– A *Dodgel Stadion* félellipszisívben hajló nézőterével szemben, egy óriási színpadon kell nem is egy, hanem két nagyzenekarnak elférnie (280 muzsikus), egy 380 tagú kórusnak, sőt, egy előszínpadon 130 táncosnak is. Nagyméretű és monumentális hatású színpadképre van itt szükség (Amerikában különben is ilyenhez szokott hozzá a közönség), s ennek egészen rövid idő alatt elbonthatónak kell lennie, hogy a koncert utáni reggel újra átvehessék a terepet a sportolók. Hatalmas oszlopokkal igyekszem grandiózus teret alkotni. Ezek a jókora (12-13 méter magas) oszlopok alumíniumból készültek, és 36 van belőlük. A teljes színpad felállításához több daru három napi munkájára lesz szükség. Ezért megyünk ki novemberben, hogy kiderüljön, pontosan milyen és mennyi munkaeszközt igényel a színpadépítés. Az elemek egyébként már úton vannak, négy hatalmas tengeri konténer indult nemrég Magyarországról.

– Úgy kell elképzelni, hogy ha ez a díszlet színházi, mondjuk épp operai díszlet lenne, a produkció után nem kellene a bontás miatt két napra becsukni a színházat, hanem mindjárt másnap lehetne új előadás – mondja *Kürthy András*, a Los Angeles-i koncert másik vezető magyarországi munkatársa.

– Kürthy András az én budapesti helyettesem – folytatja Rudas Tibor. – Összeköttetései, s tudása nélkülözhetetlen számunkra. Óriási feladat ennyi résztvevőel a próbák megszervezése. Ezt még tetézi, hogy a teljes programot felvesszük előre – még Európában. Kérem, ne értsék félre, nem play-back-ről hangzik majd a zene. De gondolnunk kell arra, hogy ha videokazettát készítünk róla, s valami zörej megzavarná a szabad téren a jó hangzást, legyen miről kifoltoznunk a felvételt. (Ha ezt nem tettük volna, több perces kiesés lenne, például a múltkori hangverseny kazettáján, az olasz köztársasági elnök biztonságára kirendelt helikopterek mélyrepülése miatt.)

– *Vajon, mennyi egy ekkora produkció költségvetése?*

– Három világsztárral, negyediknek a karmesterrel (aki minden valószínűség szerint *Zubin Mehta* lesz), vagy 750 közreműködővel, hozzávetőleg 1500 főnyi személyzettel, európai főpróbával, tengeren túlról érkező díszletekkel és így tovább. Több tízmillió dollárról van itt szó. De hát 58 ezer nézőt várunk, s jövő májusra már árulják a jegyeket. Egyébként a koncertet már magyarországi utazási irodák is hirdetik.

Csák P. Judit

Hj
Házi Jogtanácsadó
XX. évfolyam 1993/9. SZEPTEMBER
Munkaképesség-csökkenés, rokkantság, járadékok
Mikor, hol kell a rokkantsági járadékigényt előterjeszteni? * Ki jogosult rokkantsági résznyugdíjra? * Az egyéni vállalkozó kaphat-e rokkantsági nyugdíjat, ha tevékenységét folytatja? * Az első munkába állás előtt már megrokkant személy jogosult-e rokkantsági nyugdíjra? * Módosul-e a nyugdíj összege, ha a nyugdíjas egészségi állapota megváltozik? * Kinek nem jár átmeneti járadék? * Mikor, kinek állapítható meg egészségkárosodási járadék?
● Az állampolgársági törvény
● Az illetéktörvény módosítása
● A munkaviszony rendes felmondása a munkáltató által II.
● Végrehajtás ingóra és ingatlanra II.
● A marhalevél II.
● A törvényes képviselő vagyonkezelése I.
● Rovatok

ELADÓ!
Hyundai Scoupe
9 hónapos, sportos gépkocsi 1 150 000 Ft-ért
Hyundai Pony
9 hónapos gépkocsi 950 000 Ft-ért.
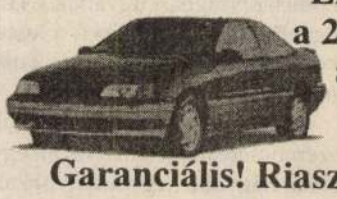
Érdeklődni lehet a 266-2550-es vagy a 266-2892-es telefonon.
Garanciális! Riasztóval felszerelve!

Egész évben üzemelő elegáns belvárosi Söröző-Étterem, szakmai képzettséggel vagy gyakorlattal, német-angol nyelvismerettel rendelkező, igényesen dolgozó felszolgálókat és szakácsokat keres
Telefonszám: 122-0496 (déli órákban, vagy este)

Az agapé Kft,

Ferences Nyomda és Könyvkiadó
6725 Szeged, Mátyás tér 26
Tel./Fax.: (62) 323-002

az 1994-ik évre szóló naptárait ajánlja minden katolikus hívőnek

Katolikus Kincses Kalendárium 1994
A különböző színekben nyomtatott és négyszínű borítóval védett naptár a legterjedelmesebb (256 oldal) és legtartalmasabb magyar katolikus évkönyv. A több mint három évtizedes múltra visszatekintő kalendárium gazdag tartalmával, népszerű cikkeivel egész évre szóló hasznos olvasmánygyűjtemény.
Ára: 164 Ft + ÁFA

Katolikus zsebnaptár 1994
14 színes képpel, bibliai idézettel, teljes nap- és névmutatóval.
Ára: 40 Ft + ÁFA

Katolikus falinaptár 1994
14 oldalas, képes, szöveges naptár. Minden hónapra egy-egy művészi reprodukció az angyalokról, megfelelő bibliai hellyel.
Ára: 80 Ft + ÁFA

Katolikus falinaptár 1994
egylapos, négyfajta motívum (Szent Család, Szent Klára és két motívum a természetből, bibliai idézettel), műnyomó papíron, négy színben.
Ára: a mennyiségtől függően már 8 Ft + ÁFA-tól

1000 forintot meghaladó rendelés esetén a postaköltséget átvállaljuk.

Viszonteladóknak és plébániáknak rendkívüli kedvezmények: 20–30%

MEGRENDELŐLAP

Megrendelek postai szállítással
.....pld Katolikus Kincses Kalendárium 1994 c. kiadványt
.....pld Katolikus Zsebnaptár 1994 c. kiadványt
.....pld képes Katolikus falinaptár 1994 c. kiadványt
.....pld egylapos Katolikus falinaptárt 1994-re (..... motívummal)

Név: .....

Cím: .....

Negyven éven át tönkretették...

Mi a magyar? – tette fel a kérdést Czakó Gábor. Történelmi körülményeink kényszerítő hatására gondolkodóink mindig újrafogalmazzák a választ. Szerkesztőségünk az író tanulmányát vitaindítónak szánta. Várjuk olvasóink igényes hozzászólásait.

A kérdés: „mi a magyar?". A válasz, tömören fogalmazva: egy hányatott sorsú, borúlátó, de mégis élni akaró, szorgalmas nép. A magyar nép többsége életrevaló, szorgalmas és helytálló. Szemléltető bizonyíték erre az országban élő szorgalmas, takarékos tömeg, de hivatkozhatom a múlt rendszer elüldözöttjeire, akik idegen államokba menekültek és többségük kitartó szorgalommal tanult, dolgozott helytállásukkal nem hoztak szégyent a magyar hazára.

Életerőnket, kitartásunkat, a nehéz körülmények közötti helytállásunkat igazolja megmaradásunk a Kárpát-medencében. Itt vagyunk, nehéz küzdelmek árán megmaradtunk, és ma az európai népek hasznos tagja lettünk. A magyarság, kis száma ellenére, a tudomány, a technika, a művészet, és a sport terén mindenütt jelen van és az eredményes nemzetek közé tartozik. A magyarság ókori történetéről, nincs kellő ismeretünk. A régmúltunkból annyit tudunk, hogy a magyarság ázsiai eredetű és a finn-ugor nyelvcsaládba tartozik. Ez a megállapítás általánosan elfogadott. Azonban hozzátehetjük: sok a fehér folt, sok a rés, sok a hiányosság, sok a kérdőjel. Ez az oka és ezzel magyarázható, hogy egyes kutatók más irányban is keresik a rokonságot.

Egyesek a magyar őshazát Mandzsúria–Korea vidékén keresik. Lehetséges, hogy ennek van némi alapja. 1933-ban, a Lille-i egyetemen, a pekingi katolikus intézetből francia tanulmányútra küldött *S. Tchang és J. Tchao* barátaimmal beszélgettünk a magyarok történetéről. Elmondtam: a magyarok ázsiai eredetűek, s ezer éve élnek Európában, de külsején ma már nem látható az ázsiai jelleg. Tagadhatatlan tény, hogy európaivá váltunk, nyelvünkben azonban megmaradtunk magyarnak.

Kínai barátaimnak – ázsiai származásunk magyarázatára – hirtelen eszébe jutott az Ázsiából hozott szürke, deres, nagy szarvú marha, a göndörszőrű mangalica sertés és a magyarság által kedvelt paprika. Meglepetésemre elmondták, hogy Mandzsúriában, főleg a század elején, de még 1933-ban is léteztek ilyen állatok. A paprikatermelés és -fogyasztás is általánosnak mondható.

Magamban azt gondoltam: a távol-keleti rokoni kutatásnak, úgy látszik, van némi alapja, de az állatok hasonlósága még kevés bizonyíték a mandzsúriai őshazára. És említésre méltó tétel is akad, ami a távol-keleti rokonságot sejteti. Például japánok és a koreaiak névírásánál, elöl áll a vezetéknév, s azt követi a keresztnév, pontosan úgy, mint a magyaroknál. Ismereteim szerint, csak ez a három nép alkalmazza a névírás ilyen módját.

A magyar szorgalmas, életrevaló, helytálló nép. Azonban nem szabad elfelejteni, az elmúlt 40 év alatt tönkretették, mindenét, a hitét is elvették, ezért bizalmatlan. A sok hazugság után kételkedik mindenben.

Hosszú időre lesz szükség, hogy visszanyerje lelki egyensúlyát...

Koós Ferenc

Jobboldaliság a kommunizmus gyermekbetegsége?

Miközben némelyek egymást túlharsogva kardoskodnak a mérsékelt centrumpolitika mellett, gyakran megmutatják igazi énjüket, szélsőséges gondolkodásmódjukat. Időszerű probléma ez, amelynek térnyerése gátat szabhat emberi kapcsolatoknak, amely beárnyékolhatja a békés átalakulást, és amely nemcsak hazánkban beszédtéma.

Bár az egészséges gondolkodású ember szépérzéke már eleve tiltakozik az arany középúttól való túlzott letéréstől, a szélsőséges nézetek ma mégis teret nyernek, megmutatva, hogy függetlenül a retorikától, gyökereik, módszereik és céljaik azonosak: ha a demagóg egy kicsit félrefordítva arcát féligazságokat puffogtat, számíthat a még oly tisztességes tömegek féligazságérzetére. Ezek hallatán ugyanis sok ember erkölcsi védelmi mechanizmusa helyére az igazságot kereső és követelő sérült lélek lép, az öklét rázó népvezér körül pedig ujjong a megtévesztettségében kiszolgáltatottá vált tömeg.

Mégis: nemcsak a tömeg hibája, hogy félrevezettetik, hiszen a józan, ám egyszerű szürkeállomány, hogyan is fogadhatja be azt a sok szenvedést és sérelmet, amit évszázadunk mindannyiunkra rámért? Az pedig már szinte mellékes kérdéssé válik, hogy az állítás időlegesen árnyékban maradó másik fele milyen színű.

Ezek után jogosan merül fel tehát az a kérdés, hogy az így gondolkodók szellemi rokonsága milyen közeli. Erre szép bizonyíték a francia *L'Idiot International* című folyóirat példája, amelynek cikkei a szélsőbal- és szélsőjobb francia képviselőinek (*Hallier, Le Pen, Jena-Paul Jouary* stb.) közeledési szándékairól és összeölelkezéseiről adnak hírt. A lap júliusi száma kertelés nélkül kimondja, hogy ez egy „természetes szövetség a vörösök és a barnák között az embertelen termelési rendszer, a kapitalista rendszer ellen. Ez a szövetség, amelynek megteremtését Franciaországban néhány értelmiségi már negyedszázada határozottan sürgeti." 1991 májusában az itt publikáló *Eduard Limonov* pedig kijelentette, hogy „az általam ismert három országban, azaz a Szovjetunióban, az USA-ban és Franciaországban ugyanaz a kormányzati forma figyelhető meg, melyben a középszerű emberek könyörtelenül sárba tiporják a magasabb rendű tényeket".

A hazai példák is ezt mutatják, ha egyelőre és szerencsére még nem is olyan egyértelműen, mint a már nagyobb hagyományokkal rendelkező francia jelenségek. Erre utal *Antall József* is, amikor a bal- és jobboldali szélsőségek ellen állást foglalva fejti ki például a *Csurka István* nézetei mögött rejlő valódi tartalmat: Csurka a mai politikai és gazdasági folyamatok bírálata során egy új típusú, megreformált államszocializmus képét tárja elénk.

A felelősöknek két tábora van. Az egyik a jó retorikájú, ízig-vérig demagóg, aki egyértelműen, világosan fogalmaz és akit ezért talán kezelni is könnyebb, továbbá a hatalomból kiszorult, intelligensebb szélsőséges, aki a néplelket ismerve félig mond ki szavakat, és a jelenségeknek csak egyik oldalát világítja meg.

Az egyik táborba tehát ők tartoznak. A másikba azok, akik mindebből látszólag kívülállókként profitálnak, akik a háttérben állva bírálják a tajtékzó vezéreket, miközben tenyerüket dörzsölve szemlélik a megzavarodott tömegeket. Inkább jobboldali veszélyt kiáltanak és csak ritkán balról jövőt (mert hát ez utóbbi egyelőre olykor még kényelmetlenebb tud lenni). Ők azok, akik miközben élesen bírálnak, hasznot is húznak mindebből, mert bár a beszéden kívül semmit sem tesznek, de éppen ezért maradhatnak fenn. Mert mi lenne, ha szélsőség híján kiderülne, hogy a beszéden kívül semmihez nem értenek? Így legalább a gyakran maguk által agyonkommentált, újsághírré generált eseményeken csámcsogva lehet bizonyítani a mértékletességet...

Ez egy olyan sajátos szimbiózis, melyet az ember rosszabbik énje tart életben. Az, amelyik ordítva üríti ki magából dühét, amelyik a megkönnyebbülést a tapsolva, tombolva összeverődött sokaságban találja meg. Amelyiknek csak a szélsőséges nézet megjelenési formája, kitörése a fontos, nem pedig a mögötte rejlő filozófia. Ezért állíthatjuk, hogy az ilyen szélsőbal és szélsőjobb nézetek egymást segítik, egymásból élnek, és számos pfújoló ehhez ráadásul még gyakran indokolatlanul nagy nyilvánosságot biztosít.

Így a szervezők és a támadva támogatók kajánul nyugtázzák egymásrautaltságukat. A háborgó masszában pedig morajlássá oldódnak a színek és szavak. Ne higgyünk nekik, hanem tanuljunk a francia példából és hallgassuk meg a józan ítéletet! Ne hagyjuk, hogy elragadjanak indulataink, mert ez az, amit akarnak tőlünk: dühödt fejjel nem lehet józanul dönteni, nem lehet országot építeni. A csendre intő, tisztázó véleményben pedig ne keressünk pártállást, mert az üzenetben a jövőbe mutató figyelmeztetés a fontos.

Máskülönben a morajlás akár véres ordítássá torzulhat.

Kerék-Bárczy Szabolcs

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lőrinc Vitus festő-
művész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1980 OKT 12

1980. október 12.

1021

Lőrinc Vitus festőművész tűzzománca

1980. október

Boglárlelle, Kiskőrös, Ta

Metszéstő

Bemutatkoztak a s

Nincs ma az országban olyan ember, aki valamiképp ne kötődne a szőlőhöz, akárha úgy, hogy szereti a gyümölcsöt, vagy a jó bort. Bármerre is járunk, a házak kertjeiben, a községek, városok határában virul a szőlő. A szőlő, amely a gondoskodást bőséggel hálálja, de gondoskodni róla egyre nehezebb. Mert mind kevesebb ember vállalja a téli metszés, a nyári csonkázás, az őszi szüret fáradságát. A szőlőtermelő üzemekben a tudós nemesítők munkája nyomán bőtermő fajták teremnek, olyanok, amelyeknek művelésmódját a gépi megmunkáláshoz igazították.

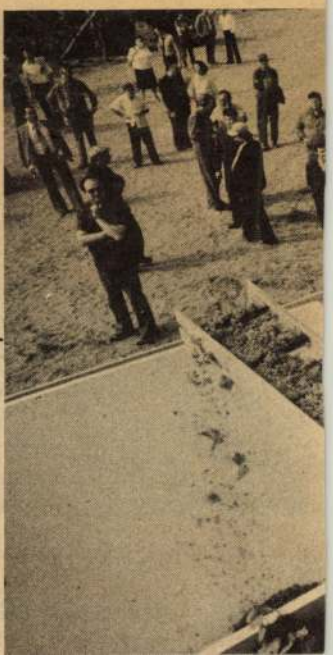

A szőlőtermelés gépeinek gyártásával a KGST keretein belül a Szekszárdi Mezőgazdasági Gépgyártó és Szolgáltató Vállalat foglalkozik. Gé-

Táncot — vállalkozóként?

— Tízéves korom óta táncolok. Hálás vagyok a sorsnak, hogy ösztöndíjasként a Kirov-balettnél lehettem Leningrádban. Ugyanazt a korlátot fogtam, mint Rudolf Lurajev, a világ legelképesztőbb táncos tehetségeinek egyike. Akkor még a fűtést nem nagyon szerették az oroszok, s szinte az ő izzadságának melegében nőttünk fel. A klasszikus balettet folytattam aztán itthon is, Pesten a balettintézetben. Lakatos Gabriella, a Kossuth-díjas balett-táncos volt a partnerem. Táncoltam együtt a revüsztár Medveczky Ilonával is. Osztálytársam volt például Esztergályos Cecília. Érdekelt a néptánc, hát abba is belekóstoltam: Rábai Miklós, Molnár Pista bácsi tanított. Dolgoztam a Duna Művészegyüttesben. Aztán külföldre szerződtem, a Friedrichstadt Palace-hoz, majd Olaszország következett. Párizsban a Moulin Rouge-ban táncoltam. Az a fiú, akit akkoriban gyufáért, cigarettáért szalajtottam, ma a stockholmi Királyi Operaház koreográfusa... — meséli Kozma Béla, aki lassan ötvenkét éves, és néhány éve Kemenesmagasiban lakik, de nem engedi, hogy a világ őt elfelejtse. Mostanában tánctanárként dolgozik, s a nemzetközi versenyeken nem kis sikerrel futtatja a Vas megyeieket, sőt Magyarországot — lévén, hogy csak az ő tanítványai képviselik külföldön a hazai jazzbalettet.

Pár napja a klagenfurti nemzetközi táncgáláról két ezüst- és egy aranyérmet hoztak haza — Kozma Béla elégedett lehetne...

— Akkor hagytam abba a táncot, amikor a csúcson voltam. Megismerkedtem a feleségemmel, aki Kemenesmagasiban körzeti orvos, ott kezdtünk fészket rakni. Mit csinál egy profi táncos vidéken? Előveszi tudományát, és megpróbálja másoknak átadni. Bementem a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központba, elmondtam, ki vagyok, s hogy szeretnék oktatni. Így indult meg a jazzbalett Szombathelyen — tanfolyamszinten. A gyerekek részvételi díjat fizettek az MMIK-nak, az MMIK pedig óradíjat és benzinköltséget fizetett nekem. Tavaly vállalkozó lettem, aminek csak hátrányai vannak. A tandíjakból származó bevétel huszonöt százalékát oda kell adni az MMIK-nak terembérletért, körülbelül huszonöt százalékát benzinre költöm, mivel be kell járnom. Egy héten nagyjából 1500 kilométert futok a kocsival, mert Körmenden és Sopronban is tartok órákat. Aztán az adó, a társadalombiztosítás... Az eredmény az, hogy enyhén szólva nem vagyunk önfenntartóak.

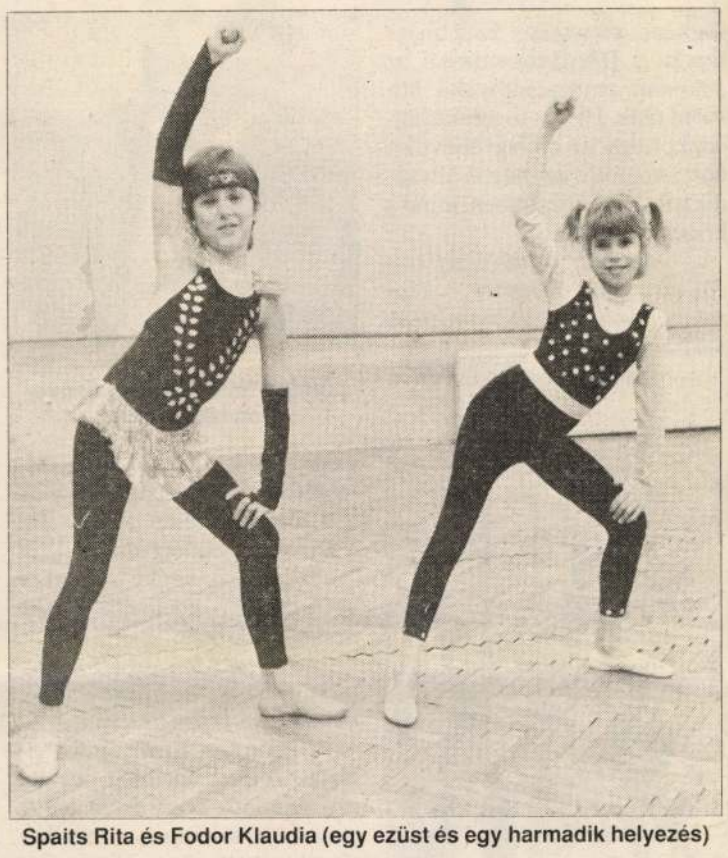

Spaits Rita és Fodor Klaudia (egy ezüst és egy harmadik helyezés)

A bevételből ítélve nem olyan rossz a helyzet, hiszen Kozma Béla vagy száz gyereket tanít Szombathelyen, akik egyenként kétezer forintot fizetnek félévente; harminc-harminc fős a körmendi és a soproni csoport.

— A Művelődési Minisztériumtól kértünk pénzt kosztümökre egy pályázaton, mert a tavalyi nemzetközi rendezvényen szinte koldusmódra néztünk ki a többi versenyző között, és bizony ebben a műfajban sokat számít a küllem. Hiába a remek mozgás, a csiszolt technikák, ha a táncosok megjelenése nem elég „látványos"... Mióta vállalkozó vagyok, az MMIK még az utazásainkat sem támogatja. Saját költségünkön mentünk Klagenfurtba; minden szülő a saját kocsiján hozta ki a gyerekét, meg egy kft adott egy kisbuszt. Gondolni sem merek arra, áprilisban hogyan megyünk Hollandiába, ugyanis ott lesz az Európa-bajnokság, amire gyerekeim közül továbbjutott néhány. Utaztatnom kell a tanítványaimat Budapestre is, mivel Straub Dezső Produkció című műsorában szerepelnek majd rendszeresen. A TV2 ifjúsági műsorában, péntekenként este fél hét és hét között az egész ország látni fogja a munkánkat. Több adásnyira előre megvan, mikor kik mennek. A Tinisztár középdöntőjében a gyerekek kilencven százaléka az én tanítványom volt. Nyilván sokan továbbjutnak a döntőbe, amelyet a televízió is közvetít majd. Ezek fontos dolgok, de az MMIK-nak valószínűleg nincs több pénze ránk. Új helyet keresek. Talán szeptembertől a szombathelyi Helyőrségi Klub vállal minket. Addig mi lesz? A vállalkozói igazolványomat mindenesetre visszaadom.

tea

fotó: teó

Senior-csoport (ezüstérem)

Tóth Gábor — Vincze Csaba (aranyérem)

Környezetvédelem

„A pénz nem ehető"

A Vasi Diákszövetség háromfordulós környezetvédelmi vetélkedőt szervez, amelyre ötfős csapatokkal nevezhetnek a középiskolások. A belépő annak a Suli-buli című rejtvényfüzetnek a megfejtése, amelyet a Fidesz szakértői állítottak össze. Április másodikán lesz a verseny elődöntője, 22-én, a Föld napján pedig a döntő, a vasvári művelődési házban.

Vasváron egyébként is hagyományai vannak a környezetvédelemnek. Az idén a Föld napjára például képzőművészeti és irodalmi pályázatot hirdettek gyermek- és ifjúsági kategóriában, amelynek eredményeit szintén április 22-én hirdetik ki a művelődési házban.

A Vasi Diákszövetség kezdeményezését több cég, párt, szervezet támogatja — néhányan nemcsak erkölcsileg, hanem pénzzel is.

A vetélkedő-sorozattal nem fejezi be környezetvédő tevékenységét a diákszövetség. Akciókat terveznek — a szelektív szemétgyűjtés érdekében például — felvették a kapcsolatot a győri Reflex egyesülettel.

A vetélkedő mottója: „Ha kivágtad az utolsó fát, ha megmérgezted az utolsó folyót, rádöbbensz, hogy a pénz nem ehető."

Búcsú Pászthory Antal igazgatótól

A kereskedelmi szakképzés nagy egyénisége távozott közülünk.

Pászthory Antal a magyaróvári Piarista Gimnáziumban tett érettségi után a Pázmány Péter Tudományegyetemen, kereskedelmi számtan és fizika szakon folytatta tanulmányait. 1936-ban került Szombathelyre — első és egyben utolsó munkahelyére — a Közgazdasági Technikum kereskedelmi tagozatára „óradíjas helyettes" beosztásba. 1947-ben már matematika szakfelügyelő, és 1948-ban tankönyvet ír ebből a szaktárgyból.

Tízéves szakfelügyelői tevékenységét az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntetéssel ismerték el, és igazgatónak nevezték ki.

Másfél évtizedes vezetői pályafutása alatt sokat tett azért, hogy megyénk kereskedelmi egységei a kor színvonalának megfelelő tudású szakembereket kapjanak. Kereskedő-generációk, tanítványok ezrei, pedagógus kollégák és szülők emlékeznek rá hálával és szeretettel.

A TV2 regionális magazinja

A TV2 nyugat-magyarországi regionális magazinműsora holnap 18 órakor jelentkezik.

A tartalomból:

Hazai tájakon: vendégségben a sümegi „várkapitánynál"... Kiskapu: avagy 30 év a volán mögött — jogosítvány nélkül... Muzeális ritkaságok: a sínautó... Házimuzsika: bemutatkozik a szombathelyi General Harmony énekegyüttes... Játék, nyeremény, meglepetés...

Rejtő-kabaré Oladon

Telt házat vonzott csütörtökön este az Oladi Művelődési Központban az Elsőéves Színjátszók Rejtő-kabaréja.

A közönség rögtön „bedőlt" a főiskolásoknak: a színpadon már elkezdődött az előadás, amikor két, meglehetősen kétes külsejű fiatalember hangoskodva berontott a nézőtérre. Többen rájuk szóltak, csendre intették őket, mire egyetlen lendülettel a színpadra vetették magukat — produkciójuk az előadás volt.

A közönség nem haragudott, pedig becsapták. Sőt. Utána még hálásabb volt minden poénért.

Fotó: teo

A megyei önkormányzat kitüntetettjei

Hagyomány a megyében, hogy az ünnep „előestéjén" a megyei önkormányzat által alapított díjakat vehetik át azok, akik a megyéért, az itt élő 285 ezer emberért a legtöbbet teszik, tették.

A megyeházán tegnap délelőtt dr. Pusztai Gyula, a megyei közgyűlés elnöke méltatta az ünnep jelentőségét. Mint mondta, az ünnep közeledtével talán a széthúzásokkal terhelt közélet is elcsendesedik. S a példaképeket nemcsak 1848 egyéniségeiben fedezzük fel, hanem a köztünk élő, a közért tenni akaró, hivatásukat elkötelezettséggel vállalók között is.

Vas Megye Közgyűlésének Vas Megyéért Díjában öten részesültek: Bartha László festőművész, aki a magyar képzőművészet kimagasló egyéniségeként életművének egy jelentős részét a megyének adományozta. E díjban részesült még Boros Frigyes nyugdíjas erdésztechnikus, aki sokat tett azért, hogy a Jeli Arborétum európai hírűvé váljon. Ezt a díjat professzor dr. Cholnoki Péter, a Markusovszky kórház osztályvezetője, Horváth László, a Styl Ruhagyár Rt. elnök-vezérigazgatója, a vasi iparkamara elnöke, és dr. Kuntár Lajos, a Vasi Szemle és a Vasi Honismereti Közlemények szerkesztője is megkapta.

Az Önkormányzat Szolgálatáért Kitüntető Oklevelet tizen vehették át: dr. Banga Lajos, az OTP Vas megyei igazgatója, Boda János (megyei önkormányzati hivatal), Bokányi Kálmánné répcelaki polgármester, Csonka Márta gyermekfelügyelő (Ikervári Nevelőotthon), dr. Franek Ottília (Peresznye), Králik Judit zeneművész, Moór János gyógypedagógus, idős Palatkás József népművész, dr. Radnai Endre szelestei orvos és Szabó Ferenc (körmendi önkormányzat). Bittenbinder Miklós, a Büki Gyógyfürdő Vállalat vezetője a közgyűlés külön elismerését kapta.

A Pável Ágoston Emlékplakettet kapták: Ács László tanár, Dumovits István katolikus lelkész, dr. Gadányi Károly szlávfilológus, Szukics Mariann, a Porabje Újság főszerkesztője. Az elhunyt Mesterházy Sándor evangélikus lelkész posztumusz díjban részesült.

- sok -

Múzeumok

Szombathelyen: a Savaria Múzeum március 15-én nyitva, 16-án zárva lesz. A Romkert március 15-én nyitva, a Szombathelyi Képtár, az Iseum március 15-én nyitva, 16-án, 17-én, 18-án zárva tart. *Körmenden* a Rába Helytörténeti Múzeum március 15-én délelőtt tíztől tizenkét óráig, és délután kettőtől négy óráig nyitva lesz. *Kőszegen* a Jurisics Vármúzeum Tábornokház és a Patikamúzeum március 15-én nyitva, 16-án, 17-én zárva. *Sárváron* a Nádasdy Múzeum március 15-én nyitva, 19-én zárva. *Csempeszkopácson* a Helytörténeti Múzeum március 15-én zárva.

Jazz-balett show Cellben

Ma ötkor igazi gálahangulat várja a tánc EB-n sikerrel szerepelt jazz-balett táncosokat. A kétórás műsoron a régió kiválóságai lépnek fel. Sopron, Körmend és Szombathely legjobb táncosaiból amolyan válogatottat állít össze Kozma Béla, a három város jazz-táncosainak mestere. A 70 fős, ideiglenesen verbuválódott társulatnak ez amolyan erőpróbája lesz, a nyáron Straub Dezső önálló showműsort rendez, erre kaptak meghívást a vasiak is.

- sok -

A „Szegények Bibliája" ma csukott könyv

A vallás és képzőművészet című szabadegyetemről

Vallás és képzőművészet címmel az év elején kezdődött egy szabadegyetem a Szombathelyi Képtárban. Ennek házigazdájától, dr. Lőrincz Zoltán művészettörténész, főiskolai adjunktustól kérdezzük:

— Miért született meg e sorozat?

— Két síkon kell gondolkodnunk, amikor erre a kérdésre választ kell adnunk. Az egyik az, hogy nemcsak művészettörténész, hanem protestáns teológus is vagyok, és látom, ismerem a művészet és vallás közötti kapcsolatot.

Használtam a látom szót is: tanítványaimon keresztül látom, hogy a modern kor embere mennyire nem ismeri azokat a szimbólumrendszereket, azokat az ikonográfiai összefüggéseket, azt az ikonológiai jelentőséget, amely például a középkor embere számára teljesen egyértelmű volt. A középkor embere bement egy templomba, leolvasta az ott ábrázolt jelképeket, szimbólumokat: ez nyitott könyv volt a számára. Nem véletlen, hogy a középkorban az írásbeliség hiánya miatt a Biblia Pauperum, a Szegények Bibliája, azaz a képes Biblia terjedt el. A mai ember viszont ott áll a vallásos művészet előtt, s — többnyire — nem tudja e jelképeket „olvasni", megfejteni.

Amikor erre a sorozatra gondoltam, nyomban jó partnereket találtam a tanárképző főiskolában, a Képtár Baráti Körében, a művészeti gimnáziumban, a Pedagógiai Intézetben. Most vagyunk félúton, s az eddigi előadások bizonyítják, hogy nagysikerű előadássorozatról van szó, hiszen minden alkalommal telt ház van.

— Milyen rendezőelv szerint állt össze az előadássor?

— Az volt a célunk, hogy fölvázoljuk a szellemtörténeti hátteret. Hans Sedelmayr kultúrtörténész, művészettörténész korszakolását követve: 550-ig beszélhetünk az antik világról. 550-től 1140-ig a „Gott Herscher", tehát az Isten-uralkodó — uralkodó Isten — időszakáról, 1470-ig a „Gott Mensch", azaz az Isten-ember periódusáról, 1760-ig pedig a „göttlicher Mensch", tehát a megistenült ember időszakáról, majd ezután az „autonomer Mensch" időszakáról beszélhetünk.

— Apropénzre váltva mit kell e korszak-elnevezéseken értenünk?

— Az Isten-uralkodó korszak a romantika időszaka, amikor a művészetet teljesen meghatározta a vallás. Ezért is kapta ez az előadás Az apokaliptika címet. A barokkra az ég felé tekintés a jellemző.

A művészet és a vallás kapcsolata nagyon ambivalens. De a barokkig, a felvilágosodásig egy irányba tart. A felvilágosodás után azonban jönnek a problémák. Itt már nem lehet logikusan haladni a klasszicizmus, a romantika, a historizmus soron. Meg anyagi lehetőségeink is korlátozottak voltak. Ezért a 19. és a 20. századot egy-egy egységként tekintjük. Sedelmayr szerint a felvilágosaodással az autonóm ember időszaka köszönt ránk. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy az ember eltávolodott Istentől, s ez meg is látszódik mind a művészetben, mind a kor emberében is.

— Említette a művészet kétélű viszonyát: ismertek a képrombolások, a protestantizmus puritanizmusa...

— Az egyháztörténetben a világa nevet, hiszen 1000—1033. körül egy nagy világvége hangulat jellemezte Európát.

A művészetet is ez határozta meg. A következő a gótika időszaka: művészetét a skolasztika határozta meg. Aquinói Szent Tamást és másokat említhetünk a korszak hátterének jobb megismeréséhez. A gótika szimbólumrendszere nagyon fontos.

A harmadik időszak a reneszánsz: a reneszánsz ember a humanizmus hatására, s a neoplatonizmus feléledése nyomán rádöbben, hogy az ember lehetőségei szinte korlátlanok. Ezért kapta ez az előadás Az újjászületés problémái

„Jó Pásztor"-ábrázolás a Priscilla-katakombából (Róma, 3. század). Ez az ókeresztény művészet leggyakoribb Krisztus-szimbóluma, amelyet a legújabb korban csak ritkán jelenítenek meg.

Rembrandt: A tékozló fiú hazatérése (1636). A németalföldi barokk nagy alakja. Témái elsősorban bibliai történetek. E kép az emberi megbocsájtás ragyogó példája.

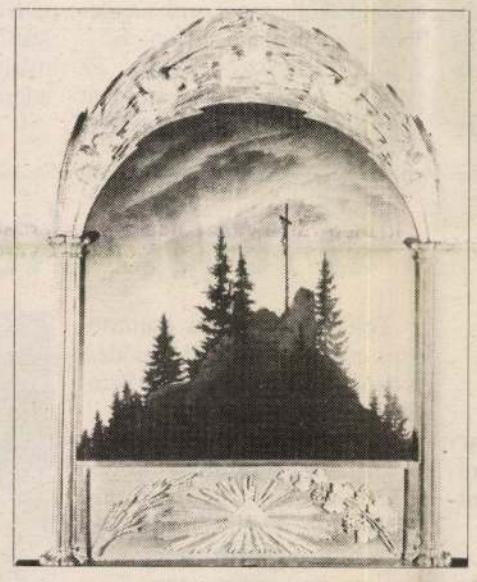

A tetscheni oltár (1808). Caspar David Friedrich festménye. Friedrich a 19. századi tájképfestészet nagy alakja: a romantika vallási szimbólumait használja.

művészet a teológia szolgálólánya volt (ancilla theologiae). Viszont a művészet sokszor protestált ez ellen: a reformációban kulminált ez a viszony. Bár erre vannak korábbi példák is: gondoljunk a bizánci képrombolásra, Savonarolára, a valdensekre vagy akár a humanistákra. A reformáció megszabadította a művészetet az egyház gyámkodásától, illetve az egyházat a művészet túlkapásaitól. Éppen most nyílik Kisléghi Nagy Ádám kiállítása a Képtárban, az ő művészetében ez a kettősség ugyancsak megfigyelhető. Az egyháznak megfelelés a barokk propagandisztikus művészetében ez nyilvánvalóvá válik: a barokk mű az ellenreformáció propagandájának teljesen megfelelően születik. Ha a művészet önmagáért születik — ez a másik véglet —, akkor az egyház „képletébe" nem mindig illik bele.

Lőrincz Zoltán, a szabadegyetem házigazdája

— A képes beszéd természetesen több is, meg kevesebb is, mint a nem képes beszéd ...

— Pontosan. Erről mindig vitáztak. A reformációban például azt mondták, hogy Isten igéjét nem lehet a képpel, a műalkotással helyettesíteni. Viszont — s ezért engem protestáns teológusként eretneknek is tartanak —, ha Isten kijelentette magát Krisztusban, tehát nyomatát, képét adta, megjelentette magát a világban, akkor számomra megengedhető egy-egy műalkotása a templomokban. Az más kérdés, hogy az adott műalkotás nem azonos az ábrázolt személlyel. Emóciók, érzések vannak bennünk, szükségünk van arra, hogy vizuálisan — tehát a két szemünkkel — is lássunk dolgokat.

— Éppen e kettősség miatt nyilván sokat változott a szimbólum, illetőleg annak szerepe az évszázadok során.

— Nagyon sokat változott. De vannak állandó szimbólumok: például a hal, a kereszt. De vannak olyan ókeresztény szimbólumok, amelyeket a modern kor embere teljesen elfelejtett. Viszont újabb szimbólumok is születnek. A „Jó Pásztor"-ábrázolás rendkívül fontos volt az ókeresztény művészetben, de a barokkban már nem alkalmazzák. Viszont a barokkban gyakori a a horgany-kereszt-szív, amit korábban alig használtak. Új helyzet, új korszak, új életérzés új szimbólumokat szül. A barokkban a műalkotások elsődleges jelentése mellett általában mindig van egy másodlagos jelentés is. Például a vak Tóbiás meggyógyításának a jelenete bibliai történet képi megfogalmazása, ugyanakkor ez az orvostudománynak, a gyógyításnak is a szimbóluma. Ez a másodlagos jelentése.

— Melyik korszak dúskál szimbólumokban?

— A gótika, illetve a barokk. Éppen ezért művészettörténészként ez a két korszak a kedvencem. Az őskeresztény, ókeresztény művészet pedig mint alapvetés fontos korszak.

— A 20. századi szekularizált világban milyen szerepe van a valláshoz kapcsolódó művészetnek, illetve a vallási szimbólumoknak?

— Századunkban is vannak ilyen törekvések. Ha csak a magyar művészettörténetre gondolunk, akkor ott van példának a római iskola. Ennél az újklaszszicizmus kapcsán előtérbe került az egyházművészet — például Aba-Novákéknál. De századunk magyar művészete nem kedvezett az egyházművészetnek. A Regnum Marianum jegyében persze a 20-as 30-as években a magyar középkort feleleventették a „Mária országa" gondolattal. De ez sajátos kapcsolódása a vallásnak és a képzőművészetnek. Azt gondolom, hogy most, a rendszerváltás utáni időszakban a művészet és a vallás ismét megfog ja egymás kezét. Dédelgetett nagy tervem, hogy itt Szombathelyen megrendezzünk egy egyházművészeti szimpoziumot. Ilyen már ötven-hatvan éve nem volt Magyarországon.

— A ma embere mennyire kötődik szimbólumokhoz? Most elsősorban vallási szimbólumokra gondolok.

— Mindenképpen. Szimbólumok erdején át vezet az ember útja, mondja Baudelaire egyik szép költeményében. Kilépünk az utcára, és mindjárt számtalan szimbólummal találkozunk. Ezek persze profán, deszakralizált szimbólumok: a kresztábláktól kezdve a repülőterek vagy pályaudvarok jelzésrendszeréig. A modern egyházművészetnek ki kell majd alakítania a maga formakincsét és szimbólumrendszerét. Ez anélkül nem fog menni, hogy ne kapcsolódna a történeti stílusokhoz. Erre vannak példák: főleg a német evangélikus egyházban próbálják a régi szimbólumokat új köntösben tálalni.

Horváth Sándor
Fotó: Horváth Csaba

A mozik 65 százaléka amerikai filmeket vetít

Milyen filmeket szeret a magyar közönség?

Jancsó Miklós csupa panasz. Legutóbbi filmjét, a Kék Duna keringőt hollywoodi mértékkel mérve fillérekért csinálta, de mostani filmtervéhez még annyit (400 ezer dollárt) sem talál. Pedig érdekes a téma. Városi fiatalokról szól, akik fellázadnak... mondta Jancsó a tekintélyes Moving Pictures filmszaklap tudósítójának, akivel azt a félelmét is megosztotta, hogy: — Úgy látszik, amit európai művészfilmnek hívunk, halott...

Jancsó szerint a televízióé a jövő — Rózsa János szerint a találékony európai rendezőké. A magyar mozirajongó azonban kétségkívül az amerikai filmek foglya. A magyar filmszínházak műsorán levő filmek 65 százaléka amerikai, s Rózsa szerint „boldog lehet az a magyar rendező, akinek a filmjét 35 ezren látják". Jancsó még azzal sincs tisztában, a Kék Dunának milyen közönségsikere volt.

1992-ben a magyar mozilátogatók ízlése nem sokban tért el az amerikaiakétól. Több mint 350 ezer dollárnak megfelelő forintot költöttünk arra, hogy a tavalyi Oscar-díjas A bárányok hallgatnak című filmet lássuk Jodie Fosterrel és Anthony Hopkins-szal a főszerepben. Valamivel kevesebbet költöttünk a Dustin Hoffman és Robin Williams főszereplésével készült Peter Pan sztori megtekintésére. És a Sharon Stone-Michael Douglas páros is hódított Magyarországon: az Elemi ösztönt szintén több mint 300 ezer dollárért akartuk látni.

Nagy sikere volt a Harley Davidson és a Marlboro Man-nek két egykaptafás horror-kriminek, s a romantikus Kék Lagúna második részének. Magyar film nem került be a legtöbb nézővel rendelkező 10 film közé.

A Magyar Mozgókép Alapítvány bizonyos filmek forgalmazásához adott támogatást. A támogatott filmek közül az amerikai JKF-re voltunk igazán kíváncsiak és Zefirelli Hamletjére. A Skorpió megeszi az Ikreket reggelire és a Zsötem szintén népszerű volt, csakúgy, mint Szabó István Édes Emma, drága Böbé-je.

Szűk körű, de stabil közönség kedvéért hozzák be Greenaway, Jarman, Wenders és Kaurismaki filmjeit, melyekre a forgalmazó szerint még mindig van legalább 150 ezer néző. Ha egy mozijegy átlagosan 100 forintba kerül, akkor egy-egy művészfilm is tud hasznot hozni.

Az Oscar-díjas Szabó István azonban az Édes Emma, drága Böbe viszonylag kirobbanó hazai közönségsikere ellenére elég pesszimista. Európa a sötét középkor felé halad. Kontinensünkön végigsöpör a fasizmus és az intolerancia, s ez a filmművészetet sem hagyja érintetlenül.

Nem is forgat hazájában.

Atlantic

Örökmozgó

Zanussi: Spirál

Inkább tudósnak, mintsem filmrendezőnek nézné az ember. Az idén 54 éves Krzysztof Zanussi polgári származású, széles műveltségű, több nyelvet beszélő, keresztény értelmiségi. Az úgynevezett harmadik rendezői nemzedék, a 60-as évek végén indulók képviselője, Kieslowski megjelenéséig Wajda után a lengyel film legismertebbje. Fizikusi és filozófiai tanulmányokat követően kezd el filmet forgatni. Moralista és racionalista művész egyszerre. Hősei többnyire értelmiségiek; a megismerés vágya és a belső integritás igénye együtt jellemzi őket. Életművének központi kérdésföltevése: lehetséges-e erkölcsileg megformált életet élni egy ennek nem kedvező világban?

Az 1979-ben készített Spirál Zanussi halálfelfogásának az életművön belüli legteljesebb kifejtése. Főhőse, Tomasz (Jan Nowicki remek alakításában), a beérkezett és magabiztos mérnök egy betegség kapcsán kénytelen szembenézni a halállal. Az elmúlás lehetősége készületlenül éri. Hiszen az érvényesülésért, a jólétért folytatott küszködés közben a legfontosabb kérdéseket — az emberi lét értelme, célja — nem kellett feltennie magának. Igaz, az ilyen problémák feldolgozásához és megéléséhez szükséges mintáknak, tudásnak sincs birtokában. (Csakúgy — teszi hozzá a rendező —, mint egész modern korunk.)

Tomasz kezdetben színpadias módon lázad sorsa ellen: durva viselkedésével mindenkit elmar maga mellől, majd öngyilkosságot kísérel meg egy hegyen. A kórházban vet csak igazán számot magával, s jut el egy belső megnyugvás, letisztulás állapotába. Hogy meg tudjon halni...

A pálya egyik legletisztultabb darabja a Spirál. Zanussi puritán „eszköztelen" képekkel, halkan szól a legegyetemesebb emberi problémáról. Ahogy ő fogalmazott a filmmel kapcsolatban: „Mindannyian keressük a magunk válaszát, lehet az vallásos vagy nem vallásos, csak a kérdés hiánya a fájó és degradáló."

A mi válaszaink keresésében és a lengyel rendező világának teljesebb megismerésében értő kalauzunk lesz Pörös Géza filmkritikus, Zanussi magyar monográfusa.

Vágvölgyi András

*

Az Örökmozgó Művészmoziban a héten látható még:

hétfőn Patric Leconte: Monsieur Hire (francia, 1988.) — kedden Rossellini: Németország nulla év (német-olasz, 1948.) — szerdán Zanussi: Spirál (lengyel, 1979.) — csütörtökön Meyers-Maddow-Stick: A vadszem (amerikai, 1957.) — pénteken Polanski: Iszonyat (angol, 1965.).

Az előadások a főiskola Berzsenyi téri épületében esténként hét órakor kezdődnek.

Lőrincz Vitus festőművészt

A kiállítási naptár miskolci (Szőnyi István Terem) kiállítását jelzi (11.26–III.12.).

Műgyűjtő, 1970.4.32.

Lőrinc Vitus

Ünnepel a Pestmegyei

Tárlaton, Szentendrén

Pestmegyei Hírlap 1969 május 11
9. old.

Lőrincz Vitus

szerepel a megyei Lépzőművészek

szentendrei tárlatán

Pestmegyei Hírlap 1968 december 1
9. old.

Lőrincz Vitus

III. díjat kapott a „Pestmegyei tanács és a megyei múzeumok igazgatósága által kiírt pályázaton

„Pestmegyei képzőművészek kiállítása Gyentendiás"

Magyar Nemzet 1970 április 16

4. old.

Lőrincz Vitus festő

Kerepel a fóti kép. mův. kiállítóson

N.N: Gazdag program a fótinapokon

Magyar Hírlap 1969 VI. 24

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Lőrinczy István

Szentendrei Múzeum XIV. Tárlata 49 alkotó-
művész 180 műve a realizmustól a konstruk-
tivizmusig. Sok sikeres fiatal: L. I.

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 1. 9.o. Punkner Pál:
Megyei Művészek Tárlata Szentendrén

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.4

Lőrincz Vitus

Grafikus

A békéscsabai Képcsarnok Vállalat termében rendezett bemutatót.

– kiállítások.
Művészet, 1967. szeptember. 47 kép.

Lőrincz Vitas
Gyula

M.D.K.

"Fa"

Élet és Irodalom, 1964. febr. 15-8 lap

Lőrincz Vitus festő

M.D.K.

1933-ba n született Exxda

Budapesten a Képzőművészeti Főiskola rajztanár-képő szakjára került, ennek megszünte után ta - nulmányait a Pedagógiai Főiskolán fejezte be. Bonyhádon lett rajztanár,

1957ü62-ig a Magyar Képzőművészek Tolna megyei munkacsoportjának volt a tagja.

Pest megyei Hirlap 1966. febr. 13. 5.1. . / .

Lőrincz Vitus festő M.D.K.

1959-ben az orsz .rajzpedagógiai kongresszus alkalmával az Ernst Muzeumban ren ezett kiállitáson szerepel,

1960 óta a Képzőművészeti Alap tagja ,

A Fiatal Müvészek Szudiója tagja,

Önálló kiállitása: Pécs, Budapest,
Tamás Menyhért: Látogatás Lőrincz Vitus mütermében
Pest megyei Hirlap 1966. febr.
13. 5.1.

Lőrincz Vitus festő M.D.K.

Beszélgető asszonyok,

Fürdőzök ,

Alkony,

A fótingyermekvárosban dolgozik

Tanulmányfej a gy ermekvárosból

Ta más Menyhért: Látogatás Lőrincz Vitus müter-
mében

Pest megyei Hirlap 1966. febr. 13. 5.1.

Lőrincz Vilmos
grafikus

M.D.K.

"Rajzasztalnál"

"

Élet és Irodalom, 1967. ápr. 8. - 2 kép

Lörincz Vatos
Grafikus

M.D.K

Illusztráció.

Tatay Sándor: Az aviatikus unokája.
Élet és Irodalom, 1966. május 21 - 11 kep.

Lőrincz Vitus

Hazafelé, gouache

7. miskolci o.képzőm. kiáll. 1962. nov.

Herman O. Múz.

Lőrincz Vitus

Szöreg mürel nem emlit.

Bodnár Éva:
„A Balaton a képző-
művészetben"

Jelenkor, 1966-8

MDK

Lörincz Vitus

grafika:
Hazafelé gouache 30.5x42

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti
Kiáll. Herman Ottó Múzeum.1962.Nov. Kat.

Lőrinc Vitus

festőművész kiállitása. Békéscsaba, Képcsarnok Boltja. Ism: Békés Megyei Népujság, 1967.szept.19. - Mazán Mátyás, Békéscsabai Népujság, 1967.szept.24. -

Fót, Müvelősési Ház. - Ism: Rab Nóra, Kortárs 1967. 11.évf.lo.sz. 1676-1677.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 197o.1.sz. 66-1o7. l./ 92. l.

Lőrincz Vitus

Kiállít Dunakeszin

Dunakeszi művészeti napok
Pestmegyei Hírlap, Bp. 1970. sep. 18.

Lőrincz Vitus

Említve

Rácz Ernő: Kitünő vendérés,
gazdag képanyag
Kisalföld, 1970. aug. 19.

Lőrincz Vitus

1. Akt tűzzománc 11,5 × 30,5

2. Egyedül tűzzománc 17,5 × 35

Szegedi nyári tárlat

Lőrinc Vitus

Resit vett a tárlaton.

Losonci Miklós: I. Országos Zománcművészeti kiállítás
Művészet, 1970. junius - 43 lap

Lőrinc Vitus

Tűzzománc műve szerepel a XI. kepedi Nyári Tárlatos

Petőfi Rádió 1970 VIII. 10

Lőrincz Vitus

festő

MDK

Pécsen a Tit hlubban tartott kiállítást.

— : Slirek

Művészet, 1962. szeptember — 45 lap

Lőrinc Vitus

Kiállítását bemutatták a Fóti
Művelődési Házban, Békésvsabán,
Vácott és Bp-en.
Anya gyermekével, Bánat, Gyász,
Szerelem, Szerelmesek utója,
Merengő, (Eml.)
Rajz (szepró)

Rab Nóra: Lőrinc Vitus képei.

Kortárs, 1967 X. 1676 old.

Lőrincz Vitus

Szerepel Rekszárdon a Béri Balogh ádám muzeum kiállításán

Tolna Megyei Népujság 1968 X. 19.

Lőrincz Vitus

fóti képrőművén tűznománcaival réntven a váci járás pedagógusainak első képrőművéneti kiállításán

U.I.: Képrőművéneti társlat bődligeten
Pest megyei Hirlap (Vác) 1968. máj. 5.

Lőrinc Vitus

festőművén kiállításának megnyitásán
a fóti művelődési házban holnap
~~dél~~, ~~Fh~~ D. Fehér Zsuzsa tát benédet

Pestmegyei Hírlap, 1967. máj. 27. 5. o.

Lőrincz Vitus festő

Szerepel az alábbi tárlaton

Prunkner Pál: Szentendre. Megyei Képzőművészek tárlata

Pestmegyei Hírlap 1968 XII. 1

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

9

Lövive Vitus

Szerepel az alábbi tárlaton

Prukner Pál: Szentendre. Pest megyei tárlat, 1969

Pest megyei Hirlap 1969 V. 11

LŐRINCZ VITUS

Szerepelt a 14. nagyi tárlaton
(Szentendre, 1968.)

. Pest Nagyi Tárlat, 1968. dec. 1.

9

LŐRINCZ VITUS

tűzzománcaival részvett a Pest megyei képzőművészek váci tárlatán

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. aug. 25.

7

MDK

Lőrincz Vitus

Lány korsóval, tüzzom.

Akt, "

9. xxxx szegedi nyári tárlat,

Móra F. Muz. 1968. aug.

Lőrinc Vilus

rajza.

Pest Megyei Hírlap, 1966, IV. 17. 8. o.

Lőrinc Vitus

Tűzzomám munkáktol

szerepel a Tx. szeped. Nyári Tárlaton

Kelesi Zoltán: A Tx. szeped. Nyári Tárlat

Tiszatáj 1968 Tx. n. 824 old.

LŐRINCZ Vitus

P.Szabó Ernő: A hit tüzzomác képei. = Uj Magyarország, 1993. szept. 21.,1o. ill.

Magyar Tudományos Akadémia
Művészettörténeti Kutató Intézet
H-1250 Budapest I.
Pf. 27.

K.G.Saur Verlag GmbH
Allgemeines Künstlerlexikon
Frau Dr. Birgit Schubart
Luppenstr. 1b
D-04177 Leipzig

Sehr geehrte Frau Schubart,

auf Ihren Schreiben vom 10.8. an
bißchen spät, weil ich inzwische
Steinmetzen Fülöp Berger in dem
im Ungarischen Staatsarchiv) ge
zahlreiche Verträge und Rechnun
meinen neuen Artikel verwerten
Artikels aber müssen korrigiere
E. Foerk (s. Lit.) war mißverst
gedeutet: Berger arbeitete nich

Lőrincz Vitus festő

A fóti ugyermek város rajztanára

Padányi Anna: Csak Fóton igényelik?

Pestmegyei Hirlap 1969 X. 5

Lőrincz Vitus

Harmadik díjat nyert a szent-endrei kiállításon

Horváth György: Pest megyei kép-zőművészek kiállítása
Magyar Nemzet, Bp. 1970. ápr. 10.

Lőrincz Vitus

Említve

Szalai Mária: Beszélgetés Bonyo Ferenccel
Magyar Ifjúság, Bp. 1970/16 13. l.

Lőrincz Vitus

Szerepel a váci nyáru tárlaton

N.N.: Kiállítás Vacott

Pestmegyei Hírlap 1969 VIII. 17

MDK

Lőrinc Vitus rajztanár

Horváth Olivérrel együtt

Képkiállitást rendezett a A Bonyhádi Zománcgyárban.

Nov 16-24 ig

T/ Tolnamegyei Napló. 1957. Nov. 27.

V. ö Nov. 20.

mak.

Lőrinc Vitus és Horváth Olivér bonyhádi festőművészek

A halászat témakörét festették.
„Halászat", Hálókötés, „Halászhanya"
„Halpiac", „halvásár" stb.

Vajna Éva: Művésztelep Tolna megjében.
Népművelés, 1960. 10. sz 27. l.

Lőrincz Vitus (a váci Duna múhely tagja) tüzzománcképekkel jelentkezett a budapesti művészeti hetek keretében rendezett kiállításon.

Bojár Iván: Pest megyei művészek tárlata.

Magyar Hírlap 1971/270 6 old.

Lőrincz Vitus

A régi fuistos ikonok és ikonosztázok világát menti át a mai szemléletbe. Részt vett az I országos zománcművészeti biennálén.

Bojár Iván: Két országos kiállítás

Magyar Hírlap 1971/128 10old.

Lőrincz Vilma

Madonna	fametszet	18,5×62
Páka	—"—	45×55

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Lőrincz Vitus, [ ]

Két tűzzománc képe: Zene,
Anya gyermekével, középkori ihletésű.

Lacza Katalin: Kiállítási napló
– XIII. Szegedi Nyári Tárlat
93–96.

TISZATÁJ. Szeged, 1982. október XXVI/10.

Lőrincz Vitus, [grafikus?]

Szerepel a Pest megyei tárlaton. (IV. Galéria.)

Rózsa Gyula: Budapest a megyeszékhely 7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 8.

Lőrincz Vitus, festő,

a Szentendrei Múzeumban látható júl. hó végéig a „Pest megyei tárlat, 1980" c. kiállítás, melyen Lőrincz Vitus tűzzománcai szerepelnek.

Losonci Miklós: Pest megyei tárlat, 1980.
Pest Megyei Hírlap, 1980. júl. 2.

Lőrinc Vitus

Kiállít a váci Művelődési Központ Nyári Tárlatán, textiliákat és tűzzomámokat.

(cikk: Helényi Tibor grafikus művész" címszó alatt

"Nyári Tárlat, Vác, Művelődési Központ" c. cikk Losonci Miklóstól

Ly Tükör, 1978. IX. 17

Lőrincz Vitus

Tűzzománcai szerepelnek

a „Dunai Műhely '71" kiállításon

Vácott

Pestmegyei Hírlap 1971 augusztus 25

6. old.

Lőrincz Vitus
festő-

Részt vett a tárlaton.

Kovács Gyula: I. Országos Zománcművészeti.....
Művészet, 1971. augusztus - 42. oldal

Lőrincz Vitus

Bezonsban, a Romain Rolland-szalonban e hó elején, nyílt meg Tolna megye és innen elszármazott művészek kiállítása, melyen művei szerepeltek.

Tolna m. Népújság, 1973. máj 13.

Lőrincz Vitus

1. Akt napra forgóval I.
tűzzománc 27x19

2. — " ——— II.
tűzzománc 37x20

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Lőrincz Vitus

Emlékező tűzzománc

20x30

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Lőrinc Vitus

1933 Istensegits (Bukovina)

Tanárlepző Főiskolán rajzszakot végzett 1957-ben, Mestere Jakuba János volt.

Kiállításai: Pécs (1962) Bp. Fiatal Művészet Klubja (1961), Bélincsaba, Vác (1967) Miskolci Galéria (1971) és Bécs Galerie Romanorum (1974)

Címe: 2153 Fót, Gyermekváros

Zománcművészeti Alkotótelep, Kecskemét 1975. VII. 15 VIII. 15.

Lőrincz Vilus

A művén részt vett a
„Nyári tárlat" on

Lessonci Miklós: Nyári tárlat.
Ujfalkor, 1978. szeptember 17 – 4. lap.

Lőrinc Vitus

Salgótarjánban szept. 13-án mjelik meg a románcsmüvészeti bicnnálé, melyen művei szerepelni fognak.

Tóth Klemér: II. országos románcmüvészeti bicnnálé.

Nágrád, 1973. szept. 7.

Lőrincz Vilma

Zene tűzzománc 38×38 cm

Anya gyermekével 18×48 cm
tűzzománc

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul.–szept.

Lőrincz Vitus

Borbély László esztetizáló cikke.

Kortárs 1971/1o 1671. old.

Lőrincz Vitus tüzzománca

Kortárs 1971/10 1672. old.

Lőrincz Vitus

keramikus

Tűzzománcait mutatta be a

tárlaton.

Bozóky Klára: Pest megyei tárlat.

Művészet, 1972. január - 40 oldal.

Löricz Vitus

„Ballada" (tüzzománc.)

(repr.)

Pest Megyei Hírlap, 1971. okt. 17.

Lőrincz Vitus

Szizzománe Kiállítása

március 7. én nyílt meg a

Mistolci Galériában.

Napjaink 1971 április

Lőrincz Vitus

A képző művészeti Főiskolán, majd Egerben, a Tanítóképző Főiskolán Fakuba János nővendékeként tanult.

Bertha László és Flach Antal: Miskolc 1971, Miskolc, 1971 64 l

16 l

Lőrincz Vitus

1964 óta képzit tűzzománcokat. Zománcképein néhány olak, legtöbbször csak egy-egy arc hordozza a műcsz humanizmusát, szépség iránti szeretetét.

Bartha László és Flach Antal: Miskolc 1971. Miskolc 1971. 641

161

Lőrincz Vitus

Közvetlensége és a nagy, dekorativ felületek kedvelése különbözteti meg pályatársainak hasonló technikával készült műveitől.

Bartha László és Flach Antal: Miskolc 1971. Miskolc, 1971. 64 l

16 l

Lőrincz Vitus

Több egyéni és kollektív kiállításon szerepelt (többek között Miskolcon is). 1969-ben szentendrén, a Pest megyei Tárlat III díjával jutalmazták.

Bartha László és Flach Antal: Miskolc 1971, Miskolc, 1971 64 l

16 l

Lőrincz Vitus

„Ballada" c. tűzzománcának

fotója a 9. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 a Vita 17

Lőrincz Vitus

Képei szerepelnek a "Pestmegyei Tárlaton" a Nemzeti Galériában

Pestmegyei Hirlap 1971 szeptember 30 4.old.

Lőrier Vitus

Zoodiákus, türrom.

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Lőrincz Vitus 1

Szürsoménc képeiből a Miskolci Galériában nyílt kiállítás
március 7. én.

Esztergomi Szemle 1971 március 9.
2. old.

2

Lőrincz Vitus

„Ballada"

„Zene" c. unicei emlitve

Érzelmeggazdag 1971 március 9
zold.

Lőrincz Vitus

Salgótarjánban megnyílt a III. országos románcművészeti biennále, melyen a művész munkái szerepelnek.

Tóth Elemér: Seregszemle – kis sereggel.
Nógrád, 1975. nov. 23.

Lőrincz Vitus, festő

Tűzsonáncait, ikonjait állította ki Szekszárdon.

— : Kulturális hírek 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. máj. 13.

Lőrincz Vitus

Adrfés lány tűzzománc

38x16

XVI. Szegedi Nyári Tárlat

1975. Jul. - Aug.

Lőrincz Vitus

A Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásai-ból rendezett Kortárs Művészet" c. kiállítás ma megnyílik, melyen szerepel műve.

Meghívó

1974. Okt. 5.

Lőrincz Vitus

a Fáti Gyermekvárosban Lőrincz Vitus és M. Szabó István vezetésével a tanulók, batikot, szobrot, képet, faliszőnyeget készítenek olyan szinvonalon, hogy közülük került ki Bangó Ferenc grafikus.

Lasonci Miklós: Iskolagalériák.
Magyarország, 1974. szept. 1.

Lőrincz Vitus

a III. Románcművészeti Biennálén szerepeltek munkái.

P. Szücs Julianna: Salgótarjáni III. Románcművészeti Biennálé.
Palócföld, 1976. 2. 27. old.

Lőrincz Vitus

Lőricz Vitus és Fábián Gyöngyvér részt vettek az első nemzetközi zománcművészeti alkotótelep kiállitásán 1975-ben a Megxei Müvelődési Központban.

Forrás 1975/12/8o

Lőrincz Vitus

alkotását, mely az I nemzetközi zománcművészeti alkototelep 1975-ös bemutatkozó kiállitásán szerepelt a nőalak fölött lebegő napkorongot ábrázol.

Forráa 1975/12/8o

Pap:I nemz. zománcművészeti alkotótelep

Lőrincz Vitus

A közeljövőben Pest megyei művészek alkotásaiból nyílik kiállítás a Szovjetunióbeli testvérmegyében, az onuszki területen. — Pál Mihály Gyönrőről, Lőrincz Vitus Fátról küldte el alkotásait.

Reggeli krónika III.

1976. I. 24. Kossuth 7.00 Gue

LŐRINCZ Vitus

Koós Judit: Vallásos témák a tavaszi Tárlaton.
Uj Ember XLIV. 23. /1988. VI. 5./ 6.p

A kiállitáson "Triptichon" cimü fareliefje /1988/
szerepelt.

Tűzzománc osztály. Tanárok: Lőrinc Vitus (első két hét),
Sisa József (második két hét).

Lőrincz Vitus,

festőművén,

Ezen a szakon a hallgatók a zománcműfajjal kapcsolatos, alapvető történeti, technikai és esztétikai ismereteket sajátítják el.

Szőcsi István Nyári Képzőművészeti
Szabadiszola Zebegény: 1985 júl. – aug. 4.

LŐRINCZ Vitus festő

felsőörsi oltáráról ld.

Uj Ember, 1987. május 3. 5. p. ill.

f. Mesterek és műhelyek

- Kőfaragó centrumok regionális
- Fafaragó centrumok regionális
- Vendégművészek, import alkotá

g. Érem és pénz

- A körmöcbányai pénzverő és me
- Külföldön készült érmek

2. Er

a. A siremlékek

- A tumba forma változatai
- A magyar hagyomány emlékei /K
- A szász hagyomány emlékei /al
  lági, ornamentális sirkövek/
- Epitáfiumok
- Import siremlékek /fejedelmi

b. Oltárok, szószékek, templomi ber

- A későközépkori hagyománytól
  tárok, pl. Csikdelne 1675/ a
  kon át a szórványos barokk j

LÖRINCZ VITUS

Bogyay Katalin

Lőrincz Vitus képei

Derkovits Terem

Új Tükör 1984. máj. 20. XXI. évf. 21. sz. 3-4.

tatások egyetemi oktatására

zere, mai feladatai
urópai története, ezek viszonya
zeum-ügyhöz
galmának változása
i története
i, település-tipusok.

szini dokumentáció készitése
altagolás, tömegformák a régi
adig/
szet topográfiai leirásának szem-
vatkozások értékelése
berendezés, felszerelés osztályozása
is, felekezeti szempontból, világi

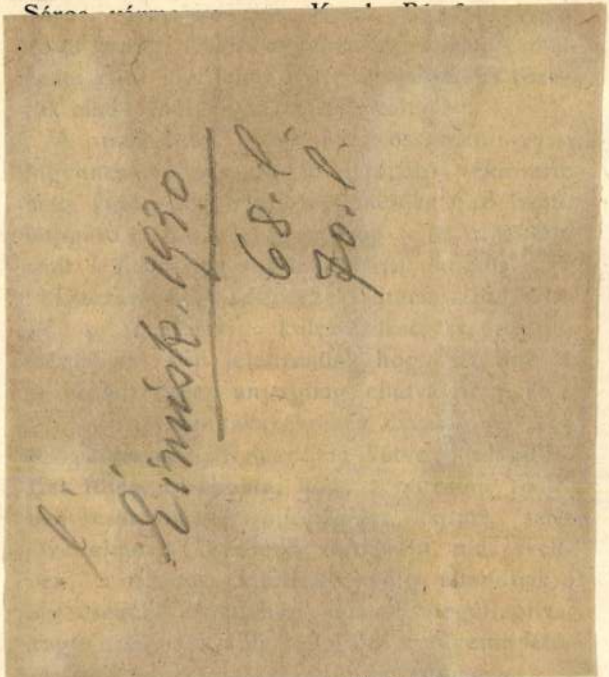

6. BESZTERCZEBÁNYA. A *Városi Múzeum és Közkönyvtár* 1913. évi [illegible]

volt, hogy a múzeumi gyüjtemény könyvtárt az új épületbe átköltöz

Berendezési munkálatok. Az építkez kiadások elszámolása és megállapítás igazgatóválasztmány 1913. febr. 2 sében intézkedett, hogy a beren munkálatok a Szalay-féle Tájékozt ján készített tervezet szerint megi E munkálatok nagyrészt augusztu szültek s így az igazgató hozzá a gyüjtemények elhelyezéséhez.

A múzeum elrendezése. A gyüjtem helyezése és elrendezése aug. 1-től ber végéig tartott, sőt még az 19 is volt tennivaló. A munkát az iga gezte, kinek segítségére volt a k dési ház szolgája és nehány főgim A tárgyakat, illetőleg tárgycsoporto irásos feliratokkal látta el az igazg a látogatók a gyüjtemények me alkalmával kalauz nélkül is tájékozó

A tárak gyarapodása, gyüjtés. A zési munkálatok mellett az igazga

ültl D., Mihalik J. és *dr. Pósta B.*
k tekintették meg hivatalosan.
urpalota éttermeinek bérbeadását a
niszter 210,895/1913. III. B. sz.
vel megtagadta s ez ügyben a városi
atóságot uj határozat hozatalára uta-
vall.- közokt. miniszter értesítette
yelőséget, hogy Arad város törvh.
ez ügyben 32,487/1913. sz. a.
ij határozatával a belügyminiszter
endeletében foglalt összes kikötések
re kötelezettséget vállalván, ez ala-
ros ujabb határozatát a 32,842/III.
. 28-án kelt átiratával a belügy-
nek jóváhagyásra ajánlotta.
ANYOSMARÓT. *Barsvármegye Mú-*
elentést nem küldtek.
LASSAGYARMAT. A *Nógrádvár-*
úzeum 1913. évi állapota ugyanaz,
az előző években. Semmiféle újabb
t, vagy beruházást nem eszközöltek.
13. év végén sikerült Nógrádvár-
özönségétől a Vk. miniszter úrnak

Divald Kornél főf. szakmegbizott a nyár folyamán többször tett látogatást a múzeumban s tapasztalta, hogy az épület földszinti falai a hosszas esőzés következtében nedvesek. A Főfelügyelőség tanácsa következtében a nedvesség behatását megakadályozandó, a múzeum földszint falain elhelyezett összes képek és epitafiumok alá 5—10—15 cm. parafadugókat helyeztetett a múzeum őre. Most már szünik az épület nedvessége s így a képek s epitafiumok már nincsenek veszélyeztetve. Az épület különben jókarban van s a gyüjteményeket tűzkár ellen biztosították.

A vall. k. min.-nek az áll. letétek kezelésérevonatkozó 163107—III./1913. sz. rendelete megkívánja többek közt, hogy a múzeumok hőfoka állandóan 14—16 C° legyen s hogy a gyüjtemények betörés ellen biztosíttassanak. E rendelet minden intézkedése, kivéve a fűtésre és a betörés elleni biztosításra vonatkozó rendelkezéseket, a múzeumban foganatosítva van. A földszint összes helyi-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Uj Szó

1977 AUG 15

1021

Lőrincz Zsuzsa linometszete

arékoskodás és az

hogy a CSKP
gresszusán több-
határozatokat
k a népgazda-
zökkenésmen-
izelőanyagellá-
iak. A határo-
esen azt is
ogy az ellátást
yobb mértékű
l kell biztosí-
n a szövetsé-
zeti kormány
nergia- és tü-
nálás ésszerű-
programját",
újabb, a hato-
iszakra vonat-
egészítettek

irozatok és ál-
rtelmében az
in és üzemek-
nozgalom bon-
y az energia
k ésszerű fel-
yult. Az ener-
dolgozói, az
ikiak számítá-
iogy az adott
az adott kö-
hol mennyi
villamos ener-
akarítani úgy,
terjedelme ne
mítások nem
ek. Megmutat-
alókok csak-

hogy
kitűz
Az
bebiz
kes s
energ
si pr
bíztá
lőtlen
sukat. A bratislavai Slovnaft, a šaľai Duslo, a novákyi Wilhelm Pieck Vegyipari Üzemek és a strážskei Chemko vállalat nem tett teljes mértékben eleget az előirányzott ésszerűsítési programnak. Összesen 77 000 tonna egységes fűtőanyag megtakarítást nem támasztottak alá megfelelő ésszerűsítési intézkedésekkel, s ennek ellenére szerepeltetik terveikben. Az Építésügyi Minisztériumhoz tartozó néhány vállalatban szintén rábukkantak hasonló példákra, ahol, ha nem is ilyen nagymértékű tétről van szó, de szintén felelőtlenül jártak el a tervek meghatározásakor.

Az Állami Energetikai Felügyelőség és a szlovák Népi Ellenőrző Bizottság vezető szakembereinek véleménye szerint az ok minden esetben a felületesség. Számos esetben nem győződtek meg teljes bizonyossággal afelől, hogy az ésszerűsítési programba javasolt eljárás megvalósításához minden

Főbb kiállítások : (Selected Exhibitions):

1979-92: *évenkénti kiállítás a Studio 5 Galleryben, Pelham, NY*
Yearly exhibits in Studio 5 Gallery, Pelham, NY

1984: *Pradue University, Lafayette, Indiana*
Cork Gallery, Lincoln Center, New York City ,NY

1983: *Visual Arts Gallery, SUNY, Purchase, NY*
Texaco Show, Purchase, NY

1979: *Mari Gallery, Westchester, NY*

1978: *Plaza Hotel Gallery, New York City, NY*

1976: *Craftsman Gallery, Scarsdale, NY*

1965: *Corcoran Art Gallery, Washington D. C..*

1984-86-ig a Tarrytown-i (NY) műemlék jellegű „Octagon House''-t díszítő 25 db agyag urna rekonstrukcióján dolgozott

1984-86: Reconstruction of 25 Clay Urns adorning the historic „Octagon House'' in Tarrytown, NY.

LŐRINC ZSUZSANNA

SUSAN LAWRENCE NATHENSON

Budapesten született, 1957-ben az USA-ban telepedett le. A George Washington Egyetemen végzett, ahol kerámiát is tanult. 1979-92-ig a Studio 5 Gallery igazgatója. 1970 óta a Petham Art Center-ben kerámiát tanít, 1987-től a tanácsadó testület tagja. Ugyancsak tagja a Hudson River Potters Group-nak és az Empire State Craft Alliance-nek.

Born: Budapest, Hungary
Emigrated to USA in 1957
Graudated: George Washington University, Washington D. C.
Director of Studio 5 Gallery from 1979-1992
Member of the faculty at Pelham Art Center as ceramics instructor
Member of the advisory board Pelham Art Center
Member of Hudson River Potters Grp.
Member of Empire State Craft Alliance

Susan Lawrance Nathenson
450 Highbrook Avenue
Pelham, NY. 10803
(914) 738-0069
Lőrinc Zsuzsanna
1015 Bp. Hunfalvy u. 6/a.

Foto: A kemence nyitása
Photo: On opening the kiln

A Fészek

Tisztelettel meghívja Önt

LŐRINCZ ZSUZSANNA

keramikusművész

kiállításának megnyitására
1993. június 8.-án $18^{\underline{00}}$ *órakor a*

HERMAN TEREMBE

(VII. Kertész u. 36)

Megnyitja:

SZENES ZSUZSA

Textiltervező művész

Verset mond:

Pápai Erika

színművész

Sziki Károly

színművész

Megtekinthető:
jún. 8-tól júl. 2-ig
naponta $14^{\underline{00}}$ - $19^{\underline{00}}$ *között*
kivéve szombat, vasárnap.

A Fészek
Tisztelettel meghívja Önt

LŐRINCZ ZSUZSANNA
keramikusművész

kiállításának megnyitására
1993. június 8.-án 18^{00} órakor a

HERMAN TEREMBE
(VII. Kertész u. 36)

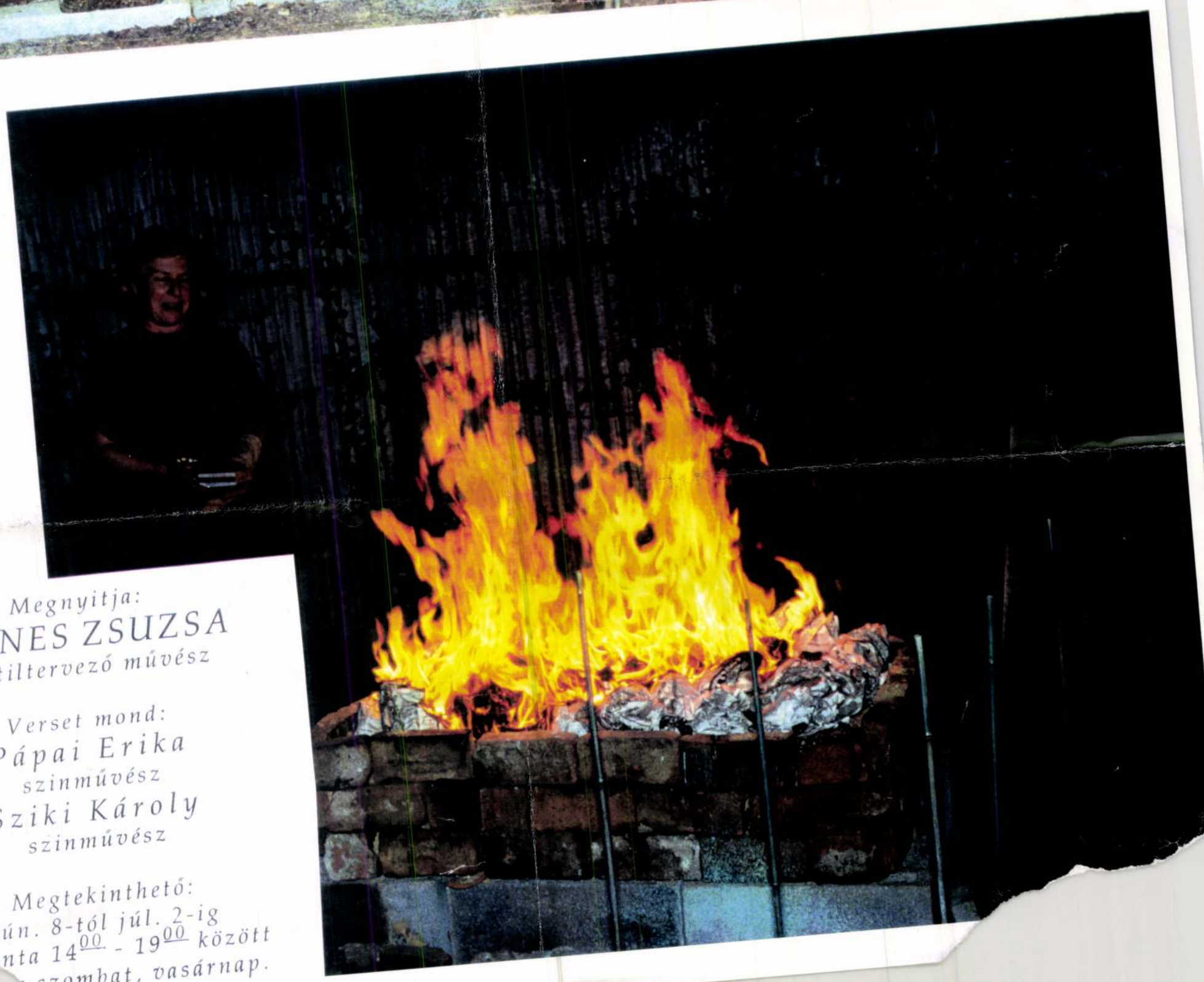

Megnyitja:
SZENES ZSUZSA
Textiltervező művész

Verset mond:
Pápai Erika
színművész
Sziki Károly
színművész

Megtekinthető:
jún. 8-tól júl. 2-ig
...nta 14^{00} - 19^{00} között
... szombat, vasárnap.

ségükben jelentkeznek a jó akvarellen, s ebben ez a technika (...) egyedülálló.".

SZOMBATHY BÁLINT

Készülődés

Lőrincz Zsuzsa kiállítása

Az én anyagom: a fonal, szál, a kelme és a rostokból előállított papír; mindezek növényi eredetűek vagy állatok szőréből készülnek. A kerámiát vagy porcelánt maga a Föld alkotja, az a Föld, mely a világ teremtésének első napján kelt életre. „Majd amikor az Ég és Föld teremtése lefolyt, az Úristen a föld porából megalkotta az embert és orrába lehelte az élet leheletét." És a szobrász, a mintázó nem kisebb dologra törekszik, mint a Teremtés utánzására. Valódi életre ugyan nem tudja kelteni az agyagszobrot, így valószínűleg a középkori prágai zsidó misztika gólemje is csak legenda marad, mégis csodálatosak a hiedelmek és különböző halottkultuszok apró, emberalakú, archaikus szobrocskái és bálványai.

Szemlélődjünk el Lőrincz Zsuzsa legkorábban készített apró idoljain. Az első munkák fehér sómázas alakocskák, melyek úgy tűnnek, mint — a parancs ellenére — hátratekintő Lót feleségének sóbálvánnyá merevedései. Az alakok felszínén csomós bugyborékokban megjelenő egyenetlen mázfoltok sok helyen szabadon hagyják a szürkésbarna samott felületeket, Lőrincz Zsuzsa először itt szabadította meg tárgyait a máz fojtogató köntösétől, és örömmel újságolta nekem, hogy úgy érzi, lélegzik az anyag. Ettől kezdve elhagyja a mázat, így az agyag önnön összetevői szerint színeződik. Különböző nagyságú grafitszürke figurákat formál egy megnevezhetetlen, madárszerű emberalakot képezve, amely arcvonásokkal nem rendelkezik ugyan, de egyfajta szomorú drámai egyéniséggel igen. Alakjaiban nem annyira a menekülés, mint inkább egy makacs vonulásra készülődés és indulás mozdulatait látjuk, olykor szinte rajban rendezett repülni vágyást, figurái nomád csoportok kényszerűségből vállalt menetét idézik, egy olyan ősemléket, amely minden időben megtörténhető, átélhető élményünkké válhat. Ólomszínű csapata menetel, tagjainak mellkasán még bizonyos kitüntetések nyomai is láthatóak, Isten tudja, mily hőstetteknek a jutalmaképpen. Alkatuk bizonyos szempontból stilizált, finomra csiszolt felületük olyan, mint olajjal ápolt vitézek testének érintése. Csak egy tevékenységében változatos és gazdag, technikai tapasztalatokban bővelkedő alkotó tud ilyen jól előkészített szakmai meglepetéseket okozni önnönmagának és másoknak is. A témának megfelelő komolyságú és mértéktartó színhasználat például a mocsárszínű zöldeket is csak oly mértékben engedi láttatni, amennyiben az a mezők, füves térségek és rétek nyomát idézi.

Túlságosan is szomorúnak és megrendítőnek tüntetem fel a látottakat? Amikor először néztem meg a kiállítást, otthon, este az íróasztalomnál, olyan összképem alakult ki, hogy egy indulni kívánó, mozgásba lendülni vágyó szoborsokadalmat látok, melynek alakjai kicsiny posztamenseik ellenére is a „vigyázz-készrajt" állását öltik magukra. Van ebben a látványban valami egyetemes, kollektíven átélt vándorlás, átmenetiség, örök készenlét filozófiája, amely hitelesnek tünteti fel, amit itt most látunk. *(Elhangzott a kiállítás megnyitójaként, Fészek klub, 1993. június 8.)*

SZENES ZSUZSA

Mindeddig nem volt olyan szakkönyvesbolt Magyarországon, amely kizárólag a fényképezéssel kapcsolatos kiadványokat venné és árusítaná.
Ezért a Magyar Fotográfiai Múzeum létrehozta az ország egyetlen fotós szakmai könyvesboltját és antikváriumát.

A helyszínen vásárolhatók és megrendelhetők fotós könyvek, évkönyvek, kiállítási katalógusok, illusztrált fotós árjegyzékek, folyóiratok, levelezőlapok.
Kérésére postán havonta elküldjük ajánlójegyzékünket, amelynek segítségével több mint ezer tétel közül válogathat!
A kiválasztott köteteket utánvéttel postázzuk az Ön címére!
Fotós tárgyú könyveit, szakkönyvtárát megvesszük!
Vállaljuk különleges kiadványok keresését!

Ismerjen meg bennünket!

6000 Kecskemét, Katona József tér 12.
Tel./Fax: (76) 346-424

omietnutá tvrdou brizolitovou omietkou.

Č. 35, barok. dom z 18. stor. s ustupujúcim priečelím, dvojpodlažný, vo fasáde v ustupujúcej časti portál so segmentovým záklenkom.

Č. 36, klasicist. dom priechodného typu z 1. pol. 19. stor. so starším krídlom vo dvore (podľa tradície tu boli väzenské cely). Dom má trojkrídlový pôdorys s úzkym priechodom v strede uličného krídla. Päťosová fasáda členená v prízemí i na poschodí pilastrami. V strednej osi pilierový portál s polkruhovou archivoltou.

Č. 37, barok. dom z 18. stor. postavený na nároží Žižkovej a Slatinskej ulice. Fasáda do Žižkovej ulice len dvojosová, portál má rovné nadpražie a dátum 1747.

Č. 38, novorenes. dom z r. 1895, dvojpodlažný na trojkrídlovom pôdoryse. V strede uličného krídla situovaný priechod k zalomenému schodišťu a pivničnému portálu, ktorý má dvojkrídlové železné dvere s dátumom 1895 a signatúrou RGM. Päťosová novorenes. fasáda s klasicist. portálom, datovaným na klenáku 1895.

Č. 39, klasicist. dom z 1. pol. 19. stor., postavený do hradného svahu. Jednopodlažný so šesťosovou hladkou fasádou a úzkym portálom s rovným nadpražím.

Č. 40, barok. dom z 18. stor., dvojpodlažný, priechodného typu, na trojkrídlovom pôdoryse. Štvorosová hlavná fasáda s bosovaným prízemím a hladkým poschodím. Segmentovo zakončený portál má pilastrovú architektúru s úsekmi náklady a priebežnou rímsou, na klenáku iniciálky ATK. V portáli drevená dvojkrídlová brána s ozdobnou mrežou a datovaním 1739.

Č. 42, barok. dom z r. 1725, dvojpodlažný, priechodného typu, na trojkrídlovom pôdoryse. Na prízemí päťosovej fasády pásová bosáž, na poschodí lizény. V strednej osi bosovaný portál so segmentovou archivoltou. V klenáku portálu znak pekárskeho cechu, iniciály MK a datovanie 1725.

Č. 43, klasicist. dom z 1. pol. 19. stor., dvojpodlažný s priechodom situovaným v strede, zaklenutým pruskými klenbami a vedúcim k zalomovanému schodišťu. Vo dvore jednopodlažné neskôr pristavané krídlo s plechovými rímsami a datovaním 1897. Hlavná sedemosová fasáda s kvádrovou bosážou na prízemí.

Č. 44, klasicist. dom z 1. pol. 19. stor. Štvorosová fasáda s nárožnými bosovanými lizénami.

Č. 45, klasicist. dom z 1. pol. 19. stor., jednopodlažný, postavený do svahu hradného kopca. Šesťosová fasáda s kvádrovou bosážou zakončená úplnou nákladou.

Č. 46, barok. dom z konca 18. stor., dvojpodlažný s trojosovou fasádou, členenou na poschodí lizénami.

Č. 48, barok. dom z 18. stor., dvojpodlažný so štvorosovou fasádou, delenou kordónovou rímsou.

Č. 49, barok. dom z 18. stor., jednopodlažný, postavený do svahu hradného kopca. Pod úrovňou regulovanej ulice má ešte dve obytné podlažia, do dvora situované vysunutými pavlačami. Obytné bunky sú od svahu oddelené klenutými pivnicami. Trojosová fasáda s pásovou bosážou. V strede úzky portál s rovným nadpražím. Nad portálom pamätná tabuľa sochárovi Fr. X. Messerschmidtovi, ktorý v dome býval.

Č. 50, klasicist. dom z 1. pol. 19. stor. so sedemosovou fasádou, prestavaný v 20. stor.

Č. 52, barok. dom z 18. stor., dvojpodlažný, priechodného typu, na dvojkrídlovom pôdoryse. Štvorosová fasáda so segmentovo zakončeným portálom. V klenáku portálu dátum 1927 a iniciály IP.

Novodobá architektúra — verejné budovy

Mestský ústav národného zdravia, Bezručova ulica. Osempodlažná budova, postavená v r. 1937—1939 pre Okresnú sociálnu poisťovňu podľa projektu *arch. A. Balána*. Viackrídlová v pôdoryse tvaru H, fasádami obrátená do Bezručovej, Suvorovovej a Lomonosovovej ulice. Oba rovnobežné bloky päťpodlažné, priečny osempodlažný. Fasády členené pravidelným rytmom horizontálne rozvrhnutých okien a vertikálnymi blokmi schodíšť. Prízemie zdôraznené obkladačkami.

Poštová sporiteľňa, ulica Červenej armády č. 2. Sedempodlažná budova, situovaná na rohu ulice Červenej armády a Štúrovej, postavená r. 1924 podľa projektu *A. Skuteckého*. Má štvorkrídlový pôdorys, na fasáde pamätná tabuľa Ľudovíta Štúra. — Dom č. 42 na ulici Čs. armády, postavený v r. 1924—1925 podľa projektov *arch. Fr. Krupku* pre býv. Policajné riaditeľstvo. Budova má atikou zdôraznené nárožia, na hlavnej fasáde dominuje balkón so vstupným portálom v strednom rizalite a s nárožnými stĺpmi s bronzovými sochami levov. — Umelecká beseda, Dostojevského rad. Postavená r. 1925 podľa projektu *J. Grossmana* a *A. Balána*. Dvojkrídlová budova s previazaním vertikálne a horizontálne usporiadaných hmôt. — Robotnícky dom, Dunajská ulica č. 48. Postavený v 20. rokoch 20. stor. ako sídlo bratislavskej pokrokovej mládeže. Na fasáde pamätné tabule Sväzu mladých komunistických robotníkov Slovenska a Federácie robotníckych telocvičných jednôt. — Dom typografov, Dunajská ulica č. 55. Postavený v r. 1895—1896 ako spolkový dom Spolku kníhtlačiarov a písmolejcov, ktorý bol prvou odborovou organizáciou na území Bratislavy (založený r. 1869). Na fasáde pamätná tabuľa Spolku od akad. sochárky *A. Ferdinandy*. — Býv. Dunajská banka, Gorkého ulica. Postavená na rohu Gorkého ulice a Rybárskej brány r. 1936 podľa projektu *arch. F. Weinwurma*. — Býv. Zemská banka, Gorkého ulica č. 11. Postavená r. 1924 podľa projektu *arch. Polívku*. Osempodlažná budova obdĺžnikového pôdorysu s priechodnou pasážou v prízemí. — Býv. Obchodné grémium, Gorkého ulica č. 15. Sedempodlažná budova, postavená r. 1933 podľa projektu *arch. J. Konráda* a *arch. E. Spitzera*. — Charitas, Heydukova ulica. Postavená Ústrednou charitou na Slovensku v r. 1931—1933 podľa projektov *inž. G. Schreibera* a *inž. F. Florianša*.

Slovenské národné divadlo, Hviezdoslavovo námestie. Romant. budova v novorenes. výraze postavená r. 1886 podľa projektov *arch. F. Fellnera* a *H. Helmera*. Má obdĺžnikový pôdorys s podkovovitým hľadiskom, s tektonicky riešenými trojpodlažnými balkónmi, členenými karyatídami a stĺpikmi. Celý interiér bohato dekorovaný romant. ornamentikou. Vo vonkajšom výraze uplatňuje sa kopulovité riešenie strechy a hlavná nástupná fasáda so zvýrazneným rizalitom s balkónom a nikami s alegorickými sochami od sochára *V. Tilgnera*. — Hotel Carlton, Hviezdoslavovo námestie. Sedempodlažná budova s hotelovou prevádzkou, reštauráciami, kaviarňami a zábavnými podnikmi. Na mieste terajšieho hotela stál už v 18. stor. hotel K zelenému stromu, ktorý r. 1846 prestaval *Ig. Feigler ml.* Ten istý staviteľ vybudoval r. 1860 v susedstve druhý hotel Savoy. R. 1908, 1911 a 1912 odkúpila postupne rodina Prügerová hotel Savoy, susedný Gervayovský dom, hotel K zelenému stromu a v r. 1929 až 1930 ich dala prestavať podľa projektov *arch. M. M. Harminca*. Všetky budovy boli spojené do jedného organizmu a zvýšené o tri poschodia. — Škola na Kalinčiakovej ulici. Postavená r. 1941 podľa projektu *inž. F. Florianša* na trojkrídlovom pôdoryse so zaujímavým polkruhovo vytočeným vstupným krídlom. — Internát Lafranconi, Karloveská cesta (dnes Žižkova škola). Postavený r. 1927 podľa projektov *inž. K. Šilingera*. — YMCA, dnes budova ČSM na Karpatskej ulici, postavená r. 1920 podľa projektov *arch. A. Balána* a *J. Grossmana*. — Verejná budova Správy východnej dráhy na Klemensovej ulici, postavená v r. 1925—1927 podľa projektu *A. Balána* a *J. Grossmana*. — Živnodom verejná budova býv. Živnostenského spoločenstva, postavená r. 1926 podľa projektu *K. Šilingera*. — Nájomný dom na Legionárskej ulici, postavený v kubistickom slohu r. 1922 podľa projektu *arch. K. Šilingera*. — Kaviareň Metropol na Mickiewiczovej ulici č. 18, postavená r. 1928 podľa projektu *arch. J. Tvarožka*. Vysoká rohová budova na rozchode ulíc Mickiewiczovej a ul. Čs. armády. Viacúčelová, na prízemí kaviareň, v suteréne kino, na poschodiach byty. — Unitas, nájomné domy na Malinovského ulici č. 41—53, postavené r. 1931 podľa projektov *arch. B. Weinwurma* a *H. Véciho*. Sedem obytných šesťpodlažných domov s pavlačovými terasami. — Internát Mirka Nešpora na Nešporovej ulici, postavený v 20. rokoch 20. stor. podľa projektov *inž. G. Schreibera* a *inž. F. Florianša*, vých. časť internátu dostavaná r. 1945. — Býv. Penzijný ústav na ulici Obrancov mieru č. 41, postavený r. 1927, podľa projektu *arch. J. Merganca*. — Dom novinárov na Októbrovom námestí, postavený podľa projektu *akademika E. Belluša*. — Škola na Palisádach č. 20, postavená pred r. 1937 podľa projektu *inž. J. Burjana*. — Býv. Kochovo sanatórium na Partizánskej ulici č. 1, postavené r. 1928 podľa projektu *arch. J. Merganca*. — Lekárska fakulta UK na Sasinkovej ulici, postavená r. 1925 v kubistickom slohu. — Býv. Ústredné družstvo na námestí SNP č. 14, budova postavená r. 1935 podľa projektu *akademika E. Belluša*. — Mestská sporiteľňa na námestí SNP č. 22, postavená r. 1930 podľa projektu *arch. J. Tvarožka*. Budova vo fasáde obložená bielym a žltým sklom. Na prízemí priechodná pasáž. Pri vchode do priestorov sporiteľne dve sochy symbolizujúce Prácu a Sporivosť od *A. Rigeleho*. — Manderla na námestí SNP č. 28, výškový dvanásťpodlažný nájomný dom s kaviarňou a obchodnými priestormi, postavený r. 1935 podľa projektu *arch. Ch. Ludwiga* a *arch. E. Spitzera*. Moderná skeletová železobetónová konštrukcia s pasážou a priechodným podchodom na prízemí. — Dunaj, obchodný dom na námestí SNP č. 34, postavený r. 1936 podľa projektu *arch. Chr. Ludwiga*. — Býv. Tatra banka, dnes budova Čs. televízie na námestí SNP, postavená r. 1922 podľa projektu *arch. M. M. Harminca* v miešanom modernom a romant. reminiscentnom ponímaní so systémom balkónov, rizalitov, stĺpov a alegorických sôch. — Predajňa obuvi na námestí SNP, postavená r. 1930 podľa projektu *inž. V. Karfíka*. Skeletová železobetónová konštrukcia s blokovým riešením v dvoch úrovniach so štyrmi poschodiami a dvojpodlažnou časťou, rešpektujúcou pohľad na Michalskú vežu. — Avion, nájomný obytný dom na Sovietskom námestí, postavený podľa projektu *arch. J. Marka*. — Budova Univerzity J. A. Komenského na Šafárikovom nám. č. 12, postavená r. 1930 ako obchodný burzový palác podľa projektu *arch. Fr. Krupku*. Päťpodlažná budova so sklenou polkruhovou aulou, situovanou do hlavnej fasády. — Štátna banka československá, postavená v r. 1937—1939 podľa projektu *akademika E. Belluša*. — Nemocnica na Šulekovej ulici č. 6, postavená r. 1931 podľa projektu *arch. B. Weinwurma* a *arch. H. Véciho*. — Slovenské národné múzeum na Vajanského nábreží č. 2, postavené v r. 1924—1928 podľa projektu *arch. M. M. Harminca*. Štvorpodlažná lichobežníková budova riešená v duchu romant. novoklasicist. reminiscencií. — Nová doba, obytné domy, postavené v rokoch 1934—1940 podľa projektov *arch. B. Weinwurma* a *arch. H. Véciho*. — Škola na Vazovovej ulici č. 1/b, teraz rektorát SVŠT, postavená r. 1928 podľa projektu *arch. A. Balána* a *arch. J. Grossmana*. — Justičný palác na Záhradníckej

azonban néha megzavarja egy-egy mozzanat. A ,,folyamat'' hangsúlyozása akkor lenne tiszta, ha az alapformák valóban képzettársításoktól mentesek lennének. De példának okáért a némely alkotáson szereplő kör motívum jelentésétől elszakadni nem tudunk, így a kép üzenetét is ehhez kötjük. De ilyen a szépség megjelenése is: az ellentétes színpárok a munka során nem keveredtek ugyan, de mégsem kontrasztosságot, hanem sokszor kifejezett esztétikumot hordoznak, ami hasonlóan az előzőhöz, a kívánt üzenet háttérbe szorulását eredményezi.

Az idő képszerűvé tétele, mint a műalkotás egyik célja tehát csak közvetetten jelenik meg a munkákon, de ennek ellenére a figyelmes néző számára a munkamódszer felismerésével definiálható, és talán ezen összetettség miatt is okozhattak az alkotások látványukkal örömet.

(Fiatal Művészek Klubja, 1994. XI. 2–21.)

■ *Petrányi Zsolt*

Lőrincz Zsuzsa kerámiái

Lőrincz Zsuzsa Budapesten született, de 1957 óta New Yorkban él. A szakmát a George Washington Egyetemen tanulta és keramikusként jó nevet szerzett magának választott hazájában. Szí[illegible]kísérletező kedve azonba[illegible]úzta szülőföldjére.

1992-ben résztvet[illegible]*stner János* által vezetett Kecskeméti Nemzetközi Kísérleti Kerámia Stúdió munkájában. A több mint 20 éve fennálló Stúdió célja, hogy a hagyományos kerámiaművészet fogalmát, határait tágítsák, szakmai-anyagi-technikai korlátait meghaladják az ott készülő művek. Lőrincz Zsuzsa e kísérleti program keretében alkotott műveinek zömét ismerhettük meg a mostani kiállításon.

Mesterségbeli gondjai nincsenek, ezért fordult a művészeti kísérletezés felé. Alkotásaiban túl akar lépni a hagyományos kerámiaművészeten, új forma-, színlehetőségeket keres. Művei többségében még megőrzi, – igaz átírva – a megszokott formákat, de némely esetben a szobrászi kifejezés lehetőségeit ostromolja. Szakmai kíváncsisága, fantáziája állandóan kísérletezésre sarkallja. A feladat az örök keresés; a létező formák helyett új forma-szín gondolatok megtalálása. A művészi kísérletezés célja tehát elsősorban nem a megismételhető, százszor legyártható, sokszorosítható, eladható forma keresése, hanem a művész személyiségének és a belőle született gondolatoknak, érzéseknek megfelelő formák keresése.

A kiállításon látható formaleleményeit e szándék hozta létre, de amelyeknek személyisége, tudása, vágya csak az egyik – igaz fő – eleme. A másik létrehozó elem maga az anyag, a föld és – szinte alkotótársként – a tűz.

Szabadkézzel, agyagból, mázzal vagy anélkül megformált tárgyai az elektromos kemencében és az ősi, fával történő égetés során a redukciós kemencében születnek.

Kiállított művei végigkalauzolnak bennünket az általa megtett úton, melynek során a hagyományos tálból kultikus funkciót idéző tárgy lett.

Samottból készült művei pedig anyagukban is megkérdőjelezik a használati funkciót, lévén a samott szemcsés, durva, roppant törékeny anyag, amely nem alkalmas mindennapi használatra szánt tárgyak készítésére. Szintén samottból készült három nagyobb méretű műve, amelyek kifejezetten szobrászi problémát feszegetnek. Archaikus istenábrázolások formavilágát idézik az egymásra halmozott nádat, fadarabokat, fakérget, szövetet, egyéb jeleket magában foglaló, vázaformát rejtő fantáziaalakok, amelyek azonban inkább egy kegyetlen időisten áldozataiként értelmezhetők.

A művek minden eleme múltat idéz és őriz – ha nem lenne direkt utalásként a címer bennük, azt is mondhatnánk, hogy –, kortalanul, ami egyébként minden más művének is jellegzetessége.

Lőrincz Zsuzsa kerámiái

Műveinek másik nagy csoportja a fehér, sómázas madárformák és a zöldesszürke, földbarnás szürke idolok csapata. Az előbbiekről mondta Lőrincz Zsuzsa egyik művészkollégájának a szándékolt mázhiányok alól előbukkanó agyagszín kapcsán, hogy úgy érzi, lélegzik az anyag. Ettől fogva szabadon, máz nélkül hagyta tárgyait, melyek díszítését, színezését, festését a tűzre, fára bízta; lehetőséget nyújtva az őselemeknek, hogy miként a Föld születésekor, most is új formával, színnel rögzítsék a mélyben ható folyamatok emlékét. Az így keletkezett máz nélküli, tűzfestett művei formájukban, születésük folyamatában – ahogy maga az archaikus technika is – a múltat őrzik, de egyben az ismeretlenség, időtlen mindenség küldöttei, őrszemei is lehetnek. Sorakoznak, vonulnak mozdulatlan rendben, szemünk előtt, valahonnan jöve, valamerre menve.

Az ősi anyag, technika, az időtlen formák révén Lőrincz Zsuzsa szinte összekötő láncszem az emberiség ősi és az ismeretlen világmindenség (jövő) lehetséges alkotói között. Számunkra az általa tolmácsolt világ kettősen megfejthetetlen, hisz az ismeretlen mindenségen túl saját világát (emlékeit, érzéseit, gondolatait) sem ismerjük.

De láthatjuk lenyomatait a kiállított művekben, szemünkkel s talán szívünkkel is. *(Gödöllői Városháza, 1994. XI. 30–XII. 8.)*

■ *Bánóczi Zsuzsa*

Független kulturális bázis a hatvanas évek hevéből

A Vajda Lajos Stúdió

Tardos Károly

A Vajda Lajos Stúdió művész-házigazdái — a hatvanas évek végén indult generáció egyik szabad szellemiségű kulturális bázisának két és fél évtizedével a hátuk mögött — fenegyerekekből kissé megkomolyodva, de változatlanul a nem profi életművészek ideáljával, ma is nyitottak az újabb és újabb nemzedékek független szellemiségű megnyilvánulásaira. A Stúdió botrányos előzményű megalakításakor céljuk egy olyan közösség létrehozása volt, amely egyaránt befogadja az akkor a Tűrt kategóriába tartozó művészet különböző áramlatait, így például az alapító művészeket elsődlegesen orientáló dadaista-szürrealista és a konstruktivista áramlatokat, illetve ezen túlmenően is valamennyi törekvést. A művészek az idők során saját kísérleteik útján is tágították a műhely által befogadott irányzatok körét, amely a képzőművészeten túl a zenére, a színházra is kiterjedt. Ennek során egyéni útjuk a különböző képzőművészeti és zenei — a nyolcvanas évek new wavejébe illeszkedő Bizottság együttesbeli — kísérleteik mellett az intézményesülés meghatározott pályái felé is vezetett. Nem hivatásos művész létükre a hetvenes évek végétől bekerülhettek a Fiatal Képzőművészek Stúdiójába, a Művészeti Alapba, a Magyar Képzőművészek Szövetségébe, majd a Műcsarnok kiállításaira, s a kilencvenes években a kereskedelmi zónába is integrálódtak. Tevékenységük súlypontja fokozatosan áttevődött az országos kulturális intézmények tágabb körébe, a Vajda Lajos Stúdió csupán egy szűkebb bázis maradt számukra. Hetvenes-nyolcvanas évekbeli fontos integráló szerepe után a független helyek újabb generációinak és csoportszerveződéseinek kiépülése nyomán a Stúdió súlya más képzőművészek tevékenységében is csökkent. A veterán házigazdák tapasztalatukból átadva nyári szabadiskolákat

Fotóhappening a Téma című kiállításhoz, részlet, 1977, VLS Pm., Szentendre, (A képen: Holdas György) (Fotó Szentiványi Kálmán)

is szerveztek, s tulajdonképpen nyitottak lennének a Stúdiónak egy újabb generációra épülő markáns művészszerveződéssel való fokozatos megosztására. Kellően hangsúlyos kereslet ugyanakkor jelenleg — úgy tűnik — nincs erre.

Utcáról börtönbe, börtönből (a Vajda) pincébe

Két és fél évtizeddel ezelőtt még jóval szegényesebb volt a helyzet a független terek frontján. Ilyen típusú helyekből kevés volt, működésük feltételei jóval kiszámíthatatlanabbak voltak, az akciók, kiál-

LŐRINCZE MIKLÓS

A hegy titka

Lőrincze Miklós kiállítása

Nem gyakori kiállító művész: rengeteget „birkózik az anyaggal". Gyötrelmek fáján ért gyümölccsé *Rilke* is. A tihanyi születésű magyar mintha ösztönösen a rilkei alkotógyötrelmet követné: elment Dél-Amerikába, meg a napos Itáliába, s egészen asszimilálta a pannon szellemet, mint Rilke az orosz misztikát.

Túl a dolgokon növekszik nála a látomás, határtalanul az élet, amelynek transzcendens megvallását most megnyílt kiállításán a *Sissi Galériában (Bp. XIV. Stefánia út 36.)* egy, a kozmoszba táguló corpusszal fejezi ki Lőrincze: Krisztus – már „túl a dolgokon", fény és szín szintézisében szenvedőn, „tér és idő keresztjére" feszítve tekint minden irányba; arca nem látszik, barna színnel (az élet mély-látása!) övezett fej-karéj, lejjebb élet-szimbólum-spirál utal a győzelemre: ahol „az élet halni szállt", ott törte meg „holta a halált."

Már értékelték Lőrincze Miklós művészetét, elhelyezték a legjobbak közt (legutóbb *Hann Ferenc*), mégis meglep ez az egyre mélyülőbb látás-látomás, amellyel csak az kezdhet valamit, aki a metafizika fogalmát visszaszerzi szótárába. A teljesen egyéni képvilág („rétegelt technika") a modernség mostani fogalmi „eszköztárában" biztos, hogy nem kaphat helyet, ugyanis nem technikáról van szó. Ami Lőrincze Miklósnak technika, szerves *tartalom-hordozó*. Nem öncélúság, hanem izgalmas keresés. Ez pedig folytonos újdonságot jelent, feltámadást naponta, ha csak egyetlen vonal kerül is papírra. A művész egzisztencializmusáról (a *Hiányom* című akvarell kapcsán) már szó esett e lap hasábjain. Most az emlékezés koszorújába illesztett kép-lapokat emeljük ki: a mozdulatlan mozgalmasságot, amely korhoz kötve és időtlenül – analógiával élve – az ágostoni írásművészet sajátsága már a IV. században, szinte próza-költészetben is a látomás, amelyhez jól illenék *Az elveszett táj*, a *Bukás* vagy a *Madár* hangtalan kiáltása, a szépség, az idő festői értelmezése, de *A hegy titka* rejtélyes üzenete is az örök Grálról: folyton őrzi arányát a bűnbánónak.

Az *Öböl* (itt a második változatban) vagy a *Rianás* balatoni jelkép-szintézise (fénypontból sugárzó erőterek, árnyékok, mélységek, a kék végtelent kifejező sokasága), a megörökölt élmény (*Egry Józseftől*) újrafogalmazása; lélekmozdulat s már aligha köthető az anyaghoz profán módon: a Teremtés apoteózisa.

Tóth Sándor

ÚJ EMBER 1999. november 14.

bel mindig összejön. Nemrég érkezett néhány erdélyi család, így olyasmi is történik, ami azelőtt nem: hitoktatás, keresztelés, elsőáldozás.

András atya nemcsak megmentette a templomot, hanem fel is készítette századik évfordulójára. Ma ragyog és gyönyörű minden, a főoltár tetején Szent Erzsébet szobra áll.

– Nehéz helyzetbe csöppentem itt bele – mondja. – A templom úgy nézett ki, mint egy bazár. Csak prágai kisjézuskából és házi készítésű amcóból volt vagy négyöt. Millió szobrocskával rakták körül a szentélyt, az oltárt. Újrafestettem mindent, márványt rakattam le, aranyoztattam... Hogy miből futotta? Ez valamikor nagyon erős és gazdag egyházközség volt, az egyik elődöm nagyon értett a pénzhez. Úgy osztotta-szorozta, hogy még mostanra is jutott. Ezenkívül az évforduló alkalmából nagy gyűjtést szerveztünk.

A pénzből még a pincére is futotta. Az altemplomban légkondicionált közösségi termet hoztak létre konyhával, étteremmel, a korábban dohos, raktárnak használt helyiségből. András atya a bárszekrényhez lép, kólával kínál.

– Amerikában nincsenek kultúrházak – mondja –, így az egyházközség hívei bizonyos közösségi életet is a templomban élnek. Évente négy nagy rendezvényünk van, meg több kisebb a különböző csoportjainknak. Ezek nemcsak a nemzeti mivoltot hivatottak erősíteni, hanem a ban. A püspök is tudja ezt, s örül, ha mindent megteszünk, hogy megmentsük, de lassan elfogyunk. Hogy akkor mi lesz a templom sorsa? Eladják a fekete bőrűeknek. Rengeteg templomuk van a környéken, de mindig keresnek eladót. Ez az élet rendje, az öregek elhalnak, új emigráció pedig nem jön, de jól is van ez így. Adja Isten, hogy soha többé ne kelljen tömegesen elhagyni Magyarországot.

Tikovits Ernő

EGYHÁZI ZENE

Budavári Nagyboldogasszony (Mátyás) templom **10 ó.** XVII. Gregorián mise.

Szent István-bazilika 10 ó. Rheinberger: A-dúr mise; Kersch: Dextera Domini. Csütörtökönként **18,45 ó.** vesperás. (Énekes esti dicséret).

Budafok-Belvárosi plébánia templom **11 ó.** Schubert: G-dúr mise.

Szent Mihály templom (Bp. XIII. a metró Gyöngyösi úti megállójánál) **17 ó.** kórushangverseny a Fő utcai kapucinus templom Szent József kórusa közreműködésével. Műsoron Liszt, Bartók, Kodály, Bruckner, Mozart és Händel művei. Orgonál: Kántor Zsolt orgonaművész, vezényel: Bánkuti Gábor.

Tabáni Alexandriai Szent Katalin templom **10,45 óra** az Elvinusz Kamarazenekar koncertje. Közreműködik: Pásztor Zsóka, Fábián Klára, Pásztor András (cselló), Habdák Péter (tenor), Bischof Péter (orgona). Vezényel: Dumbaridisz Imre.

Pesti ferencesek templomában (Bp. V. Ferenciek tere) minden **kedden 18,30 órakor** gregorián szentmise. Közreműködik a Schola Gregoriana Budapestinensis. Vezényel: Béres György.

Országúti ferences templom (Bp. II. Margit krt. 23.) **17 ó.** A Vox Clara Kamarakórus hangversenye. Műsoron: Fauré: Requiem. Szólót énekel Csenki Ágnes és Benda György, hangszeren közreműködik Nagy László Adrián, Virágh András Gábor, Csenki Anna, vez. Botkáné Kollár Júlia.

Balassagyarmati főplébánia **11 ó.** Halmos: Szt. Erzsébet-mise és kórusművei; Varga: Toccata.

Pécsett a bazilikában minden vasárnap **10,30 órakor** húsz-huszonöt perces zenés áhítat van.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 MAR 28

PEST MEGYEI HÍRLAP

Lőrincz Rezső

— **Ma zárul a gödöllői művelődési ház képzőművészeti körének kiállítása.** A kiállító művészek közül Lőrincz Rezső, Kukla Mátyás és Wertz Józsefné a városi tanács oklevelében részesült. A sokoldalú Lőrincz Rezső a kiállításon szobrokat, festményeket és díszműkovácsmunkákat állított ki.

rejtett hibáról van-e szó. Növényi szaporító anyag szolgáltatásánál különbséget kell tenni a minőségi ellenőrzés és a hiba felfedezésének lehetősége között. Ezenkívül

	18.00	MTV1.	**Katolikus krónika.** Hírek, tudósítások az egyház életéből	
	21.25	Ko.köz.	**Nemzetközi vallási híradó** (szerk.: Rapcsányi László)	(30 p
Április 29. szerda	6.15	MTV2.	**Közös hazánk volt Róma.** III/2.	(30 p
	15.05	MTV2.	**Nemzetet teremtő történetek.** IX/6. Régi, új fővárosok	(25 p
	15.40	Bartók	**Hitélet és történelem.** A kalocsai főszékesegyházi könyvtár	(20 p
	18.00	MTV1.	**Tanúságtevők.** Az élet háza. 2. r.	(20 p
	12.20	Duna TV.	**Ne hagyjátok a templomot.** A felvidéki Felsővály-i templom	(20 p
Április 30. csütörtök	6.15	MTV2.	**Közös hazánk volt Róma.** III/3.	(30 p
	13.20	Ko.köz.urh.	**Svéd gregorián**	(10 p
	13.30	Ko.köz.urh.	**Tanúim lesztek!** A római katolikus egyház félórája	(30 p
	15.00	MTV2.	**Nemzetet teremtő történetek.** IX/8. A művészet és a tudomány palotái	(25 p
	17.20	Duna TV.	**Európa hite.** A jövőnk keresztény szemmel	(35 p
	18.00	MTV1.	**Örmény keresztények**	(25 p
Május 1. péntek	13.39	Bartók	**Újszövetségi történetek a zeneirodalomban.** II. r.	(21 p
	15.00	MTV2.	**Nemzetet teremtő történetek.** IX/9. Az 1848-as pantheon	(30
Május 2. szombat	6.03	Petőfi	**Pax rádió.** Templomépítők Délegyházán (Kavalecz Imre)	(30
	6.15	MTV2.	**Ha ketten, vagy hárman...**	(30
	7.00	Duna TV.	**Európa hite.** A jövőnk keresztény szemmel (ism.)	(35
	12.35	Duna TV.	**Kelet-Európa kolostorai.** Felsőszombatfa—Sombata de Sus Románia	(26
	16.05	Bartók	**A budaörsi Pro Musica kórus hangversenye** (élő)	(55
	17.05	MTV2.	**Töredék.** A múlandóság. Üvegképek (Olasz Ferenc)	(25
Május 3. vasárnap	6.30	TV2.	Bibliai történetek. Rajzfilm sorozat gyermekeknek	(30
	7.05	Ko.köz.urh.	**A vasárnap üzenete László atyától.**	
	7.25	MTV1.	**Így szól az Úr!** A Biblia üzenete	(6
	8.10	Bartók	**Olivier Iatry Vierne műveket orgonál**	(55
	9.00	TV2.	**Hűséges az Isten.** Vallási műsor	(30
	10.05	Ko.köz.urh.	**Szent liturgia közvetítése** a nyíregyházi belvárosi gk. templomból (Oláh Miklós)	(60
	15.00	Bartók	**Beszélgetések az egyházzenéről.** A húsvéti idő zenéje (Pregun István, Török József)	(6

A VATIKÁNI RÁDIÓ MAGYAR MŰSORA: Mindennap este 19.15-kor kezdődik a 196 méteres (1530 kHz) középhullámon, a 49 mét (6245 kHz) és a 75 méteres (3950 kHz) rövidhullámon. Az esti adást másnap reggel 5.45-kor ismétlik meg a 196 méteres középhullá

DUNA-TEXT: Egyházi hírek a nap 24 órájában a Duna TV. teletextjének 340-349. oldalán.

föl, szinte
bbségi tulaj-
úgy a cég el-
étlenül a csa-
an angol be-
a terepet.
ábbra is igen
izletemberek
an nem való-
ővárost is si-

lapokkal ki-
ségei révén —
gyakran övön
os eszközök-
elé: elterjesz-
etélytársa, a
vagyona az
l, s a Fradi-
illió dollárt
't mossa".
az ameri-
európai
et tavaly
McKor-
eséshez a
ös ez, hi-
után az el-
z egykori
„bajnoke-
kolóknak.
et maradt.
olási idő-
McKor-
erseakar meg-
morbb (és mi-
etéssel.

Hiányom

Lőrincze Miklós képeiről

Verlaine-i arc az övé, s a színek poétikájában is van valami az impresszionisták költészetéből. A hagyomány nemes korszakai és az új látásmód érhető tetten a főleg akvarell műfajban jeleskedő, 1943-ban, Tihanyban született művész: *Lőrincze Miklós* alkotásain. E sorok írója a Józsefvárosban, a *Kulturális Központban* kiállított képek nyomán mégis a pannon és itáliai gyökérkapcsolatok bensőségességét emeli ki, hangulatokon túl a tradíció sohasem változó jelenlétét, az érzékelésekben a részletek sejtető összefüggéseit, amolyan Nakonxypan „mesevilágot", ahol a megfáradt vándor egy-egy nyugalmas öblöt, vízfelületet talál, vagy az éjszaka csöndjében a romantika leegyszerűsített, mégis fantázia-gazdag kisvilágát élvezi. A részletek nagyon fontosak, bennük látja az *egész* jelenlétét a művész, főleg a mindig éppen érintett valóság elfutó pillanatait, melyeket a műfaj törékenyen, de másként ki nem fejezhetően — rögzít. A szépség is csak mulandó — panaszkodott a költő: *Keats*, s egyetlen vázán tetten érte mozdulatban, zenében. Lőrincze képei zenei adagio-tételekhez hasonlíthatók, az *Öbölben* a fényvillanások megnyugvását, a *Szitakötőn* a kleei gyermekes szigorúság játékát élvezhetjük. Olvasom: a művész „az akvarellpapírra rögzített látványt vékony, gyűrt vagy tépett hártyapapírral fedi le, melyre újra ráfest".

Két „kép" mosódik így össze, részletek emelkednek ki a művész képzelete szerint. „Új technika" — hallom s hozzátehetjük: nem az alkotó vágya ez, amely az élet gyönyörűségét Szent Ferenc-i vagy chestertoni módon telhetetlenül csodálja. A színek poétája persze tehet-e mást?

Folytatja-gazdagítja az embert, összerakja a széthullót, vagyis a teremtés bűvöletében él, ahol sohasem szabad feladnia. Erről vall egyik legtömörebb akvarellje, a *Hiányom*. Dialektikusan, tőmondatban szól arról, amit egyetlen üres szék mondhat el a világ: egyetlen szoba közepén. Körülzárt térben, mégis teljes szabadságban.

T.S.

Lőrincz Zsuzsanna

Otvös

1928–29

Eínusk 1930. 85. l.

kissé jobbra nézve. Jobb kezével a csombjához
bot végét fogja s balját csipőjére teszi. Szürke
itott, szemöldöke barna, szeme szürke, szakála s
csavart nyakkendőjé fehér, pászomántos dolmá-
piros, vállra vetett mentéjé, melynek alját bal
tos s rövid szárú topánja hegyes orrú. A kocikás
háttérben függöny, lóg a faragott lábu asztal
él fekszik, az ablakon át a szabadba nyilik ki-
r köti le figyelmünket.

, méretei 213: ~~[illegible]~~ 126 c/m.
gyüjteményéből 140/95 № 569.

140/95 № 569.

Lőrincz Zsuzsanna

Ötvös

1931. végbiz. jó

Iparm.Isk.Évk.

1930-34-47.l.

lnehezék.
X. század.
nz, 12 cm.

LCSÁSZA-TARTÓ,
eles, vésett rajzzal.
ök munka, XIX. század.
ozott réz, átm. 19 cm.

ERTYATARTÓ-SZÁR,
iptomi figura.
K. század.
, mag. 12 cm.

CSES,
je sínre járó sárkány.
X. század.
és réz, mag. 14 cm.

TTÓ,
ylót tart.
X. század.
z, mag. 10 cm.

LVÁNY,
omlábú, két tálcával.
z, mag. 19 cm.

ÓMAI CSÁSZÁR,
llszobor.
X. század.
z, mag. 23·5 cm.

Lőrincz J. Zsuzsanna

ötvös

1928–31

Iparm.Isk.Évk.

1930–34. 46. l.

Dankó 105—108. l. (Képe XLIX. táblán). — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 373. l. — Lepold Katalógus 183. sz.

VÁLLKENDŐ

(humerale), fehér selyem mintás szöveten középhímzés szarvasokkal és sasokkal.
Szél. 200 cm.

INFULA,

arannyal átszőtt sárga selyem alapon feketével körvonalazott domború arany hímzéssel: palmettás dísz, szomorúfűz és két kereszt.
Mag. 33 cm.
Magyar munka, 1880 körül.

INFULA,

rácsos díszű, fehér és kék selyemből, kerek és karélyos aranyozott ezüst, filigrános, zománcos és ékköves dísszel. Krisztus, Mária és a négy evangelista jelképével. Szalagvégeken négyzetes zománclapon pelikán és sas. Neoromán stílű.
Mag. 25·5 cm.
Bécsi munka, 1880 körül.
Simor prímás készíttette.

INFULA,

ezüstszálakkal átszőtt szövetalapon indás és rozettás aranyhímzéssel, ékkövekkel. Csúcsán köszörült ametiszt. Kék szalagja hasonló díszítésű, arany rojttal. Hímzett felirata: MDCCCLXXXVI. —

Lőrincz Lajos

„Csallóközi emberek," 1976

„Töprengés," 1977

Irodalmi Szemle 1977/6

Lőrincz né Albert Éva, [ ]

Kiállítása lesz Jugoszláviában.

— : Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. apr. 7.

Lőrinczné Nagy Klára, textilművész

LŐRINCZNÉ NAGY KLÁRA textilművész, a szakma és a könnyűipar kiváló dolgozója életének 52. évében pénteken elhunyt. Temetéséről később intézkednek.

–. Hd

Népszabadság, Bp. 1981 máj. 23. 8.

Lőrinczné Nagy Klára

Nyomott függőlyci magas művészi színvonalat képviselnek.

Bakay Erzsébet: Lakástextil-kiállítás; Ipari Művészet, 1972/5.sz. 26.l.

Lőrincz Veronika

Textilművészeti - biennálé-díj

Magyar Nemzet · 1985. 01. 29.

Lőrinczné dr. Szabó Tünde, építész, Ybl-díjas / Somogytev. / Návodíjas építészek, 1986.

Lőrinczné dr. Szabó Tünde Gyulán született, 1943.-ban.

Magyar Építőművészet, 1987. 4-5 szám, 74.-old.

Lőrincze Benedek,asztalosmester

A győri asztalos és puskaagykészitő cén legénykönyvéből,1685-től:"Lőrincze Benedek Mester Anno 1685 jöt az mitársaságunkban Beszprémbül". 105.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz Evkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

LŐRINCZE Miklós festő

Álomképek

Balatonföldváron, a Bajor Gizi Közösségi Házban láthatók szeptember 7-éig *Lőrincze Miklós* legújabb festményei. A Tihanyban született művész hat éve mutatta be utoljára alkotásait. Most két tusrajz és egy akrilfestmény mellett akvarelleket állít ki, melyekhez sajátos technikát talált fel. A vízfestékkel festett képet vékony, gyűrt vagy tépett hártyapapírral fedi le, melyre néhol újra ráfest. A fátyolszerű réteg alól imitt-amott hangsúllyal vagy sejtve feltűnik a kép, mint egy régi freskó, mint egy feltörő emlék, mint egy álom.

ÚMa 1994. aug. 29.

ggi. Nel 1508 Rötsee passò, come prepositura, signoria di Kisslegg ed i Benedettini che la ro, si adoperarono attivamente in favore del del santo. Intorno al 1500 la sua tomba nata con una sua statua, in cui il beato viene urato come viandante, statua che nel 1815 asferita ed incastrata nelle mura della chiesa. sec. XVIII i pellegrinaggi alla tomba dimino a poco a poco, perché i fedeli erano magnente attratti dal quadro miracoloso di Maria, a degli Angeli, posto nella stessa chiesa. Per resa del pellegrinaggio, nel 1953 si mise allo rto la tomba trascurata del beato ed il 20 si posero le sue ossa in un nuovo sarcofago.

BL.: F. L. Baumann, *Geschichte des Allgäus,* I, ten 1883, pp. 393, 410-14, 460, 467, 499; Chr. ber, *Wallfahrten durchs deutsche Land,* Berlino 1928, 2; F. Doyé, *Heilige und Selige der römisch-katholi- Kirche,* II, Lipsia 1929, pp. 226, 725; K. Weller, *embergische Kirchengeschichte bis zum Ende der rzeit,* Stoccarda 1936, pp. 118 sg.; P. Moser, *Tauhriges Rötsee,* in *Das schöne Allgäu,* XIII (1950), 7; J. v. Waldburg-Wolfegg, *Das Ratperoniusgrab tsee,* in *Heilige Kunst. Mitgliedsgabe des Kunst- s der Diözese Rottenburg,* ed. E. Endrich, Stoc- 1953, pp. 47-52; *Die Kunstdenkmäler in Württem- Die Kunstdenkmäler des ehemaligen Kreises Wangen,* 1954, pp. 18, 28, 276, 281; Torsy, col. 461; *Hand- der historischen Stätten Deutschlands,* VI, *Baden- emberg,* Stoccarda 1965, p. 563.

Lőrincze Miklós

1. Hajóépítő olaj-temp. 120x106
2. Nyárutó — " — 80x100

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1972.

Lőrincze Miklós

Hajóépítő olaj-temp. 120x100

Nyárató — " — 80x100

6. Balatoni Nyári Tárlat

Lőrincze Meiklós

Eső után olajtemp.
122×100

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Lőrincz Vitus, festő

A Fáti Gyermekváros ban, a külföldön is elismert tűzzománcos alkotó sok fáti diákot nevelt a képzőművészet barátjává, gyakorló jeláltjévé.

Sosonci Miklós: A szépség a beszélgetőtárs.

Magyar Ifjúság, 1976. szept. 24.

Lőrincz Vitus

Omszkban rendeznek ápr. 4.-én nyíló tárlatot, megjénk képzőművészeinek alkotásaiból, melyen szerepelni fog a művész tűzzománca. (említve).

Losonci Miklós: Pest megjei alkotások Omszkban.

Pest Megjei Hírlap, 1946. jan. 25

Lőrincze Lajos

1. Alvó	lino	28x40
2. Judit	olv.	32x26,5

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – sept. 16.

Lőrincze Miklós

Tihanyi templomtest, gonache
Palóznati ló , — " —

IV. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1974.

Lőrincze Zsuzsa építész, (VATI).
Nívódíjas építészek, 1986.

Lőrincze Zsuzsa

1950. augusztus 6-án születtem Budapesten. A Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tett érettségi vizsga után felvételt nyertem a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karára.

Lőrincze Zsuzsa passzázs-tanulmányának egy lapja
A page from the Passage-study by Zsuzsa Lőrincze

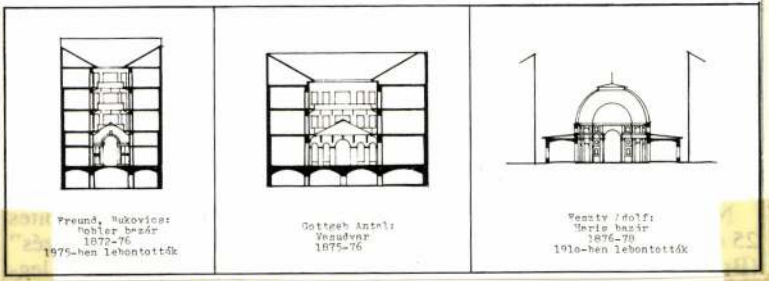

Magyar Építőművészet, 1987. 4-5 szám, 74-old.

LŐRINCI (Nógrád)

RMV 10, 47.l.

R.K. TEMPLOM, épült 1645-ben, újjáépítették 1773-ban gróf Grassalkovich Antalné.

Lőrinci

Lőrinczi Boldizsár

XVII.4

Kolozsvári asztalosok

1. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Lőtinczi Edit belsőépitész M.D.K.

Müve a kiállitáson

Ételszelrény

Balog János: A lakás művészete az V. Magyar Ipar-művészeti Kiállitáson

Magyar Nemzet 1965. dec. 25. 4.1.

Lőrinczi Edit

Az Iparművészeti Tanács és az OKISZ „Lakásbútor" pályázatán IV. díjat nyert Potyondi Margittal közösen.

Repró: Lakószoba.

Ipari Művészet, 1965. 1. sz., 110. l.

Lőrinczi Edit: bútortervező iparművész

Szövegben emlitve: Halszekrény az V. Orsz. Iparművészeti Kiállítás anyagából

1965. dec. 25 Magyar Nemzet

A lakás művészete c. cikkből
(Balog János)

Lőrinczi Edit belsőépitész

butorok

Vámossy Ferenc: A V. Orsz. Iparművészeti Kiállításról
Magyar Épitőművészet 1966/2. 59-60. l.

M.D.K.

Lőrinczi Edit

terverő

Modern butortervei sikert arattak.

Pongrácz Zsuzsa: Polyészter asztallap és laticelkárpitózású karszék

Magyar Nemzet, 1959. május 14

4 l.

A Hilton szálló belső terei

Lőrincz Edit

Budapest 1977/4

A „Visegrád" terem ajtaja

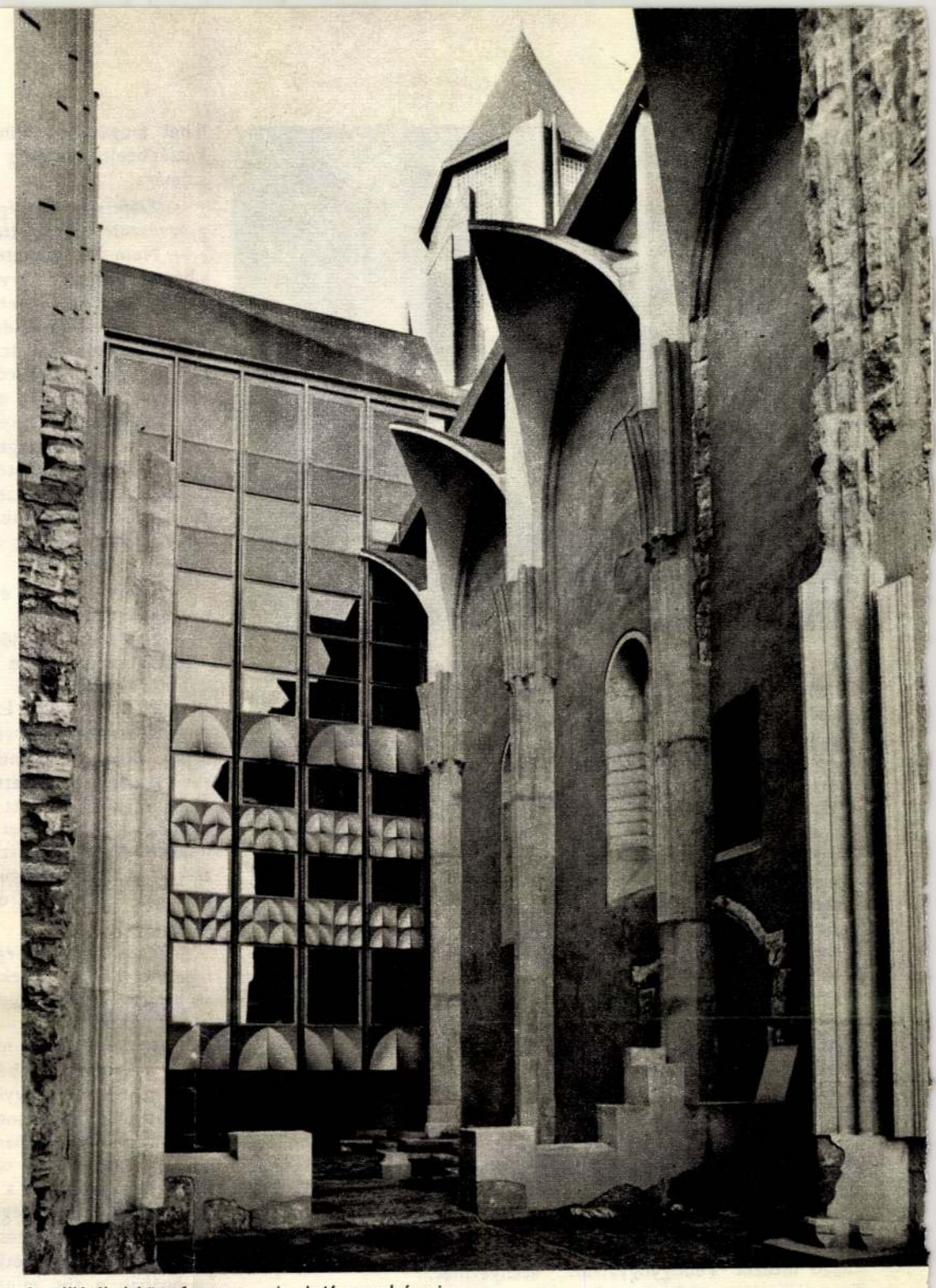

A szálló által közrefogott templomhajó maradványai

A főbejárati hall részlete, kilátással a régi templomra

Középkori kút a belső udvaron

tok — ebből 15 éve a Fővárosi Gázművek — vezetőjeként dolgozik. Vezérigazgatói tevékenységének másfél évtizede alatt a Fővárosi Gázművek kétszer nyerte el a Minisztertanács és a SZOT Vörös Vándorzászlaját, hatszor lett Élüzem, négyszer Kiváló Vállalat. Munkája elismeréséül ő maga is többször részesült magas kitüntetésekben; az idei Pro Urbe aranyérem mellett egyebek között a Szocialista Munkáért Érdemérem, a Népköztársasági Érdemrend s a Munkaérdemrend tulajdonosa. A VIII. kerületi párt VB, a vállalati pártbizottság s több szakmai bizottság tagjaként is aktívan tevékenykedik.

Magánéletéről a vezérigazgató mindössze ennyit mondott: „Kikapcsolódás? Tavasztól őszig a ráckevei Duna-ágban a horgászat. Télen meg: jó könyvek és zene... De előfordul, hogy nemcsak a fejemben — a táskámban is hazaviszek valami izgalmas, sürgős munkát. Az a lényeg, hogy minden feladatunkat nagyon körültekintően, gondosan felkészülve oldjuk meg."

Sz—a

PRO URBE

DR. BÖSZÖRMÉNYI MIKLÓS

A professzor az Orvostovábbképző Intézet Tüdőgyógyászati Tanszékének vezetője s egyben oktatási rektorhelyettese, az orvostudományok doktora, az Országos Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet főorvosa. Csaknem négy évtizedes munkásságáért kapta a Főváros aranyérmét.

— 1938-ban, amikor elvégeztem az egyetemet, még ritka és szerencsés eset volt, ha a tüdőtuberkulózisból sikerült meggyógyítani valakit — mondotta. — A halált pedig nem

lehet megszokni. Minden halál kétségbeejtő vereség az orvos számára.

— *Professzor úr mégis a tüdőgyógyászatot választotta.*

— Nem én választottam, az választott engem. Orvosi tanulmányaimmal egyszerre végeztem el a Zeneakadémiát is, zongoraszakon. Hol itt, hol ott hiányoztam az órákról... Azután itt álltam két oklevéllel, elhelyezkedni mindkét pályán nehéz volt, megragadtam az első kínálkozó lehetőséget: a budakeszi Erzsébet szanatóriumban — a mai Korányiban — felkínált állást. Itt is ragadtam végleg.

— *Kivéve azt az évet, amit Koreában töltött.*

— Úgy van, de előbb óriási változás ment végbe bennünk és körülöttünk. A betegség gyógyíthatóvá vált! Ez a tény megváltoztatta az orvosok szerepét, aktivizált bennünket, teret nyitott az igazi tettek előtt. És mindez egybeesett a felszabadulással, a politikai átalakulással. Amikor a kórházban megalakult a Magyar Kommunista Párt első szervezete, én lettem a titkára.

— *Bizonyára épp elég gyakran tapasztalta, hogy ennek a betegségnek melegágya a nyomor.*

— Budapesten születtem, s volt alkalmam látni, mint járul hozzá a nyomor a tébécé terjedéséhez. Mert a gyógyítás lehetőségét nemcsak az antibiotikumok hozták meg, hanem sok minden más is, az oltástól a szűrővizsgálatokig és a normális táplálkozásig. Egészségügyi vonalon pénz és szervezés kérdése volt a siker. Nem véletlen, hogy Európában a tbc mint halálos betegség megszűnt pusztítani, s mint gyógyítható betegség is erősen megritkult — nálunk a megbetegedések száma a korábbinak tizedére esett —, ám az ún. fejlődő országokban korántsem ilyen kedvező a helyzet.

— *Koreában például?*

— Ott kényszerültem rá a szervezésre. Addig én csak klinikus érdeklődésű orvos voltam, a beteg érdekelt, nem az egészségügyi hálózat. De Koreában csak gyógyszer volt elegendő, egyéb semmi. Rengeteg beteg, kevés ágy, igen szegény lakosság. Akkor láttam, a gyógyszer egymagában nem elég. A betegek egy részét otthon kellett gondozni, és közben megakadályozni a fertőzés terjedését. Amikor hazatértem, rájöttem, hogy ottani tapasztalataimat itt is hasznosítani tudom.

— *A tébécé tehát már nem fenyegető rém. De helyette előtérbe került a rák. Arra is csapást mér a jó szervezés?*

— Feltétlenül. Kivált a megelőzés, a korai felismerés terén. Nagyon fontos a beteg bizalma is; ha például műtétre kell rábeszélni valakit, aki panaszmentesnek érzi magát. Mindenesetre a nagy változások arra késztettek bennünket, hogy többszörösen átképezzük magunkat. Ezért is vállalkoztam szívesen az orvosok továbbképzésére. 1949-ben kezdtük ezt a munkát, és 1964-ben elvállaltam a tüdőgyógyászati tanszék vezetését.

— *Szakirodalmi munkássága során milyen témakörökkel foglalkozott?*

— Kandidátusi disszertációmban arra a kérdésre kerestem a választ, miként akadályozható meg a már felgyógyultak visszaesése. Doktori disszertációmban pedig a leghatásosabb és a leggazdaságosabban felhasználható gyógyszerekkel foglalkoztam. 1974 végén néhány szerzőtárssal közösen írt kézikönyvet jelentettünk meg, melyet szívesen használnak a kollégák.

— *Professzor úr az orvosegészségügyi szakszervezet budapesti elnöke is. Miért küzd és milyen eredménnyel a szakszervezet?*

— Célunk, hogy a fővárossal meglevő jó kapcsolataink révén elérjük a demokratizmus erősödését, vagyis hogy az orvosok minden fontos kérdésben hallathassák szavukat. Eredmény például, hogy az új létesítmények tervéről most már a szakszervezetnek is véleményt kell mondania. Azután, hogy a nyugdíjas nővérek nyugdíjuk megtartásával dolgozhatnak tovább. Nem sikerült azonban keresztülvinni javaslatunkat, mely szerint a kiskatonákból kellene takarítóbrigádokat szervezni a kórházak tisztántartására. És nem sikerült elérni a fiatal orvosok fizetésemelését sem, holott a paraszolvencia elfogadása ellen addig nem lehet eredményesen küzdeni, míg az orvosok jövedelem szempontjából a pedagógusokkal együtt az értelmiség sereghajtói. Ez fontos kérdés, mert nem szabad, hogy orvos és beteg jó kapcsolatát bármi is zavarja. A beteg kiszolgáltatottnak érzi magát, fél és szenved, nem engedhetjük, hogy bizalma árucikké váljék.

— *Ilyen sokféle elfoglaltság közepett mi segít megőrizni munkaképességét, belső egyensúlyát?*

— A zene. Ha tehetem — sajnos ritkán —, zongorázom.

Bozóky Éva

A szállodákat elvileg a lakóépületek közé kell sorolnunk, hiszen az a feladatuk, hogy vendégeiknek — ha csak átmenetileg is — otthont biztosítsanak. A lakóépületektől mégis abban különböznek, hogy csupán a lakó- és hálószoba egyéni otthona a vendégnek; az étkező és fogadó helyiségek közösek. A vendég szempontjából tehát legfontosabb a *szoba*, amelynek kialakítása, berendezése elsősorban hat lakója hangulatára. A vendég közérzetét befolyásolhatja az emeleti szint megválasztása, a szoba nagysága és mellékhelyiségeinek kialakítási módja, berendezése, a szoba ablakából nyíló kilátás, a falak, függönyök, bútorhuzatok színe stb.

A Hilton szállót tervező *Pintér Béla*, a Középülettervező Vállalat építészmérnöke a kezdettől szorosan együttműködött *Sedelmayr János* építészmérnökkel, aki a középkori ásatási leletek bemutatását tervezte, és *Lőrinczi Edit* belsőépítésszel, aki az összes helyiség belsőépítészeti megoldását tervező kollektíva munkáját irányította. E kollektíva tagjai *Németh István*, *Mózer Pál*, *Bánk András*, *Schinagl Gábor*, *Fehérváry Sándor*, *Plachtovits Vilmos* és *Szenes István* belsőépítészek voltak.

A szőnyegeket *Béres Erzsébet* tervezte, s a Lakástextil Vállalat készítette a tatai és szombathelyi gyárakban. A mozdítható bútorok, mobiliák tervezői: *Kovácsy László* és a kollektíva tagjai.

Az ő munkájuk teremtette meg a szobák otthonias jellegét, a faburkolatú ablakfülkék bensőséges hatását, a kényelmes bútorokat, a mértéktartó díszítő elemek elrendezését.

A szállóban összesen 647 fő férőhely van. Egy részük a 28 lakosztályban, nagyobbik részük a 295 szobában. A szobák mérete 3,60×5,00 m. Az előszobából, amely a szobával és a gardrób fülkével egy légteret alkot, nyílik a fürdőszoba. A szobát és a gardróbot egymástól dekoratív áttört farács választja el. *Ez Lőrinczi Edit* munkája.

A régi jezsuita kolostor megújított homlokzata mögött, ahol a nagy emeletmagasságok ezt megkívánták, illetve lehetővé tették, kétszintes lakosztályok kaptak helyet. Az alsó szinten társalgó, a felsőn hálószoba, a lépcső pihenő szintjén dolgozó helyezkedik el.

*

A közös helyiségek a szálló falain kívüli igények kielégítését is szolgálják. A bálterem, az éttermek, az eszpresszók, a bárhelyiség — mind nyilvános jellegűek. A közös helyiségek fogadások, ünnepségek rendezésére is alkalmasak.

A szálló Hess András téri bejáratát és a közös helyiségek Mátyás-templom felőli bejáratát nagyméretű, L-alakú előcsarnok köti össze. Itt helyezkedik el a recepció és a hallok, ruhatárak sora.

A „Kalocsa" étterem belsőépítésze *Németh István* volt. A lámpatesteket *Péter Vladimir* tervezte, a mennyezetfestést *Gulyás Dénes* készítette. Az étteremből a Mátyás-templomra nyílik kilátás.

A „Kódex" (drink) bár tervezője *Németh István*. A „Coffee shop" éttermet *Mózer Pál* tervei szerint alakították ki. Az üvegplasztikát *Gács György* iparművész készítette. A „Coffee shop" több helyiségből áll, amelyek ajtó nélküli nyílásokkal csatlakoznak egymáshoz. Három helyiség — a volt kolostori ebédlő helyén — dongaboltozatos, a többi síkmenyezettel készült. Világításukat mélysugárzókkal alakította ki a tervező *Lőrinczi Edit*. Ezeket a helyiségeket is használhatják külső vendégek, ugyanúgy, mint a „Margaréta" eszpresszó földszinti részét.

Az eszpresszó-pult sárgaréz és tűzzománc betétes homloklapját *Komáromi György* tervezte. A padlóburkolat itt gránitból készült, míg az emeleti részen már szőnyegburkolat teszi barátságosabbá a terem hangulatát. A két szintet patkólépcső köti össze, amelynek sárgaréz korlátját *Bánk András* belsőépítész tervezte. A falak homokszínű, arannyal átszőtt textíliával burkoltak. A falak és az ugyancsak *Lőrinczi Edit* által tervezett, préselt üvegből készült csillárok a margaréta szirmait jelenítik meg.

A földszint északi részében üzletek foglalnak helyet. Egy virágüzlet, ruha-butik, a Luxus Áruház butikja, az IBUSZ, a DANUBIUS és a MALÉV irodája szolgálja itt a vendégek kényelmét.

A földszinti előcsarnokból íves lépcső vezet egy szinttel mélyebbre és magasabbra. Az alagsori részben foglalnak helyet az „Anjou", a „Mátyás", a „Beatrix" és a „Visegrád" nevű különtermek, amelyek különféle rendezvényekre (esküvő, fogadás stb.) alkalmasak.

Az „Endre", a „Béla" és a „Levente" elnevezésű termek külön-külön és összenyitva is használhatók. Tervezőjük: *Fehérváry Sándor*.

Az „Anjou terem" tervezője *Plachtovics Vilmos*. Fehér dukkózással készült faszerkezetén aranyozott díszítés van. A falbetétek textíliáját *Lovas Ilona* tervezte, a világítótesteket *Albert András* tervei szerint *Horányi Ágnes* üveg-tervező készítette.

A „Visegrád" különterem reneszánsz stílusban készült. Bejáratát *Kertész Géza* ötvösművész díszítette, míg a belsőépítész *Plachtovits Vilmos* volt. A csillárt *Jajcsnicza Róbert* és *Buczkó György* készítették.

A hajdani kolostorudvar kerengőjét idéző folyosórészlet

Tahin Gyula felvételei

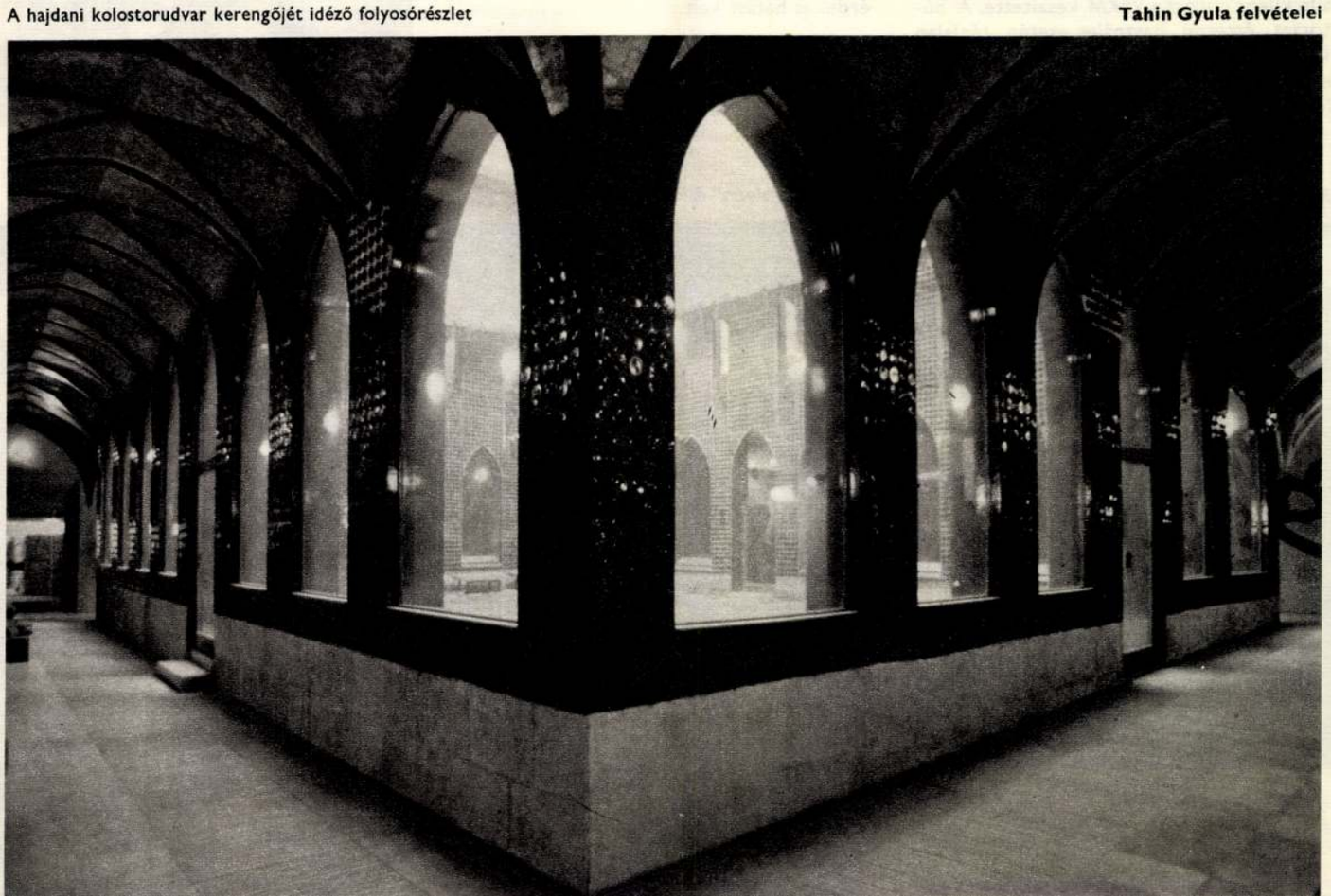

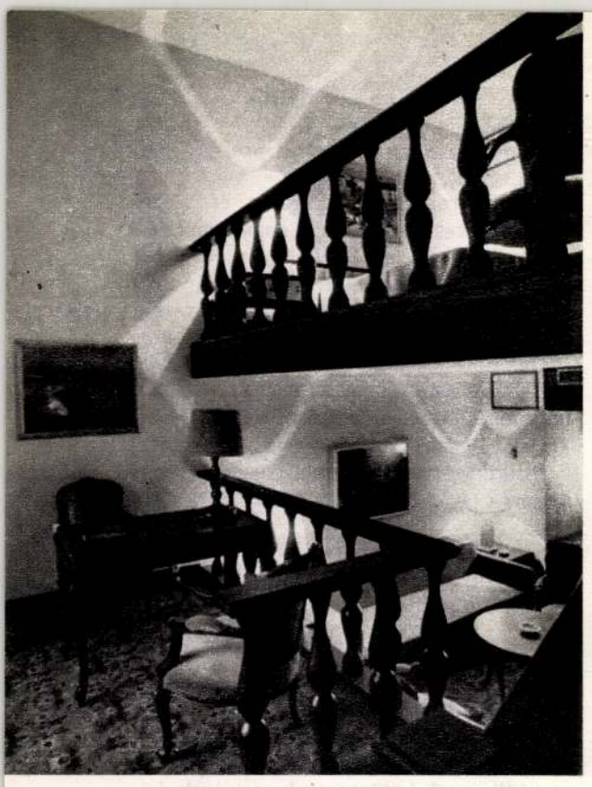

Kétszintes lakosztály lépcső-pihenője, dolgozósarokkal

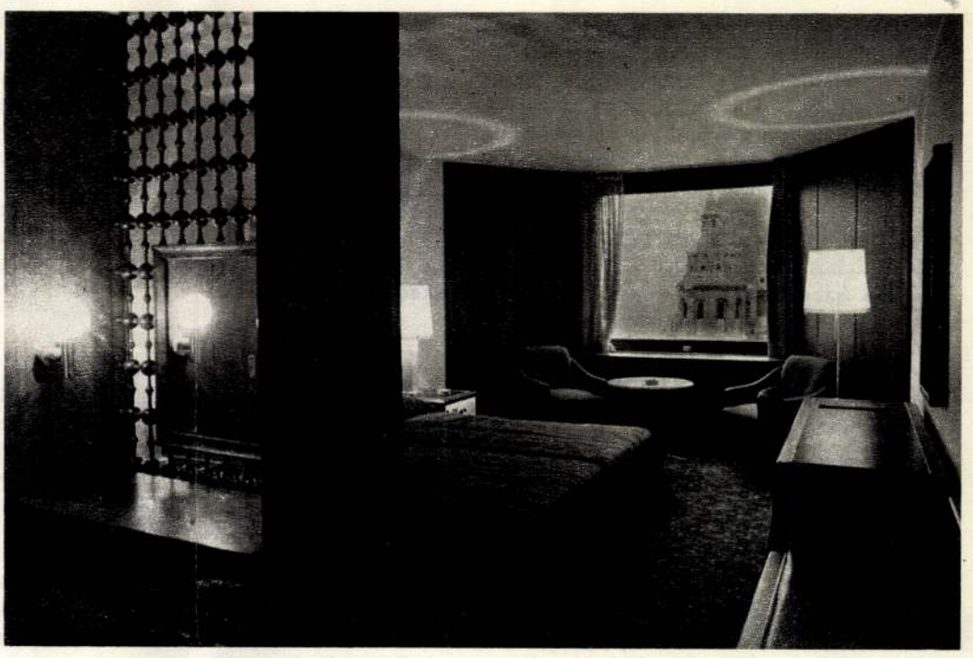

Szoba-belső részlet

A „Beatrix" és „Mátyás" különtermek tervezője *Szenes István* volt.

Az előcsarnokból az első emeletre érve jutunk a bálterembe, mely kongresszusi terem is. Tervezője *Schinagl Gábor*. A terem egyharmad-kétharmad arányban megosztható egy falba rejtett és onnan mennyezeti sínen függő spaletta-szerű falszerkezettel. Parkettáját színes mobil szőnyeg borítja. A falakon szálszórással elektromosan felhordott narancssárga, plüss tapintású borítás van, amelyet tükrök, illetve ajtók szakítanak meg. A lilás-vörös mennyezet kilenc mezőjéhez cső-üveg elemekből összeállított négyszögletű világítótest tapad. Az összesen 60 q súlyú kb. 11 ezer darabból álló kilenc csillárt a *VBKM* készítette. A bútorzat, éttermi használat esetén, téglalap illetve kör alakú asztalokból és narancssárga bársonyszékekből áll; tervezője *Szedleczky Rudolf*.

A VI. emeleten találjuk az éjszakai „Trubadur" bárt. Tervezője, *Szenes István*, a padlót mélyvörös feszített szőnyeggel, a falakat és a mennyezetet ugyancsak vörös, elektromos szálbefúvásos technikával borította. *Simai Lajos* iparművész a középkori páncélingekhez hasonló, mintegy 1,5 millió fémkarikából összeállított álmennyezetet készített.

A régi Miklós-toronyban helyezkedik el a szálloda esti étterme, a „Tower" étterem. Innen nagyszerű kilátás nyílik Pest felé, elsősorban a Parlament épületére. Az étterem középkori ivóra emlékeztet. Fagerendás szerkezete, nyers tégla- és kőfelületei, *Nausch Géza* kandallókürtője kellemes és érdekes hatást kelt.

*

A szálloda belsőépítészeti kiképzésében jelentős szerepet kaptak a *Gyürky Katalin*

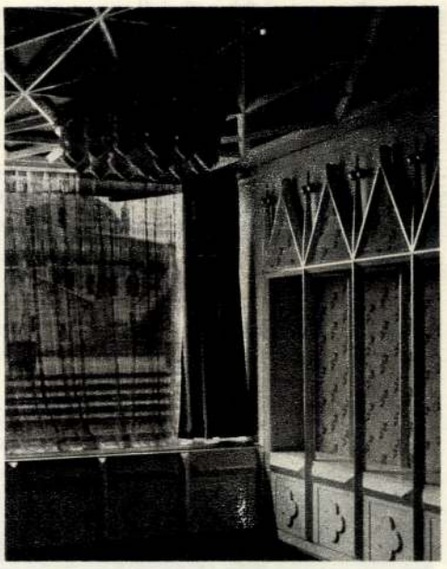

Az „Anjou" terem részlete

Az északi szárny üzletsorának bejárata

Kilátás a „Kalocsa" étteremből

A „Margaréta" eszpresszó két szintjét összekötő lépcső

régész által vezetett ásatások feltárt részei, amelyeket *Sedelmayr János* építészmérnök foglalt be a modern architektúrába. Ő tervezte azokat a kiegészítéseket is, amelyek korszerű anyagok felhasználásával felidézik a rombadőlt templom és kolostorudvar egykori képét.

A templomtorony és az északi szentélyfal maradványai a szálloda egyik udvarát ölelik körül. Az udvar szentély felöli oldala nyitott, és így a Dunára, Pestre, főként a Parlament épületére nyit ragyogó kilátást. A templom egykori boltozati elemeit a tervező modern szerkezetekkel sejteti, az oldalfalakon pedig a megmaradt szerkezeti részeket és ablaknyílásokat mutatja be. E műemléki részletek az épület belsejéből is élvezhetők. Kár, hogy a templomtér nyugati faldíszítése és az északi kőpillér dekorációja kevésbé illik ebbe a környezetbe. Itt a kevesebb *több* lett volna.

Igen kellemes hatású a régi kerengőt bemutató boltozott folyosó, amelynek kiegészített részletei korszerű anyagaikkal jel-

A „Kódex" bár részlete

A „Kalocsa" étterem részlete

zik, hogy nem az eredeti középkori kolostorudvar helyreállítása volt a tervező célja, csupán egykori létének a jelölése. Különösen szellemesek a rézlemezekből kialakított boltmezők, amelyeknek alsó végei szítnyílva jelzik, hogy funkciójuk szintén csak az emlékeztetés. A kerengő egyúttal az ásatások során előkerült építészeti töredékek és sírkőmaradványok bemutatására is szolgál.

A kolostorudvar közepén foglal helyet a középkori kút, Mátyás király, Zápolya és egy ismeretlen adakozó címerével. A kút felett lebegő tető a régi kútházakat idézi.

A Hilton szálló kellemes és igényesen kialakított belső terei megfelelnek a nagymúltú környezet magas esztétikai követelményeinek.

Dr. Radnai Lóránt

Irodalmi városképek

Vargha Balázs

Berda József csatái

Az utcája Újpesten

A költő, aki világéletében fütyült a protokollra, holtában megkapta a szabályszerű tiszteletadást. Születésének hetvenedik évfordulóján a IV. kerületi Szent Gellért utcát Berda József utcának nevezték el, s egykori lakóhelyén, a 31. számú házon felavatták emléktábláját.

Ő maga egy epigrammával avatta irodalmi emlékhellyé ezt az egyszerű házat. Élete utolsó évében, a kikerülhetetlenbe belenyugodva írta róla:

Harminc éve immár
hogy itt lakom.
Akár tetszik, akár nem:
eme áldozati hajlékot
el nem hagyhatom.
Oldozz fel, sok-sok
szomorúság, s mondd:
mindez így vagyon!

Újpest, Gellért utca 31.

Ez a sejtelmesen szentenciózus hang is az övé. Hetykeség nélkül és düh nélkül nézett farkasszemet a halállal. Ez az a pillanat, amikor Berda egészen más temperamentumú költőkkel, az öreg Arany Jánossal, sőt Goethével kerül költői rokonságba.

Ugyanez a sejtelem másik változatban, szintén az utolsó versek közül:

Akár ama bibliafordító boldog
Báthory László hárshegyi barlangjában,
úgy élsz ujpestszéli lakásodban egyes-egyedül,
bár nem oly boldogan, ahogy szeretnéd. —
Örülj, örülj, békülj meg ezzel is, hisz'
te akartad így. Életed javát itt élted át,
itt szenvedtél-örültél azért, amiért
megmutathattad azt az emberi arcát
életednek, melyért talán
nem kell szégyellned magad.

Elmélkedés

Újpestről, a két háború közti korrupt és bugrisan modern városról Babits írt regényt, a *Kártyavár*at. Berda a megvetést és az undort köszönettel és bocsánatkéréssel elegyítette, mikor városáról írt, 1934-ben:

Mint törékeny gyermek, ki
makacs betegségben szenved,
te szegény, szürke város, —
úgy döglődöm én benned.
Néhány jó szó s néhány
ritka pengő, amit adtál . . .
(Hősi tetteid pirossal
jelzi majd a naptár.)
— — — — — — — — — — — —
Csak bűz, szemét, nyomoruság
s hasonló örök szépségek
jelzik: mily méltó otthont lelt
benned a magas költészet,
hogy koldusok fészke vagy te,
szívem szerint is hazám . . . —
Hogy mosdatlan szájjal így dicsérlek,
kérlek, ne haragudj rám.

Újpest

Egy kölyök a Váci útról

Szülőhelye Angyalföld külső peremén volt, csak egy lépéssel beljebb Újpestnél. A szülőház pontos címét verscímben adta meg: Váci út 140. A vers a felszabadulás lelkes, de sanyarú napjaiban született. Talán azzal a gondolattal tartott szemlét gyerekkora színhelyein, hogy itt telepszik le. Ha ez volt is a szándéka, az angyalföldi szemle arról győzte meg, hogy jobb lesz neki kint, Újpesten.

Benned születtem, öreg épület,
itt adott életet nékem anyám,
ha elmegyek melletted néhanap,
a borongás árnya borul reám,

el-eltűnődvén, mi ködbe merült;
hová lett az angyalföldi gyerek,
ki lótott-futott a közel réten
s most a férfikor felhőjén lebeg?

Hová lettek a régi fiúk, a
paradicsomlopók, verekedők,
kik jártak a Dunára meztelen
s pajzánkodtak: ki kezdje hát előbb?

S hol a füzes a patak mentén, hol
gombát szedtem, hogy legyen vacsoránk?
Most gyár és szemétdomb van mindenütt,
pedig itt volt gyerekkori tanyánk!

Bolond-szép korszak, vén szülőház,
téged a szegénység dajkált, szépített;
eltűntek a régi arcok s tájak,
de te megmaradtál, torz épület.
— — — — — — — — — — — — —

Budapest, Váci út 140.

„Torz épület" . . . Belvárosi utcákon is kísértenek az építész- és pallér-elme ficamai, ormótlan oromzatok, idomtalan faldíszek. De a leggyászosabb torz alakzatok a proletárnegyedek épületein termettek. Volt mit megszépítenie a gyermeki képzeletnek.

A változás, amit Berda József versei rögzítenek e tájról, mindig csak romlás, pusztulás, szennyeződés. Az ő emlékezetében az újpesti Duna-part, a Rákos-patak környéke: délszaki tündérvilág, gyerekcsapatok vadászterülete. Olyan sok természeti csodát szétdúlt, összemocskolt az emberiség. Immár ez a szegényes éden is eltűnt.

1996. XII. 30. 21.15 D. TV.

Művészeti Magazin

Dr. Lőrinci Edit, belsőépítész

- Mindenekelőtt városképi szempontból illeszkedik az uj, az itteni környezethez, szilhuettben, megjelenésben. De a szálló konfigurációja alaprajza is illeszkedik maradványokhoz, olyan a koncepció, hogy körülöleli a templom hajóját, az udvart, és befoglalja, magába foglalja a toronyt is.

- A Hilton szállónak a Halászbástya felőli oldalán vagyunk kedves nézőink, és itt az ideje, hogy ismerkedjünk a szálloda belülről is. Mindenek előtt tudni kell, hogy itt nincs 13-as számu szoba, tehát a babona senkit ne zavarjon. Van azonban nagyon sokféle bár, étterem, és különterem, és ezeknek az elnevezésében a hazai régi történelmi nevek, és a nemzetközi megnevezések keverednek. Van például Kalocsa étterem, és van Tauer étterem. Van Corner bár, nyilván azért, mert a sarkon van, és van Kodex bár. Van azonkivül Mátyás különterem, Beatrix különterem, Endre, Béla, és Levente, meg Visegrád, és van a Margaret presszó itt ahol most majd beszélgetünk és sétálunk, és egy kicsit megismerkedünk a belső épitész munkájával. A szálloda belső épitész munkáira a Középület Tervező Vállalat kapott megbizatást, és tulajdonképpen a teljes belső épitészet felelőse Lőrinci Edit. Kedves Edit, engedje meg, hogy először egy kicsit bepillantsunk, hogy hogy is kezdődik az önök munkája. Ugy képzelem, hogy megkapják az üres tereket, és?
- Hát nem egészen, mert a a belső épitész munkája hamarabb képződik, mint az üres tereket megkapjuk. Mert először majdnem ugyanakkor kezdődik, mint az épitész munkája, mert föl kell mérnünk nagyon-nagyon sok, nagyon sok problémát, ami tulajdonképpen ezzel a környezettel a funkcióval összefüggésbe van.
- Értem, tehát tulajdonképpen arról van szó, hogy mire használják majd azokat. a tereket.
- Igen, konkrétan arról van szó, hogy föl kell mérnünk, hogy mire használják, hányan használják, milyen jellegű legyen, étterem legyen, espresszó legyen, vagy söröző, ami a szállodába pillanatnyilag nincs,
- Igen. Na most vajon, bocsásson meg, a megnevezések, amiket most magam is elsoroltam, és részletesen le van irva, az megköti az önök munkáját, tehát a Beatrix terem, az Beatrix terem.
- Igen. Tulajdonképpen amikor ezek az ugynevezett fantázia nevek meghatározódnak, az majdnem az belsőbb diszkoncepciót is jelenti. Ez meghatározza a további tervezés folyamát. Tehát a Beatrix terem már elkötelezi a belső épitész tervezőt, vagy a Mátyás terem is elkötelező a belső épitész terveit.

hogy egy bizonyos irányba tervezzen, és a forma tervezést egy bizonyos irányba fejlessze ki.Na most egy ilyen szabadabb elnevezésü, mint a Margareta eszpresszó, ez egy kötetlenebb megformálást tesz lehetővé a belső épitész számára.
- Próbáltam kitalálni, itt a Margareta eszpresszóba vagyunk, hogy mi van itt, ami margareta. Most lehet, hogy csacsiságokat mondok, hát az ember némi fantáziával a falakon levő diszités, vagy mintának az ivén, vagy itt a, itt a csillárnak a mintáján felfedez valami margarétaságot.
- Igen. Ha most a falak burkolatot nézzük, ami a földszintről, illetve ez egy korlát szint tulajdonképpen, szóval az espresszó alsó szintjén állunk, hogy ez egy faburkolat, ez a margaréta szirmaira emlékeztető motivum ami végigvonul, az espresszó mind a két szintjén, ezen a szinten, ami Halászbástya teraszával közvetlen kapcsolódik, ez egy keményebb, hidegebb burkolat, mely az exterirőrrel kapcsolodó enteriőr, amint felérünk a galéria szintre, ott pedig egy puhább anyag van rajta, ugyanezt a motivumot viszi végig tovább.
- Na most ön kiadja a munkát, hogy a belső épitész, pláne aki vezeti majd, irányitja az egészet, iparmüvészeknek és különböző szakemberekne k.
- Hát részben, nem minden esetben, de nagyon sok alkalommal más társ iparmüvészettel dolgozunk együtt, például lámpákat, vagy másféle képző formákat terveztetünk, mint például egy lépcsőnek a diszitése, vagy diszitő motivuma, például az espresszó pult homloklapjára ha ránéz, az egy ötvösmüvésznek a Komáromi Györgyinek az alkotása, szóval mi tulajdonképp a belső tér kialakitásához, hogy az emberközeli legyen, szép legyen, esztétikus legyen, más iparmüvészeti ágaknak is segitségét is igénybe vesszük.
- Igen. Na most nézőink látják azt, hogy tulajdonképpen, hogy a megnyitási nap előtt vagyunk, és például itt ugye nyilván virágok leszenk majd ahova most ezeket a tervrajzokat raktuk le.
- Igen.
- Most mutassunk meg nézőinknek néhányat. Itt van például a Visegrád terem. Ez nyilván egy perspektiva rajz,
- Igen, ez egy elképzelés. Például a Visegrád terem számtalan próbálkozás után végül is formailag ugy alakult ki,
- történelmi hangulatu.
- Történelmi hangulatu, faburkolat, keretbetétes faburkolat van az oldalfalon, mennyezeten és padlón.
- Igen, ez melyik, ez a Kodex bár.
- Ez a Kodex bár.

- Mitől Kodex-bár?
- Most a Kodex bár annak emlékére kapta ezt a nevet, hogy valamikor itt volt a Hess András nyomda, és ezért a falon egy kodex lap másolat lesz elhelyezve, amelyet anyagmintáját, hát megtudjuk mutatni.
- Igen.
- Különben az ilyen perspektivák után készülnek egy ilyen anyag összevágott mintalapok, amelyek talán megvannak határozva kimondottan a szőnyeg minőség, a falburkolat minősége, a mennyezet minősége, és a butoroknak a lapja, lába, szóval
- És a szinek.
- És a szinek.
- Ugy, hogy kedves nézőink elnézést kérek, de azért itt kell szinekről beszélni, hát ez a Kodex lap ez a szép iniciálé festés legragyogóbb szinei, ez pedig fehér zöld, barna, tehát aszerint, hogy a terem hangulata mit kiván.
- Itt tulajdonképpen a szinek visszatartottak, hogy a kodex lapnak a szinei érvényesüljenek.
- Igen. Ez a Beatrix terem, ugye?
- Ez a Mátyás és Beatrix terem.
- Ez két terem?
- Ez két terem, ez egy eltolható mozgatható fallal van elválasztva egymástól, addtt esetben külön-külön lehet használni, vagy pedig hát összenyitva egy teremként. Ez szintén ez a történelmi hangulatot kifejezi, sötétbarna falburkolat van a falon, és egy az előbb ilyen sárgás-barnás szőnyeg.
- Igen. Ez pedig a folyosó, vagy pedig az előtér.
- Ez pedig az előcsarnok, az előcsarnok a főbejáratok felé nézve, a recepciót látjuk itt szemben, hát ez egy kőburkolattal hazai kőburkolattal van burkolva a padlóburkolat, az oldalfal burkolata, és ugyanez a sötétbarnára pácolt fa szin jön végig a falburkolat részeken, ami a garázs szinten a külön termeknél elindult.
- Igen, és valamennyi teremnél ez van.
- Igen, ez van valamennyi teremnél, itt akarjuk visszahozni valamilyen egységét a burkolatok szinével.
- Igen, igen. Akkor önök előre elképzelik azt, hogy hogy használják azt a termet, és ennek a elképzelésnek a céljára
- Igen, szükséges, mert jó belsőt tulajdonképpen nem lehet jó belsőt csinálni, hogyha nem ismerjük a terem funkicóját, mert ugyanolyan fontos ennek a funkciónak a kiszolgálása, mint amilyen az esztétikai megjelenése egy teremnek. Az esztétikai megjelenés, és a funkicóval való összehangoltság ez egy rendkivül fontos, és lényeges része a belső épitész feladatának, mert lehet ugyan szép teret csinálni, de ha az

nem jól funkciónál, nem lehet használni semmire, és lehet jól funkciónáló ha esztétikailag nem szép, nem érzi magát kellemesen magát benne az ember, akkor sem egy megfelelő egyé alakitott tér.
- Igen. Biztatjuk nézőinket azzal, hogy ezeket a termeket hogy hogyan használják, meg milyenek, bárki meglátogathatja amikor itt a müemléki környezetbe sétál.
- Ezt bárki meglátogathatja annál is inkább, mert pont ezen a szinten jön be a vendég a Halászbástya felőli oldalról, és nyáron ezek az ablakok mind ki lesznek nyitva, össze lesznek kapcsolva a kinti terasszal, tehát tulajdonképpen az espresszónak az a része, amelyik közvetlenül kapcsolódik a külvilághoz is.

Lőrincze Edit
belsőépítész

Méltatás

Balog János: Buda vára
Tükör, 1975. dec. 15-16 oldal.

Lőrinczi Edit

Született Vértesen 1929-ben. 1956-ban végezte el az Iparművészeti Főiskolát, mestere Hornicsek László volt.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

261

Lőrinczi Edit

Legjelentősebb munkái: Gellert Szálló polgári sörözője (1959), Budai Vórpalota Nemzeti Könyvtár (1961), Blaha Lujza téri pavilonsor (1968).

Magyar Képzőműcépek Szövetsége belsőépítén szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

261

Lőrinczi Edit

Szériagyártásra alkalmas bútorait a kritikának méltatnia kellett arhna.

Korzogh Ákos: Belsőépítészetünk helyzete; Ipari Művészet, 1971. 2. sz. 8. l.

Lőrincz Edit

Budapest Rákóczi út 64. sz. alatti Könyvesbolt (1969), Vörösmegyed kereskedelmi pavilonjai (1968), Tihanyi Halászcsárda (1970).

Magyar Képzőművészek Szövetsége belső építész pályázatának kiállítása, Budapest, 1970

261

Lőrinczi Edit

Budapest Mártírok útja Papírbolt. (1970), Közgazdasági Egyetem rekonstrukciója (1970), Országos Műemléki Felügyelőség székháza (1970).

Magyar Képzőművészek szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970.

261

Lőrinczi Edit

Nemzeti Múzeum kiállítási vitrinjei, OKISZ lakásbútor-pályázat díja, V. Országos Iparművészeti Kiállításon szereplő bútoregyüttes.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

26 P

LŐRINCZI EDIT

A MAGY. IP. MŰV. AZ EREDETI FORDULÓN

40.0.

BML., XI.9. Kner Nyomda ir. C/3o. 174.

Kézírás.

Gyomára írt levél.

1. Ld. 1253.sz.

2. Ld. 12o3., 12o5., 12o7., 121o., 1211., 121

LŐRINCZI EDIT

Magyar Iparmű v.
2003/1.

37. old.

3. Kiss Géza Ormányság c. művének szubve

← született Baranya megye közgyűlésé

(ld. 1214.sz.), a kötet időközben má

Béla ld. 8o7.sz.

4. Esztergár Lajos pécsi helyettes polgá

a jogügyi és népjóléti ügyek irányító

5. Mint FL 1936.sz. leveléből kiderül, M

ígérte visszatérését Zengővárkonyba.

LŐRINCZI ETELKA népmüvész faliszőnyegeinek és varrottasainak kiállitása./rövid hir/

Utunk, XXVIII.évf. 50./1311./sz. 1973. dec. 14. 8.old.

Lőrinczy Éva

Metszett üvegje a mai magyar üveg egyik változatát, típusát képviseli. Gyertyatartóinak eredeti groteszkssége a kiállítás (Miskolc, 1970 aug.) kiemelkedő eseménye.

Kocsogh Ákos hozzászólása; Ipari Művészet, 1971. 1. sz. 10. l.

Lőrinczi Éva, iparművész

MDK

A Salgótarjáni üveggyár iparművésze.

– : üvegművészeti kiállítás 2..

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. dec. 10.

Lőrinczy Éva

Részt vett az 1962. nov.-ben a Kossuth Klubban megrendezett Modern magyar üvegművészet c. kiállításon.

Ipari Művészet, 1963. 4. sz., 85. l.

Lőrinczy Éva
ápszimüvész

14.D.4

Terveit a tohodi üveggyár
sikeresnek tartotta.

Művészeti életünk
Művészet, 1961. április – 41 lap.

MDK

Lőrinczy Géza berlini épitész

A berlini magyar követség palotáját tervezték: Lőrinczy Géza és Tóth Zoltán berlini magyar épitészek. Repr.

Dr.Stitz János: Világjárás a háborús Európában.

Pest, 1942.Jan.5. 7.l.

Lőrinczy Géza

Zul. Segesvár 1878. okt. 9.

1896/97 II. oszt. művésznőv.

1897/98 I. " "

1897/98 II " "

M. N. Múzeum római feliratos
emlékei V. 259

Lőrinczy Géza.

Mit Segesvár 1878.
Unit. 6 gim
minvesznövendék

1895/96 I osztály

Molnár Viktor, államtitkár T. 306.

Lőrinczy Jéze

1895/96 – 1898/99

Ferkèpzomfoiskèvk

709. l.

Lőrinczy Géza

szül. Segesvárom 1878

1898/99 I–II. 4 éves

mindszentmár.

Töbcséry István tanár V. 310.

Lőrintz György

Zsiboi ács

1810

l.

Gerevich Emlékkönyv

183. l. 190. l.

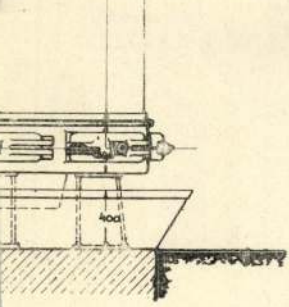

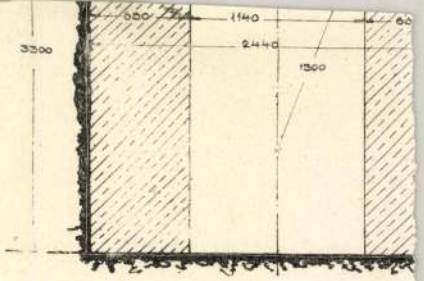

METSZET: E-F-G-H

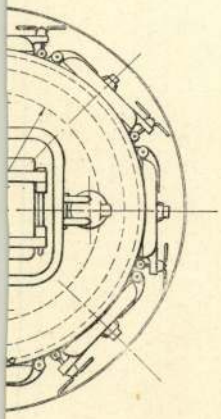

Bánó-rendszerű gőzkazár

berendezése Gálocsy- és

Lőrintz György

zsibói ácsm.

l -

Bíró József:

A zsibói kastély -

Bp. 1942. 15. l -

— Johanniták Szt. István temploma és rendháza 75
— keresztes lovagok rendháza 74, 121
— Szt. Ferenc-rendi kolostor 122
— minorita templ., IV. Béla sírja 48
— III. István sírja 48
— Krisztus konfraternitás 74
— Csák Ugrin palotája 22
— Széna ispán palotája 22
— királyi pénzverde 214
— káptalani pecsétek 212
— olaszok (latinusok) pecsétlője (Nemz. Múz.) 22, 213, CCXXIX.
— főszékesegyházi kincstár, koronázási eskükereszt 239—240, 243, CCLIV—CCLV
— — magyar apostoli kereszt 238
— — bizánci békecsóktábla 237
— — Mátyás király kálváriája 243
— Keresztény Múzeum, fa-Madonna 208

CLXX
— intarziás CXCII.
— márvány 179—18
— oszlopfőI
— arles-i tí 138, CV
— angyalos lopfő ra
— párkány
— fehérmár 35, CVI
— Bakócz-k

Kirá 18, 75—,
— alapr. 80
— keresztme
— kapu XV
— homlokza
— Szt. Istvá szek 35,
— ú. n. Szt. 95, 96, X
— trónterem 86* XXI
— — ajtó 15 CXLII.

Lőrinczy Géza

rajztanár

Kassa, Forgalisk.

1904-ben tagja a Rajztanárok Egyesületének

25-41.

Sport- és vadászati cikkek nagy raktára

Sí és ródli felszerelések

Részletfizetésre,

megkönnyített fizetési feltételekkel is kapható

Levente felszerelések

Cserkészfelszerelések

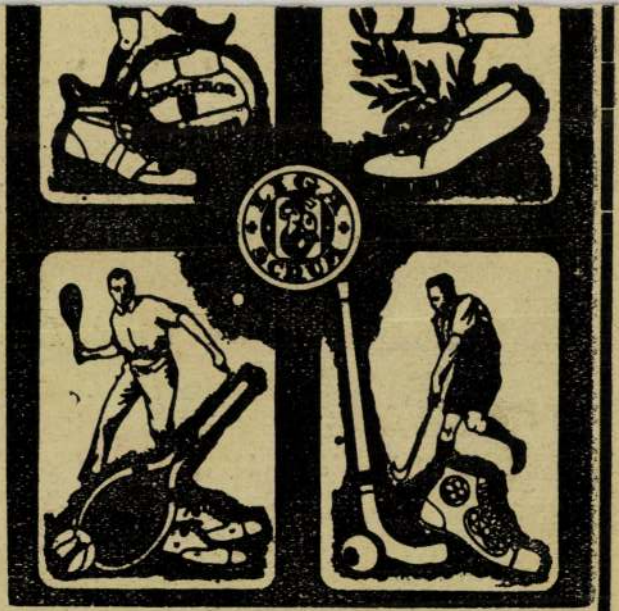

Szilveszter a hárshegyi cserkészparkban

Örömmel vettük és közöljük egy olvasónknak alábbi levelét:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Ma olvastam b. lapjában a Szilveszter napjáról szóló beszámolót, de sajnálattal vettem észre, hogy szemfüles riportere valamit elmulasztott megnézni, ami pedig fontos lett volna.

A budai hegyekben másként ünnepelték meg az új év beköszöntését, mint benn a városban. A hárshegyi cserkészparkban és más menedékházakban fiatal cserkészek gyültek össze egy-egy idősebb vezetőjükkel. Hét óra felé a fiúk csendben az égő kályhához vonultak s nótázva, elbeszélgetve virrasztottak.

Féltíz lehetett már, mikor sijüket felcsatolva elindultak a holdvilágos erdőben. Éjfél előtt valamivel már fönt voltak a Bátori-barlangnál és ott csendben állva végigfutottak az elmult év emlékein.

Éjfélkor elmondták a Hiszekegyet, s az új év első éjszakájába kiáltották: »Hiszek Magyarország feltámadásában!« Azután a Himnuszt énekelték el, majd egy fiú cserkészköszöntéssel üdvözölte társait, ezzel mintegy azt hangoztatva, hogy az új évben is »jó munkát« fognak végezni, de résen is lesznek, amint tőlük Isten és a Haza megkívánja.

A fiú elmondta a Szózatot, s a többiek, mintha vezérszóra történne, egyszerre, kemény kézfogással mondták: Áldjon vagy verjen sors keze, Itt élned, halnod kell.«

Ünnepélyes csend következett, a holdfényben a hó szikrázni látszott. A csendet végre vezetőjük törte meg, aki buzdította a fiukat a munkára, hiszen nehéz időket élünk.

A keletkező ködben nemsokára eltüntek, s csak a néma csend maradt utánuk.

Vajjon ki köszöntötte méltóbban az újévet: a borgőzös mulatók becsípett vendégei, vagy a cserkészek, akik síléccel a lábukon, a szabad természetben várták annak megérkezését.

A cserkészek ezzel is kimutatták, hogy edzetten és alapos tudással készülnek arra a harcra, amelynek jelszava: »Mindent vissza!«

Nagyon kérem, igen tisztelt Szerkesztő Ur, ha lehetséges, adjon helyet b. lapjában ezen kis beszámoló részére, hogy megtudják az emberek: *létezik egy más Szilveszter is, amelyik jobban megfelel a magyarság hivatásának.*

Budapest, 1942. I. 2.

Kiváló tisztelettel

»Egy szemtanu«

RÁDIÓ

Hétfő, január 5.

BUDAPEST I.: 12.00 Harangszó, Fohász, Himnusz. — 12.10 Cigányzene. — 12.40 Hirek. — 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés. — 13.30 Honvédeink üzennek. — 13.45 A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. — 14.30 Hirek. — 14.45 Műsorismertetés. — 15.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. — 15.20 Szalonzene. — 16.15 Diákfélóra. — 16.45 Időjelzés, hirek. — 17.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15 Mindnyájunk gondjai. — 17.35 Szórakoztató zene. — 18.10 Előadás. — 18.35 Zongora. — 19.00 Hirek magyar, német és román nyelven. — 19.20 Előadás hanglemezekkel. — 20.10 Beszkárt-zenekar. — 21.10 Felolvasás. — 21.20 Táncdalmezek. — 21.40 Hirek. — 22.10 Vonósnégyes. — 23.00 Hirek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. — 23.25 Cigányzene. — 24.00 Hirek. — 00.15 Üzen az otthon.

Kedd, január 6.

BUDAPEST I.: 8.00 Fohász, Szózat, hanglemezek. — 8.45 Hirek. — 10.00 Róm. kat. istentisztelet. — 11.15 Görögkat. istentisztelet. — 12.20 Melles Béla zenekar. — 13.00 Felolvasás. — 13.45 Idő, esés, hirek, vizállásjelentés. — 14.00 Művészlemezek. — 15.00 Előadás. — 15.20 Harmonikaszámok. — 15.40 Előadás. — 16.00 Szórakoztató zene. — 17.00 Hirek magyar, szlovák és ruszin nyelven. — 17.20 Magyar nóta-est. — 18.10 Előadás. — 18.35 Gordonka zongorakisérettel. — 19.00 Hirek magyar, német és román nyelven. — 19.20 Rádiózenekar. — 20.25 Előadás. — 20.40 Verses színmű. — 21.40 Hirek és sporteredmények. — 22.15 Cigányzene. — 22.40 Táncdalmezek. — 23.00 Hirek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. — 24.00 Hirek.

— Hogyan lehet takarékosan főzni? Ízletes és tápláló ételeket hogyan lehet villamostűzhelyen kevés zsírral, kevesebb liszttel, cukorral elkészíteni? Eskü-út 5. sz. alatti villamos bemutatókon erre a kérdésre adnak bemutatás kíséretében hasznos gyakorlati tanácsokat. Előadásokat hétfőn, csütörtökön és pénteken d. e. 10 órakor, szerdán pedig d. u. 5 órakor tartanak. Belépés, ruhatár díjtalan.

SZINHÁZ ÉS FILM

Nádasdy Kálmán a COSI FAN TUTTE felújításáról

A *Mozart*-ciklus kereteben eseményszámoa menő felújításként várja operai közönségünk az évad második felének első újdonságát, a *Cosi fan tutte* felújítását, amely színpadtechnikai szempontból egyike a legnehezebb operáknak.

Nádasdy Kálmán ezeket mondja a felújítással kapcsolatban:

— *Márkus* László tizennégy évvel ezelőtti rendezőpéldánya rendkívül szerencsésen oldotta meg az egyik legnehezebb mozarti problémát a sok jelenet szünet nélküli egymás után következését. Függönyökből és könnyen elmozdítható díszletdarabokból olyan rugalmas színpadot konstruált, mely a mozarti zene állandó villamosszikrázását követni tudja anélkül, hogy kényszerű szünetekkel megakasztaná a cselekmény menetét. Ezt a szcenikai vázat töltöttük ki nagyrészt új játékokkal. Miután a szereplők, *Rösler* Endre kivételével, mind kicserélődtek, ez a Mozart-opera a legtisztább comedia dell arte és így a rögtönzéseket a mostani színészegyéniségekhez mérten újítottuk meg.

— Mikor volt az utolsó előadása az operának?

— Négy évvel ezelőtt. Természetesen a díszletek színeit is felfrissítettük, úgy, hogy a régi bevált alapokon teljesen új előadáshan hozzuk *Mozart* remekét. Az előadást *Ferencsik* János vezényli. **(v. j.)**

SOUVENIR

Hét előadás, hét tábla a Royal Revüszínházban

A Royal Revüszínház pénteken mutatta be Souvenir című farsangi revüjét, amely a divatos revüszínház legnagyobb sikerévé avanzsált és az első hét előadáson hét táblát csinált, ami a legszebb színházi teljesítmények közé tartozik. Valóban óriási áldozatkészséggel és művészi szakértelemmel készült ez a revü, amelyet Heinemann Sándor vezetésével Nádor Jenő rendezett és Bercsényi Tibor díszletezett. A hét első táblás ház közönsége kitűnően szórakozott a párizsi stílusú új revünél és ez a hét táblás ház az egyetlen pesti revüszínház végső beérkezését jelenti.

Az első taps Rév Erzsi szellemes újévi beköszöntőjével csattan fel és végigkíséri a görlök kéményseprő táncát, a Heinemann zenekar egzotikus beállítású rumba és conga parádéját, majd Vécsey Ernő Vágy című művészi zongora revüjét, amelynek zenei alapja Rachmaninov híres prelüdje.

Amásodik rész, amint már beszámoltunk róla, az Ősbudavára című békebeli mulatót eleveníti fel Török Rózsa, Rév Erzsi, Nádor Jenő, Clara Dea, a ragyogó Gladys and Kuserov balett táncospár, a temperamentumos Sebők Vera, az ellenállhatatlan humorú Fodor Artúr, Lugossy és Szendrő, a Trio Corcus és a Justin duó főszereplésével. A Souvenir kirobbanó sikere a téli idény egyik legnagyobb sikersorozatát ígéri.

EGY LÁNY A KARAVÁNBÓL

Az Ufa hatalmas modern történelmi filmje, az *Ősi rög*, amelyet napok óta kimagasló sikerrel játszik az Uriánia filmszínház, felvonultat előttünk élesnél élesebb rajzú típusokat, valamennyit a menekülés és az áhított ősi rög felé való közeledés csodálatos érzésétől megszállva. Aggok és gyermekek, bizonytalan sorsra kivetett asszonyok és szerencsétlen lányok soraiból egy érdekes arcél világít felénk. Gerhild *Weber* arca, aki egy elgyötört s keresű sorsú fiatallányt játszik a menekülők karavánjából. Fiatal színésznő, azok közül a megszállott tehetségek közül való, aki bátran vállalja a csepet sem tetszetős szerepet, aki csapzott rémülettel, kócosan, a lucki német parasztság egyszerű öltözékében lép arra az országútra, amely kegyetlen szenvedések után a német hazába vezet. Gerhild *Weber* ezzel a szerepével beírta nevét az európai mozilátogatók emlékezetébe.

Latabár Árpád nem lesz képviselő

A Fővárosi Operettszínház pénteken este mutatja be Kovách Kálmán és De Fries Károly Száz piros rózsa című operettjét Bubik Árpád rendezésében. A darab eredeti és az operettszöveg könyvénél sokkal mélyebbre tekintő bonyodalma két romantikus szerelem és egy képviselőválasztás körül bonyolódik. Az elszegényedett bárófamilia utolsó mentségként képviselőt akar csinálni egyetlen férfisarjából, akivel szemben a vincellér-familia derék és tehetséges fia veszi fel a versenyt és kibuktatja a mandátumból. A bukott képviselőjelöltet ifj. Latabár Árpád játssza, ellenfelét Madarász László. Az operett egyébként pompás kiállításban, fülbemászó zeneszámoktól övezve kerül bemutatásra Honthy Hannával, Fejes Terivel, Barabás Sárival, Raffay Blankával, Simon Marcsával, Kéry Panniyal, Solthy Györgyggyel, Pártos Gusztávval, Sikolya Istvánnal, Ignáth Gyulával és Fülöp Sándorral a főszerepben. Vezényel Török Emil.

KALÓZSZERELEM

Új olasz film

Rövidesen bemutatják Budapesten azt a hatalmas olasz kalandorfilmet, amely Zampa di Ferronak, a XVIII. század hirhedt olasz kalózának életéről készült. Zampa di Ferro Marakaibo szigetén élt és uralkodott és kalandos életéről készült Cinecitában, az olasz filmvárosban az a hatalmas film, amelyet Fosco *Giachetti*, Doris *Durenti* és Camillo *Pilotto* főszereplésével mutatnak be Budapesten.

IV. Henrik

125

Pirandello IV. Henrik című drámája sorozatos előadásokkal halad az évad legnagyobb sikere felé. Január 31-én 125-ik estén játssza a Madách Színház a híres darabot, amelynek címszerepét *Várkonyi* Zoltán alakítja.

Z. SZABÓ BÉLA, a kiváló hírlapíró érdekes és szellemes mikrofonjelenetet irt Asszony vagy feleség címmel. Az eredeti rádiótréfát szombaton este vitte mikrofon elé a magyar rádió. Az Asszony vagy feleség, amelynek női főszerepét Bulla Elma játszotta, a rádióhallgatók körében őszinte tetszéssel találkozott.

A nilusvölgyi homoksivatagban, kopár sziklák és izzó homokhegyek között játszódik le a Mumia bosszúja című vérfagyasztó rémdráma, amelynek »hőse« egy háromezeréves mumia, az egyiptomi titkok bosszúálló alakja. A hátborzongató grand guignol Tom Taylornak, a grand guignol-specialistájának főszereplésével kerül bemutatásra Budapesten.

A színházak mai műsora

OPERA. Hétfő: Tell Vilmos (Népműv. Biz. O., ½7). Kedd: Cosi fan Tutte (A. 12., 7). — NEMZETI. Hétfő: Wallenstein tábora (XII., ½8). Kedd d. u.: Nóra (¼4); este: Wallenstein halála (XII., ½8). — KAMARA. Mindkét nap d. u. és este: Koncert (¼4, ¾8). — VIG. Hétfő este és kedd d. u.: Cecilia (8, ¼4). Kedd este: Hazudj nekem (8). — PESTI. Minkét este és kedd d. u.: Tűzvész (4, 8). — FŐVÁROSI OPERETT. Mindkét este és kedd d. u.: Múzsák muzsikája (¼4, 8). — ANDRÁSSY. Mindkét este és kedd d. u.: Boldoggá teszlek (¼4. 8). — MADÁCH. Hétfő és kedd este: Körtánc (8). Kedd d. u.: IV. Henrik (¼4). — ROYAL REVÜSZINHÁZ. Mindkét este és kedd d. u.: Souvenir (½5, ½9). — UJ MAGYAR. Mindkét este és kedd d. u.: Szép az élet (¼4, 8). — KAMARA VARIETÉ. Mindkét este és kedd d. u.: A légió Vénusza (½5, ½9). — KOMÉDIA. Mindkét este és kedd d. u.: Kabala (½5, ½9). — BÁBSZINJÁTÉK. Hétfő: Toldi (8). Kedd: Istvánka (8). ERZSÉBETVÁROSI. Mindkét nap d. u. és este: Alvinci huszárok. — JÓZSEFVÁROSI. Mindkét nap d. u. és este: Rigó Jancsi hegedűje. — KISFALUDY. Mindkét nap d. u. és este: Sárgapitykés közlegény. (Az utóbbi három színház kezdési ideje hétfőn: ½6, ½9; kedden: ¼4, ¾6, ½9).

LA CONGA
BROADWAY
(Károly-körút 3.) Telefon 422-722.
Uj előadás kezdet hétköznap: 3, ¼6, ½8 és ¾10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap 1 órakor is

A mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat V Ü = Vasárnap és ünnepnap M = Matiné

ADMIRÁL (353—707): **Végre.** (11 ½2 ¼4 ½6 ¾8 ½10.) Január 6.-án délelőtt 11 órakor: **Végre.** — **ALKOTÁS** (355—874): **Az ördög nem alszik.** (½4 ¾6 ¾8 ½10; vasárnap és ünnepnap ½2 órakor is.) Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Végre.** — **ANDRÁSSY** (124—127): Prolongálva! **Óz, a csodák csodája.** (¾4 ¾6 ¾8 ½10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ÁTRIUM** (154—024): **Régi keringő.** (½6 ¾8 ½10; Sz V Ü ¼4-kor is.) — **BELVÁROSI** (384—563): **Egy szív regénye.** (Jobbterem: 4 6 8 10; V Ü 2-kor is. Balterem: ¾3 ¾5 ¾7 ¾9.) — **BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (181—244): **Juuuj! Nem kell megijedni!** (rémfilmparódia). **Tengeralattjáróháború az Atlanti óceánon. Buék 1942. Rajzos híradó Gibraltárról. Magyar. Ufa és Luce híradók. Esik eső karikára** (színes rajzfilm). (Folyt. egyórás előadások 10—24 óráig. — **BROADWAY** (422—722): **La Conga.** (3 ¼6 ½8 ¾10; Sz V Ü 1 órakor is.) — **BUDAI APOLLÓ** (351—509): **Végre.** (½5 ¾7 9; V Ü ½2 ¼4 ½6 ¾8 ½10.) Január 6.-án délelőtt 11-kor: **Fehér sas.** — **CAPITOL** (134—857): Második hétre prolongálva! **Alkonyat.** (¼4 ½5 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) — **CORVIN** (539—584, 138—988): Harmadik hétre prolongálva! **Krüger apó.** (½5 7 ½10; Sz V Ü ½3 ½5 7 ½10.) — **DAMJANICH** (425—644): **Végre.** (½4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) — **DÉCSI** (121—343. 125—952): **Szüts Mara házassága.** (½6 ½6 ½10: Sz V Ü ½4-kor is. — **ELIT** (114—502): **Becsületből elégtelen.** (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **FÓRUM** (180—707. 189—543): **Miért?** (½6 ½8 ¾10; Sz V Ü ½4-kor is.) — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (222—499): **Juuuj! Nem kell megijedni!** (rémfilmparódia). **Tengerala tjáróháború az Atlanti-óceánon. Buék 1942. Rajzos híradó Gibraltárról. Magyar. Ufa és Luce híradók. Tejút** (színes rajzfilm). (Folyt. egyórás előadások 3—24 óráig.) — **HOMEROS** (496—178): **András.** (½5 ¾7 9; vasárnap és ünnepnapokon ½3 órától folyt.) — **IPOLY** (292—626): **Elkésett levél.** (¼4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) — **JÓZSEFVÁROSI** (131—316): **Végre.** (¼4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) — **KAMARA** (423—901): **Aida.** (Mindennap 11 3 4 6 8 10.) — **LLOYD** (111—994). **Talpig úriember.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **NYUGAT** (121-022): **Egymásért** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is. — **OPEON** (422—785): **Egymásért** (¼4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) — **OLYMPIA** (423—188): Prolongálva! Vőlány. (11 2 4 6 8 10.) — **PÁTRIA** (145—673): Negyedik hétre prolongálva! **Életre ítélek.** (11 2 4 6 8 10.) — **PHÖNIX** (426—326): Balkezes angyal. (Mindennap: 11 1 3 5 ½8 ½10.) — **RÁDIUS** (122—098, 120—564): Második hétre prolongálva! **Pinocchio** (½6 ¾8 ½10; Sz V Ü ¼4-kor is.) — **RIALTÓ** (224—443): **Végre.** (Mindennap: 11 1 3 ½6 ½8 ½10.) — **SAVOY** (146—040): **Intermezzo.** (¼4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) — **SCALA** (114-411): **Régi keringő.** (5 ½8 ½10: Sz V Ü ½3-kor is.) — **TIVOLI** (225—602): **Egymásért.** (¾4 ½6 ½8 ½10; V Ü 11 és ¾2-kor is.) — **TURÁN** (120-003): **Végre.** (11 ½2 4 6 8 10; V Ü 11 2 4 6 8 10.) — **URÁNIA** (146—046): **Az ősi rög.** (5 ½3 ½10; Sz V Ü ½3-kor is.) Január 6.-án délelőtt 11 órakor: **Kultúrfilmmatiné.** — **VESTA** (222—401): Harmadik hétre prolongálva! **Nagy keringő.** (1 ½3 ¼4 ½6 ½8 ½10; V Ü 11 2 4 6 8 10.)

VILÁGJÁRÁS A HÁBORÚS EURÓPÁBAN

Irta: dr. Stitz János, egyetemi magántanár, országgyűlési képviselő

Berlin — ahol az új történelem készül

Hogyan is fest a Harmadik Birodalom fővárosa? Mit dolgozik és hogyan él ott az elég szép számú magyarság. És *hogyan képzelik német gazdasági és mértékadó körök az új Európát?* Ez a három kérdés üzött engem a lüktető világváros forgatagába.

Mindenekelőtt le kell szegeznem, hogy tavasz óta — az egyetlen november 8.-i éjszakát kivéve — *légitámadás nem volt.* Berlin messze van már az ellenséges repülők kiindulási pontjától és a francia földön folyó háború befejezése óta *komoly támadást már nem is tudtak végrehajtani.* Mindössze hétnyolc helyen mutatták nekem a bombázás nyomait, így az újjáépülő Operát, amelyet annakidején tényleg alaposan helybenhagytak és a leplezett Siegessäulét.

Az abszolut sötétségen is enyhítettek már különböző karácsonyi rendeletekkel, amelyek alapján *a boltok kirakatait bizonyos ideig kivilágíthatták.* Pszichológiai szempontból ez a fény a jó hangulatot nagymértékben fokozza.

A közélelmezést önmagamon kikísérletezve a következő megállapításokra jutottam. A német konyha magyar ember gyomrának a béke bőség idejében sem felelt meg. Ezzel szemben most *amennyi jegye van az embernek, az annak megfelelő ételeket és azok mennyiségét mindig feltétlenül megkapja s ez elégséges* — bár természetesen dőzsölni belőle alig lehet.

A berlini magyarok

A közhangulat nyugodt, bizakodó és talán legtalálóbban az egyik egyszerű ember szavait idézve érzékeltethetem, aki azt mondotta:

— Meg vagyunk győződve arról, hogy nem történhetik másképpen és nem tehetünk másként, mint ahogy minket irányítanak.

A Harmadik Birodalom egyik legnagyobb eredménye a törvények egységes alapon való szabályozása. 1929-ben a földmívelési kormány kiküldöttjeként tanulmányoztam a németországi élelmiszerellenőrzést és ezzel kapcsolatban az élelmezési törvényeket. Akkor hallatlanul komikusnak találtam, hogy *az akkori Németországban 33 kisállam 33 egymással egyáltalán nem összevágó törvények szerint élt.* Most természetesen a törvények egyformán érvényesek Danzigtól Tirolig.

A magyarság helyzetéről elsősorban a követségen érdeklődtem. Maga a követség épülete is *két berlini magyar építész szép, modern és praktikus alkotása. Lőrinczy* Géza és *Tóth* Zoltán a palota jónevű berlini felépítői és tervezői.

A berlini magyarságról kitűnő főkonzulunk, dr. *Békássy* László a következő felvilágosítást nyujtotta. *A Németországban élő magyarság főleg munkásokból áll. Számuk mintegy 25—30 000.* Ebből Berlinben körülbelül 4000 él. Nagy tömegben vannak a Köln körüli bányákban és a Braunschweig melletti Göring Werkeben. *Régebben a berlini magyarságnak 30 százaléka zsidó volt. Ezek száma a felére olvadt le.*

Két számottevő egyesületük van. A *Magyar Nemzeti Front* és a *Nemzeti Magyarok Kultúrszövetsége.* Ezenkívül fontos szerepet tölt be a *Berlini Magyar Iskola Egyesület.*

Az iskolaegyesület feladata rendkívül nehéz. A magyarok a négymillió lakos között *óriási területen szétszórtan élnek* és a közlekedési nehézségek és az elsötétítés miatt *nehéz a gyermekeket délutánra beküldeni, mert délelőtt német iskolába járnak.*

Magyar tudósok csendes munkássága

Magyar szempontból igen fontos intézmény az egyetem *Magyar Intézete,* melynek vezetője dr. *Farkas* Gyula egyetemi tanár. Felkerestem őt s ő a következőkben nyilatkozott, miközben megmutatta az egész intézetet:

— Az intézet főcélja a kutató munka, mely Magyarországon kívül *felöleli a »Südostraumot« is.* 40.000 kötetes könyvtára a hungarológia szolgálatában áll. Munkásságának másik főrésze *a felvilágosító munka.* Szolgálatait ezirányban főleg a propagandaminisztérium veszi igénybe. Dolgoznak, *lexikonokat ellenőriznek és elbírálják a magyarból történő fordítások helyességét.* Három asszisztens dolgozik az intézetben. Kiadványunk, az *Ungarische Jahrbücher* 21.-ik évfolyamba lép. Dolgozunk hungarológiai folyóirat, a Donau-európán is.

Foglalkozunk a rokon finn, ugor és török nyelvekkel is. Az *Ungarische Bibliothek*-ban monográfiák jelennek meg. Eddig 40 ilyen kötet jelent meg.

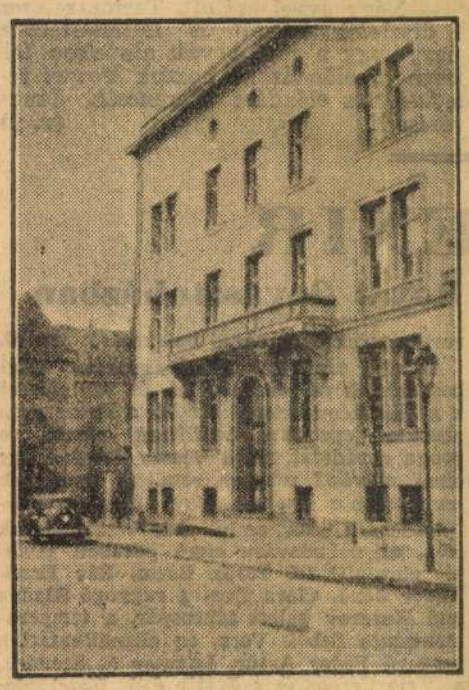

A BERLINI MAGYAR KÖVETSÉG PALOTÁJA

A Magyar Intézet kincse azonban a letétben lévő Halle-Wittenbergi magyar könyvtár, melyben régi lexikonok, ősnyomtatványok és igen értékes kéziratok vannak, főleg a XVII. századból a többi értékes könyvanyag mellett.

Az egyetemmel szoros kapcsolatban dolgozik a *berlini Collegium Hungaricum.* Igazgatója dr. *Szentiványi* Béla. Igen szép épület a Dorotheum Gasse 2. alatt.

A kollégium berendezése praktikus, igen szép reprezentatív termekkel. A díszteremben fogadta a magyar kolónia üdvözlését november 25.-én *Bárdossy* László miniszterelnökünk.

A kollégiumban az ottlévő egyesületnek nagy tradíciója van s a »Berlini Magyar Tanulóifjak Társasága« patinás névre hallgat. 1942-ben ünnepli az egyesület — a Bund Ungarischer Hochschüler — *fennállásának százesztendős jubileumát,* amire nagyon készülnek. A szívós könyvben, amelyet kiadnak, fényes nevei szerepelnek a magyar életnek. 1843-ban *Szász* Károly és *Liszt* Ferenc írták be magyarul neveiket s ottidőzésük időtartamát és célját. 1844-ben *Brassay* Sámuel, a polihisztor járt ott. 1855-ben *Gyulai* Pál s még sok ragyogó név után *1938 július 25.-ének oldalán kormányzó urunk nevével találkoztam.*

Magyar Otthont és magyar lapot

Egyik este résztvettem *Békássy* főkonzul meghívásából a berlini magyar kolónia estélyén. A Magyar Nemzeti Front a Bachstrasse egyik bérelt termében gyüjti össze a magyarokat. A titkár *Lőrinczy* Géza, a követség építője fogadott bennünket. Sajnos, az elnök nem volt ott, de megismerkedtem a magyar kolónia többi vezetőjével. *Csehy* és *Grünwald* társ- és alelnökökkel, vitéz *Kárász* fiatal ujságírókollégával, akit még Pesten ismertem, dr. *Zalatnay-Stitz* Géza zeneszerzővel, a kollégium fiatalságával és még számos magyar testvérrel.

Az estély a magyar Himnusz hangjaival kezdődött. Utána én beszéltem s beszédem tárgya: »*Mit vár a magyar haza külföldön élő honfitársaitól?*« volt. Meghatottan, igaz magyar szívvel mondtam el szerény szavaimat s bizony, hogy szavaimat mennyire átérezték az ottlévők, azt *a szemekben csillogó könnyek mindennél ékesebben bizonyították.* A magyar sírva vigad s a cigány hamarosan pezsgős, táncos jókedvben oldotta fel a fiatalságnál a felgyülemlett honfibút.

A kolóniának különösen két nagyjelentőségű problémája van. Gyüjtöttek pénzt és anyagot s *szeretnék a Magyar Otthont felépíteni.* Másodszor pedig minél előbb szeretnék magyar hetilapjukat három-négyezer példányban megindítani, amihez azonban kéthároméezer márka tőkére lenne szükségük. Mindkét kérésük indokolt és remélem, nem lesz soká csak kérés, hanem élő valóság.

A német gazdasági élet jövője

Németországban módomban volt *a német politikai és gazdasági élet legfelsőbb tényezőivel tárgyalni.* E tárgyalásaim közül néhány a közönséget érdeklő nyilatkozatot, az alábbiakban közlök, mégpedig mindenfajta irányú pozicióban lévő faktoroktól.

Sorrendben elsőnek veszem a birodalmi közélelmezési minisztérium egyik jelentős személyiségének, *Darré* miniszter egyik jobbkezének, *Straubinger* miniszteri igazgatónak nyilatkozatát.

Ez a rang a mi miniszteri osztályfőnökünknek felel meg.

— Németország évek óta felkészült a háborúra — mondta a miniszteri igazgató. — Ezekbe az előkészületekbe belevonták az új területeket, Ausztriát, a Szudéta-földet és a Memel-vidéket is. Az elv *a szükséges anyagok autarkiájának a megteremtése volt.* Idővel ezt a munkát kiterjesztették a protektorátusra és Lengyelországra is, ami *az ottani gazdálkodás belterjesebbé tételében csúcsosodott ki.* Legfontosabb feladat a gabona, olajosmagvak és a burgonya-ellátás biztosítása volt. A nehézségeket megkönnyítették azok az államok, amelyek a mostani szövetséges rendszerben vannak, elsősorban Magyarország és Románia, amelyek mindig Európa »Brotgebiet«-jét, azaz gabonavidékét jelentették. E két országgal az ellátást szerződések biztosítják.

— Az irányzat az, hogy ne legyen meg a lehetősége annak, hogy Közép-Európa szükségleteit blokád útján abba a helyzetbe hozzák, hogy azok kielégíthetők ne legyenek. *Oroszország termő- és termelőterületeinek legnagyobb és legfontosabb részei már a szövetségesek kezeiben vannak.* Minden Oroszországban levő szövetségesnek tehát sikerült a termelés folytonosságát biztosítani. Az őszi vetés megtörtént, ennek ellenére azonban jövőre teljes terméssel számolni nem lehet s mint kiszámíthatatlan tényező, ott van a jövő év időjárása is.

Igen érdekesnek találtam a birodalmi gazdasági minisztérium kereskedelempolitikai osztályvezetőjének, dr. *Schultze-Schluzius* miniszteri tanácsosnak és helyettesének, dr. *Augleitnernek* nyilatkozatát:

— A jövő még nem alakult ki. Azt determinálja 1. az élelmezési és ellátási kérdés, 2. a gazdasági kérdés és 3. a politika alakulása.

Választ a második kérdésre Funk miniszter adott, konkrét nyilatkozatot téve ilyen irányban: ők nem doktrinérek. A jövőben a szükség szerint cselekszenek. Hivatalos programot ilyen irányban még nyilvánosságra nem hoztak.

Az 1914. előtti idők bizonyos mértékben stabil gazdasági egységet képeztek, amelyet szerződések és fizetési lehetőségek szabályoztak, mégis a vám- és érmeuncióktól kezdve *az egyes országokban a leguönbözőbb gazdasági rendszerek voltak egymás mellett.* Most szorosabb gazdasági összefogásra van szükség, de az ahhoz vezető utak különbözők lehetnek.

A német gyarmatok és Oroszország

A háborús gazdálkodási rendszert a háború után kiépítik és *sokkal szabadabb teret engednek az egyéni iniciatívának is.*

A háború előtt hangoztatták, hogy a német gyarmatok visszaadása természetes dolog. Egyetlen hivatalos tényező sem mondotta, hogy ezt az elvet feladták volna, bár *egyidejűleg intenzív gyarmatpolitikát folytatni és Oroszország területeinek gazdasági felépítésében résztvenni túlságosan nagy feladat.* Viszont vannak olyan nyersanyagok, amelyek csak a gyarmatokról teremthetők elő.

Európa gazdaságát úgy kell berendezni, hogy a háború után lehetetlenné váljék az a helyzet, hogy bármilyen nyersanyag szempontjából blokád alá legyen vehető.

Felvetettem a kérdést, hogy *az új Európa felépítésében honnét veszik a szükséges emberanyagot?* A felelet úgy hangzott, hogy *a leszerelő hadseregek milliós munkáskezeket fognak felszabadítani,* ez azonban nem lesz elég, szükséges lesz, hogy a *munkásokat magasabb életkorig foglalkoztassák* és a még mindig jelentkező munkásszükséglethez a többi országban lévő munkáskezet óhajtják megnyerni.

Ugyancsak nagyjelentőségű volt az a nyilatkozat, amit Ulrich von *Wassel* követ adott, aki a *Mitteleuropäischer Wirtschaftstag*-nak az ügyvezető elnöke. Ő a lakásán fogadott. Ódon német patricius ház, falépcsős, festett üvegablakos feljárattal. Elmondotta, hogy az általa irányított szervezetnek elnöke báró *Wilmovsky,* Kruppnak, az elhúnyt iparmágnásnak veje. Foglalkoznak a Duna-medencének és a balkáni államoknak Németországgal való kapcsolataik kimélyítésével. *Mozgalmuk tisztán gyakorlati irányú, de sem üzletet nem kötnek, sem politikai irányba nem csapnak.* Előkészítik ezekkel az államokkal a gazdasági megszerveződést. Hivatkozott alapvető munkáira: a *Zusammenarbeit steigert Europas Wirtschaftskraft*-ra és *Wachsende Kontinentalwirtschaft*-ra. Hallatlanul lebilincselő modorban vázolta munkásságát, de ez a cikk kereteibe nem szorítható bele.

Végül még egy nyilatkozatról óhajtok megemlékezni. Ez dr. Werner *Schmidtbeiltől* származik. Hihetetlenül érdekes egyéniség. A háború előtt és alatt vertikális koncentrációjú üzemei voltak. *Ausztráliában saját birkanyájai termelték a gyapjút, amelyet saját hajói hoztak a Rajna vidékén lévő textilgyáraiba.*

Háború után holdingtársasággá alakult, amely Hollandiában székelt. 1928-ban 5 millió aranymárkát kitevő vagyont vesztett el. Elhatározta, hogy még eléggé gazdag ahhoz, hogy *függetlenül élve, csak a gazdaságtudományoknak szentelje életét s megalapozza Európa új gazdasági felépítésének elméletét.* Rendszere a standard közgazdaság és az »ezerpont értékelmélete«, amelyet könyveiben dolgozott fel. A jövőt nemzeti szociális szemlélet alapján nézi ugyan, de nem az államszocializmusban, hanem a szociális államban látja a jövőt. Rendszerének alapja az egyéniséget ki nem kapcsoló *igazságos ár* és *igazságos bér* elmélete.

E nyilatkozatokban próbáltam meg a mai európai kérdések Németországban gomolygó problémáinak vetületét megadni.

Így felkészülve folytattam utamat — Dániába.

Nincsen fagykár az élelmiszerekben

A vagónok gondos csomagolással érkeznek, tárolt burgonyában és egyéb népélelmezési áruban fagykár csak szórványosan fordult elő.

A konyhakerti termékek piacán az árak nagyban így alakultak: nyári rózsaburgonya 17.25, Gülbaba 16.20, őszirózsa 15.15, Ella 14.10, étkezési Woltmann 12.—, étkezési Krüger 11.45 pengő métermázsánként. Vöröshagyma 26.58, fokhagyma 57.78—74.60, fejeskáposzta 30—60, kelkáposzta 40—60, vörőskáposzta 40—54, kalarábé 30—36, saláta 30—70, karfiol levélzettel mérve 100—140, tisztítva 140—180, paraj 220—300, sütőtök 40—45, céklarépa 24—28, téliretek 20—28, sárgarépa 30—40, petrezselyem 40—48, kevertzöldség 36—45, zeller 40—52, csiperkegomba 300—460 fillér.

A *gyümölcspiacon* az alma 110—320, körte 200—240, sárgabélű naranes 105—170, vörösbélű 230—250, külföldi gesztenye 300—350, héjasdió 202—214, dióbél 655—726 fillér.

A *baromfipiacon* az árak nagyban így alakultak: *Előpiac:* tyúk 270, csirke 330, hízott ruca 330, hízott lúd 330, hízott pulyka 260 fillér kg-ként. *Vágottpiac:* tyúk 300—310, csirke 370—410, hízott ruca 330—340, hízott lúd 360—370, hízott pulyka 300—310 fillér kg-ként.

A *tojáspiacon* az árak nem változtak.

— **Adomány.** A *Pest* szerkesztőségébe 41.02 pengőt küldtek a Mentők részére, mint a Pátria Kávéház (Budapest) gyüjtését. Az adományt továbbítjuk.

— **Betegélelmezés a családban** címen január 7.-én, szerdán délelőtt főzőtanfolyam kezdődik a Népmüvelési Bizottság rendezésében a Gázművek VI., Vilmos császár-út 3. sz. mintakonyhájában. A tanfolyam 10 hetes, január 7.-től március 11.-ig minden szerdán délelőtt 10—1-ig tart. E tanfolyamra csak főzni tudó hallgatók vehetők fel. Tandíj 12.— P, beiratási díj 1.— P, anyagmegtakarítás alkalmakként.

Lövinczi Gyárfás
Jenő

lás Gyarfás
Jenő, Lövinczi
alatt

[illegible]

l. Sátoraujh.

34. C.

Nr.	Anfangswort	Schilling	Nr.	Anfangswort	Schilling

Auftrage

für die

Freiwillige Versteigerung der kompletten, vornehmen Wohnungseinrichtung aus dem Besitze der

Frau L. S.

in der Wohnung, Wien, III., Arenbergring 19, Tel. 97-4-89

Mittwoch, den 21. und Donnerstag, den 22. März 1928 ab 3 Uhr nachmittags.

Von .....

.....

Zahlbar und klagbar in Wien.

Nr.	Anfangswort	Schilling	Nr.	Anfangswort	Schilling

Lőrinczy Gyárfás Jenő

festő

A fővárosi tárlatokon

az elmult években sikerrel szerepelt *Lőrinczy-Gyárfás* Jenő festőművész, Csók István volt tanitványa. Lőrinczy-Gyárfás most átvette *a sátoraljaujhelyi vasuti „resti" bérletét és vezetését.* A vendéglős-festőművész pályájának meglepő fordulata nem áll egyedül a magyar művészettörténelemben. *Borsos* József, a magyar táblabirókor legjobb arcképfestője, évekig a „Szép juhászné" kocsmárosa volt. Sőt a forditottjára is van már precedens: *Orosz* Mihály, ugyancsak *sátoraljaujhelyi szakképzett étteremtulajdonos,* ebben az idényben a Magyar Szinház társtulajdonosa és *a szinház gazdasági ügyeinek vezetője lett!*

Hétfő Reggel. 1941. nept. 1.

DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
SZENT ISTVÁN KRT.

DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
SZENT ISTVÁN KRT.

elitz
A-U.
CA
N KRT.

Kosztelitz
DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
SZENT ISTVÁN KRT.

Kosztel
DOROTTYA-
VÁCI-UCCA
SZENT ISTVÁN K

Kosztelitz
DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
SZENT ISTVÁN KRT.

Kosztelitz
DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
SZENT ISTVÁN KRT.

Lőrinczy Gyárfás Jenő

1922/23 - 1923/24

Ferképzomfoiskèvk

109.(

Lőrinczy Gyárfás

Jenő

Festő

Sátoraljaujhely

MKSz 1947

Lőrincrevei ref. templom

klenodiumok leírása, rajzai, harang.

Debreczeni László 1931

80a 81. l.

Lőrinczy

tanársegéd a
műegyetemen

Megfagyott Mursikus

1924. 36 l. arc-
képpel

936 FEB 13 11
LK6

936 FEB

MDK

Lörinczy Gyártás Jenö és Koroknay Nándor

akik hosszabb időt töltöttek külföldi tanulmányuton ,müveikből sikerült kiállitást rendeztek. mindketten nagy tehetséggel örökitették meg a trianoni határ hangulatát.

L.Gy.J. ezen kivül több mellszobrát is kiállitotta.

Müvészkiállitás Sátoraljaujhelyen.
Pesti Hirlap. 1927.dec.17. 12.1.

MDK.

Lőrniczi György

Kritika

Müvészet 1965 junius lap 35.

MDK

Lőrinczy György

Foto Kiáll. Bp.-Mürchen

MDK

Lőrinczy György

Műhely 1967. Fiatalok fotókiáll. Debrecen

Lőrinczy György

Ez évi első képrejtvényünk fotóin (Lőrinczy György, Czeiring Lajos és Zarand Gyula felvételei) három épületrészletet láthatnak.

Budapest VII. évf. 1. sz. 1969. jan., 45. l.

Lőrinczy György

és mások felvételei illusztrálják Bajor Nagy Ernő cikkét.

Budapest, 1969. 5.sz. 9-11. l.

Lövinczy György

Ön sámot felvételei illusztrálják az alábbi folyó-
irgatszámot:

Budapest, 1969. 5. sz. 13, 38-39,

LŐRINCZY György 1935-81

Festett képek/Painted Images

A kiállítást Sáros László, építész nyitja meg 2003. október 21-én 18-órakor. Megtekinthető: 2003. november 21-ig keddtől péntekig 14-18 óráig, valamint előzetes bejelentkezésre.

Opening by László Sáros, architect on 21 October 2003, 6 pm. Open till 21 November 2003, Tuesday-Friday, 2-6 pm & by appointment.

Támogatók: NKA, NKÖM, Belváros-Lipótváros, C.

Vintage Galéria 1053 Budapest, Magyar utca 26.
tel/fax: (36 1) 3370584 **www.vintage.hu**

LÖRINCZY GYÖRGY

Magyar Nemzet 2004. január 13. Lőrinczy Gy.

Az építészet közügy

Országépítő – Egyiptomtól Csíkszeredáig

FOLYÓIRAT

P. Szabó Ernő

Ha valaki ma építészettel, belsőépítészettel kapcsolatos lapot indít, gondosan kikalkulálja, milyen témákkal, milyen módon kell foglalkoznia, hogy nyereséges legyen. Az eredmény pedig? Még a legjobb esetben is legfeljebb az, ami a kereskedelmi televíziózást is jellemzi: az olvasó valóban azt kapja, amit vár, nem pedig arról olvas, ami igazán közügynek tűnik az épített környezet és az azt létrehozó emberi közösség sorsát illetően.

Ezért nem méltatható eléggé az a munka, amelyet az Országépítő, a Kós Károly Egyesülés folyóirata végez immár tizennegyedik éve.

A legújabb, téli számba az ókori Egyiptom építészetéről szóló írás éppen úgy belefér, mint az újwalesi nemzeti építészet vagy a XX. század második felének kiváló fotográfusáról, többek között a New York, New York című albumot létrehozó *Lőrinczy Györgyről* szóló írás. A Védegylet felhívása folyóink veszélyeztetettségére figyelmeztet, *Sáros László* a váci főtér rekonstrukciós terveinek ismertetése során a múlt megismerésének, hiteles megidézésének fontosságára.

Mindezeket az írásokat két olyan publikáció foglalja keretbe, amelyek az ország történetében döntő jelentőségű lépéshez, az unióba való belépéshez kapcsolódnak. *Bodonyi Csaba* kiváló építész írása szakmai szempontból közelítve elemzi egy konferencia kapcsán egy európai építészeti politika kialakításának a lehetőségét. Megállapítja, hogy az előrelépésért „annak deklarálására van szükség, hogy az építészeti kultúra, s nem (főleg) szakmai magánügyek összessége, mint ma". *Miklóssy Endre* a magyar és a kelet-európai falu s annak építészete jövőjének kérdését az EU változó gazdaságfilozófiája és annak a riasztó folyamatnak a tükrében elemzi, amelynek jelei már nálunk is megtapasztalhatók. Azaz, hogy a helyi erőforrások multik általi megszerzése, a piacok kivásárlása, az alacsony helyi fizetőképesség fönntartása nem engedi meg az új uniós tagok igazi fejlődését, hanem arra ösztönzi a lakosságot, hogy a fejlettebb országokba vándoroljon.

Hogy ez ne így legyen, ahhoz olyan elkötelezettség, belső, lelki erő kell, mint amilyennel a templomépítő erdélyi, székely magyarok rendelkeznek – ahogyan az a *Makovecz Imre* tervezte csíkszeredai római katolikus templom fölszenteléséről szóló tudósításból kiderül. Magyarországon soha nem tapasztaltunk olyan erőt, mint amilyet az ünnepség sugárzott – írja *Siklósi József* építész. A tervező a lapban közölt interjúban csíkszeredai munkája kapcsán megemlékezik a magyar szecesszió jeles építészéről, *Medgyaszay Istvánról* is, aki színházat tervezett Csíkszeredára, amely azonban már nincs meg. A Gellért-hegyre tervezett nemzeti panteonját pedig meg sem építették. A legszebb magyar épület lehetett volna pedig – mondja Makovecz –, megvalósítása máig aktuális.

Löwinger György

és mások felvételei illusztrálják Keresztty András cikkét: A "legamerikaibb" városrész.

Budapest, 1969.4.sz. 6-9. l.

Lőrincz György

készitette a müemlék szekszárdi Auguszt-ház helyreállitásának tervét.

Magyar Épitőművészet, 1970. 1.sz. 17. l.

Lőrinczy György

Granasztói Pál bevezetőjét Lőrinczy György budavári fotoalbumához /Bp,1968./

idézi irodalomjegyzékében

Zolnay László:Városépités, város-szépités Budán.
Művtört.Ért. 197o. 1. sz. 2-23. 1.

23. 1.

Lővinszky György

készítette az alábbi cikk fénymásolatát

Zolnay László: Városépítés, város-szépítés Budán.
Művtört. Írt. 1970. 1. xxx sz. 2-23. l.

23. l. 23. l.

Lőrinczy

Pieri-Aggházy-Lőrinczy közösen készitett tervét a budapesti pályaudvarok elhelyezésének megoldására ezliti-ismerteti

Bronts Lajos: Az átmenő személypályaudvarok kérdéséhez. - Budapest, 1970. 7.sz. 28-29. l.

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓI:

Pajta Galéria – Török László
Kecskeméti Fotográfiai Múzeum
Kincses Károly
Lőrinczy Kati
Magyar Nemzeti Kulturális Alap
Sáros László – Tenkács Márta
Szent István Király Múzeum

BUDAPESTI ŐSZI FESZTIVÁL

BUDAPEST GALÉRIA

LŐRINCZY GYÖRGY

A Budapest Galéria és a Budapesti Őszi Fesztivál
tisztelettel meghívja Önt

LŐRINCZY GYÖRGY

(1935–1981)
fotó- és képzőművész

retrospektív kiállításának megnyitójára
1995. szeptember 29-én 17 órára
a Budapest Kiállítóterembe
(Budapest V., Szabadsajtó út. 5.)

A kiállítást megnyitja:

RICHARD OGUST
író, a művész barátja

A kiállítás megtekinthető október 29-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

A Budapest Galéria, a Budapesti Őszi Fesztivál
és a Pajta Galéria tisztelettel meghívja Önt

Hármas kiállítás (1965-ből)

KONCZ CSABA
LŐRINCZY GYÖRGY
NAGY ZOLTÁN

fotóművészek

kiállításának megnyitójára
1995. október 3-án 17 órára
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos utca. 158.)

A kiállítást megnyitja:

BEKE LÁSZLÓ

művészettörténész, a Műcsarnok igazgatója

A kiállítás megtekinthető október 29-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓI:

Kecskeméti Fotográfiai Múzeum
Kincses Károly
Lőrinczy Kati
Magyar Nemzeti Kulturális Alap
Sáros László – Tenkács Márta
Szent István Király Múzeum

BUDAPESTI ŐSZI FESZTIVÁL

BUDAPEST GALÉRIA

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓI:

Pajta Galéria – Török László
Kecskeméti Fotográfiai Múzeum
Kincses Károly
Lőrinczy Kati
Magyar Nemzeti Kulturális Alap
Sáros László – Tenkács Márta
Szent István Király Múzeum

BUDAPESTI ŐSZI FESZTIVÁL

BUDAPEST GALÉRIA

LŐRINCZY György

LŐRINCZY GYÖRGY

A Budapest Galéria és a Budapesti Őszi Fesztivál
tisztelettel meghívja Önt

LŐRINCZY GYÖRGY

(1935–1981)
fotó- és képzőművész

retrospektív kiállításának megnyitójára
1995. szeptember 29-én 17 órára
a Budapest Kiállítóterembe
(Budapest V., Szabadsajtó út. 5.)

A kiállítást megnyitja:

RICHARD OGUST
író, a művész barátja

A kiállítás megtekinthető október 29-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

1968 APR

Megjegyzés az „elragadtatásról"

A közelmúltban jelent meg a Gondolat Kiadónál Karel Kosik: *A konkrét dialektikája* c. könyve. A könyvhöz mellékelt „fülön" a következő szöveggel kínálja portékáját a kiadó: „Nem véletlen, hogy a kiváló cseh filozófus magyar nyelven most megjelenő könyvét Sartre elragadtatással fogadta. Ez az igen magas színvonalú filozófiai esszé korunk sokat vitatott és főleg az egzisztencializmus filozófiájában szereplő kérdéseket helyezi új megvilágításba, felhasználva ehhez a marxista dialektika módszerét."

Bevallom, hogy ez az ajánlás meglehetősen zavarba ejtett. Hogy értsem e sokat sejtető szavakat Sartre elragadtatásáról, amely „nem véletlen"? A fülszöveg szerint a könyv az egzisztencializmus filozófiájában szereplő kérdéseket helyezi „új megvilágításba" a marxista dialektika segítségével. Vajon annak szól Sartre nem véletlen elragadtatása, hogy ez az új megvilágítás egybeesik az ő koncepciójával? *A fülszöveg kétségtelenül ezt súgja a fülekbe.* De akkor miért „reméli" a Gondolat Kiadó ugyanennek a fülszövegnek a végén azt, hogy e mű „további ösztönzést nyújt az alkotó marxista munkához"? Csak nem azt gondolja, hogy egy olyan munka, amely szerintük nem véletlenül érdemelte ki Sartre elragadtatását, feltétlenül a marxizmus alkotó művelésére ösztönöz?

Karel Kosik művét, amely egyébként az egzisztencializmussal és konkrétan Sartre-val is *marxista* alapállásból *vitatkozik*, magam is értékes, gondolatgazdag tanulmánynak tartom. A mű egésze cáfolja azt a Sartre-féle dogmát, hogy a marxizmusból hiányzik az ember, „az ember ontológiája". Mint ismeretes: e „hiány" pótlására ajánlja Sartre a maga egzisztencializmusát. Ez teszi érthetővé, hogy lelkesen fogadja azokat a műveket, melyek az általa felvetett problémákkal foglalkoznak, még akkor is, ha az övével ellentétes világnézeti alapon állnak. Sartre ugyanis a marxizmus és az egzisztencializmus közeledését véli felfedezni ebben. Valójában azonban a marxista emberfelfogás kifejtése és továbbfejlesztése éppen azt bizonyítja be, hogy az egzisztencializmus — Kosik kifejezésével élve — megreked az „álkonkrétság" világában, és csak a marxizmus tud a történelem lényegéig hatolni. S ha az elmúlt évtizedekben a marxizmuson belül valóban háttérbe szorultak az ember „ontológiájával" foglalkozó kutatások — ami kelendőbbé tette az egzisztencializmus áruját —, akkor az a fellendülés, mely az utóbbi években a marxista emberfelfogás filozófiai ismertetése és továbbfejlesztése területén bekövetkezett, az egzisztencializmus relatív létjogosultságát is mindinkább megszünteti. A személyi kultusz időszakában nem akkor követtünk el hibát, amikor elhatároltuk magunkat Sartre filozófiájától, hanem akkor, amikor az általa felvetett *reális* kérdések megválaszolása helyett magukat a *kérdéseket* is antimarxistáknak minősítettük és az elvi polémiát politikai megbélyegzéssel, ad hominem érveléssel helyettesítettük. E torz értékelés nemcsak a tudományos hitelét rontotta a marxizmusnak. Azoknak a társadalmi fejlődés által felvetett valóságos problémáknak a tudományos megoldását is akadályozta, melyek éppen a marxizmus továbbfejlődése szempontjából voltak életfontosságúak. Kosik könyvének az a fő érdeme, hogy a marxista filozófia már említett megújulásához csatlakozva, éppen ezekre a kérdésekre kíván választ adni.

Ismerve azt az érdeklődést, mellyel a magyar olvasóközönség a *marxista* emberfelfogással foglalkozó könyveket, cikkeket fogadja — üzleti szempontból is feleslegesnek, ráadásul az olvasó dezorientálásának tartom azt a reklámfogást, mely Sartre elragadtatásával akar egy marxista munkát fémjelezni.

SZABÓ ANDRÁS GYÖRGY

1021

Zen-buddhizmus és fotóművészet

A Magyar Fotóművészek Szövetségének negyedéves folyóiratában, a FOTOMŰVÉSZET-ben Tillai Ernő fotóművész, Ybl-díjas építész elemezte Lőrinczy György fotóművész amorf ragasztócseppek leképezésével előállított fényképeit. A tanulmány Lőrinczy levelét (esztétikai vallomását) is tartalmazza. A cikk a fotók és a Zen-buddhizmus korrelációjáról vall, miközben megfeledkezik a fotóművészet specifikumairól.

Napjaink fotóművészetében forró viták, új és újabb kiállítások keresik a mai valóságtartalmaknak legjobban megfelelő formát. Számos út vezet zsákutcába. A társadalmi talajtól eltávolodó, a képi bizarrériák világában

tévelygő fotoáramlatok nem felelhetnek meg felelős hivatásuknak. Nem beszélnek érthetően, nem továbbítanak ember által feltárt emberi problémákat az emberek felé.

A FOTOMŰVÉSZET érdeme, hogy vállalta egy vitathatóan izgalmas tanulmány megjelentetését. Ám a cikk, éppen tévedései miatt, sok szempontból kiegészíthető. A szerző pozitívumként értékeli a fotográfus képeiben („vonagló formák, szétszakadó masszák, vergődő »pókhálók«"), hogy „elhagyjuk a fotográfiák élvezetét kísérő, megszokott élményeinket" és hogy „zenei-architektikus és dinamikus effektusok", Chagall vagy Mondrian képeinek, Le Corbusier épületeinek képzetei asszociálódnak élményében. Utal Pollockra s analógiát fedez fel a képzőművészet tasiszta irányzataival, ezt is tudomásul veszem — bár jobban örülnék, ha egy foto a saját törvényeire és nem a képzőművészettől kölcsönzött mankóira támaszkodna. S amikor azt olvasom, hogy „a valóság törvényszerűségeinek, képi mondanivalóinak... kifejezésére nemcsak a megszokott valóságelemek alkalmasak", akkor is, természetesen, egyetértek. Egyet kell értenem ezzel is: „a mű ne csak ábrázoljon, közöljön, hanem gondolkodásra is késztessen". (Csupán megemlítem, hogy felismerhetően ábrázolt figurák nélkül [pl. Lőrinczy képei] a különféle emberekben hasonló, az alkotó gondolatát újrafogalmazó gondolatok kiváltása nonszensz.)

De amikor irracionális érvekkel, obskurus utalásokkal találkozom, amikor az oly nehezen, de végül mégiscsak tisztázódó fotoesztétikai szempontokról való megfeledkezést tapasztalom, amikor az egyébként is képlékeny fotoelméletünk — igaz, nem szándékos — felhígítását látom, akkor vitatkoznom kell. Nem az a baj, hogy fotoirodalmunkban ismeretlenként jelenik meg a Zen-buddhizmus — ennyiben rendkívül izgalmas. Ahogy kapcsolat fedezhető fel a verklizene és Schubert muzsikája, egy gyermeki ákombákom és Rembrandt rajzai, egy amőba és a homo sapiens között, úgy minden bizonnyal a Zen és Lőrinczy ragasztócseppjei között is. De a közbülső lépcsőfokok, a „filogenezis" ismerete vagy ismertetése nélkül megkérdezzük: hogyan kerül a csizma az asztalra? Ha megkíséreltük a Zen-t behozni fotoesztétikánkba, akkor feladatunk az lett volna, hogy az értékes magról lehámozzuk a vallási-misztikus burkot. Erről megfeledkeztünk, ködbe rejtettük a tan valódi értékeit, mintegy vitathatóvá tettük fotoművészeti létjogosultságát. Az elmélyedés, a megismerési vágy egyidős az emberrel, minden filozófiai rendszert átitat. Az alkotó elme el sem képzelhető meditáció nélkül. Legjobb fotográfusaink is elmélkednek kedvelt jelenségeiken, szinte megszállottakként fürkészik a természet titkait. Kit ne fogott volna meg a látvány, amikor először nézett mikroszkópba, teleszkópba, vagy lupéval vizsgálta a bőrét kézfején. A sztereotipiákból egy kicsit is kilépni tudó ember rácsodálkozik arra, ami „unalmasan közismert", elgondolkodik azon, ami „annyira kézenfekvő". Próbálja felmérni és elhelyezni önmagát ebben az ismert és ismeretlen világban. Napjaink egyik legelterjedtebb nyugati pszichológiai áramlata Fromm szeretetelmélete. Ez a freudizmusból, teológiából, egzisztencializmusból, szociológiából és Zen-buddhizmusból gyúrt eszmerendszer a kapitalizmust gyűlölő és jóllehet szocializmust hirdető, mégis polgári tan. A koncepciózus elmélet támadható részei sokszor éppen a Zen-bölcselet mechanikus, a mai amerikai társadalommal alig számoló átvételéből származnak; túlhangsúlyozva a zsigerek, az ösztönvilág, a tudatalatti motívumok, az introspektív és irracionális tényezők szerepét. A tudatosság, az előretervezés, az értelmi–logikai–racionális elemek, vagyis a világra aktívan visszaható humán komponensek háttérbe szorulnak.

A fotoművészetünkben tudatosuló Zen-tartalmak interpretálásának főhibája: az értelmi jegyeket elfeledtető, a vegetatív és misztikus mozzanatokat hangoztató, a passzív szemlélődést motiváló gondolatok túlburjánzása (mindez könnyen a Zen-nek tulajdonítható!). Ma, amikor egzaktságra törekszünk, amikor a szubjektumot is képesek vagyunk tudományos módszerekkel tanulmányozni, s az esztétikai élményt is megközelíthetjük agyfiziológiai ismereteinkkel, akkor a titokzatosságról hallani hozsannákat, az alkotói és befogadói folyamatot transzcendentálni — bevallom, szokatlan.

A Zen-szekta bölcseleti anyagának mai felhasználása csak kritikai elemzés után lehetséges. Nem lett volna szabad megfeledkezni a XI—XII. századi Kína társadalmi talajáról és a japán Kamakura korszakról, amelyben a buddhizmusnak a szent könyveket megtagadó, nem dogmatikus, hanem meditációs (Zen-meditáció) formája: a hindu eredetű Zen-buddhizmus virágzott, és amelyre visszahatott. Szellemet formáló filozófiai és művészeti hatása nemcsak a XIII. században volt óriási, hanem jelenleg is befolyásos erő, főként a Nyugat szellemi életében. Megtalálhatjuk a képzőművészetben, drámában, az egzisztencializmus tételeiben, a zenében, a beat-irodalomban, C. G.

FALAK

Filmjelenetek és Kovács András a film szereplőivel

Jungnak a Bar-do Thos-sgrol-t (a Tibeti Halottaskönyvet) elemző mélylélektani tanulmányában és a pszichoterápiában egyaránt. A Zen igazi, mai ismereteinkbe, életvezetésünkbe is beépíthető értékét abban jelölhetjük meg, hogy egy általános emberi érzéskomplexumot: a létezés, önelemzés belső megismerés élményét tette bölcselete tárgyául. Ezt a minden emberi tudatban — bár más-más intenzitással — átfutó élményt próbálta a meditáció idejére lelassítani, hogy az én és a világ azonosságának átélése a „satori", a megvilágosodás nagyszerű élményében teljesedjék ki. A Zen-művészetek ezt az élményt szövik bele a műalkotásokba, telítik esztétikai tartalommal, motiválják manifesztálódását. A műélvezés beleélési folyamatában kialakuló esztétikai élményt meditatív tartalmakkal, szabad-asszociációs emocionális képzetekkel gazdagítják. A Zen mesterei igen plasztikusan írták le az „egzisztencia-élményt", a meditáció termékét, ezt a „megvilágosodott" pszichológiai állapotot.

Szerzőnk szőröstül-bőröstül húzza rá a képekre a meditáció sok száz éves bölcseletét. Talán a Zen túlzott tisztelete ez? Lőrinczynél is mintha ilyesmivel találkoznánk: „tartottam magam a legszigorúbb, naturalizmusig menő tárgyhűséghez", meghagytam „bizonyos dekomponáltságot a képen: ne csak az én kezem nyoma lássék, hanem az anyagé is" — írja levelében. Ezek szerint egyáltalán nem lenne szabad sem kiválasztani, sem lefényképezni a tárgyat, sőt, ad abszurdum megnézni sem szabad. A személyiséget reprezentáló minden mozzanat árt a naturalista hűségnek.

Tillai Ernő cikkét a rejtélyesség lebegi körül, mintha dédnagyanyáink lemezét pörgetné a gramofon. Világszellemről olvashatunk, akárcsak Plotinoszt vagy a sztoikusokat hallanánk mai igazságokról szólni. A mágia és okkultizmus divatos fogalmáról, a transzról. A tudatosságot nélkülöző automatizmusról, erről a művészetre vonatkoztatott freudi diffúz-képzettársítási módszer talentumot nem igénylő ortodox szürrealista ihletformáról. Majd eljutunk a tasiszta gesztusfestészet méltatásáig (amelyhez Lőrinczy alkotói módszere állítólag hasonló). Érdekes dolog a gesztusokkal teremtett festékpacni vagy fotográfiai objektum — különösen pszichodiagnosztikailag. Sajátos kategóriát is megismerhetünk: „a mű nem ábrázol, nem közöl, nem jelképez . . ., nem hat, csak: van!" Az esztétikai minőség és a pszichológiai determinizmus jegyeit száműzendő: csak van! De minek? Miért van egy mű, ha nem azért, hogy hasson? Megtudjuk: azért, hogy mély szimbólumait megfejtsük. Mindenesetre nem könnyű szimbólumot megfejteni ott, ahol nincs jelkép, és mindezt úgy, hogy közben a mű nem is hat! Ez annyi, mint a nincs, tehát van! Ravasz egy mű az a mű, ami nem hat, csak: van. De — sic fata volunt — valahogyan megfejthettük a nemlétezve-létező szimbólumokat, eljutottunk az „analógia titkos világá"-ba, amelyet nagyon tiszteltek a tébai papok, megismerhetjük a „jel mágiájá"-t, amelyben hatékony erőt láttak paracelsusék, és a „szám transzcendenciájá"-t, amiért biztosan sírjaikban forgolódnak a pythagoreusok. Mintha egy, a beavatottakhoz szóló misztériumjátékot élveznénk. — A műalkotás-műélvezés pszichológiai történését misztikus láp borította el. Tillai a korcs amőbákra emlékeztető fotókat készítő szerző motívumait túlértékelte, generalizálta, mintegy valamennyi nem-figurális alkotói módszerre érvényes, nyúlós gondolattá dagasztotta. Ideológiát gyártott volna a művészet, a közönség és a társadalom kapcsolatát súlyosan félreértő, illetve eredetieskedő, tehetségtelen, vagy éppen dilettáns neoformalista fotográfusok számára?

A mikronatúra készítője „Zen-buddhizmusszerű elmélyedésre" szeretné a nézőt indítani. Lőrinczy szándékát kétségbe vonni nincs jogom, képeit (jóllehet meditációs élményt kiválthatnak) mégis távol érzem a fotoművészettől. Ha a Zen-ben végighúzódó esztétikai értéket szervesen tudná összekapcsolni mai valóságunkkal, és a fotográfia eszközeivel tenné érzékletessé, saját ítéletével gazdagítva, s nem általános meditációra, hanem cselekvés-gondolatainkat befolyásoló fotoesztétikai-satorira, aktivitásra is késztetne, akkor fotoművészeti jelenség lenne.

Igyekeztem megfejteni a rébuszokat, bevallom, sovány sikerrel. Rébusztalanítás helyett csupán nyugtalanító kérdéseimet tudom leírni. Ha tudományos objektivitásról beszél a szerző, miért lógat misztikus ködfüggönyt a Zen és szemünk elé? Ha a kép mondanivalóját a kép tárgyával felcserélő törekvéseket említi, hogyan feledkezhet meg a mű eszmei elértéktelenedéséről? Pollockot idézi: „Nem illusztrálni akarok, hanem kifejezni érzelmeimet." De hogyan lehetséges ez a fotográfiában, ahol újabban a fotósra sincs szükség? Íme: „ismerje meg a gép saját maga a világot, ne befolyásoljuk, így garantáltan igazi lesz a kép". És hogyan kerül bele ebbe a rébuszvilágba egy „elnyomott nép életének riportos megörökítője"? — újabb csizma egy másik asztalon.

Befejezésül: a Zen-meditáció során átélt satori élmény, vagy ennek esztétikai módusa, és

egy amorf-káoszt bemutató fénykép nagyon távol vannak egymástól. Még akkor is, ha rosszul interpretált eszmék segítségével ezt tagadni próbáljuk. A Zen-buddhizmus hatása megtermékenyítheti fotoművészetünket is. Kár lenne (talán éppen misztifikálásával) száműznünk, még mielőtt megismernénk, befogadnánk.

FÉJJA SÁNDOR

Kritika

Kortársunk: Lenin*

Az 50. évfordulóra egy sor emlékező alkotás született a nagy forradalomról és Leninről. Gyurkó László tanulmánya nemcsak azzal vált ki közülük, hogy talán egyedül ez a mű faggatta az eseményeket és a főszereplőt a *jelenkor* égető kérdéseivel, hanem azzal is, hogy a könyv a kalandregények sebességével fogyott el a könyvesboltokban.

A *Lenin, október* az elmúlt évek egyik legizgalmasabb történelmi olvasmánya. A benne felvetett történeti kérdések módszeres vizsgálata helyett most mégis a szokatlan siker okai foglalkoztatnak. Azok a *mai kérdések*, melyeknek első felbukkanását a szerző Lenin életében és a forradalom eseményeiben kutatta és a történetírás modern buktatóit – módszertanilag példamutatóan – elkerülve elemzete.

A buktatók sorában talán az első az, amely a *forradalmi gyakorlat formájának mítoszából* adódik. Napjaink új jelensége az ifjú nemzedékeknek az a romantikus forradalmisága, amit a vietnami partizánokról és Che Guevara gerilláiról érkező hírek indítottak el. A „Forradalmár"-t ez az ifjúi illúzió egyértelműen és kizárólagosan az amerikaiak ellen fegyverrel harcoló hősökben látja, és a legendák Guevarája modellt képez számára mindenfajta forradalmisághoz. A krónikás, aki biztos bevételt jelentő „szocialista bestsellert" akarna írni Leninről, nehezen állhatna ellen e hatásos képlet kísértéseinek. Pedig a mai Vietnam és Bolívia nem azonos a századelő Oroszországával, és Lenin még akkor sem a legendák Guevarája, ha kettejük közt feltehetően nem jogosulatlanul húzhatók lélektani párhuzamok. Mindenesetre Gyurkó könyvének elolvasása után bizonyosak lehetünk abban, hogy Lenin élete nem kevésbé volt izgalmas, kora nem kevesebb kérdőjelet tartalmazott. Az ő forradalmiságát is jelzi, hogy: „... benne fejeződött ki a kor, azért lehetett a kor megtestesítője. Mások, ha meg akarták őrizni egyéniségüket, csak koruk ellenére tehették; Lenin a kor segítségével."

A másik buktató *az egyéni döntés és az azt követő események logikjának ábrázolásával* függ össze. Leninről valóban könyvtárnyi irodalom született, és a benne böngészőnek akaratlanul is olyan benyomása támad, mintha Lenin fejében a nagy forradalom minden részlete készen állott volna, az élet pedig csak igazolta volna e terveket. Ez a szemlélet sémává halványítja Lenint és Októbert, mert olyan megfeleltetést létesít ember és valóság között, amilyen a történelemben sohasem létezett. Gyurkó élményszerűen bizonyítja, hogy a forradalom vezetője nem tételeket vezetett le, hanem valóságos konfliktusokat oldott meg: „... olyan gondolkodó volt, aki felismeréseit az

* Gyurkó László: *Lenin, október* (Szépirodalmi, 1967)

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓI:

Pajta Galéria – Török László
Kecskeméti Fotográfiai Múzeum
Kincses Károly
Lőrinczy Kati
Magyar Nemzeti Kulturális Alap
Sáros László – Tenkács Márta
Szent István Király Múzeum

BUDAPESTI ŐSZI FESZTIVÁL

BUDAPEST GALÉRIA

LŐRINCZY GYÖRGY

A Budapest Galéria és a Budapesti Őszi Fesztivál
tisztelettel meghívja Önt

LŐRINCZY GYÖRGY

(1935–1981)
fotó- és képzőművész

retrospektív kiállításának megnyitójára
1995. szeptember 29-én 17 órára
a Budapest Kiállítóterembe
(Budapest V., Szabadsajtó út. 5.)

A kiállítást megnyitja:

RICHARD OGUST
író, a művész barátja

A kiállítás megtekinthető október 29-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓI:

Kecskeméti Fotográfiai Múzeum
Kincses Károly
Lőrinczy Kati
Magyar Nemzeti Kulturális Alap
Sáros László – Tenkács Márta
Szent István Király Múzeum

BUDAPESTI ŐSZI FESZTIVÁL

BUDAPEST GALÉRIA

Lőrinczy György

KONCZ CSABA

LŐRINCZY GYÖRGY

NAGY ZOLTÁN

A Budapest Galéria, a Budapesti Őszi Fesztivál
és a Pajta Galéria tisztelettel meghívja Önt

Hármas kiállítás (1965-ből)

KONCZ CSABA
LŐRINCZY GYÖRGY
NAGY ZOLTÁN

fotóművészek

kiállításának megnyitójára
1995. október 3-án 17 órára
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos utca. 158.)

A kiállítást megnyitja:

BEKE LÁSZLÓ

művészettörténész, a Műcsarnok igazgatója

A kiállítás megtekinthető október 29-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1967 ÁPR 29.

Lőrinczy György fotóművész kiállítása

Hevesy Iván, a tavaly elhunyt, kitűnő fotó-esztéta írt először lapunkba *Lőrinczy* György művészetéről. Most új kiállításon, az *Építőművész Szövetség* Puskin utcai kiállítótermében mutatja be alkotásait a fiatal művész. Ez a kiállítás nemcsak egy művészről, hanem egy érdekes műfaj fejlődéséről is számot ad. A *fotográfia* a mai fiatalok kezén gyakran válik *fotó-grafikává*. Átmeneti műfaj ez a rajzolás, a grafika felé, de csak akkor igazán meggyőző, ha a fotószerűség törvényei és illúziója is sértetlenül megmaradnak.

Lőrinczy képein ezt az egyensúlyt látjuk. Mikroszkopikus nagyságú világokat nagyít fel kozmikus méretűvé, az anyag és a tér drámai konfliktusait erősíti fel az emberi világ frekvenciáira — s mindezt úgy, hogy csöppet sem csorbul az a fotószerű illuzionizmus, az a tisztaság, amely voltaképpen a fotóművészet mélyebb realizmusának a záloga. Lőrinczy fantáziája a természettudományos fényképezés és az új emberi élmények és felfedezések talajáról indult és e kiállítás tanúsága szerint meggyőző, néha lélegzetelállító színjátékokig és látomásokig érkezett. Képei fantasztikusak, de csak annyira, amennyire a mai űrkutatás, vagy atomfizika is fantasztikus. És Lőrinczy beszámolói nem száraz tényként, hanem *élményszerű*, érzelmi világunkra is ható látványként tárják elénk az emberi megismerés új tartományait.

A humanitásnak ez a mai, korszerű formája néha huzatos és barátságtalanul hűvös területekre is elkalauzol. A formák ilyenkor kristályosan csengenek, az űr a végtelenbe tágul. Mégis meg kell ismernünk, meg kell hódítanunk e világot, a művészi megismerés és a fotó eszközeivel is. A kaland, amire Lőrinczy vállalkozott, természetesen veszélytelenebb és játékosabb, mint azoké, akik ezt az utat a valóságban teszik meg. De e fotókon is visszacsillan valami az emberi kíváncsiság és a megismerés nemes szenvedélyéből.

D. G.

felolvassa, majd a rénybe helyezi tilta morandumát:

»Mi, a budapes nagykövetség előtt magyar fiatalok felháborodással tiltakozunk a Görögországban államcsíny útján hatalomra jutott fasiszta katonai diktatúra terrorja ellen. Nem tagadhatja le fasiszta voltát egy olyan rendszer, mely bebörtönzi a görög nép legkiválóbb fiait, hazafiakat, kommunistákat...«

A tüntetést követő órában a budapesti egyetemisták és középiskolások mintegy ezer főnyi csoportja a Műszaki Egyetem aulájában tiltakozó nagygyűlést rendezett.

»*Világ haladó emberei: támogassátok a görög nép antifasiszta harcát*« — olvassuk a szónoki emelvény fölötti feliraton.

YET VESZ,
ER KÖZÜL

Az Athenaeum Nyomda dolgozói is üzemi gyűlésen tiltakoztak a görög kormány terrorintézkedései ellen.

A bécsi magyar nagykövet ebédje Klaus kancellár tiszteletére

Dr. *Simó* Jenő, hazánk rendkívüli és meghatalmazott bécsi nagykövete pénteken ebéden látta vendégül a május 2-án hivatalos látogatásra Magyarországra utazó dr. Josef *Klaus* szövetségi kancellárt. Az ebéden részt vettek a hazánkba érkező osztrák küldöttség tagjai.

Átadták a Történeti Múzeum helyiségeit a Várpalotában

A budai várpalotában egyhónapos gondos műszaki ellenőrzés után az ÉM. Középületépítő Vállalat és a várberuházási iroda szakemberei pénteken adták át a budapesti Történeti Múzeum képviselőinek a volt királyi palota megszépített déli szárnyát, az E-jelű épületet és a helyreállított középkori palotarészeket. A múzeumot május első napjaiban kezdik berendezni.

LŐRINCZY GYÖRGY (1935 – 1981) fotóművész (New York)

A New Yorkban fiatalon meghalt művész a hatvanas években – Koncz Csabával és Nagy Zoltánnal együtt – a magyar fényképezés új lehetőségeit kereste. Ebből az időszakból származó néhány művét Perneczky Géza (Köln) és Kati Lorinczy (New York) ajándékaként őrzi a múzeum kortárs gyűjteménye. Életében számos csoportos kiállításon vett részt itthon és külföldön; önálló kiállítása volt 1967-ben az Építőművészek Székházában, majd halála után a Fotóművészeti Galéria rendezett tárlatot munkáiból. 1967-73 között hat önálló fotóalbuma jelent meg, legismertebb a New York, New York című. 1974-től New Yorkban élt, az Art Rite magazin szerkesztője volt, munkáit az Art in Amerika, az Artforum, az Union Seminary Quarterly közölte.
Kiállításunkon bemutatott képein 1977 telétől a következő év nyaráig dolgozott. Fő motívumaik különböző repülőgépek, ismert (Franz Kafka, Hitler, Sztálin stb.) és ismeretlen alakok, tájak; tulajdonképpeni témájuk azonban annak az érzékeny határterületnek a vizsgálata, amely a valóságos és látszat-világot, az autentikus dolgokat és a hamisítványokat elválasztja egymástól. Lőrinczynek ezek a képei tér- és időmetszetek; azt vizsgálja, hogyan találkoznak össze a kompozíció felületén a különböző eredetű elemek, s hogyan válnak képpé.
E munkák – Kati Lorinczynak köszönhetően – most láthatók először Magyarországon.

Megnyitó: 1994. szeptember 24-én, szombaton délelőtt fél 12-kor
Megnyitja: Sáros László építész
Megtekinthető: 1994. október 30-ig.

●*Fekete Sas Patikamúzeum*
(Fő u. 5.)

KRESZ MÁRIA néprajzkutató emlékkiállítása
Megtekinthető: 1994. szeptember 2 – 25-ig.

Öt esztendővel ezelőtt hunyt el Kresz Mária néprajzkutató, akinek

hagyatéka (könyvtára, kéziratai, levelezése) a Szent István Király Múzeumba került. Kresz Mária a csákvári fazekasság és a Velencei-tó környékének néprajzi kutatásával kapcsolódott Fejér megyéhez. A csákvári fazekasságról írott könyvét 1987-ben a Fejér Megyei Múzeumegyesület jelentette meg. Az emlékkiállításon elsősorban Fejér megyei kapcsolatait idézzük fel, de bemutatjuk hagyatékának legértékesebb darabjait is.

KICSINY BALÁZS
Smohay-díjas festőművész kiállítása

A Smohay János Alapítvány kuratóriuma az 1993. év képzőművészeti díját Kicsiny Balázs festőművésznek ítélte az elmúlt években nyújtott egyenletes, kiemelkedő művészi munkásságáért. A művész most – jövő évi nagy székesfehérvári tárlata előtt – kamarakiállításon mutatkozik be az érdeklődőknek. Munkáit egyébként már számos alkalommal láthattuk Székesfehérvárott, legutóbb 1992-ben A Szabadművelődés Házában.
Megnyitó: 1994. szeptember 30-án, pénteken délután 5 órakor.
Megtekinthető: 1994. október 23-ig.

DUNAÚJVÁROS
●*Intercisa Múzeum (Városháza tér 4.)*

PÁRHUZAMOS MAGÁNY
Gelencsér Ferenc fotóművész kiállítása
Megtekinthető: 1994. szeptember 10-ig

MEXIKÓ ÉLŐ NÉPMŰVÉSZETE
Megtekinthető: 1994. szeptember 15-ig.

EGRESSY ZSUZSA grafikusművész kiállítása
Megnyitó: 1994. szeptember 16.

100 ÉVES AZ ÁRAMSZOLGÁLTATÁS A DÉL-DUNÁNTÚLON
Vándorkiállítás
Megtekinthető: 1994. október 2-ig.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI
SZENT ISTVÁN KIRÁLY MÚZEUM
MEGHÍVJA ÖNT

LŐRINCZY GYÖRGY
(1935-1981)

KIÁLLÍTÁSÁRA,

MELYET SÁROS LÁSZLÓ NYIT MI
1994. SZEPTEMBER 24-ÉN, SZOMB
DÉLELŐTT ½12-KOR,
A MÚZEUM
ORSZÁGZÁSZLÓ TÉRI ÉPÜLETÉB

MEGTEKINTHETŐ OKTÓBER 30-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL MINDENNAP 10-18-IG.

Fk.: dr. Fülöp Gyula

SZENT ISTVÁN KIRÁLY MÚZEUM
8002 SZÉKESFEHÉRVÁR
FŐ UTCA 6.

DÍJ HITELEZVE

Timár Árpád
művészettörténész

Budapest IX.,
Üllöi út 119.
1091

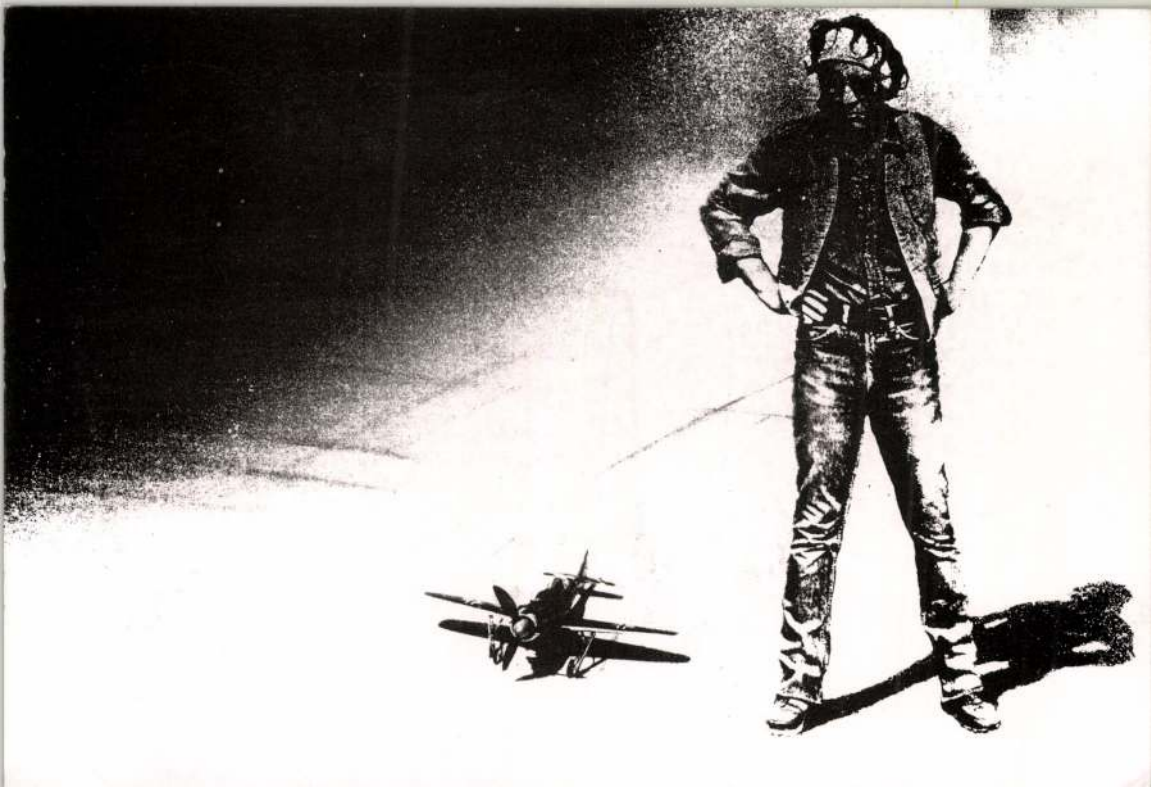

1021

Sárból világhír

Biztos kéz formálja az engedelmes agyagot

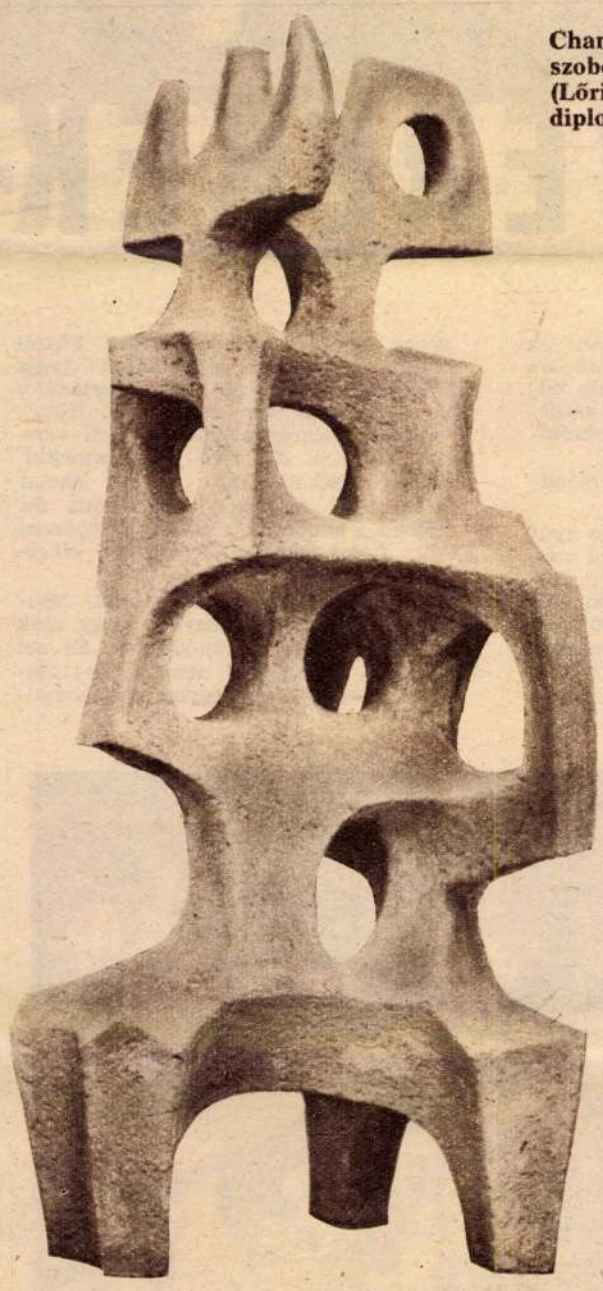

Chamottból készült szoborkompozíció (Lőrinczy Győző diploma munkája)

KOMLÓS TIBOR felvételei

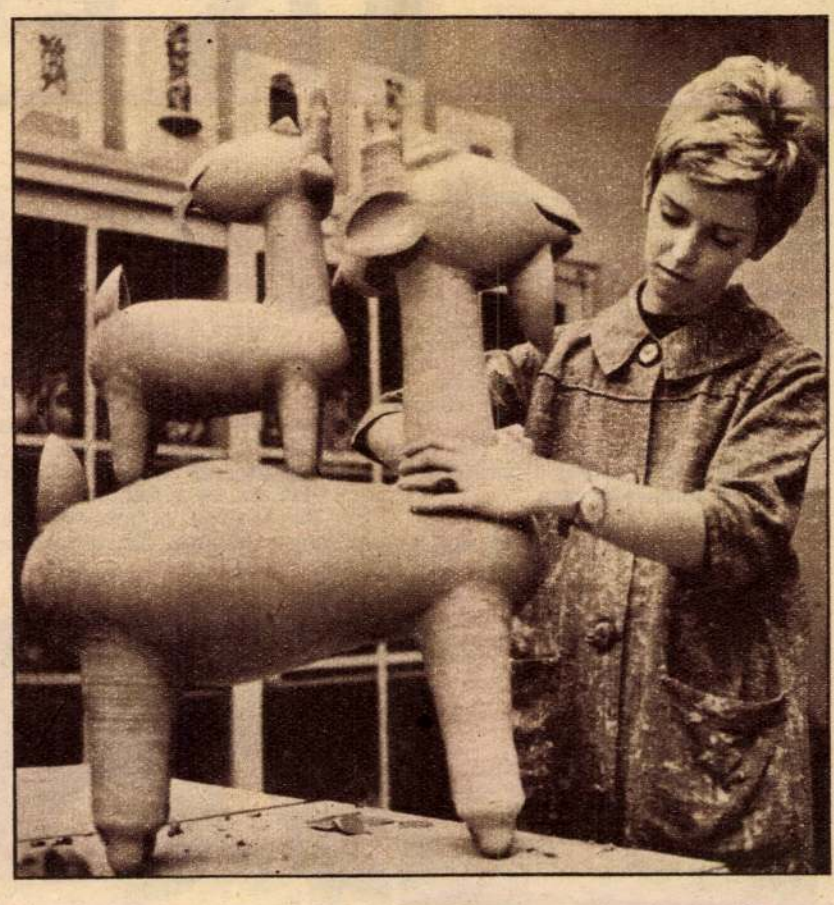

Mennyi játék a korongon formált testben (Kerezsi Györgyi negyedéves)

Csekovszky Árpád főiskolai tanár első éves növendékeivel (Bárdos Annamária, Csablek Etelka)

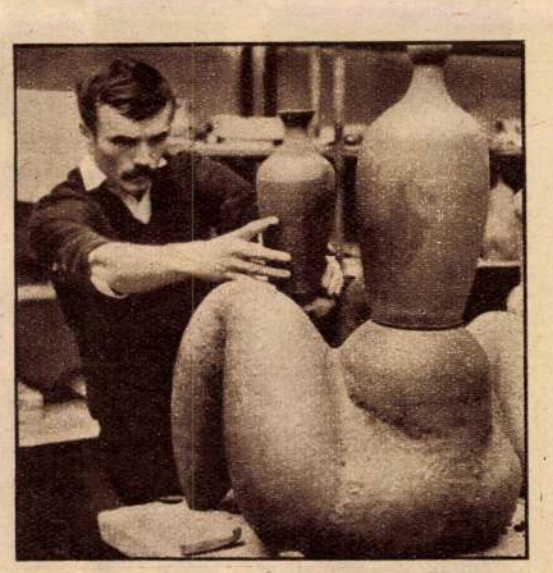

Részekből lesz az egész (Pázmándi Antal negyedéves)

és akik afelé tartanak

Észak-Olaszország kicsi városkájában, Faenzában ezen a nyáron mérkőzött a világ java kerámikusa. A mi *Végvári* Gyulánk, a hódmezővásárhelyi Majolikagyár fiatal tervezője arany érmes nagydíjjal került a győztesek közé, több mint kétezer beküldött pályamunka között. Faenzát ki ne ismerné? A majolika edények, a fajanszok névadója. De ki tudott eddig a nagyvilágban Hódmezővásárhelyről? Pedig a vásárhelyi kerámia is a keresett exportcikkek közé tartozik, bár lehet, hogy valahol éppen mint „Venezuelai emlék" kerül a naiv utazó kezébe az a „cserép", ami ott készül a magyar „tálasmesterség" központjában. Hódmezővásárhelyen, a vizet hűvösen tartó „csöcsös korsók", s a szilvalekvárt frissen megőrző „köcsögök" szülőhelyén. Földből és vízből készül a bögre nem kévésbé, mint régen a lisztes bödön, s a pálinkás butykos épp úgy, mint a Kossuth-díjas *Gorka* Géza és *Kovács* Margit, vagy *Gádor* István és *Gorka* Lívia kerámiája.

De olyan földből, ami a vasnál is keményebb gránitban is ott van. Földpátból, hogy tudományos nevén nevezzük az agyagot. Nos, a földpát vízzel együtt lesz agyaggá, oly csodálatos anyaggá, amely előbb, amíg anyagnak mondjuk, enged a kéz formáló kedvének, de, amint tűz éri, kemény és oldhatatlan. Így már kerámiának hívjuk, s terrakottának, míg színes máz nem kerül rá. Ha úgy tetszik: tégla, vagy tetőfedő cserép. A szárított anyag edényt ott találjuk az emberi kultúra kezdeteinél, s az égetett agyagot is később, a régi egyiptomiak, görögök, etruszkok csodálni való emléke között. Látogassunk csak el múzeumainkba, s eleink agyagmívessége láttára tisztelettel fogunk visszaemlékezni forma alkotó készségükre, gazdag képzeletükre.

Gorka Lívia nevét mondtuk előbb, s *Kovács* Margitét, *Gádor* Istvánét. A karcagi népművész *Kántor* Sándorét és a nádudvari *Fazekas* Lajosét, Istvánét ugyanígy mondhatnánk, vagy *Csekovszky* Árpádét, aki a Főiskolán neveli a fiatal nemzedékeinket. Most az Iparművészeti Főiskola növendékei közé látogatunk el, a kerámia tanszakra. Nagy, s dédelgetett neveink alkotásait őrzik már külföldi múzeumok, (sajnos, a hazaiak alig!) de oly szép sikereik után adhatnak-e még kultúránkhoz, az agyagmívességhez többet, évről évre többen diplomázó főiskolásaink?

Röviden felelhetünk: igen. Mai lakáskultúránknak a kerámia olyan szerves része, mint volt a feudalizmusnak a rokokó porcelánja. A kerámia, s főleg a máza, vegyészi elmék műhely titka. Nem véletlen, hogy ma vegyészek hagyják abba megkezdett pályájukat, s folytatják a korszerű kerámiával gondoljunk csak a kémia tanárnőnek indult *Bod* Éva őszi nagysikerű kerámikus bemutatkozójára.

A kerámiának páratlan kifejezési lehetőségei vannak. Aki gyúrt, formált már agyagot, tudja, hogy mennyire engedelmeskedik a kéznek. Aki ismeri a vegyészet szüntelen haladását, nem fél attól, hogy a mázakat már tökéletesen ismerjük, s kimerítettük tudásunk forrásait. Aki ma vág neki az életnek, mint főiskolásaink is, bizton bízhat abban, hogy a kerámiának jövője van. A kerámia, nevezzük így: demokratikus műfaja a művészeteknek. A mesebeli harmadik királyfi. Az agyagmívesség végig kísérte ugyan az emberiséget első eszmélkédéseitől napjainkig, igazi megbecsüléséhez ma jutott el. Mint a mesék harmadik királyfia: a semmibe vett, a sárba tiport nép. A kerámia gyúrható, formálható sárból való. De, ha egyszer kiégették, akkor kemény, szilárd lesz, összetartó és vízzel nem oldható.

KOCZOGH ÁKOS

Szép volt az ősz

Szép volt az idei ősz az MHS-ben. Sok apró mozzanat tette azzá Kaposvárott és környékén is, ahol még most is szívesen emlékeznek rá.

A repülőtéren másodpercenként öt-hét méteres erősségű szél fújdogált, mintha tudta volna, hogy a negyvenöt kaposvári repülős növendék nagy napja ez. Édesanyákat, édesapákat, testvéreket tanárokat, és kedveseket hívtak meg erre az alkalomra, előttük kívánták bemutatni ügyességüket.

A félénkebb vendégek a Pilist nézegették, a bátrabbak viszont egy kis repülésre is vállalkoztak, s betársultak utasnak a kétüléses Góbé pilótája mellé.

— Hát ez valami nagyszerű volt! Bár lennék néhány évvel fiatalabb — áradozott egyikmásik szülő, miután földet ért a gép. Elismerésük egyben azt is jelentette,, nem féltik ezentúl fiaikat a repülőtérre engedni. *Ottó* Pista, a repülősök mindössze tizenöt éves Benjaminja, édesanyját repültette meg, de gépbe szállt a veterán *Szőnyi* László is, aki huszonöt éve repült utoljára. Ő és a többiek is nagy elismeréssel szóltak a fiatalokról. Kell ennél nagyobb dicséret?

Nincs lőterünk! Így hiába is fáradozunk.

Ezen töprengett még az év elején *Tóth* elvtárs, a niklai alapszervezet elnöke, amikor ismertették a járás lövészcsapatainak feladatait. A hiábavalóság gondolatába azonban nem tudott belenyugodni, ezért még aznap este összehívta a vezetőség tagjait és elmondta az elképzelését.

Beköszöntött a jó idő és hat hónapon át minden este együtt dolgozott a lőtér építésén öreg és fiatal, katonák, kiszesek és MHS tagok. Így érkeztek el a várva várt naphoz, amikor is a szép őszi reggelen katonazene verte fel a falu csendjét. Kezdődött az ünnepség. a lőtér avatás. a járási lövészbajnokság utolsó fordulója. Miután a verseny befejeződött, a „szabad" pályán a jelenlevők nagy örömére bárki indulhatott a tömeglövészeten. Éltek is az alkalommal, több mint másfélszázan.

Nincs már gondja jövőre a lövészekkel a niklai elnöknek!

A múlt évben nem stimmelt a „zárszámadás" egyik pontja, amikor számot vetettek Somogy megye kiképzési és sporteredményeivel. A motoros Összetett Honvédelmi Versenyt alig két-három alapszervezetben rendezték meg. Idén már másképp indult az idény. Mindenütt megkeresték a motorral rendelkező fiatalokat és beszélgettek velük. Az eredmény nem maradt el. Csaknem *hetven* alapszervezetben, több mint félezer motoros rajtolt és ismerkedett meg év végére az egyre erősbödő új sportággal.

Jövőre még lehet erősíteni!

P. R.

KIS GYEREKEK—

Az iskola udvarán gyerekek fociznak. A kapu két-két fél tégla, a laszti nyúzott gumilabda. Arcuk majd kicsattan a hévtől, a hidegtől, a nagy csatározásban szinte alig látnak, hallanak. Azaz, mégis! Amikor a magas, sovány férfi megjelenik az utcán és belép az iskolával szemben levő Kaposvári Dózsa sporttelep kapuján, a kis focisták közül kettő rögtön kiválik és utána siet.

Amikor az edző a terembe lép, már seregnyi gyerek nyüzsög a bordásfalon, kötélen, a tornaszőnyegen.

— Csókolom, Zoli bácsi!

Nyolc-tíz-tizenkét évesek és így köszöntik mesterüket *Füzesi* Zoltánt az országban első ízben, még a múlt év elején alakult ökölvívó sportiskola edzőjét. Pöttömnyi, kis mokányt kérdezek: „aztán miért szeretitek az edzőtöket?"

— Mert ő nagyon jó edző! — mondja Horváth Tomi.

A történet kezdete fél évtizedre nyúlik vissza. Így is kezdhetnénk: hol volt, hol nem volt, a Tiszán innen, a Dunán túl, éppen Somogy megyében volt egyszer egy nagyon jó ökölvívó csapat. Ez, és a folytatás sem mese, mert Kaposváron öt-hat évvel ezelőtt még ereje teljében állt a magyar ökölvívósport egyik nagy fellegvára. Füzesi Zoltán, az egykori „nagycsapat" tagja a versenyzéstől igen, de sportágától egy pillanatra sem szakadt el. Könyvespolca, szekrényei most is teli vannak külföldi ökölvívó folyóiratokkal, szakkönyvekkel. Egy angol iskolai ökölvívással foglalkozó lap ötlötte fel fejében a gondolatot: *nálunk is egészen lent, fiatal iskolás korban kell elkezdeni.*

— Tömegesítés és tömegesítés. Mindig az volt a véleményem, hogy csak ez lehet alapja a fejlődésnek. És azt akartam, ha máshol nem is, de legalább itt nálunk így legyen. Az élvonal-

A mester, Füzesi Zoltán és tanítványai

Lőrinczy Gyula

Városi Úttörőház, Szekszárd

Építész: Lőrinczy Gyula (Tolna megyei Tanácsi Tervező Vállalat)

Statikus:	Kerekes Mihály
Gépész:	Földesi József
Elektromos berendezés:	Varga János
Kivitelező:	Tolna megyei Állami Építőipari Vállalat
Beruházó:	Tolna megyei Beruházási Vállalat
Építés kezdése:	1974
Építés befejezése:	1976
Építési költség:	13 418/eFt
Beépített m^3:	6450 m^3
Egységköltség:	2 090 Ft/m^3
Fényképek:	Árvai Zoltán

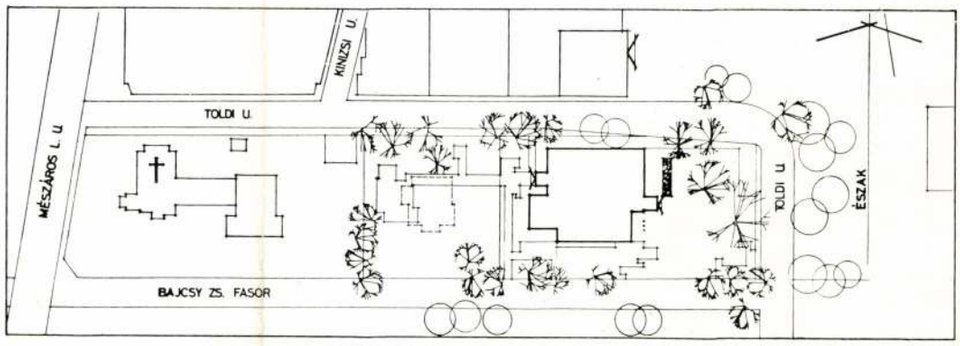

1

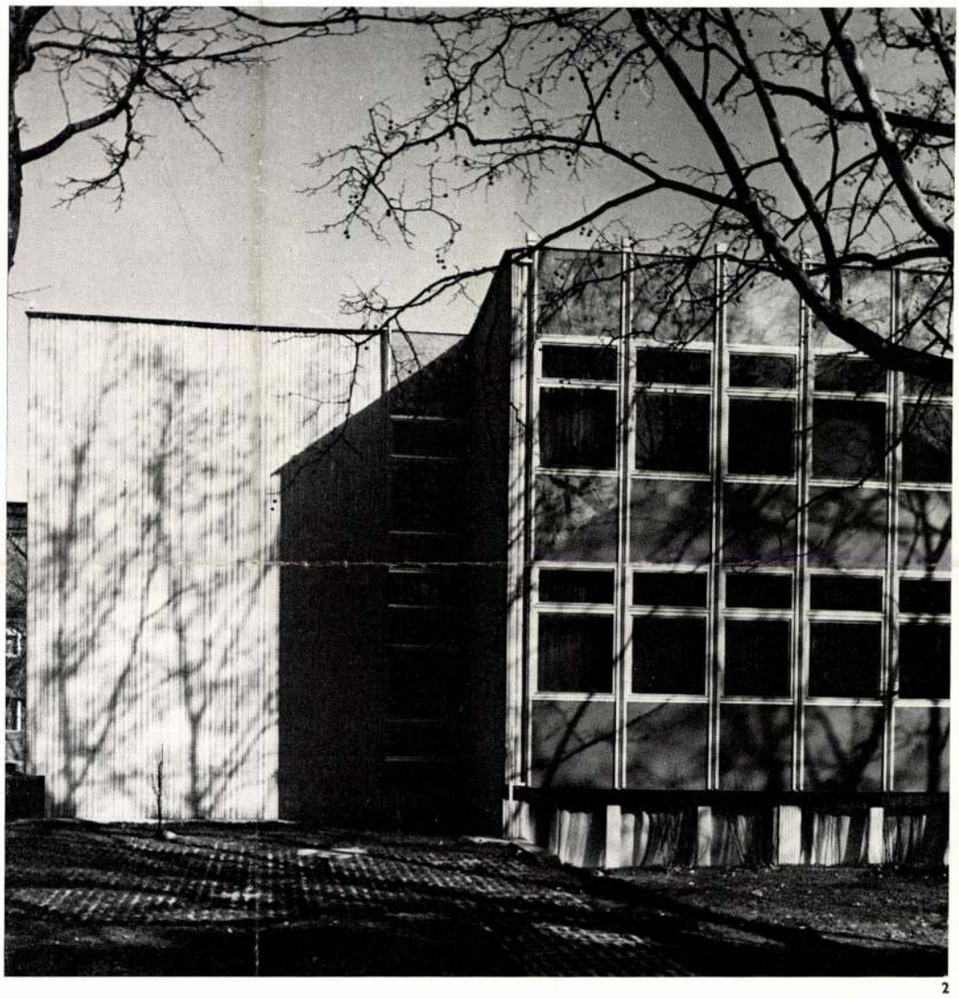

2

1. Helyszínrajz, M=1 : 2000
2. A déli homlokzat részlete
3. Alagsori alaprajz, M=1 : 600
   1. Pihenő
   2. Közlekedő
   3. Szabad rendeltetésű csarnok
   4. Raktár
   5. Szellőzőgépház
   6. Hőközpont
   7. Öltöző
   8. Mosdó-zuhanyozó
   9. WC
   10. Előtér
4. Földszinti alaprajz, M=1 : 600
   1. Pihenő
   2. Közlekedő előtér
   3. Iroda
   4. Büfé
   5. Raktár
   6. Közlekedő
   7. Fiú WC
   8. Leány WC
   9. Aula
   10. Előcsarnok
   11. Szélfogó
   12. Klub
   13. Ruhatár
   14. Játékterem
5. I. emeleti alaprajz, M=1 : 600
   1. Pihenő
   2. Közlekedő lépcsőház
   3. Bábos szakkör
   4. Természettudományi szakkör
   5. Képzőművészeti szakkör
   6. Közlekedő
   7. Fiú WC
   8. Leány WC
   9. Az aula légtere
   10. Rádiós szakkör
   11. Kis színjátszó szakkör
   12. Irodalombarátok köre
   13. Honismereti szakkör
   14. Fotó-szakkör
   15. Repülőmodellező szakkör
   16. Barkács szakkör
   17. Hobby szakkör
   18. Módszertani előadó
6. Keleti homlokzat

Előzmények

A megépült úttörőház helyén állt a régi városi művelődési ház épülete, — kiemelt padlószinttel, — alagsori kialakítással.

A tervezést megelőzően felvetődött annak a gondolata, hogy az igényként jelentkező úttörőház megvalósítása a meglevő épület átalakításával történjék. Vizsgálataink folyamán rögzítést nyerhetett, hogy a kívánt új funkció a meglevő épület szerkezeti, valamint alaprajzi adottságaiba nem illeszthető célszerűen.

Fentiek alapján új épület tervezésére kaptunk megbízást.

Telepítés

Az épület a városközponti Bajcsy-Zsilinszky fasor, Toldi utca, valamint Mészáros utcák által határolt parkos tömbben került megépítésre, az említett régi épület szanálásával felszabadult területen.

A rendelkezésre álló telek kelet-nyugati hossztengelyű, a nyugati főbejárati homlokzat előtt kialakított felvonulási térképzéssel.

A keleti oldalon a szaggatottan jelölt, jelenleg még üzemelő épület bontása után, az evangélikus egyházterület parkos területéhez csatlakoztatva kerül véglegesen kialakításra az épülethez tartozó parkosított játszóterület.

Funkcionális tagolás

A régi, elbontott épület alagsorára tekintettel kézenfekvő volt az egyébként programon felül megvalósított alagsori kialakítás, mely sportcélokra jól kihasználható területként jelentkezik.

Ezen a szinten kerültek elhelyezésre a gépészeti, valamint a kiegészítő raktárhelyiségek.

Az épület elrendezése: alsószint, földszint+emelet.

A földszinti aula köré csoportosítva kerültek elhelyezésre a játék-, klubhelyiségek, irodák, továbbá a ruhatár és a büfé stb.

Magyar Építőművészet 1977/6

bevásárló központnál és szállodánál ugyanezt a — burkolatot képező — poliészter karosszériát akarja használni.

Itt kell megemlíteni Erdélyi Zoltánnak az ornamentikát tervező Lantos Ferenccel való termékeny együttdolgozását, célozva csupán korábbi közös munkáikra, a tűzzománc építészeti alkalmazásában elért eredményeikre.

A belsőépítész munkája ott volt eredményes, ahol az építészeti koncepcióhoz szervesen tudott kapcsolódni. Ez általában sikerült. Helyenként kifogásolható az egyes anyagok egymásmellettisége és a világítótestek indokolatlan sokfélesége.

Hadd álljon itt végezetül még egy következtetés.

Az új nagykanizsai Művelődési Ház jelentős objektum, és sikerült építészeti alkotás. Társadalmi összefogás és jó értelmű lokálpatriotizmus áll mögötte. Éppúgy, mint az a felismerés, hogy jelentős építészeti mű létrehozásához az építésznek tartós bizalomra van szüksége.

Gettó József

1. Zenekari próbaterem
2—3. Nézőtéri részletek

3

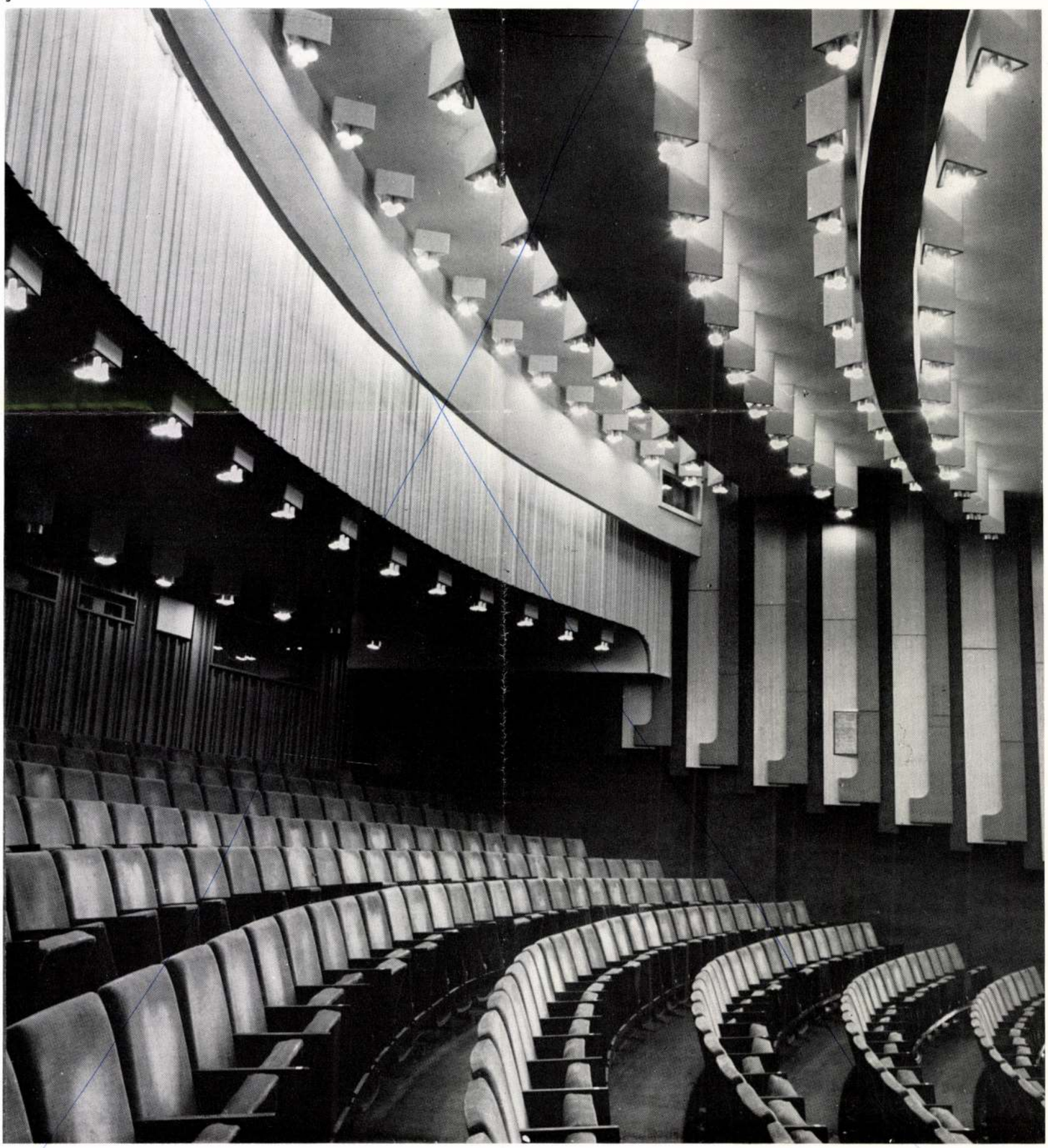

Magyar Építőművészet 1979/3

Tanítóképző Főiskola, Szekszárd

Építész: Lőrinczy Gyula (Tolna megyei Tanácsi Tervező Vállalat)

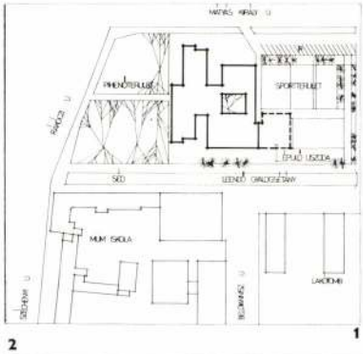

1

Szerkezet:	Kerekes Mihály
Víz, csatorna:	Farkas Jenő
Fűtés:	Ollé Lajos
Villamos:	Császár Béla
Közmű:	Grélinger György
Mélyépítés:	Schmid László
Kivitelező:	Tolna megyei Tanácsi Vállalat, Szekszárd
Főépítésvezető:	Róhr Ferenc
Műszaki ellenőr:	Pelczer József
Tervezés éve:	1976
Kivitelezés éve:	1977
Térfogat:	29 069 m³

Vállalatunk 24 tantermes általános iskola tervezésére kapott megbízást 1975-ben. A kiviteli terveket elkészítettük, majd ezek alapján a kivitelezés megindult.

A kivitelezés válaszfalazása időszakában kaptuk meg az újabb feladatot: — folyamatos kivitelezés mellett — a tervezett befejezési határidő tartásának szükségességével, kialakítandó a tanítóképző főiskola.

Előzőkben említett kötöttségek mellett igyekeztünk a tervmódosítást levezetni, mely alapján elkészült az együttes.

Telepítés: az együttes három fő funkciót magába foglaló részből áll

— a kelet—nyugati tájolású oktatási szárny: két-, illetve háromemeletes megoldással,
— a belső udvar köré telepített konyha-étterem,

Lőrinczy Gyula

2

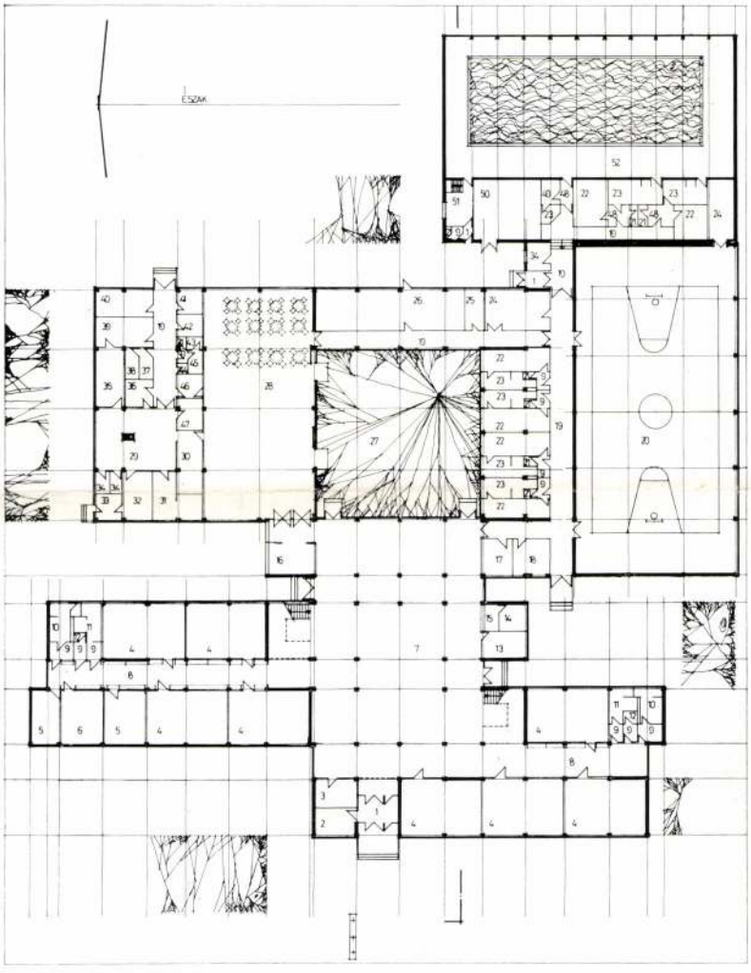

4

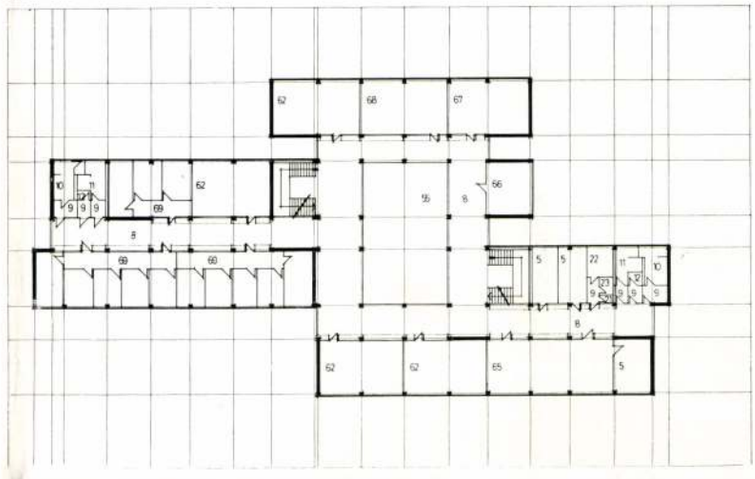

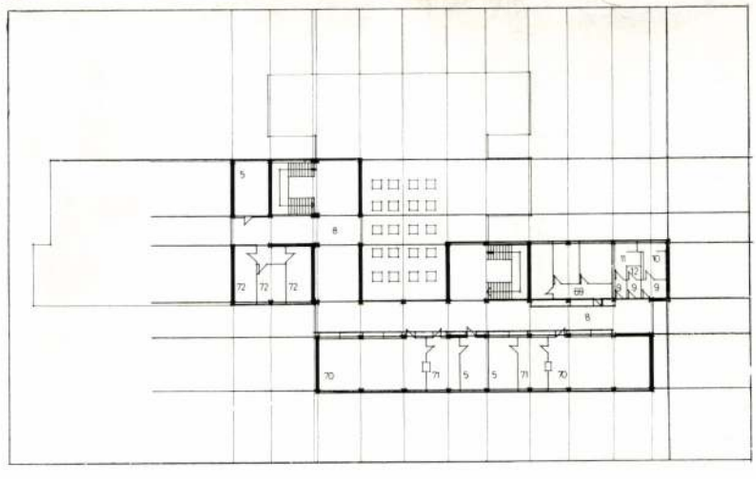

3

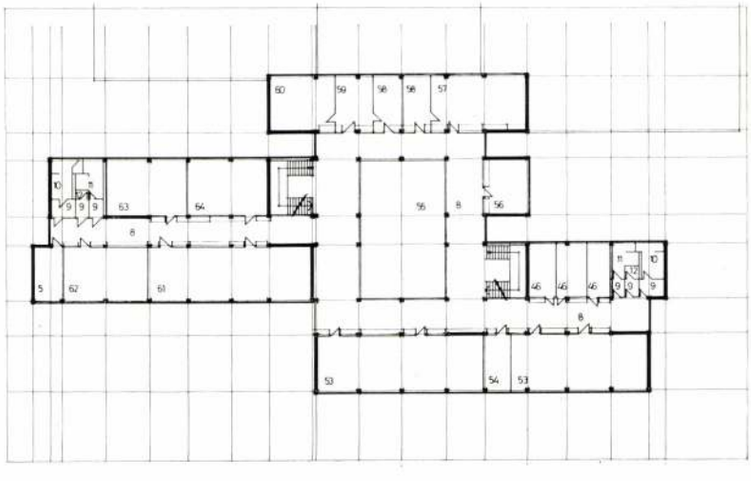

6

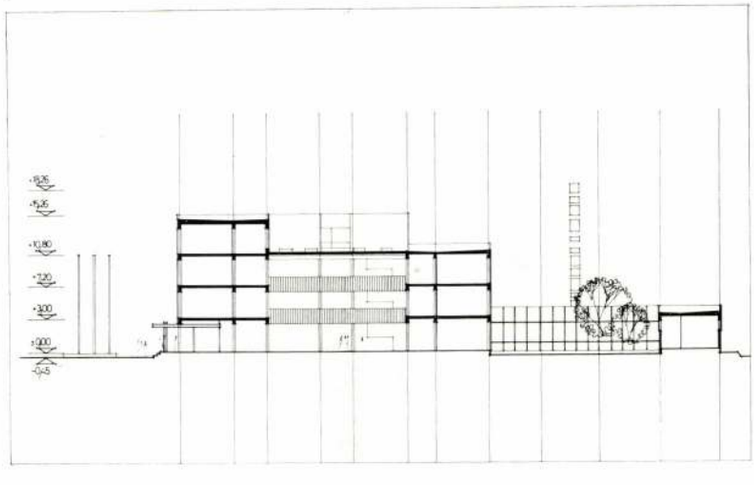

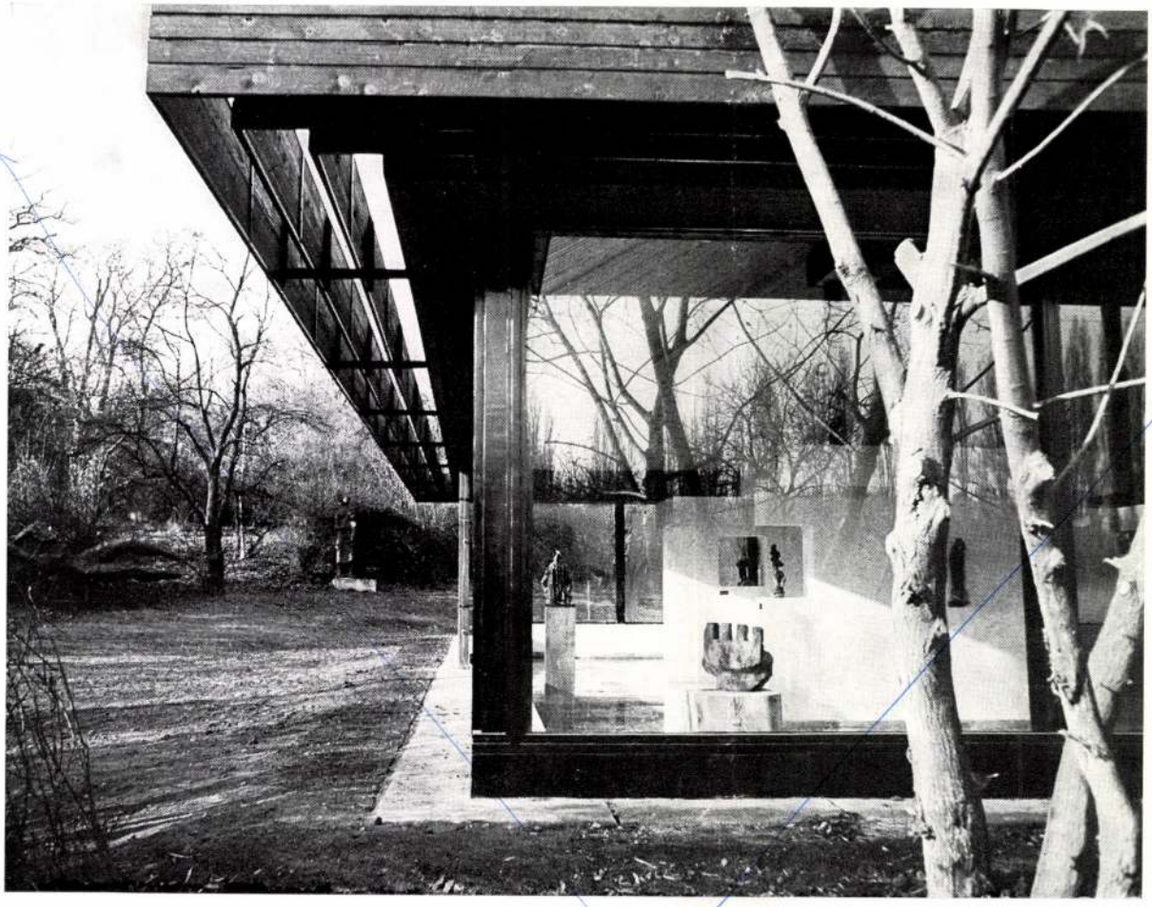

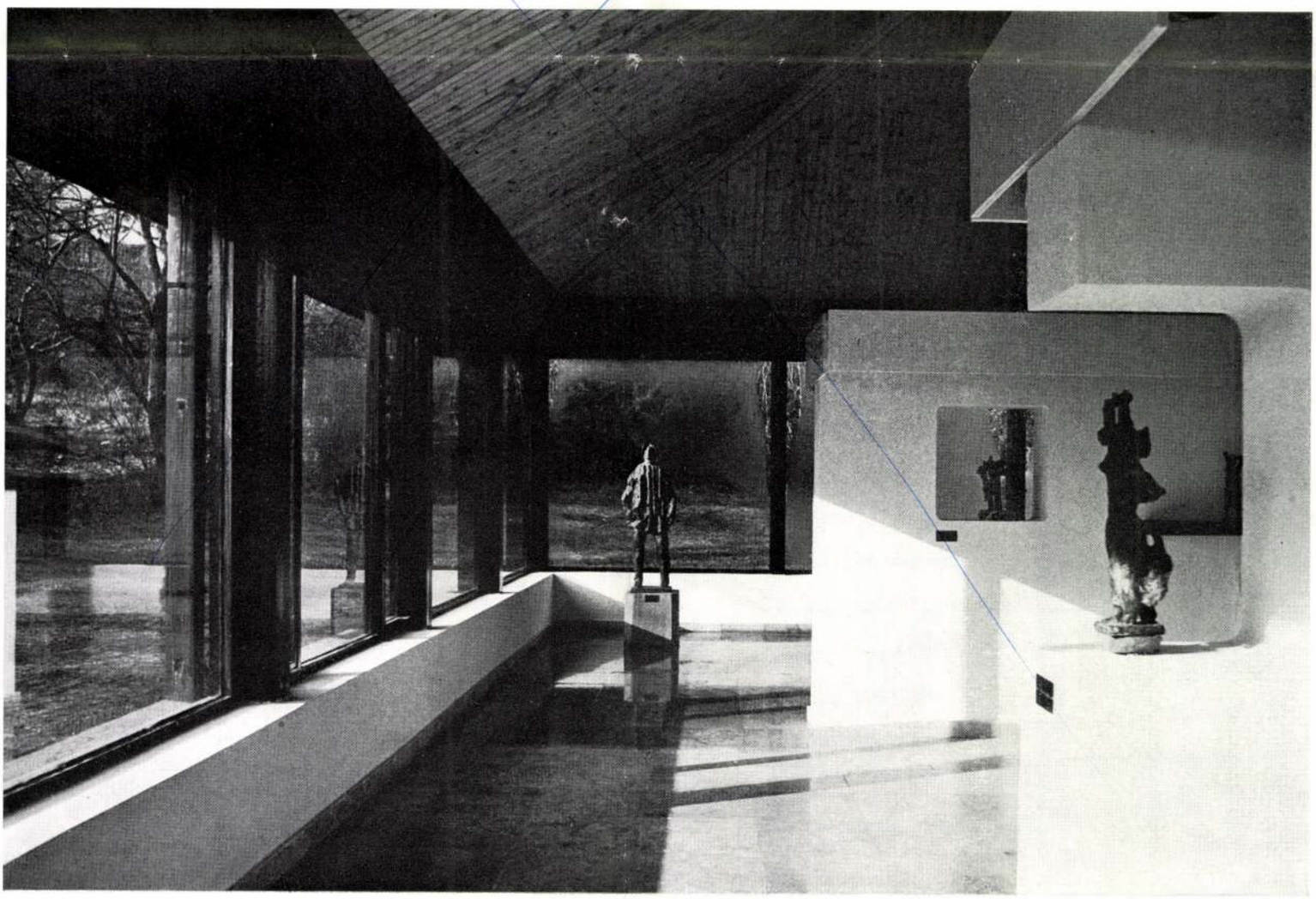

— a tornaterem és csatlakozó részei, valamint
— a belső udvart záró kiszolgáló épületrészből.

A gyalogosközlekedés a Rákóczi utca felőli nyugati főhomlokzati oldalon biztosított, a gazdasági beközlekedés a gépkocsiparkoló sáv biztosításával a Mátyás király utca felől megoldott.

Az épület előtti, valamint mögötti szabad terület parkosítással kerül kialakításra — sportterületek kialakításával —, egyelőre azonban csak a durva tereprendezés készült el, mivel a helyszínrajzon szaggatva jelölt helyre tervezett fedett uszoda kivitelezése ez évben kezdődik meg, így célszerűen a teljes parkosítás is egyidőben készítendő el.

Épületfunkció: az alaprajzi kialakítás a központos aula köré csoportosított, ahhoz csatlakozó középzsibongós rendszeren alapszik. Az 1000 adagos főzőkonyha, étterem, tornaterem, valamint öltöző-, zuhanyblokk, továbbá a kiszolgáló helyiségeket tartalmazó épületrészek a belső zárt udvar köré csoportosított földszintes épülettömegben vannak kialakítva.

Az oktatási szárny két-, illetve háromemeletes megoldással került kialakításra, földszint és I., valamint II. emeleteken a különböző tanszéki blokkokhoz tartozó szemináriumi helyiségekkel, a III. emeleten természettudományi előadók, előkészítők, szertárak, valamint zenei gyakorlótermek kerültek elhelyezésre.

Szerkezet: az épület hosszvázas UNIVÁZ szerkezettel épült, előregyártott vasbeton pallós födémekkel, a nagy fesztávú aula lefedése könnyített acélszerkezetű főtartókra illesztett Y kispanelokkal került lefedésre, alsó álmennyezet takarásával. Az épületvégek falazottan készültek.

A homlokzati térlehatárolás a vasbeton szerkezetre függőlegesen felfüggesztett hidegen hengerelt acélprofilra szerelt emeletmagasságot átfogó előregyártott szakipari elemek beépítésével került kivitelezésre. A szakipari elemek faszerkezettel készültek, billenő ablakszárnyakkal, a parapet könnyűszerkezetű betéttel: belülről elindulva: fa forgácslemez burkolat, légrés, párazáró, Hungarocell hőszigetelő, párazáró, légrés, 1 mm-es takaró acéllemez, külső felületén korállvörös NEOLUX dukkózással, légrés, majd 5 mm-es homlokzati burkoló síküveg lemez. A homlokzat külső megjelenése: a vízszintes és függőleges szerelő és takaró fém raszterrendszer mattfehér dukkózással kezelt, a parapetrészek korállvörös üvegburkolattal, az ablakfelületek barna SOLAR-FLEX fény- és hővédő bevonattal kezelten jelennek meg.

A belső terekben a cső- és hálózatrendszer takarására, valamint a függönyök szerelését szolgáló, a mestergerendák magasságával egyezően fehérre dukkózott faforgács lemezköpeny került beépítésre.

Az aulában Pátzay Pál Kossuth-díjas szobrászművész bronzból készült, facsemetét ültető leányszobra került elhelyezésre.

L. Gy.

1. Heszlyínrajz, M=1 : 5000
2. Földszinti alaprajz, M=1 : 800
   1. Szélfogó; 2. Porta; 3. Villamos kapcsolóhelyiség; 4. Tanterem; 5. Szertár; 6. Technikus műhely; 7. Aula; 8. Zsibongó; 9. Előtér; 13. Gondnok; 14. Büféraktár; 15. Büfé; 16. Kézmosóhelyiség; 17. Orvosi rendelő; 18. Testnevelési tanszék; 19. Közlekedő; 20. Tornaterem; 22. Öltöző; 23. Mosdó-zuhanyozó; 24. Tornaszertár; 25. Tanári öltöző; 26. Hőközpont; 27. Belső udvar; 28. Étterem; 29. Konyha; 30. Tálaló; 31. Fehér mosogató; 32. Fekete mosogató; 33. Hulladéktároló; 34. Kéziraktár; 35. Zöldségelőkészítő; 36. Húselőkészítő; 37. Tojásmosó; 38. Tojástároló; 39. Földesáruraktár; 40. Szárazáruraktár; 41. Vegyes raktár; 42. Göngyölegraktár; 43. Zuhanyozó; 44. Takarítószertároló; 45. Öltöző; 46. Iroda; 47. Teakonyha; 51. Laboratórium; 52. Medencetér
3. I. emeleti alaprajz, M=1 : 800
   5. Szertár; 8. Zsibongó; 9. Előtér; 46. Iroda; 53. Előadó; 54. Vetítő; 55. Légtér; 56. Igazgatói; 57. Tanári; 58. Tanulmányi osztály; 59. Titkárság; 60. Főigazgató; 61. Könyvtárolvasó; 62. Szeminárium; 63. Technikai műhely
4. II. emeleti alaprajz, M=1 : 800
   8. Zsibongó; 9. Előtér; 21. W. C.; 22. Öltöző; 23. Mosdó, zuhanyozó; 55. Légtér; 62. Szeminárium; 65. Rajzterem; 66. Telekkomunikációs központ; 67. Nyelvi laboratórium; 68. Matamatika; 69. Tanszék
5. III. emeleti alaprajz, M=1 : 800
   5. Szertár; 8. Zsibongó; 9. Előtér; 10. Leány W. C.; 11. Fiú W. C.; 12. Tanári W. C.; 69. Tanszék; 70. Természettudományi előadó; 71. Előkészítő; 72. Zeneszoba
6. Metszet, M=1 : 800
7. Főhomlokzat

1. Plan de situation
2. Plan du rez-de-chaussée
3. Plan du Ier étage
4. Plan du 2e étage
5. Plan du 3e étage
6. Coupe
7. Façade principale

7

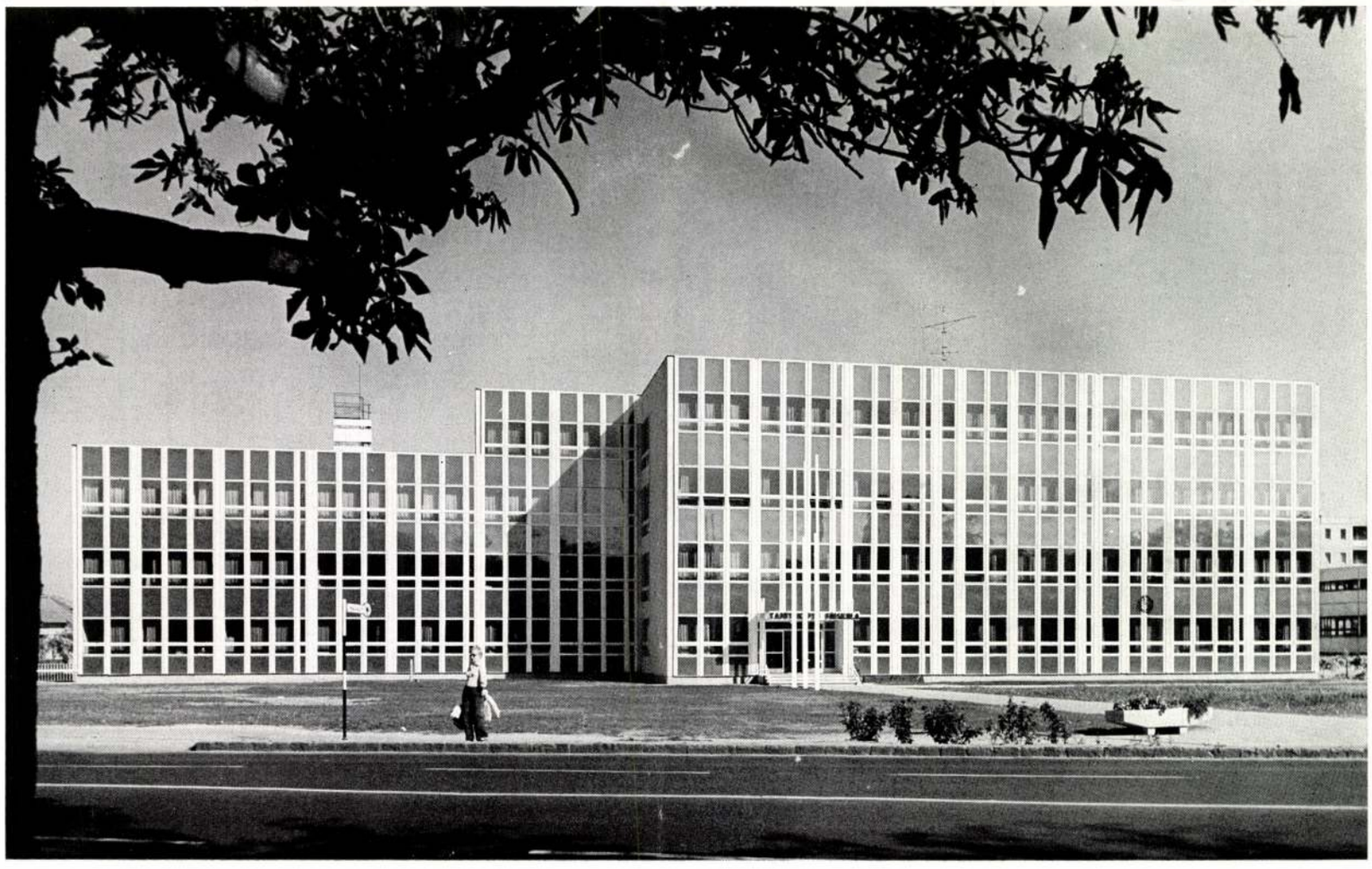

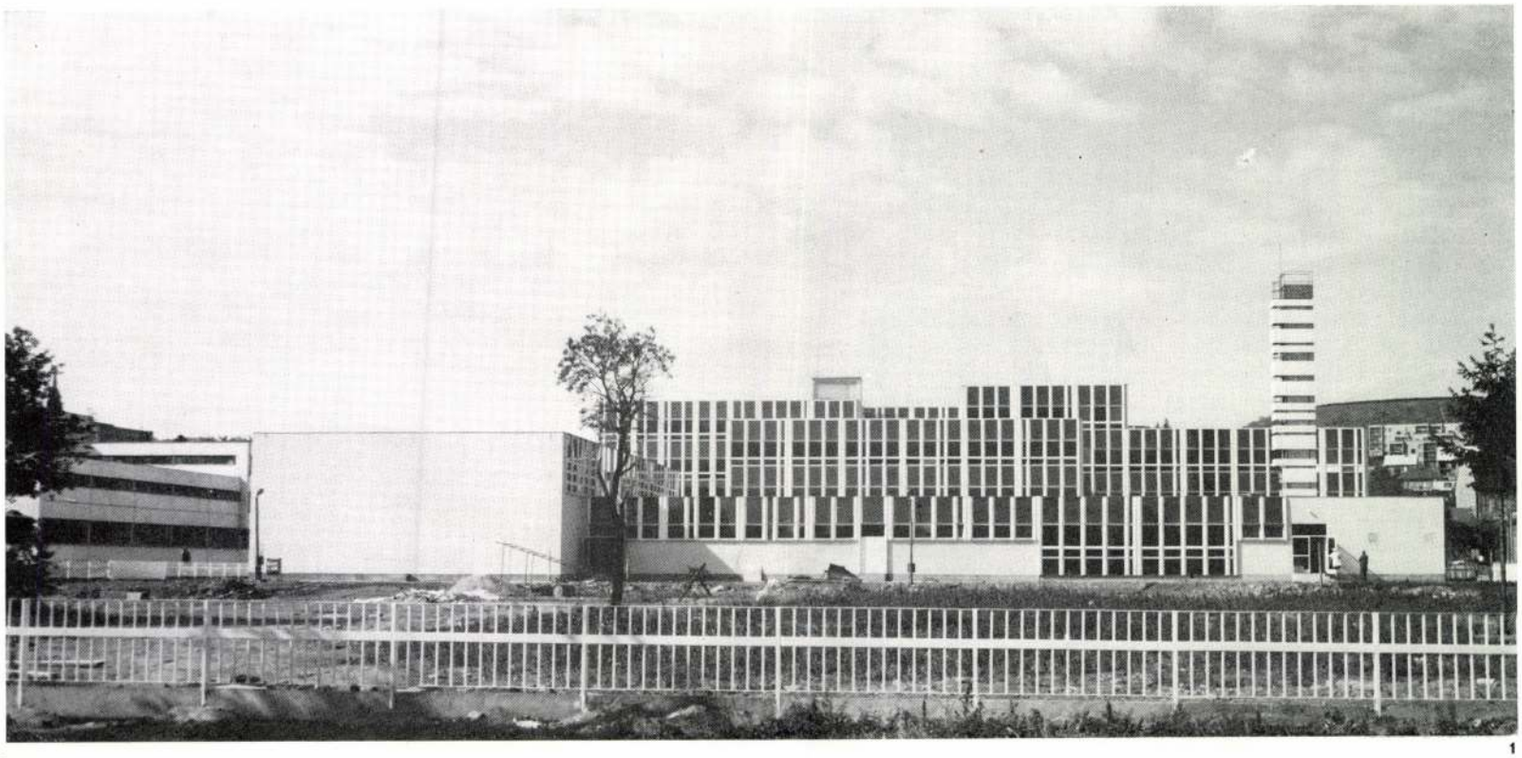

1

2

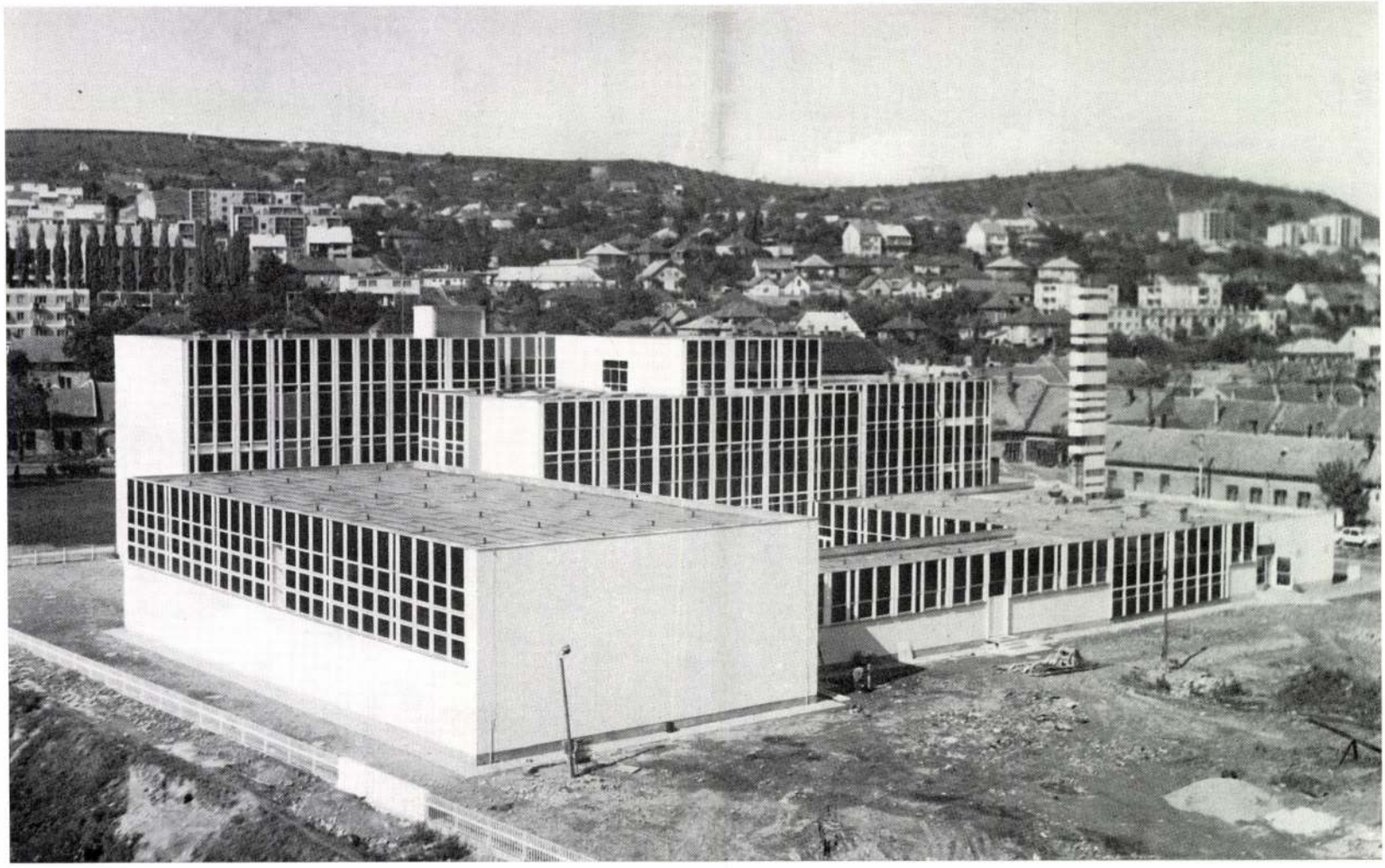

Tanítóképző Főiskola, Szekszárd

Építész: Lőrinczy Gyula (Tolna megyei Tanácsi Tervező Vállalat)

1

Szerkezet:	Kerekes Mihály
Víz, csatorna:	Farkas Jenő
Fűtés:	Ollé Lajos
Villamos:	Császár Béla
Közmű:	Grélinger György
Mélyépítés:	Schmid László
Kivitelező:	Tolna megyei Tanácsi Vállalat, Szekszárd
Főépítésvezető:	Róhr Ferenc
Műszaki ellenőr:	Pelczer József
Tervezés éve:	1976
Kivitelezés éve:	1977
Térfogat:	29 069 m³

Vállalatunk 24 tantermes általános iskola tervezésére kapott megbízást 1975-ben. A kiviteli terveket elkészítettük, majd ezek alapján a kivitelezés megindult.

A kivitelezés válaszfalazása időszakában kaptuk meg az újabb feladatot: — folyamatos kivitelezés mellett — a tervezett befejezési határidő tartásának szükségességével, kialakítandó a tanítóképző főiskola.

Előzőkben említett kötöttségek mellett igyekeztünk a tervmódosítást levezetni, mely alapján elkészült az együttes.

Telepítés: az együttes három fő funkciót magába foglaló részből áll

— a kelet—nyugati tájolású oktatási szárny: két-, illetve háromemeletes megoldással,
— a belső udvar köré telepített konyha-étterem,

2

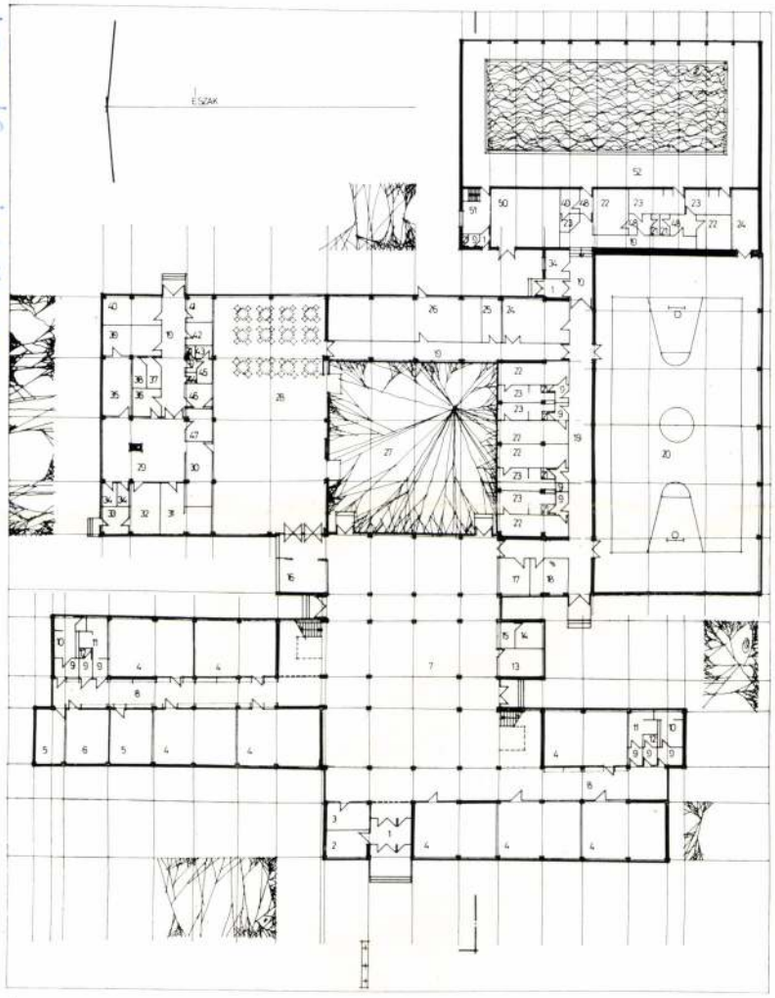

4

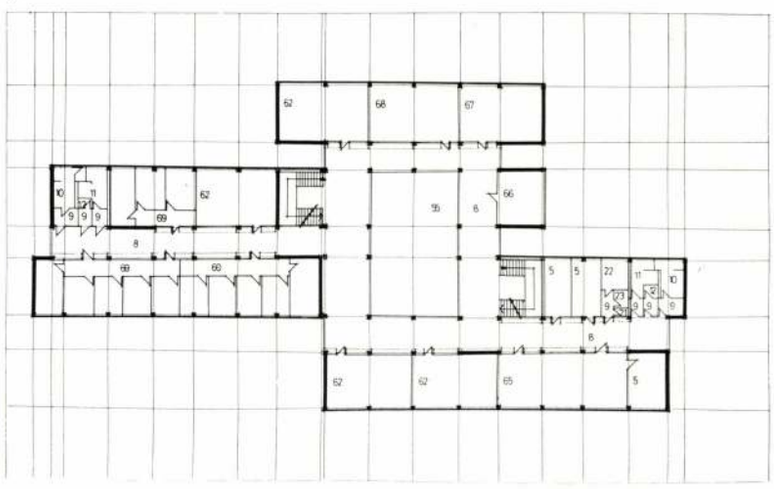

5

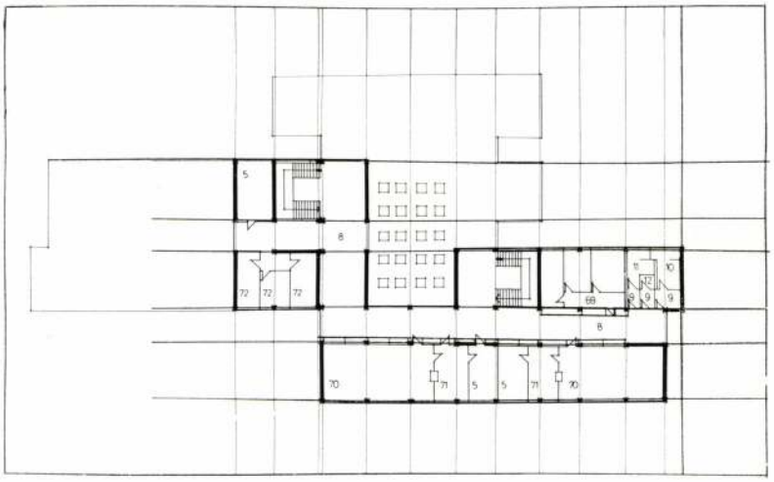

3

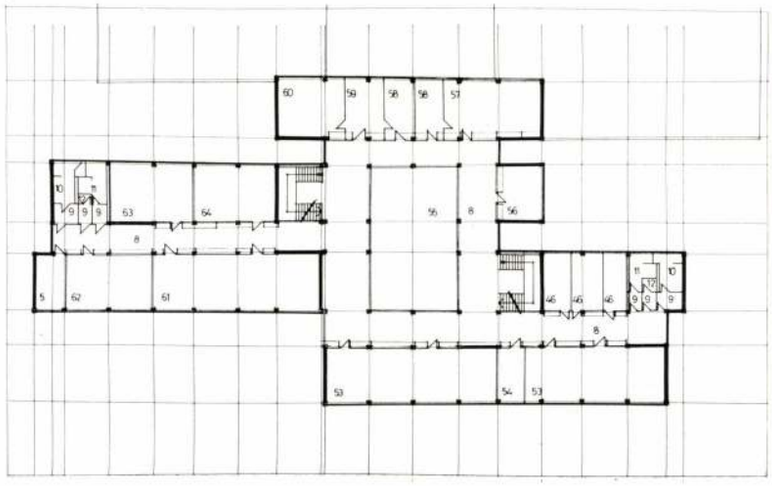

6

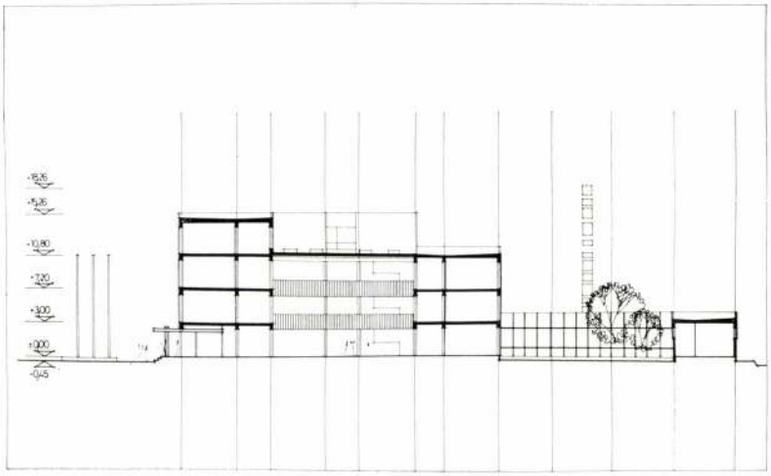

Magyar Építőművészet 1979/3

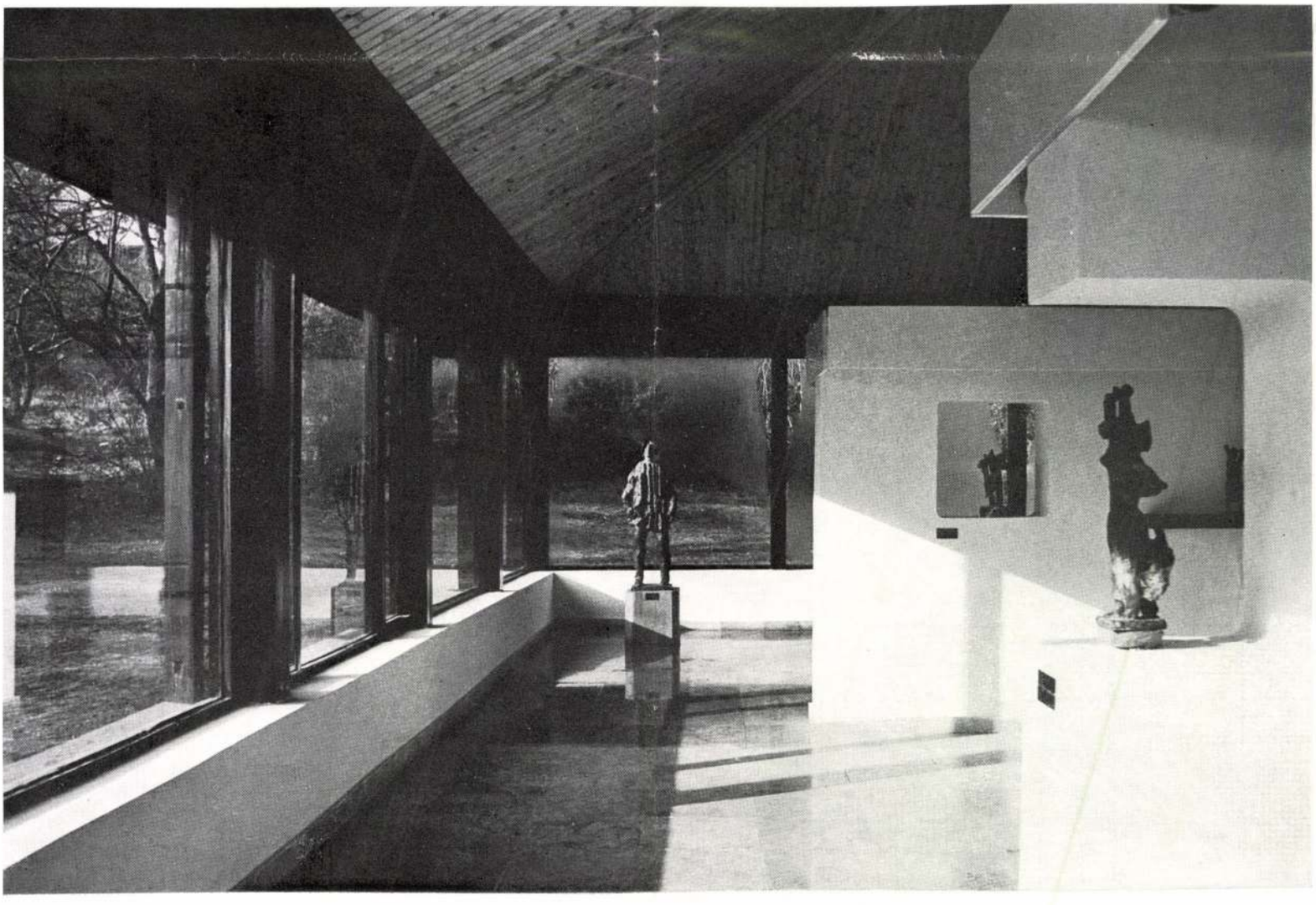

— a tornaterem és csatlakozó részei, valamint
— a belső udvart záró kiszolgáló épületrészből.

A gyalogosközlekedés a Rákóczi utca felőli nyugati főhomlokzati oldalon biztosított, a gazdasági beközlekedés a gépkocsiparkoló sáv biztosításával a Mátyás király utca felől megoldott.

Az épület előtti, valamint mögötti szabad terület parkosítással kerül kialakításra — sportterületek kialakításával —, egyelőre azonban csak a durva tereprendezés készült el, mivel a helyszínrajzon szaggatva jelölt helyre tervezett fedett uszoda kivitelezése ez évben kezdődik meg, így célszerűen a teljes parkosítás is egyidőben készítendő el.

Épületfunkció: az alaprajzi kialakítás a központos aula köré csoportosított, ahhoz csatlakozó középzsibongós rendszeren alapszik. Az 1000 adagos főzőkonyha, étterem, tornaterem, valamint öltöző-, zuhanyblokk, továbbá a kiszolgáló helyiségeket tartalmazó épületrészek a belső zárt udvar köré csoportosított földszintes épülettömegben vannak kialakítva.

Az oktatási szárny két-, illetve háromemeletes megoldással került kialakításra, földszint és I., valamint II. emeleteken a különböző tanszéki blokkokhoz tartozó szemináriumi helyiségekkel, a III. emeleten természettudományi előadók, előkészítők, szertárak, valamint zenei gyakorlótermek kerültek elhelyezésre.

Szerkezet: az épület hosszvázas UNIVÁZ szerkezettel épült, előregyártott vasbeton pallós födémekkel, a nagy fesztávú aula lefedése könnyített acélszerkezetű főtartókra illesztett Y kispanelokkal került lefedésre, alsó álmennyezet takarásával. Az épületvégek falazottan készültek.

A homlokzati térlehatárolás a vasbeton szerkezetre függőlegesen felfüggesztett hidegen hengerelt acélprofilra szerelt emeletmagasságot átfogó előregyártott szakipari elemek beépítésével került kivitelezésre. A szakipari elemek faszerkezettel készültek, bilenő ablakszárnyakkal, a parapet könnyűszerkezetű betéttel: belülről elindulva: fa forgácslemez burkolat, légrés, párazáró, Hungarocell hőszigetelő, párazáró, légrés, 1 mm-es takaró acéllemez, külső felületén korállvörös NEOLUX dukkózással, légrés, majd 5 mm-es homlokzati burkoló síküveg lemez. A homlokzat külső megjelenése: a vízszintes és függőleges szerelő és takaró fém raszterrendszer mattfehér dukkózással kezelt, a parapetrészek korállvörös üvegburkolattal, az ablakfelületek barna SOLAR-FLEX fény- és hővédő bevonattal kezelten jelennek meg.

A belső terekben a cső- és hálózatrendszer takarására, valamint a függönyök szerelését szolgáló, a mestergerendák magasságával egyezően fehérre dukkózott faforgács lemezköpeny került beépítésre.

Az aulában Pátzay Pál Kossuth-díjas szobrászművész bronzból készült, facsemetét ültető leányszobra került elhelyezésre.

L. Gy.

1. Heszlyinrajz, M=1 : 5000
2. Földszinti alaprajz, M=1 : 800
   1. Szélfogó; 2. Porta; 3. Villamos kapcsolóhelyiség; 4. Tanterem; 5. Szertár; 6. Technikus műhely; 7. Aula; 8. Zsibongó; 9. Előtér; 13. Gondnok; 14. Büféraktár; 15. Büfé; 16. Kézmosóhelyiség; 17. Orvosi rendelő; 18. Testnevelési tanszék; 19. Közlekedő; 20. Tornaterem; 22. Öltöző; 23. Mosdó-zuhanyozó; 24. Tornaszertár; 25. Tanári öltöző; 26. Hőközpont; 27. Belső udvar; 28. Étterem; 29. Konyha; 30. Tálaló; 31. Fehér mosogató; 32. Fekete mosogató; 33. Hulladéktároló; 34. Kéziraktár; 35. Zöldségelőkészítő; 36. Húselőkészítő; 37. Tojásmosó; 38. Tojástároló; 39. Földesáruraktár; 40. Szárazáruraktár; 41. Vegyes raktár; 42. Göngyölegraktár; 43. Zuhanyozó; 44. Takarítószertároló; 45. Öltöző; 46. Iroda; 47. Teakonyha; 51. Laboratórium; 52. Medencetér
3. I. emeleti alaprajz, M=1 : 800
   5. Szertár; 8. Zsibongó; 9. Előtér; 46. Iroda; 53. Előadó; 54. Vetítő; 55. Légtér; 56. Igazgatói; 57. Tanári; 58. Tanulmányi osztály; 59. Titkárság; 60. Főigazgató; 61. Könyvtárolvasó; 62. Szeminárium; 63. Technikai műhely
4. II. emeleti alaprajz, M=1 : 800
   8. Zsibongó; 9. Előtér; 21. W. C.; 22. Öltöző; 23. Mosdó, zuhanyozó; 55. Légtér; 62. Szeminárium; 65. Rajzterem; 66. Telekkomunikációs központ; 67. Nyelvi laboratórium; 68. Matamatika; 69. Tanszék
5. III. emeleti alaprajz, M=1 : 800
   5. Szertár; 8. Zsibongó; 9. Előtér; 10. Leány W. C.; 11. Fiú W. C.; 12. Tanári W. C.; 69. Tanszék; 70. Természettudományi előadó; 71. Előkészítő; 72. Zeneszoba
6. Metszet, M=1 : 800
7. Főhomlokzat

1. Plan de situation
2. Plan du rez-de-chaussée
3. Plan du Ier étage
4. Plan du 2e étage
5. Plan du 3e étage
6. Coupe
7. Façade principale

7

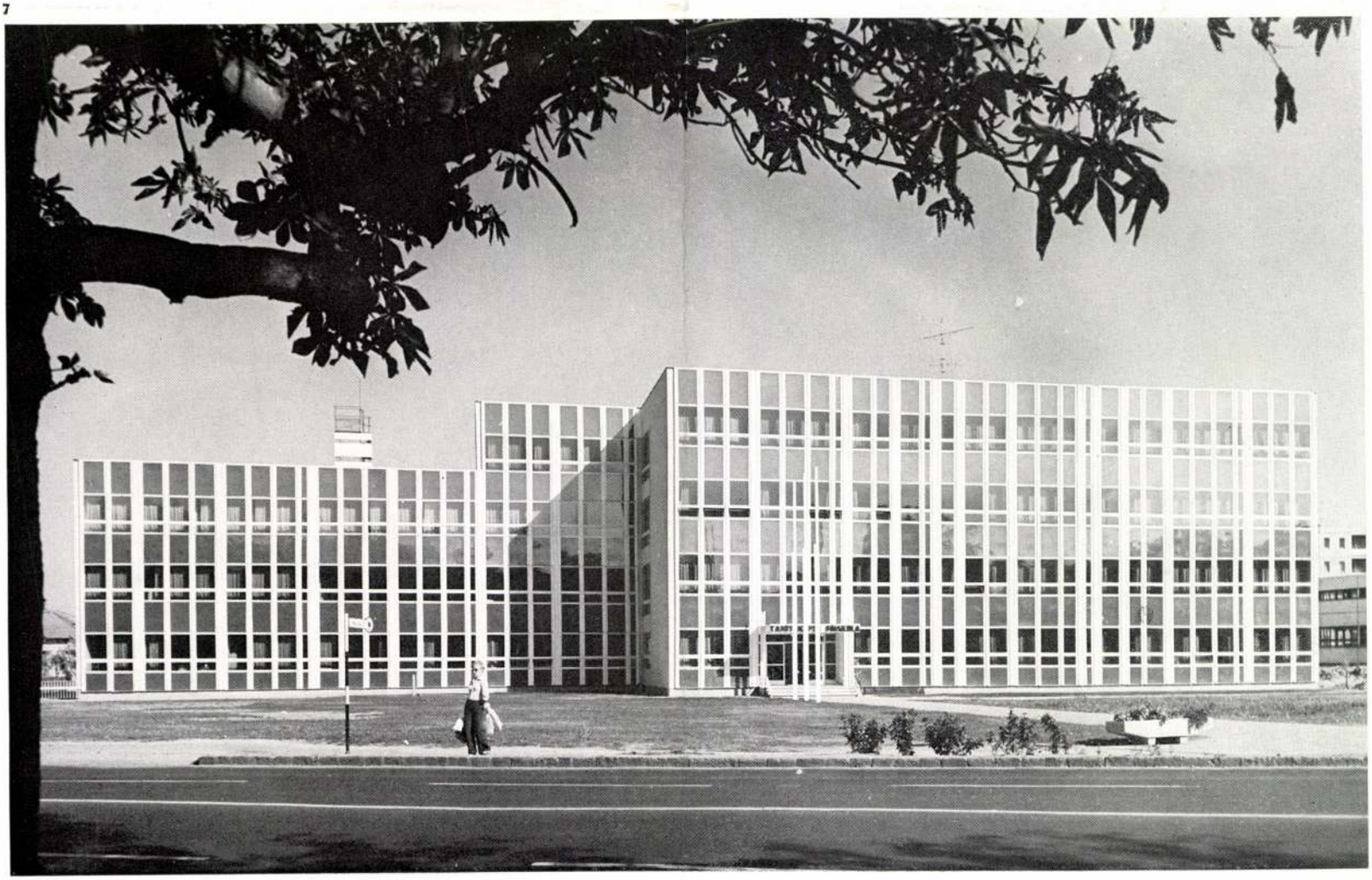

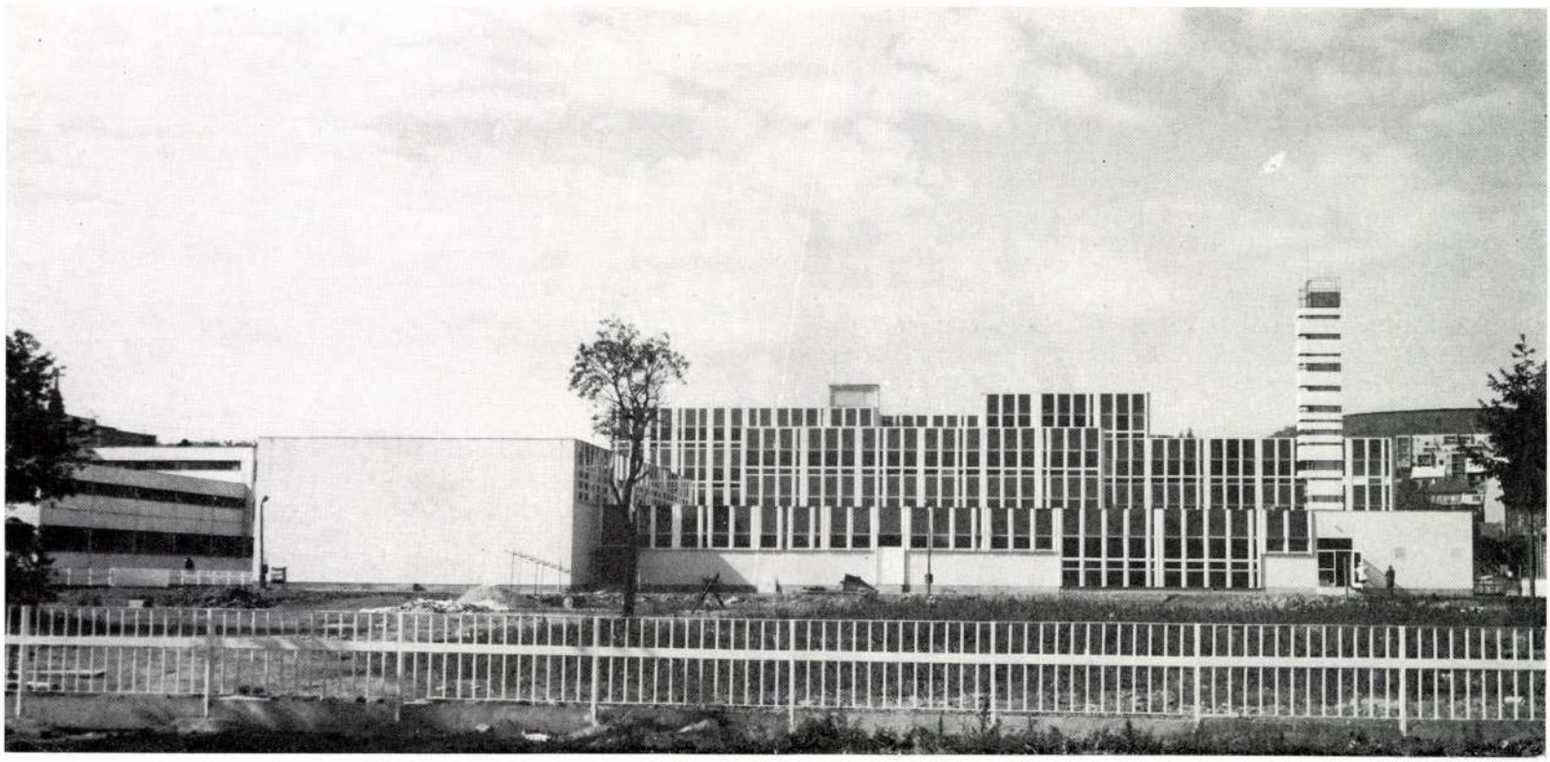

2 1

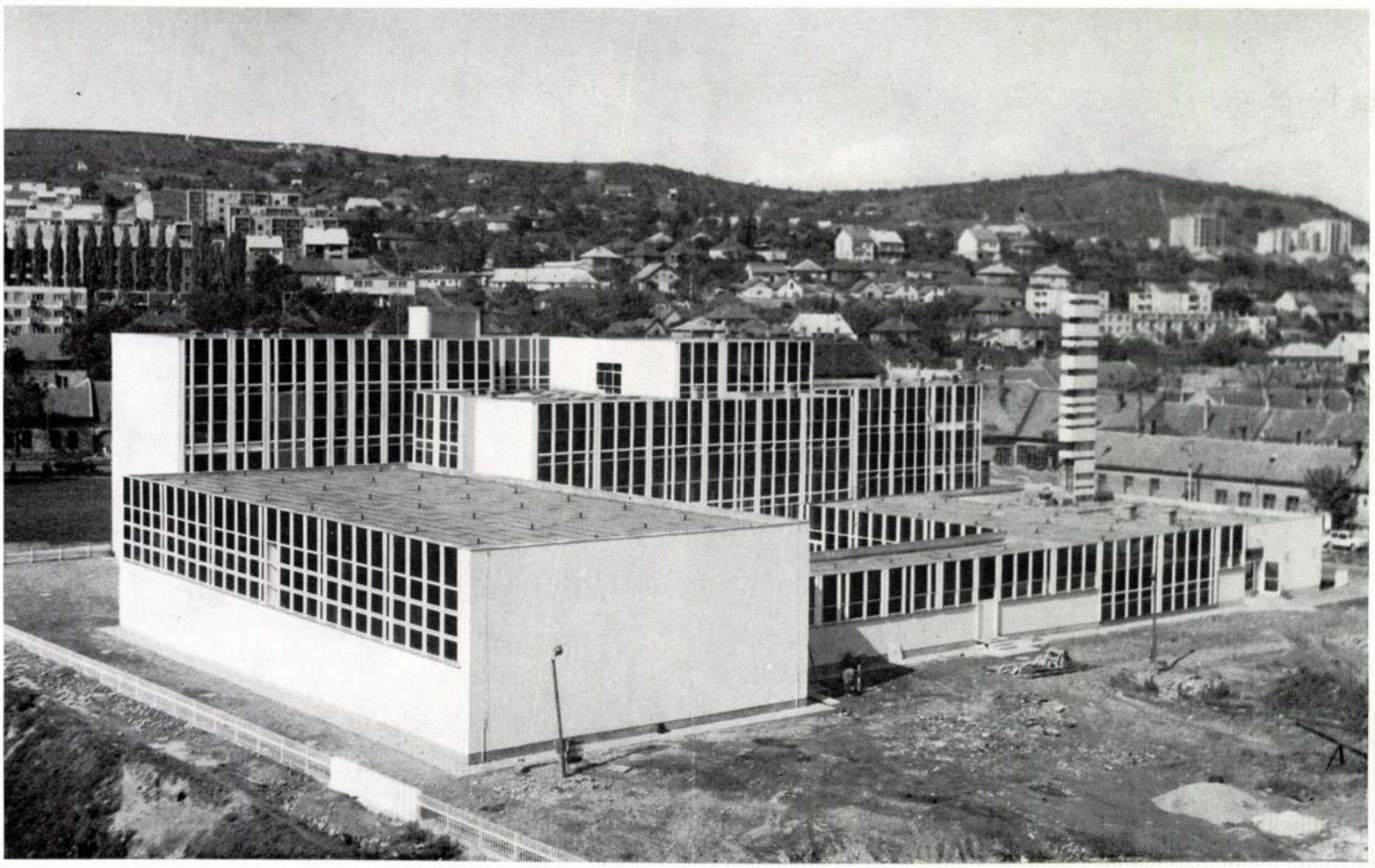

Lőrinczy György fotóművész

Harminc éves, 1956 óta szerepel a nyilvánosság előtt. Volt az MTI fotósa, majd az Iharusznál (propaganda osztály) reklámfotósként dolgozott évekeu át.

Ungváry Rudolf: 3 magyar fotóművész; Magyar Műhely, 1967. 1. 15. 49. l.

Lőrinczy György

Az Ikarusznál színes prospektusokat szerkesztett. Két évig fotoriporter volt egy ketilapnál, ezalatt fotói publikálása mellett a fotóesztétikával foglalkozó szakcikkeket is írt.

Mugváry Rudolf: 3 magyar fotóművész; Magyar Műhely, 1967. I. 15. 48. l.

Lőrinczy György

A Színes fényképezés esztétikájának alapjai c. tanulmányával a Fotóművészek Szövetsége pályázatának I. díját nyerte el. Több díjat is nyert, a Corvina megjelentette fotógyűjteményét.

Ungváry Rudolf: 3 magyar fotóművész; M. Műhely, 1967. I. 15. 49. 8.

Lőrinczy György

„Einsteinre, Heisenbergre gondolok, amikor fényképezek" – vallja magáról. Képein csaknem kizárólag a mikrovilággal foglalkozik. Intellektualizmus és romantikus attitüd jellemzi képeit. Perneczky írt róla a Fotóművészeti Tájékoztatóban (1965. II–III. 61. l.).

Ungvári R.: 3 magyar fotóművész; M. Műhely, 1967. I. 15. 49. l.

Lőrinczy György

Két fotója.

Magyar Műhely, 1967. 1-15. 48-49. p. k.

Lőrinczy György

Kovecz Gabával és Nagy Zoltánnal közös kiállítása volt az Építők Műszaki Klubjában.

Ungvárry Rudolf: 3 magyar fotóművész; Magyar Műhely, 1967. 1. 15. 43. l.

Lőrincz Gyula

Emlékére

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztat. 1970. IV. 28.

Lóránt György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 11. számát

9, 10, 11. l. 36, 37. l. 47. l.

Lőrinczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 10. számát

20-22.l. 36-37.l.

Lőviaczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest. c. folyóirat 1971. 2. számát

47.l.

Lőrinczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 1. számát

38-39. l. 40. l.

Lőrinczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 7 számát

35.t.

Lőrincz György

fotóit illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 5. számát

18.1. 35-37.1.

Lőviaczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 4. számát.

41-43. l.

Lőrinczy György

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 10. számának cikkeit.

28-29. l.

Lőrincz György

[illegible]

a Budapest c. folyóirat 1970. [illegible] 2. [illegible]

Lőrinczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 9.számát
36-38. l. 47. l.

Lőrincz Sándor

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 8. számát

4-6.l. 18.l. 32-33.l. 35-37.l.

Lőrinczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 3. számát

8,9.l. 47.l.

Lőviuczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 12. számát

18.l. 36-37.l.

Lőrincz György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 4. számát

Lőrincz Gyula

folvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 7. számát

28-29. l.

Lőrincz György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 6. számát

29. l. 35-37. l.

Lőrincz György

Felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 9.számát

14-15.l.

Lőrinczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 3. számát

39.40.l.

Lőrinczy György

felvételei

Zolnay László: Egy szárnyelvű város-a középkori Buda.

Budapest VII. évf. 3. s. 1969. márc.,
41-42-43. l.

Lőrinczy György

felvételei

Seregi László: Egy szép vágyálom:
„Budai Várjátékok".

Budapest VII. évf. 3. s. 1969. márc.,
32. l.

Lörincz György

Méltatás.

K. Kovalovszky Mária: Fehérvári gyűjtemények
Művészet, 1978. október - 12. lap.

Lőrincz György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 8. számát

címoldal

Lőrinczy György

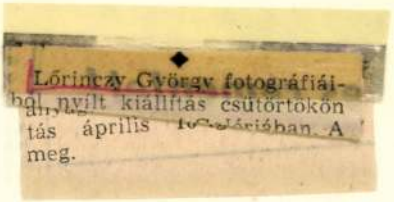

Lőrinczy György fotográfiái-
ból nyílt kiállítás csütörtökön
tás április
meg.

Magyar Ifjúság 1984. III. 23.

Lőrincz György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 3.számát

23-25. l

Lőrincz György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972.4.számát

Címlap, 38-41 l.

Lőrinczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 5.számát

40-41. l.

Dóczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 9. számát

41. l.

Lövinczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972.6.számát

22 - 25. 40-41. l.

Lőrinczy György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 7. számát

címlap, 39-41.

Lőrinczy György

repro- és helszíni
felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 1o. számát
cimlap, 39-41.l.

Lőrinczy György

repro- és kéziratai
felvétele i illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 11. számát
címlap, 39-40

Lőrincz György

képes-

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 1.számát

40.l.

Lőrinczy György

Kubinszky Mihály ismerteti Lőrinczy György: Sopron c. foto-könyvét.

Magyar Építőművészet, 1972.2.sz. 64.1.

Lőrinczy György

Voit Pál: Szentendre /Foto: Lőrinczy György, Körner Éva, Dobos Lajos/. - Bp.1968.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - MMvtört.Lt.1971.2.sz.149-182.l. 157.l.

Lőrinczy György

Timon Kálmán ismerteti Gerő László: Ostromverte várak c. könyvét. Méltatja és értékeli a kötet fényképanyagát is, melynek készitői: Balla Demeter, Gink Károly, Lőrinczy György és Schopper Tibor.

Magyar Ép.müv. 1971.3.sz.63.l.

193

Lőrincz Sándor

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 12. számát

címlap, 23. l. 24-25. l.

Polyvotsa illustrated

c Lundgaut o. Polyoint 1971. 12. oudmit

Lőrincz György

Emlékre

Hallama Erzsébet: (anonyei műveszkelepet)
Dunántúli Napló, Pécs 1969, aug. 29.

Lőrincz György

művei a Corvina új fotoalbumában

L. L.: Magyarország. A Corvina új fotoalbuma.
Magyar Hírlap, 1967. VI. 24. 4. o.

Lőrinczy György
fotóművész

M.D.K.

Méltatás.

Kozogh Ákos: Márciusi krónika
Művészet, 1965. június - 35 lap

M.D.K

Lőrinczy György
fotós

A várpalota kupolajáról készi-
tett felvételt.

Zolnay László: Budai fényképes krónikon
Művészet, 1964. május - 8 kep.

MDK.

Lőrinczy György

fotópályázaton dijat nyert

Magyar Nemzet 1966 dec.17.

MDK

Lőrincz György
festőrestaurátor

A budai Vár régészeti anyagát
festőrestaurálta.

L. L.: Budai festőrestaurátor krónikája
Művészet, 1964. április – 14 lap

LŐRINCZY GYULA

A SZEKSZÁRDI Ú.N. AUGUSZT-HÁZ MŰEMLÉKÉPÜLET HELYREÁLLÍTÁSI TERVEIT VÉGEZTE.

J.K. VEGYES RENDELTETÉSŰ IRODAHÁZAK, SZEKSZÁRD, FŐTÉR.

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET, 1970./1. 17. LAP.

Lőrinczy Gyula

Szekszárd, Tolna Megyei Tanácsi Tervező Vállalat székháza /Lőrinczy Gyula épitész/. - Ism: Máté Pál, Müszaki Tervezés, 1968.12.sz.26-27.l.

Az 1968.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Müvtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

156. l.

LŐRINCZY Sándor építész

Podmaniczky-díjat kapott
a mérőcsanaki kapolna
felújításért

M. Nemet, 1991. junius 2.

8. p.

LÖRINCZY Julia szobrai

P. SZABÓ Ernő: A művészet jelentőssége
: Beszélgetés Szentjóby Tamással. = Új Magyarország,
I. évf. 38. sz. 1991 június 10. 7. p. ill

Lőrincy Julia szobrai

A. Alla
B. Nella
C. In
D. A

945. Questa settimana ... fare delle compere, ma in [illegible]
A. volevo
B. in [illegible]
C. vorrei
D. mi [illegible]

946. Se a Pasqua ... bel tempo andremmo a fare una gita a [illegible]
A. fosse
B. [illegible]
C. sarebbe
D. sa

947. Ragazzi, andate al negozio ... un chilo di pane.
A. a comprare
B. che
C. per scopo di
D. di

948. Ieri ... troppo e mi non mi sento bene.
A. avevo mangiato e bevuto
B. [illegible]
C. ebbi mangiato e bevuto
D. [illegible]

949. Il professore si è diretto ... un piccolo negozio.
A. verso
B. [illegible]
C. dentro
D. [illegible]

950. Se ... lo vedi, digli che venga da me.
A. mai
B. [illegible]
C. possibilmente
D. [illegible]

LŐRINCZY Júlia

FRANK JÁNOS:

Képzőművészet

Habent sua fata

A *Bartók 32 Galéria* téglaformájú terének rövidebb falát betölti egy szabadon függő, szegetlen nyers festővászon, rajta két fotóeljárású kép: *a Gellért*-hegyi *Felszabadulási emlékmű*, mellette ugyanaz még egyszer, csakhogy fehér lepellel beborítva. Olyan lett így, mint egy kísértet, szellem, a lepedőbe vágott két lyuk a szeme. Két lyukat stancoltak a hófehér vászonra nyomott kiállítási meghívóra is: *„A Szabadság Lelkének Szobra, Projekt (SzLSzP 1991 W) — Lőrinczy Júlia javaslata alapján."*

Az SzLSzP-hez a galéria igazgatója, *St. Auby (Szentjóby) Tamás* írt tanulmányt. Elmondta, hogy a szobrot először *Horthy* rendelte meg, elhunyt fia emlékére *Kisfaludi Stróbl Zsigmondtól.* (Az emlékmű modelljének lánya úgy nyilatkozott az újságban, hogy Stróbl valóban készített egy *Horthy István-emléket*, de az egy egészen más szobor volt; én meg azt hallottam annakidején, hogy az eredeti nőalak ugyanaz, csakhogy akkor még a pálmaág helyén egy törött légcsavart tartott a magasba, a kormányzóhelyettes repülőhalának szimbólumaként.) Szentjóby igazságot tesz: *„a szobrot (...) el kell tüntetni és ugyanakkor meg kell tartani"*, továbbá Horthy *„testet adott egy halott ember emlékének"*, ez konkrét tett, hogy aztán a kommunisták szellemet adtak a testnek, Lőrinczy Júlia viszont *„a test, a szellem és a lélek szabadságát"* nyilvánította ki, azaz *„előkészítettünk egy más hangnembe tevést (...) egy újraújrakeresztelést."* Szentjóby végső következtetése: *„a Szabadság Lelkének Szobra szélfútta viziójának jelenléte a város fölött a világ legelragadóbb és legszebb Szabadság Szobra lenne — különösen új történelmi helyzetünkben — az »átlelkesítés« által."*

Lőrinczy Júlia minden játékossága mellett (az ő szellemalakja inkább kedélyes, nagyra nőtt kobold) keményen fogalmaz, semmi köze *Christo*-hoz, aki szobrot, épületet, hidat stb. burkol be. Az SzLSzP elleplezése valójában kegyetlen leleplezés. Nekem azonban — elismerem, nem éppen szellemes — különvéleményem: igenis szállítsák el a szobrot a Gellért-hegyről. Nem elsősorban történelmi-politikai okból, hogy az egy megszállás jelképe (hát a Citadella?), vagy hogy a letagadhatatlanul tehetséges, virtuóz, csodapedagógus, charmeur Stróbl e munkájának művészeti értéke közepes (a világ köztéri szobrainak legalább a harmada rosszabb.) Én a nőalak otromba dimenziói miatt gondolok másra, hiszen, ha rongy van a fején, egy centivel sem lesz kisebb; véleményem, tehát esztétikai mindössze, a gyakorló kiállításrendező rutinfogása. Először is a Felszabadulási emlékműnek csak egyetlen nézete van, a képes levlapokról ismert, békaperspektívájú főnézet, az összes többi rálátás rossz, márpedig a szobor, mint olyan körplasztika. Másodszor a Gellérthegy szelíd — szaknyelven mondva — horizontálisát egy durva vertikális billenti ki egyensúlyából, teszi tönkre a városképet, sőt a természetet. (A Citadella bezzeg hozzásimul a lapos hegygerinchez.)

Habent sua fata libelli — a könyveknek megvan a saját sorsuk: a szobroknak is. Állítsák föl másutt ezt a pálmaágas asszonyt, mégcsak nem is a szocreál plasztika elfekvőparkjában. Hiszen helyi értékétől megfosztva az emlékmű már nem ugyanaz. Még rosszra sem gondolna az utókor, az emberek azt hinnék, például, hogy ez a sport géniusza. Az én áthelyezési *projektem* — javaslatom — ezek szerint a Bartók 32 kiállítás szellemében, az emlékműnek immár a negyedik metamorfózisa.

Lajos Ferenc rajza (részlet)

MOLNÁR ERZSÉBET:

Televízió

Kemény vonal

Hát akkor nem eszünk tojást, mondta anyám egykedvűen, kiment, föltört kettőt, amennyi volt még náluk otthon, a csapba öntötte; csodálkozva néztem a mozdulatot, sem indulatos, sem hidegen kiszámított nem volt, pont olyan volt, mint máskor, ahogy az ember általában föltör egy tojást, sőt, megfeledkezhetett magáról, vagy csak úgy benne volt a kezében a mozdulat, először a fehérjét engedte a lefolyóba, vigyázva, hogy a sárgája egybe' maradjon, csak aztán akarta azt is; észrevette, hogy nézem, gondolt egyet, óvatosan átemelte az egészet a mosogató másik tálcájába, ott engedte a lefolyóba; elkezdtünk nevetni, lassan, sokáig, olyan igazán, még a szobába is úgy értünk, a képernyőn villódzó komoly miniszteriális emberek se tudták elrontani a kedvünket, pont akkor mérték föl a helyzetet, nekik ötnyolc forint jött ki, hogy annyiért adják a világban a tojást, a televízió meg fogta, kiment az életbe', hát az életben nyolc-tizenkettőért adták, ezen elmélázták kicsit, az életen meg a világon, a riporter is leütött egy tojást, tiszta koleszterin volt az egész, egy pillanatra azt hittem, a csapba önti, de nem, tükörtojást csinált a híradóban; elfelejtette megsózni, mondta anyám, képzeld, mikor megkóstolja, milyen képet fog vágni, nem elég, hogy drága, még sótlan is, sótlan tojást árulnak ennyiért, már előre nevettünk, hiába, egy szakértő váratlanul elkezdett szakérteni, nem zárható ki a szándékos tojásvisszatartás esete, bólintott komoran, a tyúkok szándékosan visszatartják a tojásokat, ilyenkor erősen bandzsítanak, orcájuk a végletekig feszült az erőlködéstől, egész más, mint mikor élettanilag tojnának, de mentálisan valamiért nincs kedvük, akkor nem tojnak és kész, most viszont tömegesen és direkt nem tojnak, nem pillanatnyi hangulatról, hanem az egész tyúkság tudatos, összehangolt akciójáról van tehát szó; a Tojásszövetség meg nem támogatja az importot, szakértett tovább a szakértő és megcsóválta a fejét; megmondom úgy, ahogy van, mi nem is tudtuk, hogy van Tojásszövetség, úgyhogy ezen megintcsak elkezdtünk nevetni, hogy a tojások hogy összefogtak ellenünk; a külföldi tyúkok négy usque öt forintért bírnának tojni, próbáltunk odafigyelni megint, na de így a magyar tyúkok védelme nem lenne megoldva, ezeknél nem lehet tudni, akkor meg azért nem tojnának, elegük lenne az egészből; épp el akartuk gondolni a depresszióba zuhant tyúkokat, ám a képernyőre újabb kormányzati szakember toppant, nem a fejcsóválós, egy másik, egy villogó szemű, ez meg azt találta ki, hogy hétfőre legyen hatforintos a tojás, bekeményített rendesen, drasztikus intézkedéseket helyezett kilátásba, úgy festett, több ládát is össze tudna törni: mi üdvözöltük a kormány határozottságát, ha legvérmesebb reményeinket valóra váltja és lesz hatforintos tojás. Ki tudja, a végén tényleg győzni fog a szocializmus a világ egy-, esetleg kétharmadán; ámbár még nem tuti; láttam, ahogy a tyúkoknak egész összeugrott a gyomruk és ijedten bámultak a szakértőre; igazán nem akarom az ördögöt a falra festeni, de félő, hogy a jövő héten meg a stressz miatt nem bírnak tojni rendesen.

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Művésznők, családi háttérrel

A nőknek a művészetben is meg kellett vívni harcukat az egyenjogúságért. Azok a ronda férfiak hosszú ideig nem engedték be őket az akadémiára. Először a Képzőművészeti Főiskola nyílt meg előttük: az ecsettel az ő gyönge kezük is megbirkózott; majd az Iparművészeti Iskola. Azt követően, hogy a műbútorasztalos, a fazekas vagy a kovácsmesterségből kivált a tervező. Aki csak rajzol. S e rajz alapján készül a szekrény, az edény, a lámpa.

Hadd mentsem fel magunkat. Mint a *Kecskeméti Galériá*ban rendezett, *Művésznők I. (A festegetéstől az élethivatásig)* című kiállítás mutatja: a férfiak szabadították fel a lányokat és az asszonyokat. A család intim közösségében.

Nem először a történelem során: a gyöngéd erőszak bizonyult eredményesebbnek. S nem a suffragette-ek ricsaja.

Az első magyar művész*nők* apjuktól kapták (a példa és az ösztönzés mellett) a lehetőséget. *Barabás Henriette* a biedermeier alighanem legnagyobb egyéniségének, Barabás Miklósnak, *Madarász Adeline* a történelmi festészet nem kevésbé híres képviselőjének, Madarász Viktornak a lánya. Az előbbi még apjától tanult, a másik már szabadabb életet élt: a Mintarajziskolába járt, s Párizsban, a Julian Akadémiára. Az ő példájukat követte *Szinyei Merse Rózsi*, aki, akár férfi kollégái, a Képzőművészeti Főiskolán szerzett diplomát.

A legszebb és legragyogóbb családi közösség a Ferenczyeké: valamennyi tagja istenáldotta tehetség. *Ferenczy Noémi*, akitől itt egy korai gobelin látható, nem is csupán jelentős egyéniség, hanem európai jelenség, s egyben a század legnagyobb magyar kárpitművésze. Ő már profi. Szuverén stílussal, önálló műfajjal, maga alakította pályával. Őt már egy világ választja el az asszonyi kézimunkát kenyérkereső foglalkozásra váltó csetneki hímzőasszonyoktól: *Szontágh Erzsébet*től vagy *Arankát*ól.

Ferenczy Noémi pályája a század tizes éveiben indult. Ekkor s nálunk talán vele emelkedett a nő művészete a férfi rangjára. (Aligha teljesen függetlenül a szexualitás és a gyermekkor jelentőségének szemléletátalakító nagy felismeréseitől.) E kor meghatározó stílusa a szecesszió volt, amely a művészetet életformaként értelmezte, és amely nemcsak értékelte, hanem ösztönözte is mind a nők, mind a gyerekek alkotótevékenységét. A szinte nagycsaládként élő gödöllői művésztelep tagjai között így találkozunk egész sor nő és asszony *(Nagy Sándorné, Krieseh Laura, Undi Mariska,* műveivel. A Zsolnay Gyárban (és családban) bontakozik ki *Zsolnay Júlia* munkássága, s e szellemiség szülötte *Kövesházy Kalmár Elza* bensőségesen fanyar szobrászata, *Lesznai Anna* látványos díszítőművészete.

Műveik külön-külön is, de főleg együtt szinte sugallják, hogy készítőik: asszonyok. Mert a táskák, hímzések, bútorhuzatok és edények mindenekelőtt az otthonteremtést szolgálják. Később változik a kép. Az avantgárd már harcos amazonokat nevelt: *Dénes Valéria* vagy *Galimbertiné Lanow Mária* kubizáló festményeiben már semmi nem utal alkotójuk nemére. S ezt nem kritikaként mondom. Épp ellenkezőleg. Ettől kezdve a művésznők elsősorban művészek, s csak ezek után nők. Ha tehetségesek, túlteszneK a férfiakon, akár a férjükön is. De ez majd a sorozat következő tárgyalatain derül ki.

SZÁNTÓ T. GÁBOR:

Idő

percek sejtje megmérgeződik
órák véráramán indul
behálóz csontot
napok mészvázát
izmosodó hetek
hordaléka
hónapokat húz
húsunk fölé
mozdul a test
feszült eresztékei
emlékeznek a pillanatra
sajognak amíg — — —
túlcsordul mértékegységein
végtelen lénye megtestesül
bőrünkön foltok sokasodnak
kezük összeér
ki ő ki? — — —
múlunk
magunkra húzzuk
befödnek éveink

PÁKOLITZ ISTVÁN:

Gyalogút

Rockenbauer Pálnak — a Túloldalra

Gyöngyharmatos pitymallat ragyog
zöldaranyban villódzik a lomb
zengenek pirók-rigó-rajok

Orbánbalázs-rokon szent Bolond
bűvölik hegyormok csillagok
Thulén túli tájakon bolyong

Bakancsnyomán nyit a szarkaláb
felé futnak cserkésző utak
kétkeziek szívében kutat
rozsdamentes kincseket talál

Gesztenyefa csöndjéig jutott
hipp-hoppra a Fiastyúk a Hold
elérte — világnyit gyalogolt —
munhi uruzagbele utot

KÖNTÖS-SZABÓ ZOLTÁN:

Körrendeletek és arrivék ideje

A Trianon gyermekei című családi krónikából

1923 tavaszán dicséretben részesül a Keleti Újság pályázatára küldött elbeszélése; Osvát Kálmán néhány soros levele hatvannyolc éve lapul a szkarabeusz vízjelű diáriumban. A Pályázat tizezer lejes első díján Tamási Áron és Balla Böske osztozik. A szentseri tiszteletes Szent György havában a késedelmeskedő kikeletet hiányolja; az Érchegységből mogorva felhőket hömpölygtet a nyugati szél. A szovátai időjárást jelző szolgálat további zord áprilist ígér. Győző, a javasasszony békája felhág a kicsi lajtorjára, Vajákos Dorka serkenti a szentserieket: lehet készülni a földek ápolására, a gyümölcsfák metszésére. A levelibéka rászolgál a nevére, és a természethűen berendezett üveglakára. „A barátságtalan felhők odébb tolattak, párologtató verőfény vetődött Aranyosszékre: eleven földillat dőlt be hivatali szobám ablakán, előzetett a kikeletet gátló zordonság. Törökország szemet vetett a Romániának ítélt Ada Kaleh-re: egy kádit neveztek ki a sziget irányítására. Nagy a frakkom, így Bogdán, sajátságos részvéttel, kanyarójárvány dúl Dés környékén, engem most ez izgat, az illetékes tisztiorvos csak ül a valagán, vereskáposztásodott a kicsi örmény, skandalózus! A mai nap foglalatához tartozik még: kis papném az imént csukta(?) be az ablakot, jóslásokba bocsátkozott: újfent megfázik, Zoltán, s megint ki lesz tiltva a Sittim-völgyből, ráadásul megdrágultak a gyógyszerek, egy lej lett az aszpirin, a codein hatra emelkedett, költségekbe veri a családját. Mögém került, tarkómra hajolt: hagyja már az irkálást, mindennek van határa, igyekezzen, szép ember ...”

Az egyházi iskolákra továbbra sem vetődik verőfény. Az erdélyi vezérfelügyelőség leiratban dorgálja meg a protestáns iskolákat: nem hajtották végre maradéktalanul a tavalyi /12 807-es számú ordrét: az angol nyelv helyett a francia oktatandó. Az egyházak nem győzik értelmezni, megszívlelni, oktatni az egymást érő körrendeleteket. Küldöttséget indítanak Bukarestbe, a közoktatásügyi minisztert szeretnék rábírni a legutóbbi rendelet hatálytalanítására, mivel nem rendelkeznek megfelelően képzett franciatanárokkal. Anghelescu bokros elfoglaltságára hivatkozik; titkárával üzeni, hogy hamarosan végleges döntést hoz. A megalázott deputációt Kolozsváron újabb vezérigazgatósági körrendelet várja: a református és unitárius iskolák nem adhatnak ki érvényes bizonyítványt, egyrészt nem bírnak államerővel, másrészt elmulasztottak sürgős intézkedést hozni a francia nyelv bevezetésére. „A legújabb diszpozíció érvényes azokra az intézkedésekre is, melyek ugyan eleget tettek az 1922-es utasításnak, de vonakodva hajtották végre azt. Lőrinczy esperestől tudom: egyházi hatóságaink azt latolgatják, hogy Ferdinandhoz folyamodnak segítségért. Csak a király akadályozhatja é meg oskoláink teljes romlását. L.-től szereztem tudomást a rendelet részleteiről: amennyiben az érintett intézmények nebulói jóvá teszik késedelmüket, szeptember elején különbözeti vizsgára jogosulnak, feltéve, ha anyaiskoláik tanterve és -rendje egyezik az állami iskolák regulájával. Az önkényes rendelet prejudikál Anghelescu döntésének, adta a jogtudort Annánk behemót keresztapja. A miniszter pedig tűri, hogy vidéki igazgatóságok pofázzanak bele döntéseibe, vereskáposztásodott Flórián, sőt, hallgatólagosan bátoritja a buzgólkodókat, skandalózus. Eredj, fiam. utasította Hollót, lódítsd meg a halálharangot, mert ez a sújtás végzetes lehet. Egyetlen tollvonással fosztják meg hivatott ifjúságunkat a szellemi érvényesülés lehetőségétől, hadonászott malakkabotjával. Ügyelj, amice, így háborító indolenciával Ferenc, kárt teszel a luszterben, ami egyedi és pótolhatatlan, kezit csókolom, igaz? Főleg érzelmi, emelte fahéjbarna szemeit Ibolyám az elektromos égőkre (egyúttal kacér ívű szemöldökét is érvényesítve), nászajándékba kaptam édes szüleimtől, mikor volt az, Istenem! Nem tudtam magamban tartani: Borzasztó régen, majdnem három éve.

Az agrárbizottság is rákap a körrendeletekre; kész tények elé állítja az unitárius egyházat. A kolozsvári Kövespad környéki birtokterületet külsőségnek minősíti és elkobozza. Demeter főkurátor először szakértői véleményt alkot a Salamon hozta lekencei borról, akkurátusan megtörülgeti orrcsíptetőjét, csak azután hozakodik elő az agrárbizottság határozatával.

— És te ezt csak így mondod — hüledezik K. tiszteletes.

— Hát hogy mondjam, amice — von vállat bőszítő egykedvűséggel —, álljak haptákba?

— De hiszen a belsőség mentesül a kisajátítás alól, ennyit én is konyítok a joghoz, mezei lelkész létemre. — Lukács József fölényesen bebizonyította ...

— A fölénnyel nem volt hiba, a bizonyítással sem, az agrárkomité a lehető legszabálytalanabbul járt el, annyi. A hivatalosság nem ismerte el a jogtanácsos igazát, tudod, melyik paragrafusra hivatkoztak, egyikre a sok közül, kutyafüle.

A nappaliban a papné pedálozza a Pfaf varrógépet; tavaszi szoknyát varr a kurátornénak, közben csacsogva részletezi a legújabb párizsi divatáramlatot:

— A zsorzsett a legkapósabb, a blúzok anyaga nyersselyem, csipkés mellfodorral bodorítva, képzeld, Emikém, a bugyi ... — A varrógép kattogása elnyomja a hangját, csak Biriborbála nyerítése hallik be a hivatali szobába: — Meg kell dühödni, hásze az roppantul kényelmetlen lehet.

A lelkész nem tud napirendre térni az agrárbizottság galád eljárása felett: kulturális célokat szolgáló vagyonállománytól nem lehet megfosztani az egyházat. Meg kell fellebbezni! A kurátor egyetértően bólogat, cvikkere a papra irányul, füle a nappalira.

— És téged ez nem háborít fel? — mérgelődik K. tiszteletes.

— Áh, s akkor mit érek vele — indítja légykapó mozdulatra hevítőlapát tenyerét. — Holnap fontos tárgyalásom van, kímélem az idegeimet, hallj oda — int a nappali iránt —, milyen keccentősen kacagnak, egyem meg a szájukat.

Főpásztorunk nem tudta kijárni (egyelőre), hogy szeptemberben saját tanáraink alkossanak vizsgabizottságot. Az elutasítást avval indokolták: tordai gimnáziumunk nem rendelkezik nyilvánossági joggal. Ferencz József hajlott kora dacára tovább kilincsel.

Pálfi hozta hír: a Magyar Párt határozati javaslatot fogadott el. Amennyiben lojálisan felterjesztett memorandumaik nem találnak meghallgatásra, a Népszövetséghez fordulnak oltalomért. Lőrinczyre hagyatkozva kérdeztem: és a Ferdinandhoz felterjesztett kérelem? Semmi mozgás, tárta szét karjait a presbiter. A postamester átvette az újabban szerfölött keccenős kedvű behemótunk fölényes magatartását: a király nem fogja felülbírálni Anghelescut. Akkor marad a népszövetség, harciaskodott a kántortanító. Hála istennek, kezd kilábalni elesett lelkiállapotából. Egy esztendeje nem beszélt ennyit. Anghelescu ötezer új állami iskola építését szorgalmazza, az oktatás költségeit a tárca állja, az új iskolák felállításánál a kormány nem nélkülözheti a magyar tanítói kart, et cetera, et cetera.

Nem akartam megpendült atyámfiát visszaszökkenteni korábbi Sanyaró Vendel-állapotába, inkább elhallgattam: az iskolaépítés költségeit a lakosságra hárítják, s a felekezeti iskolák államsegélye nem jöhet szóba. Ami a magyar tanítói kart illeti: csakis „magasképzettségű” pedagógusokat alkalmaznak. És a legtragikusabb, ami visszaveti szegény Soltészt a varjúskodásba: szeptembertől az összes nem román nyelvű tanítók vizsgára citáltatnak, akik nem beszélik „megfelelő szinten” az állam nyelvét, kiebrudaltatnak a tanügyből. Egyházközösségünk tegnap kapta kézhez a legújabb körrendeletet, ez immár a 26 609-es számot viseli: enynyi rendeletet bocsátott ki az iskolák ura, mióta bársonyszéket toltak alája. És a leglegtragikusabb: a rendelet érvényes azokra is, akik honosított diplomával rendelkeznek. Nem láttam értelmét a kántortanító tudomására hozni ezen nehézségeket, abban reménykedünk a főkurátorral, hogy érdekképviseletünk kijárja: két esztendő adassék felkészülésre, hiszen a miniszternek be kell látnia, hogy néhány hónap alatt lehetetlen felkészülni a román irodalomtörténetből, történelemből, földrajzból és az alkotmánytanból megkövetelt — román nyelvű vizsgákra.

Tegnap. Annánkkal a felsőfalvi kocsmában: becsméreltük a szódásüvegeket. *Buzna ziua*, léhült Salamon, jó napot! Vettem a hangot: *pace si sanatate*, békesség és egészség! Iskoláinkban már bevezették a román nyelvű üdvözlést, s nemcsak az államiakban. Most újabb körrendelet köröz felettünk: Nyilvános helyeken a többség nyelvén hangozhat el „konvencionális” köszöntés. Hogy melyik a nem hagyományos? Ferenc atyámfia szerint az, hogy *traiasca Romania Mare*, azaz éljen Nagy-Románia! Tetszett hallani a jászvásári professzor legújabb kirohanásáról, illant el kocsmárosunk arcáról a derű, az antiszemita liga elnöke azt javasolta, hogy pakolják fel a zsidókat egy hajóra, és eresszék szélnek őket Kelet-Afrika partjain. Áh, utánoztam öntudatlan Ferenc légykapdoló mozdulatát, ráérünk akkor rémüldözni, ha Cuzának joga lesz körrendeletek kibocsátására. Hogy szerepelt a Haggibbor, térítettem el felhős gondolatait. 7:0-ra páholta el a brassói IVRIÁ-t, a Totten-serleg a tét, tetszik érteni.

Megjött a válasz Bukarestből, csigázta feszültségemet a behemót Anghelescu, méltányosnak találta a protestánsok fellebbezését. Van Isten, könnyebbültem meg. Minden bizonnyal, így a széle-hossza zord arccal, előbb-utóbb megelégeli a garázdálkodást, nem viszi el szárazon az iskolák kényura. Ugyanis jóváhagyta a vezérigazgatóság intézkedését is, kutyapulája, elnézést, tiszteletes asszony. Mindjárt én is mondok egyet, rántotta ki Ibolyám a kelmét a gép papucsa alól. Ezenközben felborította az egylábú varróasztalkát, s még engem számadoltatott magasodó homlokkal, hogy mit nézek olyan szúrósan.

A Népliga küldöttsége Bukarestben hetel, így a presbiter, küldetésük célja: átfogó és árnyalt tájékoztató a kisebbségek helyzetéről. Azért kezdik a román fővárosban a feltáró munkát, mert ott nagyszámú magyar él, ami tény. S köztük számos kompetens személyiség található, ami szintén tény. Pálfi ritkán terül ki a sodrából: nem ártana szemügyre venni azt az illetékességet, kitől nyertek felhatalmazást, mert a Magyar Párttól nem. Sem a romániai magyarságtól, szászsától, zsidóságtól. Miféle szerzetek ezek a kompetensek, igazgatta derekán erélyes mozdulatokkal örökké tiszta kék surcát. Meg kell etessem a disznókat, készülődött a távozásra, szétrágják az ólat.

K. tiszteletes kihozza hivatali szobájából a Keleti Újság napi számát; a főkurátor némileg visszaél a vendégjoggal, magához ragada a lapot, és a kezdeményezést. Bogdán doktor fejcsóválva nézi a huzakodókat. A papné a dominózás közben folyton összekapó kislányát és a harangozóné fiacskáját fegyelmezi, aztán férjét téríti jobb belátásra, „beszédes szemöldökfelvonás által”. A főkurátor nem kíméli ablakrezegtető baritonját. A cikk szerzője a szkarabeusz vízjelző naplóban lapuló dicsérő levél írója, Osvát Kálmán.

„Az impérium magyar arrivéi ... Közelebbről — ugyane lapban — megjelent cikkemben használtam e négy szót, és ami e visszhangtalan országban még nem esett meg velem, leveleket kaptam, nem is kettőt, nem is hármat: mondanám meg, személy szerint kiket nevezek úgy: a román impérium magyar arrivéi ... Azt hiszem, hogy válaszom ki tudná elégíteni az ily módon érdeklődők kíváncsiságát. A levélírók neveket várnak, az impérium alatt érvényesültek nevét, s mint írásaikból kiveszem, elsősorban politikai pikantéria az, amire felajzották kíváncsiságukat. Holott a cikk írója, ha ilyesmire gondolt is, csak utolsó sorban gondolt, nevek említését pedig, míg egyrészt odiózusnak, másrészt fölöslegesnek és érdektelennek látja. Másról, többről és gonoszabb dolgokról esik itt szó, ha már magyarázni kényszerülök e négy egyszerű szót: »Az impérium magyar arrivéi«.

Elsősorban nem is egyéniségek, nem is személyiségek járnak az eszemben. (Másodsorban igen!) Hanem —

hanem bocsánatot kell kérnem előre is az olvasótól, ha fejtegetéseim nem lesznek elég világosak; négyévi rettegés hisztériás fenoméneket nyilatkoztat a legegészségesebb lélek felszínén is, és következnek bizony itt mondatok, melyeknek felfogásához, olvasóim *értelmén* kívül — *megértését* is angazsálnom kell. Hát elsősorban nem is emberek érvényesültek az utolsó négy év során, hanem *ösztönök*. Eltitkolt, féken tartott, lefojtott ösztönök szöktek napvilágra szégyentelenül az emberlélek titkos alkóvjaiból. A kivételes állapotok, a rendőruralom, a szigu-ranca-önkény teremtettek itt olyan levegőt, amelyben a lélek legkártékonyabb baktériumai viharos örömmel köszöntötték életelemüket. És »Bacillenträger«, óh, az volt közöttünk elég.

Hogy is kezdődött?

Az impérium első óráiban már, a közéleti és magántevékenység minden területén az *ügyeskedők* szállottak meg minden pozíciót. A legkevésbé érzékeny idegek birtokosai (azelőtt jól érdemelten hátulkullogók) csapatostól az élre törtek. Ismeretlen sötét nevek és jól ismert sötét arcok viselői a bennfentesség attitűdjével jelentek meg a piacon. A regardnélküliség, a tradíciótlanság: első tényezője lett a sikernek. Csak látni kellett ezeket az első permisz-tulajdonosokat, vagyonszerzőket, lakásfelmentőket! Ügyvédeket, fezőröket és bankembereket gyalázatos, mindentudó mosollyal az arcukon, ahogy az első órában román nyelvű névjegyekkel jelentkeztek miniszteri audienciákon ...

Ők voltak az impérium első arrivéi.

Nem irigyeltem, csak halálosan féltem tőlük. Nem volt az a kíméletlen rendőrprefektus, az a dicsőségéhes szigurancafőnök, akitől úgy féltem volna, mint a magyaroktól.

És más magyaroktól. Az utánuk törtetőktől. Kik látva a sikerült startot, félteni kezdték a régi pozíciót, s kidobva nyergükből minden régi ott őrzött morálnehezéket, paripákkal vágtába kezdtek, s még idején feljutottak a pénz és befolyás magaslataira. Hogy féltem ezektől is! Meg a többiektől, a gyáváktól, a szájasoktól, a köpenicki kapitányoktól, kik ott állottak minden utcasarkon, a szemük szögletéből öklelt a fenyegetés, és sejtettek hátravezető szálakat mindenféle megtorló hatalmakig ...

És lőn este, és lőn reggel, a Teremtés befejeztetett. Tágas kertében berendezkedett és áll rendületlenül Nagy-Románia. Katonai uralom, cenzúra megszűnt, rendőr- és szigu-ranca-önkény mitigálódott. De súlyos nyoma mindnek itt maradt. S a köpenicki kapitányok ma is a poszton állnak rendületlenül. Ami tehetségtelenség, tudatlanság, durvaság, kapzsiság, gonoszság és neveletlenség csak meghúzódhatott egy végül is nagyszámú, kétmilliónyi nemzet lelkének sikátor útján — e négy év alatt mind nyeregbe lendült.

Nyeregbe?

Autóba, úri homokfutóba és nemzetközi expressz-hálókocsiba!

Hónapos szobában, ugorkaebéden, kitérdelt nadrágban züllik a magyarság lelkiismerete, de hatszobás lakásban Lucullus konyháján, pesti szabóremekben díszeleg, duzzad és virul a nemzet salakja, az impérium magyar arrivéje!

És mind e förtelem — magam mondom — nem indokolna egy újságcikknyi felháborodást. A fajsúlytalanság mindenha a hullámok tetején ringatózott, és minek panaszolni az eleve elrendeltetést? ... Rosszabb és fájdalmasabb dolgok kérik a publicitást.

A hosszú és zavartalan fertőzésnek a nemzet törzse sem tudott ellenállni. Anyagi szükség meg lelki diszharmónia megadták a kellő diszpozíciót. A betegséget megkaptuk valamennyien.

Pandémia lett Erdélyben a komolytalanság.

A felrepült ügyeskedőket alulról sóvárgó, irigy szemek kísérik. A szellemtelenség erőszaka bitorolja a szellem tónusát, és szégyentelenül mosolyog minden perfídia. És nincs ma két magyar, aki tisztán tud egymás szemébe nézni. Nincs barát, kinek fenntartás nélkül tudnám a kezemet a kezébe tenni. Az ölelő kart félve lefejtem magamról, s nyugodt lélegzetet csak akkor veszek, ha

Lajos Ferenc rajza

SZEPESI ATTILA:

Paracelsus-etűd

emlék-arcom körbefordul
tovapörgő tizenkettő
fönn a téres égi mezsgyén
elporzik a csillagösvény
fénybe-lobban ködbe-méllik
kerge kos fut kikelettel
planéták között világít

lomha bika ballag aztán
fönn a tágas égi pusztán
és kering-bolyong utána
egy suhanc meg egy leányka
páros csillag távol ikre
földi titkok messzi tükre:
gyúl a vérük mint a máglya

szélborzolta fövenyparton
rák curukkol ébenbarna
vén oroszlán elborongva
hatodikul égi szűz te
amikor az arany tarlón
asztagokba gyűl a búza
nyárutóra visszajössz-e

mérleg telik szőlőfürttel
tűz a vízzel összecsobban
skorpió mereng a sutban
varjú száll a kopár ágra
gyűl a cserje zúzmarája
szarvas nyomán nyilas szökken
kedve érik vörösborban

bak borong a sziklaszálon
fölleskel a kormos égre
fénye-fosztott vízöntőre
alatta meg hó pilinkél
álom-ülte bogarakra
köd-borzolta vadvizekre
csillámló ezüst halakra

ej te régesrégi mágus
bombasztikus vén vajákos
emlék-arcom körbefordul
fénnyel-telő tizenkettő
delel ott a kék mezőben
fönn a téres égi mezsgyén
elfogyóban születőben

LŐRINCZY Julia

Lőrinczy Julia és Szentjóby Tamás a szabdság napja alkalmából lepelbe burkolta a Gellért-hegyi Szabadság szobrot

Magyar Nemzet, 1992. junius 25. 14.p.és 5.p.
junius 26. 5.p.

Uj Magyarország, 1992. junius 26. 24.p. és ill.
Magyar Nemzet, 1992. junius 23. 5.p.
Magyar Hirlap,1992.junius 26 1,5.p. és ill
junius 24. 19.p.

Ft	db	Ft
96 076 753	33 534	121 836 859

LŐRINCZY Julia

BOROS Géza: A Gellért-hegy fantomja. = ÉS 1992.julius 10. 12.p.

IV. Erhaltung und Umfang der Handschrift
1. Einband und Buchform . . . . . .
2. Der Inhalt der Lücken . . . . . .
3. Die Entstehung der Lücken . . . . . .
4. Zur graphischen Darstellung der Lagen und
V. Villards Nachfolger am Werk . . . . . .
1. Magister 2 (Mr. 2) . . . . . .
2. Magister 3 (Mr. 3) . . . . . .
3. Die späteren Zutaten und Schicksale der H
VI. Villards Stilwandel und sein Verhältnis z
Zur Methodik der Fragestellung . . . . . .
1 a) Stilunterschiede als Entwicklungsstufen
1 b) Unterschiede der Qualität . . . . . .
2 a) Die verschiedene Wiedergabe von Mal
Die Rolle der Musterbücher . . . . .
Abstraktion und „Leitlinie" . . . . .
Die Übersetzung architektonischer V
2 b) Der Einfluß des Stils der Vorbilder . .
VII. Der persönliche Zeichenstil des Künstle
1. Sein Verhältnis zu Zeit und Umgebung . .
2. Die persönliche Zeichenweise des Hüttenbu

LÖRINCZY Julia

LÁSZLÓ György: A fantom türelmetlen szabadsága.
= Magyar Hirlap, 1992. julius 25. VI.

211. A szocialista átalakulás jelle
Országos elméleti tanácskozás
1982. nov. 24-26.
212. Szabó: A mezőgazdasági termelés
szabályozása
213. Szabó: A mezőgazdasági termelés
szabályozása
214. Szabó: A mezőgazdasági termelés
szabályozása
215. Szabó: A mezőgazdasági termelés
szabályozása
216. Szabó: A mezőgazdasági termelés
szabályozása
217. Szabó: A mezőgazdasági termelés
szabályozása
218. Laki: Vállalatok megszünése és
219. Gockler: A gépberuházás szervez
megalapozása a mezőgaz
: Esettanulmány
220. Csizmadiáné: A vállalati strukt
az élelmiszergazda
221. Fejlesztési célok és alternativ
gazdaságban / Varga
222. Inzelt: Versenyképesség és az i
változása
223. Gelei: A növekedés elmaradottsá
224. Mezőgazdasági erő- és munkagépe
: Részletes adatok KSH
225. A mezőgazdasági termékek és a m

Lőrinczi Julia

BOROS Géza: A Gellért-hegy fantomja. = ÉS XXXVI.28. 1992.junius lo. 12.p.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond →
Szentjóby Tamás →
Lőrinczy Julia

Computer and Automation Institute
Hungarian Academy of Sciences

Research Division

H–1518 Budapest, P.O.Box 63

VARGA Mihély: Ubi. = ÉS 1992. július 17. 2.

Boros Géza julius 1o.-i cikkére reflektál
Szabadság szobor beburkolása

heves érzelmi folyamatokat indítsanak meg, mely
társzabó elemei, hanem csupán lendítékei. Derk
bízhatóságának és tudatos mértéktartásának m
szenves. Igaz, ő is kiváltképpen azon volt, hogy fo
ködésen túlmenő érzelmeket váltson ki — azonb
inek részesévé akarta tenni a szemlélőt, mint az
indulati forrongásával szemben ő *világnézeti* állás
tani. Nem az volt a célja, hogy az egyik *én* a másik
jon fel — ellenkezőleg, azt szerette volna képei
sa el megkülönböztető jellegzetességét, s a szenv
egyetemes érzületével közösködjék. Nem individ
séget. Nem egyes sajátos, szubjektív érzelem szán
hanem a tömegszenvedést felérző tudat állandó r
talanítástól várta a magára döbbenő részvét fellá
a társadalom védtelen tömegeinek szenvedését e

Ez a határozott tartalmi célkitűzés tárgyilago
alanyi szertelenségére. Nyilvánvaló, hogy a két
eszközei sem lehetnek azonosak. Valóban, Der
tárgyiasabb szemléletének és éles valóságérzésén
kívánkozott az expresszionizmus izgatott sodrább
lenül állott be. Festőicbbekké mélyült igényei
kezdődött, és az 1928–29-es évek folyamán vált v
Róbert és *Bernáth* Auréi képeinek hatása nyom
azonban pusztán abban nyilvánult meg, hogy siet
tői felfogás kialakulását.

Ehhez a felfogáshoz ezentúl tudatosan követk
kodhatott nagy műgyakorlatának dús tapasztala
át nem érzett idegen festőkelléktárat is könnyen
ga emlékképeinek gazdag tárházából már feszé

GERVAI András: A szabadság fantomja (?) : Beszélgetés Szentjóby Tamással. = Magyar Hirlap, 1992. julius 4. VI. p. ill.

A Budapesti Bucsun beburkolt Szabadság szoborról

Computer and Automation Institute
Hungarian Academy of Sciences

Research Division

H–1518 Budapest, P.O.Box 63

LŐRINCZY Julia

FRANK János: Habent sua fata.= ÉS XXXV.évf.48.sz. 1991. 13.p. ill.

Bartók 32 Galéria, Lőrinczy Julia kiáll, 1991

Kisfaludy Stróbl Zsigmond névmutatóba
/az ő gellérthegyi emlékművének "átváltoztatásáról" szól a kiáll./

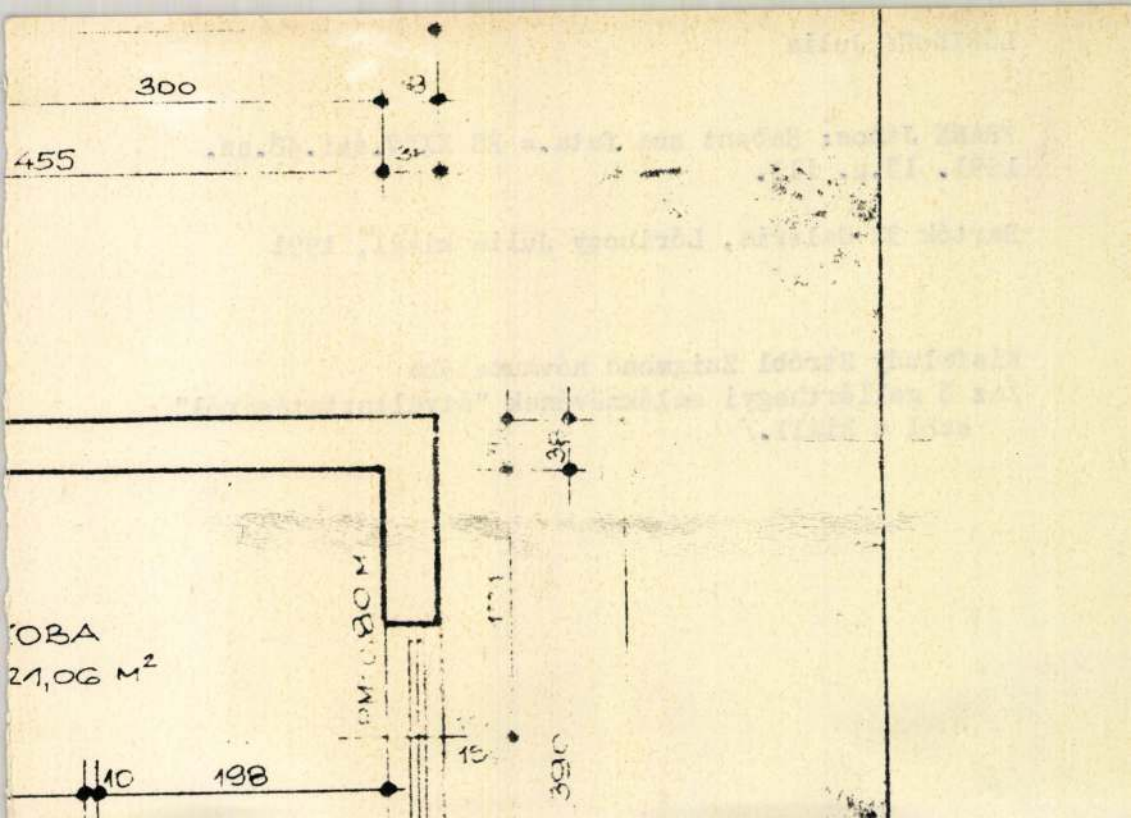
300
455
OBA
21,06 M²
10
198
15
390

Új szociális terv Angyalföldön

Gettósodás, kitanult segélykérők és csőszök

Kolduló gyerekek, szegénység, hajléktalanság, munkanélküliség – ezekkel a szavakkal gyarapodott a honi szociálpolitika szótára az elmúlt öt évben. Alaposan megváltoztak az életkörülmények, felgyorsult a társadalom polarizálódási folyamata és módosultak az idevágó jogszabályok is. Az új önkormányzati törvény például nagy önállóságot biztosít a helyi politikacsinálóknak a szociális kérdések terén, ám ezzel a felelősséget is rájuk testálja.

Mindezek ismeretében a XIII. kerületi önkormányzat időszerűnek találta korábbi, 1991-es szocális koncepciójának felülvizsgálatát és jelen viszonyokra való átírását. Mielőtt azonban a konkrét feladatok meghatározásába fogtak volna, körülnéztek szűkebb-tágabb környezetükben.

A kerület lakossága évről évre kevesebb. Csökken az aktív dolgozók száma, a népesség elöregszik. Az összlakossághoz viszonyítva az I., a XI., a XIII., és a XIV. kerületben a legnagyobb a nyugdíjasok száma.

Másik népességcsökkentő tényező az elvándorlás. Aki teheti a budai hegyvidéket, illetve az agglomerációt választja lakhelyéül. Ugyanakkor érezhetően növekszik a bevándorlás is a kialakulófélben lévő „cigánygettók" irányába, úgymint a Jász, Reitter Ferenc és Szent László utcákba, illetve az ezekre merőleges utcákba, valamint a Csángó és Szabolcs utca környékén lévő alacsony komfortfokozatú szoba-konyhás lakásokba. A bevándorlók főként az elszegényedő északkeleti országrészből jönnek.

A kerület határain belül jól körülírható és jellemezhető „telepek" alakulnak ki, amelyek lakossági összetétele és ezzel összefüggően szociális gondjai is jelentősen eltérnek egymástól. Újlipótváros például polgári negyed, ahol az idősgondozásra mutatkozik igény. Vizafogón viszont a fiatal és középkorú, többgyermekes családok lecsúszását kellene megakadályozni. Angyalföld, amely ugyan az egész kerület névadója, ám részterülete is egyben igen vegyes képet mutat. A Béke–Tatai úti lakótelep nagyrészt értelmiségiek lakta vidék, a Gyöngyösi utca mentén lévő családi házas övezetben a munkáselit lakik.

A kerület szocális ügyekért felelős alpolgármestere – *Egerfai József* – és munkatársai helyzetértékelésükben „végigtapogatták" a kerület szociális hálóját is. A legfőbb gond persze a pénzhiány. Annak ellenére, hogy az idei költségvetés 10 millió forinttal többet irányzott elő szociális juttatásokra a tavalyinál, s így 1995-ben összesen 220 milliót költhetnek segélyezésre, szociális étkeztetésre, házi gondozásra, támogatásokra, valamint az értelmi fogyatékosok napközijére, az idősklubokra és a családsegítőkre.

Egerfai úgy véli, három irányban léphetnek tovább. Először a kerület szociális térképét kell elkészíteni, majd felvenni, részint pedig erősíteni a kapcsolatot a karitatív civil szervezetekkel. Ez utóbbi lehetővé tenné, hogy kiszűrjék azokat, akik ügyes cselekkel többször is megpumpolják az önkormányzatot, míg mások szemérmesen hallgatnak. Épp ezért lehetővé tették, hogy a kerületiek más részére is kérhessenek segélyt. A kapcsolatépítéssel reményeik szerint új elemmel bővülhet támogatási rendszerük, így nem csupán pénzt, hanem lelki, emberi segítséget is kaphatnak a rászorulók. Megfigyeléseik szerint a munkanélküliség ellen igen hatásos eszköz a közhasznú munka intézménye, így ezt már be is vezették kerületükben. Jelenleg tizenöten csőszködnek a közparkokban egy ötfős szerelőbrigád pedig a kispénzűek lakásait járja vízvezetéket, villanyt javítva.

Sz. A. A.

Lakásmegváltás – fél áron

„Ha a vevő szerződéskötéskor a vételárat, illetve a már megkötött szerződés alapján fennálló vételárhátralékot 1995. december 31-ig egy összegben és készpénzben fizeti meg, akkor a vételárból, illetőleg a hátralékból ötvenszázalékos engedmény illeti meg" – erről döntött nemrégiben a XI. kerületi képviselő-testület.

Varga Pétert, az önkormányzat vagyonkezelés felügyeletének igazgatóját arról kérdeztük, hogy mi indokolta – az egykor vagy most – az önkormányzat tulajdonában lévő bérlakások eladásáról szóló rendelet módosítását.

Az intézkedés alapvető oka a vagyonkezelés felügyeletének igazgatója szerint az volt, hogy háromszázalékos kamatra és harmincöt éves futamidőre kötötték meg a lakások értékesítéséről szóló szerződéseket. Az infláció azonban húsz-harminc százalék körül ingadozik, ezért az önkormányzat számára – minthogy vagyonával gazdálkodó szervezet – előnyösnek tűnik az alacsony kamatozású hitelek kiváltása.

Az eddigi negyvenszázalékos engedmény ötvenre növelése tehát azt a célt szolgálja, hogy minél többen fizessék ki egy összegben a vételárhátralékukat. Az önkormányzatnak egyébként is szüksége van a lakásértékesítés bevételeire, hiszen ebből tudja megoldani a házfelügyelői szolgálati lakások, a kényszerbérletek és a társasházak felújításának problémáit.

A júniustól hatályba lépő rendeletmódosítástól körülbelül háromszázmillió forintos bevételre számítanak – mondta a vagyonkezelés felügyeletének igazgatója –, a huszonnyolcezer eladott lakás új tulajdonosainak ugyanis egyelőre csak a fele fizette ki egy összegben a vételárat.

Sz. I. M.

Üveghernyó Lágymányoson?

Egyetemi épületek a világkiállítás helyén

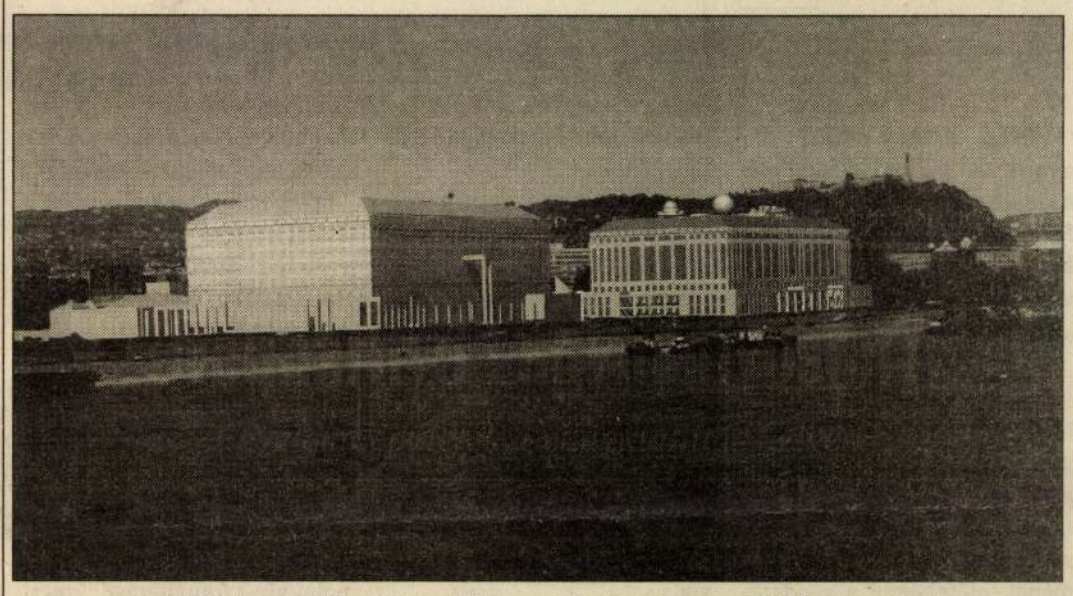

Számítógépes grafika: Lőrinczi Zsuzsa (Közti) és Rompos Richárd (Iparterv)

Bár a lágymányosi híd építését a közvélemény és a sajtó rendszeresen figyelemmel kíséri, a tőle pár méterre északra, a budai oldalon zajló építkezésről még a szakmabelieknek sincsenek pontos információik – foglalta össze a fővárosi tervtanács legutóbbi ülésén elhangzottakat *Eltér István*, a testület elnöke. Pedig a korábbi expohelyszínen ma olyan volumenű beruházás folyik, amelynek – a híddal együtt – 32 milliárdos értéke ugyanannyi, mint az összes többi Budapesten készülő épületé együttesen. Eltér Istvánt és *Reimholz Péter* építészt a tervzsűri többórás vitája után kérdeztük a Városházán. Jóllehet számos részlet már e fórum megtartása előtt eldőlt, a világkiállítási terület hasznosításáról rendezett tanácskozás nem fejeződik be, hamarosan újabb összejövetelre kerül sor.

Expotervek

A lágymányosi hídtól északra, a budai oldalon óriási építési terület látható, amelyet korábban az expo helyszínének jelöltek ki – utalt az előző időszakra Eltér István. (A lágymányosi terület évtizedekkel ezelőtt is a figyelem középpontjában állt: már a világkiállítás ötlete előtt felmerült a most megvalósítandó gondolat, az egyetemi város koncepciója.) Kétféle tervet készítettek: az „expoállapotra" vonatkozót és az expo utáni helyzetre illőt is kidolgozták. Ha lett volna expo, akkor ideiglenes, később átalakítandó és végleges létesítmények épültek volna. A tervek egymással párhuzamosan készültek, amihez Eltér István hozzátette, hogy a világkiállításnak sohasem volt „abszolút pontos koreográfiája". S hiába voltak briliáns elképzelések, egyedi tervek, az egészet senki sem hangolta össze.

A régi cél

Változást hozott az expo lemondása. Előkerült a régi cél: az egyetemváros. Ennek voltak kötött elemei, így a jóváhagyott rendezési tervek, s nem utolsósorban a már kész épületek. Egymástól függetlenül dolgoztak tehát tovább az építészek. A tervtanács kezdeményezése azért is számít újdonságnak, mert régóta nem tettek kísérletet a beruházás építészeti összehangolására. Eltér szerint most mindenki elmondhatta a véleményét: a beruházók, a tervezők, a hatóság, a XI. kerületi polgármester, a tervtanács tagjai, illetve a testület felkért szakértői is.

A részletekről Eltér István elmondta, hogy a Petőfi hídra vezető úttól nem messze elkezdődött a korábban – átmenetileg – vatikáni pavilonnak szánt templom építése. A tervezett és épülő egyetemi szárnyakról Reimholz Péter számolt be. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Budapesti Műszaki Egyetem közös informatikai épületet kap, és tervezik a természettudományi fakultásoknak helyet adó létesítményeket is. Az északi és déli tömb közötti térségben, a föld alatt létesülnének az egyetemet kiszolgáló helyiségek, a parkolók, az étkezdék, a könyvesboltok. A leghevesebb vita éppen e köztes térségről bontakozott ki. A szakértők egy része szerint ugyanis nincs szükség a földfelszín feletti üvegprizmára, amely bevilágítaná a lenti helyiségeket. Van, aki arra hivatkozik, hogy kell a fény, s így az „üveghernyó" is, mások viszont arra, hogy a felszíni létesítmény elvágná az egyetemi épületek egy részét a Duna-parttól.

Új homlokzat

Döntés egyelőre nem született, a vitázók tovább érvelnek majd a XI. kerületi polgármesteri hivatalban rendezendő második fordulón. Ám a zsűri sem szólhat bele mindenbe. Így például a nagyobb épülettömbök helyét és alaprajzát a már kiadott építési engedélyek miatt nem módosíthatják. A déli tömb tervezői éppen a napokban kapták meg a szükséges engedélyeket, igaz, azzal a kikötéssel, hogy a homlokzatra három hónapon belül újabb változatokat kell kidolgozniuk.

Szegő Iván Miklós

Nincs lakás-visszaadási láz

A budapesti lakáselidegenítési folyamat lassan a végére ér. Ez azt jelentené, hogy a kerületekben a tilalmi listán lévő épületeken és azokon a lakásokon kívül, amelyeket a bérlő anyagi helyzete miatt az alacsony vételár ellenére sem tudott megvásárolni, minden lakás magánkézbe került. Egyes hírek szerint azonban egyre többen vannak, akik szívesen visszaadnák nemrég megvásárolt lakásukat.

A XI. kerületben, ahol 30 ezer lakást adtak el, alig-alig fordul elő ilyen kérés. *Varga Péter*, a kerületi önkormányzat vagyonkezelési felügyeletének igazgatója szerint a hatalmas lakótelepekkel rendelkező XI. kerületben mindössze öt ilyen eset fordult elő, és ezek sem anyagi, hanem családi okok miatt. Az önkormányzat méltányossági okokból vásárolta vissza az ingatlanokat, mégpedig ugyanazon az áron, amennyiért annak idején eladták. Varga úgy véli, hogy a kerületi lakásállomány nincs olyan rossz állapotban, hogy a lakók a felújítás költségeitől való félelmükben tömegesen jelentkeznének eladási szándékukkal az önkormányzatnál.

A XVIII. kerületben és Kispesten hasonló a helyzet, bár a két kerületben összesen egyetlen lakás-visszavásárlási eset fordult elő. A pestszentlőrinci lakáskezelő vállalat illetékese szerint eddig senkinek nem jutott eszébe ilyesmi, de a cég természetesnek tartja, hogy adott esetben visszavegyék ezeket a lakásokat. Kispesten ezzel szemben nem is számolnak a visszavásárlással.

H. L. L.

Érkezik a külföldi tőke

A külföldi befektetők elsősorban Budapesten alapítanak céget vagy vásárolnak üzletrészt. A múlt évben 2466 új, külföldi érdekeltségű vállalkozást jegyeztek be a fővárosban, ezekbe fektették be az országba beáramló tőke 68 százalékát. A KSH budapesti és Pest megyei igazgatóságának jelentése azonban azt állapítja meg, a tőke beáramlása 1994-ben jelentősen lelassult.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Az adóhivatal információira támaszkodó statisztikai elemzés szerint 1990 és 1993 között 630 milliárd forintnak megfelelő külföldi tőke érkezett az országba, ennek 63 százalékát – közel 400 milliárd forintot – a fővárosban jegyezték be. Budapesten négy év alatt tizenkétszeresére nőtt a külföldi tőkeérdekeltségű szervezetek száma. 1990-ben 39 milliárd, 1993-ban azonban már 180 milliárd forintnak megfelelő külföldi tőke áramlott a főváros gazdaságába.

A külföldi vállalkozók általában kizárólagos vagy legalábbis többségi tulajdonhányad megszerzésére törekedtek. 1993 végén a külföldi tőkével működő budapesti vállalkozások egyharmada volt teljes egészében, további egynegyede többségi külföldi tulajdonban, s ezeknél koncentrálódott az összes külföldi tőke nyolcvan százaléka. Az adóhivatal 1990 végén 3305, 1993 december 31-én pedig már 10 953 külföldi érdekeltségű vállalatot tartott nyilván.

A befektetők az ipari vállalatokat részesítették előnyben. Az élelmiszerek és italok gyártásába 53, a gépipari ágazatba 52, a vegyipari vállalkozásokba pedig 18 milliárd forintnyi tőke érkezett. Az összes ipari befektetés meghaladta a 149 milliárd forintot. Az ipari befektetéseket – a befektetett összeg nagysága szerinti rangsorban – a kereskedelem, javítás, szállítás, posta, távközlés és pénzügyi tevékenység követte.

A külföldi tőkével működő budapesti székhelyű vállalkozások aránya – a mezőgazdasági ágazat kivételével – minden téren kiemelkedően magas. A pénzügyi tevékenység kategóriájában az 1993 végéig csak budapesti szervezeteknél jegyeztek be külföldi tőkét, az építőipar, a kereskedelem, a javítás, a vendéglátás, a szállítás és a távközlés területén pedig a külföldi tőke 70-90 százaléka koncentrálódik fővárosi székhelyű szervezeteknél.

A tavaly külföldi tőke bevonásával alapított vállalkozások száma négy százalékkal magasabb az egy évvel korábbinál, a befektetett összeg azonban 31 százalékkal kevesebb az előző évinél. Budapesten 2466 külföldi érdekeltségű vállalkozás kezdte meg működését, az összesen 27,4 milliárdnyi indulótőkéből 21,5 milliárd érkezett devizában. E szervezetek 55 százaléka teljes egészében külföldi tőkével jött létre.

A múlt évben lényegesen kisebb vállalkozások létesültek, mint az előző évben. A vállalkozások 70 százaléka az előírt minimális – egymillió forintos – tőkével kezdte meg működését. Százmillió forintnál nagyobb tőkével mindössze 28 vállalkozást hoztak létre, ami az összes külföldi érdekeltségű szervezet egy százalékát jelentette, viszont a jegyzett tőke közel kétharmadát képviselte.

MIÉRT SZÜNETEL NAPOKIG A LAKÓTELEPEK MELEGVÍZ-ELLÁTÁSA?

A fővárosi távfűtő rendszerek karbantartásáról kérdeztük Scheithauer Imrét a FŐTÁV Rt. szolgáltatási igazgatóját.

Fűtési szezon után vagyunk. A májusi rendkívüli hidegek után végre melegre fordult az időjárás. Az ember úgy gondolná, a távhőszolgáltatónak egyre kevesebb a munkája. Így van ez?

Éppen ellenkezőleg. A nyár a távhőberendezések felülvizsgálatának, nagykarbantartásának az ideje. A lényegében tartalék nélküli távfűtő rendszerek egész évi folyamatos üzemének előfeltétele a rendszeres és jó minőségben végzett karbantartás és a rászoruló egységek időben végrehajtott felújítása.

Nem szeretnék szerénytelen lenni, de az ilyen irányú igyekezetünknek is köszönhető, hogy az elmúlt három fűtési idényben nem volt olyan üzemzavarunk, amely miatt 16 órán túl több száz lakásban nélkülözni kellett volna a fűtésszolgáltatást. Rossz dolog fázni. Bizonyítják ezt azok a megrendelések, ami alapján közel 18.000 lakást május 20-án még fűtöttünk.

Számítva az ilyen késő tavaszi és kora őszi kellemetlen időjárásra, az utóbbi években úgy szervezzük a nyári munkákat, hogy a rendszerek víztelenítésére, szolgáltatási szünettel járó feladatok végzésére leghamarabb csak júniusban kerüljön sor.

Június elejétől augusztus végéig a főváros távhő körzeteiben különböző hosszúságú - 2-től 14 napig terjedő - időszakra kénytelenek vagyunk leállítani a melegvíz-szolgáltatást.

Sok lakó reklamálja, hogy van ahol 2-3 nap alatt végeznek a munkákkal, náluk pedig 10-12 napig sincs melegvíz.

Egy-egy távhőrendszer leállításának időtartama több tényezőtől függ. Elsősorban a hőenergiát termelő hőforrástól és a távhőhálózat kiterjedtségétől.

A Budapesti Hőerőmű Rt. villamos energiát is termelő erőművei nagy területeket látnak el távhővel. E helyeken többnyire az erőművi berendezéseken végzendő karbantartás - felújítás időigényessége határozza meg a szolgáltatási szünetek hosszát. Itt a munkákat nem mi végezzük, de az egy-egy erőműhöz csatlakozó 50-150 km hosszúságú távhőhálózaton már igen.

Ilyen nagy rendszereken természetesen hosszabb időt vesz igénybe a felújítás és a karbantartás, mint egy kisebb fűtőműhöz kapcsolódó néhány kilométeres távhőhálózaton.

Főleg igaz ez akkor, amikor a távhővezetéki munkák nagy területen igénylik a csövek víztelenítését. Kizárólag a leürítés majd a lágyvízzel való újrafeltöltés időigénye is lehet esetenként két-három nap.

Természetesen egy kisebb fűtőműves hőkörzetben is előfordulhat egy-egy évben, hogy a megszokottnál hosszabb időre kényszerülünk leállítani a melegvíz-szolgáltatást, mert vagy a távhővezeték egy szakaszát, vagy fontos fűtőművi berendezést kell éppen cserélnünk, vagy felújítanunk.

Van olyan terület, ahol ez évben a karbantartás miatt nem kell nélkülözni a melegvíz-szolgáltatást?

Igen. Az idén a Kaszásdűlői lakótelepen és Angyalföldön a Béke-Tatai úti lakótelepen, illetve az attól a belváros felé eső kisebb telepeken a Vizafogó lakóteleppel bezárólag - továbbá ha az eddig még nem kipróbált átmeneti üzemmód azt lehetővé teszi, akkor a Kacsóh P. úti lakótelepen is - folyamatos lesz a melegvíz-szolgáltatás. Ezeken a helyeken és sajnos csakis itt - Észak-budán és Észak-pest egy részében - több hőtermelő egység erőmű és fűtőmű csatlakozik egy-egy távhőhálózatra.

Szolgáltatási szünetet tehát csak a távhővezetéki munkák igényelnek, amikre a fenti lakótelepeken az idén nincs szükség.

Ugyancsak nem zárjuk el a melegvizet a Budafoki kísérleti lakótelepen.

Római úti és Békásmegyeri ltp.-ek	július 24-től	július 28-ig
Óbudai hőkörzet	június 26-tól	június 29-ig
Újpesti és Káposztásmegyeri ltp.-ek	július 31-től	aug. 12-ig
Lipótváros	június 28-tól	július 11-ig
Angyalföld Gyöngyösi úti ltp.	július 17-től	július 18-ig
Angyalföld Árpád hídfői ltp.	július 19-től	július 20-ig
Angyalföld Dunyov-Gidófalvi u.-i ltp.	július 04-től	július 05-ig
Újpalotai hőkörzet	június 19-től	június 24-ig
Füredi úti hőkörzet	június 26-tól	július 01-ig
Rákoskeresztúri hőkörzet	július 03-tól	július 07-ig
Pesterzsébeti hőkörzet	július 03-tól	július 09-ig
József A. ltp. és a Kőbányai hőkörzet (a Kada u.-i ltp.-ig)	június 19-től	június 30-ig
Kőbánya Újhegy - Kispest és Lőrinc ltp.-ei	július 03-tól	július 16-ig
Józsefvárosi ltp.	július 10-től	július 12-ig
Haller u. ltp.	július 10-től	július 12-ig
Csepeli hőkörzet	aug. 07-től	aug. 19-ig
Rózsakerti ltp.	július 31-től	aug. 02-ig
Dél-budai hőkörzet (a Déli pályaudvartól a budafoki Leányka u.-i lakótelepig)	június 26-tól és	július 02-ig
	július 24-től	július 30-ig

Honnan szerezhet tudomást a fogyasztó arról, hogy nála mikor és mennyi ideig nem folyik majd a csapból a melegvíz?

Egy táblázatban foglaltuk össze a nagyobb távhőrendszerek nyári üzemszüneteit, de minden épület lépcsőházában is kifüggesztettük értesítőnket. Ha valakinek további információra lenne szüksége, kérem keresse meg telefonon Fogyasztói Szolgálatunkat, vagy Központi Ügyeletünket.

A Dél-budai hőkörzetben - mely a Kelenföldi Erőmű által ellátott terület - ez évben kétszer hét napig kényszerülünk a szolgáltatást szüneteltetni. Ennek az az oka, hogy a Lágymányosi hídhoz csatlakozó út és az épülő M6-os úttal összefüggő építési munkák miatt távhővezetékeket kell áthelyezni.

Ezeket a fővárosi érdekeket szolgáló munkákat a beruházások kivitelezői végzik, de természetesen minden segítséget megadunk ahhoz, hogy időben, illetve minél előbb befejeződjenek.

A melegvíz-szünet miatt milyen díjjóváírás illeti meg a fogyasztót és az mikor jelenik meg a számláján?

A szolgáltatási szünet napjaira az átalánydíjat fizető fogyasztóknak nem kell melegvíz hődíjat fizetniük. A szüneteltetés tervezett napjainak megfelelő jóváírást mi a szüneteltetés hónapjában esedékes számlán elvégezzük.

Amennyiben a tervezett időnél korábban sikerül visszaindítanunk a melegvíz-szolgáltatást, úgy a "különbséget" utólag leszámlázzuk.

Hiszem, hogy a jó karbantartással elérhető üzembiztonság növekedés fogyasztóink számára is enyhíti a melegvízhiánnyal járó kellemetlenségeket.

Ford Autonett ahol az ESCORT meglepően más

A stílus tisztasága, belső kényelem, kellemes vezetési élmény, biztonság, védelem és környezet kímélése. Az Escort mindezeket biztosítja, az Autonett még ennél is többet:

július 31-ig 101 000 Ft-tal olcsóbb!!!

Kedvező hitel: 20% előleg – 5 év futamidő

Ford Autonett Kft.
1215 Budapest, Védgát u. 45.
Tel.: 277-3761, 277-3755

Bennünket Ön vezet

100737KJ

OLCSÓBBAN MÁR NEM LEHET
BUDATAXI
CSAK 56 Ft/km
Telefon: 129-4000
Cégeknek előnyös, csekkes fuvarozási rendszer!
INGYENES KIÁLLÁS
1000095 JP

NYÁRI VÁSÁR!
VASEDÉNY
JÚNIUS 19–21-ig
Borászati Szőlészeti szaküzletünkben a 30 ezer Ft egyedi érték feletti áruk kivételével MINDEN TERMÉK 20% ENGEDMÉNNYEL kapható.
- Kerti szerszámok, kézi és elektromos fűnyírók, fa- és alumínium létrák
- Permetezőgépek és alkatrészek, növényvédőszerek, műtrágyák
- Locsolótömlők, öntözőberendezések és felszerelések
- Virágedények, tölgy boroshordók, egyéb kádáripari termékek

Cím: Budapest V., Vámház körút 12. · Telefon: 118-0361
Nyitva: hétköznap: 9–18, szombaton: 9–13 óráig
Amíg a készlet tart!
VASEDÉNY MINDENNAP•OK

OMV
Az ÖMV-Hungária Kft.
felsőfokú végzettséggel,
jó német- és/vagy angolnyelv-tudással,
felhasználói szintű PC- (Windows, Excel)
ismeretekkel, jó kommunikációs készséggel
és kereskedelmi affinitással
rendelkező
marketingasszisztenst
keres, azonnali belépéssel.
Hasonló pozícióban szerzett gyakorlat előnyt jelent.
Biztos munkahely, teljesítményarányos jövedelem
és jó csapat vár Rád!
Érdeklődni lehet Horváth Bélánál, a 270-4026-os telefonszámon.
tankoljon fel! ÖMV!
100739 KJ

PRIMUS NÉPSZABADSÁG MÉDIAFÉLVEZETŐ KFT.
Szeretettel várjuk ügyfeleinket, hirdetőinket a NÉPSZABADSÁG KÖZÖNSÉGSZOLGÁLATI IRODÁJÁBAN:
1034 Budapest, Bécsi út 122–124.
Nyitva: munkanapokon 8–18 óráig.
Telefon: 250-1680/ 380, 381, 382
92612

A Bp. XV.ker. Önkormányzat Egészségügyi Szolgálata pályázatot hirdet 1 fő körzeti védőnői és 1 fő csoportvezető védőnői állásra.
Pályázati feltétel: Egészségügyi Főiskolai végzettség, csoportvezetőként min. 10 éves gyakorlat.
Pályázatok beadása:
1153 Bp., Bocskai u. 1-3. Polgármesteri Hivatal Egészségügyi Iroda, Hajdicsné Pap Anna ápolási vezetőnél.
Tel.: 169-2777/227.
PRP

Érettségizett fiatalok figyelem!
Várunk benneteket az ATALANTA INTERNATIONAL SZUPERINTENZÍV NYELVVIZSGA-ELŐKÉSZÍTŐ tanfolyamán angol, német, olasz, francia, spanyol nyelvből 550 órás képzésünkön, amely mellé választhatod MARKETING- ÉS REKLÁMÜGYINTÉZŐ szakképesítést adó tanfolyamunkat.
ATALANTA INTERNATIONAL
1132 Bp. Visegrádi u. 9.
Tel.: 132-5000, 131-4954.
Tel./Fax: 112-8349.
MINŐSÍTETT NYELVISKOLA

Építőipari részvénytársaság fiatal, agilis ELŐKÉSZÍTŐ MÉRNÖKÖT keres.
Feltételek:
- felsőfokú szakirányú végzettség (építész-, építőmérnök),
- műszaki előkészítési gyakorlat,
- számítógépes ismeret,
- maximum 35 éves életkor.

Jelentkezni a 283-0474-es telefonszámon lehet.
PRP

A HUMAN
Oltóanyagtermelő és Gyógyszergyártó Részvénytársaság felvételre keres
termékmenedzser munkatársat
a gyógyszerismertető osztályra,
az alábbi feltételekkel:
- orvos vagy gyógyszerész diploma,
- középfokú angol nyelvvizsga,
- gépjárművezetői engedély,
- jó kommunikációs készség.

A középfokú németnyelv-tudás előnyt jelent.
Szakmai önéletrajzát az alábbi címen várjuk: HUMAN Rt. Gyógyszerismertető Osztály 1107 Budapest, Szállás u. 5.
RsAn

A TRÓPUSOKON ÉRZI MAGÁT?
A megoldás — TOYOTA CARINA E — kedvező klíma az alapárban, sőt...
Az Emil Frey extra ajánlata:
aki JÚLIUS 31-ig Toyota Carinát vásárol nálunk, felár nélkül juthat légkondicionálóhoz,
sőt 4000 km-t ingyen autózhat ajándék üzemanyagkártyával!

Emil Frey
EMIL FREY Magyarország
TOYOTA
Márkakereskedés és Márkaszerviz
1149 Budapest, Mogyoródi út 32.
Tel.: 183-0703; Fax: 183-0701
EMIL FREY — EGY JÓ FEJ A KORMÁNYNÁL

Lőrincsák László

ötvös Debrecen

l.

Zoltóto Debr. 33. l

EGYZÉKE.

edjék továbbadni.

ınypengőben értendők.

recen, Piac u. 73.

Lőrincsák László

ötvös, Debrecen

XIX. ut.

Lárd

Zoltötv Debr. 28. l.

ÉS KÖZÖK

LŐRINTZ JÁNOS
kőmüves a hermányi kőedénygyáron dolgozott

Folia Archaeologica ~~XVIx~~ XIV. 1962. 191.lap

LŐRINZ JÁNOS

Löry Pál
épitész

szül Budapest 1892
oklevelet nyert 1925

Névjegyzmüegyetem 131.

T. 5913.

épületei közül a Palatium Cons-
ia és a Gynatium van kiemelve
özül kettőről lövöldöznek. Felirata

NOPEL.

ulpsit.

.4 cm.

)5

Löry Pál

építészmérnök

1942. Ujdiósgyőr

(Borsod vm) és

Bp. Andrássy ut 116.

Löry Pál

építész

Újdiósgyőr

meghalt 1944-ben?

Numizm. Közl

1948. 58. l.

A Num. Tars. tagja

volt

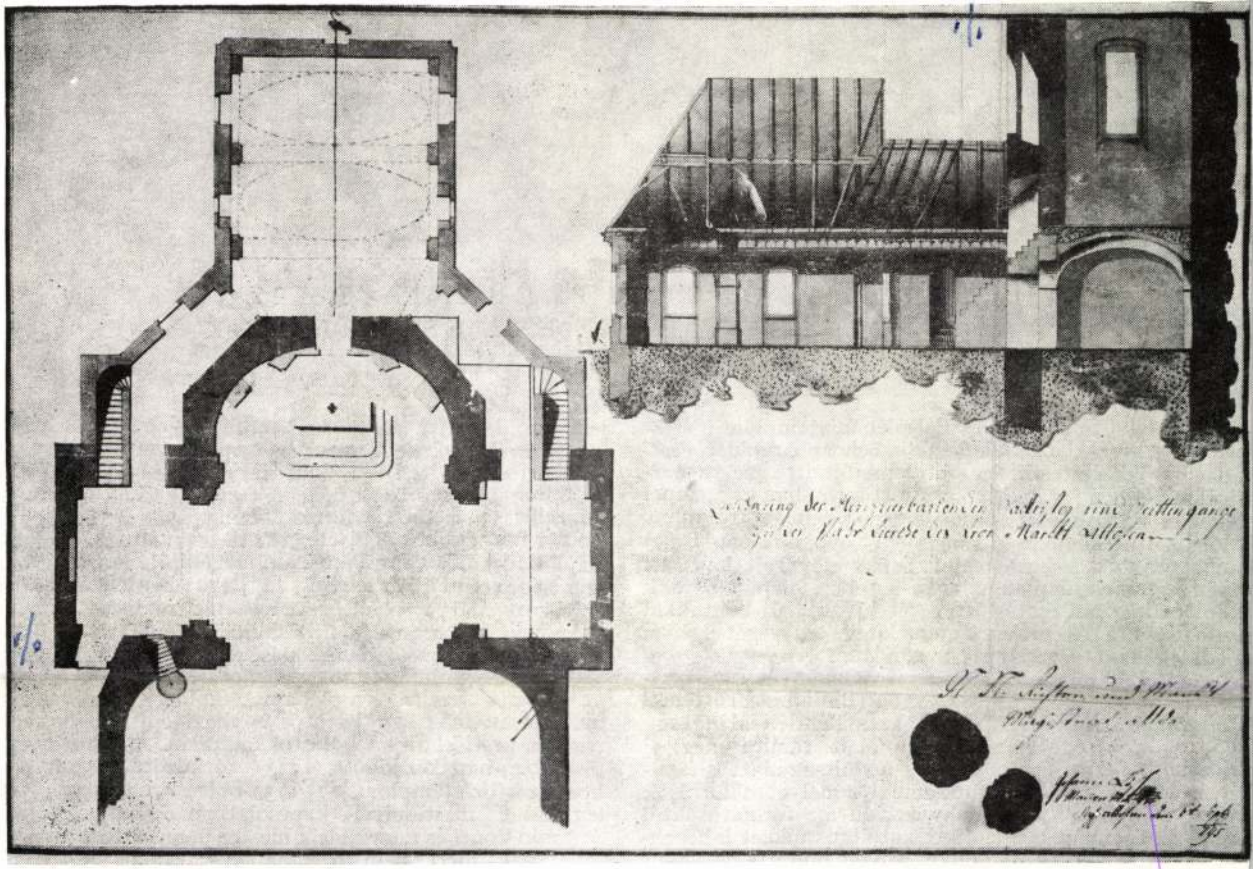

1. *A szentély új kialakításának terve az új sekrestyével. Alaprajz és metszet. (J. Lösch, 1795)*

ADALÉKOK AZ ÓBUDAI PLÉBÁNIATEMPLOM ÉPÍTÉSTÖRTÉNETÉHEZ ÉS MESTEREINEK TEVÉKENYSÉGÉHEZ

Az óbudai Szt. Péter és Pál-plébániatemplom építés-
örténetét kiváló barokk kutatónk, Schoen Arnold, a pest-
udai barokk építészet legjobb ismerője írta meg a har-
nincas években,[1] majd tömörített formában ez szerepel
960-ban írt kandidátusi disszertációjában,[2] valamint
tdolgozott formában a műemléki topográfiában is.[3]
anulmányunk a kutatásaink során előkerült levéltári
nyag és tervek alapján az 1744—49-ben felépült barokk
emplom későbbi építéstörténetét kívánja új adatokkal
azdagítani,[4] és építőmestereinek tevékenységét ezekkel
z adalékokkal kiegészítve összefoglalni.

A jelenlegi templom középkori előzményét 1974—75-
en hozta felszínre a Csorba Csaba (Budapesti Történeti
Múzeum) által itt végzett ásatás: az épület déli falánál egy
élkörívben záródó kápolna alapfalait találta meg.[5]
Valószínűleg ez az épület a török hódoltság alatt is fenn-
állt, s azonos azzal a templommal, amelyet a források
zerint 1698-ban ifjabb Zichy István a reformátusoktól
elvéve az újonnan betelepített katolikus német lakosok-
nak adott.[6] E kis templom helyén építette fel Paur
János György a ma is álló épületet 1744—49 között.
Munkatársai[7] Pfister András kőművesmester,[8] Wein-
jezsuita alaprajzi elrendezés szerint. Közben más helyeken is tevékenykedett, így először a pesti szervita templom építésén (1727—32). Ennek tervezésével a szerviták Hölbling Jánost bízták meg. A tervezés során három elképzelés is született. A források hallgatnak arról, hogy ki volt a harmadik, végül elfogadott tervváltozat szerzője (Hölbling János vagy Paur), ám megépítője minden valószínűség szerint Paur lehetett.[25] 1729-ben Debrecenben dolgozott: az 1727-ben leégett Kistemplom tornyát magasítja meg és koronázza új sisakkal, Weingartner János Lipót ácsmester közreműködésével.[26] Weingartnerrel ezután több munkán is dolgozik együtt.

A pesti szervita és a plébániatemplom építésével párhuzamosan még egy jelentős egyházi építkezésen vesz részt: a pesti klarissza kolostor munkáin. A kolostor építése 1723-ban kezdődött, 1733—39 között készült el a hozzá tartozó templom.[27] 1734-ből származik az egyetlen adat mestereivel kapcsolatban: Paur, Leopold Antonio Conti és négy másik mester panaszt tesz a városi tanácsnál, mert nem fizették ki járandóságukat.[28] Nem tudni, hogy Paur a tervezője is volt-e a kolostornak; az épület monográfusa, Bibó István egy másik lehetséges

LÖSCH János építőmester

1801 - bővítési terv

Filipinyi István: A Budavári római katolikus templom története a kezdetektől napjainkig. Budapest, 1939.

9-10.

- harmadszor, de nem utolsó s
az építész számára legnehez
enteriőrökkel bíró műemlékek

Tudjuk, hogy a műemlék épület abb
műtárgyaktól, hogy funkciója van,
és nem tartható fenn, ha a
elveszíti anélkül, hogy újat, megfel
nehezíti, hogy bár maga az épület
díszítőelemei régi korok izlésvilágá
használják, nekik kell megka
komfortjukat, és jól kell érezniü
környezetben. Ez sokszor nehez
helyreállítást tervező építész sz
egyetértő, a műemlék méltó t
partner is kell. A helyreállítás

Lösch János

epitőm. 1795

l.

Schoenökudai P Plaupl

7. l.

6589 sz.

.....nap.

KIRÁLYI MAGYAR
EGYETEMI NYOMDA
BUDAPEST

KÖNYVESBOLT IV, Kossuth Lajos-utca 18.
Telefon: 1-895-40 és 1-862-81.

Lösch János

építőmester

l.

Schön Ödön

21. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

le-D.4.

LÖSCH János építőmester

az óbudai r. k. plébániatemplom

átalakítása (1795.)

Budapest műemlékei II. kp. 1962. 432.l.

Lösch János

nevát Hacker Xav. Ferenc ácsmester munkatársai, ill. üzletfelei között említi

Bónisné Wallon Emma: A literátus ácsmester hagyatéka. Budapest, 1971.3.sz.42-43.l.

M.D.K.

Löschenbrand Ferdinánd
asztalos

A tornyok zsalugátereit 2269 forintért csinálta

Bachó László: A göngjösi templomok története. 40 l.
A Szent Bertalan templom története

Löschenbrand Ferdinand M.D.K.

asztalos

1834-ben uj Urkoporsót csinált

Bachó László: A gyöngyösi templomok története 40 f.

A Szent Bertalan templom története

Löschenkohl

I. Ferenc koroná-
zását Budán ábrá-
zoló metszet 1792
fentitől
Árveresre került az
Esterházy M. gróf
gyűjteményből
Wawra, Bécs
1901. apr.

100/1949

Hivatkozással 357/1949 sz. rendeletre jelentem, hogy a M
Bizottságának 5 db irógépe van.

Löscher György

Kalocsa 1823

Ságüvegenpar

261 l.

LÖSCHER József egri kályhásmester. Az érseki rezidenciába 1758-ban az udvarmester szobájába állit kályhát. 1759-ben Barkóczy Ferenc számára dolgozik, 1765-ben pedig Eszterházy vele helyezteti el a püspöki rezidencia II. emeletén ma is látható fehér-arany fayence kályhákat, amelyeket Pozsonyból hozatnak.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Löscher József, egri (hassai?) hályrásmester

1758-ban a 59-ben az érseki rezidenciaban állít hályrákat. 1765-ben Eszterházy vele helyezteti el a rezidencia fehér-arany fajansz hályrait, melyeret Porsonyból hozatott.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,

Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.

Szerk.: Decsényi Dezső.

Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361. old.

MDK

Löschinger

Művészet, 1913. 299.l.

MDK

Löschinger

lótanulmány

Lyka K: Mücs. téli kiáll. Uj Idők 19o7-8. XIV. 9. sz. 214 l.

Löschinger Antal
festő

Maszlaghy tévedése
folytán került az wo-
datomba.
Azonos L. Zsigmonddal,
aki Simor primás nóban-

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
301/1946 szám.
k.: ___ év ___ hó 21 n.

forgó arcképet festette

Az esztergomi topogra-
fiából kihagyattam.
Tehát ez nem lesz citálan-
dó az wodalmában.

FELSŐMAGYARORSZÁGI RÁKÓCZI MUZEUM
KASSA
BÁTHORI ISTVÁN-TÉR

Ad 42/1944.sz.

Méltóságos

1944 május hó 1-én az

kon utól gos elszámolás kötelez

tési munkálatainak, illetőleg kö

azaz Huszezer pengőt méltóztato

Minthogy ez az összeg

tes elszámolást a szabályszerüen

számlákkal együtt mély tisztele

rem, hogy elszámolásomat átvizsg

ni méltóztassék.

Fogadja Méltóságos E

Löschinger Antal

festő

l.

Magyarország művészeti topográfiája.

I. 143. l., 145. l.

a neves képek

közt:

Simor János arcképe

és IX. Pius pápa arck.

(2 pld) az esztergomi primási palotában.

74/97 = 619

...t fehér ~~[illegible]~~ kendőn fejjel balra fekszik az alvó
...nek kezeiben rózsák vannak. Feje fellett dics
...szetett ~~[illegible]~~ kezekkel Térdel ~~anyja~~ Mária. Fejér szent fény
...kék és szűk újjú ruhája fehér. A gyermekeu
...bokor ~~[illegible]~~ bay angyalok sokasága zenél, kiknek
...ön, furulyázik. A ~~[illegible]~~ kép egy Dala-
...rol és az alakok körül az anya, a gyermek Jé-
...bra ülő angyal terméhet után van festve.
...vészünk Nora s Alexa nevű gyermeke. Alól jobbra
...DITZ O."
...zonra, méretei 156:207.cm.
...oktober 8-án
~~[illegible]~~ az 55291 sz. rendelet alapján.

...7.
...tott 1897. február 2 án (80/97) és az elszámo-
...25-én a 13050 sz. leirattal (123/97.)
...sz. leirattal (130/97), az 1897 én ~~XX~~ münchem nem-
...ott ki (393/97), honnan 1897. XI. 13-án érkezett visz-
...683/97. sz. leirat 1897. XII. 21-én vett tudomásul

Löschinger Antal

festö

IX Pinspapa arch.

Jelzése Löschinger

1878. 35 x 29 cm.

Maszlesztergképt

~~46.~~ 420. n.

u. o.

430. n. IX. Pinspapa

archepe. Alló alak.

Jelzése: Löschinger

1878 36 x 29 cm

Löschniger Antal

42. szobra

Zöschinger Antal (Gaillard metszete után): IX. Lajos pápa. Tondó. 1878. 35 × 29 cm.

Maszlagy II. 420. szám.

Esztergomi primási képtár

26. szoba.

Göschinger, Anton

Olasz festő: IX. Pius. ~~Vászon~~ Jelezve valra lent: Göschinger 1878. Vászon, olaj, 36×29 cm

~~Vis Lép.~~

Maszlaghy II. 430 szám

Löschungen

Első emeleti fogadó

Löchinger .....: Simer János mellképe. Ovális, 86 × 66 cm.

Simer? IX. Sius Mauzlagy II. 430.

Primási palota

Esztergom

Löschinger Antal

festő

IX. Pius pápa arc-
képe, olaj

1878

Esztprim

420. sz.

u. az. u. ott

(1878.)

430. sz.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Löschinger Béla

rajztanár

Szabadka, főgimn.

1904-ben tagja a

Rajztanárok Egye-

sületének.

ÁRAM

Pécs Városi Villamostelep

Telefonszám: 30—92.

Löschinger Béla festő

Magyar Iparművészet, 1902

V. évf. 2. sz. 82. o.
Pályázati ünnek.

Táblakép – „A honfoglaló magyarok átlépik az ország határát" – Löschinger Béla ?

Hugó

Magyar Iparművészet 1902

V. köf. 2. k. 82. o.

Pályázati ünnek.

Löschinger B., iparm.

Iparmüvèrset 1896-ban 155.

MDK

Löschinger Béla, Szabadka

Uj tagok a M. Ipm. Társ. Magyar Iparmüvészet, 1901. 291. l.

MDK

Löschinger Béla

A népiskolákba szánt történelmi szemléltető képekre hirdetett pályázaton "A honfoglaló magyarok átlépik az ország határát" tárgyú képvazlatát a Képzőművészeti Tanács alkalmasnak találta a megjelölt célra.

Magyar Iparművészet, 1902. 82.old.

Löschinger Béla

L. Zsigmond festofia
szül. Temesvár 1872.
Rk. vagylanarjelott

1895/96 II. osztály

Mihalik József V. 307.

Löschinger Béla

alaprajz

1899.

Építész 1930. 86. l

Hatvany Lajos: Feleségek felesége.
Hatvany Lajos: Az agg Kossuth leve
Hatvany Lajos:A vén korcsmáros és
Hatvany Lajos: Egy székely nemes (
Hatvany Lili: Első szerelem. Játék
Heine: Firenzei éjszakák. 169 l. A
Herondas mimiambusai.Jelenetek az
Herts: A nagy Szllem. Egy bridzsba
Hoffmann, E.T.A.: Muzsikus történe
Hoffmann, E.T.A.: Az idegen gyerme
Kisfaludy Sándor: Himfy szerelmei.
Lázár Béla: Mányoki Ádám élete és
Longus: Daphnis és Chloe. Ford.: F
Madách Imre: Lantvirágok. Költemén
Malonyay János: Anthropokalypsis.
Mártonffy Máriusné: A főzés kézikö
Montgomery Fl.: A másik (Misunders
Mörike: Mozart prágai utazásai. Il
Pásztor Árpád: A lányom. Vigjáték
Pásztor Árpád: Savitri, vagy a hit
Pataky József: A magyar szinészet
Pethő Sándor: Szekfü Gyula történe
Petőfi Sándor: Jellemrajz. Irta: S
Petőfi Sándor: János vitéz I.kiad.
Rohmer Sax: Fo-Hi. Keleti misztéri
Románcok a francia királylányról é
Shakespeare: Coriolanus. Ford. Pet
Szederkényi Anna: A padlás meg a h
Szép Ernő: Október. 1919. 175 l. E
Vajda Gyula: (Szerk.) A háboru köl

Löschinger Béla

igazgató

Bp.

l.

Eredeti kiáll.

XII. csop. 44. l.

$5x + 6y = 56$

$5 \cdot 5x + 5 \cdot 5y = 55$

$x = \frac{56000 - 6y}{5}$

$5 \cdot 5\left(\frac{56000 - 6y}{5}\right.$

$308000 - 33($

$x = \frac{56000 - 36}{5}$

Próba: ~~300~~ 200 3

360

560

Löschinger Béla
rajztanár
Szabadra

1891/92-ben végezte az
alábbi iskolát

Jánosi II. ker. reáliskola.

119. l.

m. kir. Kereskedelemügyi Miniszter ad II. 90.943/1933. számu rendelete alapján a küldemény kg-kint 2 filléres frankójegy felhasználásával bérmentesithető!

Feladó bizományos neve: Dudás Sándor

Lakhelye: Fót.

Tartalma:

..... hóról.

agyar Nemzet köznapi	19
" " vasárnapi	4
m, Szinház, Irodalom	1
ggetlen Magyarország	1
pes Sport	5

makulatura

T.

EUROPA

film, könyv, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Löschinger Béla

Rák György 1895

134. l.

137. l.

Pesti
lagyar Kereskedelmi Bank
V. Fürdő-utca 2.

Sz. 15

Szentiványi Gyula úr

Budapest.
Vécsey út 41.

n
nök ma az alulirt pénztárnak

195000

Löschinger Béla

Rath György 1896

153. l.

Löschinger Béla

18.95/96

Ferképzomfoiskèvk

109.1.

Löschinger Hedvig

Jertő

Lásd

Zigainyné Löschinger

Hedvig alatt is

Walter Firle
festő

Fővárosi Lapok 1896. jan. 1., 7. old.
(Művészetek. Művásárlások a téli
Tárlaton.)

Kalmár

Löschinger Hedvig

Leány cicával,
rajz. repr.

Emlmintart

1888.

koztatja a Főfelügyelőséget. Tudomásul szolgál.

3. *Előadó* ismerteti a Felsőmagyarországi Rákóczi-Múzeum kiépítése ügyében folytatott tárgyalásokat, melyek során remény merült föl arra nézve, hogy a múzeum mindkét szárnya kiépülhet. A fedezeti kérdés megoldása iránt a Főfelügyelőség az Orsz. Tanáccsal és a Műemlékek Orsz. Bizottságával együttesen ujabb előterjesztést tett a miniszterhez s ebben a kibővítés czéljaira szükséges 500.000 korona kölcsön annuitásának elvállalását kérte. Tudomásul szolgál.

4. *Előadó* ismerteti a Felsőmagyarországi Rákóczi-Múzeum igazgatóságának kérvényét az 1911. évi 25.000 koronás segély elnyerése iránt, részletesen ismertetve az igazgatónak előzetes fölhasználási tervezetét. Az ülés elhatározza, hogy a 25.000 koronás segélyt az 1911. évben a megnevezett múzeum részére fogja javaslatba hozni a vall. és közokt. minisztérium előtt.

5. *Előadó* ismerteti az aradi Kölcsey-Egyesület kérelmét a 25.000 koronás segélynek 1911-ben az aradi múzeum berendezésére való engedélyezése és 10.000 korona rendkivüli segélynek 3 évi részletben a néprajzi osztály czéljaira való engedélyezése iránt. Az ülés elhatározza, hogy a 25.000 korona segélyt az 1912. évre az aradi múzeum berendezésére tartja fönn. A néprajzi gyüjtemény nagyobbmérvű államsegéllyel való fejlesztéséhez elv-

Ugainné Löschinger
Hedvig

Vrod

Ment Lasslo füve
repr.
M. Gemium

1895. II 7251

Doctor Albert, fostó. l. Doctor Béla.

Löschnigg Hedwig

Művészeti lexikon

4580. l.

FEBRUÁR

28

Löschinger Hedvig

Hul, Budapesten 1870.
Rk. L. Zsigmond festi
és rajztanár leánya
polg. ír

1886/87 I. vizsontály
1886/87 II " "
1887/88 I. " "
1887/88 II " "
1888/89 I " "
1888/89 II " "

Harrach gróf IV. 108.

Löschinger Hedwig

Mai 1870 Bpest

1889/90 I. nöi ostály

1889/90 II " —

1891/92 " "

1892/93 I " " .

Lücse V. 307

Löschinger Hedvig

1891. Budapest.

(203) Női archep. olajt. magaintul.

Téli kiállítás 1891/92

1892. Budapest

(178) Archep. olajt. magaintul.

Téli kiállítás 1892/93

Löschinger Hedvig

Zigány Zoltánné, (L. festő)

Zsigmond leánya.

Archepiket festett.

FEBRUÁR

26

Löschinger Hedvig

1886/87 - 1891/92 é.
1890/91 - 1891/92

Deák Éber isk.

Ferképzomfoiskèvk

109. l.

Löschinger Hermann

bécsi festő

Egy ideig azt hitték, hogy fenti festette az Erzsébetteri kioszk már régebben leszerelt 10 mennyezet képét.
Ezek Teuchert Károly munkái. Láid ott.

659

1907. december 15.

Szeged város tanácsának: a Donáth-féle Erzsébet-pályamű letétképen való átengedése tárgyában (997/1907.)

Löschinger Hedvig

Ipesti rajztanár

erőd

Lyka Közöns

131. l.

1400.

I.
412

1400. Waldmüller G. Fr.

Sz. Bécsben 1793. jan. 15-én. † ugyanott 1865. aug. 23-án.

Egy ember képes ládával.

A rossz zsindelytetejű szín alatt, balról van a két lobogóval diszített képesláda, a mely mellett a gazda áll, kinek magyarázata felett az összesereglett férfiak és gyermekek nevetnek. Leánykája a batyu mellett a földön ül és buslakodik, miközben fejét támasztja meg. Balról két leány nézi a láda belsejét; mellettök egy fiú ágaskodik, hogy lásson valamit, de kis leánytestvére vállára kapaszkodik; jobbról pedig, hol a falhoz létrát támasztottak, többen a felfordított kádra másznak fel. A nézők közül egy férfi fiát emelte föl és egy fiatal asszonyka karján ülő gyermekének magyaráz, mialatt az a szájában levő czuczlit szopogatja. Szemközt, a rozoga ajtó résein, hegyes vidékre nyerünk kilátást. Alól balra a mester jelzése ez: »*Waldmüller 1847.*«

Fa, méretei 76 : 92·5 cm. — Mündler: III. 25. — Át. [illegible] 1905

Löschinger Hedvig MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1890/91. téli kiáll.

Löschinger Hedvig MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

Löschinger Hedvig

Arckép, festm.

Kadocsa Klek levele. Élet, 1892. dec. 15.
829 l.

Löschinger Hedvig

„A téli kiállitás" cimmel ir M. a Mücsarnokban rendezett tárlatról és az ifju müvésznemzedék tagjai között emliti meg a müvészt, az ott szereplő müvésztársaival együtt.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. dec. 6.
XIV. évf. 49. sz. 778-779. lap.

11. HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI KERÁMIA SZIMPOZIUM

MEZŐNY. 2000. 03. 03.

Lőrincz Zsuzsanna

SLP.

(Susan Lawrance Nathenson)
/Budapest, 1938. november 23./
Lakás/Műterem: 450 Highbrook Avenue -
Pelham Manor, NY.10803
Telefon/Fax: (914) 738-0069
Lakás/Műterem: 1015 Budapest,
Hunfalvy u. 6/a.

1957. óta az USA-ban él. Felsőfokú tanulmányok: 1960-62. Washington University, St.Luis, MO, 1962-64. George Washington University, Washington, D.C. Mestereinek tekinti az angliai és az amerikai fazekasokat, de elsősorban: Shoji Hamada, Teruro Hara, Richard Lafean, M.Sakuma, Lucie Rie, Peter Voulkos, M.Yabe, M.Israel, Paula és Robert Vinokour, Paul Soldner, R.Sedestrom, Byron Temple és Bruno LaVerdie kerámikusokat. 1979-től 1992-ig a Studio 5 Gallery igazgatója volt.

1986 óta a Pelham Art Center-ben kerámiát tanít, 1987-től 1996-ig a tanácsadó testület tagja volt, 1996-tól a kerámia tanszék igazgatója. Kísérletező művész, használati tárgyakat szobrászi megfogalmazású idolokat, elvont formavilágú plasztikákat készít, változatos és gazdag technikával dolgozik. Szakmai továbbképzéseken a College for Further Education-ben Oxfordban (1974-75), a Columbia Universityn New Yorkban (1976-77), a College of New Rochelle-n New Rochell-ben (1978-79), a Radcliffe College-ban Bostonban (1989) vett részt. Dolgozott a NKS-ban Kecskeméten (1992), és a Goa-i Nemzetközi Kerámia szimpozionon /India/(1994). A Hudson River Potter Group, az Empire State Craft Aliance, a Greenwich House Pottery, New Yorkban, Oxfordban, a Steering Commitęe Women in Arts in Westchester, Magyarországon a MKISZ-MKT (1996) tagja.

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOK:

1991. 95 Studio 5 Gallery, N.Y.
1993. Budapest, Fészek Klub
1994. Gödöllő, Városháza

DÍJAK:

1964. George Washington University, Washingotn, Design és Kerámia I.díj
1984. Albert Einstein Gollege of Medicine 21st Annual Art Exhibit,
Funkcionális kerámia I. díj

MŰVEK KÖZTÉREN ÉS KÖZÉPÜLETBEN:

1984. -86 Tarrytown, NY, Octagon House: rekonstrukció keretében készült agyag urnák
1996. Hemm emlékmű
1998. Amherst: kerámia falikép

kiköszörült

y és ezüst
ehér mező-
ltár szívek-

ájképes és
k.

ngalak, az
X. sz. k.

es alapból
edaillonban
kétosztású.

XIX. sz. k.

579. Pohár, köszörült cseh üveg, piros alapon színtelen, szemes díszítéssel. XIX. sz. k.

580. Talpas pohár, csiszolt cseh üveg, harangalakú testén stilizált felírás. XIX. sz. k.

581. Flakon, csiszolt cseh üveg, festés nyomaival, fémfoglalatban. XIX. sz. k., dugója törött

582. Pohár, kék cseh üveg, sokoldalú, harangalakú test, arany vonalozással. XIX. sz. k.

IV.

Bronz-, fa- és csontfaragás

583. Viaszképmás, rokokó öltözetű férfi profilban. XIX. sz. Aranyozott fakeretben

Löschinger Hugó

Perállag III.

1477. l.

gos virágdiszítéssel. Jegye JFP. XIX. sz. — KAFFEE-
uriertem Blumenmuster. XIX. Jahrhundert.

Igló, XIX. sz. e. f. — TABAKBEHÄLTER, Steingut,
fte XIX. Jahrhundert.

ingut, mit weiblicher Maske. Anfang XIX. Jahrhundert.

arország. XIX. sz. e. f. — KRUG, Steingut, mit plas-
. Jahrhundert.

EKENGEFÄSSE, Fayence, mit Aufschrift. Tata, XVIII.

RRINE, Fayence, unbemalt. Buda, XVIII. Jahrh.

, XIX. sz. k. Betétek hiányzanak. — TINTENZEUG,
. Ungarisch, Mitte XIX. Jahrhundert.

POTHEKENGEFÄSS, Steingut, mit grünen Bordüren.

f. — KASSEROLLE, Porzellan, mit bunten Blumen-

Ideiglenes nyugtatvány.

200 azaz Kettőszáz koronáról melyösszeget a Késmárki Thökölytiremlék diszítése fejében az orsz. Műemlék-Bizottság pénztárá tól előlegkép felvettem.

Késmárk, 1908 októberhó 21.

Löschinger Hugó

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
783-1908
cik. X/23.

34/1909. B. mj.

Bily egés nyugtát
lasd 34/1909. A.
a.

Löschinger Hugó
festő
ki telejtezett más

Löschinger Hugo

NÉGYES HAGYATÉKI KIÁLLÍTÁS volt a városligeti műcsarnokban október 2-ikától 19-ikéig, amelyen a társulat az év folyamán elhúnyt Coulin Arthur, Papp Bertalan, Löschinger Hugó és Smigelschi Oktáv összesen 491 db. hátrahagyott művét mutatta be a közönségnek. A kiállításnak 2535 látogatója volt s a kiállított művek közül 34.000 korona értékben 82 mű kelt el. Ezek közül 12 mű 15.880 korona értékben Coulintól, 49 mű 12.070 korona értékben Löschinger Hugótól, 9 mű 4210 korona értékben Papp Bertalantól és 12 mű 1850 korona értékben Smigelschi Oktávtól való volt. Az állam Papp Bertalantól semmit se vett, ellenben Löschingertől 5 művet 1560 koronáért, Coulintól 2 művet 4200 koronáért és Smigelszchitől 5 művet 1500 koronáért vásárolt. Coulin egy művét 8000 koronáért a múzeumok és könyvtárak országos felügyelősége vette meg, Löschingertől a földmívelésügyi minisztérium 2 művet szerzett 1250 koronáért, Papp Bertalan 1 műve 800 koronáért és Löschinger 2 műve 800 koronáért a székesfőváros tulajdonába ment át.

Művészet 1914. 86-87. l.

'ATISZTIKAI HIVATALA

or-utca 8.

nyvtára úrnak

Bpest.

Löschinger Hugó

Bálint Aladár

A MŰCSARNOK HAGYATÉKI KIÁLLITÁSA

Sem Coulin, sem Löschinger, Papp, sem Smigelschi nem voltak azok a művészek, akik tudásuk erejével vagy személyiségük súlyával új értékeket hoztak volna a művészetbe vagy pedig régi igazságoknak adtak volna súlyt, szankciót jelenvalóságukkal, esetleg új veretet.

Mindnégyen szorgalmas műcsarnoki kiállítók voltak, eszükágában sem volt, hogy a sétahangversenyekkel megszentelt falakon kívül is lehetne keresni valójuk, aminthogy nem is volt, eredményeik szabatosan beleilleszkedtek abba a kollektiv átlagba, amely nem sért régi érdeket, megszokottságot.

A hagyatéki kiállításnak anyagiakon felül alig van valami jelentősége, nem teszi teljesebbé egyik halott művész reliefjét sem, egyiket sem állítja meglepő új szögbe, ahonnan az eddigi megállapítások sora felbontható, részeiben felcserélhető lenne.

Coulin Artur képei éppen olyan németesen kemények, levegőtlenek, mint ahogy a műcsarnoki kiállításokról ismerjük, legfeljebb grafikai anyaga vonzóbb. Különben is inkább grafikus a szó mesterségbeli értelmében, mint piktor.

Nyugat, 1913. okt. 16.

lengyellel . . . ! Mi az, hogy senki se mozdul . . . ?

Lassan fölkelt, belebujt papucsaiba, hálóköntösébe s átnyitott a szomszéd szobába. A szemközti falnak támasztott divánon ültéből föl-borulva aludt a kis, barna képü horvát szoptatós dajka.

A sarokban, a födeles ágyacska oldal-rostélyán belül, göndör lenhaj hullámai között egy nyitott száju, puffadt kövérségü sárga arcocska. Középen, a magától meg-megringó bölcsőben összeszorított öklöcskéit csáposan rezegtető kisebbik, szája négyszögletesre görbült a panaszos ordításban.

Zrinyi körülnézett, vállat vont s a bölcsőhöz lépett morogva:

— Jüjj, no, kis Katám, tisztában teszlek!

*

Az alacsonyan gomolyogva rohanó szürke felhőtenger alatt, a vastag fehér takarótól roskadó fenyők tövében messze fölfelé, a felhőbe bujt csucs iránt, ezer és ezer kis fekete pont nyüzsög az egymásba simuló hatalmas rücskök ágyazta szakadék mély havában, amely csak nem akar fogyni a csipetenként odább lódító lapátok, ásók elől. A ragadós hó alatt éles szikla, lépést csusszantó kavics, útnak hire, se hamva. A góbé elkeseredetten húzza vissza fogásig süllyedő s a végin is csak sziklán pendülő ásóját:

~~Glatter Gula~~
Löschinger Hugó
Pentelei Molnár J.

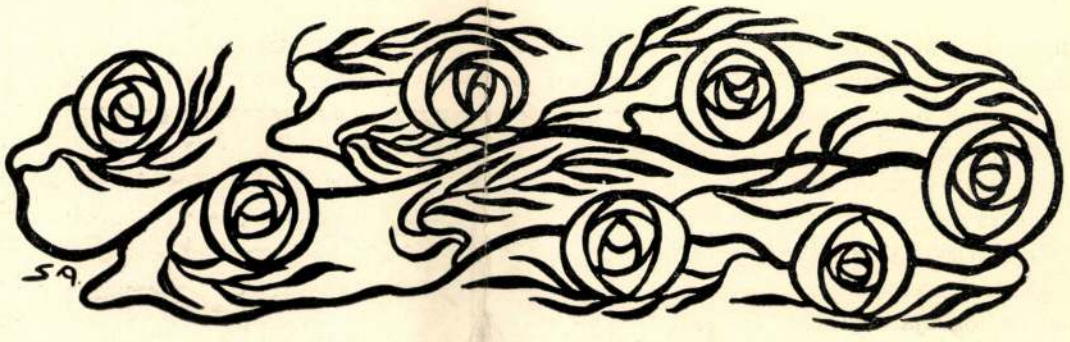

Körösfő Kricsor A

Műv 1
1908
190-

GALLÉN-KALELA AXELI MŰVÉSZETÉRŐL — VAGY: A NAGY PASSZIÓRÓL ÉS AZ ŐSI SZIMBOLUMOK JELENTŐSÉGÉRŐL

Egy finn festő járt már a tavaly is minálunk s most másodszor is eljött ide miközénk. A neve: Axeli Gallén-Kalela. A vele való érintkezés eredményeképen és az ő művészetének a megismerése után mondom el a következőket.

Két dologról lesz itt szó. A nagy passzióról és az ősi szimbolumok jelentőségéről. A kettő között okozati összefüggést is lehetne keresni, amennyiben az első megteremtője a másodiknak.

A NAGY PASSZIÓ

A nagy passzió, a lélekben lakozó szenvedély: ez lényege minden művészetnek. Azaz a léleknek hőfoka, amellyel mindazt, ami szférájába kerül, magába olvasztani képes. Minden egyéb, amit a művészetről mondhatunk, lényegtelen. Minden jelenség, esemény, tárgy aszerint válik művészivé vagy művészietlenné, amilyen mértékben azt a lélek magába olvasztani képes. Ezernyi-ezer lélek hőfoka előtt hideg és megolvaszthatatlan maradhat valamely anyag és íme egy, mindezeknél hatalmasabban lobogó, nagy passzió hirtelen életet lehel beléje és az eddig siket anyag rajongva ölti magára a művészi formát. Nincsen, ami ennek a nagy szenvedélynek ellent tudna állani; ez ugyanaz az alkotó erő, amely a világokat formálja. Az ő izzó tüzénél hol hátra tekintünk és rég elpengett ősi formákat idézünk fel újra, hol a távoli jövőnek jósoljuk meg jelenéseit. Ez a tűz cselekszi a csodákat is: amit ma mindannyian lehetetlennek tudtunk, ő azt ámulatunkra valóra váltja; zengő harmóniába kapcsol oly ellentéteket, melyeknek kiáltó diszharmóniája eleddig fájdalom és szenvedés volt. Ez a milliónyi-millió lélekben végighömpölygő tűzfolyam hordozza hátán a művészet biborgályáját, híradóját az emberiség összes örömeinek és fájdalmainak. Mit kérünk mi művészi elveket, szabályokat, útbaigazításokat; ez a nagy passzió az a szövétnek, amely mindenhová bevilágít, ez fedezi fel az új, eddig elrejtett igazságokat és dönti halomra szuverén erejénél fogva az elveket, szabályokat és korhadó korlátokat. Ez a tűz, ez a nagy passzió az, amit lelkünkben élesztenünk kell, ha alkotni akarunk. De nem az a passzió az, amely a lelket felzavarja s szenvedéseket szór mindenfelé, fákat tépvén ki gyökerestől, irtván és pusztítván, — ez az a szenvedély, amely mellett a lélek kristálytiszta és átlátszó marad, sőt meg sem moz-

SZENT LÁSZLÓ MEGSZABADÍTJA AZ ELRABOLT MAGYAR LEÁNYT
LÖSCHINGER HUGO FESTMÉNYE
A TAVASZI TÁRLAT VASZARY-DÍJÁNAK NYERTESE

München, 1908.

dul, csak önmagában remeg meg a kéjtől, meg sem is mozdulhat, hisz kiterjeszkedvén a végnélküli nagy mindenségbe, már magán kívül egyebet sem ismer, s így már nincs is többé hová elzarándokolnia, mindenütt csak önmagára talál.

Nincsen iránya, nem irányul személyre, mint a szerelem szenvedélye, de azért ezt is önmagába foglalja. A tiszta, az égi tekintettel bíró gyermek szenvedélye ez.

És ez nem a vak szenvedély. Ennek a szenvedélynek Janus-feje van: az egyik arcával önmagába néz, lemerül saját lelkének legmélyebb rejtekeibe s onnan bányász titkos kincseket, — a másik arca meg körülhordozza tekintetét a széles horizonton mindenfelé, figyelmét nem kerüli el fűszál rezgése vagy csillagok süvítő fényes pályája, — a lét legkisebb megmozdulása benne visszatükröződik. Így olvad a künn és a benn egy fenséges, misztikus harmoniává.

És itt áll lelkünk remegve és kérdi: honnan lopja le magába ennek a mindent megolvasztó szenvedélynek égi erejét. Hol vannak azok az utak, melyeknek megjárása közelebb hoz ehhez a célhoz? A tisztaság útja-e az, vagy a bátorságé, erőé? Vagy a mindent átölelő szereteté? Vagy valamennyié együttvéve? Vagy még mindezeken túl is valami titkosan imbolygó fénynek követése-e, melynek követéséhez szükséges, hogy mindama előbbi utakat már megjártuk légyen? Ez a nagy passzió a művészet titka, ez a művészet lényege.

AZ ŐSI SZIMBOLUMOK JELENTŐSÉGE

Amint a természet ezerszer és ezerszer megismétli és cserélgeti formáit, amíg a tipust létrehozza, ugyanilyen módon szűrődik le a megszámlálhatatlan váltakozó jelenségek állandó igazságaképen a szimbolum. Ezek a szimbolumok a mértföldmutatói az emberiség fejlődésének. Minél régibbek, minél ősibbek, minél távolabbi időből valók, annál nagyobb raját az egyes eseményeknek hozzák el magukkal napjainkig, összefűzvén azokat egy egységes foglalatba és annál jelentőségesebbek lesznek ennélfogva a jövőre nézve is. Az az ősi szimbolum, amely évmilliók evolúciójának lényegét hordozza magában, egészen más jelentőséggel bír a leghatalmasabb, úgynevezett történelmi igazságnál is, ezek a nagy szimbolumok, amelyek az emberiség öntudatában, még az emberiség öntudatán is túl élő igazságokat fejeznek ki, legősibb soha el nem apadó tápláló forrásai az emberi léleknek. Ezek vezérelnek minket vissza újra és újra az igaz útra. Ezek a szimbolumok azok, amelyek megteremtették és napról-napra öregbítik a kapcsolatot az egyén és az összeség között. Ezek a szimbolumok egyúttal továbbtermelői és fejlesztői a mi ősi erőnknek, bár maguk is az emberi lélek produktumai. A bennük való elmerülés boldogság és öröm nekünk az örökkévalóság, a halhatatlan élet biztosítéka.

És ezeknek a szimbolumoknak a megteremtése és újjáalkotása a művészet egyedüli feladata.

Minden fajnak megvannak ezek a nagy ősi szimbolumai, melyek ő vele együtt keletkeztek és nőttek fel. Ha ezeket elveszti, úgy ezzel együtt létének gyökereit vágja el. E szimbolumok a faj kulturájának fejlődésével formát cserélhetnek, de soha el nem enyészhetnek.

A magyar faj, midőn ezelőtt ezer évvel bejött Európába, ez ősi szimbolumait — ugyan nem Krisztus szavára, mert ez nem ellensége semminemű szimbolumnak, de az akkori keresztény kultura behatása alatt — prédának vetette oda.

Azóta ez ősi szimbolumok úgyszólván elenyésztek. A források betemetődtek. Csak öntudatlan, rejtett életet élnek még a faj lelkében.

Ezeknek a szimbolumoknak prédára bocsátása volt az oka annak, hogy itt soha magyar kultura nem fejlődhetett, — ezeket a szimbolumokat kell összekeresnünk, de mindenekelőtt feltámasztanunk a magyar ember lelkében, ha egy magyar kulturának akarjuk megvetni alapját. Ezek a szimbolumok úgy sem lehetnének már teljesen azonosak az ezer év előttiekkel, de azért magukban kell hogy hordozzák az ősi faji lényeget. Finn testvéreinknek megmaradt az ő „Kalevalá"-juk. Ebbe vannak egy faj sok ezer évi élettapasztalatai

FINIS
PENTELEI MOLNÁR JÁNOS FESTMÉNYE
A TAVASZI TÁRLAT WAHRMANN MÓR DÍJÁNAK NYERTESE

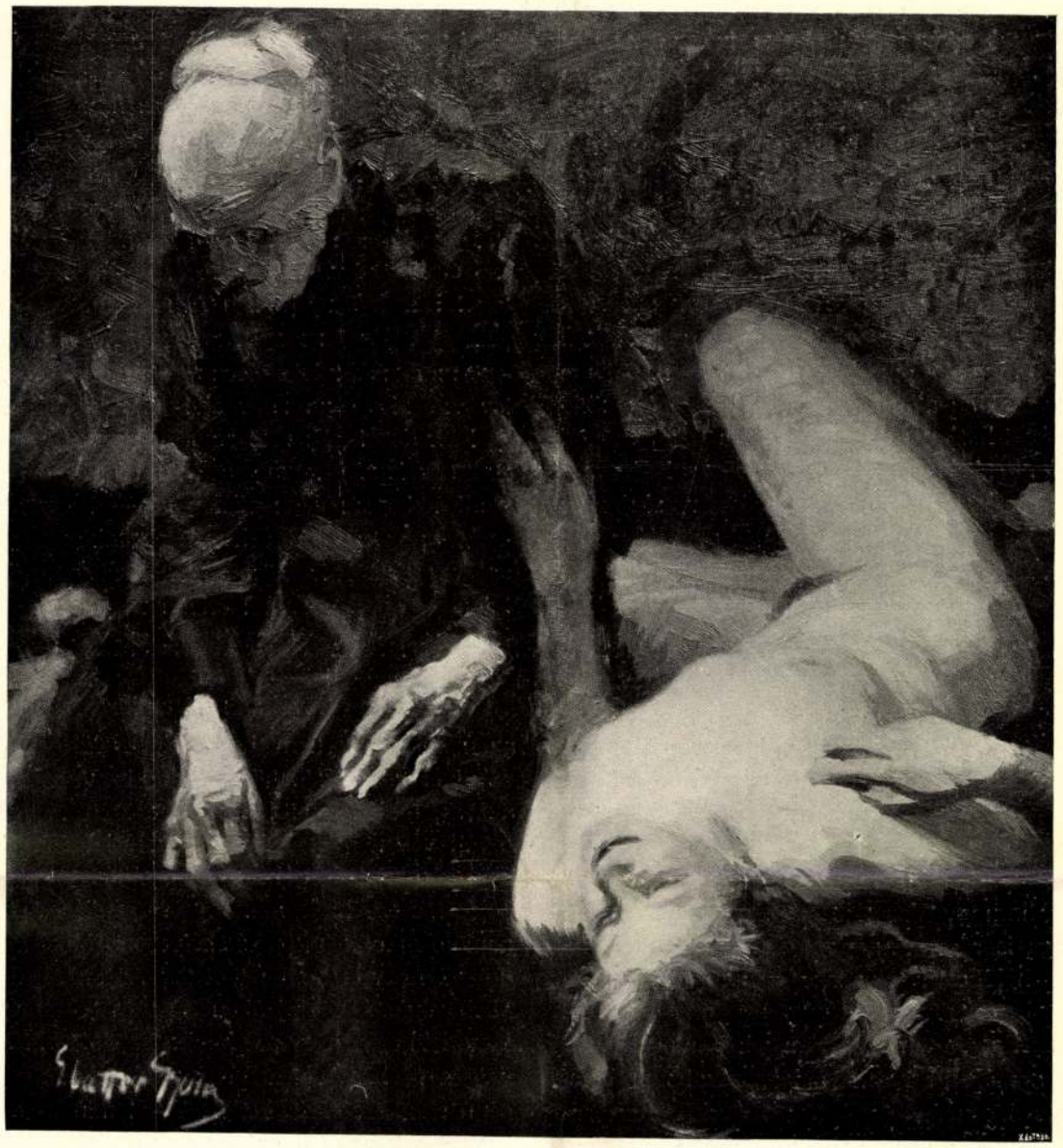

ÖREG ASSZONY ÉS FIATAL LEÁNY
GLATTER GYULA FESTMÉNYE
A TAVASZI TÁRLAT HARKÁNYI DÍJÁNAK NYERTESE

letéve; ez a Kalevala az ő támaszuk, gyámkövük — az ő hátgerincük. Ez jelenti a fajnak — mint fajnak — életét. Honnan ássunk mi ki ehhez hasonlót? Nagy szimbolumaink a mult időkre való vonatkozásukban, ősi formájukban — örökre elvesztek számunkra — s mégis: le kell bocsátkoznunk a lélek ama rejtelmes mélységeibe, ahol ez ősrégi szimbolumok most öntudatlanul szunyadnak, fel kell támasztanunk s valami új formában új életre kell ébresztenünk őket, ha azt akarjuk, hogy ez a kultura itt ebben az országban magyar kultura legyen.

Ez a magyar művészet feladata. Ez az út. Irányát ki lehet jelölni; utasításokat nem lehet adni. Vezető csillagunk egyedül ugyanaz a nagy passzió lehet, amely egykor — valamikor régen — ezeket a nagy szimbolumokat megteremtette.

KÖRÖSFŐI ALADÁR

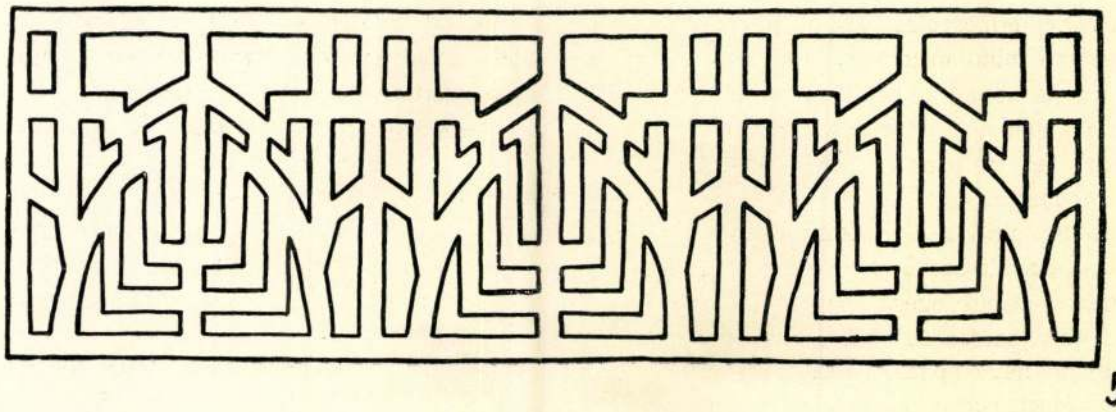

A RÓMAI PALAZZO FARNESE PÁRKÁNYÁNAK TÖRTÉNETÉHEZ

A Farnese-palota koszorúpárkányának történetét Vasari előadásából ismerjük, ki azt Michelangelo s még pontosabban Antonio da Sangallo élettörténetében beszéli el. Minthogy Vasari e párkány pályázatában maga is részt vett, pontosan ismerhette a körülményeket s előadása is a teljes tárgyilagosság és megbízhatóság benyomását kelti. E szerint Antonio da Sangallo „a homlokzatot a második emelet ablaksorával már befejezte s csupán az épületet övező koszorúpárkány hiányzott még. A fenkölt szellemű és kitűnő ítéletű pápa a lehető legszebb és leggazdagabb párkányt óhajtotta s ezért az Antonioén kívül Róma összes legjobb építőművészeivel is készíttetett terveket, hogy a legjobbat választhassa, noha az építést mindenesetre Antoniora akarta bízni. És így egy reggel, midőn a Belvedereben reggelizett, elébe vitettek mind a tervrajzok, Antonio jelenlétében. E tervek szerzői voltak: Perino del Vaga, Fra Bastiano del Piombo, Michelangelo Buonarroti és Giorgio Vasari, ki akkor még ifjú volt és Farnese biboros szolgálatában állott, akinek és a pápának megbízásából az említett koszorúpárkányhoz nem egy, hanem két különböző tervrajzot készített. Buonarroto azonban tervét nem hozta el maga, hanem úgy küldte el az említett Giorgio Vasarival, akinek, midőn az rajzait elvitte hozzá, hogy baráti véleményét hallja róluk, Michelangelo átadta saját tervét, hogy a pápához vigye s hogy mentse ki őt, minthogy rosszulléte miatt nem jelenhetik meg személyesen. Mindezen dolgok nagyon nem tetszettek Antonionak."[1] Michelangelo életrajzában azután elmondja Vasari, hogy a pápa Michelangelot bízván meg a párkány építésével, az egy teljes nagyságú részletet elkészíttetett fából mintának s azt próbaképpen a palota egyik sarkára helyezte. Miután ez általánosan tetszett, az egész párkányt e szerint építette, sőt Antonio halála után a palota építését többrendbeli változtatással szintén ő fejezte be.[2]

Michelangelo újabb életírói Vasari ez elbeszélését még meg szokták toldani egy levél említésével, melyet a művész III. Pál pápához intézett s melyben ellenfelének Sangallonak párkánytervét bírálja.[3] E levél Vasari elbeszélését nem egészíti ki ugyan újabb tényekkel, mindamellett rendkívül fontos és érdekes

[1] Vasari, ed. Sansoni. V. k. 470. l.

[2] Vasari ed. Sansoni, VII. k. 223. l.

[3] G. Milanesi: Le lettere di Michelangelo. CDXLI. sz.

Brit-Keleti-Afrika (az éjszaki szélesség 10-ik fokáig a Nilus medrét is beleértve)	670.000
Somaliföld	68.000
Északi-Nigeria	310.000
Niger-parti tartomány	21.500
Lagos et Yoruba	20.500
Arany-part és «Hinterland»	74.500
Siera-Leone	33.100
Gambia	3.500
összesen	2,556.455

Franczia:

Algir	184.474
Szahara	123.500
Tunis	51.000
Szenegal	182.000
Guinea	92.000
Elefántcsont-part	119.500
Dahomej	59.000
Szudán (katonai kerületek)	183.000
Congo et Gabun	550.000
Bagirmi Wadai et Kanem	126.000
Sahara (és Tibesti)	1,892.000
Szomali-föld	14.000
Madagaszkár	228.500
Összesen	3,804.974

Német:

Keleti-Afrika	385.000
Délnyugati-Afrika	322.450
Kamerun	191.130
Togo	34.800
Összesen	933.380

Olasz:

Erithrea	88.500
Szomali-föld	100.000
Összesen	188.500

Portugál:

Guinea	4.394
Angola	484.730
Keleti-Afrika	301.000
Összesen	790.124

Spanyol:

Rio de Oro	167.400
Muni-River	1.750
Összesen	169.150

Török:

Tripolisz és Benghaszi	398.900

Egyiptom:
(névleg török uralom alatt)

Egyiptom	400.000
Angol-Egyiptom Szudán	610.000
Összesen	1,010.000

Egyéb önálló államok:

Transzvál	119.139
Oranje	48.326
Congo szabad állam	900.000
Liberia	52.000
Marokkó	219.000
Abisszinia	320.000
Összesen	1,658.465
Mindössze	**11,499.938**

Afrika szétosztásában Anglia, Franczia- és Németország jutottak legdúsabb zsákmányhoz. *Németország* — habár aránylag későn jelent meg az osztozkodás szinhelyén — mégis majdnem egy millió angol négyszögmértföldnyi területet volt képes elkaparitani, a melynek legalább $^3/_4$-ed része jól be van népesítve és a földmivelésre kiválón alkalmas. Területi nagyság tekintetében *Franczia országé* az elsőség; igaz, hogy a Sahara-sivatag homokja eddig nem igen nyujtott alkalmat arra, hogy kereskedelmileg kihasználtassék, de ha Franczia ország a Földközitenger mentén s a nyugati partokon levő gyarmatait rendesen fogja kezelni: akkor ezen tartományok állandó jólétet biztosítanának a köztársaságnak. Vagyonosodás, valamint előrehaladottság tekintetében — összes vetélytársai közt — *Nagy-Británia* gyarmatai foglalják el az első helyet Afrikában, míg a jól benépesített Congo szabadállam védnöke, a belga király, oly piaczok fölött rendelkezik, melyek a jövőben Európa kereskedelmének igen nagy előnyére fognak válni. *Bornemisza Pál.*

AZ ANGOL TÁVIRÓK.

A londoni központi táviróban naponta 4600 ember foglalkozik sürgönyök továbbításával és felvételével, a sürgönyök kézbesítését pedig 900 kerékpáros küldöncz végzi. A rendes napi forgalom átlag 120—165 ezer sürgöny közt váltakozik, rendkívüli alkalmakkor azonban a fél milliót is meghaladja. A munka természetesen éjjel-nappal folyik fölváltott személyzettel ugy, hogy az alkalmazottak munka ideje a nyolcz órát nem haladja túl. — Az alkalmazottak — férfiak és nők egyaránt — elég jól vannak fizetve, a mennyiben a férfiak évi járandósága 2560 koronára, a nőké pedig 2350 koronára rúg. Az éjjeli szolgálatot teljesítők pedig ingyen vacsorát is kapnak.

Tokiói fénykép után.

Dr. Shiratori Kurakichi.

A londoni táviró Indiával, Ausztráliával, Khinával, Dél-Afrikával, a Fokfölddel és egész Amerikával közvetlenül össze van kötve. Kétszáz mérföld hosszú tengeralatti vonalai 1200 millió koronába kerültek s ezen óriási tőke alig egy száztólit jövedelmez. A tenger alatti vonalakat 1870 óta három különféle részvénytársaság létesítette, kilencz évvel utóbb azonban a kormány leginkább politikai tekintetekből az egész kábelhálózatot a fennemlített összegen magához váltotta, s így jelenleg az angol kormány a tenger alatti táviratozást kénye-kedve szerint minden pillanatban megszüntetheti. Az angol távirda mesés gyorsaságú működését a következő kisérlet fényesen igazolta. Ugyanis Sir Henry Fisher, az angol távirdák vezérigazgatója Viktoria királyné utolsó trónbeszédét a londoni parlament épületéből délelőtti 11 óra 10 perczkor Brisbane-ba (Ausztráliába) küldte. Onnan válasz gyanánt ugyanennek a trónbeszédnek szövege 11 óra 40 perczkor s igy harmincz percz alatt visszaérkezett. Hogy válaszként a trónbeszédet Londonba vissza is megtáviratozták, ez azért történt, hogy ezzel bizonyosságot nyerjenek a felől, hogy a Londonban feladott távirat Ausztráliába hiba nélkül érkezett meg.

LÁTOGATÁS SZEGEDEN.*

I.

Egyetlen ország sem érdekel engem Európában annyira, mint épen Magyarország. Már Japánban megismerkedtem ez országnak történetével s olvastam a könyveket, melyeket tudós utazók irtak róla. Ezek az ismereteim az országról és népéről oly mértékben fölkeltették iránta érdeklődésemet, hogy azonnal ide szerettem volna jönni, a mint európai földre tettem lábamat.

Két hóval ezelőtt érkeztem Budapest székesfővárosba. Örömmel láttam csakhamar, hogy Magyarország már nagy lépéseket tett a művelődés terén. És az a legkellemesebb, hogy az emberek itt oly barátságosak, hogy úgy érzem, mintha otthon volnék.

S ez az érzés naponta fokozódik, a mint otthonosabb leszek magában a magyar nyelvben. Mert ez az, a mi engem ide hozott. A magyar nyelvet és első sorban a rokonságot, — mely szerintem a japáni és a magyar nép közt fennáll — és ebből folyólag magát a magyar népet alaposan megismerni: ezek ittlétem czéljai. S e czél szempontjából a vidéknek nagy fontossága és előnyei vannak. Természetes tehát, hogy vágyódtam Budapest után egy kis vidéki magyar levegőre is. Nagy örömmel fogadtam hát a meghivót, mely a múlt hó végén Szegedre szólitott. Ebben a szép városban sok előkelő magyar emberrel volt alkalmam megismerkedni és velük eszméimet meghányni-vetni. De meglátogattam a nép egyszerű fiainak házait is, a hol a magyar jellem tisztább, világosabb alakban lép elénk. Addig abban a véleményben voltam, hogy a vendégbarátság erénye csak a japániaknál él. Most meggyőződtem arról, hogy ez a magyaroktól sem idegen. Az az előzékenység és jóság, melyet a szegediek részéről tapasztaltam, meghatott engem. Hálás leszek érte életem fogytáig. Mily kár, hogy oly nemes nép, mint a magyar, a japániak előtt ismeretlen s hogy viszont a magyarok nem ismernek minket! Talán én vagyok az első japáni, a ki a magyarok előtt Japánt képviselem, s az első, a ki a japáni népnek Magyarországról és a magyarokról beszél. Tudom, hogy magyar tudósok nagy útakat tettek a messze Keletre, hogy itt a magyarságnak ősi fészkét kutassák; s ime, én a messze Keletről jövök ide, hogy a nyugati ősrokonokat megismerjem. Vajha ezentúl számos japáni jönne Magyarországba s a magyarok közül mennél többen keresnék föl az én hazámat, hogy a rokonsági érzés, mely az időtől és tértől gátolva, oly soká aludt, újra fölébredjen! Érzéseimet erre vonatkozólag egy kis dalba foglalom össze:

(Japánúl.)	*(Magyarúl.)*
Tatji wakare,	Mióta ők elváltak,
Jkujo henuran!	Mennyi év telt el!
Harakarano	A testvéreknek
Juisijenu katare	Ősmúltját te mondd el
Haruno jono czuki.	Oh hold, a tavaszi éjen!

Igen, a hold, mely ősidőktől fogva mind mostanig egyformán világol, ott volt mint néma tanú a két nép hajdani története fölött, ő tudja: hol laktak egykor a mi őseink és mi sors választotta el őket egymástól. Ha ő beszélni tudna, sok dolog kiderülne, a mit ma kutatunk, de föl nem fedhetünk.

Dr. Shiratori Kurakichi.

II.

Régi vágyam volt, hogy megismerjem a magyar népet, a tősgyökeres, igazi magyarságot. Végre megjött a várt alkalom. A finnek jó barátja, Vikár Béla úr meghivott magával Szegedre a japáni tudóssal, dr. Shiratori egyetemi tanárral együtt. Örömmel fogadtam el a meghivást és türelmetlenül vártam az indulás napját. Eljött márczius 29-ike, és mi útra keltünk az Alföld fővárosa, Magyarország igazi szive felé.

Mily hamar eltelt az a pár óra odáig! Szélesen és színesen, mint egy óriás gobelin, terült el szemünk előtt a magyar síkság. Kicsiny házak csoportja — tanyák: meglepő látvány az idegennek. Mindenütt elevenség a tanya körül: munkában levő emberek, legelésző háziállatok, baromfiak, az a sajátságos kútágas, azok az érdekes búbos kemenczék. Ez hát az Alföld, melyért Petőfi élt-halt. Egy pillantásra mekkora terület a szemhatár széléig! Csupa nyiltság, egyenesség, mintha a magyar nép lelke szólana hozzánk.

Szegeden a piarista főgimnázium nevében Cserép Sándor igazgató és a város részéről Gaal Nándor tanácsnok úr fogadnak szives «Isten hozott»-tal. Ime, egyszerre otthon vagyunk a szép nagy magyar városban. De ott vár egy sereg ifjú ember is: fölharsan a riadó «éljen»; el sem akarom hinni, hogy minket illet. De a folytatás meggyőz róla. Sohasem remélt szives barátság árad felénk minden oldalról. Benyomásaink meseszerűleg ragadnak magukkal. Most is, ha Szegedre gondolok, varázsálomként újúlnak föl bennem soha el nem mosódható emlékeim. Barátkozás, beszédek, felköszöntők, éljenek, parasztleányok, virágok, templomok, a sekrestye a gvárdiánnal, iskolák, kultúrpalota, könyvtár, szinház, jó borok és jó emberek: mindez fölrajzik lelkem-

* Mint lapunkban két héttel ezelőtt emlitettük, dr. *Shiratori* Kurakichi japáni tudós és Enlund-Sailo Alpo finn szobrász, Strobl tanár tanítványa, múlt hó végén pár napot Szegeden töltöttek. Erről a kirándulásukról mondanak el most egyet-mást a «Vasárnapi Ujság» olvasóinak. Egyuttal a japáni tudósnak arczképét is bemutatjuk jelen számunkban. *Shiratori* még fiatal ember, csak 34 éves. Hazája fővárosában, Tokióban, a nemesi főiskolán a keleti népek történetének tanára, s mint ilyen, hazánkat is buzgón ismerteti. A történelem mellett a nyelvtudománynak is jeles művelője. Egy év óta van Európában. Ez idő egy részét Berlinben és Hágában töltötte, két hónap óta pedig nálunk tartózkodik és itt a magyar nyelv, történelem és néprajz buvárlatával foglalkozik.

Szerk.

Sándor Béla vázlata.

KÖNYVES KÁLMÁN A MEGHÓDÍTOTT MAGYAR TENGERPARTVIDÉK HÓDOLATÁT FOGADJA.

ben, mint egy átélt mesének mozzanatai. Röviden, mindabban részünk volt, a mit magyar vendégszeretet a kedves vendégnek juttat. Még ennél is többet kaptunk: a testvérnek hajlandóságát a testvérhez. Mint a finn szólásmód tartja: az a sok, ha mind a két felén megkenik vajjal a falatot. Így tett velünk Szeged. Azért lett felejthetetlen nálam. Fognak-e ők is olykor-olykor a finn testvérre gondolni? Lesz-e még egy ily alkalom, midőn a három rokon: *magyar, finn* és *japáni* újra találkoznak?

Enlund-Sailo Albin.

ISKOLAI FALIKÉPEK.

A külföldön nagy elterjedésnek örvendenek már az egyszerű, könnyen áttekinthető, de azért művészi becsű iskolai faliképek, a milyeneket a budapesti Országos Képtár két év előtti kiállításán is láttunk, hol különösen az angolok és franciák faliképei lepték meg a szemlélőt. Ott a legnagyobb művészek vetekednek egymással az ifjúság tanításában és igen helyesen! Egy-egy erkölcsrajz, egy-egy beszélő kép tényezővé válhat még a nemzet életében is. A ki látta az Országos Képtár kiállításán azt a drámai hatású falikép sorozatot, mely tizenkét képben a pálinka hatását mutatja be, az nem is igyekszik az előbbi állítást megczáfolni.

A magyar közoktatásügyi kormány is ráfordította figyelmét az iskolai faliképekre. Egyelőre hét történelmi faliképre hirdetett pályázatot, hogy azok, a mint azt a pályázati hirdetés elmondja: «szines sokszorosításban az elemi népiskolák IV—VI. osztályaiban a történeti s a művészeti érzék kifejlesztésének és a hazafiui érzelmek állandó ébrentartásának eszközei legyenek.» A hét kép tárgya: 1. Árpád pajzsra emeltetése. 2. A honfoglaló magyarok átlépik az ország határát. 3. Asztrik átadja a koronát Szent Istvánnak. 4. Szent László megszabadítja a fogoly leányt. 5. Könyves Kálmán a meghódított magyar tengerpartvidék hódolatát fogadja és megerősíti a dalmát városok kiváltságait. 6. IV. Béla és a tatárjárás. 7. A morvamezei csata. Egy-egy kép tiszteletdíjául kétezer korona volt kitűzve.

Azt reméltük, hogy a magyar művészek lelkesedéssel fognak majd hozzá a hazafias feladat megoldásához, hisz a pályadíj is eléggé tekintélyes és idő is volt elegendő. De leginkább csak a fiatalabb művésznemzedék tagjai pályáztak s az eredmény kevéssé felelt meg a várakozásnak; ha egy-egy pályaterven felcsillan is a festő-tehetség, egy közös hibát majdnem valamennyi képvázlaton fel lehet találni: a történelemben való tájékozatlanságot.

A Képzőművészeti Tanács, a mely a pályázat fölött birálatot mondott, mindössze négy pályamunkát itélt érdemesnek a díjra, tehát a hét kitűzött tétel közül háromra egészen meddő volt a pályázat. A díjat nyert pályamunkák: 1. *A honfoglaló magyarok átlépik az ország határát* tárgyu képvázlat, szerzője: Löschinger Hugó; 2. *Asztrik átadja a koronát Szent István királynak,* szerzője: *Gergely* Imre; 3. *Könyves Kálmán a meghódított magyar tengerpartvidék hódolatát fogadja,* szerzője: *Sándor* Béla, és 4. *a morvamezei csatát* feltüntető mű: szerzője *Gergely* Imre. Kevésbé ismert név valamennyi, de lelkesedésük becsülésre méltó. *Löschinger* Hugó munkája felülemelkedett a középszerűségen. Élénk konczepczióju, de egyszerű szinekkel ható mű. Míg a többi pályázó nem tudta magát önállósítani Feszty «Magyarok bejövetele» czímű körképétől, ő többé-kevésbbé eredeti. Egy pár fölösleges alak azonban az áttekinthetőség és megérthetőség rovására van. Ezen okvetlenül változtatni kell a kivitelnél. *Sándor* Béla *Könyves Kálmánja* a legsikerültebb választása a biráló bizottságnak. Könyves Kálmán arczán lelkesítőleg hat a fönség és a hatalomérzés kifejezése. Szinei pompások és igen alkalmasak a sokszorositásra. Történeti felfogása is helyes, könnyen megértheti a gyermek is. Mindenesetre szép, nemes és hazafias dolgot cselekednének jelesebb művészeink, ha szeretettel részt vennének az újabb pályázatban.

Hamvay Ödön

Löschinger Hugó vázlata.

A HONFOGLALÓ MAGYAROK ÁTLÉPIK AZ ORSZÁG HATÁRÁT.

AZ ISKOLAI FALIKÉPEK PÁLYÁZATÁRÓL.

EGYVELEG.

* **Női klubok Londonban.** Londonban igen sok a női klub; több mint a szintén igen nagy számú férfi klub. Csak egy kis szemlét kell tartani a londoni Boverstreeten, hol a délutáni theához sietö hölgyek egész árja hullámzik, hogy a női klubok kedveltsége és látogatottsága felől meggyőződjünk. Ezek annyiban különböznek a férfiak kaszinóitól, hogy tagjaik inkább napközben, különösen a délutáni thea idején, míg a férfi körök inkább este és éjszaka népesednek be. S a női társaskörök általában sokkal népesebbek is, mint a férfi-kaszinók. Sőt a tizenkét legnagyobb londoni női egyesületnek oly sok tagja van, hogy az újonnan jelentkezőket gyakran nem vehetik be s így ezeknek — nem egyszer százával — várniok kell, míg számukra hely ürül. Az élet az ilyen társaskörökben igen egyszerű: a tagok itt alig tesznek egyebet, mint ozsonnáznak, olvasnak, vagy csevegnek. A férfikaszinók lázas hangulatai, szilajabb mulatságai, a milyeneket a kártyaszobákban tapasztalni lehet, itt ismeretlen dolgok. Nagy és áldásos jelentősége van a női kluboknak a vidékről Londonba jövő nők számára. Ezeket megszabadítja a szállodai élet költségességétől és ridegségétől. Majdnem mindenik ugyanis úgy van berendezve, hogy egyszerre több idegennek teljes ellátással szolgálhat. Természetes tehát, hogy a nők szivesebben keresik föl ezeket a nekik megfelelőbb légkörű helyeket, mint a zajos nyilvános szállodákat. S nem utolsó dolog az se, hogy ezek a magán-hôtelek sokkal olcsóbbak, mint a nagy, mindenki számára megnyíló szállodák.

* **A czári család tehene.** Valahányszor I. Miklós czár feleségével és gyermekeivel Oroszországban vagy külföldön utazik, a császári különvonat egyik kocsijában egy tehén van elhelyezve, melynek tejecsakis az uralkodó és családja számára van fentartva. A tehén Dániából került Szent-Pétervárra. Gondozása két külön e czélra kinevezett császári tehenészre van bizva. A tehén istállója előtt folyton katonai őrszem áll.

* **Németország katonai szervezete** úgy van rendezve, hogy három hónap alatt öt millió hatszáz ezer embert s 195,000 lovat, és ötezer ágyút küldhetne a harcztérre.

* **A közönséges élelmi szerek,** ú. m. marha és disznóhus, baromfi, vaj, burgonya és zöldség ára, New-Yorkban soha sem észlelt magasságot ért el, míg ellenben a liszt, a czukor, kávé, tea és fűszerek ára egyformán megmaradt. Ennek a lakosság alsóbb rétegeiben sok zúgolódást előidéző jelenségnek okát a közlekedési eszközök elégtelenségében keresik, a mennyiben az óriási város ellátását a vasuti vonalak és gőzhajók többé nem győzik.

Jan Lutma, hollandus ötvösmester.

Rembrandt önarczképe.

átesni rajta . . . elfutni szeretne innen. Jaj, mi lesz most, mi lesz?

— Erősnek gondolja az ajtót, Balthazár? — kérdé olyan bátortalan, szepegő hangon, mintha gyermek volna s nem Szepes vármegye alispánja.

— Tölgyfából van, — felelte a főporkoláb egyszerűen.

Letette a lámpást a földre, a vizesbögrét meg átvette tőle Görgeyné. «Nézzük csak», szólt önmagához, megköpte a markát s egész erővel nekidőlt hatalmas vállával az ajtónak.

Görgeyné és az alispán megfeszült érdeklődéssel lesték a próbát, illetve a szakszerű nyilatkozatát (a recsegés hangjából kiösmeri ő az ajtó erejét) s ime, csak egy «jaj»-t hallanak, aztán két lábat látnak kalimpálni a levegőben, míg a felső test végkép eltűnik, s a milyen

Faust.

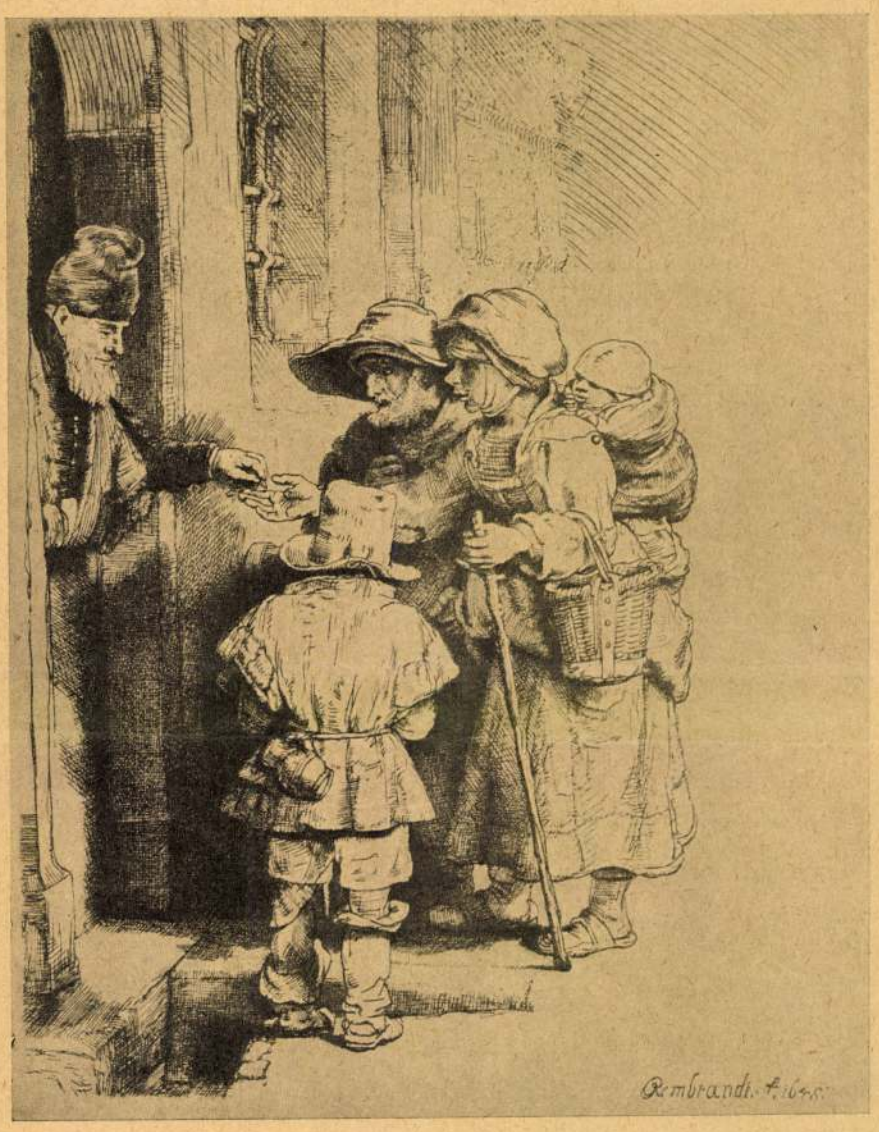

Koldusok a házajtó előtt.

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM REMBRANDT-KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

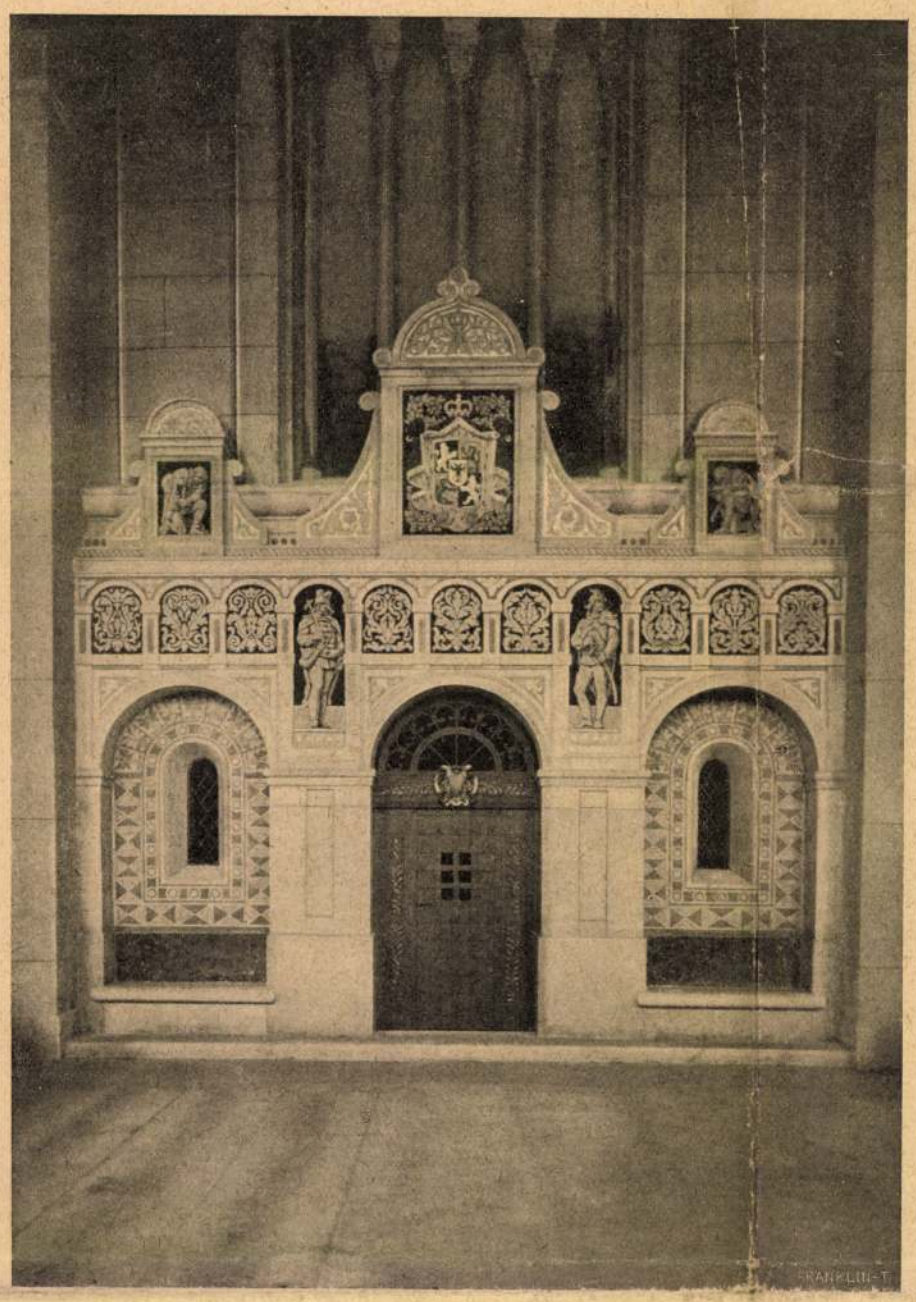

THÖKÖLY IMRE SÍRJA A KÉSMÁRKI EVANGELIKUS TtemplomBAN.

hosszú volt, úgy zuhant le hanyatt a kamarába, miután az ajtó abban a szempillanatban befelé fordult szélesen.

A kamara mélyéből világosság derengett. A kályhában izzó tűz duruzsolt barátságosan. Az asztal innenső végén boros kulacs mosolygott, mellette fonatos kalács és egy megkezdett sonka. Az asztal másik szélén szemben két férfi ült, nyilván malmoztak vagy koczkáztak s most a hirtelen támadt zajra boszúsan felugrottak. Az egyiket rögtön felismerte az alispán. Az bizony Grodkovszky, a várnagy. A másikat, a ki olyan piros, mint a kapós, ellenben Görgeyné ismerte fel mindjárt. Persze hogy János úr az.

Annyira el volt változtatva, hogy az alispán csak bámult, mikor az asszony odarohant az ismeretlen emberhez és a nyakába borult.

— Hát nem haltál meg, hát élsz?

János úr kedélyesen megölelte életepárját, még fel is emelte egy kicsit örömében, szemeit élénken jártatta körül, a gúnyolódás kedve csak úgy ragyogott és szikrázott ki belőlük.

— Dehogy haltam, dehogy, — felelte tréfás panaszkodással, — tengődöm valahogy a rabság keserű kenyerén (ezzel fölvett az asztalon levő zsiros papirosról egy tepertős pogácsát, hirtelen elmajszolta és kortyintott rá egyet a kulacsból). Sokat kiáll az ember, hm. De te hol veszed itt magadat, galambom? Nem vagy te már olyan fiatal, hogy az urad után mászkálj. Mit zavarjátok az embert!

Az alispán, a ki a háttérben maradt, csak most, a hangját hallva bizonyosodott meg a bátyja felől, de ezzel aztán helyre is zökkent nyomban a lelki egyensúlya és a preventiv közigazgatási talentuma.

— Kászmálódjék fel, Balthazár és hordja el magát! Mondtam, hogy maga nagy szamár. Nekidőlt annak az ajtónak, a helyett, hogy a kilincséhez nyúl. Hiszen ki volt nyitva. Bárcsak betörte volna egy pár bordáját.

Csak miután a porkoláb eltisztult onnan, lépett ő is az előtérbe, a gyér világosság vonalába.

— Adjon Isten szerencsés jó estét, bátyám uram.

(Folytatása következik.)

KÉSMÁRKI THÖKÖLY IMRE FEJEDELEM NYUGVÓHELYE.

Két éve múlt október 30-án, hogy a hontalanságba kergetett kurucz vezéreknek szentelt hamvait hazahozta a nemzeti kegyelet. Hazahozta, hogy közel kétszáz évi száműzetés után az édes anyai földben találjanak örök pihenést.

Thököly fejedelem hamvait Késmárkon az evangelikus új templomban s Rákócziét Kassán a székesegyházban helyezték el. Ámde a fejedelmek hamvai ekkor még nem nyertek végleges nyugvóhelyet, mert a hamvak hazaszállításával és elhelyezésével megbízott «Műemlékek Országos Bizottsága» a hősökhöz méltó fejedelmi mauzoleumot óhajtott állítani úgy Rákóczi, mint Thököly hamvainak.

A Thököly-mauzoleum már készen van, melyet a késmárki evangelikus templom északi falához a «Műemlékek Országos Bizottságának» tervei szerint Schvartz Kornél késmárki építész épített.

Szélessége 4·70; hosszúsága 7 méter. Kívül alig tűnik fel a hatalmas arányú templom és harangtorony között, de annál impozánsabb és megragadóbb a templomból nézve.

Képünk a templomi részt, a mauzoleum bejáratát ábrázolja.

A szép renaissance-stilű építménynek oromzatai s úgyszintén az íveket tartó pillérek piskii (Erdély) márványból készültek. A többi rész pedig márványpor vakolatból van építve.

A két szélső oromzatnak gyász, fekete alapjából búsuló kuruczok alakjai láthatók. Mindkettő imádkozó alak. Egyik kardját maga elé fektette, másik kardjára támaszkodott. A középső hármas csücskű nagy orom barnás alapszínéből plasztikusan emelkedik ki gazdag színpompájával Thökölynek fejedelmi czímere: a kettős pajzs, a nagy pajzs négy mezején négy oroszlán és a szív pajzsban a kétfejű sas s a nagy pajzs tetején a fejedelmi korona.

A frizen két kurucz áll felfegyverkezve, mintha csak Thököly kuruczait látná benne a szemlélő, a mint harczra készen indulnak a labanczra. Valóságos élet sugárzik le róluk.

A két álló alak között és tőlük jobbra és balra az ívek felett korszerű diszítésű akanthusz-levél és liliom jellegű virágok ékesítik az emléket. Akárcsak a Thököly-vár oromzatainak, vagy a késmárki harangtorony díszítéseit látnók benne. Ezek a díszek, valamint a térdelő és álló kurucz alakok *sgraffitó* diszítések, melyek *Löschinger Hugó* festő tanár kezei alól kerültek ki.

Az ívek közei, a rácsos ablakok mellékeinek festése szépen illeszkedik a templom menyezetének festéséhez.

A vasajtó, valamint az ablakrácsok korszerű stilüek. Az ajtó pántos, liliom-levéllel és pajzszsal diszítve. Ezek Toreider és Schiller budapesti műlakatosok műhelyében készültek.

A mauzoleum belsejének északi falába az ajtóval szembe fog beillesztetni az a márvány emléktábla, melyet *Holló Barnabás* tervezett, melynek feliratát a «Műemlékek Országos Bizottsága» állapítja meg.

Ha ez is készen lesz, el lehet helyezni végleges pihenési helyére a fejedelmi hamvakat. A szépapáknak unokái végrehajthatják ezzel végső akaratát, mert végrendelete szerint: «*Szeretett hazájában, imádott nemzete körében akar pihenni egy lutheránus kerített kulcsos város templomában*».

Kolumbán Lajos.

VELENCZEI MESE.

Elbeszélés. — Irta **Kupcsay Feliczián.**

Hihetetlen, de megtörtént: Velenczében a tenger beláthatatlan távolságokig kiszáradt.

A pilótákat kikezdték a szárazságnak alattomos férgei; a házak düledeztek; itt-ott már romba is dőltek. Valóban életveszélyes volt Velencze palotáiban lakni vagy hoteljeit bár egy félórára is bérbevenni. Már hetek óta nem jöttek idegenek a szép Veneziába; sőt őslakói is lassankint elmenekültek. Egy lélek sem maradt a falai között. A nemrég élettől eleven, hangos város egyszerre kihalt. Siri csend váltotta fel az egykori derűs hangulatokat.

Csak a galambok nem távoztak el idegen hazába és Hippio, a jól ismert kövér magkereskedő sem hagyta el a Szent Márk-térre néző üzletét.

Hippio vérbeli kalmár volt, abból a fajtából, a kinek többet ér egy lira a föld minden gyönyörénél, még a túlvilági üdvösségnél is. A mikor látta, hogy concurrens üzlettársai mind elvándorolnak, kimondhatatlanúl örült. Ravaszul elbujt, hadd higyjék, hogy ő is útrakelt. Csak akkor nyitotta ki újra boltjának ajtaját, a mikor Velenczét már mindenki elhagyta. Mert ő hitte, hogy a tenger nemsokára visszatér s hogy visszatértével visszatérnek Velenczébe a világjáró, gazdag idegenek is és újra etetni fogják a szent galambokat. És akkor, oh akkor az utolsó szemig el fogja adni dús kukoricza készletét, még pedig jó drága pénzen, tizszer, százszor olyan magas áron, mint a hogy eddig vesztegette! Kiszámította, hogy ő lesz akkor a világ leggazdagabb embere. S az összegyűjtött sok, sok pénzzel megveszi majd a Doge-palotát, a Szent-Márk templomot, a Rialtó hidját, Ve-

Brit-Keleti-Afrika (az éjszaki szélesség 10-ik fokáig a Nilus medrét is beleértve)	670.000
Somaliföld	68.000
Északi-Nigeria	310.000
Niger-parti tartomány	21.500
Lagos et Yoruba	20.500
Arany-part és «Hinterland»	74.500
Siera-Leone	33.100
Gambia	3.500
összesen	2,556.455

Franczia:

Algir	184.474
Szahara	123.500
Tunis	51.000
Szenegal	182.000
Guinea	92.000
Elefántcsont-part	119.500
Dahomej	59.000
Szudán (katonai kerületek)	183.000
Congo et Gabun	550.000
Bagirmi Wadai et Kanem	126.000
Sahara (és Tibesti)	1,892.000
Szomali-föld	14.000
Madagaszkár	228.500
Összesen	3,804.974

Német:

Keleti-Afrika	385.000
Délnyugati-Afrika	322.450
Kamerun	191.130
Togo	34.800
Összesen	933.380

Olasz:

Erithrea	88.500
Szomali-föld	100.000
Összesen	188.500

Portugál:

Guinea	4.394
Angola	484.730
Keleti-Afrika	301.000
Összesen	790.124

Spanyol:

Rio de Oro	167.400
Muni-River	1.750
Összesen	169.150

Török:

Tripolisz és Benghaszi	398.900

Egyiptom:
(névleg török uralom alatt)

Egyiptom	400.000
Angol-Egyiptom Szudán	610.000
Összesen	1,010.000

Egyéb önálló államok:

Transzvál	119.139
Oranje	48.326
Congo szabad állam	900.000
Liberia	52.000
Marokkó	219.000
Abisszinia	320.000
Összesen	1,658.465
Mindössze	**11,499.938**

Afrika szétosztásában Anglia, Franczia- és Németország jutottak legdúsabb zsákmányhoz. *Németország* — habár aránylag későn jelent meg az osztozkodás szinhelyén — mégis majdnem egy millió angol négyszögmértföldnyi területet volt képes elkaparitani, a melynek legalább $^3/_4$-ed része jól be van népesítve és a földmivelésre kiválón alkalmas. Területi nagyság tekintetében *Franczia országé* az elsőség; igaz, hogy a Sahara-sivatag homokja eddig nem igen nyujtott alkalmat arra, hogy kereskedelmileg kihasználtassék, de ha Franczia ország a Földközitenger mentén s a nyugati partokon levő gyarmatait rendesen fogja kezelni: akkor ezen tartományok állandó jólétet biztosítanának a köztársaságnak. Vagyonosodás, valamint előrehaladottság tekintetében — összes vetélytársai közt — *Nagy-Británia* gyarmatai foglalják el az első helyet Afrikában, míg a jól benépesített Congo szabadállam védnöke, a belga király, oly piaczok fölött rendelkezik, melyek a jövőben Európa kereskedelmének igen nagy előnyére fognak válni. *Bornemisza Pál.*

AZ ANGOL TÁVIRÓK.

A londoni központi táviróban naponta 4600 ember foglalkozik sürgönyök továbbításával és felvételével, a sürgönyök kézbesítését pedig 900 kerékpáros küldöncz végzi. A rendes napi forgalom átlag 120—165 ezer sürgöny közt váltakozik, rendkívüli alkalmakkor azonban a fél milliót is meghaladja. A munka természetesen éjjel-nappal folyik fölváltott személyzettel ugy, hogy az alkalmazottak munka

Tokiói fénykép után.

Dr. Shiratori-Kurakichi.

ideje a nyolcz órát nem haladja túl. — Az alkalmazottak — férfiak és nők egyaránt — elég jól vannak fizetve, a mennyiben a férfiak évi járandósága 2560 koronára, a nőké pedig 2350 koronára rúg. Az éjjeli szolgálatot teljesitők pedig ingyen vacsorát is kapnak.

A londoni távíró Indiával, Ausztráliával, Khinával, Dél-Afrikával, a Fokfölddel és egész Amerikával közvetlenül össze van kötve. Kétszáz mérföld hosszú tengeralatti vonalai 1200 millió koronába kerültek s ezen óriási tőke alig egy száztólit jövedelmez. A tenger alatti vonalakat 1870 óta három különféle részvénytársaság létesítette, kilencz évvel utóbb azonban a kormány leginkább politikai tekintetekből az egész kábelhálózatot a fennemlített összegen magához váltotta, s igy jelenleg az angol kormány a tenger alatti táviratozást kénye-kedve szerint minden pillanatban megszüntetheti. Az angol távirda mesés gyorsaságú működését a következő kisérlet fényesen igazolta. Ugyanis Sir Henry Fisher, az angol távirdák vezérigazgatója Viktoria királyné utolsó trónbeszédét a londoni parlament épületéből délelőtti 11 óra 10 perczkor Brisbane-ba (Ausztráliába) küldte. Onnan válasz gyanánt ugyanennek a trónbeszédnek szövege 11 óra 40 perczkor s igy harmincz percz alatt visszaérkezett. Hogy válaszként a trónbeszédet Londonba vissza is megtáviratozták, ez azért történt, hogy ezzel bizonyosságot nyerjenek a felől, hogy a Londonban feladott távirat Ausztráliába hiba nélkül érkezett meg.

LÁTOGATÁS SZEGEDEN.*

I.

Egyetlen ország sem érdekel engem Európában annyira, mint épen Magyarország. Már Japánban megismerkedtem ez országnak történetével s olvastam a könyveket, melyeket tudós utazók irtak róla. Ezek az ismereteim az országról és népéről oly mértékben fölkeltették iránta érdeklődésemet, hogy azonnal ide szerettem volna jönni, a mint európai földre tettem lábamat.

Két hóval ezelőtt érkeztem Budapest székesfővárosba. Örömmel láttam csakhamar, hogy Magyarország már nagy lépéseket tett a müvelődés terén. És az a legkellemesebb, hogy az emberek itt oly barátságosak, hogy úgy érzem, mintha otthon volnék.

* Mint lapunkban két héttel ezelőtt emlitettük, dr. *Shiratori* Kurakichi japáni tudós és Enlund-Sailo Alpo finn szobrász, Strobl tanár tanitványa, múlt hó végén pár napot Szegeden töltöttek. Erről a kirándulásukról mondanak el most egyet-mást a «Vasárnapi Ujság» olvasóinak. Egyuttal a japáni tudósnak arczképét is bemutatjuk jelen számunkban. *Shiratori* még fiatal ember, csak 34 éves. Hazája fővárosában, Tokióban, a nemesi főiskolán a keleti népek történetének tanára, s mint ilyen, hazánkat is buzgón ismerteti. A történelem mellett a nyelvtudománynak is jeles művelője. Egy év óta van Európában. Ez idő egy részét Berlinben és Hágában töltötte, két hónap óta pedig nálunk tartózkodik és itt a magyar nyelv, történelem és néprajz buvárlatával foglalkozik.

Szerk.

S ez az érzés naponta fokozódik, a mint otthonosabb leszek magában a magyar nyelvben. Mert ez az, a mi engem ide hozott. A magyar nyelvet és első sorban a rokonságot, — mely szerintem a japáni és a magyar nép közt fennáll — és ebből folyólag magát a magyar népet alaposan megismerni: ezek ittlétem czéljai. S e czél szempontjából a vidéknek nagy fontossága és előnyei vannak. Természetes tehát, hogy vágyódtam Budapest után egy kis vidéki magyar levegőre is. Nagy örömmel fogadtam hát a meghivót, mely a múlt hó végén Szegedre szólitott. Ebben a szép városban sok előkelő magyar emberrel volt alkalmam megismerkedni és velük eszméimet meghányni-vetni. De meglátogattam a nép egyszerű fiainak házait is, a hol a magyar jellem tisztább, világosabb alakban lép elénk. Addig abban a véleményben voltam, hogy a vendégbarátság erénye csak a japániaknál él. Most meggyőződtem arról, hogy ez a magyaroktól sem idegen. Az az előzékenység és jóság, melyet a szegediek részéről tapasztaltam, meghatott engem. Hálás leszek érte életem fogytáig. Mily kár, hogy oly nemes nép, mint a magyar, a japániak előtt ismeretlen s hogy viszont a magyarok nem ismernek minket! Talán én vagyok az első japáni, a ki a magyarok előtt Japánt képviselem, s az első, a ki a japáni népnek Magyarországról és a magyarokról beszél. Tudom, hogy magyar tudósok nagy útakat tettek a messze Keletre, hogy itt a magyarságnak ősi fészkét kutassák; s ime, én a messze Keletről jövök ide, hogy a nyugati ősrokonokat megismerjem. Vajha ezentúl számos japáni jönne Magyarországba s a magyarok közül mennél többen keresnék föl az én hazámat, hogy a rokonsági érzés, mely az időtől és tértől gátolva, oly soká aludt, újra fölébredjen! Érzéseimet erre vonatkozólag egy kis dalba foglalom össze:

(Japánúl.)	*(Magyarúl.)*
Tatji wakare,	Mióta ők elváltak,
Jkujo henuran!	Mennyi év telt el!
Harakarano	A testvéreknek
Juisijenu katare	Ösmültját te mondd el
Haruno jono czuki.	Oh hold, a tavaszi éjen!

Igen, a hold, mely ősidőktől fogva mind mostanig egyformán világol, ott volt mint néma tanú a két nép hajdani története fölött, ő tudja: hol laktak egykor a mi őseink és mi sors választotta el őket egymástól. Ha ő beszélni tudna, sok dolog kiderülne, a mit ma kutatunk, de föl nem fedhetünk.

Dr. Shiratori Kurakichi.

II.

Régi vágyam volt, hogy megismerjem a magyar népet, a tősgyökeres, igazi magyarságot. Végre megjött a várt alkalom. A finnek jó barátja, Vikár Béla úr meghivott magával Szegedre a japáni tudóssal, dr. Shiratori egyetemi tanárral együtt. Örömmel fogadtam el a meghivást és türelmetlenül vártam az indulás napját. Eljött márczius 29-ike, és mi útra keltünk az Alföld fővárosa, Magyarország igazi szive felé.

Mily hamar eltelt az a pár óra odáig! Szélesen és színesen, mint egy óriás gobelin, terült el szemünk előtt a magyar síkság. Kicsiny házak csoportja — tanyák: meglepő látvány az idegennek. Mindenütt elevenség a tanya körül: munkában levő emberek, legelésző háziállatok, baromfiak, az a sajátságos kútágas, azok az érdekes búbos kemenczék. Ez hát az Alföld, melyért Petőfi élt-halt. Egy pillantásra mekkora terület a szemhatár széléig! Csupa nyiltság, egyenesség, mintha a magyar nép lelke szólana hozzánk.

Szegeden a piarista főgimnázium nevében Cserép Sándor igazgató és a város részéről Gaal Nándor tanácsnok úr fogadnak szives «Isten hozott»-tal. Ime, egyszerre otthon vagyunk a szép nagy magyar városban. De ott vár egy sereg ifjú ember is: fölharsan a riadó «éljen»; el sem akarom hinni, hogy minket illet. De a folytatás meggyőz róla. Sohasem remélt szives barátság árad felénk minden oldalról. Benyomásaink meseszerűleg ragadnak magukkal. Most is, ha Szegedre gondolok, varázsálomként újúlnak föl bennem soha el nem mosódható emlékeim. Barátkozás, beszédek, felköszöntők, éljenek, parasztleányok, virágok, templomok, a sekrestye a gvárdiánnal, iskolák, kultúrpalota, könyvtár, szinház, jó borok és jó emberek: mindez fölrajzik lelkem-

Sándor Béla vázlata.

KÖNYVES KÁLMÁN A MEGHÓDÍTOTT MAGYAR TENGERPARTVIDÉK HÓDOLATÁT FOGADJA.

ben, mint egy átélt mesének mozzanatai. Röviden, mindabban részünk volt, a mit magyar vendégszeretet a kedves vendégnek juttat. Még ennél is többet kaptunk: a testvérnek hajlandóságát a testvérhez. Mint a finn szólásmód tartja: az a sok, ha mind a két felén megkenik vajjal a falatot. Így tett velünk Szeged. Azért lett felejthetetlen nálam. Fognak-e ők is olykor-olykor a finn testvérre gondolni? Lesz-e még egy ily alkalom, midőn a három rokon: *magyar, finn* és *japáni* újra találkoznak?

Enlund-Sailo Albin.

ISKOLAI FALIKÉPEK.

A külföldön nagy elterjedésnek örvendenek már az egyszerű, könnyen áttekinthető, de azért művészi becsű iskolai faliképek, a milyeneket a budapesti Országos Képtár két év előtti kiállításán is láttunk, hol különösen az angolok és francziák faliképei lepték meg a szemlélőt. Ott a legnagyobb művészek vetekednek egymással az ifjúság tanításában és igen helyesen! Egy-egy erkölcsrajz, egy-egy beszélő kép tényezővé válhat még a nemzet életében is. A ki látta az Országos Képtár kiállításán azt a drámai hatású falikép sorozatot, mely tizenkét képben a pálinka hatását mutatja be, az nem is igyekszik az előbbi állítást megczáfolni.

A magyar közoktatásügyi kormány is ráfordította figyelmét az iskolai faliképekre. Egyelőre hét történelmi faliképre hirdetett pályázatot, hogy azok, a mint azt a pályázati hirdetés elmondja: «szines sokszorosításban az elemi népiskolák IV—VI. osztályaiban a történeti s a művészeti érzék kifejlesztésének és a hazafiui érzelmek állandó ébrentartásának eszközei legyenek.» A hét kép tárgya: 1. Árpád pajzsra emeltetése. 2. A honfoglaló magyarok átlépik az ország határát. 3. Asztrik átadja a koronát Szent Istvánnak. 4. Szent László megszabadítja a fogoly leányt. 5. Könyves Kálmán a meghódított magyar tengerpartvidék hódolatát fogadja és megerősíti a dalmát városok kiváltságait. 6. IV. Béla és a tatárjárás. 7. A morvamezei csata. Egy-egy kép tiszteletdíjául kétezer korona volt kitűzve.

Azt reméltük, hogy a magyar művészek lelkesedéssel fognak majd hozzá a hazafias feladat megoldásához, hisz a pályadíj is eléggé tekintélyes és idő is volt elegendő. De leginkább csak a fiatalabb művésznemzedék tagjai pályáztak s az eredmény kevéssé felelt meg a várakozásnak; ha egy-egy pályaterven felcsillan is a festő-tehetség, egy közös hibát majdnem valamennyi képvázlaton fel lehet találni: a történelemben való tájékozatlanságot.

A Képzőművészeti Tanács, a mely a pályázat fölött birálatot mondott, mindössze négy pályamunkát itélt érdemesnek a díjra, tehát a hét kitűzött tétel közül háromra egészen meddő volt a pályázat. A díjat nyert pályamunkák: 1. *A honfoglaló magyarok átlépik az ország határát* tárgyu képvázlat, szerzője: *Löschinger* Hugó; 2. *Asztrik átadja a koronát Szent István királynak*, szerzője: *Gergely* Imre; 3. *Könyves Kálmán a meghódított magyar tengerpartvidék hódolatát fogadja*, szerzője: *Sándor* Béla, és 4. *a morvamezei csatát* feltüntető mű: szerzője *Gergely* Imre. Kevésbé ismert név valamennyi, de lelkesedésük becsülésre méltó. *Löschinger* Hugó munkája felülemelkedett a középszerűségen. Élénk konczepczióju, de egyszerű szinekkel ható mű. Míg a többi pályázó nem tudta magát önállósitani Feszty «Magyarok bejövetele» czímű körképétől, ő többé-kevésbbé eredeti. Egy pár fölösleges alak azonban az áttekinthetőség és megérthetőség rovására van. Ezen okvetlenül változtatni kell a kivitelnél. *Sándor* Béla *Könyves Kálmánja* a legsikerültebb választása a biráló bizottságnak. Könyves Kálmán arczán lelkesítőleg hat a fönség és a hatalomérzés kifejezése. Szinei pompások és igen alkalmasak a sokszorositásra. Történeti felfogása is helyes, könnyen megértheti a gyermek is. Mindenesetre szép, nemes és hazafias dolgot cselekednének jelesebb művészeink, ha szeretettel részt vennének az újabb pályázatban.

Hamvay Ödön

Löschinger Hugó vázlata.

A HONFOGLALÓ MAGYAROK ÁTLÉPIK AZ ORSZÁG HATÁRÁT.

AZ ISKOLAI FALIKÉPEK PÁLYÁZATÁRÓL.

EGYVELEG.

* **Női klubok Londonban.** Londonban igen sok a női klub; több mint a szintén igen nagy számú férfi klub. Csak egy kis szemlét kell tartani a londoni Boverstreeten, hol a délutáni theához sietö hölgyek egész árja hullámzik, hogy a női klubok kedveltsége és látogatottsága felöl meggyőződjünk. Ezek annyiban különböznek a férfiak kaszinóitól, hogy tagjaik inkább napközben, különösen a délutáni thea idején, míg a férfi körök inkább este és éjszaka népesednek be. S a női társaskörök általában sokkal népesebbek is, mint a férfi-kaszinók. Sőt a tizenkét legnagyobb londoni női egyesületnek oly sok tagja van, hogy az újonnan jelentkezőket gyakran nem vehetik be s így ezeknek — nem egyszer százával — várniok kell, míg számukra hely ürül. Az élet az ilyen társaskörökben igen egyszerű: a tagok itt alig tesznek egyebet, mint ozsonnáznak, olvasnak, vagy csevegnek. A férfikaszinók lázas hangulatai, szilajabb mulatságai, a milyeneket a kártyaszobákban tapasztalni lehet, itt ismeretlen dolgok. Nagy és áldásos jelentősége van a női kluboknak a vidékről Londonba jövő nők számára. Ezeket megszabadítja a szállodai élet költségességétől és ridegségétől. Majdnem mindenik ugyanis úgy van berendezve, hogy egyszerre több idegennek teljes ellátással szolgálhat. Természetes tehát, hogy a nők szivesebben keresik föl ezeket a nekik megfelelőbb légkörű helyeket, mint a zajos nyilvános szállodákat. S nem utolsó dolog az se, hogy ezek a magán-hôtelek sokkal olcsóbbak, mint a nagy, mindenki számára megnyíló szállodák.

* **A czári család tehene.** Valahányszor I. Miklós czár feleségével és gyermekeivel Oroszországban vagy külföldön utazik, a császári különvonat egyik kocsijában egy tehén van elhelyezve, melynek teje csakis az uralkodó és családja számára van fentartva. A tehén Dániából került Szent-Pétervárra. Gondozása két külön e czélra kinevezett császári tehenészre van bizva. A tehén istállója előtt folyton katonai őrszem áll.

* **Németország katonai szervezete** úgy van rendezve, hogy három hónap alatt öt millió hatszáz ezer embert s 195,000 lovat, és ötezer ágyút küldhetne a harcztérre.

* **A közönséges élelmi szerek,** ú. m. marha és disznóhus, baromfi, vaj, burgonya és zöldség ára, New-Yorkban soha sem észlelt magasságot ért el, míg ellenben a liszt, a czukor, kávé, tea és fűszerek ára egyformán megmaradt. Ennek a lakosság alsóbb rétegeiben sok zúgolódást előidéző jelenségnek okát a közlekedési eszközök elégtelenségében keresik, a mennyiben az óriási város ellátását a vasuti vonalak és gőzhajók többé nem győzik.

Thököly Imre fejedelem késmárki sírkápolnája.

Thököly Imre fejedelem hamvai immár 1909 okt. 30. óta végleges helyükön, a késmárki új ágostai evangélikus templomhoz épített sírkápolnában nyugszanak. Késmárk városa falai közé fogadta haló poraiban a bujdosó fejedelmet, mert ez a város tekinthető a fejedelem szűkebb hazájának. Thököly nevéhez füződik a késmárki sgrafitto díszű műemléket képező vár. Thököly címere látható a katholikus plébániatemplom mellett emelkedő campanile sgrafitto díszei között is.

Milyen érdekesek ez építmények, a felépítésükben és díszítményeikben rejlő elegantia, ízlés és hangulatnál fogva! Csendes áhítattal tekint szemünk a százados falakra; hiszen a késmárki Thököly-campanile és a sgrafittos várbástyák omladozó pártázatai, az egykor élénk színben ragyogó sgrafittok mindjobban elfakuló, halványodó színek a mulandóságot, régi dicsőségnek hanyatló csillogását, régi fénynek romladozó nyomait juttatja eszünkbe. Milyen büszkén állottak hajdan a hímes tornyok, hirdetve építőjük hatalmát, s roskadozó falai ma már csak a letűnt fényes mozgalmas időkre való emlékezés csendes és néma monumentumai.

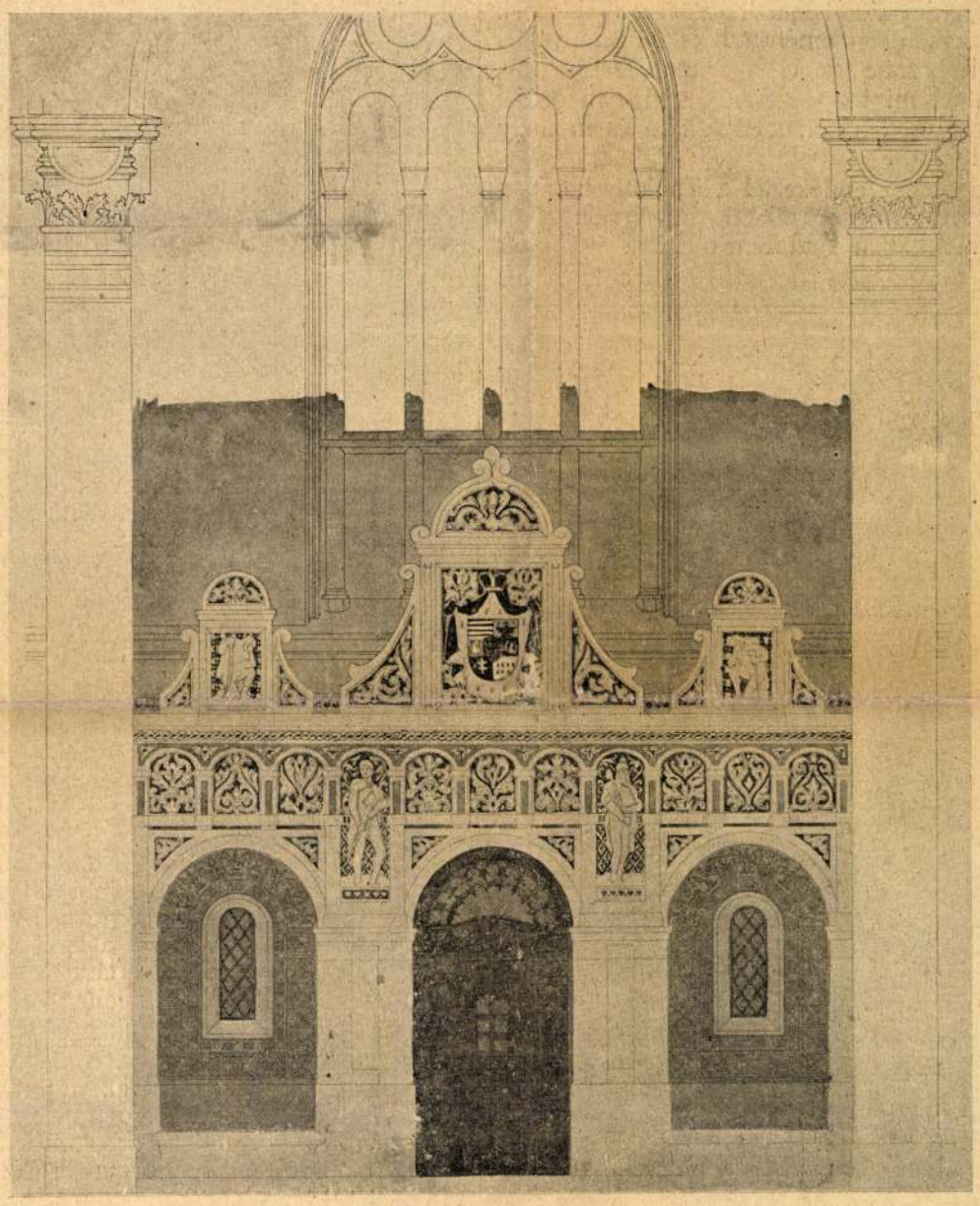

1. ábra. A Thököly-kápolna ajtója a késmárki ev. templomban.

Rendkívül hangulatos s monumentális nyugvó helyet nyujthatott volna a halott fejedelemnek a késmárki Thököly-vár kápolnája, mely különösen belső nemes építészeti kiképzésénél fogva rendkívül fejlett művészi alkotást nyujt s mausoleummá alakítva méltó módon hirdette volna a fejedelem emlékét. Hatalmas benyomást gyakorolt volna a zarándokra a kápolna közepén emelkedő egyszerű, a hamvakat magába záró sarcophag. A kápolnában azonban róm. kath. istentiszteletet tartanak, s ez eszme megvalósítása elé más gyakorlati leküzdhetetlen nehézségek is gördültek, azért Thaly Kálmán óhajtására és megokolására a késmárki új evangélikus templomban helyezték el a hamvakat.

Az új evangélikus templom *Hansen* Theofil tervei szerint épült, ki a terveket díjmentesen bocsátotta a késmárki evangélikus egyházközség rendelkezésére. A terve szerint felépült templom az evangélikus istentisztelet szempontjából szokatlan elrendezést nyert. Egy ötszakaszos hosszhajó végén számos lépcsővel megközelíthető szentélyt látunk magas kupolaboltozattal. A szentély külsőleg is kupola-kiképzést mutat. A templom a hajó tengelyében elrendezett főbejáró ajtótól jobbra hatalmas méretű campanile emelkedik. Úgy a hajónak, mint a kupolának faszerkezetű menyezete van. A templom akusztikája hiányos, amennyiben az istentiszteleten szokásos oltár előtti ének a templomhajóban alig jut érvényre, mert a szentély kupolájának öble az oltár előtt elhangzó hangokat zavaros zümmögéssé változtatja. Ennek az amúgy is kevéssé használható szentélynek, mely külső megjelenésében elszakad a templom képétől, mausoleummá való kiképzése szintén combinatióba lett volna vehető. A nehézség a födém tűzveszélyes voltával és tűzbiztossági követelményekkel, valamint az aránylag nagyobb tér építészeti kiképzésével járó költségek nagyságával merültek fel.

A kupolatérnek a rendelkezésre álló húszezer korona költségen való rendezése annál kevésbbé lett volna megvalósítható, mert a szentély alatt levő kripta is átalakítandó lett volna, melyben Tököly hamvai ideiglenesen el voltak helyezve.

Ilyen viszonyok között legmegfelelőbbnek mutatkozott a bemutatott terv szerint való megoldás, mely a templomhajó középső szakaszának a torony felüli oldalán való kibővítését jelenti. Az első tervezet a sírkápolnát a templommal szorosabban kívánta összekapcsolni, amennyiben a templomból látható s csatolt rajzban bemutatott homlokzatnak mind a három íve kinyittatott volna s a kápolna belseje a sarcophaggal a templomból látható lett volna, s eleinte e helyiségnek a templomtól való elzárása csak alacsony szellős vasrácscsal terveztetett.

Az ívek nyitott alakját az illetékes bizottság tűzbiztossági szempontból kifogásolta, azért a középső ív erős vaslemezajtóval láttatott el, melynek áttört részei is vastag drótfonattal készültek; a két oldalívben mindössze csak egy-egy erős vasrácscsal és drótfonattal ellátott rés töretett.

Az oldalívek alatt egy-egy ülőpad foglal helyet. A sírkápolna közepén, a kápolna keresztengelyében helyezték el Thököly Imre fejedelem márvány sarcophagját, mely hasonló II. Rákóczi fejedelemnek a kassai székesegyházban elhelyezett sarcophagjához s ugyanabból a kőből is készült. A bejárással szemben a falban nyert elhelyezést Thököly Imrének *Holló* Barnabás szobrász által készített márvány-

epitaphiuma a fejedelem domborművű mellképével, címerrel és hadi emblémekkel díszítve. Az Izmidből hozott sírkő, a kápolna belseje egyébként nélkülöz minden építészi tagozást, símán rakott tégladonga-boltozattal van födve, s egyetlen köralakú ablak világítja.

A kápolna külseje egyszerű, nyers téglafalazattal, faragott kőépítészeti tagozatokkal van kiképezve *Sztehlo* Ottó terve alapján. A sírkápolnának a templomból látható homlokfalát *Lux* Kálmán tervezte sgrafittó modorban. A pillérek, lábazatok, fejezetek pucisccі márványból készültek. A figurális és ornamentális barna sgrafitto díszt a régi sgraffitok tanulmányozása alapján *Löschinger* Hugó akadémiai festő létesítette olyan módon, hogy ahol rakott falfelület helyett márvány állott rendelkezésére, a háttérnek megfelelő felületeket némileg bemélyesztette és bearanyozta. Az arany háttérrel átszőtte az egész homlokzatot úgy, hogy a homlokfelület mintegy szőnyegszerű benyomást kelt. Thököly címere eredeti színeiben látható és mintegy kiválik az architekturából.

A homlokzat megoldása emlékeztet a Thököly korában dívó építkezésekre, szerény eszközökkel, de minden építőanyagot a maga mivoltában őszintén mutatva igyekszik művészi hatást kelteni. □

2. ábra. A késmárki ev. templom.

A német építőanyag-iparosok egyesületeiből.

A német mészhomoktéglagyárak egyesülete idei közgyűlését a berlini „építészházban“ tartotta. Az agyagtéglagyárak nagy versenyével kell megküzdeni a mészhomoktéglagyáraknak, de még a használhatóság iránti kételyek eloszlatása is lefoglalja a versenyben szükséges erejüket. Foglalkoztak azokkal a gyakori pörökkel, amelyek a mészhomoktégla megbízhatósága ellen irányultak, de amelyek mind a mészhomoktégla javára dőltek el. Egyik fölszólaló a mészhomoktégla új ellenségére hívta föl a figyelmet, amelyik azt vitatja, hogy művészi szép házak nem építhetők ez anyaggal. Az 1910. évi agyag-, cement- és mészipari kiállításon *Behrens* tanár tervei szerint épülő ház hivatva van a mészhomoktéglát e téren is megvédeni. *Kloes* tanár előadása nyomán a cément- és mészhabarcsok, illetőleg azok különböző keveréke foglalkoztatta a gyűlést; szükségessé vált bizottság alakítása, amely a különböző habarcsok fogalmát tisztázza.

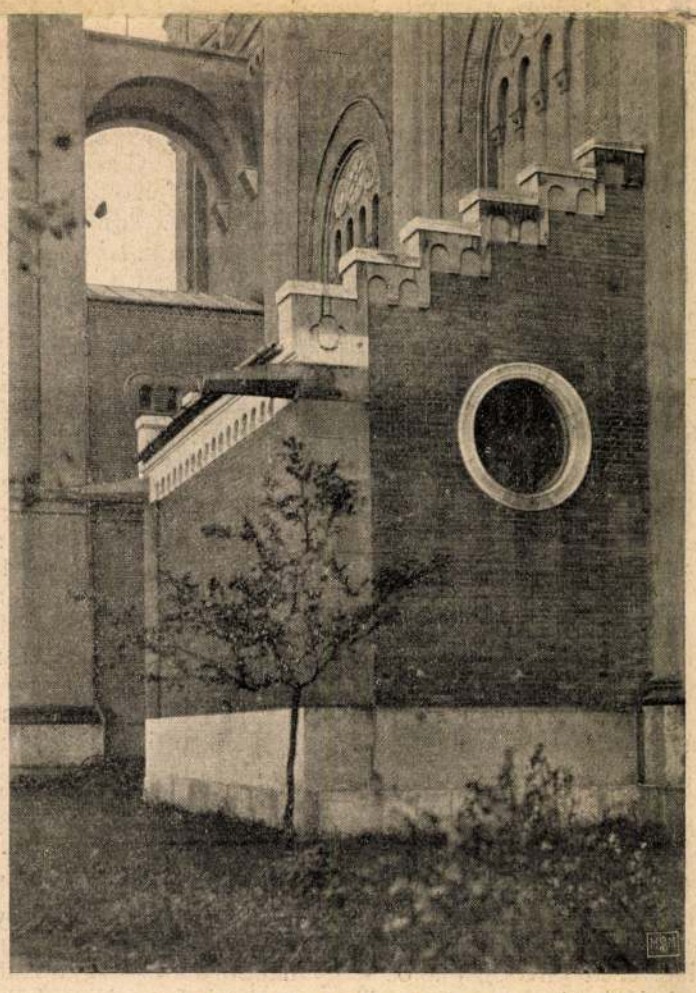

3. ábra. A Thököly-kápolna külseje.

Az agyag-, cément- és mészipar német egyesületének közgyűlésén élénk képe tárult föl az egyesület mult évi működésének. A laubani téglavető iskola építése és az idei (június 1-től július 15-ig tartandó) berlini agyag-, cément- és mészipari kiállítás előkészítése és rendezése jelentős része annak.

A német portlandcément-gyárosok egyesülete február 21-én tartotta idei közgyűlését. Az egyesület mult évi legfontosabb alkotása a portlandcément egységes szállításáról és vizsgálatáról szóló német szabályok javított kiadása. Ezt a szabályzatot a porosz hatóságok már elfogadták és követni fogják a példát a többi államok hatóságai is. E szabályok a nyomófeszültségre vetik a legnagyobb súlyt, az egyesület törekszik tehát a királyi anyagvizsgáló intézet segítségével olyan gép gyártását elősegíteni, amely egyszerűsége és olcsósága mellett e vizsgálatra kiválóan alkalmas. Fölkérték a közoktatásügyi minisztert, hogy az anyagvizsgáló intézetet bízza meg a cément és béton mikroszkopikus vizsgálatával, aminek költségeit az egyesület viselné. A jelentés szól továbbá a kopenhágai kongresszusról, a közmunkaminiszternek a vasportlandcément és portlandcément egyforma értéke dolgában kiadott rendeletéről; a kereskedelmi kamaráknak a habarcsról szóló fogalmi meghatározásával nem ért egyet. Fölhívja a figyelmet az osztrák normálishomoknak a némettől való különbözőségére. Megemlékezik az érdekképviseletnek arról a vívmányáról, hogy tagjait a portlandcément egységes szállítási föltételeinek használatára kötelezi. *Bredtschneider*, charlottenburgi műszaki tanácsos beszélt a csatornalevegő kénhidrogénjének a bétonra való romboló hatásáról. *Dr. Dyckerhoff* előadásában ismertette a veszélyes voltát annak az eljárásnak, ha bárminő kötőanyagra ráhúzzák a portlandcémentre bevált szabályokat. Egy épület konkordiacémentből készült; a szabályos kísérlet igazolta nagy húzófeszültségét, mégis salakhomokkal és habkőhomokkal készített keveréke alig keményedett. Ezért egy új miniszteri rendelet utasítja a vasúti igazgatóságokat, hogy ne csak a normális vizsgálatokat figyeljék meg, hanem az ajánlott cément gyakorlati használhatóságáról is győződjenek meg.

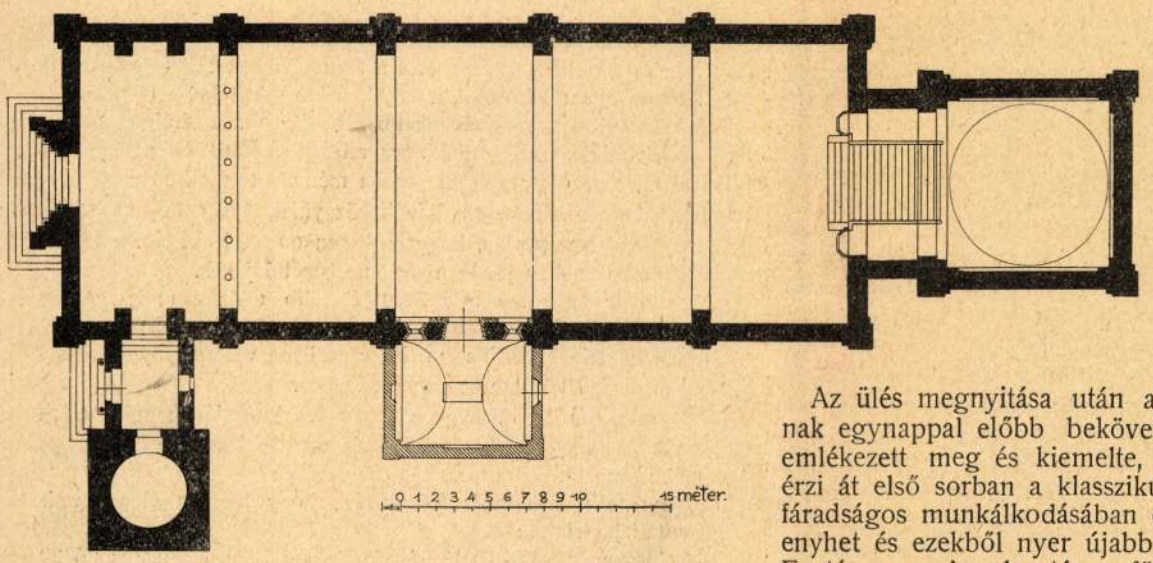

4. ábra. A késmárki ev. templom alaprajza a Thököly-kápolnával.

Az építésrendőri hivatalnokok az idén először gyűltek össze tanácskozásra, amikor elhatározták, hogy egyesületet alapítanak, amelynek föladata lesz egységes irányt szabni a miniszteri rendeletek kezelését és a vasbéton-építkezések végrehajtását és felügyeletét illetőleg.

A német bétonegyesület jelentése szerint e célra alkotott bizottság a bétoncsövek megengedhető igénybevételéről készített alapos utasítást és táblázatokat. Ezt a munkát kisérletek előzték meg, amelyet az egyes cégek foganatosítottak száraz, földnedves és nedves próbacsövekkel.

Emperger bécsi műszaki tanácsos ismertette kisérleteit, amelyeket vascsöveknek belső, illetőleg külső vasbéton megerősítésével végzett. Belső vasbétonbetéttel a vascső nyomófeszültsége nyolcszor nagyobb, mint anélkül, külső vasbétonborítással az eredmény nem ily nagy mértékben kedvező.

A német bétonegyesület arra törekszik, hogy lehetőleg minden vitás esetben, amely béton- és vasbétonépítkezésben előfordul, választott bíróság itélkezzék; e célból összeállították a szakértőket szakok és kerületek szerint, valamint a választott bíróságok ügyrendjét is. Az egyesület ezenkívül állandóan nyilván tartja a bétonépítkezésekben előforduló baleseteket és földeríti pártatlanul azok okait.

Szeppes főmérnök ismertette a Bonn melletti Oberkassel új cementgyárát, amely teljes egészében a 60 *m* kéménynyel együtt vasbétonból készült. A csőkemencék vasbétonporkamrái 550° *C* hőmérsékletnek, a vasbétonkémény pedig 350° *C*-nek van kitéve. Az eddigi nyolc hónapos üzemben sérülés és repedés nem mutatkozott. *O. K.*

Az állam technikusai.

A magyar technikusoknak panaszuk van; panaszkodnak, hogy nemcsak nem tapasztalnak haladást abbeli törekvésükben, hogy a társadalomban és az adminisztratióban az őket megillető szerepkört elfoglalhassák, hanem maga az állam részéről éri őket mellőzés részint azáltal, hogy a törvénynyel nekik biztosított munkakörben is — helyettük másokat alkalmaznak, részint pedig azáltal, hogy még azokba az állásokba is, melyeket eddig technikusok töltöttek be — még pedig közmegelégedésre, legújabban nem technikusokat neveztek ki.

Ebben a dologban a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek több mint 50 tagja az egyesület elnökét fölkérte, hogy rendkívüli közgyűlést hívjon össze. Ez a közgyűlés most vasárnap folyt le, körülbelül 170 tag részvételével; megjelentek az éppen látogatóban Budapesten tartózkodott osztrák építészek is, kiket Kájlinger Mihály elnök üdvözölt. A komoly, nyugodt hangulatú közgyűlés egy pillanatra sem tévesztette szem elől kitűzött célját, és tudományos testülethez méltó tárgyilagos módon mondta ki egyhangú határozatát.

Az ülés megnyitása után az elnök *Mikszáth* Kálmánnak egynappal előbb bekövetkezett váratlan elhunytáról emlékezett meg és kiemelte, hogy a magyar technikus érzi át első sorban a klasszikusok becsét és hasznát, hisz fáradságos munkálkodásában ezek műveiben keres és talál enyhet és ezekből nyer újabb erőt a további alkotásokra. Ezután a napirendre térve, fölkérte *Cserháti* Jenőt, hogy a közgyűlést összehívók célját ismertesse; erre az előadó ezt a beszédet mondotta el:

Egyesületünk célja — alapszabályaink szerint: *Magyarországon a mérnöki és építészeti ügy érdekeinek megóvása és előmozdítása.*

Amikor számos tagtársammal együtt a rendkívüli közgyűlés egybehívását kértük, tettük ezt azzal a szándékkal, hogy egyesületünknek alkalmat adjunk föntebb megjelölt kötelességének teljesítésére.

A magyar műszaki karnak már régi és többször fölhangzott jogos panasza, hogy a közigazgatás számos ágában hatásköre csak bizonyos határig növekedhetik, azontúl — és pedig éppen ahol a vezető állások kezdődnek — részben a qualificatiós törvény, részben a helytelen maradi felfogás olyan gátat állítanak eléje, melybe eddig még rést törni nem tudtunk.

Emez állapotok megváltoztatására, úgy mint eddig, a közérdek és karunk érdekére való hivatkozással állhatatosan fogunk törekedni. Ez az állapot sérelmesnek tulajdonképpen nem nevezhető.

Sérelmünk ott kezdődik, ahol törvényben biztosított jogainkat nem respektálják, s ahol évek óta mérnök kartársaink által eredménynyel betöltött vezető állásokba nem műszaki egyéneket neveznek ki.

Ez, Tisztelt Közgyűlés, az évek sorain át már többször megtörtént, és mi a békességes tűrés elég nagy mértékéről tettünk tanúbizonyságot, amikor e sérelmek ellen eddig nem szólaltunk fel.

A legutóbbi időben azonban karunk mellőzése annyi esetben és oly szembetünő módon történt, hogy a további hallgatás a közérdek és karunk érdeke ellen elkövetett bűn volna.

Mielőtt előadásomban tovább mennék, szükségesnek tartom különösen hangsúlyozni, hogy nekünk semmi kifogásunk sincs a műszaki állásokba kinevezett jogi qualificatióval rendelkező egyének ellen; tiszteljük és

5. ábra. A késmárki ev. templom belsejének gyászpompája.

becsüljük őket, és őszintén kívánjuk nekik, hogy az administrationak azon a terén, amelyen előképzettségüknél fogva hasznos működést fejthetnek ki, minél nagyobb állásokba jussanak; mi csak az ellen foglalunk a legnagyobb határozottsággal állást, hogy a műszaki képzettségű egyéneknek törvényben biztosított, vagy a szokás jogán fenntartott állásokba mást mint technikust nevezzenek ki.

Lássuk most már a konkrét eseteket.

Az 1907. évi XIX. törvénycikk 170. §-a úgy intézkedik, hogy az állami munkásbiztosító hivatal biztosítási és bírói osztályának fogalmazó személyzete felerészben jogászokból (bírói vagy közigazgatási képzettséggel), felerészben pedig mérnökökből álljon.

A hivatal szervezésének befejeztével 1908-ban 6 jogász mellett 5 mérnök volt kinevezve. A számbeli egyenlőtlenséget ez esetben még lehetne azzal védeni, hogy csak 11 állást kellett betölteni, tehát a paritás nem volt megtartható; csakhogy a különbség a mérnökség kárára fokozatosan növekedett, úgy hogy 1909. évben 8 jogászszal szemben 5 mérnök állott, a f. évi márciusi újabb kinevezéssel pedig a jogászok száma 9-re növekedett és a mérnököké megmaradt úgy mint kezdetben volt, 5-nek.

Itt tehát a kinevezések a törvény világos és félre nem érthető rendelkezése ellenére történtek, amivel nemcsak a műszaki kart érte mellőzés, hanem a közérdek is szenved.

Könnyen belátható ugyanis, hogy a jogászok és a mérnökök paritását a törvénybe nem azért vették be, hogy néhány mérnöknek állást biztosítsanak; hanem azért, mert a hivatal bírói osztályának nagyobbrészt olyan természetű ügyekben kell döntenie, ahol gyári és műhelyi berendezések, gyári és műhelyi munka és a munkásviszonyok ismerete el nem engedhető; ezekkel pedig csak műszaki ember rendelkezik.

Bármilyen sérelmes a paritást helyettesítő 9 jogász és 5 mérnök által kifejezett arány, a kép még sokkal sötétebbé válik a mi szempontunkból, ha azt is megvizsgáljuk, hogy milyen fizetési fokozatban van az említett 14 tisztviselő.

Rövidség okáért csak azt említem meg, hogy a hivatal szervezésekor a 6 jogász között osztálytanácsosi rangban volt 4, az 5 mérnök között pedig 1.

Most pedig van 9 jogász között 6 osztálytanácsos, az 5 mérnök között 1.

A második sérelmes eset a következő:

A m. kir. államvasutaknál eddig az olyan igazgatói állásokat, melyeknek hatásköre tisztán műszaki ügyekre, vagy ilyenekkel szoros összefüggésben levőkre terjedt ki, mérnökök töltötték be, ami a dolgok természeténél fogva egyedül helyes, hiszen az olyan szerény és kisterjedelmű államvasút *mérnökök vezetése alatt* érte el mai óriás fejlődöttségét.

A legutóbbi időben rövid közökben három igazgatói állás üresedett meg és mind a három állást jogászoknak adták oda.

Itt megismétlem, hogy nem személyekről van szó, hanem a műszaki karnak arról a rendszeres mellőzéséről, mely ebben a tényben megnyilatkozik s amely reánk sérelmes.

Az államvasutak tisztviselőinek legutóbbi kinevezése a műszaki karra szintén sérelmes, mert míg az egész tisztviselői karnak a II. és III. fizetési osztályt nem tekintve, kereken 23%-a mérnök és 7%-a jogász, addig az előlépett mérnökök az összes előlépetteknek 5%, a jogászok pedig 13%-át teszik ki.

A sérelmes eseteknek még egész sorozata van.

A sok közül még csak egy esetet akarok röviden megemlíteni; tudniillik az államépítészeti hivatal műszaki személyzetének ügyét.

Még az 1906-ik évben tartottak a pénzügyminiszteriumban más miniszteriumok bevonásával egy szaktanácskozást, ahol a külső szolgálat főiskolát végzett tagjainak kedvezőtlen javadalmazását javítandó, elhatározták, hogy fokozatosan több tisztviselőt neveznek ki a felsőbb fizetési osztályokba. Igy pl. tervbe vették, hogy az államépítészeti tisztviselők 1%-a tartozzék az V-ik és 9%-a a VI-ik fizetési osztályba. Ma az V-ik osztályban egy sincs, a VI-ik osztályban van 4%.

Ezt a fizetésekben fennállott aránytalanságnak a kiegyenlítését más miniszteriumban már végrehajtották, a kereskedelemügyi miniszteriumban azonban mindeddig még nem.

Ehhez járul még, hogy megüresedett, többnyire magasabb műszaki állások huzamos ideig betöltetlenül maradnak; továbbá, hogy a miniszteriumban az államépítészeti hivatalok műszaki ügyeit nagyobbára berendelt mérnökök intézik, akik a *kinevezett* jogásztisztviselőkkel szemben nem bírnak elég súlylyal stb.

Folytathatnám még, Tisztelt Közgyűlés, mert vannak egyéb sérelmeink is; azonban én itt csak a legnagyobbakat, a legszembeötlőbbeket óhajtottam felsorolni, amelyek nekünk leginkább fájnak.

A műszaki karnak annál inkább nehezére esik a sérelmek és mellőzések elviselése, mert mind gyakrabban halljuk és pedig előkelő helyekről, a magyar műszaki munka méltatását és elismerését.

Lássuk most már, t. rendkívüli közgyűlés, hogy milyen eszközök állanak rendelkezésünkre, hogy a karunkon esett sérelmek lehetőleg orvosoltassanak és a jövőben meg ne ismétlődjenek.

Egyesületünknek ma már 3000-nél több tagja van; ha egy ilyen hatalmas testület felemeli a szavát és kifejezést ád a mellőzés és sérelem fölötti érzelmeinek, azt hiszem, hogy az ilyen véleménynyilvánítás kell hogy az intéző körökre benyomást tegyen.

Azt javaslom tehát, hogy a jogos felháborodás hangját elfojtva, fejezzük ki az egész műszaki kart ért sérelem felett legmélyebb sajnálkozásunkat.

Kérem tehát a Tisztelt Közgyűlést, hogy fogadja el a következő határozati javaslatot:

„A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek 1910. évi május hó 29-én megtartolt 56-ik rendkívüli közgyűlése

kimondja, hogy a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatalban már 1907 óta a legutóbbi időig, a m. kir. államvasutaknál pedig a legutóbbi időben történt kinevezések, továbbá az államépítészeti hivataloknál meglevő fizetésbeli aránytalanságok kiegyenlítésének késése alkalmából, a műszaki kart átalában ért sérelmes mellőzés fölött legmélyebb sajnálatát fejezi ki.

Továbbá reményli, hogy a műszaki kart a jövőben ilyen meg nem érdemelt mellőzés érni nem fogja, sőt hogy az intéző körök igazságszeretete és méltányossága útat és módot fog találni a már megtörtént sérelmek orvoslására is."

A nagy tetszéssel fogadott előadói beszéd után a közgyűlés a határozati javaslatot minden további fölszólalás, vita nélkül magáévá tette, amire az elnök az ülést berekesztette.

VEGYESEK.

Iparos-képviselők. *Jakabffy* Ferenc építész-építőmestert, a Budapesti építőmesterek, kőműves-, kőfaragó- és ácsmesterek ipartestületének elnökét a budapesti IX—X. kerület f. hó 1. napján 312 szótöbbséggel képviselőjévé választotta. — *Hlatky-Schlichter* Lajos építőmester nagy szótöbbséggel lett ugyanaznap Győr város képviselője.

A kassa-oderbergi vasút magyarországi vonalainak vezérigazgatójává *Pulszky* Garibaldi mérnököt, a m. kir. vasúti és hajózási főfelügyelőség főnökét, miniszteri tanácsost választotta meg; műszaki igazgató *Samarjay* Lajos lett. — A Magyar Magán Mérnökök Országos Szövetsége ügyvezető igazgatójává *Rácskay* Gyula vasúti és hajózási főfelügyelőt választotta meg.

Martin Pierre, aki új acélgyártó móddal tette nevét világhírűvé, 86 éves korában elfeledve, szűkös viszonyok közt él Páris mellett. Ezért a Comité des Forges de France százezer frankkal gyűjtést indított meg számára és az egész világ acélműveit részvételre szólította föl. A német Martin-acélművek húszezer márkát ajánlottak e célra, különböző egyéb gyárak is jelentős összegekkel gyarapítják a gyűjtést. A francia egyesület június közepén díszülésen akarja Martinnak a nemzetközi ajándékot átnyujtani. *O. K.*

A műegyetem mult heti zárókőletétele alkalmából dr. *Gaál* Jenő műegyetemi tanár ezeket írja: „Gyönyörű otthona van már Magyarországon a műszaki oktatásnak, de azért a műegyetemet még sem becsüljük meg annyira, amennyire megérdemelné. Törvény és külsőség szerint a műegyetem egyenlő rangú a tudományegyetemmel, de az országnak, sőt maguknak a technikusoknak a felfogása szerint is még *mindig van valamelyes inferioritás a műegyetem rovására.* Holott ez nemcsak nagy igazságtalanság, hanem igen nagy oktalanság is, mert hiszen éppen nálunk, a jelszavak és a képzelt értékek földjén különös jelentősége van a műszaki tudás positív, kézzelfogható eredményeinek. Akik a műegyetem falai közül kerülnek bele az élet forgatagába, azok tiszta látással, az elvek és irányok hasznosságának pontos ismeretével nézik a dolgokat és kell, hogy ez a positív felfogás lassankint beleszívódjék az egész társadalomba is. De ha átalakító hatást várunk a műegyetemről elkerültek útján a társadalomra nézve, sorrend szerint elsőbb és fontosabb, hogy magának a műegyetemnek a szelleme is átalakuljon. Műszaki tudás dolgában semmi kívánni való nincsen. A magyar mér-

ték üzemüket. A vasutakon megakadt nemcsak az árú-, hanem a személyforgalom is. Mindezek folytán a városi üzletek is becsukták boltjaikat, a kereskedelmi forgalom teljesen megbénult. Csak néhány üzlet van még nyitva, de ha ezekbe belép a vevő, elképedve látja, hogy a ládák és fiókok üresek, csak néhány hitvány portékát dugdosnak zár alatt, a melyet felháborító áron kínálnak. Gyáripari czikk már egyáltalában nem kapható, csak élelmiszer van még elegendő bőségben és ennek ára a mienkhez képest elég alacsony. Omszk város külső képe a forradalom óta gyökeresen megváltozott. Utczáin rengeteg piszok halmozódott össze és e szemétdombok állandó tüntető fölvonulások, csetepaték, rablás és gyilkolás színhelyei. A lakosság jobbérzelmű része ismeretlen lakásokban rejtőzködik vagy kivándorolt, az utczákon csak kalandorokat, feslett erkölcsű nőket, vad csőcseléket és rakonczátlan vörös-gárdistákat látni, kik előtt nem biztos fényes nappal se a járókelő élete és vagyona. Állandóan fosztogatják az üzleteket és magánlakásokat. Mivel a kormány késedelmesen fizeti őket, abból élnek, a mit rabolnak. A kinek házában pénzt vagy árút sejtenek, azt fényes nappal megrohanják és az áldozat még örülhet, ha élve jut ki a «rekvirálás»-ból. A járdák és kocsiutak megrongálva, a kövek és pallók fölszakítva még abból az időből mikor nagyobb utczai harczok dúltak. A középületekről lehullott a vakolat, az ablakok üvegtáblái bezúzva gépfegyverek és puskák golyói által.

Minden kulturális munka szünetel. Az iskolák bezárva. Pedig Omszknak 29 középfokú és 51 népiskolája van. Érdekes megemlíteni, hogy míg fiúk számára csak 5 gimnázium, illetőleg reáliskola áll fönn, addig leánygimnázium 11, melyek közül 4 állami és 7 magánintézet. Tudni kell ugyanis, hogy orosz bevallás szerint Szibéria kulturája a nők műveltségére van alapítva. Ez volt eddig az állami politika. A fentiekhez sorakoznak még a különféle szakiskolák. A kirgizek és tatárok saját muzulmán iskolákat és internátusokat tartanak fönn. Sőt a menonitáknak és vegetáriánusoknak is vannak iskoláik. Mindezek tetejébe működik Omszkban 2 tudományos (1 földrajzi és egy néprajzi) társaság, a művelt társadalom számára nyitva áll 4 közkönyvtár, sőt 3 az alsófokú nép számára is. Van gazdagon fölszerelt, de teljesen elhanyagolt múzeuma, megjelenik 2 politikai és 4 szaklapja. Ezekből az adatokból is eléggé kiviláglik, hogy Omszkban a forradalom előtt élénk kulturális munka folyt. Mindez azonban most teljes pangásra jutott. Ennek egyik főoka, hogy a bolseviki kormány nem tudja fizetni alkalmazottjait. A diákok fölcsaptak katonáknak, a leányok pedig sztrájkot mondtak ki, mert jobban tetszik nekik a szabad élet. Megjegyzem itt, hogy tulajdon szememmel láttam 12—13 éves lovas gárdista katonákat és 14 éves lányokat, kik teljesen a maguk lábán élnek a forradalom szolgálatában. A női erkölcsről egészen másképen gondolkoztak Szibériában már a forradalom előtt is, mint Európában. Azon nem ütköztek meg az oroszok sohase, hogy már a gimnázista lányoknak szeretőik vannak.

Omszkban sok és köztük igen érdekes történelmi multtal biró templom emelkedik, de ezek most konganak az ürességtől. A templomokat a bolsevikik kirabolták azon a czímen, hogy lefoglalják kincseiket az állam részére. A védő papokat és hívőket gépfegyverekkel űzték ki a templomokból és a töménetlen arany-ezüst drágaságot a csőcselék ragadozta el, nem jutott belőle az államnak semmise. Legrégibb templom a Voenni Nikoli-Dom, ebben őrzik azt a zászlót a mely alatt harczoltak Jermak kozák vezér, Szibéria első hódítójának csapatai. Az egyházi ruhákat és edényeket még II. Katalin czárnő ajándékozta. Ennél sokkal kisebb az omszki érsekség székesegyháza. Régen épült a Cserkovkolostor és temploma, mely a legnagyobb valamennyi között. A lengyel katolikusok is emeltek a maguk számára templomot, mely a legkisebb, de a legizlésesebb. Ezeken kívül vannak még muzulmán mecsetek karcsú minaretekkel a kirgizek és tatárok számára. Vallásos hitélet csak a katholikus templomban és a muzulmán mecsetekben folyik, az orthodox templomokba csak papok járnak ájtatoskodni, mert bolseviki felfogás szerint a vallásosság nem fér össze a forradalmi szellemmel.

Annál vígabb élet folyik a szinházakban, mozikban és mulatóhelyeken. A forradalmi csőcselék, mely könnyen, szinte munka nélkül szerzi pénzét, gondtalanul el is mulatja azt nyomban. Ha elfogyott a pénze, szerez «caperape» módjára, ez nem okoz neki gondot. Elmondhatni, hogy a mily gyorsan bezárultak a forradalom dúlásakor a komoly munka házai és műhelyei, olyan tempóban nyíltak helyökbe mulatóhelyek és lebujok, melyeknek ma Omszkban se szeri, se száma. Ezekben a züllött nép pazarolja forradalmi szerzeményét. De van Omszkban a komoly művészetnek és nemes szórakozásnak is hajléka. Már békében állott két színháza és pedig a Városi Színház és a Kereskedelmi Egyesület Színháza. Ezekben kiváló társulatok játszanak állandóan és zenekaruk is kitünő, mely nem más, mint a prágai 28. cs. és kir. gyalogezred egykori katonabandája.

Omszk város lakosainak száma 140,000 volt 1914-ben, de ez a szám tetemesen megnövekedett, mióta tömegesen vándorolnak Szibériába az európai orosz inségesek. A lakosok felerészben oroszok, a másik felét kozákok, kirgizek, tatárok, lengyelek, németek, kinaiak és zsidók teszik. Legműveltebbek a kozákok (junkerek), lengyelek és németek — leggazdagabbak a kozák junkerek és tatárok, etnografiailag legérdekesebbek a kozákok, kirgizek és tatárok. A kirgizek és tatárok voltak az őslakók, a kozákok az első hódítók — erre a különbségre még ma is büszkék, a többieket csak jöttmenteknek, betolakodóknak tartják.

Ennek a hatalmas városnak közvetlen közelében volt a fogolytábor. Az eddig mondottakból azt hihetné valaki, hogy ilyen kulturális góczpont közelében tűrhető lehetett a fogság, hiszen a 140,000 emberben csak volt annyi emberbaráti szeretet és melegség, hogy annak kiáramlása megenyhítette fogságunkat!? Nem — ellenkezőleg! Rabokként be voltunk zárva és havonként csak egyszer mehettünk be a városba szuronyos őr kíséretében két órára. És ezen most már nem is csodálkozom, mert ez a háború megtanított arra, hogy a legújabb kor technikai kultúrája csak még vadabbakká tette az embereket, mint voltak azelőtt. *Váry Rezső.*

1

2

3

4

1. AZ OMSZKI KERESKEDELMI BANK. — 2. LEÁNYGIMNÁZIUM. — 3. A VÁROSI SZINHÁZ. — 4. A LYBLISZKIJA PROSZPEKT, OMSZK FŐUTCZÁJA.

OMSZKI KÉPEK.

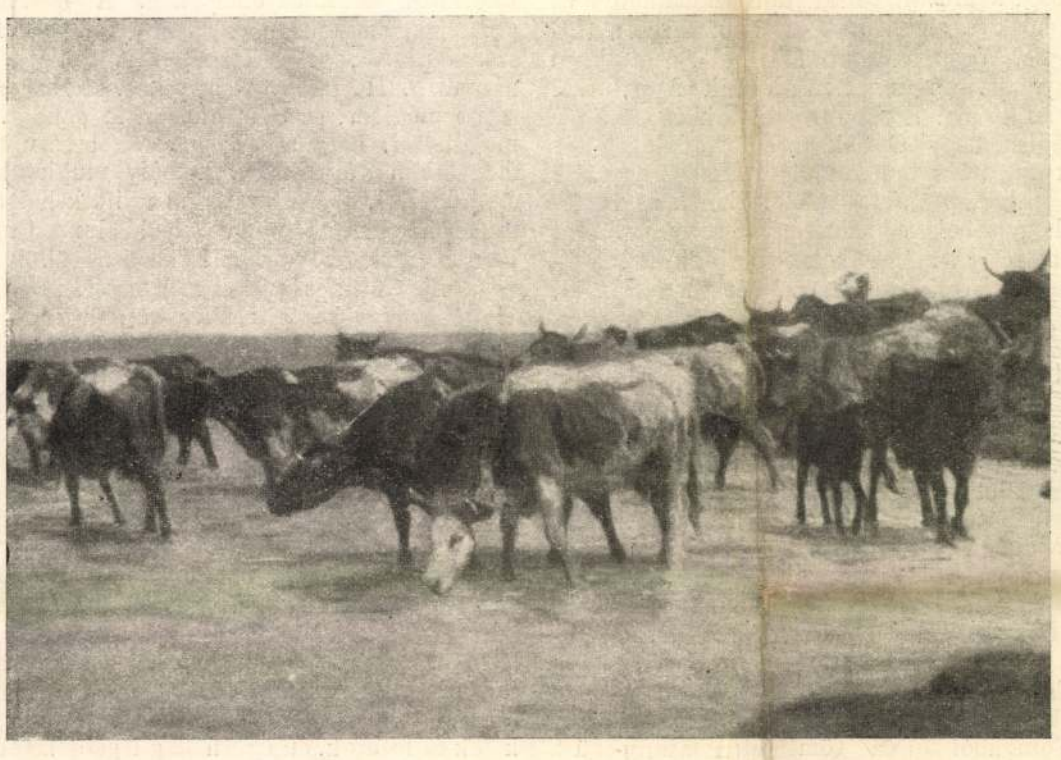

Löschinger Hugó: Tehenek a Balatonban.

Löschinger Hugó: Önarczkép.

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

MEGÁTKOZOTT SZERELEM.

Franczia regény a «*Szerelem az én bünöm*» szerzőjétől.

(Folytatás.)

Megbeszélték, hogy írni fognak egymásnak. Aztán Magda megigérte, hogy nyolcz nap mulva követni fogja Montmaurékat Yerresbe.

— És aztán?

— Aztán?... Hát minden nap látjuk majd egymást Yerresben, átjárhat a park részleteit festeni, hogy mentül többet lehessünk egymással.

— És aztán?

— Aztán? Majd olvasunk együtt esténként, vagy zenélünk és bölcselkedünk barátainkkal.

— És aztán?

— Aztán?... Mit mondjak még egyebet?...

Magda lezárta Fülöp száját kezével, melyet az csókokkal halmozott el. Két rövid és végtelen órát töltöttek ekként együtt és szenvedélyes gyöngédséggel búcsúztak el egymástól.

Reggel öt óra tájban a kastély elé gördült a fogat, melynek Fülöpöt és anyját a clermonti pályaudvarra kellett vinnie. Magda fölkelt, magára öltötte pongyoláját és a balkónra lépett, hogy Fülöp észrevegye. Montmaurné már bent ült a kocsiban, de Fülöp beszállás előtt még lopva búcsút intett Magdának. Egy-kettőre eltünt a fogat az ut kanyarodójában.

Magda szomoru megindultsággal járatta szemét a vidéken. Az éjszakai nedvesség még rajta csillogott a gesztenyefák lombján. A fenyőfák sötétlő koronája még ködbe burkolódzott, kietlen és szomorú volt a világítás. Visszalépett az erkélyről szobájába, mely most egyszerre rideg és elhagyott volt, mert lelkét újra elöntötte a szomorúság. De mivel az is egy csodája a szerelemnek, hogy szenvedésekből is örömeket tud fakasztani, titkos megelégedést érezett, hogy élete mennyire hozzá van lánczolva Fülöp életéhez.

Az a nyolcz nap, mely egymástól elválasztotta őket, nagyon hosszúnak tünt volna fel, ha Fülöp nem írt volna neki mindennap. Ekképen legalább külsőleg megtudta őrizni jókedvét, tehát senki sem vette észre, hogy valaki mennyire hiányzik életéből.

Párisba való megérkezése után ezt írta első levelében Fülöp:

«Tegnap nem akartam Önnek írni, mert annyira boldogtalan voltam, hogy levelemmel elszomorítottam volna ... Még most is magam előtt látom Önt, a mint balkonján állott, hogy utolsó pillantásaimmal is végig simogathassam Önt édes szerelmem. Elszorult a szívem, midőn a kastély eltünt a fák mögött, mert nem fordulhattam vissza, hogy még egyszer búcsut vegyek Öntől. Ha sejtené, hogy mennyire szeretem és hogy mennyire szenvedek, gyorsan hazatérne. Néha egy-egy pillanatban mintha szemem előtt csillogni látnám aranyszín haját; azt hiszem, hogy arczomon nyugszik gyöngéd pillantása, de hiába nyujtom ki karomat, hogy megöleljem, a drága látomány eltűnik és én egyedül maradok, olyan egyedül! Mily borzasztó ez a szó! Egyedül! Első izben csendül ily fájdalmasan a fülembe, mert mélységesen szeretem Önt, mert Ön az én életem. Térjen haza drága szerelmem, ne hagyja hosszúra nyulni szenvedésemet»...

Magda szintén egész lelkét belesírta a válaszába. Egy hosszú fürtöt vágott ki hajából, hogy legalább valami csekélységet küldjön önmagából Fülöpnek.

Önmaga fölött elmosolyodott:

— Istenem, milyen régi játékot üzök... örök ismétlődései vannak e hétköznapi és mégis édes dolgoknak!

Fülöp ekként válaszolt erre az ajándékra:

«Köszönöm, ezerszer köszönöm; sohasem mertem volna megkérni Önt, hogy a fejét koronázó aranyos dicsfényből kivágjon egy sugarat. Szeretem Önt Magda és őrjöngök, hogy távol kell lennem Öntől. Kétségbe vagyok esve, hogy nem tudom olyannak lefesteni szerelmemet, mint a milyennek érzem. De stilusom ügyetlensége miatt ne ítélje el lelkemet, tekintse az én szivemet egy alázatos némának, a ki csak az Öné és eddig sohasem volt még másé, csak az Öné. Ha belé tudna tekinteni, megláthatná, hogy benne csak az Ön képe él, mert örökkön az Öné Fülöp.»

«Kedves barátom, — írta Magda, — az Ön szive egyáltalában nem néma, hanem nagyon is ékesszóló és nemcsak az, hanem tiszta is, úgy hogy hinni tudok abban, hogy telve van én velem.

Szeretem Önt szenvedélyesen és mámorosan. Érzem, hogy még isteni örömök várnak mi reánk.

Szerelmével elfeledtette vélem életem szenvedéseit. De könyörgök Önnek drágám, hogy ragaszkodása komoly és tartós legyen, mert csak így tudom magamat önnönmagam előtt mentegetni. Nem tudnék most már anélkül élni, hogy Önt ne szeressem és Ön ne szeressen engemet. Fájdalmas elutazása azonban megmutatta, hogy még annyira sem szabad, mint én vagyok. Boldogságunkat tehát csupa áldozatból és tartózkodásból kell felépítenünk, de mégis boldognak kell lennünk, bármely akadályok tornyosuljanak is elénk, akárhogy is kémkednek ránk barátaink. Boldogoknak kell lennünk, daczolva a világgal, kegyetlen törvényeivel, mindenkivel és mindennel szemben. Magda.»

Fülöp levelei, melyek telve voltak élénk szenvedélyének naiv kitöréseivel, örömmámorba ringatták Magda szivét. Mindamellett néha szemrehányásokat érzett. Mert vajjon nem lett volna-e kötelessége, hogy küzdjön ez ellen a vonzalom ellen? Maga is meghökkent, hogy mennyire erőt vett rajta ez a szerelem, annyira, hogy már nem volt ura elhatározásainak. Olyan tehetetlennek érezte magát, mint a viharsodorta szalmaszál, megszokott határozottságát balga vágyak és keserű kétségbeesések forgataga váltotta fel.

Jól tudta, hogy fiatalságából tulajdonképen csak egy pár szép esztendő van még hátra és mégis áldozatul vetette oda magát a véletlennek, a mely ebbe a nagyon is fiatalos és nagyon is szenvedélyes szerelembe sodorta.

Mirbelné Tonist és Fugeretet mindjobban biztatta a hazatérésre, úgy hogy Fülöp elutazására következő ötödik napon már hazaérkezett Yerresbe. Útrakelvén, barátai azt javasolták, hogy hazakísérik, de ő visszaadta nekik szabadságukat és mindenképen azon volt, hogy csak utazzanak ők tovább Párisba, miközben ő Brunoyból Yerresbe folytatja útját.

Végtelenül örült, a mint a vasúti kocsiból kilépve látta, hogy Fülöp várakozott reá. A podgyász számára egy igáskocsi volt kirendelve. Magda pedig barátjának hajtókocsijába szállt. A ló elugrott és gyors ügetésben sietett előre.

Ez a hazatérés az erdő elhagyott utain át boldogsággal töltötte el őket. Úgy érezték, mintha sokkal inkább szeretnék egymást most a találkozás alkalmával, mint a midőn el kellett váliok. Kölcsönös vonzalmuk nyugodtságával jövő életük berendezéséről beszélgettek. Fülöp Magdát szerelmes asszonyomnak nevezte, a mi egy pillanatra elkomorította őt.

— Gondolt-e már arra, hogy akármilyen mélységesen szeretjük is egymást, emelt fővel és büszkén nem dicsekedhetünk ezzel? Ebben a boldogságban nekünk sohasem lesz részünk!

— Ki tudja, drágám!

— És ha még szabad volnékis, nem vagyok-e nyolcz évvel öregebb, mint ön, szép Fülöpöm?

— Ne beszéljen így, hiszen oly csodálatosan fiatal, én pedig legalább is öt évvel öregebbnek látszom hollófekete hajammal, mint amennyi vagyok. Így hát én már majdnem harmincz éves multam, úgy, hogy alig van valami korkülönbség közöttünk.

— Ha szeretni tud úgy, a milyen vagyok, nem bánok semmit. Legyünk boldogok, ön az én életem áprilisa, én az ön életének ősze leszek és élvezzük azt, mit az óra nyujt nekünk!

Egymásra mosolyogtak és tekintetük rajongva egybefonódott.

Fülöp aztán elmesélte, hogy Párisban lakást bérelt a Champs Elysée körül, magas földszinten. Előszobából, egy kis szalonból, egy nagy nappali szobából és egy fürdőszobából állott. Az egészet mályvaszínű selyemmel hangolta össze, hogy örökre megőrizze annak a ruhának emlékét,

meg. Külföldről is sok szakember és vendég vett részt, köztük a világhírű, kilenczvenegy éves németországi méhész, *Dzierzon* János.

Ez alkalomból emlékezünk meg a kongresszus színhelyéről, az ép oly szép, mint történeti múltjánál s jelen helyzeténél fogva egyiránt fontos és érdekes Temesvár városáról.

Temesvár régi idők óta előkelő helyet foglalt el városaink közt és neve sokszorosan egybe van kapcsolva a haza történetével. Már Róbert Károly király több ízben tartott itt udvart, Zsigmond király pedig 1397-ben országgyűlést hirdetett Temesvárra. Hunyadi János, mint temesi gróf székelt itt, V. László 1456-ban itt látogatta meg Hunyadi özvegyét s itt tette le híres eskűjét a ma is fennálló várkápolnában. A város védelmében lelte halálát a hős Losonczy István, mely után Temesvárra szomorú napok következtek és 164 évig török basák parancsoltak falai közt, 1552-től egész 1716-ig. A várost ugyan közben-közben sokszor ostromolták, de csak Savoyai Jenőnek sikerült végre bevennie.

Hanem a vár és város nagyon siralmas állapotban került vissza keresztény kézbe: romhalmazzá válva, elnéptelenedve. A magyarság nem csak innen, hanem az egész nagy vidékről is majdnem teljesen eltűnt. Új lakosságot hívtak be, nagyobbára németeket és szerbeket telepítettek, magyar azonban mentől kevesebb jött ide. A bánáti kormányzó, gróf Mercy tábornok nagy tevékenységet fejtett ki, a várat roppant költséggel felépíttette, a várost újjáteremtette, vízművet létesített, gyárakat alapított, iparosokat hívott ide.

Fejlődésének újabb korszakába lépett Temesvár 1779-ben, midőn Mária Terézia királynő az úgynevezett temesi Bánságot visszacsatolta Magyarországhoz s Temesvárt 1781-ben szabad királyi várossá emelte. Tereit, utczáit szabályozták, gyors egymásutánban sok díszes köz- és magánépületet emeltek benne.

A szabadságharcz idején izgalmas napokban volt része Temesvárnak s a hónapokig tartott ostrom nagy pusztítást okozott. Még szomorúbb volt azonban, a mi ezután következett: a várost újból elszakították az anyaországtól és a szerb vajdaság és temesi bánság kormányának székhelye lett, a mi természetesen a nemzeti irány teljes elnyomását jelentette. 1860-ban volt csak vége ennek a korszaknak, s ekkortól, vagy tán inkább 1867-től kezdődött Temesvár önállósága és föllendülése.

Temesvár fekvése a Béga völgy dombnyúlványain kellemes képet nyújt. Éjszaki és nyugati oldalát a jókora Vadász- és Csóka-erdők övezik, a vár sánczai előtt pedig széles pázsitos síkság terül el, mely a külvárosokat a Belvárostól elválasztva, jól gondozott, árnyas fasorokkal és díszkertekkel van beültetve. A Belváros és Gyárváros közt terül el a maga nemében ritka szépségű városliget. A Józsefváros felőli térségen, a vár és a Béga között, nehány évvel ezelőtt szintén nagyobb szabású sétahely jött létre, közepén báró Scudier táborszernagynak, Temesvár egykori népszerű parancsnokának és díszpolgárának emlékszobrával, miért is e kertet

A Kossuth-tér.

Teherhajók a Béga-csatornán.

A temesvár-józsefvárosi vasúti pályaház.

A Szent György-tér.

A Jenő herczeg-tér.

A délmagyarországi múzeum.

TEMESVÁRI KÉPEK.

Scudier-parknak nevezik. Itt van most a méhészeti kiállítás is elhelyezve. Általában Temesvár oly gazdag szebbnél-szebb sétahelyekben, mint hazánknak csak nagyon kevés városa.

A kilenczszöget képező bástyákkal bekerített Belváros a legkisebb, de egyszersmind a legszebb és legnevezetesebb városrész, melyben sok díszes középület és jelenkori modorban épített magánház, egymást derékszögben szegő tiszta, csinos utcza van. Két nagyobb köztere: a *Jenő-herczeg*-tér és a *Losonczy*-tér szabályos négyszög s az előbbi részben lombos díszfákkal van beültetve. E téren van a térparancsnoksági épület és a katonai főparancsnok palotája, a városháza, a katonai kaszinó épülete, a temesmegyei takarékpénztár palotája. E háromemeletes épület mögött a városi takarékpénztár háromemeletes palotája emelkedik.

A Losonczy-tér közepét Szűz Mária képszobra ékesíti s egyik oldalát a csanádi püspöki székesegyház, szemben vele a másik oldalt a temesvári görög kel. püspök temploma és palotája foglalja el. Balról a három utczára szolgáló kétemeletes díszes megyeház látható. Köröskörül a téren egymást éri a sok bolt, üzleti helyiség, díszes kirakatú árúcsarnok, a milyeneket csak fővárosokban láthatni. A Losonczy-térre nyílik a Lonovics-utcza, melyben a csanádi püspök lakházát s a délmagyarországi régiségtudományi múzeumot találjuk. A Belváros különböző pontjain hat nagyszerű katonai laktanya emelkedik, köztük a «Fejérváry laktanya». A józsefvárosi kapu előtt van a csinos Ferencz-József-szinház.

Sok csinos lakóházat és középületet találunk az újabb időben gyorsan emelkedő külvárosban is. Így a József-külvárosban a Bonnaz püspök alapította nagyszerű leánynevelő intézetet, kupolaszerű főépületével és kertjével; a Gyárvárosban a szintén Bonnaz által alapított zárdát, a terjedelmes «Gyárudvar»-t s a díszes zsinagógát.

Temesvárnak két vasúti állomási pályaháza van: egyik a Józsefvárosban, másik a Gyárvárosban. Amaz a hazai legnagyszerűbb indóházak közé tartozik s építése az államnak közel négymillió koronájába került.

A milyen meglepő haladásról tanuskodik Temesvár minden irányban, oly örvendetesnek mondható haladása a magyarosodás terén is. 1851-ben a város lakosai közt csak 11% magyar volt, számuk azonban 1880-ban már 22%-ra emelkedett, míg ez idő szerint eléri a 27%-ot. S míg korábban mentől kevesebb idegen ajku tudott magyarúl, most már közülük tizezernél több beszéli nyelvünket. Tehát immár a temesvari magyarok és magyarúl is beszélők száma az egész lakosságnak körülbelől 55%-át teszi. Olyan haladás, a milyet alig mert volna remélni, a ki Temesvávott ezelőtt csak 20—25 évvel is megfordult.

TOLNAVÁRMEGYE MÚZEUMA.

Tolnavármegye közönségének külsőségekben nem zajos, de a maga egyszerűségében annál lélekemelőbb örömünnepe volt a folyó hó 1-én. Ekkor adták át a nyilvánosságnak díszes új épületben azt a becses tárgyakban gazdag múzeumot, a melynek alapítása első sorban két lelkes férfiúnak: *Apponyi* Sándor grófnak és *Wosinsky* Mór szegzárdi apátplébánosnak érdeme.

Tervezték már a múzeum megalapítását még e század elején. *Széchenyi* Antal gróf főispán, a nagy-apponyi könyvtár alapítójának fia gyűjtött is e czélra, a hetvenes években pedig dr. *Novák* Sándor paksi főorvos kezdeményezésére *Perczel* Dezső a régészeti egyletet is megalakította, majd *Römer* Flóris tett alapítványt régészeti ásatásokra, de az általa talált leletek, valamint Wosinsky Mórnak az 1895. év előtt való időből származó gyűjteménye a nemzeti múzeumba kerültek. Apponyi Sándor gróf is nem egy ritka műbecscsel biró, tolnamegyei vonatkozású tárgyat ajándékozott a nemzeti múzeumnak, többek között a híres kurdi cistákat. Hogy a leletekben rendkívül gazdag Tolnavármegye régiségei összetartassanak s itt a vármegye területén őriztessenek meg, ezt az eszmét Wosinsky Mór támasztotta új életre s hogy ez a szép terv immár megvalósúlt, főkép az ő

GRÓF APPONYI SÁNDOR.

WOSINSZKY MÓR.

WOSINSKY BOCCHARAI GYŰJTEMÉNYE SZEGZÁRDON.

nyolcz éves szakadatlan munkájának, szivós kitartásának és áldozatkészségének köszönhető.

A mai múzeum magját Wosinsky 8000 darabból álló régiség-gyűjteményén kívül Apponyi Sándor grófnak 15,000 darabból álló híres lengyeli gyűjteménye képezte. Ez utóbbi európai hírnévre tett szert, mert a neolith korszakbeli ember életét ily részletesen talán egyetlen egy gyűjtemény sem tárja elénk. Egész kis irodalom keletkezett róla. «Leletek a lengyeli őskori telepről» czímű két kötetes munkájában legelőször maga a szerencsés felfedező, Wosinsky irta le. Az Akadémia támogatásával egy három kötetes német mű is jelent meg róla. E mű előszavát *Pulszky* Ferencz, az embertani részről szóló függeléket pedig a nagy német tudós, *Virchow* irta s azóta is állandó forrás-munka a külföld tudós régészeinek. Ezt a nevezetes gyűjteményt ajánlta fel 1895-ben Apponyi Sándor gróf, Wosinsky kezdeményezésére Tolnavármegyének múzeum-alapítás czéljaira, a vármegye természetesen kész örömmel elfogadta s kötelezettséget vállalt, hogy elhelyezéséről és megőrzéséről gondoskodni fog. Csakhogy a 250 ezer forintot meghaladó milleniumi kulturális alapítványával teljesen kimerítette anyagi erőforrását, külön épület emelésére tehát egyelőre gondolni sem lehetett. Így a gyűjtemény a főgimnázium három termében helyeztetett el ideiglenesen. S most mutatta meg Wosinsky Mór nagy szervező tehetségét s a gyűjtésben való fáradhatlan kitartását. Biztatott, lelkesített, járt-kelt, a kormánytól megkapta a régi iparművészeti múzeum szekrényeit és tárlóit, a nemzeti múzeum kettős példányaiból megalakította a természetrajzi osztályt. A néprajzi osztály érdekében bejárta az egész vármegyét. Gyűjtött, vásárolt. Egyes községekkel beszereztette az ottani festői népviseletet. Egyik főérdeme, hogy a tőrűlmetszett sárközi magyar népviseletnek legalább emlékeit megmentette a végenyészettől. Mert már itt is pusztít az úgynevezett: módi! Nem láthatod már többé a hét tülkű pártát, tele islanggal, gyöngygyel, ezüst fórissal, pillangóval kivarrva; a tekerőző bíbort, melybe haját csavarta a menyecske, pedig a bíbor szegélye, a «vég» egy-egy remeke volt a magyaros himzésnek . . . Meg lett mentve a régi pásztor-élet számtalan emléke is, a birkarovás száz meg száz különös faragványa, a dombovári járási juhász fokosa, melynek öntési módja eredeti. Európában nem láthatni ilyet, de a kis-ázsiai pásztor ma is így önti a maga szerszámát. Hát a dunamelléki halászat ős eszközei? — Az iparművészeti múzeum támogatásával aztán megalapította Wosinsky az iparművészeti osztályt, mintákkal látva el a környék iparosait. A vármegye hölgyeinek szebbnél-szebb kézimunkáiból pedig egy egész termet megtöltött. Gyönyörű gyűjteményt szerzett régi himzésekből. Széchenyi Sándor gróf neje egész gyűjteményt ajándékozott a pár száz éves magyaros mintájú varrottasokból. A közoktatásügyi kormány több ezer korona értékű festménynyel és szoborral megvetette a szépművészeti osztály alapját. Végre a báró Jeszenszky-család s Apponyi Sándor gróf ajándékából egy pár ezer kötettel könyvtár is létesült.

S mikor ez az óriási anyag együtt volt, Wosinszky hozzálátott a rendezéshez. E közben még arra is ráért, hogy Zichy Jenő gróffal egy pár ezer mérföld utat megtegyen. S mikor aztán már majdnem szemevilága is áldozatúl esett a sok éjjeli munkának, 1897-ben a kormány és tudományos intézetek képviselőinek részvétele mellett ideiglenes hajlékában meg lehetett nyitni a muzeumot. A látottak és tapasztaltak valósággal meglepték a megjelenteket. Nemsokára maga a kultuszminiszter is leutazott, hogy a gyűjteményt megszemlélje. Mindez nagyban hozzájárúlt aztán, hogy a szegzárdi muzeum ilyen díszes palotát kapott. 1898-ban ugyanis már szükség lett a főgimnázium *nyolcz* termére, mert már ennyit megtöltött a gyorsan szaporodó gyűjtemény. Széchenyi Sándor gróf főispán tehát küldöttséget vezetett a belügyminiszterhez és a közoktatásügyi miniszterhez, kérve az anyagi támogatást. Mindkét helyen kedvező fogadtatásra talált. Azon a czímen, hogy a vármegyei levéltárt is itt helyezik el, a belügyminiszter 60 ezer, a közoktatásügyi miniszter pedig 56 ezer koronát utalványozott. Az építéshez szükséges 150 ezer korona hiányzó részét a vármegye közönsége és a muzeum-egyesület pótolta. Így aztán Schikedanz és Herczog tervei szerint elkészült a szép új épület, melynek jobb homlokzata vörös márványtáblán hirdeti:

«*Gróf Apponyi Sándor áldozatkészségével, Wosinszky Mór lelkes munkájával, a magyar kormány támogatásával a közművelődésnek emelte Tolnavármegye.*»

A múzeum tizenegy hatalmas teremből áll. A földszint öt termét a régiségtár — jobbára Apponyi és Wosinsky ajándéka — foglalja el. Az emeleten van egy természetrajzi, két iparművészeti, két néprajzi és egy művészeti terem. Itt vannak elhelyezve a vármegye jeleseinek arczképei, valamint a kormány által ajándékozott szobrok és festmények is. A földszinten van a levéltár és a múzeumi őr lakása.

A rendezés nehéz munkáját most is Wosinsky végezte, *Hangh* Béla múzeumi őrrel. Segítségére volt *Kovách* Aladár levéltárnok is, kit a múzeumi egyesület újabban a sárközi népélet tanulmányozásával is megbizott.

A termek bejáratánál nyomatott táblák magyarázzák a látnivalókat. Vezető nélkül is el-

igazodhatik akárki. Jó gondolat volt kivált az őskori népéletet szemléltető képekben is bemutatni, így aztán bárki is fogalmat alkothat magának az akkori míveltségi állapotról. A művészi szempontból is kiválóan sikerült négy ilyen szemléltető képet *Löschinger* Hugó, Lotz Károly tanítványa festette. Az első kép a mammuth-vadászatot mutatja be, a mikor a hatalmas állatot verembe ejtik, továbbá a kőeszközök készítésének módját. A második képen az őskori nép lakását szemlélhetjük s az agyagedények formálásáról s a csont és kőbalták előállításáról alkothatunk magunknak fogalmat. A harmadik a bronz-öntő műhelyt mutatja be. De legmegkapóbb a negyedik kép. A művész fantáziája itt már egészen szabadon mozoghat: az őskori hullaégetés vallásos szertartásának bemutatása ez, a füstölgő máglyával.

A múzeum-egyesület a megnyitás alkalmából Hangh Béla és Székely Ferencz szerkesztésével tartalmas évkönyvet adott ki. Ebből látjuk, hogy a múzeum 44,572 darabból áll, melyből a régiségtár 32,599 darab. Ennek a résznek készen van a katalogusa is. A többié ezután készül.

A gyűjtemény még mindig szépen szaporodik. Így újabban kiválóan becses letét Csapó Vilmos cs. és kir. kamarás szabadságharczbeli ereklye-gyűjteménye, az ozorai diadal számtalan emlékével, így a legyőzött Philippovicstól elvett karddal. Továbbá Perczel Miklós ezredesnek szabadságharczbeli s az emigráczió idejéből származó 180 darabból álló gyűjteménye. Ebben van Mészáros Lázár 32 levele s Perczel Móricznak egy érdekes nyilt parancsa, a melyben Görgeit elfogatni rendeli.

A megnyitási ünnepélyen a kormányt Fraknói Vilmos czimzetes püspök, a múzeumok országos főfelügyelője képviselte. A szépművészeti múzeum részéről dr. Kammerer Ernő volt jelen. A vármegye előkelősége zsúfolásig megtöltötte a tágas előcsarnokot. Fraknóit Széchenyi Sándor gróf főispán lendületes beszéddel üdvözölte. A gyűjtemény bemutatása után Wosinsky Mór hosszabb beszédben ismertette a múzeum történetét, ő és Simoncsics Elemér főjegyző is a vármegye hálaját tolmácsolta a kormány támogatásáért. Fraknói püspök lendületes beszéddel válaszolt, különösen hangoztatva, hogy a vidéki múzeumok között a szegzárdi nemcsak a leggazdagabb, de felszerelése is mintaszerű.

Ezután a nagyközönség elözönlötte a termeket, gyönyörködve szemlélte a tanulságos látnivalókat s különös hálával adózott szivében ama két önzetlen férfiúnak, kik nemes áldozatkészségükkel nemcsak önmaguknak, hanem vármegyéjöknek sőt a hazai művelődésnek is maradandó dicsőséget szereztek.

Bodnár István.

UTAZÁSOM PRETÓRIÁBA.

Irta báró **Luzsénszky Félix**, volt parancsnok a boer köztársaságokban. (Vége.)

Ötödnap estefelé érkeztünk Ádenbe. Ez Arábia délnyugati csúcsán fekvő rendkívül érdekes és igen szép fekvésű város. Nincs benne egy fa sem, nem nő egy szál fű s az összes épületek kopár sziklákra vannak épitve. Tengervíznél és esővíznél más nem kapható. Az esővizet, ha ugyan van néha eső, egy a sziklákba vájt és sok millióba került nagy medenczében fogják fel s néha két éven át is ezt a vizet iszszák, de ez is távol esik a várostól s tömlőkben hozzák be, a mitől még roszabb lesz az íze.

Az utóbbi időben gyártanak itt a tengervízből édes vizet s ez egészséges és jó ízű, de oly méreg drága, hogy csak a vagyonos emberek élvezhetik.

A következő reggel napfölkelte után indultunk tovább, rövid idő alatt kiértünk a nyilt Indiai óczeánba s bár folyton közeledtünk az egyenlítőhöz, mégis tűrhetőbb volt a hőség, mint a Vöröstengeren. A hajóstisztek azt állítják, hogy ez mindig így van.

Midőn az egyenlítőt elértük, a hajónk fedélzetén egy kis mozsárágyút sütöttek el s megkezdődött a *keresztelő*. Ez akként történt, hogy egy ponyvákból készült vizhatlan medenczébe minden egészséges férfi utast, úgy a hogy volt, ruhástól, bedobáltak s azután a Neptunnak öltöztetett főmatróz megkeresztelte. A ki ki tudott jönni, maga jött ki a medenczéből, ellenkező esetben kidobták a matrózok. A keresztelő végeztével minden utas kapott egy — a nevére szóló — keresztlevelet, a melyért tetszése szerint adott egy pár márkát a szerencsétlenül járt hajósok özvegyei és árvái javára. Ez régi szokás, melyet minden hajón megtartanak.

Már Szueztől tovább utazva csak itt-ott láttuk az afrikai vagy ázsiai partokat, de itt is csak vagy homoksivatagokat, vagy kopár sziklahegyeket, többi közt a bibliai nevezetességű Sión hegyet, de az Indiai óczeánon Ádent elhagyva, több napig csak a végtelen tengert és a kék, éjjel szép csillagos égboltozatot láthatjuk. Ez a körülmény sok utasra leverőleg hatott. Én reám ugyan nem, de azért soha sem fogom elfelejteni, midőn Ádentől számítva — gondolom — ötödnapon, napfölkeltekor madárdal költött fel s körülnézve, egy gyönyörű, zöld fákkal és bokrokkal szegélyezett, élénk kis kikötőben ébredtem fel. Ez Tanga volt, német Kelet-Afrikában. Itt elbucsúztunk egy evangelikus lelkész kedves családjától, mely Németországból költözött ide.

Utunk további folyamán kikötöttünk még, Mombassa, Dar-Es-Saalam, Zanzibár, Mozambique és Bayra kikötőkben.

Mombassában nagy szél kerekedett, mely a hullámokat toronymagasságig csapta fel, annyira, hogy a fedélzeten nem is volt szabad fent maradnunk. A «Herzog» azonban, ámbár néha egy-egy hullám keresztül csapott fedélzetén, derekasan állotta a kis vihart. Reggelre a vihar megszünt, de azért két napig tartózkodtunk itt s mivel igen sok czápa hemzsegett hajónk körül, engedélyt kaptunk az első kapitánytól a halászatra. Nagy vashorgokra, melyek erős, vastag kötelekhez voltak erősítve, jókora húsdarabokat kötöttünk s az így leeresztett köteleket folyton figyelemmel kisértem. Körülbelől egy óra lefolyása után estefelé észrevettem, hogy az egyik kötél nagyon feszül s elkezdtem húzni, de erős ember létemre sem birtam még a czápa orrát sem kiemelni a vízből. Kilencz jó markos legényre volt szükség, hogy a hajó párkányáig felhúzzuk s mivel elevenen nem szabad a fedélzetre húzni, — nehogy farkával valakinek a lábát törje el csapkodása közben, — még néhány ember jött segítségünkre. A czápát jól oda húztuk a párkányhoz, mire egy hajóslegény több baltacsapással ketté hasította a fejét. A czápát azután felbontottuk s a gyomrában nem találtunk egyebet, mint egy igen nagy úszómadárnak az egyik lábát. Az állkapczáját kivágták a matrózok s ősi szokás szerint eltették, a húsát pedig a hajón dolgozó kafferek költötték el jó étvágygyal, ámbár a fehér emberek azt mondják, hogy ehetetlen.

Mielőtt Dar-Es-Saalámba érkeztünk volna, kihirdették a hajón, hogy a ki az urak közől oroszlánvadászaton akar részt venni, azt a hajón lévő kis gőzbárkák egyikén partra szállitják négy márka fizetség kötelezettsége mellett s e czélból egy aláírási ivet köröztek. Ezt az ivet, bár az utasok nagyobb része jól tudta, hogy az egész dolog csak tréfás felültetés, én is aláírtam, de nem készültem a kiszállásra; sokan azonban izgatottsággal várták a bárka indulását, a miből azonban semmi sem lett. A négy márkát annak, a ki kívánta, visszafizették, a többit pedig a hajós-özvegyek és árvák segélyezésére fordították, a jótékony czélra adakozók névsorát pedig nyilvánosan felolvasták. Ekkor tudtam meg, hogy *Edvi Illés* Gyula tartalékos huszárszázados és hazámfia szintén a hajón van. Épen készültem felkeresésére, midőn egy rokonszenves külsejű úri ember állott elémbe, s magyarúl mutatta be magát, t. i. ő is akkor értesült az én jelenlétemről, pedig már Szueztől utaztunk együtt. Nem irhatom le a feletti nagy örömömet, hogy egy művelt s kedves honfitársammal találkoztam és ez öröm még fokozódott, midőn négyszem között megsúgta nekem, hogy egy czél vezet bennünket. Volt ezután tervezgetés. Meghánytunk-vetettünk minden lehető és nem lehetőséget, gyorsan múlt az időnk s egyszerre csak azon vettük magunkat észre, hogy Dar-Es-Saalam előtt áll a hajónk.

Dar-Es-Saalamban nem akartunk partra szállni, de a mint a fedélzetről látcsövekkel néztük a várost, egy épületen a következő felirást pillantottuk meg: «*Hotel Hajdú*». Illéssel összenéztünk s elhatároztuk, hogy kiszállunk, mert Hajdú okvetlen magyar ember és ezt meg kell látogatnunk. Nem csalódtunk. Hajdú csakugyan magyar ember volt és pedig a javából. Nem tudta helyünket találni s meghitt, hogy maradjunk nála pár hétig, mint vendégei, kecsegtetett oroszlán és viziló-vadászattal és mindenféle más csábító dologgal, de ez mind hiába volt, mert mi siettünk a küzdtérre. Az éjszakát mindamellett ott töltöttük. Nehezen váltunk meg kedves házigazdánktól, de a hajó jelt adott az indulásra, sietve mentünk hát vissza a fedélzetre.

Hogy mennyire ragaszkodik a magyar ember egymáshoz, azt igazán csak az tudja, a ki messze hazájától, idegen világrészben találkozik földijével.

Még az nap este *Zanzibárba* érkeztünk; ez épen karácsony előestéjén volt és mondhatom, hogy 43 éves létemre ilyen meleg Karácsonyt még nem élveztem sohasem. Az ünnep kedvéért itt is kiszállottunk s meghallgattuk a szultán palotája előtt a térzenét. A zenekar többnyire európai darabokat játszott, de ez nem is csoda, mert a zenészek csaknem mind csehek voltak. *Mozambique* engem különben egy kis szórakozástól fosztott meg. Ugyanis ez a kikötőváros már portugál területen lévén, itt több portugál család kiszállott szerencsét próbálni. Ezek a családok a hajó fedélzetén naponként rendesen összeverekedtek és pedig rendesen az asszonyok a férfiakat náspángolták el.

Bayrát is megnéztük; ez egy most javában fejlődő, homoksivatagra épült, nagy kereskedelmi város, valami különösen kiemelni való azonban nincs benne, hanem arra még most is örömmel emlékszem vissza, hogy itt zöld paprikát és jó szűzdohányt vettem. Itt épen az apály idejében vetett horgonyt hajónk s a víz oly sekély volt, hogy még a kis bárkával sem juthattunk a partra, hanem a kafferek vittek ki hátukon és ez expeditió közben egyik kaffer hanyatt esett egy kövér hollandussal, ki féktelen haragra lobbant s haragját még fokozta óriási kaczagásunk.

Bayrában néhány polgári ruhába öltözött angol szállott hajónkra s folytonosan összesúgdostak s bizonyos gúnymosolylyal néztek reánk, a miről többen mindjárt gyanítottuk, hogy ezek angol katonák s kezdtük érezni, hogy nem egészen tiszta a levegő, sőt nekem előérzetem volt, hogy valami kellemetlenség fog érni; mint később bebizonyúlt, előérzetem nem is csalt.

Midőn már tengeri útunk végpontjához, *Lorenzo-Marquez*-hez, a Portugal Afrika fővárosához közeledtünk, a távolból egy angol hadihajót pillantottunk meg, mely üldözőbe vette a «Herczog»-ot és még a nyilt tengeren el is érte. Az angolok megállították hajónkat s három tiszt 34 fegyveres katonával átjött hozzánk, mindnyájunkat foglyoknak jelentettek ki és levezettek az angol durbani kikötő elé. Az egész úton párhuzamosan haladt velünk körülbelől 200 méternyi távolságban az angol hadihajó, folyton reánk szegzett ágyúival. Ezt okosan is tették az angolok, mert ha nem kisérnek így és éjszakán át villamos fényszóróval nem világítják meg a Herzogot, végrehajtottuk volna tervünket, mely abból állott, hogy éjnek idején váratlanúl megtámadjuk az angol katonákat, lefegyverezzük és egytől-egyig bedobáljuk a tengerbe. Annyira fel voltunk ingerülve, hogy még így is megkisérlettük volna a dolgot, azonban a sok ártatlan vöröskeresztes hölgyre gondolva, magunkba fojtottuk dühünket s vártuk, hogy mi fog majd következni ezután.

Az angol katonák még azt is megtették, hogy a német helyett angol lobogót húztak fel a «Herzog» árboczára; ez még fokozta az elkeseredést.

Másnap érkeztünk a durbani kikötő elé és itt nagy örömünkre báró Issendorf, a hajónk parancsnoka — a ki mellesleg megjegyezve, igen bátor ember — megállította a «Herzog»-ot és kijelentette az angol kapitány előtt, hogy ő semmi szin alatt, még ha összelövöldözik és elsülyesztik is hajóját, akkor sem vezeti be a kikötőbe addig, míg saját kormányától, vagyis a német kormánytól nem kap parancsot. Erre ugyancsak elkezdett a kábel működni Durban, London és Berlin között. A durbani német konzul többször napjában átjött hozzánk hirekkel, de mi útasok nem tudtunk meg akkorában ezekből semmit. Így tartott ez négy napig.

BRONZKORI HULLA-ÉGETÉS. — Löschinger Hugó festménye a tolnamegyei múzeumban, Szegzárdon.

Sokat olvastam ilyen helyzetekről életemben, de én azt állítom, hogy leirhatatlan az az érzés, mely megszállja az embert akkor, midőn szabadon mozog, tudatában van férfiúi erejének, bátorságának és mégis tehetetlen s nem vetheti magát ellenségére, hogy szétmorzsolja.

Negyednap egy kis német hadihajó — ha jól emlékszem — a «Schwalbe» termett mellettünk s oltalmába vett. Tulajdonképen nevetségesnek látszott ez a gyenge oltalom az óriási angol hadihajók tömkelegében, de nekünk rendkivül jól esett; fel is hangzott a «Herzog»-on a «Wacht am Rein» és a «Heil dir mein Vaterland» fülbemászó melódiája. A hölgyek kendőiket lobogtatták s velünk énekeltek. Leirhatatlan volt a lelkesedés.

A «Schwalbe» kapitánya érintkezésbe lépett az angol parancsnokkal s mint később megtudtuk, határidőt szabott esti 6 óráig az angol zászlónak a «Herzog» árboczáról való levételére és egész erélylyel kijelentette, hogy ha le nem veszik pontban 6 órakor, ő fogja azt az ágyújával lelőni.

Erre azonban nem került a sor, mert 5 órakor sürgöny érkezett Londonból, mely minden német hajó szabadon bocsáttatását elrendelte. Ekkor már az angolok elfogták volt a «Bundesrath» német Lloyd-gőzöst is s mivel ennek kapitánya nem volt oly erélyes, mint Issendorf, — kirakatták minden árúját, az utasokat pedig kiszállították, de felügyelet alatt a városban szabadon engedték őket járni, kelni.

A «König» nevű hajót, mint később értesültünk, már Ádenben elfogták. Az angolok ugyanis azon hiedelemben voltak, hogy a német hajók Transzvál részére fegyvereket, töltényeket és más hadiszereket szállítanak, de a «Bundesrath»-on nem találtak semmit; fizettek is a német Lloydnak oly kárpótlást, hogy azt hiszem az rendkívül örvendene, ha évente ideiglenes angol fogságba kerülne egy pár hajója.

Az említett sürgöny vétele után az angol tisztek katonáikkal kénytelenek voltak elhagyni a hajót. Persze most ők voltak mérgesek és mi nevettünk. Igen erős volt a hullámverés és ezért nem mehettek le gyalog a lépcsőn a nagy angol bárkába, minket pedig rendkívül mulattatott a kiszállításuk, mely úgy történt, hogy egyenként beállították őket egy nagy kosárba, azután csigán felhúzták és így eresztették le a bárka közepébe; szóval ugyanazon a műveleten mentek keresztül, melyen a zsákok a Dunán, midőn hajóba rakják.

Midőn az utolsó angol is eltünt a «Herczog»-ról, hamarosan felszedték a horgonyokat s mi a transzváli himnust énekelve, hurrá kiáltások közepette vigan indúltunk vissza éjszaknak Lorenzo-Marquez felé.

Legtöbbünknek nagy kő esett le szivéről, voltak azonban olyan önkéntesek is közöttünk, a kik szivesebben maradtak volna angol fogságban, mert mentől közelebb értek a harcztérhez, annál kisebb volt bennük a harczvágy. Nagy volt az örömöm, midőn hat hét után, a tengeri utat befejezve, Lorenzo-Marquezben partra szálltunk.

Először is a német konzult kerestük fel, a ki véletlenül távoli rokonom, gróf Hardenberg volt; ez mosolygó arczczal kérdezte meg mindenkitől, hogy úgy-e, nem harczolni megyünk? A valót persze nem mondhattuk meg, mert különben nem eresztettek volna tovább. Igyekeztünk békés szándékú kereskedőkhöz illő arczokat mutatni, így aztán Hardenberg útbaigazított bennünket és a németalföldi konzulhoz utasított, a ki egyúttal a délafrikai köztársaságok konzula is volt.

Küldöztek minket azután Pontiustól Pilátushoz, össze-vissza, míg végre a portugál kormánytól kaptunk Transválba szóló utleveleket; előbb azonban mindenkitől 42,000 reisz értékű bélyeget követeltek. Sokan elsápadtak közülünk e roppant összeg hallattára, utóbb azonban kiderült, hogy a 42,000 reisz a mi pénzértékünkben nem egészen 36 korona.

TOLNAVÁRMEGYE MÚZEUMA SZEGZÁRDON.

Dolgaink végeztével — bőrig ázva — betértünk egy vendéglőbe s két tojást kértem, ezért fizettem 2 sillinget, vagyis 2 korona 40 fillért; hát ez ugyan nem volt olcsó.

Hálni még visszamentünk a hajóra s öt órakor reggel siettünk a vasuti indóházba, hol egy óriási hosszúságu vonatot állitottak össze részünkre és azután 8½ órakor nagynehezen elindultunk, hogy 12½-kor Transzvál határállomásán, Komáti-Portban ismét kiszálljunk, mert a portugál kocsik csak idáig közlekedtek.

A határon sok boer s néhány német várakozott reánk, ezek «hurrah!» kiáltásokkal és üdvlövésekkel fogadtak s mindnyájunkat megvendégeltek. Innét fogva tovább már a boer államok költségén mentünk. Szép, regényes, hegyes vidéken át vezetett útunk egészen Waterfall-Unterig, innét fogaskerekű vasuton jutottunk fel a nagyon magasan fekvő fensikra. Ezentúl Pretoriáig hol lapályon, hol hullámos dombok között vezet a vasutvonal és csak Pretória közvetlen közelében kezdődött megint a hegyes vidék. Másnap reggel 8 óra tájban érkeztünk *Pretóriába.*

BRONZKORI TÁRGYAK A TOLNAVÁRMEGYEI MÚZEUMBAN. (A szekrények fölött Löschinger Hugó képe a bronzöntésről.)

EGYVELEG.

* **A pápa múlt évi jövedelme** — az olasz kormánytól felajánlott, de eddig soha föl nem vett járadék nélkül, — 20 millió 800 ezer koronára ment.

* **Portugáliában** egész 1840-ig kocsikat nem használtak s a férfiak lóháton, a nők pedig hordszékeken jártak.

* **Francziaországban** az utóbbi 50 év alatt negyedfél millió hold kopár terűletet fásítottak be.

ték üzemüket. A vasutakon megakadt nemcsak az árú-, hanem a személyforgalom is. Mindezek folytán a városi üzletek is becsukták boltjaikat, a kereskedelmi forgalom teljesen megbénult. Csak néhány üzlet van még nyitva, de ha ezekbe belép a vevő, elképedve látja, hogy a ládák és fiókok üresek, csak néhány hitvány portékát dugdosnak zár alatt, a melyet felháborító áron kínálnak. Gyáripari czikk már egyáltalában nem kapható, csak élelmiszer van még elegendő bőségben és ennek ára a mienkhez képest elég alacsony. Omszk város külső képe a forradalom óta gyökeresen megváltozott. Utczáin rengeteg piszok halmozódott össze és e szemétdombok állandó tüntető fölvonulások, csetepaték, rablás és gyilkolás színhelyei. A lakosság jobbérzelmű része ismeretlen lakásokban rejtőzködik vagy kivándorolt, az utczákon csak kalandorokat, feslett erkölcsű nőket, vad csőcseléket és rakonczátlan vörös-gárdistákat látni, kik előtt nem biztos fényes nappal se a járókelő élete és vagyona. Állandóan fosztogatják az üzleteket és magánlakásokat. Mivel a kormány késedelmesen fizeti őket, abból élnek, a mit rabolnak. A kinek házában pénzt vagy árút sejtenek, azt fényes nappal megrohanják és az áldozat még örülhet, ha élve jut ki a «rekvirálás»-ból. A járdák és kocsiutak megrongálva, a kövek és pallók fölszakítva még abból az időből, mikor nagyobb utczai harczok dúltak. A középületekről lehullott a vakolat, az ablakok üvegtáblái bezúzva gépfegyverek és puskák golyói által.

Minden kulturális munka szünetel. Az iskolák bezárva. Pedig Omszknak 29 középfokú és 51 népiskolája van. Érdekes megemlíteni, hogy míg fiúk számára csak 5 gimnázium, illetőleg reáliskola áll fönn, addig leánygimnázium 11, melyek közül 4 állami és 7 magánintézet. Tudni kell ugyanis, hogy orosz bevallás szerint Szibéria kulturája a nők műveltségére van alapítva. Ez volt eddig az állami politika. A fentiekhez sorakoznak még a különféle szakiskolák. A kirgizek és tatárok saját muzulmán iskolákat és internátusokat tartanak fönn. Sőt a menonitáknak és vegetáriánusoknak is vannak iskoláik. Mindezek tetejébe működik Omszkban 2 tudományos (1 földrajzi és egy néprajzi) társaság, a művelt társadalom számára nyitva áll 4 közkönyvtár, sőt 3 az alsófokú nép számára is. Van gazdagon fölszerelt, de teljesen elhanyagolt múzeuma, megjelenik 2 politikai és 4 szaklapja. Ezekből az adatokból is eléggé kiviláglik, hogy Omszkban a forradalom előtt élénk kulturális munka folyt. Mindez azonban most teljes pangásra jutott. Ennek egyik főoka, hogy a bolseviki kormány nem tudja fizetni alkalmazottjait. A diákok fölcsaptak katonáknak, a leányok pedig sztrájkot mondtak ki, mert jobban tetszik nekik a szabad élet. Megjegyzem itt, hogy tulajdon szememmel láttam 12—13 éves lovas gárdista katonákat és 14 éves lányokat, kik teljesen a maguk lábán élnek a forradalom szolgálatában. A női erkölcsről egészen másképen gondolkoztak Szibériában már a forradalom előtt is, mint Európában. Azon nem ütköztek meg az oroszok sohase, hogy már a gimnázista lányoknak szeretőik vannak.

Omszkban sok és köztük igen érdekes történelmi multtal biró templom emelkedik, de ezek most konganak az ürességtől. A templomokat a bolsevikik kirabolták azon a czímen, hogy lefoglalják kincseiket az állam részére. A védő papokat és hívőket gépfegyverekkel űzték ki a templomokból és a töméntelen arany-ezüst drágaságot a csőcselék ragadozta el, nem jutott belőle az államnak semmise. Legrégibb templom a Voenni Nikoli-Dom, ebben őrzik azt a zászlót a mely alatt harczoltak Jermak kozák vezér, Szibéria első hódítójának csapatai. Az egyházi ruhákat és edényeket még II. Katalin czárnő ajándékozta. Ennél sokkal kisebb az omszki érsekség székesegyháza. Régen épült a Cserkovkolostor és temploma, mely a legnagyobb valamennyi között. A lengyel katolikusok is emeltek a maguk számára templomot, mely a legkisebb, de a legizlésesebb. Ezeken kívül vannak még muzulmán mecsetek karcsú minaretekkel a kirgizek és tatárok számára. Vallásos hitélet csak a katholikus templomban és a muzulmán mecsetekben folyik, az orthodox templomokba csak papok járnak ájtatoskodni, mert bolseviki felfogás szerint a vallásosság nem fér össze a forradalmi szellemmel.

Annál vígabb élet folyik a szinházakban, mozikban és mulatóhelyeken. A forradalmi csőcselék, mely könnyen, szinte munka nélkül szerzi pénzét, gondtalanul el is mulatja azt nyomban. Ha elfogyott a pénze, szerez «caperape» módjára, ez nem okoz neki gondot. Elmondhatni, hogy a mily gyorsan bezárultak a forradalom dúlásakor a komoly munka házai és műhelyei, olyan tempóban nyíltak helyökbe mulatóhelyek és lebujok, melyeknek ma Omszkban se szeri, se száma. Ezekben a züllött nép pazarolja forradalmi szerzeményét. De van Omszkban a komoly művészetnek és nemes szórakozásnak is hajléka. Már békében állott két színháza és pedig a Városi Színház és a Kereskedelmi Egyesület Színháza. Ezekben kiváló társulatok játszanak állandóan és zenekaruk is kitünő, mely nem más, mint a prágai 28. cs. és kir. gyalogezred egykori katonabandája.

Omszk város lakosainak száma 140,000 volt 1914-ben, de ez a szám tetemesen megnövekedett, mióta tömegesen vándorolnak Szibériába az európai orosz inségesek. A lakosok felerészben oroszok, a másik felét kozákok, kirgizek, tatárok, lengyelek, németek, kinaiak és zsidók teszik. Legműveltebbek a kozákok (junkerek), lengyelek és németek — leggazdagabbak a kozák junkerek és tatárok, etnografiailag legérdekesebbek a kozákok, kirgizek és tatárok. A kirgizek és tatárok voltak az őslakók, a kozákok az első hódítók — erre a különbségre még ma is büszkék, a többieket csak jöttmenteknek, betolakodóknak tartják.

Ennek a hatalmas városnak közvetlen közelében volt a fogolytábor. Az eddig mondottakból azt hihetné valaki, hogy ilyen kulturális góczpont közelében tűrhető lehetett a fogság, hiszen a 140,000 emberben csak volt annyi emberbaráti szeretet és melegség, hogy annak kiáramlása megenyhítette fogságunkat!? Nem — ellenkezőleg! Rabokként be voltunk zárva és havonként csak egyszer mehettünk be a városba szuronyos őr kíséretében két órára. És ezen most már nem is csodálkozom, mert ez a háború megtanított arra, hogy a legújabb kor technikai kultúrája csak még vadabbakká tette az embereket, mint voltak azelőtt. *Váry Rezső.*

1. AZ OMSZKI KERESKEDELMI BANK. — 2. LEÁNYGIMNÁZIUM. — 3. A VÁROSI SZINHÁZ. — 4. A LYBLISZKIJA PROSZPEKT, OMSZK FŐUTCZÁJA.

OMSZKI KÉPEK.

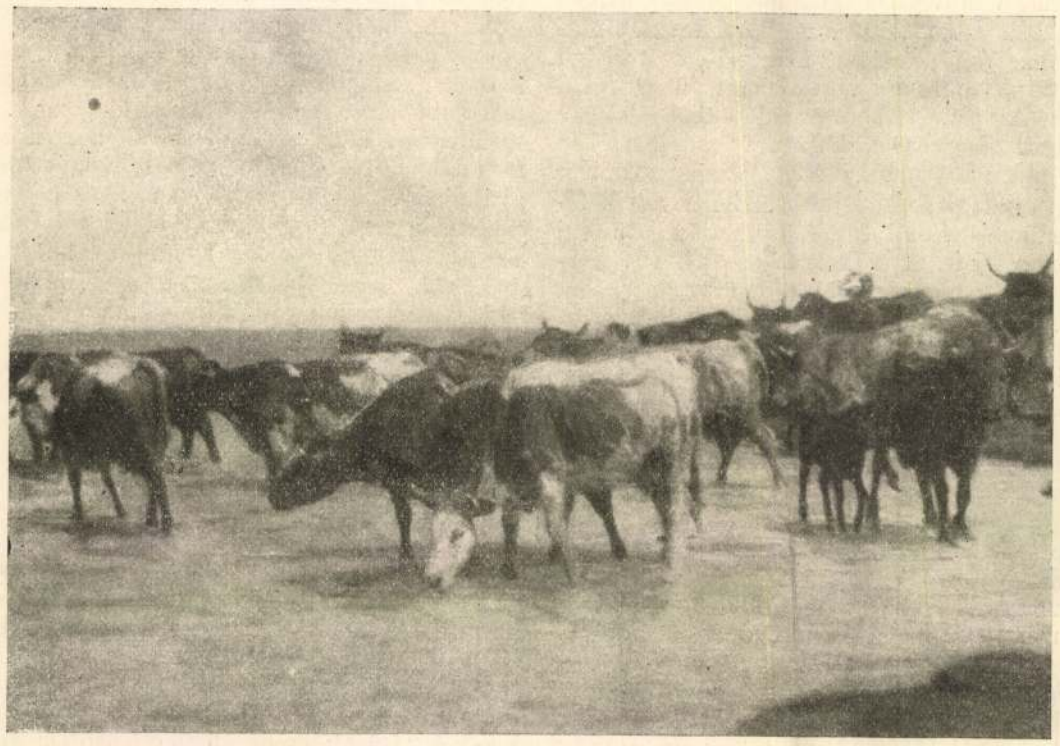

Löschinger Hugó: Tehenek a Balatonban.

Löschinger Hugó: Önarczkép.

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

MEGÁTKOZOTT SZERELEM.

Franczia regény a «*Szerelem az én bünöm*» szerzőjétől.

(Folytatás.)

Megbeszélték, hogy írni fognak egymásnak. Aztán Magda megigérte, hogy nyolcz nap mulva követni fogja Montmaurékat Yerresbe.

— És aztán?

— Aztán?... Hát minden nap látjuk majd egymást Yerresben, átjárhat a park részleteit festeni, hogy mentül többet lehessünk egymással.

— És aztán?

— Aztán? Majd olvasunk együtt esténként, vagy zenélünk és bölcselkedünk barátainkkal.

— És aztán?

— Aztán?... Mit mondjak még egyebet?...

Magda lezárta Fülöp száját kezével, melyet az csókokkal halmozott el. Két rövid és végtelen órát töltöttek ekként együtt és szenvedélyes gyöngédséggel búcsúztak el egymástól.

Reggel öt óra tájban a kastély elé gördült a fogat, melynek Fülöpöt és anyját a clermonti pályaudvarra kellett vinnie. Magda fölkelt, magára öltötte pongyoláját és a balkónra lépett, hogy Fülöp észrevegye. Montmaurné már bent ült a kocsiban, de Fülöp beszállás előtt még lopva búcsút intett Magdának. Egy-kettőre eltünt a fogat az ut kanyarodójában.

Magda szomoru megindultsággal járatta szemét a vidéken. Az éjszakai nedvesség még rajta csillogott a gesztenyefák lombján. A fenyőfák sötétlő koronája még ködbe burkolódzott, kietlen és szomorú volt a világítás. Visszalépett az erkélyről szobájába, mely most egyszerre rideg és elhagyott volt, mert lelkét újra elöntötte a szomorúság. De mivel az is egy csodája a szerelemnek, hogy szenvedésekből is örömeket tud fakasztani, titkos megelégedést érezett, hogy élete mennyire hozzá van lánczolva Fülöp életéhez.

Az a nyolcz nap, mely egymástól elválasztotta őket, nagyon hosszúnak tünt volna fel, ha Fülöp nem írt volna neki mindennap. Ekképen legalább külsőleg meg tudta őrizni jókedvét, tehát senki sem vette észre, hogy valaki mennyire hiányzik életéből.

Párisba való megérkezése után ezt írta első levelében Fülöp:

«Tegnap nem akartam Önnek írni, mert annyira boldogtalan voltam, hogy levelemmel elszomorítottam volna ... Még most is magam előtt látom Önt, a mint balkonján állott, hogy utolsó pillantásaimmal is végig simogathassam Önt édes szerelmem. Elszorult a szívem, midőn a kastély eltünt a fák mögött, mert nem fordulhattam vissza, hogy még egyszer búcsut vegyek Öntől. Ha sejtené, hogy mennyire szeretem és hogy mennyire szenvedek, gyorsan hazatérne. Néha egy-egy pillanatban mintha szemem előtt csillogni látnám aranyszín haját; azt hiszem, hogy arczomon nyugszik gyöngéd pillantása, de hiába nyujtom ki karomat, hogy megöleljem, a drága látomány eltűnik és én egyedül maradok, olyan egyedül! Mily borzasztó ez a szó! Egyedül! Első izben csendül ily fájdalmasan a fülembe, mert mélységesen szeretem Önt, mert Ön az én életem. Térjen haza drága szerelmem, ne hagyja hosszúra nyulni szenvedésemet»...

Magda szintén egész lelkét belesírta a válaszába. Egy hosszú fürtöt vágott ki hajából, hogy legalább valami csekélységet küldjön önmagából Fülöpnek.

Önmaga fölött elmosolyodott:

— Istenem, milyen régi játékot űzök... örök ismétlődései vannak e hétköznapi és mégis édes dolgoknak!

Fülöp ekként válaszolt erre az ajándékra:

«Köszönöm, ezerszer köszönöm; sohasem mertem volna megkérni Önt, hogy a fejét koronázó aranyos dicsfényből kivágjon egy sugarat. Szeretem Önt Magda és őrjöngök, hogy távol kell lennem Öntől. Kétségbe vagyok esve, hogy nem tudom olyannak lefesteni szerelmemet, mint a milyennek érzem. De stilusom ügyetlensége miatt ne ítélje el lelkemet, tekintse az én szivemet egy alázatos némának, a ki csak az Öné és eddig sohasem volt még másé, csak az Öné. Ha belé tudna tekinteni, megláthatná, hogy benne csak az Ön képe él, mert örökkön az Öné Fülöp.»

«Kedves barátom, — írta Magda, — az Ön szive egyáltalában nem néma, hanem nagyon is ékesszóló és nemcsak az, hanem tiszta is, úgy hogy hinni tudok abban, hogy telve van én velem.

Szeretem Önt szenvedélyesen és mámorosan. Érzem, hogy még isteni örömök várnak mi reánk.

Szerelmével elfeledtette vélem életem szenvedéseit. De könyörgök Önnek drágám, hogy ragaszkodása komoly és tartós legyen, mert csak így tudom magamat önnönmagam előtt mentegetni. Nem tudnék most már anélkül élni, hogy Önt ne szeressem és Ön ne szeressen engemet. Fájdalmas elutazása azonban megmutatta, hogy még annyira sem szabad, mint én vagyok. Boldogságunkat tehát csupa áldozatból és tartózkodásból kell felépítenünk, de mégis boldognak kell lennünk, bármely akadályok tornyosuljanak is elénk, akárhogy is kémkednek ránk barátaink. Boldogoknak kell lennünk, daczolva a világgal, kegyetlen törvényeivel, mindenkivel és mindennel szemben. Magda.»

Fülöp levelei, melyek telve voltak élénk szenvedélyének naiv kitöréseivel, örömmámorba ringatták Magda szivét. Mindamellett néha szemrehányásokat érzett. Mert vajjon nem lett volna-e kötelessége, hogy küzdjön ez ellen a vonzalom ellen? Maga is meghökkent, hogy mennyire erőt vett rajta ez a szerelem, annyira, hogy már nem volt ura elhatározásainak. Olyan tehetetlennek érezte magát, mint a viharsodorta szalmaszál, megszokott határozottságát balga vágyak és keserű kétségbeesések forgataga váltotta fel.

Jól tudta, hogy fiatalságából tulajdonképen csak egy pár szép esztendő van még hátra és mégis áldozatul vetette oda magát a véletlennek, a mely ebbe a nagyon is fiatalos és nagyon is szenvedélyes szerelembe sodorta.

Mirbelné Tonist és Fugeretet mindjobban biztatta a hazatérésre, úgy hogy Fülöp elutazására következő ötödik napon már hazaérkezett Yerresbe. Útrakelvén, barátai azt javasolták, hogy hazakísérik, de ő visszaadta nekik szabadságukat és mindenképen azon volt, hogy csak utazzanak ők tovább Párisba, miközben ő Brunoyból Yerresbe folytatja útját.

Végtelenül örült, a mint a vasúti kocsiból kilépve látta, hogy Fülöp várakozott reá. A podgyász számára egy igáskocsi volt kirendelve. Magda pedig barátjának hajtókocsijába szállt. A ló elugrott és gyors ügetésben sietett előre.

Ez a hazatérés az erdő elhagyott utain át boldogsággal töltötte el őket. Úgy érezték, mintha sokkal inkább szeretnék egymást most a találkozás alkalmával, mint a midőn el kellett válniok. Kölcsönös vonzalmuk nyugodtságával jövő életük berendezéséről beszélgettek. Fülöp Magdát szerelmes asszonyomnak nevezte, a mi egy pillanatra elkomorította őt.

— Gondolt-e már arra, hogy akármilyen mélységesen szeretjük is egymást, emelt fővel és büszkén nem dicsekedhetünk ezzel? Ebben a boldogságban nekünk sohasem lesz részünk!

— Ki tudja, drágám!

— És ha még szabad volnék is, nem vagyok-e nyolcz évvel öregebb, mint ön, szép Fülöpöm?

— Ne beszéljen így, hiszen oly csodálatosan fiatal, én pedig legalább is öt évvel öregebbnek látszom hollófekete hajammal, mint amennyi vagyok. Így hát én már majdnem harmincz éves multam, úgy, hogy alig van valami korkülönbség közöttünk.

— Ha szeretni tud úgy, a milyen vagyok, nem bánok semmit. Legyünk boldogok, ön az én életem áprilisa, én az ön életének ősze leszek és élvezzük azt, mit az óra nyujt nekünk!

Egymásra mosolyogtak és tekintetük rajongva egybefonódott.

Fülöp aztán elmesélte, hogy Párisban lakást bérelt a Champs Elysée körül, magas földszinten. Előszobából, egy kis szalonból, egy nagy nappali szobából és egy fürdőszobából állott. Az egészet mályvaszínű selyemmel hangolta össze, hogy örökre megőrizze annak a ruhának emlékét,

Löschinger Hugó: Hunor és Magyar.

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

a melyben Magda a Fontánában töltött utolsó estén búcsút vett tőle.

Fülöp mindezt körülményesen magyarázgatta el és óvakodott Magda érzékenységét megsérteni, de ez annyira benne élt mámorában, hogy feledve minden tartózkodását, pajkosan kérdezte meg Fülöptől:

— És mikor láthatom én ezt a sok gyönyörűséget?

— Istenem, milyen jó velem szemben, édes Magdám! Már holnap, ha úgy akarja.

— Holnap?... ilyen hamar nem lehet, mert semmi ürügyem sem lesz arra, hogy Párisba menjek... szegény Rose néni, hogy félre kell vezetnem őt! Rettentően szégyenlem ezt, és mégis az a kimondhatatlan gyönyörűség, hogy szeretjük egymást, mindent feledtet velem. Nos hát, lássuk csak... ma hétfő van... talán csütörtökön...

— Miért nem szerdán, Magda?

— Óh drágám...

— Jól van, tehát csütörtökön. Ebben megállapodtunk. Majd segít kissé elrendezni butoraimat, meglátja, hogy milyen kedves kis tanyát lehet nálam berendezni. Zongorám is van, zenélhetünk is együtt, meglátja, hogy milyen nagyszerűen fogja magát érezni.

Élénken és hadarva beszélt, megzavarodott, a mint látta, hogy Magdának arcza lassan elborult, mert eszébe jutottak azok a megaláztatások, a melyekkel titkos szerelmük el fogja halmozni őket. Mégis lerázta magáról szomorúságát, nem akart egyébre gondolni, mint arra, hogy Fülöp igazán szereti. Aztán rögtön észrevette Fülöp zavarát és jól esett neki, hogy megérti és méltányolja aggodalmait. A ki nem mondott gondolatok közös megértése pedig mindennél boldogabbá teszi a szerelmeseket.

Megérkeztek Magdáék kastélyához. Rose néni kellemes meglepetésben részesítette hugát, mert Montmaurékat ebédre hítta meg.

Mirbelné, midőn kiszállott a kocsiból, felment szobájába. A mióta szerelmes volt és tudta, hogy Fülöp szereti, még nagyobb gonddal öltözködött. Nemsokára megjelent egy gyönyörű halványkék ruhában, a melyhez képest világoskék szemei sötéteknek látszottak. A ruha kitünő szabása és simulékony lágysága pompásan érvényre juttatta gyengéd testének lágy hajlásait. Annyira fiatalnak látszott Magda ebben a ruhában, mintha Fülöpnek egykorú testvére lett volna. Rose néni és Montmaurné nem tudták visszafojtani meglepetésüket, midőn ilyen fiatalon és szépen belépni látták. A mi pedig Fülöpöt illeti, mint mindig ilyenkor, látszólag hideg és tartózkodó maradt, de belsejében ő is meglepődött és mélységesen boldog volt.

Az a két nap, mely Magdát párisi útjától elválasztotta, eléggé gyorsan mult el. Yerresben órákhosszat együtt volt Fülöppel és a park évszázados fái alatt bizalmas együttlétben újultak meg a fontanai estély gyöngédségei.

Jules Governeur, a ki ismét felütötte tanyáját a pavillonban, nemkülönben Jean Biroy is a régi rajongással és szellemességgel vették körül Magdát, a ki el sem tudott volna lenni szellemének efféle foglalkoztatása nélkül. Ez a kettős élet, az észé és a szívé, annyira csillogóvá tették, hogy barátai nem tudták mire vélni jó kedvét.

Csütörtökön reggeli után Biroy Párisba készült. Magda megbeszélte vele, hogy együtt mennek és olyan színt adott a dolognak, mintha vele akarna ebédelni és az utolsó vonattal hazatérni.

Négy óra tájban kopogtatott Fülöp lakásának ajtaján, sötét ruhában volt, arczát sűrű fátyol fedte. Fülöp, a ki egy óra óta lázasan lesett minden kocsit, elébe rohant és beeresztette, mielőtt bárki megláthatta volna. Magda szive hevesen dobogott, megindultan és sápadtan bontakozott ki Fülöp karjából és visszafojtott felindulásában szinte ellenségesen kezdte vizsgálgatni a lakást. Fülöp, a ki szintén nagyon zavarban volt, nemkülönben hidegen viselkedett. Közömbös dolgokról kezdtek beszélgetni, mintha nagy szerelmük meghalt volna.

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Vörösbegy. A detektiv-regénynek sok az ócsárlója, a műfajt magát sem szokták sokra becsülni, de viszont vannak igen nagy számmal hívei is az olvasók között s az irodalmi műveltség és intelligenczia tetőpontján álló embereket is tudunk, a kik pihenő óráikban szeretnek detektiv-történeteket olvasni. Természetesen sok közte a selejtes, mert ez a genre természeténél fogva különösen vonzza a tehetség és jóhiszeműség nélkül dolgozó irodalmi spekulánsokat, már csak a népszerűsége miatt is. Ez azonban nem a műfaj hibája, hanem a modern irodalmi állapotoké. Maga a genre ép oly jogosult, mint bármely más s az író kiválósága ép úgy érvényesülhet benne, mint akármi másban. A detektiv-regény az utódja a régi irodalomból ismert kaland-regénynek, s mióta a modern irodalom egészen a belső, psychologiai történésnek ábrázolására adta magát, a külső történet, a változatos és bonyodalmas mese elhanyagolásával, azóta jóformán egyedül képviseli a kalandos, fordulatokban gazdag és meglepő változatosságú cselekvényt az irodalomban. Innen magyarázható népszerűsége. Az embereket mindig érdekli az, a mi más emberekkel történik, különösen ha ez szokatlan, izgató és érdekfeszítő valami. Az egyes ember komplikácziói a társadalmi renddel szemben, a tulajdonjogról szóló törvényekkel való összeütközés ép úgy érdekli az emberiséget, mint a szerelmi vagy egyéb komplikácziók s egy valóságban megtörtént nevezetes bűnügy az ujságolvasó közönség körében nagyobb izgalmat szokott kelteni, mint akármiféle politikai szenzáczió. Ez természetes ösztöne az embereknek, s az irodalomnak teljes joga van arra, hogy ezt az érdeklődést kihasználja és táplálja. Azt a vádat, hogy a detektiv-regények előmozdítják a bűntetteket, hogy mintegy szuggerálják az embereket a bűnök elkövetésére, e sorok írója túlzottnak tartja. Az irodalomnak általában van szuggeráló hatása az emberekre — ezt a psychologusok és szociologusok még alig kutatták, pedig egyike a legérdekesebb lélektani és társadalmi jelenségeknek — s ez a hatás igen gyakran egész ellenkezője annak, a mit az író szándékozott s általában független az irodalmi mű eszmei tartalmától. A *Bűn és bűnhődésről*, Dosztojevszkij nagy regényéről mindent inkább el lehet mondani, mint hogy csábító színben tünteti fel a gyilkosságot, mégis voltak rá esetek, mikor betegesen exaltált emberek valami sajátságos utánzó ösztönnel megismételték Raszkolnikov bűntettét. Egészséges, ép szellemű embert nem fog bűnre csábitani semmiféle detektiv-regény, a kiben pedig megvan a bűnre hajló aberráczió, az el fogja követni előbb-utóbb a bűnt minden olvasmánytól függetlenül is. A detektiv-regényből legfeljebb módszert tanul, de épen a kriminális cselekvés az, amelyben egészen mellékes a módszer s maga a cselekmény a fontos. A detektiv-regénynek az az érdeme mindenesetre megvan, hogy olyan írói tulajdonságokat használ fel, a melyeket a modern irodalom jórészt elhanyagol: a kombinativ fantáziát, a különös fordulataival izgató meseszövést, a külső történet pontos és logikus megkonstruálását, az elbeszélés gyors pergésű verve-ét, az élére állított helyzetek biztos egyensúlyozását. Ezt a kis elméleti bevezetést azért bocsátottuk előre, mert most megjelent az első eredeti magyar detektiv-regény, a mely ezt a nevet a szó jobb értelmében megérdemli. A mi íróink ezt a teret eddig nem művelték s az olvasó teljesen a külföldre volt utalva. *Vörösbegy* a czíme ennek a detektiv-regénynek, *Moly Tamás* írta, a kinek egy egész más természetű, mély és komoly filozófiai hátterű elbeszélését nemrég méltattuk. A Vörösbegy egy igen ügyes, ravasz és fölényes banktolvaj, a ki igen furfangosan kieszelt módon elemel egy nagy összeget egy bank pénztárából, aztán a vakmerő ravaszsággal bújkál a kutató detektivek elől, ugratja őket, csúffá teszi a tudományukat, a legfurcsább helyzetekbe bonyolítja őket. A franczia bünügyi regény, az Arsène Lupin tipusához tartozik ez a regény, a melyben nem a detektiv a főszemély s nem a nyomozó rendőr elméssége és logikája vezeti a cselekvényt, mint a Sherlock Holmes történetekben, hanem a gonosztevő bújkáló ügyessége, tréfás

kedve és gúnyolódása. Ez hálásabb is, meg több alkalmat is ad a helyzetnek kiélezésére s psychologiailag is jobban indokolható, mert a Sherlock Holmes-féle regényben elkerülhetetlen bizonyos erőszakosság, végre is minden esetben az író kénytelen megoldani a bűnügyi eset csomóját egy szofizmával. A helyzetnek humorát is jobban ki lehet aknázni az ilyen beállításban s ezt a *Vörösbegy* szerzője bőven ki is aknázza. A története nagyon mulatságos, tele van fordulattal, meglepő és furcsa szituációkkal, az alakjait ügyesen mozgatja, s a mi már szorosan irodalmi érdem — kompozicióban igen jól, logikusan és következetesen van megépítve, minden részlet pontosan beilleszkedik az egészbe. Mulatságos és könnyű olvasmány, megvan benne minden tulajdonság arra, hogy népszerűvé váljon.

A «Jó Pajtás», *Benedek Elek* képes gyermeklapja legújabb szeptember 8 iki számába *Feleki Sándor* írt verset, *Tábori Kornél* elbeszélést, *Benedek Elek* folytatja *Rókáné* komámasszony mulatságos kalandjait, *Székely Nándor* szép arab mesét mond el, egy diák érdekes levelet írt a Balaton mellől, *Zsoldos László* folytatja regényét. Sok szép kép, tarka mese, a rejtvények és szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. **A *Jó Pajtás*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyed évre 4 korona, egyes szám ára 32 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. IV. ker., Egyetem-u. 4.**

A HÁBORÚ NAPJAI.

Augusztus 29. A nyugati harctéren Arrastól délre az ellenség új tüzzel kezdte meg áttörési kisérletét. A Scarpe és a St. Sensée patak közt öt támadása törött meg a németek ellenállásán. A harcz gyújtópontja Boiry Notre Dame volt, melynek romjait a németek háromszor ragadták el az ellenségtől, míg végre este az ellenség kezén maradt a helység. Az angol támadás főlökése az arras—cambrayi út két oldalán volt. Hétszer rohamozott mind újonnan előrehajtott pánczélkocsikkal az ellenség hasztalanul. Bapaume az angolok erős tüze alatt állott. A Sommetól északra Flers és Curlu között is eredménytelenül ismételte meg támadásait az ellenség. A Somme és az Oise között a német előcsapatok az új német állások előtt harczi érintkezésben maradtak az ellenséggel, a mely augusztus 27-én csak félénken, tegnap ellenben mind erősebben követte a Dompierre—Belloy—Nesle—Beaulieu—Sucey-vonalon át. Noyontól délnyugatra az ellenség erős tüzérségi előkészítéssel támadást intézett a németek régi vonala ellen, melyeket akkor már nem tartottak megszállva. Noyon a németek harczvonala előtt fekszik. Az Aisnetől északra a francziák amerikaiak bevonásával ismét megkezdték támadásaikat, melyeket a németek visszavertek. Az olasz harcztéren felderítő harczok. Albániában Janica és Vojusa között s a Tomor-hegység déli részén az ellenség új állásokban helyezkedett el.

Augusztus 30. A nyugati harctéren Arrastól délkeletre a harctérre érkező ellenséges gyalogságot és pánczélkocsikat a német tüzérség és harczi repülők hathatós tüzelés alá vették. Déltájban az ellenség folytatta a támadásokat, melyet sulypontja az arras—cambrayi úttól délre volt. A Cherisy és Fontaine felé előnyomuló és Hendecourt ellen több izben rohamozó ellenséget a németek visszaverték. Bullecourtba és Riencourtba behatolt az ellenség; az utóbbi helyet azonban, az előbbinek keleti részét a németek visszahódították. Délután az ellenség Bapaume északkeleti részéig kiterjesztett támadása összeomlott. A Sommetól északra a németek áttették a védelmet a Bapaumetól keletre, Peronnetól északnyugatra levő vonalra. Az ellenség csak habozva követte őket Nesletől keletre és Noyon felől intézett erős támadásokat a németek visszaverték. Az Aillette és az Aisne közt újra megkezdett túlerejű támadásokat a németek meghiusították. Az olasz harcztéren a Hétközség fensikján növekedett a harczi tevékenység. Asiagónál és a Col de Rossótól északra több ellenséges előretörést visszavertünk.

Augusztus 31. A nyugati harctéren Arrastól délkeletre az angolok ki akarták erőszakolni az áttörést. 20 kilométeres arczvonalon támadtak az arras—cambrayi út és a Bapaumetól délkeletre fekvő terület között. Az úttól délre a németek vonalaik előtt verték vissza az ellenséget. A Hardecourttól délre előnyomult ellenséget ismét visszavetették. Hendecourt-t, melyet átmenetileg elvesztettek, ismét visszafoglalták a németek, majd az ellenséges támadás kivédése után maguk mentek át támadásba és az ellenséget Bullecourttól kétoldalt és a falu nyugati szélén át visszavetették. Ecourttól délre több ellenséges támadást visszavetettek s az ide glenesen elvesztett helységet visszafoglalták Bapaumetól kétoldalt is meghiusították az ellenséges rohamot. Délután az részben ellenlökéssel [illegible] Juvignytól keletre Terny-Sornyinál állították meg a francziákat.

Szeptember 2. A nyugati harctéren az angolok a Scarpe és a Somme közt 45 km. széles arczvonalon folytatták a támadást. A tüzérségi harcz gyujtópontja Hendecourt és Neueil voltak, valamint a Bapaumetól északra és Rancourt és Bouchavesnes közti tölcsérmezők. Az ellenséget, mely Hendecourtól és Cognicourttól északra tért nyert, ellentámadással Hendecourtra vetették vissza. Noueuilnél sokáig folyt a harcz, a helység a németek kezén maradt. Vaux—Vraucourt mindkét oldalán pánczélkocsi-támadások meghiusultak. Bapaumetól délkeletre az ellenség támadásait a németek visszaverték. A Sommetól északra a nagy

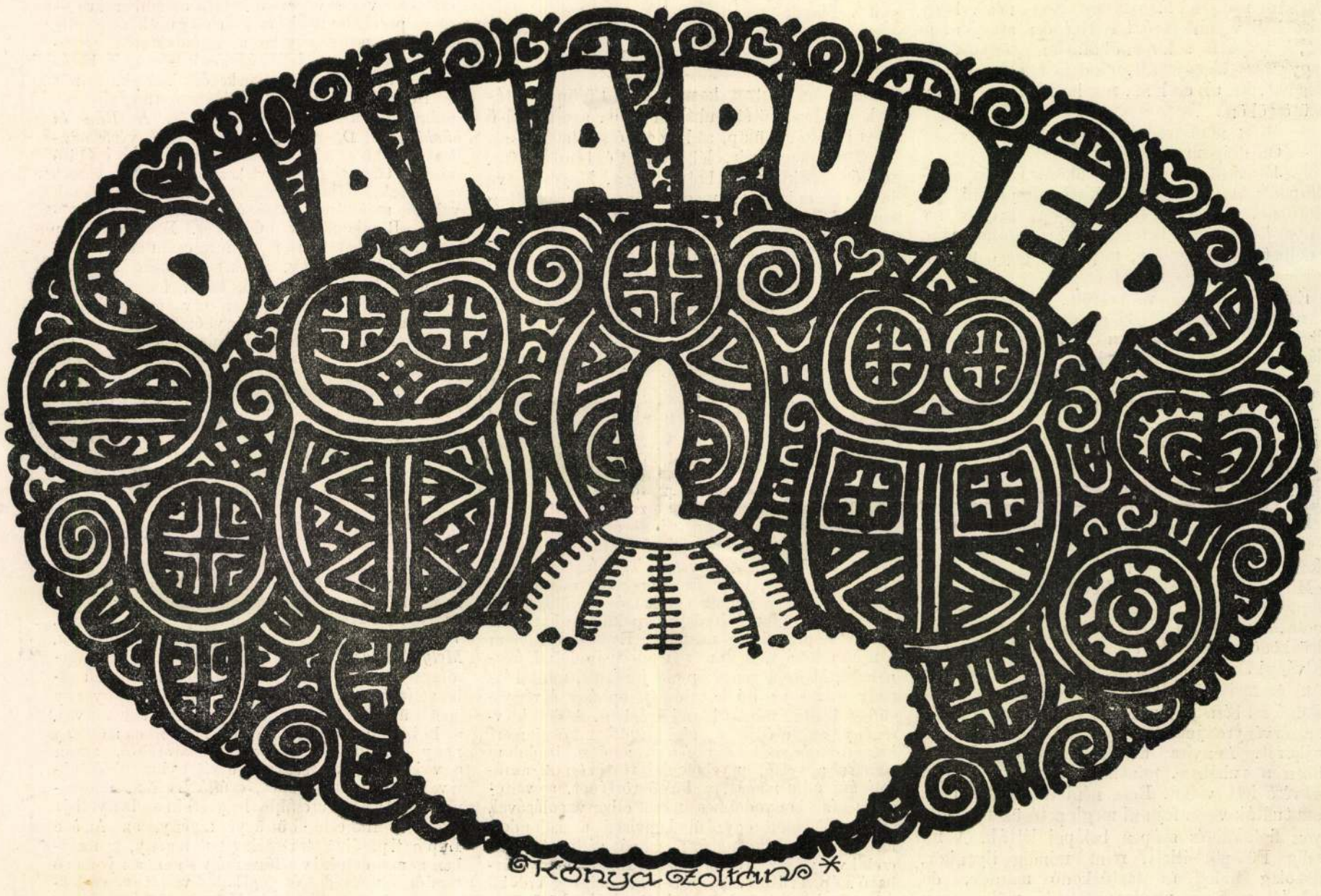

meg. Külföldről is sok szakember és vendég vett részt, köztük a világhírű, kilenczvenegy éves németországi méhész, *Dzierzon* János.

Ez alkalomból emlékezünk meg a kongresszus színhelyéről, az ép oly szép, mint történeti múltjánál s jelen helyzeténél fogva egyiránt fontos és érdekes Temesvár városáról.

Temesvár régi idők óta előkelő helyet foglalt el városaink közt és neve sokszorosan egybe van kapcsolva a haza történetével. Már Róbert Károly király több izben tartott itt udvart, Zsigmond király pedig 1397-ben országgyűlést hirdetett Temesvárra. Hunyadi János, mint temesi gróf székelt itt, V. László 1456-ban itt látogatta meg Hunyadi özvegyét s itt tette le híres eskűjét a ma is fennálló várkápolnában. A város védelmében lelte halálát a hős Losonczy István, mely után Temesvárra szomorú napok következtek és 164 évig török basák parancsoltak falai közt, 1552-től egész 1716-ig. A várost ugyan közben-közben sokszor ostromolták, de csak Savoyai Jenőnek sikerült végre bevennie. Hanem a vár és város nagyon siralmas állapotban került vissza keresztény kézbe: romhalmazzá válva, elnéptelenedve. A magyarság nem csak innen, hanem az egész nagy vidékről is majdnem teljesen eltűnt. Új lakosságot hívtak be, nagyobbára németeket és szerbeket telepítettek, magyar azonban mentől kevesebb jött ide. A bánáti kormányzó, gróf Mercy tábornok nagy tevékenységet fejtett ki, a várat roppant költséggel felépíttette, a várost újjáteremtette, vízművet létesített, gyárakat alapított, iparosokat hívott ide.

Fejlődésének újabb korszakába lépett Temesvár 1779-ben, midőn Mária Terézia királynő az úgynevezett temesi Bánságot visszacsatolta Magyarországhoz s Temesvárt 1781-ben szabad királyi várossá emelte. Tereit, utczáit szabályozták, gyors egymásutánban sok díszes köz- és magánépületet emeltek benne.

A szabadságharcz idején izgalmas napokban volt része Temesvárnak s a hónapokig tartott ostrom nagy pusztítást okozott. Még szomorúbb volt azonban, a mi ezután következett: a várost újból elszakították az anyaországtól és a szerb vajdaság és temesi bánság kormányának székhelye lett, a mi természetesen a nemzeti irány teljes elnyomását jelentette. 1860-ban volt csak vége ennek a korszaknak, s ekkortól, vagy tán inkább 1867-től kezdődött Temesvár önállósága és föllendűlése.

Temesvár fekvése a Béga völgy dombnyúlványain kellemes képet nyújt. Éjszaki és nyu-

A Kossuth-tér.

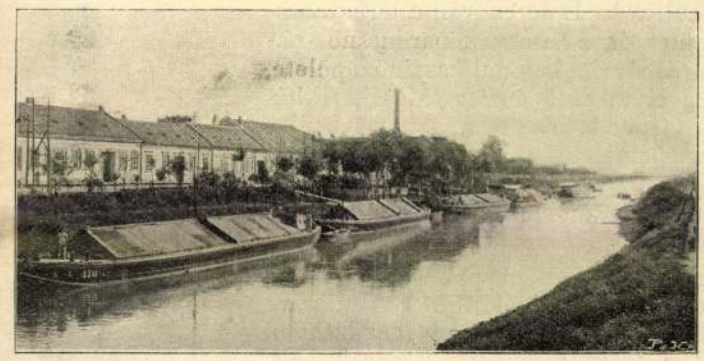

Teherhajók a Béga-csatornán.

A temesvár-józsefvárosi vasúti pályaház.

A Szent György-tér.

A Jenő herczeg-tér.

A délmagyarországi múzeum.

TEMESVÁRI KÉPEK.

Scudier-parknak nevezik. Itt van most a méhészeti kiállítás is elhelyezve. Általában Temesvár oly gazdag szebbnél-szebb sétahelyekben, mint hazánknak csak nagyon kevés városa.

A kilenczszöget képező bástyákkal bekerített Belváros a legkisebb, de egyszersmind a legszebb és legnevezetesebb városrész, melyben sok díszes középület és jelenkori modorban épített magánház, egymást derékszögben szegő tiszta, csinos utcza van. Két nagyobb köztere: a *Jenő-herczeg*-tér és a *Losonczy*-tér szabályos négyszög s az előbbi részben lombos díszfákkal van beültetve. E téren van a térparancsnoksági épület és a katonai főparancsnok palotája, a városháza, a katonai kaszinó épülete, a temesmegyei takarékpénztár palotája. E háromemeletes épület mögött a városi takarékpénztár háromemeletes palotája emelkedik.

A Losonczy-tér közepét Szűz Mária képszobra ékesíti s egyik oldalát a csanádi püspöki székesegyház, szemben vele a másik oldalt a temesvári görög kel. püspök temploma és palotája foglalja el. Balról a három utczára szolgáló kétemeletes díszes megyeház látható. Köröskörűl a téren egymást éri a sok bolt, üzleti helyiség, díszes kirakatú árúcsarnok, a milyeneket csak fővárosokban láthatni. A Losonczy-térre nyílik a Lonovics-utcza, melyben a csanádi püspök lakházát s a délmagyarországi régiségtudományi múzeumot találjuk. A Belváros különböző pontjain hat nagyszerű katonai laktanya emelkedik, köztük a «Fejérváry laktanya». A józsefvárosi kapu előtt van a csinos Ferencz-József-szinház.

Sok csinos lakóházat és középületet találunk az újabb időben gyorsan emelkedő külvárosban is. Így a József-külvárosban a Bonnaz püspök alapította nagyszerű leánynevelő intézetet, kupolaszerű főépületével és kertjével; a Gyárvárosban a szintén Bonnaz által alapított zárdát, a terjedelmes «Gyárudvar»-t s a díszes zsinagógát.

Temesvárnak két vasúti állomási pályaháza van: egyik a Józsefvárosban, másik a Gyárvárosban. Amaz a hazai legnagyszerűbb indóházak közé tartozik s építése az államnak közel négymillió koronájába kerűlt.

A milyen meglepő haladásról tanuskodik Temesvár minden irányban, oly örvendetesnek mondható haladása a magyarosodás terén is. 1851-ben a város lakosai közt csak 11% magyar volt, számuk azonban 1880-ban már 22%-ra emelkedett, míg ez idő szerint eléri a 27%-ot. S míg korábban mentől kevesebb idegen ajku tudott magyarúl, most már közülük tizezernél több beszéli nyelvünket. Tehát immár a temesvari magyarok és magyarúl is beszélők száma az egész lakosságnak körülbelől 55%-át teszi. Olyan haladás, a milyet alig mert volna remélni, a ki Temesvávott ezelőtt csak 20—25 évvel is megfordult.

TOLNAVÁRMEGYE MÚZEUMA.

Tolnavármegye közönségének külsőségekben nem zajos, de a maga egyszerűségében annál lélekemelőbb örömünnepe volt a folyó hó 1-én. Ekkor adták át a nyilvánosságnak díszes új épületben azt a becses tárgyakban gazdag múzeumot, a melynek alapítása első sorban két lelkes férfiúnak: *Apponyi* Sándor grófnak és *Wosinsky* Mór szegzárdi apátplébánosnak érdeme.

Tervezték már a múzeum megalapítását még e század elején. *Széchenyi* Antal gróf főispán, a nagy-apponyi könyvtár alapítójának fia gyűjtött is e czélra, a hetvenes években pedig dr. *Novák* Sándor paksi főorvos kezdeményezésére *Perczel* Dezső a régészeti egyletet is megalakította, majd *Rómer* Flóris tett alapítványt régészeti ásatásokra, de az általa talált leletek, valamint Wosinsky Mórnak az 1895. év előtt való időből származó gyűjteménye a nemzeti múzeumba kerűltek. Apponyi Sándor gróf is nem egy ritka műbecscsel biró, tolnamegyei vonatkozású tárgyat ajándékozott a nemzeti múzeumnak, többek között a híres kurdi cistákat. Hogy a leletekben rendkívül gazdag Tolnavármegye régiségei összetartassanak s itt a vármegye területén őriztessenek meg, ezt az eszmét Wosinsky Mór támasztotta új életre s hogy ez a szép terv immár megvalósúlt, főkép az ő

GRÓF APPONYI SÁNDOR.

WOSINSZKY MÓR.

WOSINSKY BOCCHARAI GYŰJTEMÉNYE SZEGZÁRDON.

nyolcz éves szakadatlan munkájának, szivós kitartásának és áldozatkészségének köszönhető.

A mai múzeum magját Wosinsky 8000 darabból álló régiség-gyűjteményén kívül Apponyi Sándor grófnak 15,000 darabból álló híres lengyeli gyűjteménye képezte. Ez utóbbi európai hírnévre tett szert, mert a neolith korszakbeli ember életét ily részletesen talán egyetlen egy gyűjtemény sem tárja elénk. Egész kis irodalom keletkezett róla. «Leletek a lengyeli őskori telepről» czímű két kötetes munkájában legelőször maga a szerencsés felfedező, Wosinsky irta le. Az Akadémia támogatásával egy három kötetes német mű is jelent meg róla. E mű előszavát *Pulszky* Ferencz, az embertani részről szóló függeléket pedig a nagy német tudós, *Virchow* irta s azóta is állandó forrás-munka a külföld tudós régészeinek. Ezt a nevezetes gyűjteményt ajánlta fel 1895-ben Apponyi Sándor gróf, Wosinsky kezdeményezésére Tolnavármegyének múzeum-alapítás czéljaira, a vármegye természetesen kész örömmel elfogadta s kötelezettséget vállalt, hogy elhelyezéséről és megőrzéséről gondoskodni fog. Csakhogy a 250 ezer forintot meghaladó milleniumi kulturális alapítványával teljesen kimerítette anyagi erőforrását, külön épület emelésére tehát egyelőre gondolni sem lehetett. Így a gyűjtemény a főgimnázium három termében helyeztetett el ideiglenesen. S most mutatta meg Wosinsky Mór nagy szervező tehetségét s a gyűjtésben való fáradhatlan kitartását. Biztatott, lelkesített, járt-kelt, a kormánytól megkapta a régi iparművészeti múzeum szekrényeit és tárlóit, a nemzeti múzeum kettős példányaiból megalakította a természetrajzi osztályt. A néprajzi osztály érdekében bejárta az egész vármegyét. Gyűjtött, vásárolt. Egyes községekkel beszereztette az ottani festői népviseletet. Egyik főérdeme, hogy a tőrűlmetszett sárközi magyar népviseletnek legalább emlékeit megmentette a végenyészettől. Mert már itt is pusztít az úgynevezett: módi! Nem láthatod már többé a hét tülkű pártát, tele islanggal, gyöngygyel, ezüst fórissal, pillangóval kivarrva; a tekerőző bíbort, melybe haját csavarta a menyecske, pedig a bíbor szegélye, a «vég» egy-egy remeke volt a magyaros himzésnek . . . Meg lett mentve a régi pásztor-élet számtalan emléke is, a birkarovás száz meg száz különös faragványa, a dombovári járási juhász fokosa, melynek öntési módja eredeti. Európában nem láthatni ilyet, de a kis-ázsiai pásztor ma is így önti a maga szerszámát. Hát a dunamelléki halászat ős eszközei? — Az iparművészeti múzeum támogatásával aztán megalapította Wosinsky az iparművészeti osztályt, mintákkal látva el a környék iparosait. A vármegye hölgyeinek szebbnél-szebb kézimunkáiból pedig egy egész termet megtöltött. Gyönyörű gyűjteményt szerzett régi himzésekből. Széchenyi Sándor gróf neje egész gyűjteményt ajándékozott a pár száz éves magyaros mintájú varrottasokból. A közoktatásügyi kormány több ezer korona értékű festménynyel és szoborral megvetette a szépművészeti osztály alapját. Végre a báró Jeszenszky-család s Apponyi Sándor gróf ajándékából egy pár ezer kötettel könyvtár is létesűlt.

S mikor ez az óriási anyag együtt volt, Wosinszky hozzálátott a rendezéshez. E közben még arra is ráért, hogy Zichy Jenő gróffal egy pár ezer mérföld utat megtegyen. S mikor aztán már majdnem szemevilága is áldozatúl esett a sok éjjeli munkának, 1897-ben a kormány és tudományos intézetek képviselőinek részvétele mellett ideiglenes hajlékában meg lehetett nyitni a muzeumot. A látottak és tapasztaltak valósággal meglepték a megjelenteket. Nemsokára maga a kultuszminiszter is leutazott, hogy a gyűjteményt megszemlélje. Mindez nagyban hozzájárúlt aztán, hogy a szegzárdi muzeum ilyen díszes palotát kapott. 1898-ban ugyanis már szükség lett a főgimnázium *nyolcz* termére, mert már ennyit megtöltött a gyorsan szaporodó gyűjtemény. Széchenyi Sándor gróf főispán tehát küldöttséget vezetett a belügyminiszterhez és a közoktatásügyi miniszterhez, kérve az anyagi támogatást. Mindkét helyen kedvező fogadtatásra talált. Azon a czímen, hogy a vármegyei levéltárt is itt helyezik el, a belügyminiszter 60 ezer, a közoktatásügyi miniszter pedig 56 ezer koronát utalványozott. Az építéshez szükséges 150 ezer korona hiányzó részét a vármegye közönsége és a muzeum-egyesület pótolta. Így aztán Schikedanz és Herczog tervei szerint elkészűlt a szép új épület, melynek jobb homlokzata vörös márványtáblán hirdeti:

«*Gróf Apponyi Sándor áldozatkészségével, Wosinszky Mór lelkes munkájával, a magyar kormány támogatásával a közművelődésnek emelte Tolnavármegye.*»

A múzeum tizenegy hatalmas teremből áll. A földszint öt termét a régiségtár — jobbára Apponyi és Wosinsky ajándéka — foglalja el. Az emeleten van egy természetrajzi, két iparművészeti, két néprajzi és egy művészeti terem. Itt vannak elhelyezve a vármegye jeleseinek arczképei, valamint a kormány által ajándékozott szobrok és festmények is. A földszinten van a levéltár és a múzeumi őr lakása.

A rendezés nehéz munkáját most is Wosinsky végezte, *Hangh* Béla múzeumi őrrel. Segítségére volt *Kovách* Aladár levéltárnok is, kit a múzeumi egyesület újabban a sárközi népélet tanulmányozásával is megbizott.

A termek bejáratánál nyomatott táblák magyarázzák a látnivalókat. Vezető nélkül is el-

ték üzemüket. A vasutakon megakadt nemcsak az árú-, hanem a személyforgalom is. Mindezek folytán a városi üzletek is becsukták boltjaikat, a kereskedelmi forgalom teljesen megbénult. Csak néhány üzlet van még nyitva, de ha ezekbe belép a vevő, elképedve látja, hogy a ládák és fiókok üresek, csak néhány hitvány portékát dugdosnak zár alatt, a melyet felháborító áron kínálnak. Gyáripari czikk már egyáltalában nem kapható, csak élelmiszer van még elegendő bőségben és ennek ára a mienkhez képest elég alacsony. Omszk város külső képe a forradalom óta gyökeresen megváltozott. Utczáin rengeteg piszok halmozódott össze és e szemétdombok állandó tüntető fölvonulások, csetepaték, rablás és gyilkolás színhelyei. A lakosság jobbérzelmű része ismeretlen lakásokban rejtőzködik vagy kivándorolt, az utczákon csak kalandorokat, feslett erkölcsű nőket, vad csőcseléket és rakonczátlan vörös-gárdistákat látni, kik előtt nem biztos fényes nappal se a járókelő élete és vagyona. Állandóan fosztogatják az üzleteket és magánlakásokat. Mivel a kormány késedelmesen fizeti őket, abból élnek, a mit rabolnak. A kinek házában pénzt vagy árút sejtenek, azt fényes nappal megrohanják és az áldozat még örülhet, ha élve jut ki a «rekvirálás»-ból. A járdák és kocsiutak megrongálva, a kövek és pallók fölszakítva még abból az időből, mikor nagyobb utczai harczok dúltak. A középületekről lehullott a vakolat, az ablakok üvegtáblái bezúzva gépfegyverek és puskák golyói által.

Minden kulturális munka szünetel. Az iskolák bezárva. Pedig Omszknak 29 középfokú és 51 népiskolája van. Érdekes megemlíteni, hogy míg fiúk számára csak 5 gimnázium, illetőleg reáliskola áll fönn, addig leánygimnázium 11, melyek közül 4 állami és 7 magánintézet. Tudni kell ugyanis, hogy orosz bevallás szerint Szibéria kulturája a nők műveltségére van alapítva. Ez volt eddig az állami politika. A fentiekhez sorakoznak még a különféle szakiskolák. A kirgizek és tatárok saját muzulmán iskolákat és internátusokat tartanak fönn. Sőt a menonitáknak és vegetáriánusoknak is vannak iskoláik. Mindezek tetejébe működik Omszkban 2 tudományos (1 földrajzi és egy néprajzi) társaság, a művelt társadalom számára nyitva áll 4 közkönyvtár, sőt 3 az alsófokú nép számára is. Van gazdagon fölszerelt, de teljesen elhanyagolt múzeuma, megjelenik 2 politikai és 4 szaklapja. Ezekből az adatokból is eléggé kiviláglik, hogy Omszkban a forradalom előtt élénk kulturális munka folyt. Mindez azonban most teljes pangásra jutott. Ennek egyik főoka, hogy a bolseviki kormány nem tudja fizetni alkalmazottjait. A diákok fölcsaptak katonáknak, a leányok pedig sztrájkot mondtak ki, mert jobban tetszik nekik a szabad élet. Megjegyzem itt, hogy tulajdon szememmel láttam 12—13 éves lovas gárdista katonákat és 14 éves lányokat, kik teljesen a maguk lábán élnek a forradalom szolgálatában. A női erkölcsről egészen másképen gondolkoztak Szibériában már a forradalom előtt is, mint Európában. Azon nem ütköztek meg az oroszok sohase, hogy már a gimnázista lányoknak szeretőik vannak.

Omszkban sok és köztük igen érdekes történelmi multtal biró templom emelkedik, de ezek most konganak az üresség től. A templomokat a bolsevikik kirabolták azon a czímen, hogy lefoglalják kincseiket az állam részére. A védő papokat és hívőket gépfegyverekkel űzték ki a templomokból és a töméntelen arany-ezüst drágaságot a csőcselék ragadozta el, nem jutott belőle az államnak semmise. Legrégibb tamplom a Voenni Nikoli-Dom, ebben őrzik azt a zászlót, a mely alatt harczoltak Jermak kozák vezér, Szibéria első hódítójának csapatai. Az egyházi ruhákat és edényeket még II. Katalin czárnő ajándékozta. Ennél sokkal kisebb az omszki érsekség székesegyháza. Régen épült a Cserkov-kolostor és temploma, mely a legnagyobb valamennyi között. A lengyel katolikusok is emeltek a maguk számára templomot, mely a legkisebb, de a legizlésesebb. Ezeken kívül vannak még muzulmán mecsetek karcsú minaretekkel a kirgizek és tatárok számára. Vallásos hitélet csak a katholikus templomban és a muzulmán mecsetekben folyik, az orthodox templomokba csak papok járnak ájtatoskodni, mert bolseviki felfogás szerint a vallásosság nem fér össze a forradalmi szellemmel.

Annál vígabb élet folyik a szinházakban, mozikban és mulatóhelyeken. A forradalmi csőcselék, mely könnyen, szinte munka nélkül szerzi pénzét, gondtalanul el is mulatja azt nyomban. Ha elfogyott a pénze, szerez «capeрape» módjára, ez nem okoz neki gondot. Elmondhatni, hogy a mily gyorsan bezárultak a forradalom dúlásakor a komoly munka házai és műhelyei, olyan tempóban nyíltak helyökbe mulatóhelyek és lebujok, melyeknek ma Omszkban se szeri, se száma. Ezekben a züllött nép pazarolja forradalmi szerzeményét. De van Omszkban a komoly művészetnek és nemes szórakozásnak is hajléka. Már békében állott két színháza és pedig a Városi Színház és a Kereskedelmi Egyesület Színháza. Ezekben kiváló társulatok játszanak állandóan és zenekaruk is kitünő, mely nem más, mint a prágai 28. cs. és kir. gyalogezred egykori katonabandája.

Omszk város lakosainak száma 140,000 volt 1914-ben, de ez a szám tetemesen megnövekedett, mióta tömegesen vándorolnak Szibériába az európai orosz inségesek. A lakosok felerészben oroszok, a másik felét kozákok, kirgizek, tatárok, lengyelek, németek, kinaiak és zsidók teszik. Legműveltebbek a kozákok (junkerek), lengyelek és németek — leggazdagabbak a kozák junkerek és tatárok, etnografiailag legérdekesebbek a kozákok, kirgizek és tatárok. A kirgizek és tatárok voltak az őslakók, a kozákok az első hódítók — erre a különbségre még ma is büszkék, a többieket csak jöttmenteknek, betolakodóknak tartják.

Ennek a hatalmas városnak közvetlen közelében volt a fogolytábor. Az eddig mondottakból azt hihetné valaki, hogy ilyen kulturális góczpont közelében tűrhető lehetett a fogság, hiszen a 140,000 emberben csak volt annyi emberbaráti szeretet és melegség, hogy annak kiáramlása megenyhítette fogságunkat!? Nem — ellenkezőleg! Rabokként be voltunk zárva és havonként csak egyszer mehettünk be a városba szuronyos őr kíséretében két órára. És ezen most már nem is csodálkozom, mert ez a háború megtanított arra, hogy a legújabb kor technikai kultúrája csak még vadabbakká tette az embereket, mint voltak azelőtt. *Váry Rezső.*

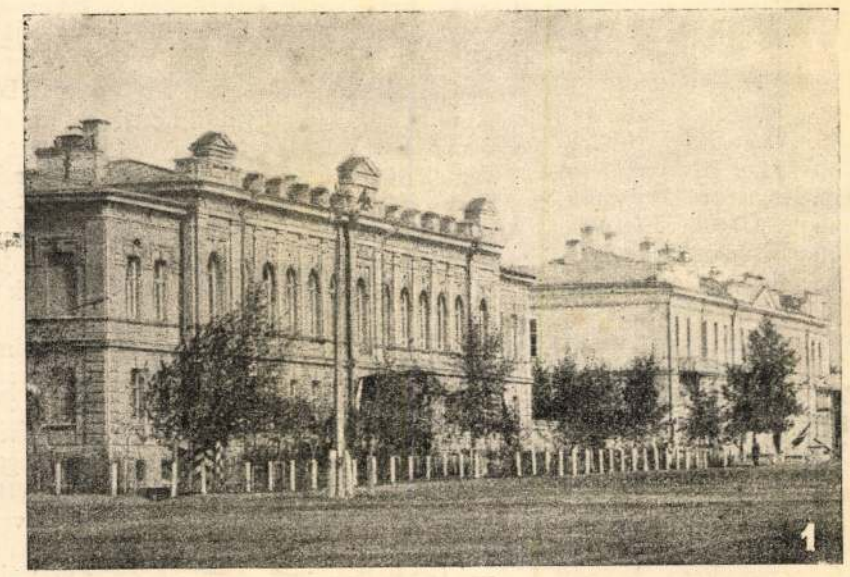
1

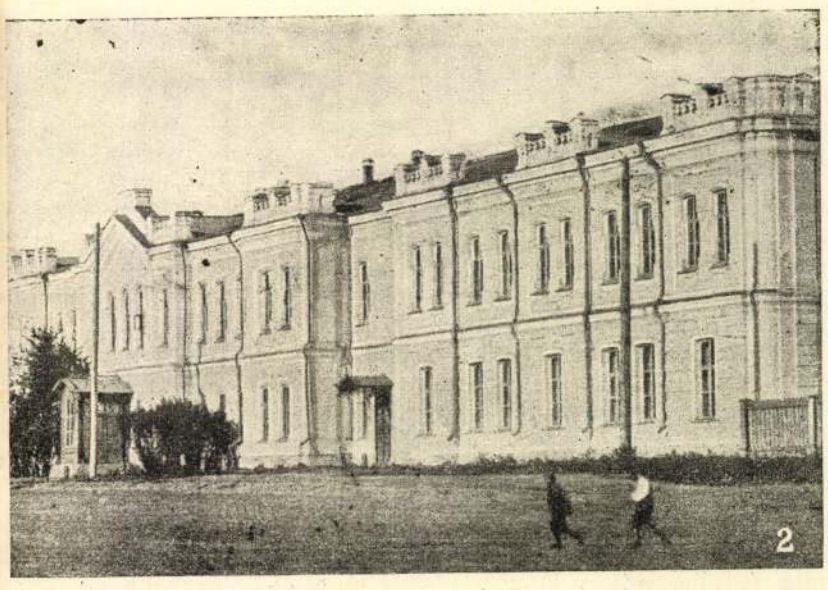
2

3

4

1. AZ OMSZKI KERESKEDELMI BANK. — 2. LEÁNYGIMNÁZIUM. — 3. A VÁROSI SZINHÁZ. — 4. A LYBLISZKIJA PROSZPEKT, OMSZK FŐUTCZÁJA.

OMSZKI KÉPEK.

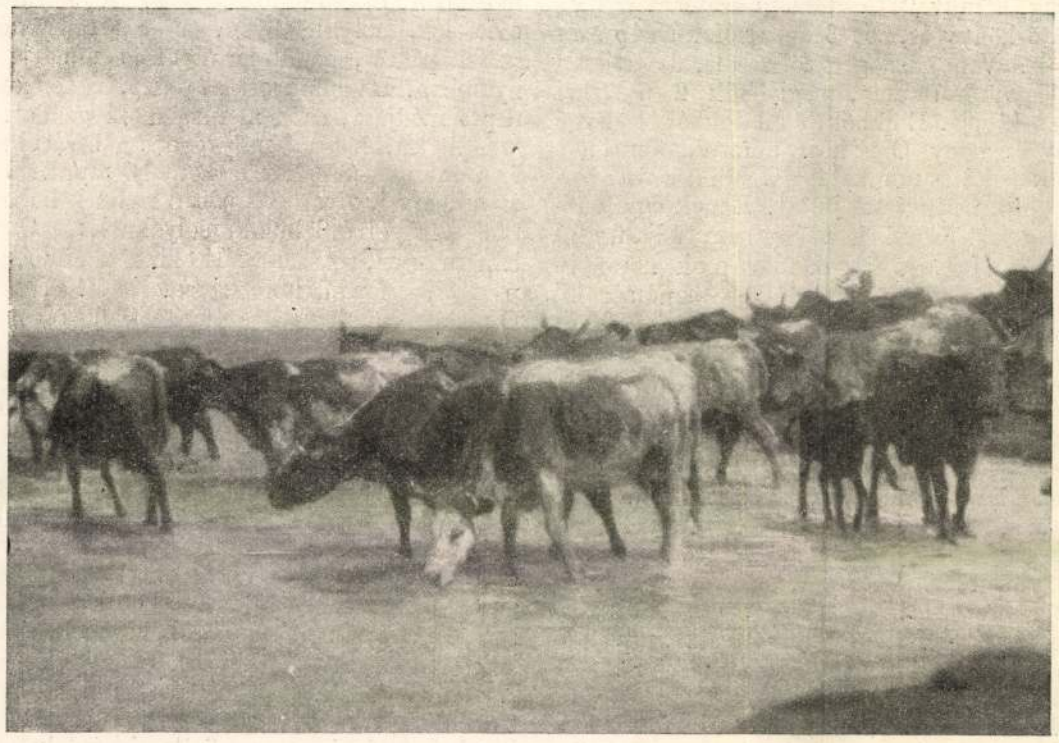

Löschinger Hugó: Tehenek a Balatonban.

Löschinger Hugó: Önarczkép.

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

MEGÁTKOZOTT SZERELEM.

Franczia regény a «*Szerelem az én bünöm*» szerzőjétől.

(Folytatás.)

Megbeszélték, hogy írni fognak egymásnak. Aztán Magda megigérte, hogy nyolcz nap mulva követni fogja Montmaurékat Yerresbe.

— És aztán?

— Aztán?... Hát minden nap látjuk majd egymást Yerresben, átjárhat a park részleteit festeni, hogy mentül többet lehessünk egymással.

— És aztán?

— Aztán? Majd olvasunk együtt esténként, vagy zenélünk és bölcselkedünk barátainkkal.

— És aztán?

— Aztán?... Mit mondjak még egyebet?...

Magda lezárta Fülöp száját kezével, melyet az csókokkal halmozott el. Két rövid és végtelen órát töltöttek ekként együtt és szenvedélyes gyöngédséggel búcsúztak el egymástól.

Reggel öt óra tájban a kastély elé gördült a fogat, melynek Fülöpöt és anyját a clermonti pályaudvarra kellett vinnie. Magda fölkelt, magára öltötte pongyoláját és a balkónra lépett, hogy Fülöp észrevegye. Montmaurné már bent ült a kocsiban, de Fülöp beszállás előtt még lopva búcsút intett Magdának. Egy-kettőre eltünt a fogat az ut kanyarodójában.

Magda szomoru megindultsággal járatta szemét a vidéken. Az éjszakai nedvesség még rajta csillogott a gesztenyefák lombján. A fenyőfák sötétlő koronája még ködbe burkolódzott, kietlen és szomorú volt a világítás. Visszalépett az erkélyről szobájába, mely most egyszerre rideg és elhagyott volt, mert lelkét újra elöntötte a szomorúság. De mivel az is egy csodája a szerelemnek, hogy szenvedésekből is örömeket tud fakasztani, titkos megelégedést érezett, hogy élete mennyire hozzá van lánczolva Fülöp életéhez.

Az a nyolcz nap, mely egymástól elválasztotta őket, nagyon hosszúnak tünt volna fel, ha Fülöp nem írt volna neki mindennap. Ekképen legalább külsőleg megtudta őrizni jókedvét, tehát senki sem vette észre, hogy valaki mennyire hiányzik életéből.

Párisba való megérkezése után ezt írta első levelében Fülöp:

«Tegnap nem akartam Önnek írni, mert annyira boldogtalan voltam, hogy levelemmel elszomorítottam volna ... Még most is magam előtt látom Önt, a mint balkonján állott, hogy utolsó pillantásaimmal is végig simogathassam Önt édes szerelmem. Elszorult a szívem, midőn a kastély eltünt a fák mögött, mert nem fordulhattam vissza, hogy még egyszer búcsut vegyek Öntől. Ha sejtené, hogy mennyire szeretem és hogy mennyire szenvedek, gyorsan hazatérne. Néha egy-egy pillanatban mintha szemem előtt csillogni látnám aranyszín haját; azt hiszem, hogy arczomon nyugszik gyöngéd pillantása, de hiába nyujtom ki karomat, hogy megöleljem, a drága látomány eltűnik és én egyedül maradok, olyan egyedül! Mily borzasztó ez a szó! Egyedül! Első izben csendül ily fájdalmasan a fülembe, mert mélységesen szeretem Önt, mert Ön az én életem. Térjen haza drága szerelmem, ne hagyja hosszúra nyulni szenvedésemet»...

Magda szintén egész lelkét belesírta a válaszába. Egy hosszú fürtöt vágott ki hajából, hogy legalább valami csekélységet küldjön önmagából Fülöpnek.

Önmaga fölött elmosolyodott:

— Istenem, milyen régi játékot űzök... örök ismétlődései vannak e hétköznapi és mégis édes dolgoknak!

Fülöp ekként válaszolt erre az ajándékra:

«Köszönöm, ezerszer köszönöm; sohasem mertem volna megkérni Önt, hogy a fejét koronázó aranyos dicsfényből kivágjon egy sugarat. Szeretem Önt Magda és őrjöngök, hogy távol kell lennem Öntől. Kétségbe vagyok esve, hogy nem tudom olyannak lefesteni szerelmemet, mint a milyennek érzem. De stilusom ügyetlensége miatt ne ítélje el lelkemet, tekintse az én szivemet egy alázatos némának, a ki csak az Öné és eddig sohasem volt még másé, csak az Öné. Ha belé tudna tekinteni, megláthatná, hogy benne csak az Ön képe él, mert örökkön az Öné Fülöp.»

«Kedves barátom, — írta Magda, — az Ön szive egyáltalában nem néma, hanem nagyon is ékesszóló és nemcsak az, hanem tiszta is, úgy hogy hinni tudok abban, hogy telve van én velem.

Szeretem Önt szenvedélyesen és mámorosan. Érzem, hogy még isteni örömök várnak mi reánk.

Szerelmével elfeledtette vélem életem szenvedéseit. De könyörgök Önnek drágám, hogy ragaszkodása komoly és tartós legyen, mert csak így tudom magamat önnönmagam előtt mentegetni. Nem tudnék most már anélkül élni, hogy Önt ne szeressem és Ön ne szeressen engemet. Fájdalmas elutazása azonban megmutatta, hogy még annyira sem szabad, mint én vagyok. Boldogságunkat tehát csupa áldozatból és tartózkodásból kell felépítenünk, de mégis boldognak kell lennünk, bármely akadályok tornyosuljanak is elénk, akárhogy is kémkednek ránk barátaink. Boldogoknak kell lennünk, daczolva a világgal, kegyetlen törvényeivel, mindenkivel és mindennel szemben. Magda.»

Fülöp levelei, melyek telve voltak élénk szenvedélyének naiv kitöréseivel, örömmámorba ringatták Magda szivét. Mindamellett néha szemrehányásokat érzett. Mert vajjon nem lett volna-e kötelessége, hogy küzdjön ez ellen a vonzalom ellen? Maga is meghökkent, hogy mennyire erőt vett rajta ez a szerelem, annyira, hogy már nem volt ura elhatározásainak. Olyan tehetetlennek érezte magát, mint a viharsodorta szalmaszál, megszokott határozottságát balga vágyak és keserű kétségbeesések forgataga váltotta fel.

Jól tudta, hogy fiatalságából tulajdonképen csak egy pár szép esztendő van még hátra és mégis áldozatul vetette oda magát a véletlennek, a mely ebbe a nagyon is fiatalos és nagyon is szenvedélyes szerelembe sodorta.

Mirbelné Tonist és Fugeretet mindjobban biztatta a hazatérésre, úgy hogy Fülöp elutazására következő ötödik napon már hazaérkezett Yerresbe. Útrakelvén, barátai azt javasolták, hogy hazakísérik, de ő visszaadta nekik szabadságukat és mindenképen azon volt, hogy csak utazzanak ők tovább Párisba, miközben ő Brunoyból Yerresbe folytatja útját.

Végtelenül örült, a mint a vasúti kocsiból kilépve látta, hogy Fülöp várakozott reá. A podgyász számára egy igáskocsi volt kirendelve. Magda pedig barátjának hajtókocsijába szállt. A ló elugrott és gyors ügetésben sietett előre.

Ez a hazatérés az erdő elhagyott utain át boldogsággal töltötte el őket. Úgy érezték, mintha sokkal inkább szeretnék egymást most a találkozás alkalmával, mint a midőn el kellett válniok. Kölcsönös vonzalmuk nyugodtságával jövő életük berendezéséről beszélgettek. Fülöp Magdát szerelmes asszonyomnak nevezte, a mi egy pillanatra elkomorította őt.

— Gondolt-e már arra, hogy akármilyen mélységesen szeretjük is egymást, emelt fővel és büszkén nem dicsekedhetünk ezzel? Ebben a boldogságban nekünk sohasem lesz részünk!

— Ki tudja, drágám!

— És ha még szabad volnék is, nem vagyok-e nyolcz évvel öregebb, mint ön, szép Fülöpöm?

— Ne beszéljen így, hiszen oly csodálatosan fiatal, én pedig legalább is öt évvel öregebbnek látszom hollófekete hajammal, mint amennyi vagyok. Így hát én már majdnem harmincz éves multam, úgy, hogy alig van valami korkülönbség közöttünk.

— Ha szeretni tud úgy, a milyen vagyok, nem bánok semmit. Legyünk boldogok, ön az én életem áprilisa, én az ön életének ősze leszek és élvezzük azt, mit az óra nyujt nekünk!

Egymásra mosolyogtak és tekintetük rajongva egybefonódott.

Fülöp aztán elmesélte, hogy Párisban lakást bérelt a Champs Elysée körül, magas földszinten. Előszobából, egy kis szalonból, egy nagy nappali szobából és egy fürdőszobából állott. Az egészet mályvaszínű selyemmel hangolta össze, hogy örökre megőrizze annak a ruhának emlékét,

LÖSCHINGER, művészcsalád. Tagjai: *Hugó*, festő, * Budapest 1875 ápr. 1. † Grafrath 1912 aug. 28. L. Zsigmond fia. Budapesten végezte tanulmányait, s állatképekkel, művelődéstörténeti vonatkozású faldíszítő festményekkel szerepelt a kiállításokon. Díszítő képei Késmárkon, Kassán, Szekszárdon. Honfoglalás, Hunyadi megvédi Nándorfehérvárt, László megszabadítja a leányt, Lovagjáték Nagy Lajos korában, Önarckép és Szerszámos ló napon c. képei a Szépművészeti Múzeum tulajdonában vannak. 1913. hagyatéki kiállítása volt a Műcsarnokban. — *Zsigmond*, festő, * Buda 1837, † 1887. Bécsben, Münchenben tanult s Budapesten rajztanári munka mellett arcképeket (Simor, Haynald) és oltárképeket festett. — *Heávig*, Zigány Zoltánné, az előbbi leánya, * Budapest 1870, szintén festő, arcképekkel szerepelt budapesti kiállításokon.

K-Z II 47.l

Banner Benedek dr. X. 15.

(*)**A szekszárdi muzeum falképei.** A muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének megbizásából Lotz mester tanitványa: Löschinger Hugó festőművész több hatalmas falképet festett a szekszárdi muzeum számára, amelyek közül a kő-, bronz- és vaskorszakot ábrázolók meg a rómaiak korát ábrázoló már teljesen készen van. A müvész most fejezi be az ötödik nagy festményt, amely a népvándorlást fogja ismertetni. Ezenkivül, hogy a ciklus teljes legyen, még egy van hátra, a magyarok honfoglalása, amelyet szintén el fog készíteni.

Pesti Napló 1907 okt. 18.

Princz Wolf
Pataki Jakab

Ravasz Imre
Rayer Samuné
Reich Mária
Reich Jenő
Reinitz Mayer
Özv. Riesz Samuné
Rosenberg Herman
Rosenberg Jakab
Özv. Rosenberg Mórné
Özv. Rosenberg Ignáczné
Rosenfeld Henrik
Roth Lajos
Rothstein Mór
Özv. Rottenberg Mária
Rauch Samu

Schwarz Samu
Özv. Schäffer Ádámné
Özv. Schauer Czeczilia
Schick Dávidné
Özv. Schlesinger S.-né
Schmer Nátán

Schnitz
Schönfe
Schatte
Özv. Sc
Schönw
Özv. Sc
Schuma
Özv. Sc
Sari Fe
Silberb
Singer
Singer
Singer
Özv. Sk
Sonn M
Salamo
Sorgenf
Spielma
Spielma
Spitzer
Stanity
Staufer
Steiner
Steinfe
Stern

Löschinger Hugó

— **Uj képek a muzeumban**. A muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének megbizásából Lotz mester tanitványa *Löschinger* Hugó festőművész több, hatalmas képet fest a szekszárdi muzeum számára, amelyek közül a kő-, bronz-, és vaskorszakot ábrázolók, továbbá a rómaiak korát vázoló már teljesen készen van. A müvész most fejezi be az ötödik nagy festményt, mely a népvándorlást ismerteti. Ezen kivül hogy a ciklus teljes legyen, még egy van hátra, a magyarok honfoglalása, melyet szintén mihamar el fog készitени és igy nemsokára az uj képek megtekinthetők lesznek muzeumunkban.

Tolnavármegye 1907. 31. sz.

Tartozik.

Intézetek	Folyó számlai betét számla	Folyó számlai adósok számla	Különfélék

366

1907.

3464. Löschinger Hugo.
Sz. Budapesten 1875 április 1-jén.

A honfoglalás.

A Vereczkei szorosontól szelt hegyes háttér felé haladnak, a hol egy madár röpül. Középütt a balrafordult fehér paripán ülő Árpád bontakozik ki két kisérőjével. Ez utóbbiak közül a fiatalabbik visszatekint és a baljában lévő kürtöt emeli szájához. A szekereken, a melyek elé ökröket és tulkokat fogtak, asszonyok és gyermekek helyezkedtek el, a kik örömmel szemlélik az előttük elterülő vidéket. Árpád öltözete: nyakvédős sisak madárszárnyakkal, páncél, kaczagány és térden alólig érő köntös. Felszerelése: kard, kerek pajzs, tegez és nyil puzdrában meg kürt vállon átvetett szijon. Az égbolt felhős. Jelzése alól jobbra: »Löschinger Hugo«.

Vászon, méretei 89.7:119.8 cm. -- A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól 1907. augusztus 22-én vétetett át (1319-907).

3464. Löschinger Hugó.

Sz. Budapesten 1875 április 1-én.

A honfoglalás.

A vereczkei szoroson már átkelt magyarok a Sajótól szelt hegyes háttér felé haladnak, a hol egy madár röpül. Középütt a balrafordult fehér paripán ülő Árpád bontakozik ki két kísérőjével. Ez utóbbiak közül a fiatalabbik visszatekint és a baljában lévő kürtöt emeli szájához. A szekereken, a melyek elé ökröket és tulkokat fogtak, asszonyok és gyermekek helyezkedtek el, a kik örömmel szemlélik az előttük elterülő vidéket. Árpád öltözete: nyakvédős sisak madárszárnyakkal, pánczél, kaczagány és térden alólig érő köntös. Felszerelése: kard, kerek pajzs, tegez és nyíl puzdrában meg kürt vállon átvetett szíjon. Az égbolt felhős. Jelzése alól jobbra: »*Löschinger Hugó*«.

Vászon, méretei 89·7 : 119·8 cm. — Lelt. sz. 3464. — Értéke 2000 K. — A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól 1907 augusztus 22-én vétetett át (1319–907). — Bejelentetett 1908 január 31-én (41–908).

III
466 (3464)
629 (506).

Vét.

III : 466

Vétel
1907

III

737 (3447).
817 (44).

1907.

3447. Löschinger Hugo.
Sz. Budapesten 1875 április 1-jen.

A honfoglalás.

E kép a nagy eseménynek azt a mozzanatát ábrázolja, midőn a ~~A~~ vereczkei szoroson átkelt és az ország határait már átlépett magyarok, a Sajótól szelt hegyes háttér felé haladnak. Középütt a balra fordult fehér paripán ülő Árpád bontakozik ki két kisérőjével. Ez utóbbiak közül a fiatalabb visszatekint és kürtjét fujja. A szekereken, a melyek elé ökröket és tulkokat fogtak, asszonyok és gyermekek helyezkedtek el, a kik örömmel szemlélik az előttük elterülő vidéket. Árpád öltözete: nyakvédős sisak madarszárnynyal, pikkelyes pánczél, kaczagány és térden alólig érő köntös. Felszerelése: kard, kerek pajzs és tegez meg nyil puzdrában. Az égbolt felhős. Jelzése alól jobbra: »Löschinger H. 1903.«.

Aquarell, mér. 89.5:120 cm.-- Az 1901. április 30-án kelt 29477 sz. alatt hirdetett pályázaton 2000 K dijjal jutalmaztatott.-- Átvétetett 1907 április 25-én.

1907

206

III.
739 (3452)
818 (45)

1907.

3453.
3452. Löschinger Hugo.
Sz. Budapesten 1875 április 1-jén.

I a Divék nemzetség egyik tagjai.

3452 Lovagjáték Nagy Lajos korában.

Az előtérben két nehéz vértet viselő ifjú csapott össze, kik közül az, kinek pajzsa egy jobbra fordult kétfarkú oroszlánt tűntet fel, dárdájával ellenfelét döri le, minek láttára ez utóbbinak szolgája, a kinek hátán ép úgy, mint az ugrásban lévő paripának takaróján, kék mezőnyű medvás czimer van, siet segitségére. A játékban résztvevő harmadik vitéz két csatlósával együtt jobbról várakozik. Hátrább, a magyar koronával diszitett menyezetes trónuson, a koronát viselő király és a gyermekét átkaroló királyné, míg jobbról a vendégek helyezkedtek el az emelvényen. A háttérben épület látszik. Jelzése alól jobbra: Löschinger Hugo 903.

Aquarell, méretei 89.8:120 cm.-- Az 1902. április 30-án 27070 sz. alatt hirdetett pályázatra beérkezett mű.-- Átvétetett 1907. április 25-én.

1907

211

III

740 (3453).
818 (75)

1907.

~~3453. Löschinger Hugó.~~

3453. Hunyadi megvédi Nándorfehérvárat.

A balról előretörő magyarok élén a lóháton ~~ábrázolt~~ küzd Hunyadi János ~~küzd~~, kinek a szemközt látható ősz Kapisztrán van segítségére a menekülő törökök pusztításában. Az előtérben [illegible] és ágyú tűnik szemünkbe; a háttérben [illegible] a vár falai látszanak. A főalakok közül Hunyadi a jobb kezében lévő kardot csapásra emelte; [illegible] Kapisztrán János [illegible]ában fegyvert és [illegible] balja-ban részületet tart; a lovát visszarántó török basa pedig oldalt hanyatlik, mi közben gerezdes buzogánnyal védekezik. Jelzése alól jobbra: Löschinger Hugó 1904.

Aquarell, méretei 89:120 cm. -- Az 1902. április 30-án 27070 sz. alatt hirdetett pályázatra beérkezett mű. -- Átvétetett 1907. április 25-én.

1907

212

41535-903.

61

1903.

2383. Löschinger Hugó.
Sz. Budapesten 1875. április 1-jén.
Szt. László megszabaditja a fogoly leányt.

Az elrabolt magyar szűzzel jobbra vágtat a kún vitéz kit a balról közeledő és ugrófélben ábrázolt lovon ülő király utólér~~ven, azt~~ és dárdájával álla alatt at döf~~ik~~, mi közben a kibontott hajú leány ~~elrabló~~ja ló~~vának~~ kantárszárát jobbra rántja és balját védőleg ~~fel~~emeli a csatabárdjával hátracsapni készülő harczos felé. A király koronás fejét dicsfény veszi körül, palástját a szél lobogtatja és paizsán vörös-fehér csikok váltakoznak. A leány öltözete: szük ujjú ruha, kendő a derékon és kék szoknya. A háttér hegyes vidék felhős égbolttal. Jelzése alól jobbra: »Löschinger Hugó 1902.«

Vászon, méretei 90: 120.5 cm.
Átvétetett 1903: VI. 12-iki 41535 sz. leirat alapján (406-903)
Értéke 2000 K.

904: IV. 27.

41535-903

4631. Löschinger Hugo:
Sz. Budapesten 1875 április 1-jén. † Grafrathban 1912 augusztus 12-én.

Önarczkép.

Mellig és balrafordultan ábrázolja a szembenéző művészt, a kinek elválasztott haja, hosszú bajusza és rövid körszakálla barnás-szőke, szemöldöke barna, szeme kék. Öltözete: ing álló gallérral, nyakkendő, mellény és szürke festő-kabát. Jelzése balról, de fölül: LH. 909.

Vászon, méretei 57.7:47 cm.-- Lelt.sz.4631.-- Vétetett az 1913 október 17-iki 160748 sz.leirat szerint a művész hagyatékából 1000 K-án (2025-913).-- Átvétetett 1913 október 25-én (2032-913).-- Kifizettetett 1913 deczember 1-jén (2183-913).-- Elszámoltatott 1913 deczember 8-án

Sz.n. 1540-913
2183-913-8
Át.lelt.12531.

209

4632. Löschinger Hugo.
Sz. Budapesten 1875 április 1-jén. † Gráfrathban 1912 augusztus 12-én

Szerszámos lónapon.

Jobbrafordultan álló sötét pej, mely hátsó jobb lábát kissé emeli és a melyet a közelben ~~látható~~ fához kötöttek. Felszerelése: kötőfék, komótszerszám (nyakjárom) és hátára vetett istráng. A háttért lombos fák és azokon túl épületek foglalják el. Jelzése alól jobbra: „Löschinger 1911".

Vászon, méretei 59,9:67,8 cm.-- Lelt.sz.4632.-- Vétetett az 1913 október 17-iki 160748 sz.leirat szerint a művésztől ~~kagyonú~~ hagyatékából 500 K-án (2025-913).-- Átvétetett 1913 október 15-én(2032-913).-- Kifizettetett 1913 deczember 1-jén (2183-913).-- Elszámoltatott 1913 deczember 8-án

Sz.n.1541-913
2183-913-9
Át.lelt.12532.

210

Kék csillagok

Írta LŐRINCZY GYÖRGY

Az előszobában megszólalt a villamos csengő s Érdyné fölállott és mosolyogva fordult Viktorhoz.

— Nahát, itt van már! Ugye, hogy nem omlott össze a világ? De micsoda zsarnok lesz maga, Viktor! Már a menyasszonyával szemben is az, hátha majd a felesége lesz!

Berényi Viktornak eszébe sem jutott, hogy feleljen. Talán nem is hallotta a leendő anyósa féltréfás korholását. A szerelmes ember izgatott türelmetlenségével sietett a csöngettyüszóra az ajtó felé, hogy a menyasszonyát megölelje. De tüstént visszahőkölt. A bájos Érdy Margit úgy rontott be az ajtón, mintha üldöznék. Gazdag szőke haja össze-vissza borzolódott, amint sebtiben, reszkető kézzel kapkodta le róla a kalapot s amint a szobába nyitott, csak a szemére szorította a zsebkendőjét és sírva fakadt. Azután úgy roskadt a díványra, mintha csak valami tragikus jelenetet játszanék a műkedvelők színházában, ahol a drámai hősnő ilyenkor rendszerint gondosan ügyel arra is, hogy minden gyűrűjét, collierjét, fülbevalóját jól lássák. Viktor ijedten sietett hozzája.

— Az istenért, Margit! Mi baja? Mi történt?

A leány sokáig szóhoz sem jutott a fölindulástól. Csakúgy szepegve beszélt, mint a megvert gyerek.

— Istenem! Borzasztó, Viktor! Higyje el. Egy

könyvet kerestem, mindössze is. A könyvkereskedésben, igen. Tudja, ott vannak kirakva az ujdonságok, az asztalon. Ott nézegettem, amikor az a majom odajött . . .

— Micsoda majom?

— Hát az. Az a Szenthe, vagy hogy hivják. Én sohase láttam, hirét se hallottam. Alig három lépésnyire állott meg tőlem, az állványhoz támaszkodott és egyenest rám bámult. De hogy! De micsoda szemmel!

Viktor csufolódva siránkozott:

— Rám nézett a kakas, mamám! Ennyi az egész?

— De Margit, — korholta Érdyné is, — igazán gyerekség! Hiszen csak szabad talán rád nézni! Elvégre is a férfiak megnézik a csinos lányt, mindenütt. Az ilyen érdeklődés inkább bók, semmint megbántás.

— De mama . . .

— Biztosítalak róla, hogy Kósárdi Lujza sohasem panaszkodott ilyesmi miatt.

Margit abbahagyta a sírást egyszerre. S indulatossá lett.

— Köszönöm szépen. Azt hiszem, az mégis csak más! Próbálnák csak meg, hogy ott álljanak öt percig, tíz percig s tűrjék, tehetetlenül a vigyorgó faun arc fixirozását!

— Hát fixirozta?

— Hogyne! És még hogy! Előbb rösteltem magamat, majd izgatottá lettem s végre sírva fakadtam

A Műcsarnok tavaszi tárlatából

LÖSCHINGER HUGÓ: LEGELŐ SZAMÁRCSORDA

Ujvidék 1906. XII, 14.

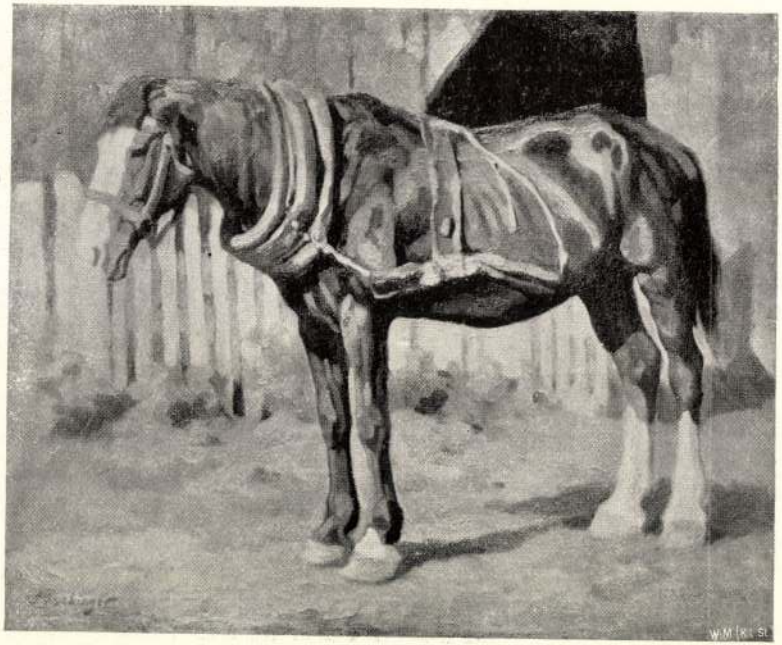

437 Löschinger Hugó: Szerszámos ló napon.

41 Magyar Mannheimer Gusztáv: A regélő öreg.

Löschinger Hugó

F. Z. A Műcsarnok kiállítása. Vas. Ujs 1913. 814, 815. l. képekkel

Magyarországi kiállításáról.

M e g h i v ó

Felkérem, hogy f. évi február

Műemlékek Országos Bizottsága hiva

re-utca 10 sz.) tartandó ülésen me

Tárgy : A budapesti Szervita-

Budapest, 1940. február 23.-á

Löschinger Hugó

MAGYAR FESTŐ HALÁLA IDEgenben. München mellett, Grafrathban meghalt Löschinger Hugó, a jeles állatfestő. Agyszélhüdés ölte meg harminchétéves korában. Löschinger Hugó, akinek apja fővárosi rajztanár, eredetileg freskófestőnek készült, amire komponáló tehetsége tette alkalmassá. Lotz mesteriskolájának volt tagja, majd Székely Bertalan tanítványa. Több nagy históriai tárgyú képet festett s több izben díjat is nyert az iskolai fali képekre kitűzött pályázatokon. Minthogy azonban nálunk a freskófestő számára tér egyáltalán nincsen s évtizedek is elmulnak, amíg egy-egy freskómegrendelés támad, Löschinger áttért az állatfestésre. Addig is szép sikerei voltak állat-tanulmányaival, kivált szépen megrajzolt lovaival. Két évvel ezelőtt elnyerte az Andrássy-díjat s attól fogva Zügelnek, a híres német állatfestőnek társaságában dolgozott. Halálának hire nagy részvétet keltett itthon. Barátai kiállítást szándékoznak rendezni hagyatékából, hogy a kiállítás jövedelmén méltó síremléket állítsanak neki.

Orsz.-Urlap 1912. 36.

EKEK szórakoztató és üdülő foglalkozásul a művelt körök részére 20 koronától 200 koro-
Ó, WIEN I, Tuchlauben 9

Löschinger Hugó

Löschinger Hugót is ismerik e lapok olvasói, egy nagy dekorativ falfestményét s egy oroszlánrajzát közöltük. A Vaszary-díj, amelynek most nyertesévé lett, a magyar történelem dicső eseményeire, ezek közt első sorban a magyar szentek életére is vonatkozó képet illeti meg. A zsüri Löschinger sz. Lászlóját tüntette ki a pályadíjjal. Festőnk 1875-ben született Budán, atyja is festő volt. Középiskoláit és a mintarajziskolát is Budapesten végezte s négy évet töltött Lotz Károly oldalán. A külföldi tanulmányokra csak kevés idő jutott: rövid ideig Münchenben tartózkodott. Serényen vett részt a Műcsarnok tárlatain, nagyobblélegzetű művei azonban falfestmények, amelyek nem kerülhettek a budapesti közönség elé, mert a szekszárdi múzeumot díszítik. Kulturhistóriai képek, amelyek egy-egy fontos művelődéstörténeti korszakot szemléltetnek.

Művészet 1908. ~~20 l~~ 20 l. (A Műcsarnok tavaszi tárlatainak pályanyertes művészei.)

kilós

stb. stb. úgyszintén **vegyi tisztitást** és
(10 kilón felül) házhoz küldök s elkészités

Legyen szabad megemlitenem, hogy
gyárvezetőnői minőségben alkalmazva s íg

Midőn még megjegyzem, hogy mi
megbízóim teljes megelégedését kiérdemel
pártfogását s ajánlom magam

Gárdos nyom

KRÓNIKA

LÖSCHINGER HUGÓ festőművész, augusztus hó tizenegyedikén halt meg a München melletti Grafrath-ban. Hirtelen, váratlanul érte a halál a mindössze harminckét éves művészt, aki a fiatalabb magyar festőnemzedék rendkívül munkás, komoly és igen tehetséges tagja volt. Néhány müncheni magyar, egy ottani festőkolónia néhány tagja kísérte utolsó útján s a grafrathi nép, akiknek egyszerű miliőjében visszavonultan élt, s ahol továbbra is le akart telepedni. Házassági tervvel foglalkozott, amikor egy régi, lappangó baja megtámadta s végzett szervezetével. A München melletti faluba, Grafrathba két évvel ezelőtt költözött. Szerény viszonyai hajtották ide. Bár többször kapott díjat és kitüntetést, utoljára a magyar ösztöndíjak legnagyobbikát, az Andrássy-ösztöndíjat, egy műterem Münchenben, s általában a müncheni élet számára fényűzést jelentett. Valami tragikusság van itt, életfonalának a halál előtti fejezetében. Különös töprengést, emberkerülésre valló szimptomát konstatáltak rajta utóbbi időben azok a művész társai, akik közel álltak hozzá. Mintha megtört volna a munkához való bátorsága, kedve és energiája. Az Andrássy-ösztöndíjat, négy évre szinte pontosan beosztva használta fel, s a jövőtől most mintha visszariadt volna, pedig tudásban gyarapodott, s a pikturának egy oly sujetjében szinte specialistává alakult, amire ugyan azelőtt is megvolt a hajlandósága, de Zügel oldala mellett teljes erővel feküdt rá. Az állatfestést értjük ez alatt, amivel néhány évvel ezelőtt is föltünt a műcsarnok egy tárlatán, vízberohanó lovakat ábrázoló képével. Bizonyára még sokan emlékeznek a műcsarnok első termében erre az erőteljesen forgó széles ecsettel festett képre, amely kitünő sikerrel mutatta meg talentumának erősségét: a formát értő tudását. Most ebben még tovább haladt. Utoljára egy nagyobb figurális kompozición dolgozott ugyan, amely befejezetlenül maradt, de azon a ponton volt, hogy az állatokat tanulmányozó művészetével arasson döntő, újabb sikert. Képekkel, amelyek sujet-jüknél fogva a közönségnél hevesen keresettek, szimpatikusak s így számára, a dolog anyagi részét tekintve is, reális eredményt hoztak volna. Löschinger, ennek dacára, müncheni értesülésünk szerint, kedélyének valami elborulásával tette barátait magára figyelmessé. Tartózkodó, visszavonulni szerető természete még zárkózottabb lett. Félretéve festőszerszámait, napokon át merült tétlen töprengésbe, aminek valódi oka nem anyagi oldalról keresendő, hanem a kóros folyamatban, amely most végzetesen tört ki, s idegen földön, egy nyári falusi éj magányában, hüdéssel érve agyát, megölte.

Löschinger Hugó már gyerekkorában szembeötlő módon, élénk

Művészet 1912

jelét adta rajzoló talentumának. Apja fővárosi rajztanár volt, aki a hetvenes években, arcképei révén, mint festő, jó névre tett szert. Löschinger Budapesten, 1875. áprilisában született. Középiskolák után a mintarajziskolába került, majd Székely Bertalan, aztán Benczúr Gyula növendéke lett, mint a Lotz és Benczúr mesteriskolák lakója. Az emberi akt alapos tanulmányozója volt, ez vitte a kompoziciók felé, olajképeiben épp úgy, mint a falon. Különös vénája mutatkozott a karikaturával szemben is, de ezt nem fejlesztette ki, kevesebbre becsülte, folyvást kompoziciós törekvések izgatták. Igaz, hogy a viszonyok masem, tíz-tizenöt évvel ezelőtt még kevésbbé voltak alkalmasak a művészi karikatura kedvező kifejlődésére. Löschinger állandó kiállítója volt a budapesti és müncheni tárlatoknak, résztvett „Daphne és Cleo“ című képével az Earl's Court-ban rendezett 1904. évi londoni kiállításon. Megnyerte 1908-ban a Vaszary-díjat a Műcsarnokban kiállított „Szent László megszabadítja az elrabolt magyar leányt“ c képével. A millennium idején, Boruth Andorral együtt a zemplénmegyei bandériumot, Teőke Andorral pedig a szepesmegyei küldöttséget festette meg az illető vármegyék székházai számára. Freskót, a késmárki Thököly kápolna és a kassai Rákóczi sírbolt számára festett, a szekszárdi múzeumban pedig nagyméretű falfestményei vannak, amelyet a kő-, bronz- és vaskorszakból, valamint a népvándorlás korából vett témákat illusztrálják. Az állami iskolák számára kiírt történelmi jellegű iskolai fali képek pályázatán többször megnyerte az ezer koronás díjat. Hagyatékából, régi és új képeiből barátai kiállítást akarnak rendezni, hogy müncheni sírját emlékkővel jelöljék meg.

AZ ORSZÁGOS KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT HIVATALOS ÓRÁI. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatósága a társulati hivatalok hivatalos óráit a következőleg állapította meg:

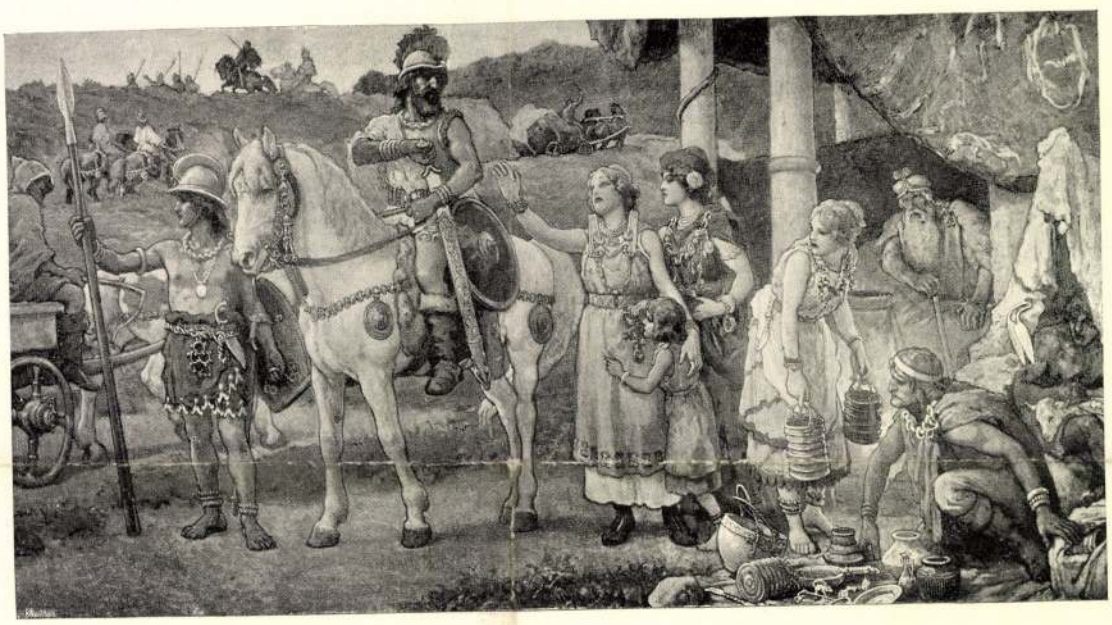

MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI FALFESTMÉNY
LÖSCHINGER HUGÓ MŰVE
SZEKSZÁRDI MÚZEUM

Titkári hivatal. (Városliget, Műcsarnok.) Hétköznapokon d. e. $^1/_2$10-től d. u. 2 óráig. Hétfőn és csütörtökön d. u. 3—5-ig is.

Műtárosi hivatal. (Városliget, Műcsarnok.)

I. A téli kiállítás alatt. Hétköznapokon 10—2-ig. Csütörtökön este 6—8-ig is. Vasárnap és ünnepnapokon 10—1-ig.

II. Február és márciusi kollektiv tárlatok alatt. Hétköznapokon 10—2-ig és 3—4-ig. Vasár- és ünnepnapokon 10—1-ig.

III. Tavaszi kiállítások alatt. Hétköznapokon 10—2-ig és 3—4-ig. Csütörtökön este 5—7-ig is. Vasár- és ünnepnapokon 10—1-ig.

Számvevőség. (Felsőerdősor 16—18.) Hétköznapokon este 5—7-ig.

Kiállításon kívüli időben csak hétköznapokon 10—2-ig.

felkérhet a növendék a korrekturára, a tanácsadásra. Természetes, hogy a növendéksereg nem egyetlen terembe szorulna: osztályok képződnének, amelyek mindegyike külön karakterűvé válnék a maga tanára vagy korrektora szerint. A növendék ezek közt kiválasztaná a maga hajlamához legrokonabbat s a korrektor is nagyobb eredménynyel működhetne, ha tanítványai ily önkéntes szelekció s nem rideg osztályozás révén jutnának hozzá. Egyéb szervezet nem is kellene az iskolának. Az osztály maga sem jelentene felsőbb vagy alsóbb lépcsőfokot.

Azt a várható ellenvetést, hogy például az egykori Lotz-féle freskóiskola megszüntetésével a magyar fiúknak nem lesz alkalmuk a freskótechnikával megismerkedniök, nem tartjuk nyomósnak. Három-négy derekas freskófestő éppen elég Magyarországnak, ennyi pedig van ma is. Többnek nevelésére kár az ilyen speciális iskola nagyon nagy költségeit áldozni. De kérdjük, hogy az ajánlott új szervezetben nem menne-e a freskóért lelkesülő tanítvány önként is egy oly korrektorhoz, aki freskófestő? A mód tehát meg volna adva itt is annak, aki komolyan akar tanulni.

Az ilyfajta szervezetnek egy lényeges, sőt legfontosabb eleméről még nem szóltunk. Ez az elem a korrektori, vagy ha tetszik (nálunk, a címek hazájában) tanári kar. Minden a tanáron fordul meg. A leggyönyörűbb „intézményes biztosítás" is csütörtököt mond, ha a szabályok és utasítások paragrafusai közé nem lehet igazán talentumos oktatót szúrni. De épp az „intézményes biztosítás" elve a nagy akadály itt. Képzeljük el, hogy ebben a pillanatban csak egyetlenegy élő freskófestő volna Magyarországon s az is gyenge legény. Az „intézményes biztosítás" elve szerint okvetlenül ezt kellene Lotz utódjává kinevezni, mert ha nem teszik, megszűnik a „biztosított intézmény". Egy bürokratikus elvnek tehát feláldoznának egy sokkal fontosabb elvet. Rossz tanítóra bíznák kedvéért az iskolát. És sok ezrest, állampénzből való ezreseket, dobnának ki miatta.

Megeshetnék, hogy ugyanekkor igen kitünő, oktatásra termett festőink volnának, de ezek nem teljesíthetnék missiójukat, mert éppenséggel nem foglalkoztak freskóval. Nekik nem szabad tehát tanítaniok, mert a bürokratikus elv értelmében ők ily szempontból fel nem használhatók. Várjanak tehát üresedésre.

Ez a példa megmutatja az utat is, amely a tanári vagy korrektori kar kinevezésénél követendő volna. Ne üresedéseket töltsünk be jól-rosszul, derűre-borúra, hanem válaszszuk ki az oktatásra termett legkitünőbb művészeinket s legyenek azok az ifjúság nevelői. E célból még a tanárok számát sem volna szabad végérvényesen meghatározni.

Ilyformán kellene e nagy szabad iskola keretébe belevonni a szobrászatot és az építészetet is. Erre az utóbbira különös súlyt helyezünk s itt az általunk már ismertetett Lechner-féle építészeti „mesteriskolára" gondolunk. Legyen az is egy osztálya a nagy szabad iskolának, látogassa az, akinek Lechner művészete tetszik. Semmi sem jellemzi jobban a mostani ferde állapotot, mint az, hogy bizonyos művészeti iskolák tanári állásának betöltésénél zavarban van a kormány, mert nehezen talál teljesen alkalmas embert, holott Lechner, mert nincs épp üres kathedra, képtelen egyik legszebb s egészen neki való missióját teljesíteni. A bürokratikus elv, igaz, rendületlenül tovább éli szürke életét, de szenved miatta a mi művészetünk.

Nem mulaszthatjuk el, hogy még egy szempontot ne vessünk fel. Rengeteg sok pénzt emésztenek fel mostani áldatlan iskoláink. Ennek jó részét az ajánlott szervezet életbeléptetése esetén egészséges művészeti célokra lehetne fordítani.

ÚJ KÉPZŐMŰVÉSZETI ARANYÉREM. Dr. Berzeviczy Albert m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulathoz" 1904 november 29-iki kelettel, 90,335. szám alatt intézett leiratával egy második állami nagy aranyérmet alapított magyar művészek kitüntetésére. Úgy erre az új, mint a már meglévő állami aranyéremre ezentúl nemcsak festők és szobrászok, hanem műépítészek is pályázhatnak. Az újonnan alapított érem csak annyiban tér el a most meglévőtől, hogy ki nem adása esetében helyette két kis állami aranyérem sem adományozható.

A MOST LEPERGETT ESZTENDŐ december hónapjában nem kevesebb, mint tíz művészeti, iparművészeti, műkedvelői stb., szóval anyagánál fogva a művészet körébe vágó kiállítás volt látható egyszerre Budapesten, és örömmel jegyezzük föl, hogy a közönség e kiállítások mindenike iránt, ha nem is túlságos, de számottevő érdeklődést tanusított, ami biztató jele részben a művészet iránt érdeklődő körök állandó tágulásának, részben pedig az érdeklődés folyton fokozódó intenzivitásának.

Ki hitte volna még csak rövid tíz évvel ezelőtt is, amikor egész Budapesten az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulat" volt az egyetlen, mely Andrássy-úti műcsarnokában meghúzódva rendezgette szokott évi kiállításait, ki hitte volna, hogy ez a föllendülés oly gyorsan fog bekövetkezni.

De hát bekövetkezett, és hála legyen érte azoknak, akik ezt a boszorkányságot rövid két lusztrum alatt megcsinálták.

Igaz ugyan, hogy ennek az érdeklődésnek a fölkeltésére az intéző körök helylyel-közzel nem szorosan véve művészi eszközöket is mozgósítottak, de mi az ellenkező vélemények ellenére is egész határozottsággal és legjobb meggyőződésünk szerint azt állítjuk, hogy az elért siker ezeknek az

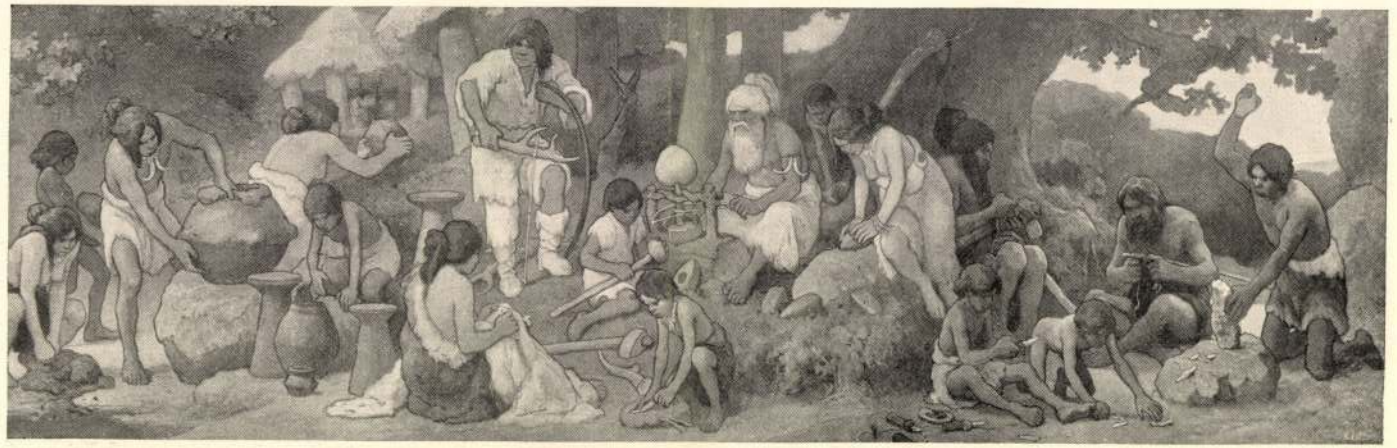

KŐKORSZAK

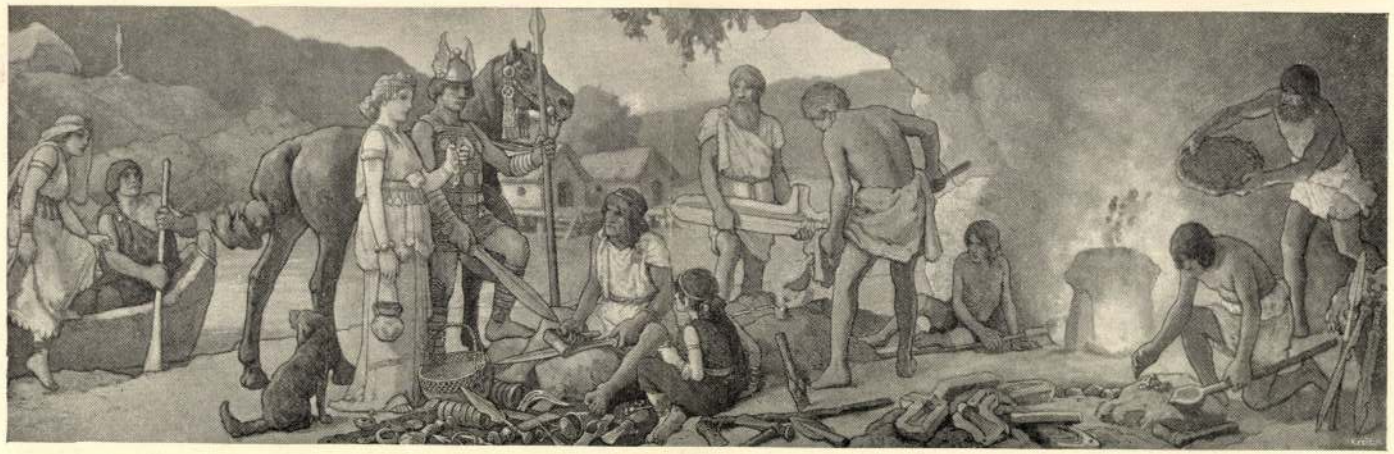

BRONZKORSZAK

LÖSCHINGER HUGÓ FALFESTMÉNYEI A PÉCSI MÚZEUMBAN

ÖKÖR ÉS LÓ. TANULMÁNY
LÖSCHINGER HUGÓ FESTMÉNYE

Út ahhoz, hogy a művész a természetet annyira megtanulja, hogy végül emlékezetből is tudja. Mert hogy hová igyekezett, s mily szándékok hevítették, ez is elénk csillan Löschinger képei közt. Oly képeken, mint például a „Rohanó lovak" csapatát mutató, vagy a Balaton mentén álldogáló tehéncsordát. Itt már az ő hű és jámbor modelljei élnek. Nemcsak festői grammatikát adnak, hanem a természet egy darabját. Szín és formajelenségek, de valami csendes kedélyen, temperamentumon és ízlésen szűrődnek át. Íme a művész célja: a természet festői készletének megmutatása. Nem új, de célnak éppen elég nagy és gazdag arra, hogy soha ki ne fogyjon.

Általában kétféle úton haladó törekvést ismertünk meg azokban a képekben, amelyek Löschingert, mint az állatokat figyelő és tanulmányozó művészt, jellemzik. A stílus, az előadás, mint már mondtuk, a naturalistáé. A törekvés pedig egyfelől: az állat individualitása. Ennek ismert képviselői főleg a holland festők, köztük a műtörténeti nevű Paul Potter, a magyar piktúrában Pállik Béla. A másik festői törekvésnél, az állat, az őt körülfogó környezettel, azt lehetne mondani, hogy: egyenértékűen jelenik meg. Beleolvad a táj együttesébe, csak egyik szereplője a levegőégben úszó színeknek és elterülő perspektívának. Persze, hogy ez a szerep mennyire kap fontosságot, mennyire emelődik ki a maga naturális jellemében, vagy fokozódik le csupán egy dekoratív folttá: ez egészen a festőtől függ, aki az ily skála végtelen változatát adhatja. Ennek a felfogásnak szintén vannak a régebbi mesterek közt képviselői, elég talán ha Troyont említjük, akitől már csak egy lépés vitt az állat-plein-airhez.

SZAMARAK A LEGELŐN
LÖSCHINGER HUGÓ FESTMÉNYE

téka, ami nagyrészt mind a grafrathi műhelyből került haza. Mert egy csomó kép ezek közt valóban nem volt egyéb, nem is akart több lenni, mint étude. Gyakorlat, amit önmagának számtalanszor feladott s mindig jobban akart elvégezni. A sujet, amely folyvást visszatér, jóformán mindig ugyanaz. Ló, tehén. De az egyiken csak a fej formái, a fej konstrukciója az, amit feladott, mint megfesteni valót. Egyszer közvetlen közelről, a leggondosabb részleteket is követve, szigorúan, sőt szárazon. Másszor már ugyanazt a fejet levegő veszi körül, a színek apró reflexeket hordanak. Az előadás már nem oly lényegtelenségekre is gondosan ügyelő, az ecset nem áll meg minden kis formánál, nem rakja egymás mellé az apró síkokat, hanem összefoglal s a formák főbb jellemvonásait igyekszik rövidebben s tömören kifejezni. Ugyanaz a modell aztán — vagy másik, ez elvégre mindegy — egy harmadik képen már egész alakban áll vagy fekszik, oldalt vagy szemközt. Mindez mindannyiszor más és más étude, más és más probléma gyanánt adódott Löschinger számára. Az egész alak konstrukciójának, rajzának leírását felváltotta különböző rövidülése. A tiszta, töretlen színek studiumát pedig e színeknek a környező fényben való jelentkezése. Végül harmadik elem szerepében szólt bele aztán a festő feladatai közé a mozgás. A ló, tehén, amint akcióba kezd, mozdul, elfordul, rohan.

Valaki azt mondhatná, hogy mindez csak modellfestés. Csakugyan, mi sem nevezzük idáig másnak. Nem olvasunk le róla egyebet, mint amit mutat, nem helyezünk beléje más szándékot, mint amiből fakadt. Viszont ez épp úgy nem lehet kifogás, mint ahogy nem lehet Löschingert, a művészt érintő csökkentés. Mert ha igaz, hogy a hagyatékban talált egy csomó festett munka kétségtelenül nem több, mint objektív leírása a művész elé kerülő modellnek, viszont téves minősítés volna ezt tulajdonítani végső szándékának és céljának. Nem, ez nem cél, csak annyi, mint a zongorajátékos számára a „Schule der Geläufigkeit".

VÁGTATÓ MÉNES
LÖSCHINGER HUGÓ FESTMÉNYE

Löschinger piktúrájában, amit azelőtt csak futólag vehettünk észre. Csak sejtettük, hogy efajta irányban működik, de nem emelhettük ki, mint piktúrájának voltakép leginkább jellemző vonását. Most azonban alkalmunk van azt bő példákon konstatálni. S ezzel mintegy azt jelentjük, hogy Löschingert bizonyos oldalról, új képben mutatja az a hagyaték, amit a Műcsarnokban bemutattak. Az a művész, aki e frisskeletű képek egy részében kialakul, nem az a művész, akit ezelőttről, öt-tíz éve, ismertünk.

Aki látta e kiállítást, könnyen eltalálja, hogy ily értelemben mely képekre gondolunk. Kétségtelenül nem azokra, amelyekhez például a „Szent László megszabadítja a kun leányt" című is tartozik. Nem a históriai ízű figurális és az aktos kompozíciókra, amelyekkel Löschinger még a Lotz és Benczur mellett töltött közelség hatása alatt magasratörő ambícióval megpróbálkozott. Hanem: állatképekre, amelyeknek keletkezési dátumuk alig több egy, két, három esztendőnél. Amelyek gazdag sorozattal világítanak be a művész legutóbbi idejébe, arra, hogy mit akart s hová igyekezett. S amelyek új ismeretség kötését jelentik számunkra, Löschingerrel, a festővel szemben.

Ezek a képek nem itthon készültek, hanem München mellett, a Grafrath nevű kis faluban. S ez az ok, amiért a művészhez közelebb álló festőembereket is meglepik. Egy elzárkózott munkálkodás eredményei ugyanis, ahová néhány fiatal müncheni magyar festőn, a művész pár barátján kívül más nem tekintett be. Körülbelül öt éve annak, hogy a művész kiköltözött Münchenbe, az Andrássy-ösztöndíj támogatásával. Ez tette lehetővé, hogy minden anyagi gondtól mentesen, négy éven át művészi studiumokba merüljön. Hogy oly területen fejlessze magát, amelyen ezelőtt is próbálkozott ugyan, de inkább csak szórványosan. Később a müncheni műtermét is föladta, s Grafrathba telepedett, hogy még jobban állandó közelségben legyen a természettel, hogy folytonos kontaktust tartson fenn modelljeivel — lovakkal és tehenekkel —, amelyek a grafrathi mezőkön legeltek és nyargalásztak.

Amint látható: a szabad és független időt, amit Löschinger az Andrássy-ösztöndíj révén nyert, úgy kamatoztatta, amelynél többet kívánni senkitől se lehet. Hogy mily hévvel feküdt neki studiumainak, mily szaporasággal dolgozott: erre beszédes bizonyíték a hagya-

LÖSCHINGER HUGÓ

Négy festő hagyatékát mutatta be október folyamán a Műcsarnok. E négy festő közül az egyikkel, aki a legfiatalabb volt: Papp Bertalannal, szeptemberi számunkban foglalkoztunk. A másik kettőt, Coulin Artúrt és Smigelschi Oktávot, szintén ismertette már a Művészet. Sajnos, náluk ugyanúgy mint e kiállítás negyedik festőjénél: Löschinger Hugónál, az alkalmat erre halálesetük adta meg. De míg Coulin és Smigelschinél most nem érezzük újabb szükségét, hogy munkálkodásukat jellemezzük· a Löschinger hagyaték képei erre szólítanak.

Az oka ennek, hogy amit Coulin és Smigelschiről az életrajzi adatokon kívül mondtunk: azt ez a kiállítás alátámasztja, illusztrálja, de viszont újabb megbeszélni valót nem igen nyujt hozzá. Vagyis, munkáik közt járva nem támadt oly benyomásunk, amely őket előttünk eddig ismeretlen színben mutatná. Mindkettőnek művészetén évek óta a kiforrottság jegyei voltak észlelhetők, amikor megszakadt életfonaluk. Bár még a javakorbeli emberek sorába tartoztak: a megállapodottság lecsapódása érződött műveiken. Eljutottak arra a területre, amelyen számukra leginkább kínálkozott eredmény, megtalálták azokat a hangokat, amelyeken játszani tudnak, s nem igérkezett bennük olyfajta törekvés, mintha más irányban történő keresés hevítené őket. Minden valószínűség szerint öt, sőt tíz év mulva is ezen az alapon folyt volna munkálkodásuk. Kiépítették volna, még több és esetleg még értékesebb dologgal azt, amire képességük volt, ami kezük, hajlandóságuk s ízlésük ügyébe esett, amit a hagyatékuk bő sorozattal tárt elénk. Az egyik: Coulin, a maga naturalista ízű, finomságokat latolgató grafikáját, részletező, nyugodt és preciz piktúráját. A másik: Smigelschi, a maga széles falmezőkre pályázó, komponáló festését. De alig hihető, hogy más területre kalandoztak volna át, ahol egészen más oldalról, mintegy új festő gyanánt állnának régi ismerőseik elé. Ezzel természetesen nem kritikai megjegyzést tettünk. Csak azt akartuk mindezzel mondani, hogy amit Coulin és Smigelschiről megállapítani módunkban volt: ahhoz újabbat most nem tehetünk hozzá. A hagyaték oeuvre-jei alapján legfeljebb bővebben ismételhetnők azt, amit a Művészet egyszer róluk már közreadott.

Löschinger Hugónál azonban másként áll ez, mint a két erdélyi földről szakadt művésznél. Nem azért, mintha Löschinger számunkra s bárki számára ismeretlen tevékenységű művész lett volna, aki most mutatkozott be teljes módon, akit tehát most nyílt alkalom „felfedezni". Hisz Löschinger is, ha korra még nem számlált éppen annyi esztendőt, mint Coulin és Smigelschi: már harminchétéves volt. Túljárt a kezdők korán, azon, amit a próbálkozások, a festői elhelyezkedés foglalnak le. Legalább tíz esztendeje, hogy a kiállítók közt szerepelt először, s meg is maradt időnként egy-egy nagyobb képpel vagy apróbb művekkel jelentkező kiállítónak. Mégis, az a hagyaték, ami több mint egy évvel került össze halála után: oly vonást domborít ki

Művészet 1913

Löschinger Hugó

Székely Bertalantól Zügelig meglehetősen döcögő és furcsán forduló út vezet. Ez az út Löschinger Hugó pályája. Érzései szerint különb ember lehetett Löschinger, mint ahogy eredményei mutatják, de Zügel lapos sekély pikturája élete végén útját keresztezte. Egy vaggonra való ökörfej bámul le a műcsarnoki falakról bután, értelmetlenül. Önkéntelen tanui annak a titkos lejtőnek, amely a freskó magaslatáról hentesmesterek szalónjába torkol.

Bálint Aladár:
A Műcsarnok kiállítása. Nyugat
1913. okt. 16.

— Mentsd meg magad, szerelmem!

— És te? . . . Itthagyjalak?

— Mentsd meg magad!

— Igen, igen! Ez a te lelked szava, a fél-lélek szava a másik feléhez. És talán mégis ebben van megváltásod! Csak én emelhetlek fel, de előbb magamnak kell szállanom. Azért kell elválnunk most. De visszajövök érted, mert a világ minden útja körben megyen.

— Akkor mindig együtt leszünk?

— Akkor örökre egyek leszünk Istenben.

A leány kitekintett és apró, fénylő csillagok sorát látta a sötétség mélyén. Égő lámpások voltak, szelíd, bánatos, piciny világaik úgy közeledtek kanyargó sorban, mint testvérlelkek bíztatása a vándorúton.

— Szerelmem, ne hagy el! — zokogott hirtelen, eszelős felrémüléssel a leány.

— Ki tudnád-e inni az én poharamat? Vezekelned kell még, hogy rálelj az útra!

— A te utadra?

NŐ, SZAMOVÁR MELLETT
COULIN ARTÚR FESTMÉNYE

LEÁNY-AKT
COULIN ARTÚR FESTMÉNYE

FEKVŐ AKT
PAPP BERTALAN FESTMÉNYE

Löschinger efajta képeivel kapcsolatosan, még egy dolgot kell megemlítenünk. Ez inkább csak szimpatikus vonás ugyan, mint önmagában mindjárt produktív értéket jelentő. De azért szükséges talán, hogy rámutassunk, mert rendszerint az ellenkezőjére adódik példa, főleg eleinte, amikor valaki tanítvány minőségben tölt időt egy mester mellett. Löschinger ugyanis, amikor Münchenbe települt, Zügel tanítványa lett. A par excellence állatfestő Zügel, a müncheni mester pedig tudvalevően nemcsak sikerdús képeivel gyakorolt egy csomó fiatal festőre lenyűgöző hatást, hanem közvetlen közelségből még inkább érezteti imperatív természetét. Szinte „nem tűri", hogy a szomszédságában valaki ne úgy fessen, mint ahogy ő ezt szavakkal s seprűhez hasonló termetes ecsetével diktálja. Löschinger azonban kiszabadította magát a Zügel-féle imperatívus alól. Eleinte, nem titkoljuk, kétségtelenül benne van. Meghajlítja magát, bizonyára szívesen és szándékosan, a tanulni vágyó hódolatával, minden tiltakozás nélkül. Itt, egy csomó képen, az ecset járása észrevehetően elárulja a zügeli szomszédságot. Azt a brutalitást, nyerseséget és darabosságot, ami Zügel virtuóz tudását nem kisebbíti ugyan, de ami minden finom artisztikumtól távol áll. Az a felfogás azonban, amellyel Löschinger a képeit akarja festeni, s ami, megszakítva az étude-ök, sorozatát, sikerül is neki: nem rokon a „Zügelizmussal". A müncheni mester kék reflexeit, vöröseinek és sárgáinak tömegét valaki hiába keresné rajtuk.

Az eredmény tehát, amit e négyes kiállításban Löschinger munkái nyujtottak: az, amit e sorok elején már jeleztünk. Egy művész mutatkozott be itt, aki az öt év alatt, amelylyel elzárta magát az itthoni szerepléstől, gyökeres átalakuláson ment át. Új csapásra igyekezett, helyesebben: egy azelőtt csak olykor jelentkező hajlamát és tehetségét akarta specializálni. A fejlődés lendületében volt, fizikuma azonban — sajnos épp ellenkezőleg — egy hirtelen történt felbomlás felé sietett. Grafrathban halt meg a mult esztendőben, egy augusztusi napon.

— rn.

Művészet 1913.

„SATORIN"-KŐHABARCS-ANYAG
Olcsó és kitünő épitkezési anyag fagymentes, szintartó kőkemény, plasztikus.
Több szinben szállitja: SÁTORI-GYÁR BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25.

keztében szükséges állomáskibővitésekre álló fedezetet, 1.380,000 koronára lesz szükség. A megerősitési munkák egyelőre csak abban a keretben kerülnek végrehajtásra, amelyben a legsürgősebb munkákról a közelebbi években az átalakitási munkaprogrammokban gondoskodás történhetik.

Vasut a Csorbatótól Barlangligetig. A liptóujvári főerdőhivatal a csorbatói fogaskerekü vasut végállomásától Barlangligetig vezető keskenyvágányu villamos h. é. vasut tervezésével oglalkozik A vasutvonal, melynek közigazgatási bejárását folyó évi október 28—30 napján tartják meg, a csorbatói végállomás mellől indul ki és a Klotild-ut vonalazását követve Felsőhágin és Tátraszéplakon át a tátrafüredi vasuti állomásig halad. Innen a poprádfelka—tátrafüredi villamos vasut vonalának rövid távolságban való együttes használata után a Mária-Terézia-ut irányában Tátralomnic és Matlárháza érintésével vezettetnék Barlangligetig.

A szápári köszénbánya vasutja. A szápári köszénbánya társaság bányájától a déli vasut bodájki állomásáig iparvasutat létesit. A vasut, mely kereken husz kilométer hosszban Veszprém és Fejér vármegyék területén fekszik 0·76 méter nyomtávval épül és gőzüzemre rendeztetik be.

A muraszombat—alsólendvai vasut érdekeltsége gróf Batthyány Zsigmond elnöklete mellett e hó 15-én tartott értekezleten elhatározta, hogy mivel a vasut épitése ügyében Barthalos István és Szalay főmérnök között megállapodás nem jött létre Alsólendva község előljárósága előmunkálati engedélyt fog kérni és maga épitteti meg a vasutat Stein Miklós vállalkozó mérnök és Szalay főmérnök kilométerenkénti 80,000 koronás ajánlatának felhasználásával.

A pécs—bátaszéki vasut. Pallós Ignác vállalkozó a kereskedelemügyi minister elé terjesztette a pécs—bátaszéki h. é. vasut épitési terveit. Minthogy ezek a tervek a közigazgatási bejárás alapjául szolgált tervekkel szemben nagymennyiségü eltéréseket mutatnak, a kereskedelemügyi minister közigazgatási pótbejárást rendelt el, amelyet dr. Hegyeshalmy Lajos ministeri tanácsos vezetése alatt folyó évi október hó 27—31. napjain tartanak meg.

A sopron—köszegi vasut műtanrendőri bejárását e hó 31-én tartják meg és igy a vonal november hó első napjaiban a forgalomnak átadható lesz.

A nagykároly—margittai vasut k épitésére Nagykároly város képviselőtestülete 45000 k. hozzájárulást szavazott meg.

Vizépitészet és szabályozás.

Partbiztositás. A szegedi m. kir. folyammérnöki hivatal lapunk mai számában árlejtést irt ki a Ferenc csatorna óbecsei torkolata feletti Tiszaszakaszon létesitendő partbiztositási munkálatokhoz szükséges 6930 m³ l. oszt. terméskő, 1520 m³ l. oszt. burkolati terméskő és 1010 m³ l. oszt. zuzott terméskő, vagy rostált bányatörmelék szállitására és beépitésére. Pályázati határidő november 5-ik napjának d. e. fél 11 órája.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

Az István-uti főgimnázium belső berendezésénél a butorok szállitását Kovács Zsigmond 50,495 kor. 65 fillérért, a tornaterem berendezését Lopos Gyula 7417 kor. 50 fillérért a felirati és jelzőtáblák szállitását Gratzl és Rieger cég 658 kor. 05 fillérért, a világitó testek szállitását a Ganz gyár 5961 kor. 67 fillérért, a telek és járda rendezését Dávid János és fia 14,944 kor. 15 fillérért kapta meg.

Zsilipkezelő épületek épitése. A soroksári Dunaág felső torkolatánál létesitendő, zsilipkezelő épületek épitését Wellisch Hugó mérnök kapta meg 44,246 korona 98 fillérért.

Árokszabályozás és csatornázás. A középitési bizottság az alábbi munkálatokra a következők ajánlatát terjeszti elfogadás végett a tanács elé: Halász Hubertnak a Krúspér-utcában tervezett árokáthelyezési és beboltozási munkára 8546 kor. 40 fillérrel, a Fővám-téren tervezett betoncsatorna épitésére 3704 kor. 42 fillérrel, ifj. Obendorfer Józsefnek a Vág-utca kövezésére 5282 kor. 71 fillérrel, Pesel Lajosnak a Hunn-utca kövezésére 3691 kor. 34 fillérrel, Schäfer és Wellisch mérnököknek az Apostol-utca egy részének csatornázására 2843 kor. 46 fillérrel, Walla József r. t.-nak a Csend-utca egy részének csatornázására 4668 kor. 97 fillérrel benyujtott ajánlatát.

A községi kenyérgyár épitésénél teljesitendő alábbi épitőipari munkákra a bizottság a következők ajánlatát terjeszti elfogadás végett a tanács elé: Eichbaum Mórnak a kőfaragó munkára 6695 koronával, Walla József r. t.-nak a vasbeton munkára alternativ tervezettel 6253 kor., Dukai Jánosnak a cserépfedő munkára 4527 kor., Zier Gusztávnak a bádogos munkára 5818 k. 95 fillérrel benyujtott ajánlatát. A beton burkolati munkára a határozat függőben tartatott, mig az aszfalt és facement munkára beérkezett ajánlatok felett később döntenek, mivel a bemutatott mintákat vegyvizsgálat alá vették.

Föld, kőmüves és kövező munka. A tanács árlejtést hirdetett a III. ker. óbudai uj temetőben létesitendő hullaravatalozó épület föld, kőmüves és elhelyező, valamint ezen épület munkálatainál az utépitések körül szükséges föld és kövező munkákra. Az ajánlatokat a tan. X. ügyosztályban október 30 án d. e. 10 óráig kell beadni.

A vidéken.

A szolnoki városi vizmü és ezzel kapcsolatos épitési munkákra, valamint szállitásokra Szolnok város tanácsa lapunk mai számában árlejtést hirdetett. Az ajánlatokat a polgármesteri hivatalban november 25-én déli 12 óráig kell beadni. A vizmü Varga József budapesti mérnök tervei szerint épül.

Artézi kut furása Ref.-Kovácsháza községben Ref.-Kovácsháza község előljárósága, mivel az október 11-én tartott árlejtés eredményre nem vezetett, lapunk mai számában ujabbi versenytárgyalást irt ki az 5000 kor. költségelőirányzat keretében létesitendő artézi kut furására. Pályázati határidő október 25-ik napjának d. e. 11 órája.

Temesvár város csatornázása. A belügyminister jóváhagyta Temesvár város közgyülésének a város általános csatornázására vonatkozó határozatát és annak foganatositását a bemutatott tervek szerint a költségvetésben kitett 4,270.000 korona költség keretében engedélyezte. A szivattyu-telep gépészeti berendezését illetőleg felhivta a minister a várost, hogy arra ujabbi árlejtést hirdessen és pedig olyan szerkezetre, mely a záporvizszivattyuknak eső alkalmával azonnali megindítását feltétlenül biztositja.

Thököly-sirkápolna Késmárkon. A kormány Thököly Imre hamvai számára sirkápolnát épittet Késmárkon. A föladat megoldását a kormány a Műemlékek Országos Bizottságára bizta, a mely a sirkápolnát Schulek Frigyes műegyetemi tanár közreműködésével Sztehló Ottó épitőművészszel készitteti. A kápolnát a régi evangelikus templom mellé épitik, a melylyel már legközelebb el is készülnek. A művészi diszitőmunkákat Löschinger Hugó festőtanárra bizták, a ki ezekhez a régi felsőmagyarországi motivumokat használja föl. A fejedelem pihenő helyét külön emléktábla fogja jelölni, a melyet Holló Barnabás szobrászművész mintázott.

A rákosszentmihályi központi iskola épitését már megkezdették. Az épületet Prokopp Endre épitész tervezte, aki mint művezető is ellenőrzi az épitkezést. Az épitő munkálatot Marton Gábor helybeli épitőmester látja el mint vállalkozó.

Iskolák épitése Békés községben. Békés község előljárósága községi iskolát épittet és az épitkezésre Szabó Lajos ottani vállalkozónak adott megbizást. Tanyai iskolát is épittet a község, amit Szőke István nyert el.

A vingai községi nagyvendéglő istállóját a község előljárósága 11,629 kor. költséggel ujjáépitteti s a munkát e hó 21-én vállalatba adja.

Városház épités Pápán. Pápa város közgyülése elhatározta, hogy uj városházat épittet. A tanács most érintkezésbe lépett a gróf Esterházy családdal, mivel a Főtér és Korvin-utca sarkán levő grófi házat szemelte ki az épület helyéül.

Felsőbb leányiskola épitése Szabadkán. A szabadkai felsőbb leányiskola igazgatósága be-

MAGNESIT-FÉNY
Jókarbantartás, bádogos-, vizvezeték- és légszeszfelszerelési társaság
TELEFON: 103—43. Budapest, Dohány-utca 31.
ELVÁLLAL mindennemü bádogos-, szerelő- munkákat, valamint gázlángok jókarbantartását, épület- és műlakatos munkálatokat és idevágó javitásokat is.

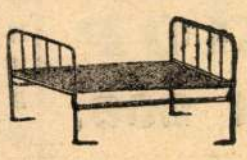
Honi ipar!
Szállit kizárólag saját gyártmányu mindennemü sodronyfonatokat, keritéseket, vas és rézbutorokat és ágybetéteket, kórházak, intézetek és szállodák részére.
Árjegyzék és költségvetés ingyen.
HICKER GY. Budapest, VII., Holló-u. 3. Telefon 22—66.
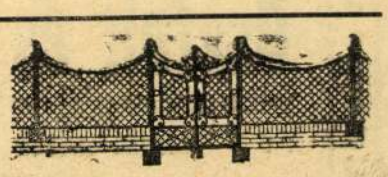

Bronc kovács specialisták CSÁNYI és SOLTY műkovácsok műhely és iroda: Budapest, VII., Óvoda-utca 22.
Készitenek: vert vörös- és sárgaréz csillá okat, kandel bereket, falikarokat, kandalló burkolatokat és rácsokat **s egyéb lakberendezési fémdisztárgyakat, diszbútorvasalásokat** stb. Továbbá kovácsolt kapukat, lépcső és erkélyrácsokat, kerti és sirkeritéseket stb. saját terveik vagy beküldött minta után.
Telefon: 73—20. **Specialisták rézportálok készitésében.** **Telefon: 73—20.**

adványt intézett a város tanácsához, melyben uj iskola épitését kéri, mivel az intézet szüknek bizonyul. Az igazgatóság az iskola helyéül a Kállay Albert-utca és Jókai-utca sarkát javasolja a tanácsnak.

Óvoda épites Pomogyon és Vallán. Mosonmegyei Pomogy és Valla községek elöljárói elhatározták, hogy állami óvoda épületet épittetnek, ha a kellő hozzájárulások biztositva lesznek.

Légszeszgyár épités Brassóban. Brassó város tanácsa uj légszeszgyár épitését határozta el és e célból 700.000 k. kölcsönt fog felvenni.

Földmunka Putnokon. A putnoki épitőanyag gyár részv. társ. telepén mintegy 50,000 köbm. kitevő földmunka vált szükségessé, melynek kivitelére Krantz Engelbert sárospataki vállalkozó kapott megbizást.

Villamos világitás Obecsén. Óbecse község elöljárósága villamos világitás létesitését határozta el, mely a szomszédos Pétervár és Bácsföldvár községekre is kiterjesztetik. A telep létesitése concessió utján biztosittatik és az ajánlatok a községi elöljárósághoz november 15-ig adandók be, ahol a vállalatra vonatkozó közelebbi adatok is megadatnak.

Épitkezések Kecskeméten. Kecskeméten a jövő évben nagyobb épitkezések veszik kezdetüket. Tavaszszal az uj ref. főgimnázium épitését kezdik meg, melyhez a város ingyen telekkel járul. Felépitik az iparcsarnokot, melyhez a kormány 35.000 koronával, a város pedig 25 részvény vásárlásával járul hozzá. Uj lovassági laktanyát is épittet a város, melyet a pályaudvar mögött épitenek.

Telefonhálózat létesitése Tolnavármegyében. Tolnavármegye alispánja egy törvényhatósági távbeszélőhálózat létesitése érdekében felkérte a pécsi posta- és távirdaigazgatóságot, hogy mutasson be részletes költségelőirányzatot. A bemutatott tervezet szerint a törvényhatósági távbeszélőhálózat felállitása 152 713 kor. 34 fillérbe kerül. Ezen járási hálózat létesitése a tamási-i járásban 18.978 kor., a dombóvári járásban 11.475 kor. 80 fill., a simontornyai járásban 17.117 kor. 70 fill., a völgységi járásban 8017 kor 36 fill., a dunaföldvári járásban 21.163 kor. 20 fill. és a központi járásban 10.138 kor. 32 fillérbe kerül. A körjegyzőségek, melyek valamely központhoz csatlakoznának, mint előfizetők a távbeszélőhálózat létesitéséhez 32.045 kor. 70 fillérrel járulnának hozzá.

Aszfaltozás Nagyváradon. Nagyvárad város mérnöki hivatala a tanács utasitására tervet és költségvetést dolgozott ki a Körös-utca járdáinak aszfaltozására vonatkozólag. A mérnöki hivatal előterjesztése szerint az aszfaltozás mintegy 45.000 koronát igényel.

Utépités Szegeden. A szegedi alsó központi ut kiépitésénél teljesitendő földmunkára a megtartott árlejtésen öt ajánlat érkezett be, melyek közül a középitési bizottság Savanya Illés szegedi vállalkozónak 25.693 koronával benyujtott ajánlatát terjeszti elfogadás végett a tanács elé.

Vámosgyörk állomás bővitése. Eger város közigazgatási bizottsága legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy feliratot intéz a kereskedelemügyi ministeriumhoz, a vámosgyörki vasuti állomás kibővitése iránt.

Munkásházak épitése Csanádvármegyében. Csanádvármegye törvényhatósága ujabban 400.000 koronát szavazott meg munkásházak épitésére. amennyiben a már korábban megszavazott 300.000 koronát felhasználták. A vármegye mintegy 700 munkáslakást épittet, melyek a jövő év folyamán készülnek el teljesen. Ez összeget is kölcsön utján szerzik meg, melyhez a kormány évi 12000 korona hozzájárulást biztositott.

Lakóház épités Zentán. Dr. Rothmann Árpád ügyvéd lakóházat épittet Zentán. Felhivja a pályázni óhajtókat, hogy ajánlatukat, melyek ugy az egész épitkezésre, mint egyes munkanemekre vonatkozhatnak, mielőbb adják be. A terv, költségvetés és ajánlati lapok vállalkozók rendelkezésére bocsájtatnak

Aszfaltozás Orsovan. A kereskedelemügyi minister jóváhagyta Orsova község képviselőtestületének az orsovai ut átkelési szakaszának aszfaltozására vonatkozó határozatát. A 3·7 km. hosszu utszakasz aszfaltozását árlejtés utján adja ki a község elöljárósága.

Iskolák épitése Karánsebesen. Karánsebes város közgyülése elhatározta, hogy föliratot intéz a kormányhoz, amelyben állami kereskedelmi leányiskola fölállitását és az ügy tanulmányozására egy ministeri tisztviselőnek kiküldését kéri. Elhatározta a közgyülés, hogy az állami főgimnázium épülete számára a város három hold telket, az internátus számára pedig tizenkilenc hold földet ingyen átenged. Az épitkezéshez a város 12.000 koronával, a vagyonközség pedig 400.000 koronával járul.

Javitó intézet és kulturház épités Marosvásárhelyt Marosvásárhely város közgyülése 500.000 koronás kölcsön felvételét határozta el, mely összegnek egy részét gyermekjavitó intézet és kulturház épitésére forditja.

Iskola épités Turkevén. A vallás- és közoktatásügyi minister jóváhagyta a turkevei polgári iskola épitésére vonatkozó terveket. Az épitkezésre még ez évben kiirják az árlejtést.

Vágóhid épités Ujpesten. Ujpest r. t. város közgyülése kimondotta, hogy 600.000 kor. költségelőirányzattal vágóhidat épittet és e célra a Friesz-féle telket veszi meg, mely mintegy 300.000 korona értéket képvisel. Az épitési összeget kölcsön utján szerzi meg a város és az épitkezést a jövő évben megkezdeti.

Óvoda épités Szatmárott. Szatmárott a jövő évben uj állami óvodát épitenek A költségekre 21000 k. van előirányzatba véve.

Utépités Békésvármegyében. A gyoma—kőrösladányi th. közut 1·7—19·7 km. közötti szakaszának 154179 k. 66 fillérrel előirányzott kiépitésére Békésvármegye alispánja által október 15-én tartott árlejtésen két cég pályázott és pedig: Kissebesi gránitkőbányák r. t. (Budapest) 146003 k. 52 f, Mairovitz Mór és fiai (Máriaradna) 149070 koronával. Az ajánlatok felett a kereskedelemügyi minister dönt.

Utátépités Zemplénvármegyében. A sátoraljaujhelyi m. kir. államépitészeti hivatal október 15-én árlejtést tartott a kassa—jablonicai áll. közut 57·698—60·610 km. közti nagymihályi átkelési szakaszának átépitésére. Két budapesti cég pályázott és pedig: Magyar aszfalt r. t. 160724 k. 99 f., Kissebesi gránitkőbányák r. t. 139232 k. 20 fillérrel. Az ajánlatok felett a kereskedelemügyi minister fog dönteni.

Palicsfürdő kiépitése. Szabadka város tanácsa elfogadta a palicsi fürdő kiépitésére vonatkozó tervezetet és igy a régóta huzódó ügy a megvalósulás stádiumába jutott. A tervezet szerint a mai emeletes épület megmarad, ettől a tó felé nézve, jobbról épitenek uj emeletes szállodát s ettől ki oly mólót, mint a mostani. A két móló között félkör alakban nyulnék be a tópart. A két móló külső szélein épülne a női és férfi-uszoda. A két szálloda között bőséges tér marad a kurszalon részére ha annak felépitésére kerül a sor. A mostani felső nádast lerombolják, de a tó felé nézve attól balra esőleg épülne föl az uj melegfürdő.

Iskola épités és kórház kibövités Nagyváradon. Nagyvárad város közgyülése a Széles- és Vitéz-utcai iskolák épitésével, valamint a Staroveszky gyermekkórház kibővitésével a következő vállalkozókat bizta meg: Incze Lajos és tsa céget a széles-utcai iskola összes munkáival, Goldberger Lajost a vitéz-utcai iskola vizvezetéki munkáival, Fey Rezsőt ugyanazon iskola bádogos munkáival, Szolga Ferencet a kárpitos munkával, Rendes Vilmost a három munkanemen kivül teljesitendő összes többi munkákkal, Grünfeld Ignácot a gyermekkórház kibővitésével a vizvezetéki és bádogos munka kivételével. A vizvezetéki munkát Goldberger Lajos, a bádogos munkát Fey Rezső kapta meg.

Főreáliskola épitese Pécsett. Pécs város tanácsa az állami főreáliskola épitését az 1910. évre halasztotta, mivel a jövő évi költségvetésbe felvett 100.000 koronát egyéb fontos kiadások miatt törölni kellett. Az épület számára a város megfelelő telket ad a budai külvárosi vásártéren a Littke kaszárnyával szemben. Az iskola épitési költségei mintegy 500.000 k.-ra rugnak

A szegedi felsővárosi templom tornyában felállitandó óra szállitására Schwalb Kálmán és tsa budapesti toronyóra gyárosok tették a legelőnyösebb ajánlatot, mely elfogadásra is fog kerülni, ha a cég a pályázati feltételeket aláirja.

A somogyvármegyei székház és melléképületére villámháritók felállitása határoztatott el. A vármegye alispánja a villámháritók szállitására Taky Ferenc kaposvári villanyszerelőnek adott megbizást 1896 k. 65 f. árban.

Villamvilágitás Királyhidán. Királyhida község elöljárósága villamos világitás berendezését határozta el akképen, hogy az áramot Bruck község villamos müve szolgáltatná. Az elöljáróság a villamos világitás tervezetét Mosonvármegye alispánja elé terjesztette.

Fővárosi hirek.

Épitőmesteri képesitések. Az épitőmesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottság Bihari Benőnek (Budapest) október 9-én és Walluch Pálnak (Besztercebánya) október 13-án letett szakvizsgálat alapján a képesitő bizonyitványt kiadta.

Kinevezés. A kereskedelemügyi m. kir. minister Flórián Ambrus állami ipari szakiskolai igazgatót a kőmüves, kőfaragó és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Marosvásárhelyen szervezett bizottság elnökévé nevezte ki.

Cimadományozás. Ő felsége a király Möller István műépitésznek, a közmüvelődés és jelesen a hazai müemlékek fentartása terén szerzett érdemei elismeréseül, a királyi tanácsosi cimet dijmentesen adományozta.

Uj iparengedélyek. Legutóbb a következő épitőiparosok kaptak iparengedélyt: Hanthó és Fliegauf épitőmesterek, VI., Podmaniczky-utca 37. Paller Ernő épitőmester, V., Wurm-utca 1. Makovszky Lajos kisebb kőmüves iparos, VII., Abonyi-utca 4. Winhofer

Aszfalt és tetőfedési vállalat Grósz Sándor
vállal tetőfedést, aszfalt és kátránylemezzel facementtetőt több évi jótállás mellett **Nedves falak szárazzá tétele.**
Budapest, V., Váci-ut 208.

~~Hegedüs László~~

Löschinger Hugo.

Tardos-Krenner V.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter által iskolai szemléltető képekre hirdetett pályázaton díjat kaptak: Helbing Ferenc, ~~Barsy Adolf~~, ~~Budits Andor~~, Löschinger Hugó, ~~Hegedüs~~ László, Krenner Viktor, ~~Gergely Imre~~.

Művészet 1903. 141 l

K

A m. kir. vallás- és köz

11094, 1087 szám.

ORSZÁ
ST, VI., AR

Királyfalvi Kraft Károly: Nehéz feladat.

Löschinger Hugó: Hunor és Magyar.

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

a melyben Magda a Fontánában töltött utolsó estén búcsút vett tőle.

Fülöp mindezt körülményesen magyarázgatta el és óvakodott Magda érzékenységét megsérteni, de ez annyira benne élt mámorában, hogy feledve minden tartózkodását, pajkosan kérdezte meg Fülöptől:

— És mikor láthatom én ezt a sok gyönyörűséget?

— Istenem, milyen jó velem szemben, édes Magdám! Már holnap, ha úgy akarja.

— Holnap?... ilyen hamar nem lehet, mert semmi ürügyem sem lesz arra, hogy Párisba menjek... szegény Rose néni, hogy félre kell vezetnem őt! Rettentően szégyenlem ezt, és mégis az a kimondhatatlan gyönyörűség, hogy szeretjük egymást, mindent feledtet velem. Nos hát, lássuk csak... ma hétfő van... talán csütörtökön...

— Miért nem szerdán, Magda?

— Óh drágám...

— Jól van, tehát csütörtökön. Ebben megállapodtunk. Majd segít kissé elrendezni butoraimat, meglátja, hogy milyen kedves kis tanyát lehet nálam berendezni. Zongorám is van, zenélhetünk is együtt, meglátja, hogy milyen nagyszerűen fogja magát érezni.

Élénken és hadarva beszélt, megzavarodott, a mint látta, hogy Magdának arcza lassan elborult, mert eszébe jutottak azok a megaláztatások, a melyekkel titkos szerelmük el fogja halmozni őket. Mégis lerázta magáról szomorúságát, nem akart egyébre gondolni, mint arra, hogy Fülöp igazán szereti. Aztán rögtön észrevette Fülöp zavarát és jól esett neki, hogy megérti és méltányolja aggodalmait. A ki nem mondott gondolatok közös megértése pedig mindennél boldogabbá teszi a szerelmeseket.

Megérkeztek Magdáék kastélyához. Rose néni kellemes meglepetésben részesítette hugát, mert Montmaurékat ebédre hítta meg.

Mirbelné, midőn kiszállott a kocsiból, felment szobájába. A mióta szerelmes volt és tudta, hogy Fülöp szereti, még nagyobb gonddal öltözködött. Nemsokára megjelent egy gyönyörű halványkék ruhában, a melyhez képest világoskék szemei sötéteknek látszottak. A ruha kitünő szabása és simulékony lágysága pompásan érvényre juttatta gyengéd testének lágy hajlásait. Annyira fiatalnak látszott Magda ebben a ruhában, mintha Fülöpnek egykorú testvére lett volna. Rose néni és Montmaurné nem tudták visszafojtani meglepetésüket, midőn ilyen fiatalon és szépen belépni látták. A mi pedig Fülöpöt illeti, mint mindig ilyenkor, látszólag hideg és tartózkodó maradt, de belsejében ő is meglepődött és mélységesen boldog volt.

Az a két nap, mely Magdát párisi útjától elválasztotta, eléggé gyorsan mult el. Yerresben órákhosszat együtt volt Fülöppel és a park évszázados fái alatt bizalmas együttlétben újultak meg a fontanai estély gyöngédségei.

Jules Governeur, a ki ismét felütötte tanyáját a pavillonban, nemkülönben Jean Biroy is a régi rajongással és szellemességgel vették körül Magdát, a ki el sem tudott volna lenni szellemének efféle foglalkoztatása nélkül. Ez a kettős élet, az észé és a szívé, annyira csillogóvá tették, hogy barátai nem tudták mire vélni jó kedvét.

Csütörtökön reggeli után Biroy Párisba készült. Magda megbeszélte vele, hogy együtt mennek és olyan színt adott a dolognak, mintha vele akarna ebédelni és az utolsó vonattal hazatérni.

Négy óra tájban kopogtatott Fülöp lakásának ajtaján, sötét ruhában volt, arczát sűrű fátyol fedte. Fülöp, a ki egy óra óta lázasan lesett minden kocsit, elébe rohant és beeresztette, mielőtt bárki megláthatta volna. Magda szive hevesen dobogott, megindultan és sápadtan bontakozott ki Fülöp karjából és visszafojtott felindulásában szinte ellenségesen kezdte vizsgálgatni a lakást. Fülöp, a ki szintén nagyon zavarban volt, nemkülönben hidegen viselkedett. Közömbös dolgokról kezdtek beszélgetni, mintha nagy szerelmük meghalt volna.

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Vörösbegy. A detektiv-regénynek sok az ócsárlója, a műfajt magát sem szokták sokra becsülni, de viszont vannak igen nagy számmal hívei is az olvasók között s az irodalmi műveltség és intelligenczia tetőpontján álló embereket is tudunk, a kik pihenő óráikban szeretnek detektiv-történeteket olvasni. Természetesen sok közte a selejtes, mert ez a genre természeténél fogva különösen vonzza a tehetség és jóhiszeműség nélkül dolgozó irodalmi spekulánsokat, már csak a népszerűsége miatt is. Ez azonban nem a műfaj hibája, hanem a modern irodalmi állapotoké. Maga a genre ép oly jogosult, mint bármely más s az író kiválósága ép úgy érvényesülhet benne, mint akármi másban. A detektiv-regény az utódja a régi irodalomból ismert kaland-regénynek, s mióta a modern irodalom egészen a belső, psychologiai történésnek ábrázolására adta magát, a külső történet, a változatos és bonyodalmas mese elhanyagolásával, azóta jóformán egyedül képviseli a kalandos, fordulatokban gazdag és meglepő változatosságú cselekvényt az irodalomban. Innen magyarázható népszerűsége. Az embereket mindig érdekli az, a mi más emberekkel történik, különösen ha ez szokatlan, izgató és érdekfeszítő valami. Az egyes ember komplikácziói a társadalmi renddel szemben, a tulajdonjogról szóló törvényekkel való összeütközés ép úgy érdekli az emberiséget, mint a szerelmi vagy egyéb komplikácziók s egy valóságban megtörtént nevezetes bűnügy az ujságolvasó közönség körében nagyobb izgalmat szokott kelteni, mint akármiféle politikai szenzáczió. Ez természetes ösztöne az embereknek, s az irodalomnak teljes joga van arra, hogy ezt az érdeklődést kihasználja és táplálja. Azt a vádat, hogy a detektiv-regények előmozdítják a bűntetteket, hogy mintegy szuggerálják az embereket a bűnök elkövetésére, e sorok írója túlzottnak tartja. Az irodalomnak általában van szuggeráló hatása az emberekre — ezt a psychologusok és szociologusok még alig kutatták, pedig egyike a legérdekesebb lélektani és társadalmi jelenségeknek — s ez a hatás igen gyakran egész ellenkezője annak, a mit az író szándékozott s általában független az irodalmi mű eszmei tartalmától. A *Bűn és bűnhődés*ről, Dosztojevszkij nagy regényéről mindent inkább el lehet mondani, mint hogy csábító színben tünteti fel a gyilkosságot, mégis voltak rá esetek, mikor betegesen exaltált emberek valami sajátságos utánzó ösztönnel megismételték Raszkolnikov bűntettét. Egészséges, ép szellemű embert nem fog bűnre csábitani semmiféle detektiv-regény, a kiben pedig megvan a bűnre hajló aberráczió, az el fogja követni előbb-utóbb a bűnt minden olvasmánytól függetlenül is. A detektiv-regényből legfeljebb módszert tanul, de épen a kriminális cselekvés az, amelyben egészen mellékes a módszer s maga a cselekmény a fontos. A detektiv-regénynek az az érdeme mindenesetre megvan, hogy olyan íróí tulajdonságokat használ fel, a melyeket a modern irodalom jórészt elhanyagol: a kombinativ fantáziát, a különös fordulataival izgató meseszövést, a külső történet pontos és logikus megkonstruálását, az elbeszélés gyors pergésű verve-ét, az élére állított helyzetek biztos egyensúlyozását. Ezt a kis elméleti bevezetést azért bocsátottuk előre, mert most megjelent az első eredeti magyar detektiv-regény, a mely ezt a nevet a szó jobb értelmében megérdemli. A mi íróink ezt a teret eddig nem művelték s az olvasó teljesen a külföldre volt utalva. *Vörösbegy* a czíme ennek a detektiv-regénynek, *Moly Tamás* írta, a kinek egy egész más természetű, mély és komoly filozófiai hátterű elbeszélését nemrég méltattuk. A Vörösbegy egy igen ügyes, ravasz és fölényes banktolvaj, a ki igen furfangosan kieszelt módon elemel egy nagy összeget egy bank pénztárából, aztán a vakmerő ravaszsággal bújkál a kutató detektivek elől, ugratja őket, csúffá teszi a tudományukat, a legfurcsább helyzetekbe bonyolítja őket. A franczia bünügyi regény, az Arsène Lupin tipusához tartozik ez a regény, a melyben nem a detektiv a főszemély s nem a nyomozó rendőr elmésssége és logikája vezeti a cselekvényt, mint a Sherlock Holmes történetekben, hanem a gonosztevő bújkáló ügyessége, tréfás

kedve és gúnyolódása. Ez hálásabb is, meg több alkalmat is ad a helyzetnek kiélezésére s psychologiailag is jobban indokolható, mert a Sherlock Holmes-féle regényben elkerülhetetlen bizonyos erőszakosság, végre is minden esetben az író kénytelen megoldani a bűnügyi eset csomóját egy szofizmával. A helyzetnek humorát is jobban ki lehet aknázni az ilyen beállításban s ezt a *Vörösbegy* szerzője bőven ki is aknázza. A története nagyon mulatságos, tele van fordulattal, meglepő és furcsa szituációkkal, az alakjait ügyesen mozgatja, s a mi már szorosan irodalmi érdem — kompozicióban igen jól, logikusan és következetesen van megépítve, minden részlet pontosan beilleszkedik az egészbe. Mulatságos és könnyű olvasmány, megvan benne minden tulajdonság arra, hogy népszerűvé váljon.

A «Jó Pajtás», *Benedek Elek* képes gyermeklapja legújabb szeptember 8 iki számába *Feleki Sándor* írt verset, *Tábori Kornél* elbeszélést, *Benedek Elek* folytatja *Rókáné* komámasszony mulatságos kalandjait, *Székely Nándor* szép arab mesét mond el, egy diák érdekes levelet írt a Balaton mellől, *Zsoldos László* folytatja regényét. Sok szép kép, tarka mese, a rejtvények és szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A *Jó Pajtás*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyed évre 4 korona, egyes szám ára 32 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. IV. ker., Egyetem-u. 4.

A HÁBORÚ NAPJAI.

Augusztus 29. A nyugati harcztéren Arrastól délre az ellenség új tüzzel kezdte meg áttörési kisérletét. A Scarpe és a St. Sensée patak közt öt támadása törött meg a németek ellenállásán. A harcz gyújtópontja Boiry Notre Dame volt, melynek romjait a németek háromszor ragadták el az ellenségtől, míg végre este az ellenség kezén maradt a helység. Az angol támadás főlökése az arras—cambrayi út két oldalán volt. Hétszer rohamozott mind újonnan előrehajtott pánczélkocsikkal az ellenség hasztalanul. Bapaume az angolok erős tüze alatt állott. A Sommetól északra Flers és Curlu között is eredménytelenül ismételte meg támadásait az ellenség. A Somme és az Oise között a német előcsapatok az új német állások előtt harczi érintkezésben maradtak az ellenséggel, a mely augusztus 27-én csak félénken, tegnap ellenben mind erősebben követte a Dompierre—Belloy—Nesle—Beaulieu—Sucey-vonalon át. Noyontól délnyugatra az ellenség erős tüzérségi előkészítéssel támadást intézett a németek régi vonala ellen, melyeket akkor már nem tartottak megszállva. Noyon a németek harczvonala előtt fekszik. Az Aisnetől északra a francziák amerikaiak bevonásával ismét megkezdték támadásaikat, melyeket a németek visszavertek. Az olasz harcztéren felderítő harczok. Albániában Janica és Vojusa között s a Tomor-hegység déli részén az ellenség új állásokban helyezkedett el.

Augusztus 30. A nyugati harcztéren Arrastól délkeletre a harcztérre érkező ellenséges gyalogságot és pánczélkocsikat a német tüzérség és harczi repülők hathatós tüzelés alá vették. Déltájban az ellenség folytatta a támadásokat, melyet sulypontja az arras—cambrayi úttól délre volt. A Cherisy és Fontaine felé előnyomuló és Hendecourt ellen több izben rohamozó ellenséget a németek visszaverték. Bullecourtba és Riencourtba behatolt az ellenség; az utóbbi helyet azonban, az előbbinek keleti részét a németek visszahódították. Délután az ellenség Bapaume északkeleti részéig kiterjesztett támadása összeomlott. A Sommetól északra a németek áttették a védelmet a Bapaumetól keletre, Peronnetól északnyugatra levő vonalra. Az ellenség csak habozva követte őket Nesletől keletre és Noyon felől intézett erős támadásokat a németek visszaverték. Az Aillette és az Aisne közt újra megkezdett tüzerejű támadásokat a németek meghiusították. Az olasz harcztéren a Hétközség fensikján növekedett a harczi tevékenység. Asiagónál és a Col de Rossótól északra több ellenséges előretörést visszavertünk.

Augusztus 31. A nyugati harcztéren Arrastól délkeletre az angolok ki akarták erőszakolni az áttörést. 20 kilométeres arczvonalon támadtak az arras—cambrayi út és a Bapaumetól délkeletre fekvő terület között. Az úttól délre a németek vonalaik előtt verték vissza az ellenséget. A Hardecourttól délre előnyomult ellenséget ismét visszavetették. Hendecourt-t, melyet átmenetileg elvesztettek, ismét visszafoglalták a németek, majd az ellenséges támadás kivédése után maguk mentek át támadásba és az ellenséget Bullecourttól kétoldalt és a falu nyugati szélén át visszavetették. Ecourttól délre több ellenséges támadást visszavetettek s az ide glenesen elvesztett helységet visszafoglalták Bapaumetól kétoldalt is meghiusították az ellenséges rohamot. Délután az ellenség új hadosztályokkal és pánczélkocsik tömegével döntést akart kierőszakolni, a csata késő este a németek javára dőlt el. A Sommetól délre Morval és Clery közt angol, az Oisetól északra nagy erejü franczia támadások sikertelenek voltak. Meghiusultak a Noyonból több izben indított támadások is. Soissontól északra a Paslycsucsig kiugró arczvonalszakaszt a németek visszavették a rövidebb Juvigny—Bury le Longe vonalra. Az olasz harcztéren a Monte Májót átmenetileg elfoglalta az ellenség, de ellentámadással csakhamar kiüztük.

Szeptember 1. A nyugati harcztéren Ypern és Labassé között a németek megrövidítették a frontot s ezzel átengedték a Kemmel hegyet az ellenségnek. Az Arras-Cambray uton összeomlottak az angol gyalogsági támadások. Hendecourt és Falux-Fracourt közt meghiusultak az ellenség támadásai. Bullecourt és Hendecourt az ellenség kezén maradt. Morvalnál és Bancourtól nyugatra a németek visszaverték az angol támadásokat. Bouchavesnest a németek ellentámadással megvédték. Tovább délre a német vonal a harczok befejezése után a Bouchavesnes—Peronne útvonal mentén halad. Brie és St. Griff mellett a németek meghiusították az ellenség kisérletét a Sommeon való átkelésre. A Somme és az Oise közt a csatornaállás és a Noyontól északkeletre levő magaslatok elleni heves franczia támadások nem vezettek eredményre. Az Oise és az Aisne közt az Oisetól délre egy ellenséges támadás a németek tüzérségi és gépfegyver tüzében nem jutott előbbre. Chamstól kétoldalt az Aillette-lapályon a németek az ellenség támadása után ellentámadással állították helyre az előbbi állapotot. Az Aillette és az Aisne közt Crecy au Mont mellett és tőle délre a németek részben ellenlökéssel verték vissza a támadást. Juvignytól keletre Terny-Sornyinál állították meg a francziákat.

Szeptember 2. A nyugati harcztéren az angolok a Scarpe és a Somme közt 45 km. széles arczvonalon folytatták a támadást. A tüzérségi harcz gyujtópontja Hendecourt és Neueil voltak, valamint a Bapaumetól északra és Rancourt és Bouchavesnes közti tölcsérmezők. Az ellenséget, mely Hendecourttól és Cognicourttól északra tért nyert, ellentámadással Hendecourtra vetették vissza. Noueuilnél sokáig folyt a harcz, a helység a németek kezén maradt. Vaux—Vraucourt mindkét oldalán pánczélkocsi-támadások meghiusultak. Bapaumetól délkeletre az ellenség támadásait a németek visszaverték. A Sommetól északra a nagy

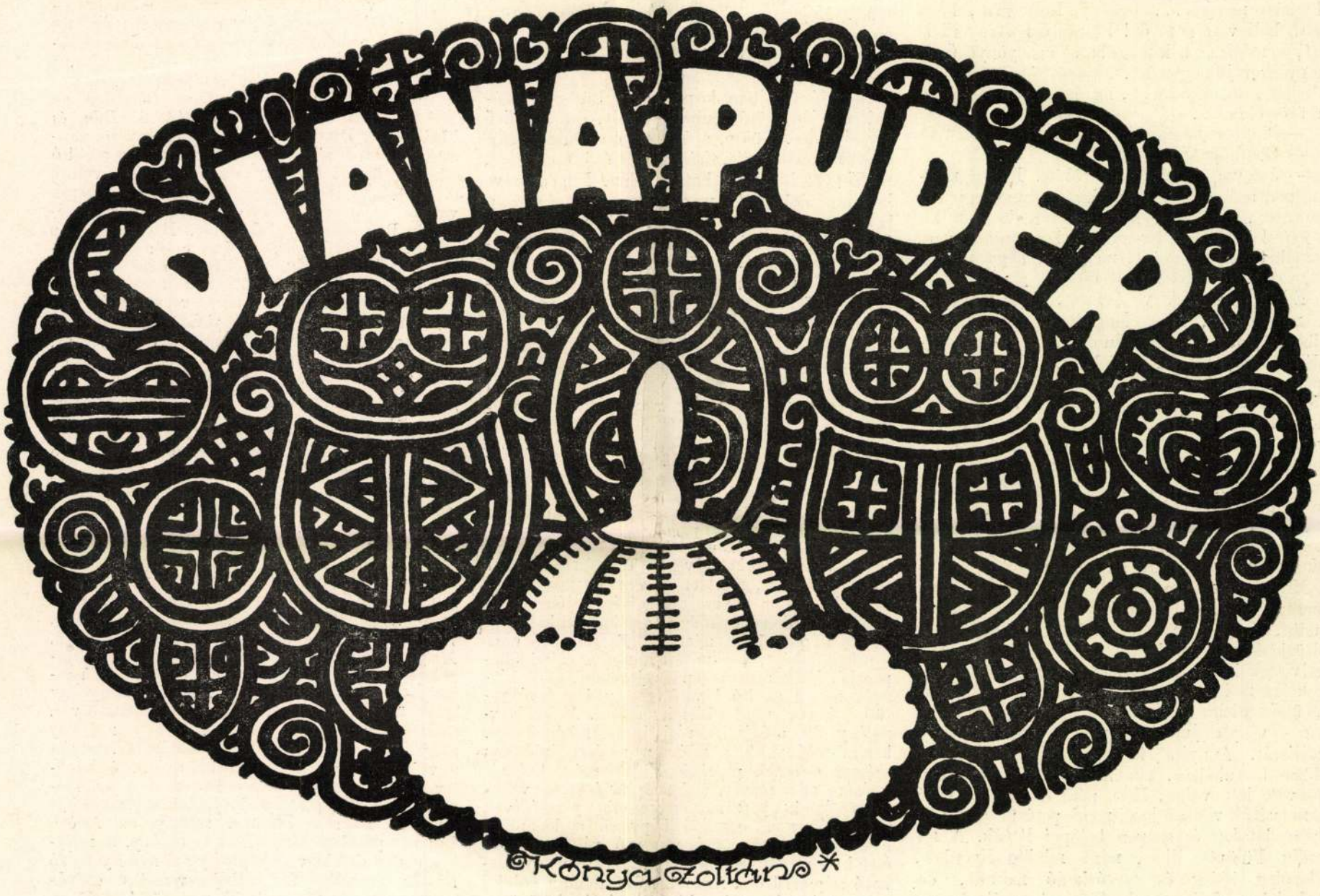

Általános határozatok, a melyek az *A*), *B*) és *C*) alat kiírt három pályázatra vonatkoznak:

1. A pályázatokon csak magyar állampolgár vehet részt.

2. Pályázni lehet névaláírással vagy jeligés levéllel.

3. A tervek kidolgozásánál a pályázók bármely tehnikát (aquarell, toll-, vagy szénrajz, stb.) alkalmazhatnak, mely az általuk célbavett sokszorosítási mód alapjául szolgálhat.

4. A pályázatot a M. Iparművészeti Társulat végrehajtó bizottsága és állandó juryje együttes ülésén dönti el, melyen a m. kir. kereskedelmi múzeum képviselője is részt vesz.

5. A jogos művészi igényeknek s a pályázatok föltételeinek mindenben megfelelő, legjobb pályamű, mely egyszersmind a sokszorosítás alapjául közvetlenül szolgálhat, 300 korona díjat kap.

6. A pályadíjjal jutalmazott műveknek korlátlan tulajdonjoga, beleértve a kizárólagos sokszorosítási jogot, a társulatot illeti meg.

7. A pályázatok 1903. május hó 2-án déli 12 órakor járnak le. Ezen a határidőn túl beérkező pályaművek nem jöhetnek figyelembe.

8. A Magyar Iparművészet szerkesztősége a pályamunkák bármelyikét lapjában közölheti.

Bővebb felvilágosítással az Iparművészeti Társulat vezértitkára készségesen szolgál.

Budapest, 1903. március hó 25-én.

A Magyar Iparművészeti Társulat elnöksége.

PÁLYÁZAT A NEMZETI KASZINÓ KÖNYVTÁRÁNAK EX-LIBRISÉRE. A Nemzeti Kaszinó a következő pályázatot hirdeti;

1. Terveztessék egy könyvgyűjtő-címer (ex-libris), mely Nemzeti Kaszinó könyvtárának minden egyes kötetébe fog beragasztatni, tehát annak tulajdonjogát fejezze ki egyszerűen, érthetően s mindamellett művésziesen. Figyelembe veendő ennél az, hogy a Nemzeti Kaszinó gróf Széchényi István által 1827-ben oly célból alkotott egyesület, miszerint az a hazai társadalmi életnek központját képezze. A könyvgyűjtő-címer felirata: „A Nemzeti Kaszinó könyvtárából“ legyen.

2. A pályázaton csakis magyar honpolgár vehet részt.

3, Pályázni lehet névaláírással vagy jeligés levéllel.

4. A pályázatot Berzeviczy Albert, Vécsey Tamás, Radisics Jenő urak és Ilk Mihály egyleti titkárból alkotott biráló bizottság fogja eldönteni.

5. A jogos művészi igényeknek és a pályázat feltételeinek mindenben megfelelő pályamű díja 300 (háromszáz) korona.

6. A pályadíjjal jutalmazott műnek korlátlan tulajdonjoga, beleértve a kizárólagos sokszorosítási jogot, a Nemzeti Kaszinót illeti meg.

7. A pályázat 1903. április hó 30-án déli 12 órakor jár le. Ezen határidőn túl beerkező pályamunkák nem vehetnek részt a pályázaton. A pályaművek az orsz. magy. Iparművészeti Múzeum könyvtárába adandók le.

8. Valamennyi pályamű legalább 8 napig az orsz. m. Iparművészeti Múzeumban ki lesz állítva.

Budapest, 1903. évi március hó 1-én.

A Nemzeti Kaszinó könyvtári bizottsága.

A FALFESTÉS MUSTRÁRA legutóbbi számunkban hirdetett pályázatot február hó 5-én döntötte el az illetékes jury, mely nem találván kifogástalan munkát a 64 pályamű között, az első díjat nem adta ki. A II. 250 koronás díjat Pálka-Pavlicsek Károlynak, az iparművészeti iskola növendékének ítélte oda. Ezenkívül megvette a bizottság 200—200 koronáért Stiasny Aladárnak, Szőcy Szilárdnak egy-egy, s Nagy Lázárnak két pályaművét.

A VIGNETTA PÁLYÁZAT. A M. Iparművészeti Társulat a monogrammáját magába foglaló művészi jelvényre pályázatot hirdetett, a mely március hó 15-én lejárt. Beérkezett mindössze 78 pályázótól 186 pályamű, a mely felett március hó 23-án döntött az illetékes biráló bizottság. A 300 koronás díjat a bizottság nem adta ki, miután a sok pályamű között egy sem volt, mely a pályázat föltételeinek megfelelt volna. A pályaművek március 25-től kezdve 8 napig láthatók az orsz. iparművészeti múzeumban.

FIGYELMEZTETÉS. Lapunk legutóbbi számában (30. oldal) közölt Felhivásra újból figyelmeztetjük mindazokat a hazai művészeket, a kik iparművészeti tervezéssel foglalkoznak. A Felhivás szerint f. évi április hó 30-ig kell a M. Iparművészeti Társulathoz be-

Löschinger Hugo
K MI. 1903.
94. l.

küldeni a terveket, a melyeknek tárgyát ezuttal a Társulat nem írja elő, hanem az illető művész tetszésére bízza. A társulat a jó és közvetlenül megvalósítható munkákat kiválasztja s nyomban meg is vásárolja.

TÖRTÉNELMI FALIKÉPEK PÁLYÁZATA. A kultuszminiszter az iskoláknak szánt történelmi faliképeket tudvalevőleg művészi pályázat útján óhajtotta beszerezni. E pályaműveket az iparművészeti múzeumban gyűjtötték össze s az orsz. képzőművészeti tanács javaslata alapján most következőképen jutalmazták: 1. Árpád pajzsra-emelése. A nyertes mű jeligéje: Pusztaszer. Szerzője Helbing Ferenc. 2. Szent László megszabadítja a fogoly leányt. A nyertes mű jeligéje: Menő. Szerzője Barsi Adolf. 3. IV. Béla és a tatárjárás. A nyertes mű szerzője Dudits Andor. 4. Lovagjáték Nagy Lajos korában. Jelige: Vitéz torna. Szerzője Löschinger Hugó. 5. Hunyadi János megvédelmezi Nándorfehérvárt. Jelige: Belgrád 1456. Szerzője Löschinger Hugó. 6. Mátyás király Gömörben. A nyertes mű szerzője Dudits Andor. 7. Mátyás király Bécs előtt. Jelige: Pajzsban kettős kereszt. Szerzője Hegedüs László. 8. Perényiné eltemetteti a mohácsi csata halottait. Jelige: Hungária temet. Szerzője Krenner Viktor. 9. Az erdélyi rendek a tordai országgyűlésen bemutatják hódolatukat Izabella előtt. Jelige: János Zsigmond. Szerzője Gergely Imre. A tizedik pályakérdés alternativ jellegű volt. Mátyás király könyvtárában tudósaival, vagy Mátyás király lakoma után hallgatja a hegedősök énekét. Tizenketten pályáztak e kérdésre, de siker nélkül. A miniszter ujra kitűzi ezt a pályatételt, figyelmeztetvén a pályázókat arra, hogy a kor viszonyait behatóbban tanulmányozzák.

KÜLFÖLD.

NYÁRI KURZUSOK IPARMŰVÉSZETI TANÁROK RÉSZÉRE voltak a lefolyt esztendőben Prágában és Salzburgban (az előző évben pedig ezeken kivül Bécsben is) a végből, hogy az iparművészeti irányú vidéki szakiskolák tanárainak módjuk legyen, hivatott vezetés mellett, az újabb irányú tanítási módszerekkel és segédeszközökkel megismerkedni, modern szellemű tervezési gyakorlatokat végezni, szóval, hogy ismereteiket fölfrissítsék s buzdítást s irányt kapjanak a jelen kor követelményeinek megfelelő tanításhoz. Régi igazság, hogy az irott betűvel, tehát tantervekkel s a hozzá fűzött utasításokkal csupán, legyenek azok még oly jók, gyökeres reformot végrehajtani nem lehet. Az élő szó, a szemlélet s mindezek fölött a jó példa, sokszorta hatásosabb. Ezért megszívlelni való példát adtak ezúttal osztrák szomszédaink, hogy miként kell eljárni ha a tanításon lendíteni akarunk. A kurzus hat hétig tartott. Tárgyai voltak: aktrajzolás, aktmintázás, természeti formák utáni rajz és festés, stilizálás és tervezés, fotografálási gyakorlatok s a skioptikon használatának gyakorlása, távlati vázolás. A kurzus tanárai az illető tárgyban átalán elismert kiváló szakférfiak voltak.

ŰCSARNOKOT építenek Nürnbergben, ami magában véve nem fontos és nem is nagyon érdekes; hanem érdekes a dologban az, hogy a költségek fedezésére négy nürnbergi polgárember 150,000 márkát vagyis 180,000 koronát adományozott. Soha se árt ilyen jó példákat felemlíteni.

ÜNTZ EUGEN a nemrég elhalt műtörténész és kutató, irodalmi hagyatéka a párisi *Bibliothèque nationale*nak jutott. Kéziratai nakösszesége nem kevesebb mint hetven szekrényt foglalnak el, amely óriás tömegnek legnagyobb részét Müntz már feldolgozta és közétette.

ELIDOW A. J.-nek klasszikai-antik aranyműves munkák gyűjteményét, leiró szöveggel díszkiadásban publikálták és így a becses gyűjtemény a tudomány számára is könnyen hozzáférhetővé lett.

ELENCZÉBEN április 22-én nyilik meg az ötödik nemzetközi műkiállítás.

OSZKVÁBAN januárban egy modern művészeti kiállítás nyilt meg, a mely a modern művészi törekvések istápolását tűzte ki célul. A tizenhat teremben orosz művészeken kívül kiváló külföldi művészek is állítottak ki. Ki voltak állítva festmények, plasztikai művek és művészi ipartárgyak, különössen bútorok.

Löschinger Hugó, festőm.

604. Esti tájkép. Olf.

628. Ló, víz mellett. Olf. 60.1.

Képzőm. Társ. 1910/11 téli kiáll. Kat. 59.1. és 60.1.

MDK

Löschinger Hugó

Arany "Toldi"-ja illusztrálásának terve.
Delmübarátok 139.l.

MDK

Löschinger Hugó

Siesta, of.

KMT. 1901. tav. nemzetk. kiáll. kat. 46.l.

MDK

Löschinger Hugó.

A Nemzeti Szalon kiálliást rendezett müveiből 1918-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Löschinger Hugó MDK

Lótanulmány, olf.

Műcsarnok 1924 február-március

MDK

Löschinger Hugó

Egy vallomás, of.

Képzőm. Társ. 1908. tav. kiáll. kat. 31.l.

MDK

Löschingwr Hugó, festöm.
1875-1912

Lótanulmány. Lent j.: L.H.
Vászon. 57.5x7o

Ernst Mus. aukciója. XXVIII. 1924. Kat. 31.l.

MDK

Löschinger Hugó, festő.

Kocske kis gidával. of.

KMT. - 1911 tav. kiáll. - Kat. 42. l.

MDK

Löschinger Hugó, 1875-1912.

Legelő lovak, of.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz. 28 l.

MDK

Löschinger Hugó, festö.

36. Vázlatok és mozgás-tanulmányok.

Nemzeti Szalon.1900. Nemzetközi graf.kiáll.III.terem

Kat. 49.l.

MDK

Löschinger Hugó, festő

Nympha tigrisekkel. Of.

A Szegedi Képzőmův. Egyes. mű kiáll. - Szeged.
1907. III.

Katal. 9 l.

Herzlichen Dank für Ihre
Sympathie-Erklärung.

Ihr

M. D. K.

LÖSCHINGER Hugó festő

Aradi Tört fest. 322. l

MDK

Löschinger Hugó, sz. Buda 1875. ápr. 1. + Graftrath, 1912. aug. 12.

Tehén a jászolnál, vázlat
Fatörzsek, vázlat
Tájkép vázlat, "
Fa csoport, "
Völgy vázlat, olaj
Tájkép vázlat, "
Udvarrészlet, vázlat

N.Szal. csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

MDK

Löschinger Hugó, ss. Buda 1875. ápr. 1. + Graftrath, 1912. aug. 12.

Kecskék, olaj
Ló tanulmány, "
Lófej, "
Sárga tehén, "
Disznók, vázlat
Sárga tehén viz mellett, olaj
Fehér ló, vázlat

N.Szal. csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

MDK

Löschinger Hugó, sz. Buda 1875. ápr. 1. + Graftrath, 1912. aug. 12.

Férfi tanulmányfej, olaj
" " "
Női tanulmányfej, "
Nevető fej, vázl.
Parasst leány tanulmány, olaj
Női tanulmányfej, olaj
Akt tanulmány, "

N.Szal. csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

MDK

Löschinger Hugó, sz. Buda, 1875.ápr.1. + 1912. aug. 12.

Széna-kazlak, vázlat
Szalma-kazlak, "
Udvarrészlet, "
Ló tanulmány, olaj
Esti itatáshoz, "
Hunor és Magyar, "
Szt.László, "
N.Szal. Csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 e.

MDK

Lőschinger Hugó, sz. Buda 1875.ápr.1. + 1912. aug. 12. Graftrath

Laukippos és Daphne, olaj
Ménes a Baltonon, "
Gulya itatás, "
Legelésző lovak, "
Pej ló, "
Fekete foltos tehén istállóban, olaj
Fekete foltos tehén, olaj

N.Szal. csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

MDK

Löschinger Hugó, sz. Buda 1875.ápr.1. + 1912. aug. 12. Graftrath

Vörös tehén, olaj
Fehér tinó napon, "
Fekete tehén, "
Fekete tehén, "
Szürke ló, vázlat
Ló istállóban, olaj
Szürke ló hátulról, "

N.Szal. csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

MDK

Löschinger Hugó, sz. Buda 1875.ápr.1. + 1912. aug. 12. Graftrath

Ló napon elölről, olaj
Sötét pej elülről, "
Pej ló, "
Páros lovak, "
Tehén fiuval, "
Vörös foltos tehén, "
Tehén fej, vázlat

N.Szal. csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

Löschinger Hugó /1875-1912/
Egy vallomás

Ernst Museum aukciói. XII. 22 l.

Igen tisztelt Plébános Ur!

Magyarország müemlékei c.

Lőschinger Hugó
Nympha tigrisekkel, olaj

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 19o7. márc.
9 l.

MDK

Löschinger Hugó, sz. Buda, 1875.ápr.1. + 1912. aug. 12.

Szekér mellett, olaj
Udvaron, "
Ló tanulmány, "
Szerszámos ló napon, "
Fekete ló fehér fal előtt, olaj
Fehér ló az istállóban, "
Pej ló napon, "

N.Szal. Csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

MDK

Löschinger Hugó, sz. Buda, 1875.ápr.1. + 1912. aug. 12.

Tehenek a Balatonban, olaj
Szamarak a legelőn, "
Szaladó ménes, "
Ló víz partján, "
Ló tanulmány, "
Ló tanulmány, "
Istállóban, "
Ló zöld háttérrel, "

N. Szal. Csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

MDK

Löschinger Hugó, sz. Buda, 1875.ápr.1. + 1912. aug. 12.

Fehér ló napon, olaj
Tehén fej, "
Hazatérő tehéncsorda, "
Őszi erdő, "
Bokros part, "
Fekete foltos tehén udvaron, olaj
Legelésző tehenek, olaj

N.Szal. Csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

MDK

Lőschinger Hugó, sz. Buda 1875. ápr. 1. + Graftrath, 1912. aug. 12.

Léda, olaj
Akt tanulmány, "
" " "
" " vázlat
Nő gitárral, olaj
Parasztleány tanulmány, olaj
Önarckép, olaj

N. Szal. csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

MDK

Löschinger Hugó, sz. Buda, 1875.apr.1. + 1912. aug. 12.

Fehér tinó napon, olaj
Fekete tehén, olaj

N.Szal. Csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

MDK

Löschinger Hugó, sz. Buda 1875.ápr.1. + 1912.
aug. 12. Graftrath

Pej ló, vázlat
Fekete ló fej, "
Kiűzés a paradicsomból, "
Festőnő, "
Őszi táj, "
Akt tanulmány, olaj
" " "

N.Szal. csoportkiáll. 1918. szept. 3-6 l.

LÖSCHINGER HUGÓ

Tehéntanulmány. Olajf.

Képzőm.Társ. 19c7/8. téli kiáll.kat. 47.oldal

MDK

n. Löschinger Hugó

müveiből 1918-ban rendeztek emlékkiállitast.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. és a KEVE XX-ik kiáll.
1929. febr.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

a pályázatra beesátott dijak közül

a Forster Gyula báró által alapitott "Vaszary-dij"-at nyerte el.

A Tavszi kiáll.dijai.

Mücsarnok. OMKT hivatalos értesitője. 1908.okt. 15./I
XII.évf. 2.sz. 4.l.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.
1875-1912.

375. Ülö nöi akt. Olf. 62x42. Jelzett.

Festmények, rajzok, metszetek.- 97. aukció.
Árv. Közl. 1941.márc. 2.rk.sz.- Kat. 31.l.

MDK

Löschinger Hugó

Lyka: Téli tárlat 1900-1. 42.1. kép

LÖSCHINGER HUGÓ

581. Fekete ló napon. Olajf.

Képzőm.Társ. 1910/11.téli kiáll.kat. 58.oldal

LÖSCHINGER HUGÓ

574. Fekete tehén. Tanulmány. Olajf.

Képzőm.Társ.1910/11.téli kiáll.kat. 57.oldal

Lőschinger Hugó

MDK

Szt. László, olf.

Egyház és művészet
Nemzeti Szalon 1919.

Löschinger Hugó MDK

Lótanulmány, olf.

Mücsarnok 1924. febr-márc.

NB K

Löschinger Hugó, festö
1875 - 1912

A szekér. Jelezve. Olf.
60 x 70 cm.

Almásy -Teleki XI. 1943. Kat. 18.1.

MDK

Löschinger Hugó

Művészet 1963. 14.o.

MDK

Iskolai szemléltető képekre hirdetett pályázaton dijat kaptak:

Lőschinger Hugó

Művészet 1903. 141.o.

MDK

Lőschinger Hugó festőm.

Thököly Imre ...késmárki sirkápolnája. Épitő Ipar, 1910. jun. 5. 235.l.

Képek.

Löschinger Hugó festőtanár

MDK

Thököly sirkápolna Késmárkon. Vállalk. Közl. 1908. okt. 21. 7.l.

MDK

Lőschinger Hugó festő tanár

Kolumbán Lajos: Késmárki Thököly Imre fejedelem nyugvóhelye. Vas. Ujs. 1908. 49.sz. képpel. 990. 1.

MDK

Técsi Képsm. és Mübar. Társ. kiáll. 1927.
nov. 11. o.

MDK

Lőschinger Hugó

Művészet 1914, 231-232 l. Kép.

MDK

Löschinger Hugó

Tehén, sz.rajz

Harctéri jelenet, vf.

Árv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 25

25 l.

MDK

Löschinger Hugó
pályázat

Magyar Iparmüvészet, 1903. 94.o.

Löschinger Hugó

Schmigeschi Oktáv, Papp Bertalan, Coulin Artur, a négy elhunyt müvész, akinek hagyatékából a Mücsarnokban rendeztek kiállitást. J.P.:"Élet és halál" cimmel emlékezik a müvészekre: "Szorgalmas és nem hivatottság nélküli müvészek voltak, akik a munka állandó erejével, méltó nivón tudták mesterségüket tartani.

A HÉT, Bp. 1913. okt. 5. XXIV. évf. 40. sz. 646-647. lap.

Löschinger Hugó

Fiatalon, hirtelen elhunyt négy művészt sorol fel a kritika, akiknek müveiről igen komoly, elismerő véleményt nyilvánit: Coulin Arthur, Löschinger Hugó, Papp Bertalan, Schmigelschi Oktáv.
Benczur Gyula, Horváth János, Iványi Grünwald Béla, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Poll Hugó, Szinyei-Merse Pál a fentiekkel együtt szerepeltek alkotásaikkal a Mücsarnok téli tárlatán.

Löschinger Hugó: "Tehenek a Balatonon" c. és "Szent László" c. képei a Könyves Kálmán kiállitáson szerepelnek. Repr.

ÉLET, Bp. 1913. okt. 12. V. évf. 41. sz.
" " " nov. 30. " " 48. "
1323, 1324, 1526, 1528, 1529, 1530, 1531. lap.

Löschinger Hugó

A korán elhunyt müvész hagyatékából rendeztek kiállitást. Az esti itatást ábrázoló képéről mondja a kritika: sajátságos pedantériával készült kép, de hiányzik belőle a hangulat. Kisebb tájfestményeit viszont kiemeli. "Szaladó ménes c. munkája éles szemmel, biztos kézzel készült mestermü. A felvert por, a legelő, a fülledt levegő, kitünően megoldott természet probléma.

„A Nemzeti Szalon szezonnyitó kiállitása" cimmel a Müvészet c. rovatban megjelent beszámoló

A HÉT, Bp. 1918. szept. 1. XXIX. évf. 35. sz. 543-544. lap.

MDK

Löschinger Hugó, 1875-1912

Lótanulmány

Ernst 11. aukc. 1920. ápr. 18 l.

MDK

Löschinger Hugó, 1875-1912

Fehér ló, of.

Ló, of.

Lófej, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 18 l.

MDK

Löschinger Hugó, festő.
Szent László megszabadítja az elrabolt magyar leányt. 1908. bi. Forster gy. - f. Vaszary díj.

OMKT. - Vánd. kiáll. 1910 szept. 8. dec. 27. ig.
Kitünt. műv. lajtr. - Hornyánszky V. kny. 66. l.

Löschinger Hugó

emlékkiállítása 1918.

Nemzeti Szalon 4oo-ik jubileuma és a Művé
XX. kiállítása 1929. február

MDK

Löschinger Hugó, 1875-1912.

Legelő lovak, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.

24 l.

M.D.K.

Löschinger Hugó /1875-1912/

383. Lovagjáték Nagy Lajos korában. Vizf. 89.8 x 120. papir.

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 44. l.

M.D.K.

Löschinger Hugó.

Festő tanár Késmárkon Thököly Imre sirkápolnáján a diszitő mutivumokat készitette régi magyarországi motivumok felhasználásával.

Thököly sirkápolna Késmárkon.

Városok Lapja. 1908. 3.évf. 21.szám. J. O

MDK.

Löschinger Hugó festő/1875-1912/

"Ló az istállóban" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz. 1939. december.

39.l.

Lőschinger Hugó, 1875-1912

A fehér ló

[illegible] 25.1.

MDK

Löschinger Hugó

Tehenek a Balatonban, of.

Esti itatáshoz, of.

KMTárs. 1907. tav. kiáll. kat. 33.l.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.
1875-1912.

Tehén. Szines rajz. 32x23. J.l.j.

Harctéri jelenet. Vizf. J.l.b.

Árv. Közl. [illegible]

MDK

Löschinger Hugó

Tájrészlet, of.

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 43.l.

Löschinger Hugó

MDK

Siesta, olf.

Műcsarnok 1901. tavaszi nemzetközi kiáll.

MDK

Löchinger Hugó festő

Kelumbán L.: Késmárki Thököly Imre fejedelem nyugvóhelye /ev. templomban/. Vas.Ujs. 1908. 99o.l. képpel.

MDK

Löschinger Hugó, illusztr.

Gyula bácsi. A mesemondó. Bp.1896.

Zerdahelyi Gyula: Turris eburnea. Bp.1895.
/Megjelenéskor elkobozták./

Dr.Szemlér Lőrinc gyüjteményének aukciója. Bp. 1936.
Könyvdiszek. - Könyvillusztrációk.
KÉ Árv.Közl. 1936. 5.rk. sz. 78.l.

MDK

Löschinger Hugó

Európa elrablása, of.

Lovak, of.

Műcsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 29.l.

MDK

Löschinger Hugó

Európa elrablása. Olajf.
Lovak. "

Képzőm. Társ. 1909. tav. kiáll. kat. 29. l.

Löschinger Hugó

MDK

Egy vallomás, olf.

Művészarcok 1908. tavaszi kiáll.

Löschinger Hugó

rövidebb ideig Székely Bertalan mesteriskolai tanítványa volt.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Makszay Károly.) Bp. 1962. Képzőművész. Alap Kiadóv. – 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) – 201. l.

Löschinger Hugó

Lovagjáték Nagy Lajos korában, vf.

Szépműv. Múz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

Löschinger Hugó MDK

Tehenek a Balatonban, repr.

Mücsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Löschinger Hugó MDK

Szt. László megszabaditja az elrabolt magyar leányt, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

MDK

Löschinger Hugó

"Tehenek a Balatonban" c. festm. Repr.

KMTárs. 1907.tav.kiáll.

MDK

Löschinger Hugó

"Déli pihenő" c. festm. Repr.

KMT 1911.tav.kiáll.

MDK

Löschinger Hugó

"Lótanulmány" c. festm. Repr.

KMT 1907/8. téli kiáll.

MDK

Löschinger Hugo

A Képzőművészeti Tanács az Andrássy Dénes-féle ösztöndijat Löschinger Hugonak adta.

Művészet, 1909. 200.l.

MDK

Löschinger Hugó

Kecske kis gidával, of.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 42.l.

MDK

Löschinger Hugó

Lótanulmány, of.

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 46.1.

MDK

Löschinger Hugo

Lotsenlehrer, ot.

KMÄ. 1907/8. tätl. Widerst. Kat. 46.1.

MDK

Löschinger Hugó

Mosakodó oroszlán, of.

Lótanulmány, of.

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 46.l.

MDK

Löschinger Hugó

Tehéntanulmány, of.

Futó lovak, of.

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 46.1.

Löschinger Hugo

Tebenteufmeny, of.

Ruto Iovak, of.

MDK

Löschinger Hugó

Lótanulmány, of.

Részlet Dachau vidékéről, of.

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 46.l.

Löschinger Hugo

Létanulmány, cf.

Rézszlet Dacban vidékéről, cf.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

1908. Báró Forster Gyula-féle Vaszary-dij:
Szent László megszabaditja az elrabolt
magyar leányt.

OMKTm-Vándorkiállitások. 1910. szept. 8.-dec. 27. Eger,
Miskolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyöngyös.
Kat. 66.1.

Löschinger Hugó MDK

Tehéntanulmány, olf.

Futó lovak, Balaton vidéke, olf.

Lótanulmány, olf.

Részlet Dachau vidékéről, olf.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

Löschinger Hugó MDK

Tehéntanulmány, olf.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

Löschinger Hugó MDK

Lótanulmány, repr.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

Négy dijat tüzött ki a Képzöm.Társ. a Mücs. 19o8.tavaszi tárlatán szereplö müvészek számára.

A báró Forster Gyula -féle Vaszary-dijat L.H. kapta/32oo. koronás. /

Dijnyertes müvének reprodukciója e füzetben.

A Mücs. tav.tárlatának pályanyertes müvészei. Müvészet. 19o8. 2o1.1.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

balatoni ménese s a bájos női alakokkal gazdagitott "Európa elragadtatása" nagy tetszésre fog találni.

K-n Ö-n: Tavaszi tárlat a Mücsarnokban.
Vas.Ujs. 1909. 56.évf. 15.sz.ápr.11. 286.l.

MNM

Löschinger Hugó

Hazatérő csorda, olajf.

MKTárs, 1900/1. téli kiáll.kat.53.l.

MDK

Löschinger Hugó

Illusztráció Sienkiewicz egyik elbeszéléséhez.
Szépia és fehér fedőfesték

Magyar Studio II. auk. 53.1.

[illegible]

Löschinger Hugó festő

Műcsarnok, 1900/1901. tél. kiáll. 59.1.

Löschinger Hugó, festöm.

343.	Erdörészlet.	Vázlat.
344.	Udvarrészlet	"

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 25.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. Smigelschi Okt.t

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

345. Légyott. Olf.

346. Női tanulmányfej. "

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 25.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. Szigetcsbi Okt.t.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

349.	Udvarrészlet.	Vázlat.
Pej ló napon, elülről.		Olf.

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 25.l.
coulin A., Löschinger H. papp Bert,, Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

347.	Pejló istállóban.	Olf.
348.	Téli kép.	Vázlat.

Műcs-OMKT:Hégyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 25.l.
Coulin A., Löschinger H., Popp Bert. Szigetcsépi Okt.

MBK

Löschinger Hugó, festőm.

351. Sötét pajtó. Vázlat.

352. Kompozició /Hunor és Magyar/. "

Műcs-OMKT:Négyes kiállat.1913.okt. Kat. 26.l.
oculin A., Löschinger H. papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festön.

353. Templomba menö leányok. Vázlat.

354. Pej ló szalmán. Olf.

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 26.l.
coulin A., Löschinger H., papp Bert., Smigelschi Ört.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

355. Páros lovak. Vázlat.

356. Fehértefoltos tehén udvaron. Olf.

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 26.1.
Coulin A., Löschinger H.m Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

357.	Pej ló.	Vázlat.
358.	Festönö.	Olf.

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 26.1.
Coulin A., Löschinger H.M. Papp Bert., Szigetcsi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

359. Kis fekete ló. Olf.

360. Udvaron. "

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.Kiáll.1913.Okt. Kat. 26.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

361. Sárga tehén árnyékban. Olf.

362. Szalmakazlak. Vázl.

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 26.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

410.	Fehér lófej.	Olf.
411.	Szerszámos ló.	"

Müca-CMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 28.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó festőm.

412. Ökör a vályu mellett. Olf.

413. Szaladó ménes. Vázlat.

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 28.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetvári Ort.

Löschinger Hugó, festöm.

414. Férfiarckép. Olf.

415. Fehér ló napon. "

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 28.1
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festöm.

416.	Ló szekér mellett.	Olf.
417.	Sárga tehén.	"

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Ka t. 28.1
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

418. Dachaui leány. Olf.

419. Szerszámos ló napon. "

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 28.1
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

420.	Fehér tinó napon.	Olf.
421.	Madonna.	Vázlat.

Műcs-OMKT:Négyes hagyat. kiáll. 1913.okt. Kat. 28.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festöm.

422. Szerszámos ló hátulról. Olf.

423. Pej ló napon. "

Mücs-OMKT:Négyes hagyat. kiáll. 1913.okt. Kat. 28.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

424.	Kecskék.	Olf.
425.	Női tajulmányfej.	"
426.	Lótanulmány.	"

Műcs-OMKT:Négyes hagyat. kiáll. 1913.okt. Kat. 28.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

427. Tehénfej. Olf.

428. Parasztleány. "

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 28.1.
Coulin S., Löschinger H., app Bert., Smigelschi Okt.

MDK.

Löschinger Hugó, festőm.

429. Legelészö tehenek. Vázlat.

430. Kompozició. "

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 28.1.
Coulin S., Löschinger H., app Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festön.

431.	Feketefoltos tehén.	Olf.
432.	Esti harangszó.	Vázlat.

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 28.1.
Coulin S., Löschinger H., app Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

433. Feketefoltos tehén istállóban. Olf.

434. Füzfás tájék. "

Műcs.-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat.28.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

391.	Vörösfoltos tehén.	Olf.
392.	Kecskék.	"
393.	Szürke ló.	Vázlat.

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 27.l.
Coulin A., Löschinger H. Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festön.

394.	Iskolai falikép./Vihar./	Vázl.
395.	Ökör napon.	Olf.
396.	Két ló a viz partján.	"

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 27.l.
Coulin A., Löschinger H. Papp Bert., Szigetsehi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

397.	Igás pár.	Olf.
398.	Tehén napfoltokkal.	"
399.	Lótanulmány.	"

Mücs-OMKT: Négyes hagyat. kiáll. 1913. okt. Kat. 27.1.
Coulin A., Löschinger H. Papp Bert., Emigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

389.	Lótanulmány.	Olf.
390.	Önarckép.	"

Mücs-OMKT: Négyes hagyat. kiáll. 1913. okt. Kat. 27.1.
Ceulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt

Löschinger Hugó, festőm.

387. Tájkép. Vázlat.

388. Fehér ló az istállában. Olf.

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 27.l.
Csulin A., Löschinger H., Papp Pert., Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

385. Szántás. Olf.

386. Szénakazlak. Vázlat.

Műcs-OMKT: Négyes hagyat. kiáll. 1913. okt. Kat. 27. l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MEK

Löschinger Hugó, festön.

383. Tájkép. Vázlat.

384. Hazatérö csorda. "

Mücs-OMKT: Négyes hagyat. Kiállítás.1913.okt. Kat. 27.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetsehi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

381. Fekete ló udvaron. Olf.

382. Szántás. Vázlat.

Műcs-OMKT: Négyes hagyat. Kiállítás, 1913. okt. Kat. 27.1
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festöm.

379. Oroszlán. Olf.

380. Sötét pej ló szalmán. "

Műcs-OMKT: Négyes hagyat. kiállítás. 1913. okt. Kat. 27.l
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

377.	Felhök.	Vázlat.
378.	Ló vizparton.	Olf. 27.1.

(27.1.

Müss-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 26.1. és
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Amigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

375.	Táj este.	Olf.
376	Szerszámos ló napon.	"

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 26.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetsch i Okt.

Löschinger Hugó, festöm.

373. Ló zöld háttérrel. Olf.

374. Felhök. Vázl.

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 26.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Amigelschi Okt.

MDK.

Löschinger Hugó, festöm.

371. Fekete lófej. Vázlat.

372. Szerszámos ló elülröl. Olf.

Mücs-OMKT: Négyes hagyat. kiáll. 1913. okt. Kat. 26.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festöm.

369. Ökör és ló. Olf.

370. Igás ökör istállóban. "

Műcs-OMKT:Néfgyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 26.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. Szigetcsi Okt.

Löschinger Hugó, festöm.

367.	Facsoport.	Vázlat.
368.	Igás fogat.	Olf.

Műcs-OMKT:Néfyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 26.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó MDK

Európa elrablása, olf.

Lovak, olf.

Mücsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MNK

Löschinger Hugó, festőm.

Szül. 1875-ben ápr.1. Budán. Már 12-13 éves korában nemcsak rajzolt, de komponált is. E rajzok egyik-másikát az Orsz. Állatvédő-Egyesület naptárainak és népszerü füzeteiben adta ki.

Középiskoláit a budai reáliskolában végezte. A mintarajiskolában rajztanári vizsgát tett. 1901-ig saját mütermében akttanulmányokkal és Müvészettörténettel foglalkozott.

Mücs-OMKT: Négyes hagyatéki kiáll. 1913.okt. Kat. 4.5.l
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. és Smileschi Oktáv

MDK

Löschinger Hugó

Tanulmány, of.

KMT 1910/11. téli kiáll. kat. 56.1.

MDK

Löschinger Hugó

Tanulmány, of.

KMT 1910/11. téli kiáll. kat. 56.1.

MDK

Löschinger Hugó

Tehenek a Balatonban, of.

Esti itatáshoz /Balatonvidék/, of.

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 33.l.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

252.	Női akt.	Ceruzavázlat.
253.	Tehén.	" "
254.	Női akt.	Vörös krétarajz.
255.	Ülő női akt.	" "

Műcs-OMKT:Négyes hagyat. kiáll.1913.okt. Kat. 22.1.

Löschinger Hugó, festőm.

243. Kökorszak II. Vizf.vázlat.
244. Fekvő női akt. Vörös krétarajz.
245. Ülő női akt. " "
246. Tigristanulmány. Ceruzarajz.

Műcs-OMKT:Négyes hagyatéki kiáll. 1913.okt. Kat. 21.l
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

247.	Árpád vezérré választása.	Vizf.vázl.
248.	Fahordás.	Szines krétarajz.
249.	Tehénvázlat.	Ceruzarajz.
250.	Ménes.	Szines krétavázlat.
251.	Lóvázlat.	Ceruzarajz.

Mücs-OMKT:Négyes hagyatéki kiáll. 1913.okt. Kat. 21 l
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Ort.

Löschinger Hugó, festőm.

239. A festönö modelljei. Szines krétarajz.
240. Ló-tanulmány. " "
241. Kőkorszak I. Vizf. vázlat.
242. Halottégetés. Ceruzavázlat.

Mücs-OMKT: Négyes hagyatéki kiáll. 1913. okt. Kat. 21.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

286.	Szaladó ménes, kompozició.	vázlat.
287.	Fekete ló fehér fal előtt.	Olf.
288.	Léda.	Olf.
289.	Gulya-itatás.	Olf.
290.	Akttanulmány.	Olf.

Műcs.-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 23.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetsehi Okt.

MNK

Löschinger Hugó, festőm.

235.	Női akt.	Vörös krétarajz.
236.	Női akt.	" "
237.	Mezei munka.	Színes krétarajz.
238.	Pihenő.	" "

Műcs-OMKT:Négyes hagyatéki kiáll.1913.okt.Kat. 21.l
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. Smigelschi Ort.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

Szaladó ménes.	Olf.
Esti itatáshoz.	"
Hazafelé.	"
Apollo és Daphne.	"
Tehenek a Balatonban.	"
Szamarak a legelön.	"
Kocsi elött.	"

Mücs-OMKT: Négyes hagyatéki kiáll. 1913. okt. Kat. 13.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. és Smigelschi Okt

Löschinger Hugó festőm.

Szent László legendája-ért a br. Forstér Gyula Vaszary-díját kapta.

Egy éven át az Andrássy-féle állatfestő ösztöndíjat birta.

Egész életén át súlyos betegség gyötörte gyenge fizikumát. Állandó munka közben 1912 aug. 12.-én a München melletti Grafrathban halt meg 37 éves korában.

Műcs-OMKT:Négyes hagyatéki kiáll. 1913.okt. Kat.7.1. Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. és Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

A vall. és közokt. minisztreium iskolai falikép-pályázatán a tiz történelmi téma közül hétnek az elsö diját ö nyerte meg.
A Szekszárdi és pécsi muzeumokba a történelem elötti korszakokról készitett falfestményeket.
Késmárkon a Tököly-kápolna freskóképeit festette és a kassai Rákóczi-siremlék sgrafittoit.

Mücs.-OMKT: Négyesshagyatéki kiállitás. 1913 okt. Kat. 7,1
Coulin A., Löscheinger H., Papp Bert., Smigelschi Oktáv.

MDK

Löschinger Hugó festőm.

Állandóan foglalkoztatták nagy kompozició-tervei. Leukippos és Daphne, - egy csomó nagyszabásu állatkép /tehenek,lovak/ témáival foglalkozott. Ezek közül több képe volt kiállitáva a velencwi, müncheni és a londoni nemzetközi kiállitásokon.
Daphne-val Londonban bronzérmet nyert.

Mücs-OMKT:Négyes hagyatéki kiáll. 1913.okt. Kat. 7.1. Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. és Smigelschi Okt.

MDK

Löschingur Hugó,festőm.

Külső sikerei a millenium idején kezdtek mutatkozni.
Teöke Andorral a szepesmegyei,
Boruth Andorral a zemplénmegyei banderiumokat
festette meg.
Ez időtájt dolgozott Vajda Zsigmond műtermében az
országház menyezet képein,majd a pannonhalmi apátsági
templom freskóit festette./Lotz tervei szerint/.

Mücs.-OMKT:Négyes hagyatéki kiállitás. 1913 okt. Kat6.1.
Coulin A., Löscheinger H.,Papp Bert.,Smigelschi Oktáv.

Löschinger Hugó, festőm.

Három éven át dolgozott Lotz Károly mesteriskolájában. A mester halála után saját műtermében történelmi festésre és állatanulmányokra adta magát.

1907-1908-ban Heyeknél 1909-1912-ben Zügelnél tanult Münchenben.

Legnagyobb hatással Székely Bertalan és Lotz Károly voltak reá.

Legnagyobb sikerü munkáit állatok festésével érte el. Szükös viszonyok között élt. Rendkivül szeretetreméltó egyéniség volt.

Mücs.-OMKT: Négyeshagyatéki kiállitás. 1913 okt. Kat. 6. l
Coulin A., Löscheinger H., Papp Bert., Smigelschi Oktáv.

MDK

Löechinger Hugó, festőm.

329. Alpesi kunyhó. Vizf.

330. Pajló. Olf.

Műcs-OMKT:Négyes kiállat.kiáll. 1913.Okt. Kat. 25.l.
Coulin A., Löechinger H., Papp Bert., Szigetcsbi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

318.	Tanulmányfej.	Vázlat.
319.	Fehér ló.	"
320.	Tájkép.	"
321.	Tehénfogat.	"

Műcs-OMKT:Négyes hagyatéki kiáll.1913.okt.Kat. 25.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

322. Festőnő. Vázlat.

323. Pej ló a mapon. Olf.

324. Önarckép. "

Műcs-OMKT:Mégyes magyatéki kiáll.1913.okt.Kat. 25.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MDK

Löachinger Hugó, festöm.

325. Ló istállában. Olf.

326. Lófej. "

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 25.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

327. Vörös tehén. Olf.

328. Istállóban. "

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 25.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

314.	Arckép.	Olf.
315.	Tájvázlat.	-
316.	Sárga tehén elülről.	Olf.
317.	Erdőrészlet.	Vázlat.

Mücs-OMKT:Négyes hagyatéki kiáll.1913.okt.Kat. 24.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MD

Löschinger Hugó, festöm.

312. Fiatalkori mönarckép. Olf.
313. Lótanuémány. Olf.

Mücs-OMKT: Négyes hagyat. kiáll. 1913. okt. Kat. 24.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

307.	Nő gitárral.	Vázlat.
308.	Ménes a Balatonon.	Olf.
309.	Leány.	Olf.
310.	Pejló istránggal.	Olf.
311.	Kompozició.	Vázlat.

Műcs-OMKT:Négyes kagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 24.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szinyeiszchi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

303.	Pejló.	Olf.
304.	Akttanulmány.	"
305.	Feketefoltos tehén napon.	"
306.	Disznók.	Vázlat.

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 24.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

291.	Fekete tehén.	Olf.
292.	Ménes.	Vázlat.
293.	Akttanulmány.	Olf.
294.	Ülő akt.	Olf.

Mücs-OMKT :Négyes hagyat.kiáll. 1913 okt.Kat.24.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetszchi Okt.

Löschinger Hugó, festöm.

295.	Ló csikóval.	Olf.
296.	Akttanulmány.	Olf.
297.	Játszó lovak.	Olf.
298.	Pihenö lovak.	Olf.

Műcs-OMKT :Négyes hagyat.kiáll. 1913 okt.Kat.24.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

299.	Leukippos és Daphne.	Olf.
300.	Legelészö lovak.	"
301.	Fekvö tehén.	Vázlat.
302.	Akttanulmány.	Olf.

Műcs-ONKT :Négyes hagyat.kiáll. 1913 okt.Kat.24.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

278.	Tehénfej.	Vázlat.
279.	Iskolai falikép/Próféta/.	"
280.	Feketefoltos tehén istállóban.	Olf.
281.	Sárga tehén.	Olf.

Műcs.-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 23.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetcsi Okt.

MBK

Löschinger Hugó, festöm.

282.	Iskolai falikép /Népvándorlás/.	Vázlat.
283.	Őszi táj.	"
284.	Sárga tehén viz mellett.	Olf.
285.	Akttanulmány.	Olf.

Mücs.-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 23.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festöm.

274.	Ökör, lóval napon.	Olf.
275.	Erdei pad.	Vázlat.
276.	Iskolai falikép /Rákóczi/.	Vázlat.
277.	Fehér tinó napon.	Olf.

Mücs-OMKT:Négyes hagyatéki kiáll. 1913.okt. Kat. 23.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó,festöm.

270.	Önarckép.	Olf.
271.	Sötét pej elülről.	Vázlat.
272.	Tehén a jászolnál.	Olf.
273.	Iskolai falikép/Zrinyi/.	Vázlat.

Műcs-OMKT:Négyes hagyatéki kiáll. 1913.okt. Kat. 23.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

333.	Női tanulmányfej.	Olf.
334.	Tájrészlet.	Vázl.

Műcs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 25.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetszchi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festőm.

331.	Nympha tigrisekkel.	Vázlat.
332.	Férfitanulmányfej.	Olf.

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 25.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

363.	Tájkép.	Vázlat.
364.	Fürdés után.	Olf.

Műcs-OMKT:Négyes kiáll. 1913.okt. Kat. 26.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. Szinyei-Merse Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

365. Nympha tigrisekkel. Olf.

366. Völgy. "

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 26.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festőn.

335.	Erdő.	Vázlat.
336.	Férfitanulmányfej.	Olf.

Műcs-OMKT:Nógyes hagyat.kiáll.1913.okt. Kat. 25.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Ort.

Löschinger Hugó, festöm.

337. Fekete tehén. Olf.

338. Kiüzetés a paradicsomból. Vázl.

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 25.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festöm.

339. Kompozició. Vázlat.

340. Egy pej, egy szürke. Olf.

Műcs-MKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 25.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó

Lótanulmány c.műve.Repr.

Képzőm.Társ 1907/8 téli kiall kat.

MDK

Löschinger Hugó

Fekete tehén. (Tanulmany.) Olajf.
Fekete ló napon. Olajf.

KMT 1910/11. téli kiall. 57.1. 58.1.

Löschinger Hugó MDK

Szerszámos ló, olf.

Ökrös fogat, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK

Löschinger Hugó, festöm.
1875-1912

Ló az istállóban. Olf. J.1.b.

Árv.Közl. 1931. 3.sz.az. 60.l.

Löschinger Hugó, festön.

408.	Igás ökör.	Olf.
409.	Nevetö fej.	Vázlat.

Mücs-OMKT:Négyes hagyat.kiáll. 1913.okt. Kat. 28.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó, festön.

4o5.	Tehén fiuval.	Vázlat.
4o6.	Szürke.	Olf.
4o7.	Fekete tehén.	Olf.

Mücs-OMKT:Négyes hagyat. kiáll. 1913.okt. Kat. 28.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

4c3.	Bokros part.	Olf.
4c4.	Iskolai falikép./Vihar./	Vázlat.

Műcs-OMKT:Négyes hagyat. kiáll. 1913.okt. Kat. 27.l.
Csulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szigetsohi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

4o c.	Kis fekete borju.	Olf.
4o 1.	Öszi erdö.	"
4o 2.	Szürke ló hátulról.	"

Mücs-OMKT:Négyes hagyat. kiáll. 1913.okt. Kat. 27.1.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Smigelschi Okt.

Löschinger Hugó, festőm.

341.	Női tanulmányfej.	Olf.
342.	Táj.	Vázlat.

Műcs-MIKT:Négyes hagyat.Kiáll. 1913.Okt. Kat. 25.l.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert., Szinyei-Merse Okt.

Löschinger Hugó

MDK

Fürdés után, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Löschinger Hugó

Négyes hagyatéki kiállitás. /Mücs./
Vásárlási és látogatási adatok. Müvészet
XIII.évf. 1914, 86-87.

Löschinger Hugó MDK

D: Négyes kiáll. a Mücs.-ban. Budapesti Szemle
1913 /CLVI/ 3o6-1o.l.

Löschinger Hugó, festöm.

357.	Tehéntanulmány.	Olf.
358.	Futó lovak./Balaton vidéke./	Olf.
359.	Lótanulmány.	Olf.
360.	Részlet Dachau vidékéről.	Olf.
363.	Mozaikoló oroszlán.	Olf.
369.	Lótanulmány.	Olf.
365.	Lótanulmány.	Olf.

Képzöm.Társ. 1907/8. téli kiáll. Kat. 46.l.

Löschinger Hugó, festöm.

66. Lakmározó. Olf.
67. Pihenö jószág. Olf.

68. Hazatérö csorda. Olf.
69. Déli pihenö. Olf.

Képzöm.Társ. 1911. tav.kiáll. Kat. 3o.1.

MDK

Löschinger Hugó

Két napsütéses ló, olajfm.
Tehéntanulmány, "
Szerszámos ló, "

Képzőm.Társ. 1909/10. téli kiáll.kat. 52.l.

MDK

Löschinger Hugó

Viz partján, olajfm.
Lótanulmány, "
Az udvaron, "
Szerszámos ló napon, olajfm.

Képzőm.Társ. 1909/10. téli kiáll.kat.
52.l.

M.D.K.

Löschinger Hugó „festőtanár"

nyert megbízást a kés-
márki Tököly-kápolna mű-
vészi díszítőmunkáira.
Az épületet Schuler Frigyes
körzetműködésével Sztekló
Otto terverte.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.

ort. 28. sz. 11. old.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

Tájrészlet. Olf.

KMT. 1911. Tav. kiáll. Kat. 43.1.

Lőschinger Hugó

MDK

Legelésző lovak, olf.

Műcsarnok 1911/12: Jubiláris kiállitás

Lőschinger Hugó MDK

Pihenő igás állatok, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Löschinger Hugó MDK

Fekete tehén, tanulmány, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

Löschinger Hugó MDK

Tanulmány, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Löschinger Hugó MDK

Ló, viz mellett, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

Löschinger Hugó MDK

Esti tájkép, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

MD K

Löschinger Hugó festőm.
1875-1912.

748. Ábitat. J.1.j. olr.

Árverési Közlöny.1929.ápr. 3.rk.sz. 32.1.

Löschinger Hugó MDK

Fekete ló napon, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK

Löschinger Hugó

"Hunor és Magyar" c. festm. Repr.
(A Nemzeti Szalon kiállitásából.)

Vas.Ujs.1918. 36.sz. 521.l.

MDK

Löschinger Hugó

"A honfoglaló magyarok átlépik az ország határát" c. képvázlata dijat nyert az iskolai faliképekre hirdetett pályazaton. Repr.

Hamvay Ödön: Iskolai faliképek.

Vas.Ujs. 1902. 17.sz. 272.l.

MDK

Löschinger Hugó

Tanulmány, olajfm.
Tinó.(Tanulmány.) Olajfm.
Szerszámos ló.(Tanulmány.)Olajfm.
Ökrös fogat.Olajfm.

KMT 1910/11. téli kiall. 48.1.

MDK

Löschinger Hugó

Egy vallomás. Olajfm.

Műcsarnok, 1908. tav. kiáll. 31. l.

Lőschinger Hugó MDK

Nympha tigrisekkel, olf.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Löschinger Hugó MDK

Tehenek a Balatonban, olf.

Esti itatáshoz, /Balatonvidék/ olf.

Műcsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Löschinger Hugó

MDK

Mosakodó oroszlán, olf.

Lótanulmány I-II. olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Löschinger Hugó

Löschinger Hugó vázlatkönyvéből.Repr.

Művészet, 1908. 50.1.

tovább Löschinger Hugó
hagyaséka
Joachim Ferenc
Királyfalvi (Kraft) Károly
Páldy Zoltán
Takách Béla
Tuszkay Márton
csoportkiáll –
l.
Nemzeti Szalon
1918 - szept.

~~Budapest~~ A székesfőváros
polgármesterének
Budapest

Hivatkozással f. évi ápr. 17.
kelt 316.569/1948. III. s. ~~ira-~~
~~tára~~ kérelmére, ~~a szabadkozó~~
a magyar minisztertanácsnak
várbeli épületem tervezett
állagbiztosítási és átalakí-
tási munkálatokra vonat-
kozó iratok és tervek vissza-
küldése mellett értesítem,
hogy a MOB a terveket és
munkáiráshat átvizsgálta s
a hajdani Sándor-palotá-
ban kiszabadítandó oszlopos
terem, valamint a hajdani
karmelita kolostor refek-
tóriumának állagbiztosí-
tási terveit, mennyiben
szempontból megfelelőnek
találta és azokat jóváhagy-
ja.

[

Felirátos Rózsinak VIII. 161

Löschinger Hugó

festő

l.

Magy. Műemlékei

III. 265. l.

Át. Képt. 81

l, de szembe

(néz. Fejét babérkoszorú övezi; szeme kék;
la szőke. Brokát-köntöse alól korczos in-
rú. Fölül két sorban ezeket olvassuk: MATHIAS

—

kovich-gyűjteményből. 82. 83.
datok.
1870: T. 47. — 1871: T. 47. — 1873: T. 15. —
. — 1880: VIII. 33. — 1881: VIII. 33. —

u. 1884: T. 14. — 1894: T. 29.

Löschinger Hugó

U. 844

vrod.

Kézdi: Négy halott művész.

Pesti Hirlap

1913. okt. 2.

Ervin s.k. miniszteri tanácso

A hivatal

mi

Löschinger Hugó

festő

Boruth Andorral

közösen 1898. festette

azt a nagyszabásu kép-

et, mely a Opessi

millenium díszfelvo-

nulásban rész vett

zempléni banderium-

mot ábrázolja s

melyet Sátoraljaujhe-

lyen a vármegyeház

dísztermében helyez-

tek el.

Lásd Boruth Andor

életrajzában.

1948. okt. 18.

I.

Kirándulás a pilisi hegyekbe.
(Iskolai dolgozat)

Még sötét volt, de már felkeltem. Mikor elkészültem a reggeli tenni valókkal, elindultam. Már világosodott, mire kiértem a Csillebérc-fürdői vasútállomáshoz. Lassan

Löschinger Hugó

l. Szabó: Athenaeum

135. l.

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **MÁJUS** 22. hét

22 Vasárnap		Rogate *Júlia*
23 Hétfő		Dezső *Dezső*
24 Kedd		Ker. segits. *Eszter*
25 Szerda		VII. Gerg. *Orbán*
26 Csütörtök		Áldozó csüt. *Áldozó csüt.*
27 Péntek		Béda *Béda*
28 Szombat		Ágoston *Emil*

~~Coulin Artur~~

Löschinger Hugó

Papp Bertalan

Smigelschi Oktáv

U. 845

Malonyay Dezső:

A Mücsarnokban.

Budapesti Hirlap

1913. okt. 2.

templom belső restaurálási k
200 P-t, azaz Kettőszáz peng
17-én. A miniszter rendeleté
tanácsos.

A hivata

m

tovább

~~Coulin Artur~~

Löschinger Hugó

Papp Bertalan

Smigelschi Oktáv

U. 849.

vöd

Esti Ujság 1913.

okt. 2. (Gyászfátyolos Képek kiállítása a Műcsarnokban.)

~~Sándor~~

~~miniszteri irodatiszt.~~

KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM KÖZOKTATÁSÜGYI KÖZÉSZTÁRA VALLÁS-ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM

Budapestről- Kemenesszentpéterre és vis-

.detése alkalmával felmerült utiköltségei-

.ott és 102 P 01 fill., azaz Egyszázkettő

sített utiszámláját; továbbá dr. L u x

osnak f. évi február hó 27-től február

stről Szombatheljre és vissza történt

.mával felmerült utiköltségeiről és napi-

20 fill., azaz Ötvenöt pengő és 20 fil-

mláját; végül L u x G é z a műegyetemi

cius hó 11-től március hó 12-ig terjedő

./.

ság tek. Elnökségének,

B u d a p e s t .

- - - - - - - - - - -

tovább ~~Conlin Artur~~

Löschinger Hugó

Papp Bertalan

Smigelschi Oktáv

U. 850

U 857

vissza

Elek Artur: A Mű-
csarnok kiállitása.
Két élő, négy halott
művész. Az Ujság.
1913. okt. 2.

dr. Mariay Ödön s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

Virányi

miniszteri irodatiszt.

A MAGY. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM MŰVÉSZETI ÜGYOSZTÁLYA

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

330 1939 szám.

Érk. 1939 év máj. hó 16 n.

~~Coulin Arthur~~

Löschinger Hugó

tovább Papp Bertalan

Smigelschi Oktáv

U. 1852

Vas. Ujs

1913. 814. l.

(F. Z.: A mücs. kiállitása.)

Képerrel

Löschinger Hugó

l

Lykafest 1896 - 1914

82. l.

Löschinger Hugó

művészi hagyatéka

Lód

Az Ujság. 1918. aug. 28.

(e.a.: A Nemzeti Szalon

első kiállítása.)

LXXXIV.

1333 1334
1337 1335

Löschinger Hugó
nüvészi hagyatéka
Nemzeti Szalon
1918. szept.

Fov. képt.

Löschinger Hugó

Árverési Csarnok aukciós kat.

32. sz. 1926. ápr.
34. sz. 1926 - okt.
36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927 márc
38 sz. 1927. maj.
39. sz. 1927 - okt.
40 sz. 1927. dec.

1904. XI. 3.

Miskolcz. ág. ev.

Sanatorium-egyesület emlékkönyve (783/1904.)

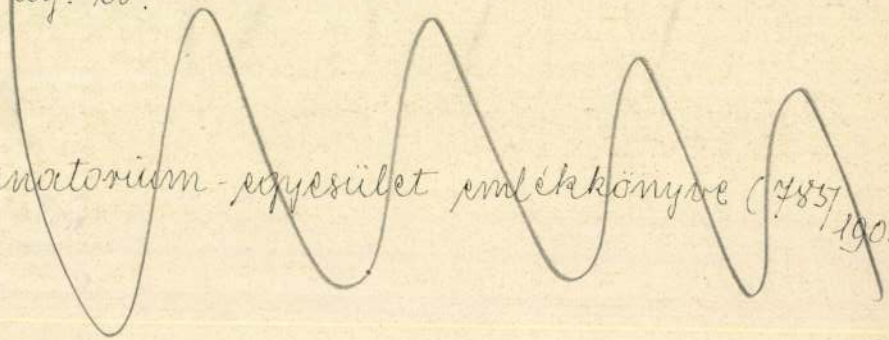

Löschinger Hugó

1875 - 1912.

Magyarországi kiállítás a Műcsarnokban.

írta Szabolya Jenő:

A Kéve Könyvek.

1913. VI. kötet.

AZ ORSZ M K I R
KÉPZŐMŰVÉSZETI
FŐISKOLA
ÉVKÖNYVE

Löschinger Hugó

a selmeci gymnasium helyettes tanára, ki föreáliskolai képesítéssel bírt, az alábbi föreáliskola ~~rendes~~ tanárává és helyettes igazgatójává nevezték ki 1866-ban. Fenti meghalt 1867 máj. 27-én 28-éves korában Körmöcbányán

Nem azonos a későbbi Löschinger Hugó festővel (1875–1912)

Fenti született Budán 1839-ben.

Az alábbi iskolában mathematikát és fizikát tanított, nem volt művész.

Hlatkörm

181. l. 182. l. 209. l.

MAGYAR KÖZPONTI ILLETMÉNYHIVATAL

BUDAPEST, I., VÁR

---------- szám.

M. Nemzeti Múzeum Kiemelése

Országos Bizottsaja

BUDAPEST 62

Budapest

---- ker., Höggyes Endre utca 10

Hivatalból.

Díj átalányozva.

1277/1940

Löschinger Hugó

vad

Elek Artur:

A Műcsarnok kiállítása.

Az Ujság

1913. okt. 2.

Löschinger Hugó

rajztanár Bpest.

1892/3-ban végezte

az alábbi iskolát

Jánosi II-ker. reálisk.

120. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Löschinger Hugo

l.

Jbl Lotr

72 l.

BUDAPEST
42 VI-2[illegible]
62

BUDAPEST
VILMOS CSÁSZÁR ÚT
52
ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Löschinger Hugó

l.

Szent György Cél

42. aukc. (1920)

63.4.

Löschinger Hugó

Bronzkorsak, falfestmény a pécsi múzeumban.

Repr.

Jánosi II. ker. reálisk

43 l.

Országos Bizottsága

Budapest

IV

Löschinger Hugó

erőd
2

Csánki Dezső:

Árpád és az Árpádok –
Bp. 1907.

Árpád pajzsra –
emelése c. képe
repr.

Árpád és Viddin
tusája c. képe repr.

és aprobb illusztrációk

A verszerződés c. vint
repr.

A bontoplató makjerik
mely pillantják a rónát

Gyulafehérvári Hunyadi János - emlék -

Hobor VII. 141.

Löschinger Hugó

festő

Kőkorszak, falfestmény

a szekszárdi muzeum-

ban. Repr.

Jánosi II. ker. reálisk.

81. l.

Löschinger Hugo

Művészeti lexikon

450. l.

MÁRCIUS

1

Löschinger Hugó

Látamulmány, olaszt.

Budapest nékesfőv. tulajd.

21.

Mátyás király Beatrix elé megy.

irományjz

Vágó Pál 6/15.

Löschinger Hugó, festő; szül. 1875 április 1-én Budapesten, megh. 1912 augusztus 28-án Grafrathban.

Löschinger Hugó (irodalom)

Budapesti napilapok 1912 aug. 29. számai.

Löschinger Hugó

meghalt a München melletti Grafrathban, ahol második éve dolgozott 37 éves korában. Művész családból származott, atyja főnarosi rajztanár volt, gyermekei közül Zigány Zoltánné tájképeivel, Löschinger Béla szabadkai rajztanár iparművészeti terveréscivel, az elhunyt Hugó pedig mas kiváló alkotásokban gazdagította a magyar művészetet. stb.

Pesti Napló 1912 aug. 29.

(Elhunyt magyar festő.)

U. 213.

Löschinger Hugó

Művészet 1918. 65

Kaggló IX. 51.

Löschinger Hugo

Münchner 1902 142
- 1903. 141.
- 1905. 52
- 1908. 50, 189, 201, 204
- 1909. 200
- 1910. 57
- 1911. 130
- 1912. 321, 322
- 1913. 295 – 299, 296 – 298
- 1914. 86

Lösinger Hugo

Sz. kir. Schneeberg vaja varosa-
Schemnitz vom Schin-
delberg- Kozmat,
folio sarga alany-
A Evrejs-Tepel rapol-
ta Nach der Natur
gez v. Hugo Löschinger-
A Hellepeket Eduard
Obert

~~Ma~~ egerret lithografen
Waage
Bécsben-
Kiadta Joerges Agost
Schneeren
Nyzar és nemet Hörgzel

Löschinger Hugó

A vallás és közoktatásügyi mi-
miszter által iskolai szemléltető
képekre kirdetett pályázaton díjat
nyert.

Löschinger Hugo

Festo

Eletraje: Lasd

Müvenet 912, 321

15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					

Löschinger Hugo

ind

Jucre Magyar

Művészeti Almanach 1913. 137 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi min

Löschungen Flugs

U. 844, 845

849, 857

Löschinger Hugó

Sienkiewicz H. *Quo vadis?* Történeti regény Nero császár korából. *Löschinger Hugó* rajzaival. 2 kötet. Remek diszkötésben. (12.—) 6.—

. minisztérium számvevősége.

Egyúttal elintézett szám: .....

.....

.....

.....

.....

Határidő: 190 ..... **évi** ..... **hó** ..... **n.**

Kiadóhivatalba érkezett: .....

Másolta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadatott: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Kiadás előtt:

Löschnigg Hugo

† 1912

U. 213

nz:			
e.			
arellezett czeruza-			
néretei 38:47·8 cm.	700	.	
	1100	.	

kmányt három eredeti példány-
gy egy a nagyméltóságú vallás-és
nnak mint letevőnek, egy a m.
émia parancsnokságának mint át-
agy. Szépművészeti Múzeumnak

eptember hó 30. napján.

Az O. M. Szépművészeti Múzeum
részéről:

dr. Petrovics Elek s. k.

min. tan., igazgató, mint átadó.

19.6.IX.30

Löschinger Hugo

cród

z

Épitő Ipar 1910. 236 l.

(Thököly Imre fejedelem kesmárki sírkapolnája)

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu.....

n.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Löschinger Hugo

Festo

wid

B Ze II 513. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. — F

Löschinger Hugo

cond
2

Hamvay Ödön: Iskolai falirejek. Vas. Ugy 1902. 272

Löschinger Hugó

hagyatéki kiáll. a Nemzeti Szalonban.

—

vrod

Művészet 1918. 65. l.

Löschinger Hugó

Oroszlánok c. rajza
rézkar.

Művészet. 1910. 57. l.

Löschinger Hugó

XIII. TEREM.

418 **Löschinger Hugó.** Víz partján. Olajf. Eladó.
419 **Löschinger Hugó.** Lótanulmány. Olajf. Eladó.
420 **Jendrássik Jenő.** Alkonyat. Pastel. Eladó.
421 **Jendrássik Jenő.** Nyári délután. Olajf. Eladó.
422 **Jendrássik Jenő.** Délben. Olajf. Eladó.
423 **Pentelei Molnár.** Téli reggeli nap. Olajf. Eladó.
424 **Pentelei Molnár.** Csendélet. Olajf. Eladó.
425 **Pentelei Molnár.** Ugorkák. Olajf. Eladó.
426 **Jendrássik Jenő.** Kertrészlet. Olajf. Eladó.
427 **Telkessy Valér.** Káposztás kert. Olajf. Eladó.
428 **Telkessy Valér.** Virágok. Olajf. Eladó.
429 **Telkessy Valér.** Torockói asszonyok a templomban. Olajf. Eladó.
430 **Szirmai Antal.** Szőllőcsendélet. Olajf. Eladó.
431 **Papp Sándor.** Faluvég. Olajf. Eladó.
432 **Papp Sándor.** Feleségem arcképe. Olajf. Eladó. Csakis múzeum részére.
433 **Papp Sándor.** Eső után. Olajf. Eladó.
434 **dobai Székely Andor.** Tanulmány egy arcképhez. Olajf. Eladó.
435 **Löschinger Hugó.** Az udvaron. Olajf. Eladó.
436 **Pap Henrik.** Ósdi ház udvara. Olajf. Eladó.
*437 **Löschinger Hugó.** Szerszámos ló napon. Olajf.
438 **Löschinger Hugó.** Két napsütéses ló. Olajf. Eladó.
439 **Nyilasy Sándor.** Csendélet. Olaj. Eladó.
440 **Bruck Hermina.** Violák. Olajf. Eladó.
441 **Peske Géza.** Unalom. Olajf. Eladó.
442 **Löschinger Hugó.** Tehéntanulmány. Olajf. Eladó.
443 **Löschinger Hugó.** Szerszámos ló. Olajf. Eladó.
444 **Pap Henrik.** Veteményes kert. Olajf. Eladó.
445 **Pap Henrik.** A jött-ment. Olajf. Eladó.

Műcsarnok 1909/10. téli Évad

393 **Kézdi-Kovács László.** Álmodozás. Olajf. Eladó.
394 **Kalivoda Kata.** Reggeli. Olajf. Eladó.
395 **Gergely Imre.** Nyári délután. Olajf. Eladó.
396 **Hadzsy Olga.** Hajnik Lili arcképe. Olajf. Magánt.
397 **baró Mednyánszky László.** Tenger. Olajf. Eladó.
398 **Déry Béla.** Sylvester délutánja St. Gallenben. Olajf. Eladó.
399 **Déry Béla.** A Zujder-tó mellől. Olajf. Eladó.
400 **Olgyai Viktor.** Erdei fenyők. Tempera. Eladó.
401 **Olgyai Viktor.** Márciusi hó. Pastel. Eladó.
*402 **Gergely Imre.** Velencei vásár. Olajf. Eladó.
403 **Vajda Zsigmond.** Találkozás. Olajf. Eladó.
404 **Vajda Zsigmond.** A barátnők. Olajf. Eladó.
405 **Vajda Zsigmond.** Parforce-vadász. Olajf. Eladó.
406 **Vajda Zsigmond.** A tenger öre. Olajf. Eladó.
407 **Vajda Zsigmond.** Hazafelé. Olajf. Eladó.
*408 **Komáromy Kacz Endre.** Pillangó kisasszony. Olajf. Eladó.
409 **Komáromy Kacz Endre.** Júniusi est. Olajf. Eladó.
410 **Coulin Arthur.** Akttanulmány nagyobb compositio-részlete. Olajf. Eladó.
411 **Déry Béla.** Rio S. Polo (Venezia). Olajf. Eladó.
412 **Coulin Arthur.** Arcképtan. Olajf. Eladó.
413 **Komáromy Kacz Endre.** Tanulmány. Olajf. Eladó.
414 **Komáromy Kacz Endre.** Csárdás. Olajf. Eladó.
415 **Endrey Sándor.** Arckép. Olajf. Magánt.
*416 **Kézdi-Kovács László.** Téli álom. Olajf. Eladó.
417 **Endrey Sándor.** Arckép. Olajf. Dr. Nyári Sándor tulajdona.

Löschinger

falfestmenge a pécsi
városi Muzeumban;
Kökor, Bronzkor.

Szőpécs 85. l.

Löschinger

Thieme Becker

XXIII. 324. l.

(Lyka)

Löschinger

Jestimmer

a Thököly Imre Násmáki kápolnájának falképét festette 1909-ben.

Wód

Egyházi Műépar

1909. 12/1.

_____ *műhely.*

főnökség!

v _____ hó ____ n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

am.

évi _____ hó _____

_____

saját kezű aláírás és munkásszám.

Löschinger Hugó

ivod

Dalmübarátok

13 g. l.

Löschinger Hugó

Szent László megszabadítja az elrabolt magyar leányt, olajf., meg a Múcsarnok tavaszi tár-latának Vaszary-díját nyerte, repr.

Műcsarnok 1908. 189. l.

Trevii museum VIII. 207

Löschinger Hugó

nagy. kiáll. a
mincsarnokban 1913.

életr.

Löschinger Hugó

1893/94 – 1897/98,
1898/99 – 1904/5.

Lotz isk.

Ferkèpzomfoiskèvk

109. l.

Löschniger Hugó

festő 1875–1912

irod

Krück II. 178. l.

Vaskés III. 142.

– lemez III. 143.

Löschinger Hugó

1913 okt. hagyatéki kiállítás a Műcsarnokban. Életrajz

Zágrábi múzeum VI. 205.

Löschinger Hugó

Mucsarnok

1907. tav. kiáll. 193, 194

1907–8. téli kiáll. 357–360, 363
365, 369, 371

1908. tav. kiáll. 2, 56

1909. tav. kiáll. 36, 64, 66

1909–10. téli kiáll.
418, 419, 435, 437, 442, 443

1910–11. téli kiáll. Wildenroth
(Grafrath) bei München
337, 338, 342, 343, 546, 551, 574
581, 604, 628.

1911. tav. kiáll. 66–69, 386, 388

1911–12. pb. kiáll. 625, 628

=szent képpel díszitett

te.

Estei Hyppolit bibornok által P. Ligo-
-ben ~~létesitett~~ épi renaissance-palota fog-
felkelő hold bukkan elő s a melynek
usok díszlenek. Az előtérből a hegyre szé-
a ⊤ kapunál, a mely felett egy dus koronája
mber áll, a kitől nem messze a vezető
arat kísér hátukon egy-egy asszony-
zhoz közel, ~~valószinüleg~~ két barát megy
k tonsurája igen nagy. A palota kokeritésének har-
utból viz folyik és a ⊤ kapun belül a ~~[illegible]~~ ház
üst az olajfákra csapódik le. ⊤ A háttérben
o templomának tornya látszik. A ~~égbolt~~ képbe
Jelzése alól balra a nábnál „ Osw. A-

119.5: 150 cm.
hagyomanya 1892. XII. 3.
v. lajstr. 9. — Sz. N. 395/900. — A Nem.

Löschinger Hugó

Munkarnok fertő Bzvt

1900–1. téli kiáll

1901. tav. kiáll.

1906. tav. kiáll. 289–291

1906–7. téli kiáll. 264

Ferencz József I-ső, pénzei

VI. 139.

Löschinger Hugo

ivod

Vas. Ujs

1913. 814 l.

Komité für die Errichtung einer
öffentlichen Leschalle in Charlotten-
burg II. 150.

Löschinger Hugó

szül. Bpest 1875. Rk.
1896/97 IV. é. vajztjel.

Majthényi András, múzeumőr

v. 310.

Löschinger Hugó

szül. Bpest 1875 Rk.

Reál. getts –

1893/94 I. I ontály

1893/94 II " "

1894/95 I–II II. ontály

1895/96 III. "

Tretzl, Maria Barbara V. 160.

Löschinger Hugó, festőművész

I. 128.

1906. IX. 22.

A cultusminiszteruck Bpest. Az alsó fehérom. tört. és rég. egyletuck adott gyűjtési engedélyről szóló belügym. átirat vinzaterjésztetik. (808/1906.)

Löschinger Hugó

Képei a Szépm. Muzeum-

ban

Önarcképe u. ott.

Felkai Tátra-Museum V. 199.

Löschinger Hugó

stud. Bpest 1875 ápr. 1.

1897/98. I. univerzitov

1897/98 II " "

Karpercz, bronzkori V. 200

Löschinger[1] Hugó, festő, [szül 1875 ápr. 1. Budapesten, ~~f~~ megh. 1912. VIII. 28. Grafrathban. Budapesten tanult.

~~Állatképek, műveltetés-~~
~~történet. faliképek stb~~
festett.

[L. ~~Zsigmond fia,~~ 2 fia

Történeti és állatképeket festett. Falfestnyei vannak Kőmárkon, Kassán és Szekszárdon.

MÁRCIUS

2

Löschinger Hugó

KITÜNTETÉSEK. A Képzőművészeti Tanács az Andrássy Dénes-féle ösztöndíjakat Ferenczy Valérnak és Löschinger Hugonak adta.

Művészet 1909. 200. l.

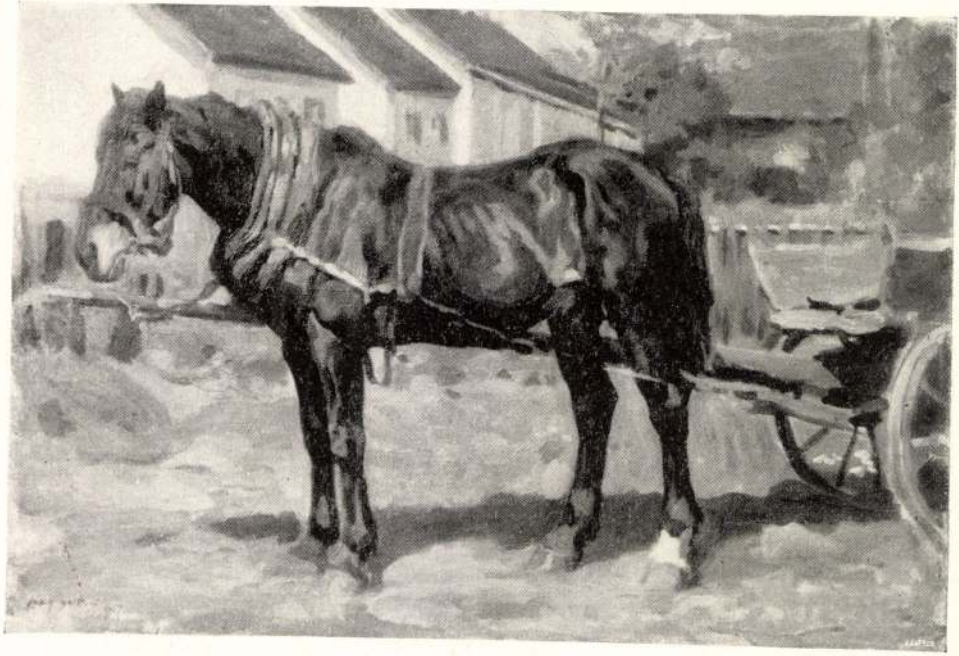

369. Löschinger Hugó: Lótanulmány.

80. Jendrássik Jenő: Az udvarban.

69 Löschinger Hugó: Déli pihenő.

50 Skutezky Döme: Az üstkovács.

193. Löschinger Hugó: Tehenek a Balatonban.

54. Bruck Miksa : Sebesbélai utcarészlet.

MDK

Löschinger Hugó

Szent László megszabaditja az elrabolt magyar leányt, of. E munkájáért 1908-ban az alábbi dijat kapta.

Báró Forster Gyula által Vaszary Kolos biboros hercegprimás nevére alapitott dij. SzmKT 50. - 130.1.

Lőschinger Hugó MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

Löschinger Hugó MDK

Hazatérő csorda, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

MDK

Löschinger Hugó, festöm.

Hazatérö tehéncsorda.	Olf.
Szent László.	"
Ló szekérrel.	"
Déli pihenö.	"
Hunor és Magyar.	"

1
Müis-OMKT:Négyes hagyatéki kiáll. 1913 okt. Kat. 14.
Coulin A., Löschinger H., Papp Bert. Smigelschi Okt.

MDK

Löschinger Hugó

Tehéntanulmány.Olajf.

KMT 1907/8. téli kiáll. 47.1.

Löschinger Hugó MDK

Tanulmány, olf.

Tinó, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK

Löschinger Hugó

a Forster Gyula báró által alapitott
"Vaszary dij"-at nyerte

A Tavaszi kiáll. dijai. Mücsarnok 1908. okt. 15.
4.l.

337 **Löschinger Hugó.** Tanulmány. Olajf. Eladó.
338 **Löschinger Hugó.** Tinó. (Tanulmány.) Olajf. Eladó.
339 **Háry Gyula.** A kikötő Veneziában. Olajf. Eladó.
340 **Karlovszky B.** Lampel Hugó ny. főszámvevő arcképe. Olajf. Magánt.
341 **Háry Gyula.** A Szt. János-tér Budán. Olajf. Eladó.
342 **Löschinger Hugó.** Szerszámos ló. (Tanulmány.) Olajf. Eladó.
343 **Löschinger Hugó.** Ökrös fogat. Olajf. Eladó.
344 **Háry Gyula.** Királyi palota a Naphegyről. Olajf. Eladó.
345 **Bruck Lajos.** Párisi ház. Olajf. Eladó.
346 **Baditz Ottó.** Jancsi és Juliska. Olajf. Eladó.
347 **Katona Nándor.** Késő ősz. Olajf. Eladó.
348 **Balló Ede.** Női arckép. Olajf. Magánt.
349 **Gergely Imre.** Velencei részlet. Olajf. Eladó.
*350 **Balló Ede.** Férfi-arcképtanulmány. Olajf. Magánt.

XI. TEREM.

351 **Skuteczky Döme.** Leányom arcképe. Olajf. Magánt.
352 **Bosznay István.** Szamos partja. Olajf. Eladó.
353 **Miess Frigyes.** Leányarckép. Olajf. Eladó.
354 **Miess Frigyes.** Férfifej. Olajf. Eladó.
355 **Bosznay István.** Malom mellett. Olajf. Eladó.
356 **Rottmann Mozart.** Udvarlás. Olajf. Eladó.
357 **Bosznay István.** Parkrészlet. (Bethlen.) Olajf. Eladó.
358 **Rottmann Mozart.** A titok. Olajf. Eladó.
359 **Bosznay István.** Szamos mentén. Olajf. Eladó.
360 **Rottmann Mozart.** Csábítás. Olajf. Eladó.
361 **Bosznay István.** Borus nap. Olajf. Eladó.
362 **Bosznay István.** Nyári délután. Olajf. Eladó.

311 **Boemm Ritta.** Lorx néni virágai. Olajf. Eladó.
312 **Halász-Hradil Elemér.** Tiszamenti részlet napsütésben. Olajf. Eladó.
313 **Halász-Hradil Elemér.** A Garamvölgye. Olajf. Eladó.
314 **Halász-Hradil Elemér.** Kassai részlet borús időben. Olajf. Eladó.

X. TEREM.

*315 **Kölber Dezső.** Egy női akttanulmány. Olajf. Eladó.
316 **Nyilasy Sándor.** Veranda, Olajf. Eladó.
317 **Bruck Miksa.** Segesvári részlet. Olajf. Eladó.
*318 **Bruck Miksa.** A segesvári óratorony. Olajf. Eladó.
319 **Szlányi Lajos.** Napsütés (téli délután). Olajf. Eladó.
320 **Nyilasy Sándor.** Kertben. Olajf. Eladó.
321 **Nyilasy Sándor.** Pihenő kapások. Olajf. Eladó.
*322 **Nyilasy Sándor.** Hajóács. Olajf. Eladó.
323 **Jendrássik Jenő.** Ebéd előtt. Olajf. Eladó.
324 **Szlányi Lajos.** Őszi lombok. Olajf. Eladó.
325 **Szlányi Lajos.** Tavaszi áradás. Olajf. Eladó.
326 **Nyilasy Sándor.** Estefelé. Olajf. Eladó.
327 **Strobentz Frigyes.** Arcképtanulmány. Olajf. Eladó.
*328 **Strobentz Frigyes.** A festők. Olajf. Eladó.
329 **Stroheutz Frigyes.** Adagio. Olajf. Eladó.
330 **Pentelei Molnár.** Napraforgók. Olajf. Eladó.
331 **Csánki Dénes.** Erdőszéle. Olajf. Eladó.
332 **Csánki Dénes.** Mezőségi táj. Olajf.
333 **Bruck Lajos.** Árok-utca, Tabán. Olajf. Eladó.
334 **Bruck Lajos.** Szerzetes. Olajf. Eladó.
335 **Háry Gyula.** Utca Nógrád-Verőcén. Olajf.
336 **Nyilasy Sándor.** Horgosi ház. Olajf. Eladó.

Löschinger Hugó

K

XIII. TEREM.

418 **Löschinger Hugó.** Viz partján. Olajf. Eladó.
419 **Löschinger Hugó.** Lótanulmány. Olajf. Eladó.
420 **Jendrássik Jenő.** Alkonyat. Pastel. Eladó.
421 **Jendrássik Jenő.** Nyári délután. Olajf. Eladó.
422 **Jendrássik Jenő.** Délben. Olajf. Eladó.
423 **Pentelei Molnár.** Téli reggeli nap. Olajf. Eladó.
424 **Pentelei Molnár.** Csendélet. Olajf. Eladó.
425 **Pentelei Molnár.** Ugorkák. Olajf. Eladó.
426 **Jendrássik Jenő.** Kertrészlet. Olajf. Eladó.
427 **Telkessy Valér.** Káposztás kert. Olajf. Eladó.
428 **Telkessy Valér.** Virágok. Olajf. Eladó.
429 **Telkessy Valér.** Torockói asszonyok a templomban. Olajf. Eladó.
430 **Szirmai Antal.** Szőllőcsendélet. Olajf. Eladó.
431 **Papp Sándor.** Faluvég. Olajf. Eladó.
432 **Papp Sándor.** Feleségem arcképe. Olajf. Eladó. Csakis múzeum részére.
433 **Papp Sándor.** Eső után. Olajf. Eladó.
434 **dobai Székely Andor.** Tanulmány egy arcképhez. Olajf. Eladó.
435 **Löschinger Hugó.** Az udvaron. Olajf. Eladó.
436 **Pap Henrik.** Ósdi ház udvara. Olajf. Eladó.
*437 **Löschinger Hugó.** Szerszámos ló napon. Olajf.
438 **Löschinger Hugó.** Két napsütéses ló. Olajf. Eladó.
439 **Nyilasy Sándor.** Csendélet. Olaj. Eladó.
440 **Bruck Hermina.** Violák. Olajf. Eladó.
441 **Peske Géza.** Unalom. Olajf. Eladó.
442 **Löschinger Hugó.** Tehéntanulmány. Olajf. Eladó.
443 **Löschinger Hugó.** Szerszámos ló. Olajf. Eladó.
444 **Pap Henrik.** Veteményes kert. Olajf. Eladó.
445 **Pap Henrik.** A jött-ment. Olajf. Eladó.

Képzőm. Tár 1909/10.
Téli Kiáll. Cat.

393 **Kézdi-Kovács László.** Álmodozás. Olajf. Eladó.
394 **Kalivoda Kata.** Reggeli. Olajf. Eladó.
395 **Gergely Imre.** Nyári délután. Olajf. Eladó.
396 **Hadzsy Olga.** Hajnik Lili arcképe. Olajf. Magánt.
397 baró **Mednyánszky László.** Tenger. Olajf. Eladó.
398 **Déry Béla.** Sylvester délutánja St. Gallenben. Olajf. Eladó.
399 **Déry Béla.** A Zujder-tó mellől. Olajf. Eladó.
400 **Olgyai Viktor.** Erdei fenyők. Tempera. Eladó.
401 **Olgyai Viktor.** Márciusi hó. Pastel. Eladó.
*402 **Gergely Imre.** Velencei vásár. Olajf. Eladó.
403 **Vajda Zsigmond.** Találkozás. Olajf. Eladó.
404 **Vajda Zsigmond.** A barátnők. Olajf. Eladó.
405 **Vajda Zsigmond.** Parforce-vadász. Olajf. Eladó.
406 **Vajda Zsigmond.** A tenger öre. Olajf. Eladó.
407 **Vajda Zsigmond.** Hazafelé. Olajf. Eladó.
*408 **Komáromy Kacz Endre.** Pillangó kisasszony. Olajf. Eladó.
409 **Komáromy Kacz Endre.** Júniusi est. Olajf. Eladó.
410 **Coulin Arthur.** Akttanulmány nagyobb composicio-részlete. Olajf. Eladó.
411 **Déry Béla.** Rio S. Polo (Venezia). Olajf. Eladó.
412 **Coulin Arthur.** Arcképtan. Olajf. Eladó.
413 **Komáromy Kacz Endre.** Tanulmány. Olajf. Eladó.
414 **Komáromy Kacz Endre.** Csárdás. Olajf. Eladó.
415 **Endrey Sándor.** Arckép. Olajf. Magánt.
*416 **Kézdi-Kovács László.** Téli álom. Olajf. Eladó.
417 **Endrey Sándor.** Arckép. Olajf. Dr. Nyári Sándor tulajdona.

Rajz - Tanulmány

Löschinger Hugó:
Ökör és ló.

- illusztráció -

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
298.
Szöveg: 295-299. "Löschinger Hugó"

L ö s c h i n g e r Hugó festő

Hagyatéki kiállitás
/Mücsarnok, 1914/

M Ű V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
86-87.
"Négyes hagyatéki kiállitás"

Löschinger Hugó, festő

Budapesti Szemle 1913/CLVII/ 306-310 l.

D: Négyes kiállítás a Műcsarnokban

L ö s c h i n g e r Hugó festő

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
141.
"Kitüntetések"

Löschingen (Hugo?)

Festo"

Revue de Hongrie

1910. III. a. VI. I. 684-686. l.

Téli Tárlat.

Alkalmazott táblakép - Történeti festmény

Löschinger Hugó:
Iskolai fali kép

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
142.
"Iskolai fali képek"

L ö s c h i n g e r Hugó festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
142.
"Iskolai fali képek"

Gyüjtők, müpártolá[illegible].900-1919.

Földmüvelésügyi Minisztérium

/Vásárlás Löschinger Hugo
hagyatéki kiállitásán,
Mücsarnok, 1914. - 1250 K-ért

M Ú V E S Z E T
XIII.évf.1914.
86-87.
"Négyes hagyatéki kiállitás"

Ösztöndijak

A n d r á s s y ösztöndij

M Ú V E S Z E T
XII.évf.1913.
295-299.
"Löschinger Hugó"

Müvészeti oktatas

Z ü g e l Henrik /München/
Löschinger Hugó mestere

M Ü V É S Z E T
XII.évf.1913.
295-299.
"Löschinger Hugó"

Önálló táblakép - Állatábrázolás

Löschinger Hugó:
Szamarak a legelőn

- illusztráció -

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
297.
Szöveg: 295-299.,"Löschinger Hugó"

Önálló táblakép - Állatábrázolás

L ö s c h i n g e r Hugo:
Rohanó lovak

M Ú V É S Z E T
XII.évf.1913.
295-299.
"Löschinger Hugó"

Önálló táblakép - Állatábrázolás

Löschinger Hugo:
Vágtató ménes

- illusztrácio -

M Ü V É S Z E T
XII.évf.1913.
296.
Szöveg:"Löschinger Hugo"295-299.

Löchinger Hugó festő

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
280.
"A Műcsarnok ezévi programmja."

G r a f r a t h /Bajorország/

Löschinger Hugó lakóhelye

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
295-299.
"Löschinger Hugó"

M ü n c h e n

Löschinger Hugó tanulmányutja

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
295-299.
"Löschinger Hugó"

L ö s c h i n g e r Hugó festő

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
295-299.
"Löschinger Hugó"
Illusztrációk: 296.,297.,298.

Löschinger Hugó, festő

a

Müvészek, XX.sz.

L ö s c h i n g e r Hugó
festőmüvész
1875 - 1912.

M Ü V É S Z É T
XIII.évf.1914.
231.
"A Tarsulat mult esztendeje"

Löschniger Hugó
Gafelius

M.D.Y.

Zigány Árpád „A mesemondó"
c. munkájához készített illusztrá-
ciókat.

P. Brestyánszky Ilona Szézevés az Athenaeum
Művészet, 1969. február – 14 lap.

Kiállitások

L

Löschinger Hugó, Coulin Artur, Papp Bertalan, Smigelschi Oktáv együttes hagyatéki kiállitása /Mücsarnok, 1913./

M Ű V É S Z É T
XII. évf. 1913.
280.
"A Mücsarnok ezévi programmja"

Kiállitások, XX. sz. 1900-1919.

L ö s c h i n g e r H u g ó,
Coulin Artur, Papp Bertalan,
Smigelschi Oktav hagyatéki kiall.

l. Képzőmű
Társ. kiállitási

M Ü V E S Z E T
XIII. évf. 1914.
231.
"A Tarsulat mult esztendeje"